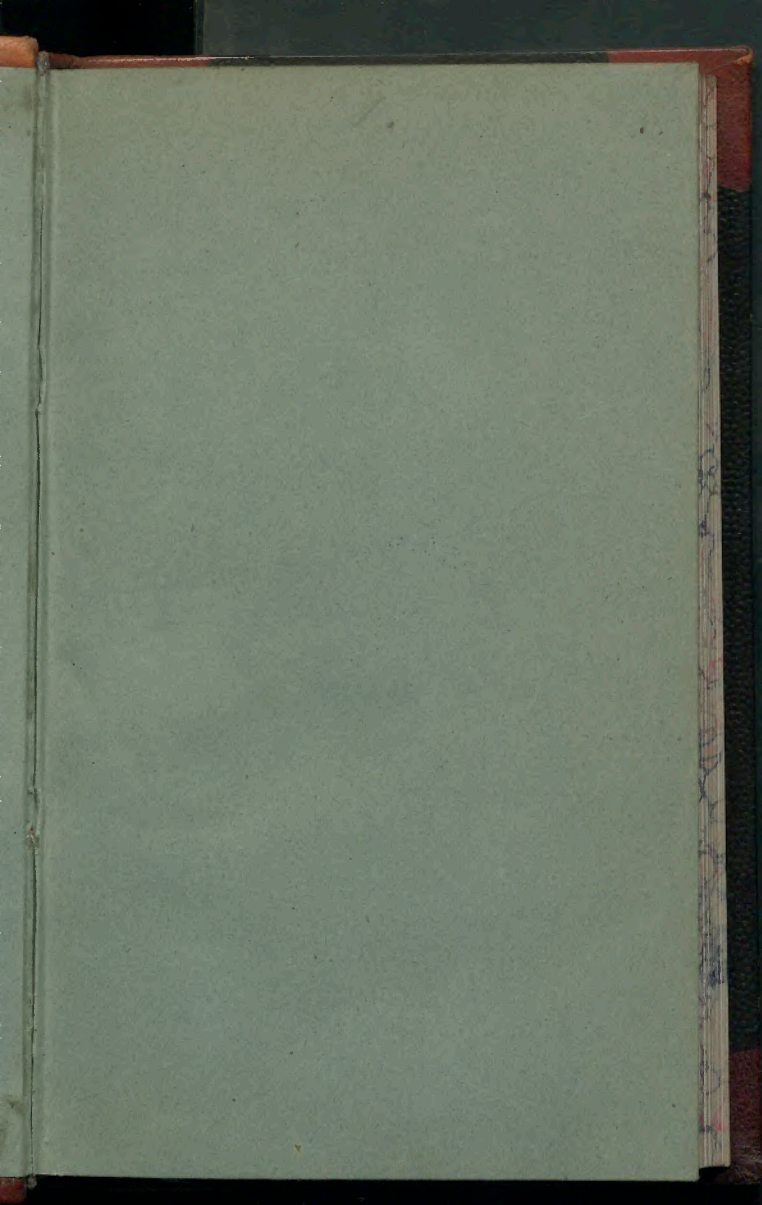

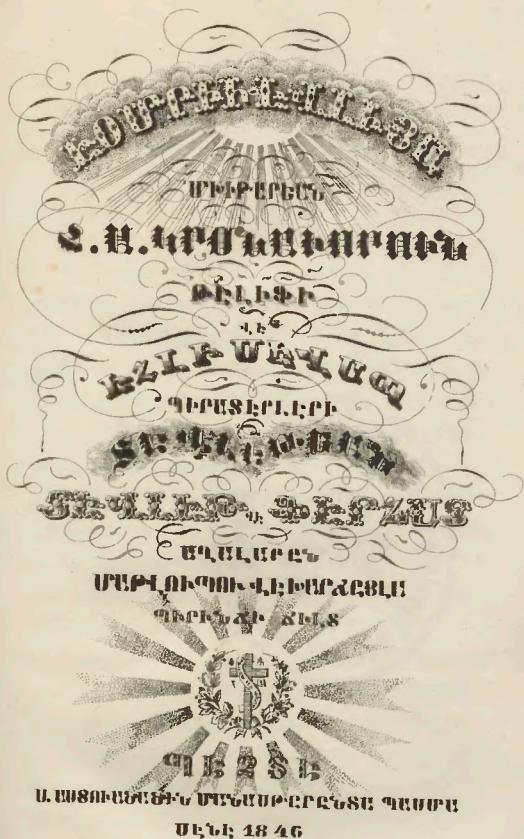
613

m. 613.

1140₂₁

Տ Ի Պ Ա Ճ Է

Իւմ՝ վէ իպատէթ պապինտէ իւերիւնմիշ
միւլէթի ախեր իւէ պիրիսի պիզիմքինի բուպէրու
էթմէքիսթէսէ՝ պէլքի իւմու ֆիւնուէն թէէլիֆ-
լէրինտէն զիատէ տուա քիթապլարը պուլուպ
սէպէպինի պիւմէտիսի իշին մաթ գալըր վէ
ֆազուլէթէ մէլլի մէշրէպինէ մաիւլ օլուր: Ֆիւ-
վազը հայրան օլաճագ ֆազուլէթ վէ պիւսիք
շան, վէ սէպէպի՝ էրմէնի օլուպ իպատէթքեար
աթալարընըն օղուլտան օղուլա քէլամը վէ
իպրէթիլէ վէրտիքլէրի տօղրու տին, խասս
մուհապպէթ վէ Ինճիլի շէրիֆին թէմպիհէրի
էմանէթինէ սատըզ օլմասը տըր:

Վէլաքին պու գատար բուհանի քիթապլար
արասընտա, պիր տէ հէր քէսին անլայապիւէ-
ճէյի լիսանի թիւրքիտէ ԷՕՄՐԻ ԷՎԼԻՅԱ ար-
զիւլէնիւր խոի: Շիմտի պիրատերի ազիզէրի-
մին մաթլուպունա բիպէթէն իշպու թէէլիֆ
էթալիյիմիզ քիթապլա պու գուսուր տախի
մահփ օլտուղունտա, մէմուլ էտէրիզ քի հէր

գալչի փաք քրիսթիան գարտաշ տօղրու եիւ-
րէյլէ օգուտողունտա արգիւսինէ երէր վէ իճ-
մալէն փարէ փարչէ վէ եախօտ իւսթիւն քեօյիւ
իշիթսլի նագլյալարը պունուն իչինտէ պիթ-
թէքմիլ սանքի կէօզիւյլէ կէօրիւս՝ օնլարըն ֆա-
զուլէթինէ միւվաֆըզ հարէքէթ էթմէյէ սաիւ
տիգգաթ էտէր :

Քիլիսէի շէրիֆին թա իպթիտասընտան էվ-
լյալար եօմրիւնիւ եազըպ օգումապ ատէթ օլ-
մուշ տուր, վէ պու ազիզլէրին հիքէայէսինին
գրասաթընտան հասլ օլան էյիլքէր զայէթլէ
չօգ տուր : Տինինտէ զաիֆ վէ գալիլ իման՝
գուվլէթ վէ ձէթանէթ պուլուր . կիւնահ ըղըը-
պընա թուլթուլմուշ՝ կէօզիւնիւ աչար, պուլուն-
տուղու հալի թանըր . էյիլէր՝ տահա էյի օլ-
մաղա զայրէթ էտէր . խասթէլէր, ֆուգարէլէր
վէ տիկէր կիուն մէշազգաթլար իչինտէ ահուզար
էտէնլէր թէսէլլի օլուրլար . վէլ հասլ հեր քէս,
հեր նաս վէ հեր չաղ էպէտի սէլամէթի իչին
արատըղը էօրնէյի . պուլուսպ միւթասլի օլմաղա
հէվէս էտէր :

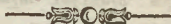
Պու գատար էյիլքէր միւճիտի քիթապը
ինչա էթաիյիմիզտէ հեր շէյտէն զիատէ միլլէ-
թիմիզ իշինտէ պուլունան սուրբլարը սէչիպ
ալմաղա զայրէթ էթտիք : Հեր քէս հեր կիւն
սէնէնին պաշընտան սօնունատագ պիրէր սուրբ

օգույսակիւնն տէյի պիզ տախի պաշլըճա Յայսմա-
աւուրք տէնիլէն քիթապըն սըրասընա կէօրէ
կիթտիք: Միլէթիմիզ ինտինտէ իթիպարտա վէ
ատը պէլլի վէ եօրթուսու թուլթուլըր սուրմ-
լարը քիթապի մէզքիուրտէ պուլամասորղըմըզ
հալտէ, լիսանի ախէրլէրտէն ալըպ սըրասընճա
մինասիպ եէրէ կէշիրտիք:

Աւորղըմըզ քիթապլէրտէն, ալէլ խուսուս
Յայսմաւուրքտան այնի թէրճիմէ էթմէյիպ հա-
գիլլէրինի, միւճիգէթլէրինի վէ տէյիլլէրինի թէ-
գայեիւտ իլէ թէֆթիշ էթտիք. էլիմիզտէ օլան
պու միսիլլի քիթապլարը պիրիպիրիլլէ չաթըշ-
տըրտըգտան սօնրա, տօղլույու վէքիլիսէի շէ-
րիֆտէն թէհսին օլմուշու ալտըգ. շիւպհէլլի
օլըպ նիզա չէքէնի չօգ տէֆա պիր թարաֆա
պըրապտըգ:

Էյ սէվկիւլիւ ազիզ քրիսթիյան գարտաշըմ,
էյէր սէնին խաթըրն վէ ֆախտէմէնտ օլման
իշին պու գատար զահմէթ վէ խարճ կէօզիւմիւզ
էօնիւնտէ լաթիֆ վէ խաֆիֆ կէօրիւնտիւյսէ,
սանա տախի պուլնլարա պէտէլլէն հէր կիւն ալըպ
օգումագ կիւճ կէլմէսին: Եալվարըրըմ, ագչամ
եա սապահ ալ օգու, վէ օգուտուգլարըն
սուրըլարա պէնգէր օլմաղա զայրէթ էյլէ: Օն-
լար սուրը տուրլար պէն տէյիլիմ, օնլար կիպի
էզիյէթլէրէ սալանամամ, նէֆսիմի գըրամամ

տէմէ : Օնլար տա տիւնեայա կէտիքըերի վագթ
սուրբ տէյիլիտիէր, օնլարըն տա սէնին կիպի
թէնի վարըտը, օնլար տա տիւնեա վէ շէյթան
իղվալէրինէ միւսթէլայըտըլար : Գօրգմա, օն-
լարա գուվէթ վէրէն Ալլահ սանա տա վէրիւր,
սէնին տէ եարտըմ ճըն օլուր . ֆագատ սուրբ
Օգոստինոս կիպի, Պիրիսի օլաիրիսի էթմիշէ,
պէն տէ էտերիմ տէ, միւսթագիլ սէն տէ պիր
կիւն օնլարլա պիրլիքտէ ճէննէթտէ սէմալի փէ-
տերինին վէլինիւթիւնին մէտհինի էթմէյէ լայըգ
օլուրսուռն . ամին :

ՅՈՒՆԱՆ 1

ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍՈՒՆ

ԹԼՓԱՏՈՒԹԻՒՆՈՒ ՎԷ ԻՍՄԻ

ԼՅՔԵՆՏՈՐԻՁ ՎԷ զՈՒՐԹԱՐԵՃՐԱՐԳ ՅԻ-
սուս Քրիստոս՝ ճէմի ազիզէր ազիզի,
հաթթա քէնտի սարլ զաթի շէրիֆի սա-
լիհիք ՎԷ ազիզիք օլտուղանա պինաէն
ճիւղէ սուրբլարըն նազլինաէն էվլէլ՝ օնուն
շէօհէթլի զիքրի սէնէնին իւք կիւնիւնէ
թախսիս օլուպ սունուլմուշ տուր: Քի-
լաէի շէրիֆ, ԼՅՔԵՆՏՈՐԻՁԻՆ իճրա էլլէ-
տիյի թլփատութիւն մատուէրինին թէ-
ֆէքքիւրիւնէ՝ պիզի պու կիւն տալէթ
էտէր: Սուրբ աւետարանըն նազլի միւ-
ճիպինճէ Քրիստոս տիւնեայէ կէլաիքաէն
սէքիզ կիւն սօնրա թլփատել օլտու. ՎԷ
իսմի՝ մէլէյին փիշինճէ վերտիյի խապէր
իւզրէ՝ Յիսուս գօնուլտու:

Թլփատութիւն սրբորընը էյի անլամազ
իչին էպրի գանսուն իւզրէ՝ Լլաճ էֆէնտի-
միզին հայր Աբրահամա ՎԷ օնուն սիւլի-
լէսինէ պունու թէմպիճ էթմէսինին սէ-
պէպինի պիլմէլի: Թլփատութիւն տէ-
տիյիմիզ Լլաճըն՝ Աբրահամ ՎԷ քէնտի
սիւլիլէսիլէ էթտիյի շարթըն նիշանը ՎԷ
պիւյիւք պիւյիւք վատլերինին իսպաթը-
յըտը, եախօտ Լլաճ ճէմաաթը՝ միլլէթի
ախէրլէրաէն սէչիլմէսի զըմնընտա պիր նի-
շանէ, ՎԷ եախօտ սիզքնական կիւնահատան
խէլաս օլմաղա պիր թէտպիր խաի:

Վ ագբա Յիսուս էֆէնտիմիզ տէ Նբրա-
 Տամըն էվապարընտան ըտը, լաբին ծնար
 կիպի տիւնեա տտէթի իւզըէ վար օլուպ
 տիւնեայէ կէլմէտի, իլա շոգին սուրբուն
 գուլվէթի վէ ֆիիլիլէ Նոյս Սարիամըն մու-
 պարէք ըաճմինտէ թէն վէ ճան պըպ ինսան
 օլտուղու իչին պու թլփատութիւն գանու-
 նունու թութմաղա պօրճու եօղուտույու-
 սատա, պիր գաչ սէպէպլէրէ պինաէնպունա
 իրթիքեապ էթտի: Նլէմէ ալլապ կէօնիւ-
 լիւիւք իպրէթի օլմազ սէպէպինտէն մա-
 տա, Նվվէլա՝ Տէր աղըրարա միւպթէլս
 սահիճ ինսան թէնի ալաղլընը պիզէ կէօ-
 թէրիպ, պիր թագըմ ոօնրատան թէօ-
 ըէյէճէք՝ Նֆէնտիմիզին թէնի թահգիդ
 տէյիլ սուրէթա պիր կէօթէրիշ իտի
 աէյի իտտիա վէ քիւֆր էտէն Տերետի-
 կուպարա գարշը օլտուն տէյի: Իքինճի՝
 Նբրասամնահապետին ոցյունտան տէյիլ
 տիր տէյի Նահուտիլէր պիր պէճանէ պուլ-
 մասընլար: Իչիւնճիւ՝ պիզիմ մուհապպէ-
 թիմիզ իչին աճը վէ իսքէնճէ չէքմէք ար-
 զուտունու՝ իպթիտա պու թլփատութիւն
 ուլա պէյան էթմէք իչին: Վիզիմ մու-
 հապպէթիմիզ իչին Նոյս Սարիամըն ըաճ-
 մինտէ ինսան օլտու. պիզիմ մուհապպէ-
 թիմիզ իչին գըշըն ոտուգ էյեամինտէ պիր
 մաղարա իչինտէ տօղտու. պիզիմ մուհապ-
 պէթիմիզ իչին պու կիւն գըյմէթլի գանը-
 նը տէօքիւպ, կէօյլիւ փէտէրինէ ուղուրու-
 մուղա էտէճէյի գանը գուրպանըն պիր
 պէշարէթինի շիմտիտէն կէօթէրտի:

Փետերուլլահըն էմիրի իւզըէ թշխասու-
թիւնունտան սօնրա իսմի Յիսուս գօնուլ-
տու քի, Գուրթարըճը թապիր օլանուր:
Պու իսմին՝ ախէր իսիմլէրտէն ալա վէ
ազիմ օլտուղունու Պօղոս առաքեալ պէյան
էթմէք իչէն, Կէօքաէ, Եէրաէ, վէ զիրի
զէմինտէ օլանլար Յիսուս Վրիստոսուն իս-
մինէ սէճտէ էթսինլէր, աէր: Վրիստոս
էֆէնտիմիզ տախի, Պէնիմ իսմիմլէ փէ-
տէրիմտէն հէր նէ իսթէրսէնիզ, սիզէ վէ-
րիր. Պէնիմ իսմիմլէ շէյթանլար չուար-
սընլար, վէ թիւրլիւ լիսանլէր սէջլէսին-
լէր տէյիպ իսմինին ազիմ գուլվէթինի
կէօսթէրտի: Գիւ վազը պունլարըն թէ-
ճրիպէսի առաքեալլարըն վէ սուրբլարըն
էօմրիւնին նազլինտէն մալում տուր:

Չօգ սուրբլար պու իսմ իլէ թէսէլի
պուլտուլար, վէ չօգ տինտար քրիսթի-
յանլար պիրի պիրլէրինէ սէլամ վէրտիք-
լէրի վազըթ պու իսմի գուլլանըլար ըտը
վէ հալա գուլլանըլար: Սուրբ Ստեփա-
նոս թաշլանսըղը զաման, Էֆէնտիմ Յի-
սուս, բուհիմի սէն դապուլ էյլէ տէյերէք
էօլաիւ: Իհթիմալ քի, իպատէթքեար
քրիսթիյանլարըն էօլիւմ ալումէթինտէ
պու ատը տէֆաթլէ տէմլէրի՝ պուն-
տան ատէթ օլմուշ օլա: Հաթթա պա-
ղը Եղբայրութիւնա եազըլան քիմսէլէր,
Էճէլ վազթինտէ լիսան իլէ էթմէյէ գա-
տըր օլմատըղլարը հալտէ եիւրէքտէն տէ-
տիքլէրինտէ լիակատար ներողութիւն գա-
զանս պիլիլլէր. Փազաթ էվվէլա պիր

էյի խոստովանանք օլուպ՝ Ալլահըն լուծ-
ֆունտա օլմալը տըրլար, պու տա միւմ-
քին տէյիլ իսէ, պարի եիւրէքտէն փիւշ-
ման օլուպ, կիւնահլարընա աֆլ տիլէմէլի
տիրլէր :

ՅՈՒՆԱԼԱՐ 2

ՍՈՒՐԻ ՍԵՂԻՆՍՏՐՈՍ

ԲՕՄԱ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ

ՍՈՒՐԻ ՍԵՂԵՆՍՏՐՈՍ ԲՕՄԱ ՀԵՏՐԻՆՏԵ
ՀԱՌԱՓԻՆՏՈՍ ՎԷ ՅԱԼԱՏԱ ԽԱՄԼԵԼ քրիս-
թիյան աթալարտան տիւնեայէ կէլիպ՝
կիւրենտա Բահանանըն եանընտա էտէպ իւ
էրքեան վէ էյի քրիսթիյանա սաիր թա-
լիմաթ պապընտա թէրպիյէ օլտու: Պու
ազիզ զիյարէթ իչին Բօմայա կէլէն էճնէ-
պիլէրի փէտէրանէ գապուլ էտիպ հէր իզ-
թիզալարընը գայըրըրտը: Մէմէքէթ
զապիթի փուլթփէրէսթ Տարկուինտս՝
օնուն պու թարզ խայր ամէլինի փարա
թօփլամաղ իչին պիր ֆէնն գըյաս էտէ-
րէք հուզուրունա չաղըրտը վէ էօրֆէն մալ-
լարընը թալապ էտինճէ՝ ազիզ տէօնտիւ,
Պու կէճէ էօլէճէքսին էֆէնտիմ, պու միւ-
սիլի կէչիճի շէյլէր էնսէսինէ տիւշմէն
աճաիպ շէյ տէյիլ մի, տէտի: Պիլ վադը
ազիզին սէօլիւ միւճիպինճէ Տարկուինտս
ադշամ սօֆրատա թաամ էտէրիքէն պօ-
ղաղընա տիքէն պաթըպ պօղուլտու, վէ
Սեղբենտրոս՝ զալիմին էմրիլէ մուգատուէմ

զընտանա աթուրմը շէքէն գուրթուլուպ
չըգտը :

Առտանդիանոս գրաւըն էյեամի տէվէ-
թինտէ Բամա փափը Անդքիատէս էօլտիւ-
յիւնտէ մէրհումուն եէրինէ ճէմի քրիս-
թիյանլարըն ըիղաւըյա սուրբ Անդքեստ-
րոս սէչիլտի : Վրիսթիյանլար հիմայէթ-
ճիսի մէրսում Վոստանդիանոս Բամատան
ըրազ պիր մահալլատէ ճէնկէ թուլթունմուշ
իքէն , պազը տինսիղ ըէճալ քիպար թա-
զըմը քրիսթիյանլարա թէքրար զուլմ
էթմէյէ պաշլատըլար : Վիլիսէի շէրիֆին
քահանայարընըն ըէճասընա մէպնի սուրբ
Անդքեստրոս՝ Բամատան չըգուպ Աօրաթթէ
տէտիքլէրի տաղա շէքիլտի , վէ պիր մաղա-
րա իչինէ գափանըպ՝ տէրտ ու միհնէթ
իչինտէ պուլընան սիւրիւսիւ հագգընտա
րուզի շէպ Ալահա նիյապ էտէր տուրուր-
ուտու : () րատա քէնտիյէ կէլէն քրիս-
թիյանլարա՝ Ալահըն շանը իչին հէր զուլ-
մա թէհամմիւլ էթմէյէ նասիհաթ վէրիւ-
իտի : Ազիզին տուասընը Ալահ իշիտիպ
պու սիյադտա իճրասընը էթտի : Առ-
տանդիանոս գրաւ՝ ճիւզամ իլլէթինէ փի-
րիֆթար օլուպ՝ փուլթ փափազլարըյա
պիրիքատէ ուսթա հէքիմլէր տախի քիւ-
շիւք չօճուզլարըն դանըյա եայգանմա-
տան ղայրի տէրտինէ տէրման օլմազ տէ-
տիքլէրինտէ , զէվալլը գրալ ալթ իւսթ
օլտու վէ կէճէ ազլը փէրուշան վէ գալպի
մահգուն ույգույա վարտը : Բույասընտա
իքի հէյպէթլի քիշի կէօրիւնիւպ , Աօրաթ-

Թէ տաղընտա սաքին օլան ազիզ Սեղբես-
տրոսու եանընա չաղըր օ՝ ախէր պիր հայ-
աթպախշ սուլա սէնի եայգալըպ շիֆա
վերիր տէտիքտէն սօնրա զայոյ օլտուլար:

Տերադապ գրալըն էմրիլէ սուրբ Սեղ-
բեստրոս տաղտան փատիշահըն հուզու-
րինէ տավէթ օլունտու, վէ ըույասընտա
վագը օլանը իշիթտիքտէն սօնրա Պետրոս
վէ Պօղոս առաքեալարըն թաավիրինի
կէօսթէրտի: Պու՝ թաավիրէրի կէօրինճէ
իւք ազշամ ըույասընտա կէօրինէն հէյ-
պէթիւ ատէմէրին քիմ օլտուլարընը
թանըյըպ՝ ազիզին նաաիհաթընա պի-
նայէն՝ տինիմիզէ միւթէալիզ էլզէմ
մատտէլէրի էօյրէնտի վէ վաֆթիզ վէ
քրիսթիյան օլտու: Պու վագըատան սօն-
րա խայլի զէմանտէն պէրի զուլմ շէքմիշ
քիլիսէի շէրիֆ աինտար գրալըն տայեսին-
տէրահաթ պուլտու, վէջօգիպատէթ եեր-
լէրի օնուն մէտարիֆիլէ պինա օլունտուլար:

Իհլի ֆէսատ Ըրիոսուն եէնի իճատ
էթտիյի հերետիկոսլուղու պասթըրըպ օր-
թատան գալտըրմաղ իշին գրալըն ըիզա-
սըյա Իզնիք շէհրինաէ խայլի սուրբ Հայ-
րապետէրին իւք ընդհանուր ժողովքու օլ-
մասընա սուրբ Սեղբեստրոս սէպէպ օլմուշ
տուր: Պու կիունէ Բիլիսէի շէրիֆին շա-
նու շէօհրէթի հագգընտա վաֆիր խըղ-
մէթլէրտէն սօնրա, նիհայէթ Բօմա քիւր-
սիւսինէ ճիւլուսինտէն եիրմի պիր սէնէ
սօնրա թապիր օլունմաղ սուրուր իլէ փաք
րուհինի Նլահըն էլինէ թէպիմ էթտի:

ՅՈՒՆԱԼԱՐ 3

ՍՈՒՐԲ ԳՈՐԴԻՈՍ

ԵՒԻԶՊԱՇԸ

ՍՈՒՐԲ Գորդիոս Գայսերիտէ տիւնեայէ կելիպ, եաշը քէմալէ երինճէ, Դիսկոն-տիանոս գրալըն էյեսամինտէ ճէնքճիլէք խրդմէթինէ մէշղուլ օլմաշուտուլյուսատա, եինէ ֆազիլէթէ օլան աշգ ու զայրէթիլէ Նլաճ եօլունտա չօդ իլէրիլէտի, վէ պու-լունտուղու խրդմէթտէ զայէթ զայրէթիլ օլմասը իչին եիւղպաշլըդ ըիւթպէսինէ նայլ օլտու: Աղղընտան ասլա քիւֆը վէ լանէթ, եախօտ պիր զայրի եազըշմազ սօճպէթ չըգմազ ըտը. եէյիպ իչմէք խու-սուսինտէ տէ փէք տիգգաթլը վէ փեր-ճիլքեար. վէ ճէնքճիլէր արաորնտա էք-սէրիյեա խուլ վէ ատէթ օլան գումար վէ օյունլարտան կէրի տուրուրտու: Պուն-լարոսան գաթի նազար տօղըու տինինտէ մէթին վէ փայէտար, վէ տին ուղուրունա հէր զահմէթի կէօզիւնէ ոլտըգտան մատա գանընը պիլէ սէօքմէյէ հազըր ըտը:

Պիր կին փուլթփերէսթլէրին ատէթի իւզըէ՝ ճէնք փուլթու իզգէթինէ պիր օյուն վէ ալայ գուրուլուպ փատիշահ ֆէրմանըյ-լա քրիսթիյանլարը պու փուլթա սէճտէ գըմայա իպրամ էթտիլէր: Պու ֆէրմանա քրիսթիյանլարըն չօղու իթաաթ էթ մէյիպ գընտանա գօնուլտու. քիմի տէ էվինի պարգընը պրագըպ, շէհիրտէն տիշարը

չըգտը վէ իզսիզ չէօլէրէ վարըպ սագլան-
ար: Պու խուսուստէ Վորդիոս տախի
ճէնքճիլէք խըզմէթինտէն վաղ կէլիպ,
թէնհատէ տուա վէ խոյր ամէլէր իլէ էյի
էօլիւմէ հաղըլըզ կէօրիւրտիւ:

Պիր էյեամտէն սօնրա Վիկիանոսուն
կիւնլէրինտէ մէյտանա չըգտը, վէ Նլա-
հըն իլհամըլա թէմաշա եէրինէ վարըպ
մէզքիւր փուլթուն իզզէթինէ ճէմ օլան
փուլթիւրէնթլէրին վէ Նգրիկոլայոս հա-
քիմին էօնիւնաէ՝ Նուպի մարգարէնին սէօ-
զիւ միւճիպինճէ, Նրամայանլարտան պու-
լունմուշում վէ պանա գաստ էտէնլէրին
հուզուրունտա տուրմուշում տէյի, չաղըր-
մաղա պաշլատը: Հաքիմ պունուն քիմ
օլտուղունու, ներտէն կէլտիյինի վէ նիհա-
յէթ քրիսթիյան օլտուղունու տույունճա,
իֆրաթ ղաղապա կէլաի վէ էօրֆիւլիւ սէս
իլէ ճէլատլար կէլին, գամշըլար, դուր-
շունլար վէ գըլըճլար հաղըր օլտուն, աղ-
ղըն ճանաւարլար մէյտանա չըգտըն, վու-
րուն թէփէլէյին, փատիշահտան գօրգ-
մաղ, հուզուրումտան հիճապ էթմէզ տաի
գուլու փարէ փարէ էտին, օնա պիր էօ-
լիւմ աղ տըր տէյի, հայգըրմաղա պաշ-
լատը:

Վորդիոս, հաքիմէ տէօնիւպ՝ Պու էօրֆ-
լէրին՝ պէնի աղա իւզքիւտէմէզ, հաթթա
գապիլի օլտայըտը Վրիստոսուն մուհապ-
պէթինէ պիր տէյիլ, պին քէրրէ էղիյէթ-
լի էօրիւմ իւլէ էօլիւրիւտիւմ տէտիք-
տէն սօնրա կէօզլէրինի կէցյէ գալտըրըպ,

Իշխե հիմայէթ՝ ճիմ Եիսուս պանոս եար-
տըմ էթմէյէ հաղըրտըր, ինսանըն էտէ-
ճէյի զալիմիքտէն գօրգմամ. նէյէ՞ պէք-
լէյօրտուն, իսթէտիյին կիպի էյիյէթ վէր,
պէն սիյասէթ չէքտիքճէ իֆթիխտըմ
արթար, տէտի:

Գայմագամ էօքէսինտէն գուտուրու-
ճաղընա, պէլքի թաթլըլըլա օնու գա-
ղանա պիլիրիմ գըյաար իլէ, Նէլ ուշագ-
կէնճլիյինէ գըյմա փատիշահ էմրինէ ի-
թաաթ էյլէ, սէնի ալիւլ ալա վէազիմման-
սըպլարա էրտիրէյիմ տէյի վատ էթտի:
] Լաքին պու սէօզլէրի հիչ պիր ֆաիտէ էթ-
մէտիյի հալտէ, գըլըճընը չէքիւպ, գաթ-
լինի հիւքմ էտէճէյիքէն, ազիզլին ապրա-
պալարը՝ պէլքի գանտըրըրըլ փատիշահ
էմրինի իճրա էթտիրիրիզ տէյի միւսաա-
տէ տիլէտիլէր. Լաքին պունլարըն հէր
թիւրլիւ շէյթանի նասիհատլէրի պօշա
ջըգընճա գայմագամըն էմրիլէ գաթլ օ-
լունտու, ետիսու պաղըլարըն զիւմինճէ
աթէշէ աթըլտը:

ՅՈՒՆՎԱՐ 4

ՀԱՕ ՐԷԹԻ ԱՐԲԷԼԱՄ, ԻՍԸ-

ՀԱԿ ՎԷ ՅԱԿՈՒ ՆԱՀԱՊԵՏԼԷՐ

ՍԷՇՀՈՒՐ նահապետ վէ տինտարլարըն-
ուլու փէտերի հազըէթի հայր Նքրահամ՝
Քիլտանիլէրին էյալէթինտէ Քրիստոս է-
ֆէնտիմիզլին մէվլուտինտէն պին տօգուլ

Եիւզ տօգոսան ալթը սէնէ էվվէլ տիւնեայէ կէլմիշ տիր: Նոյ նահապետտէն սօնրա քէնտի օնպիրինճի նահապետ խտի, իւք իսմի Ղբրամ, վէ սօնրա Ղբրահամ տէնիլտի. հագգ Ղլահը թանըսըպ, Քիւտանի գըզը Սարայը ալսըգտան սօնրա խաւան սէմթլէրինէ սաքին օլմաղա կէլտի, վէ փէտէրի թարա եալանճը փուլթլարը թէրք էթտիքտէն սօնրա իքի եիւզ պէշ եաշընտա էօլտիւ: Ղլահըն էմրի իւզըէ եէյէնի Ղոփտ իլէ խարանտան չըգըպ, Քեանանա, ապլուգ տէնիլէն եէրէ կէլտի: Պուրատա Ղլահ կէօրիւնիւպ օլ սէմթլէրի քէնտի էվատլարընա վէրէճէյինի վատ էթտի. օնտան Քէթլէ կիտիպ Ղլահա գուրպան սուլտուգտան սօնրա չէօլէ վարտը:

Օլ էյեամտէ Քեանանտա գըթըգ զուհուր էտիպ Սըսըրա կիթմէյէ մէճպուր օլտուղընտա, Նահուտիլէրին միւթատի իւզըէ, Սարա էհլէ իչին քէնտի գըզգաւընտաշը տըր տէյի Սըսըրտա թէվաթուր էթմէյէ պաշլատը վէ Սըսըր փատիշահը փարաւոն տա Սարայը քէնտիյէ ալար. լաքին սօնրատան Ղլահըն էմրի իլէ Սարայը թէքրար Ղբրահամա վէրտի, վէ չօգ պախ. շիշլէր իլէ Սըսըրտան չըգըպ կիթմէյէ զօր էթտի: Ղբրահամ Ղոփտ իլէ եինէ Քէթլէ տէօնտիւ, վէ իքիսինին տէ գօյուն սիւրիւլէրի չօղալըպ, եէրլէրի ազ կէլտիյին տէ պիրի պիրլէրինտէն այրըմազ իգթիգա էթտի. Ղոփտ Սոգոմա վէ Ղբրահամ Սամբրէյէ կիթտի:

Պիր եյեամանէն սօնրա Գադողագոմոր
ախեր իւշ փատիշահար ըստ պիր օլուպ
վատիւլ մէլիհտէ պէշ փատիշահարա
դարշը սէֆեր աշտըղընտա Սոգոմ էհալիսի
եէնիլիպ Ղովտ էսիր տիւշտիւ. Բերահամ
պու վագարը իշիթտիքլէյն էթպտիսին-
տէն իւշ եիւզ օն սէքիզ քիշի ալուպ տիւշ-
մէնլերինէ դարշը վարաը, վէ վուրուպ գըր-
տըգտան սօնրա Ղովտու վէ քիւլլի ճէմաա-
թը գուրթարտը: Սոգոմ փատիշահը Բ-
բրահամա միննէթտար օլուպ, ալտըղը
եաղմայը հէփ օնա պրագմագ իսթէտի.
լաքին Բբրահամ իւմիտինի Բլահա գոյուպ,
Օլմայա քի, Բբրահամը պէն զէնկինլէթ-
տիմ տէյեսին տէյի, փատիշահա ճէվապ
վերիպ, թէքլիֆինի դապուլ էթմէտի:
Ս է Սէլիմ փատիշահը Սէլքիսեդեկ Բլ-
լահ քահանասը օլմաղլա Բբրահամա խայր
տուալար օգուտու. Բբրահամտա ալտըգ-
լարընտան օնա օնտալըգ վերտի:

Բլահ Բբրահամա նազըր օլաճաղընը վէ
էվլատլարընը կէօյտէքի երլտըղլար գատար
չօղալտաճաղընը պիր բույա իլէ օնա պէյան
էթտիքտէն սօնրա, պուռլարա իսպաթ-
պիր գուրպան սուսուռն տէյի էմր էտիպ,
սուռտուղու վագըթ սօնրատան օլաճագ-
լարը աճաիւլ թարգ ըստ պէյան էթտի:
Սարա էհլինին օլ քէօհնէ եաղընատէք
պիր էվլատը օլմատըղընա Բբրահամ շիւպ-
հէ էթմէյիպ, թէքմիլէն Բլահըն վատ-
լարընա ինանտը, վէ Սարանըն ըիղա-
սըյա Բբրահամ Բգարտան պիր էվլատ

էտինիւ իսմինի խմայել գօտու : Խմայել
օն իւշ եաշնտա իբէն, Սարա էհլինտէն
Լլաշըն վատը իւզըէ, պիր օղլու օլլուպ,
վատ էթախի եերլերի վերէճէյիմ տէյի
Լլաշ Լբրաշամա թէքրար պէյան վէ
պունտան պէօյլէ սէն Լբրաշամ, վէ Սա-
րա էհլին տէ Սարրա չաղըրլըն տէյի թէմ-
պիհ էթաի վէ քէնտի՝ Լլաշ ճէմաաթը
օլմաորնա նիշան, թլփատութիւն պօր-
ճունու գօտու :

Լբրաշամ էվինէ գապուլ էթախի իւշ
մէլէքլերտէն՝ Սարա էհլինին տիւնեպէ պիր
էվլատ կէթիլէճէք միւթաէսինտէն մատա,
Սոգոմ Գոմնր շէհրլերին քէնտի կիւնաշ-
լարը իշին խարապ օլաճագ խապերինի
տախի ալար : Սալիհլեր վէ ալէլ խուսուս
սէվկիլիւսիւ Ղոփա՝ կիւնաշքեարար ա-
րաւնտա զայպ օլմաորն տէյի վէսվէսէ է-
տիպ, իշինտէ էլլի սալիհ պուլունուրա
շէհրի խարապ էթմէսինլեր տէյի մէլէքլե-
րէ եալվարտը . լէճասը գապուլ օլտու-
ղունտա եալաշ եալաշ սալիհլերին սայը-
որնը թէնգիլ էտիպ՝ էլլիտէն գըրգա,
գըրգտան օթուլա, օթուլտան եիրմլյէ վէ
թա օնա գատար էնտի, շէօյլէքի, օն քի-
շի պուլունալըտը խարապ էթմէյէճէք-
լէրիտի . լոքին՝ Ղոփտուն վէ օնուն ալալէ-
րինտէն պաշգա գուլթուլան օլմատը :

Լբրաշամ Գերարա շէհրինէ տօղլու
եօլրէվան օլտու վէ սօրանլարա Սարա գըրգ-
գարտաշըմ տըր տէյի ճէվապ վերախին-
տէն, օրանըն փատիշահը Լբիմէլէք՝ էհլի

օլտուղունու պիլմէյերէք Սարայը քէնտիյէ
ալար, լաքին սօնրա Նլաճըն էմրի իլէ գոյ
վերտի: Պիր սէնէտէն Նլաճըն վատը իւզ-
րէ քէնտի եիւզ եաշընտա իքէն Սարատան
պիր թանէ խաճակ նամինտէ էվլատ է-
տինիպ զայէթլէ շազ օլտու: Նիրմի պէշ
սէնէ միրուրինտէն սօնրա, էվլատընը քէն-
տինէ գուրպան սունսուն տէյի, Նլաճ Նը-
րաճամա էմր էթտի. վէ Նըրաճամ տա-
խի պիւյիւք իթիգատըլտ էմրինէ միւթիւ
օլտուղու իշին, էվլատըլա հէր միւլէթլըր
մուպարէքլէնէճէք, եանի, քէնտի էվ-
լատընտան գուրթարըճը տօլուպ, թէն
թարաֆընտան Նլաճ փէտերի օլաճադ
տէյի թէքրար թէքրար վատ ալար: Նը-
րաճամըն իթիգատընէ գատար պիւյիւք ի-
տիյտէտէ, խաճակըն պու աճաիպ էմրէ
միւթի օլմաըր օնտան աշաղա օլմայըպ
օղլու իլէ փէտերինին իթիգատը մէտճ,
վէ փէտերի իլէ օղլու թէպրիք օլունտու:

Սարա էօլիւպ Քանանլարըն էյալէթին-
տէ քէֆն օլունտուգտան սօնրա, Նըրա-
ճամ էվին քէթիւտալարընտան պիրինի
եօլայըպ պիրատերի Նաքովրուն օղլու Նա-
թուէլին գըզը տիւպէր Ռեբեկայը խաճա-
կա ալար: Ա է օլ պիր էշլէրինտէն օլան
ախէր էվլապարընա ճիւզի պախշիշ վերիպ
խաճակ օղլունա ճէմի վարիյէթլինի պը-
րագտըրգտան սօնրա եիւզ եէթմիշ պէշ
եաշընտա էօլաիւ:

Խաճակ Նլաճ մագպուլ օլուպ քիւլ-
լիւ փիշքէշլէրէմալիք օլտու, վէ լաքին էհ-

լի Ռեբեկայի տան էվլատը եօղուտու, օլ պապ-
տէ Լլաճա սուա էթտի վէ ըէճապը գա-
պուլ օլունու պաղթինտէ էքիզ աօղաու.
իլք տօղաննն ատրնը Լսաւ վէ սօն տօղաննն
աաընը Յակոբ գօտու: Լնալարը Ռեբեկա՝
Լսաւտան զիատէ քիչիւք օղու Յակոբու
սէվտի վէ կիզլի նասիճաթը վէ թերթիպի
իլէ Յակոբ թալիպ օլտուղու իլք էվլատ-
լը գ հազգընը պիրատերի Լսաւտան պիր
թագրիպ եօգ պէճա իլէ, եանի պիր մերձի-
մէք չօրպապը իլէ սաթըն ալտը: Խաճա-
կըն կէօղիւ իխթիյարլըգտան կէօրմէզ օլ-
տու, վէ էօրմէտէն էվլատլարըննն իւզէ-
րինէ էլինի գոյուպ՝ սօն օրհնութիւնու
վէրմէք իսթէտիյինտէ Յակոբ՝ տաճա պի-
րատերի Լսաւ ափտան կէլմէտէն փէտերի-
նին արգու էթտիյի թաամը էօնիւնէ գօ-
յուպ՝ սաթըն ալտըլը իլք էվլատլըգ հազ-
գընա մէպնի՝ իլք էվլատ օրհնութիւնու-
նու փէտերինտէն ալտը: Լսաւ պունու
տույտուղունտա զպէթ մաճգուն օլտույ-
սատա՝ Խաճակ պիլմէյերէք վէրտիյի օր-
հնութիւնու կերի ալմագ իսթէմէտի, ճէ-
մի օլան թարաֆը իլաճիտէն թերթիպ վէ
պիւյիւյիւն քիւչիւյէ պաշ էյիպ միւթի
օլաճաղընա պէշարէթ իտի: Ա է լաքին Լ-
սաւ տաճա չէհրէսինի աւտը վէ փէտերինն
վէֆաթընտան սօնրա Յակոբու էօլտիւր-
մէյի գուրտու: Լսաւըն զարեզի Յակոբա
մալըմ օլտուղունտա՝ վալիտէսիննն էօյիւ-
տիւլէ տայրսը Լաբաննն եանընա դաշտը:
Լօլտա կիտերիքէն րույաաընտա՝ պիր ու-

ճու եերտէ վէ օլ պիր ուճու կէցտէ, իւ-
 զէրինտէն մէլէքլէր էներ չըգար վէ պաշըն-
 տա Նլլահ տուրմուշ հիքմէթլի ներտիւ-
 պանը կէօրտիւ: Փէտէրին Նբրահամըն վէ
 խահահլըն Նլլահը պէն իմ, գօրգմա, ու-
 յուտուղուն եերի սանա վէ սէնին էվլատը-
 նա վէրմիշիմ տիր, տէյի Նլլահ թարա-
 ֆընտան սատա իշիթտիյինտէ իհթիրազ
 ու մէսրուրիյէթլէ ույգուստունտան ույան-
 տը վէ պաշը ալթընա գօտուղու թաշը ա-
 լլպ՝ օրատա Նլլահ կէօրիւնմէսինէ նիշանէ
 աիքտի վէ Բէթէլ, եանի Նլլահ խանէսի տիր
 տէյի աս գօտու: Տայըսը լաբանըն եանըն-
 տա խայլի սէնէ խըզմէթ էթտիքտէն սօն-
 րա էմէյինէ պէտէլէն իհա վէ Ռաքէլ գըզ-
 լարընը ալտը վէ եիրմի սէնէ զարֆընտա
 վաֆիր մալ ու պալ սահիպի օլուպ վա-
 թանընա տէօնմէք իսթէտի: Վաքին լա-
 բանըն պըրագմատըլընը կէօրտիւյիւնտէ՝
 օնտան կիզլի գաշտը վէ սօնրա էնտէ-
 սինէ տիւշիւպ Յակոբու գօվալատըղը իշին
 Նլլահտան թէքտիր օլունտու: Յակոբ
 թէքրար եօլտա ինստն քիսփէթինտէ մէ-
 լէք կէօրիւպ օնուն իլէ կիւրէշ թուլթու-
 վէ եէնի թէպէրրիւքէ նայլ օլուպ՝ Յակոբ
 եերինէ ասը տէյիշիլիպ՝ իսրայէլ գօնտու:
 Պարտաշը Եսաւ իշին տահա եիւրէյի րա-
 հաթ օլմայըպ էօնտէն թիւրլի հէտիյէ-
 լէր եօլատը վէ պիրիպիրինէ գաուշտուպ-
 լարընտա կէօնլիւնիւ ալմալ իշին չօգ
 թաթլը սէօլ վէ հազիմ հարէքէթլէր է-
 տերէք էօփիւշիւպ պարըշտը: Տէֆաթ իլէ

Լընհ սէվկիւլիւ գուլունա կէօրինիւպ եէր
իւզէրինտէ քէնտի էվլաուարընը տէնիզ
գումու վէ կէօյ երլարզը կիպի չօլալթմա
վատընը թէքրարլասրգտան սօնրա Սը-
սրտա Սաքէլտէն սօղմուշ Յովսէփ օլ-
լունուն եանընտա եիւզ գըրգ եէտի եա-
շընտա կէշինտի վէ էմրի իւզըէ Յովսէփ թէ-
նինի Քեբրոն շէհրինտէ կէօմտիւ :

ՅՈՒՆԱՎԱՐ Ծ

ՍՈՒՐԻ ԲԱՐՍԵՂ

ՀԱՅՐԱԳԵՑ

Սուրբ Բարսեղ իլիմ վէ թէքէլիւմ
շէօհրէթիլէ քէնտի վազթինին հերետի-
կալարընա դարշը էթաիյի ֆիւթուհաթ-
լար իշին հազգը գաթինտէ Լզիմ սուրբ
Բարսեղ չաղըրմաղա շայէսթէ օլմուշ
սուր : Պու ազիզ , Վայսէրի էյալէթին-
տէ քիշիզատէ վէ իպատէթքետար աթա-
լարտան սիւնեայէ կէլտի : Լսըլ զաթին-
տէն օգումաղա հէվէսլի օլտուղու իշին ,
պիր էյետամ Վայսէրիտէ վէ Խթամպօլտա
վէ Լթինատա իլիմ թահսիլինտէն սօնրա ,
էնճամփնտէ Սըսըրտա Պորիիւր նամ պիր
մանաթըր առաջնորդունուն էլիլէ սուրբ
քիթապտան տէրս ալտը : Պու ալլահանի
իւմի թէքմիլ էթաիքտէն սօնրա , ֆի-
լիսթին էյալէթինին մուպարէք եէրլէրինէ
զէյարէթ էթտի , վէ Լնթաքետա շէհրինէ
տէօնտիւյիւնտէ , Սելիտուս եպիսկոպոս-

տան տարկաւադ՝ վէ ճիւղի միւտտէթատէն սօնրա, քէնտի վաթանը Գայսէրիտէ քա-
հանայ մանարպընա լայըգ օլտու :

Ղէմաաթ՝ Բարսեղէ չօգ իղգէթ էթտի-
օինտէն, մեղքիւր Ս'ելիտու եպիսկոպոս
պունա մուխալիֆ օլմաղա պաշատը վէ
Բարսեղ պունու սեղախինտէ կիղլիճէ
Ֆուռէթու շէհրինէ ֆիրար էտիպ, սեվ-
կիւլիւսի Գրիգոր Նաղիանդացի իլէ պիր
թէնհա եւրէ չէքիւտի վէ քէնտիյի քիւլ-
լիյէն սուրբ քիթապըն իմինէ վերիպ փեր-
հիգքեարլըգ վէ տուա իլէ էօմիւր կէչի-
րիրիտի : Աերէք րուհանի եօլտա, կերէք
իլիմ խուսուտինտէ քէմալիյեթէ հէվէս
էտէնէր Բարսեղէ կէլիպ, ծնտան տերս ա-
լըրարըտը :

Պիր գաչ սէնէտէն սօնրա, Լըրիու նամ
հերետիկոսուն թարաֆկիրի Վաղէս գրալ
թախթա ճիւլու էտիպ, ուղղափառլարա
գաթի զուլմ չըգարտըղընը Բարսեղ տու-
յունճա՝ Գայսէրիյէ կէլտի վէ իմու ֆիրա-
սէթի իլէ հերետիկոպարա գարշը տու-
րուպ, ուղղափառլարա մէթանէթ վերտի :
Գայսէրի եպիսկոպոսու էօլտիյիւնտէ, զօր
ուլա պու ազիղի ծնուն եւրինէ եպիսկոպոս
նաուպ էթտիլէր : Պու ազիմ մերթէպէտէ
իքէն պիլէ, էվիլէքի թէնհատէ ատէթ
էթտիյի փերհիգքեարլըղը էլտէն գօմայըպ՝
ֆուգարայէ տախի չօգ իմտատ վէ սատա-
գա էտէր իտի : Հաթթա պու էյեամտէ
գրթըգ զուհուր էտիպ, չօղլար աճըգտան
էօլտիյիւնտէ Բարսեղ՝ գապիլի մերթէպէ

մալընտան սաթըպ, մուզաիգա իշինտէ պուլունանլարա իմտատ էթտիքտէն մատա, զանի զանի սատաղա վերմէյէ ախերլէրինէ տէ էջիւտ վերիւր իտի: Վէնաի պինա էթտիյի թավհանէլէրտէ թաաճճիւպ օլունաճազ ալադ. կէօնիւլլիւլիյլէ խասթալարա խըզմէթ էտիպ՝ էլիյլէ մուպէճէ, նաֆազա վերիւր վէ իյրէնմէտէն եարալարընը սիլիպ սարար քար: Պու գատար էշալ արասընտա պիլէ լիսան վէ եաղըյլա Մրիսսեանլարա գարշը տուրուպ, օնլարընքէօթիւ թալիմաթլարընտան ճէմաաթընը հըֆղ էթմէտէն վազ կէլմէտի:

Վաղէս դրալ ազիզի ավլամադ սէվտասըյլա, եա Մրիսսուն մէզհէպինէ տէօնսին, եա շէհիրտէն նէֆի օլուն կիթսին տէյի Մուեսստու նամ բիճալընը օնա իրաալ էյլէտի: Բիճալ սուրբ Բարսեղի հուզուրունա կէթիրտիպ, Նիշին փատիշահ էմրինէ գարշը կէլիպ, օնուն մէզհէպինի գապուլ էթմէյօրսուն տէյի սօրունճա, Բարսեղ՝ փատիշահտան պիւյիւք օլան Մլլահ աղիմ իւշշան հաղըթլէրի գապուլ էթմէյիմ տէյի պույուրմուշ տուր, տէտի: Բիճալ տէօնտիւ, փատիշահըն նուֆուզունտան դօրգմաղմըսըն. օ՝ սէնի մալընտան միւլքինտէն վէ հէր շէյտէն մահրում էտիպ սիւրկիւնէ կէօնտէրէ պիլիւր, հաթթա սիյասէթ վերիպ էօմրիւնտէն պիլէ էտէ պիլիւր տէյինճէ. Բարսեղ՝ Պունլար ումուրումտա տէյիլ, պէնիմ ասըլ վաթմանըմ կէյտիւր, ֆազաթ Մլլահըն լաթֆու

իւզերիմաէն էքսիք օլմասըն տէյի ճէվապ վերտի: Բիճալ՝ Բարսեղէ տիւշիւնմէք իշին պիր կիւն վատէ վերտիյինտէ, Բարսեղ՝ Լէֆէնտիմ եարըն տա պու Ֆիքիր իւզերիմտէ գալաճաղւմա շիւպհէ էթմէյին տէտի:

Գարալ պու սէօզլերի Մոգեստուս ըիճալընտան իշիթտիյի վազըթ, հէր նէ գատար ազիզաէն հիճապ էթմէյէ վէ գուրտուղու թէրթիպլերինտէն կէվէմէյէ պաշլատըյըսատա, Լըիոսեանլարըն իպրամընտան թաճիզ օլուպ, կէճէլէյն ազիզի պիր հինթօվա պինտիրիպ շէհիրտէն չըգարմալա էմր էթտի: Լամրի իճրա օլմազ իւզերինտէ իքէն, զաֆիլ գրալըն էհլի վէ էվլատը աղըր խասթելիյէ տիւշիւպ, էթրաֆ էլ շէքմէյէ պաշլատըյընտա, գրալ շիւպհէյէ վարտը, օլմայա քի Բարսեղին հագընա վերտիյիմ ֆերմանըն զագէպի օլտուն տէյերէք, տէր ագապ ազիզի հուզուրունա չաղըրտը, վէ խասթալարը իշին շագթալատան շիֆա տիլէմէյէ նիյաղ էթտի: Սուրբ Բարսեղ, Ըլլահըն քերէմիլլէ խասթալարըն սաղալըր, անճազ շահգատէն սաղալտըգտան սօնրա, վաֆթիզ էտիպ տօղրու քրիսթիյան տինինտէ պիւյիւթմէյէ վաա էտէրմիսին, տէյի, սօրտու: Գարալ մէճպուր օլուպ վաա էթտի. ֆիլ վազը ազիզին տուատըյըա էհլի վէ էվլատը սաղալտը, վէ լաքին գրալ՝ սէօզիւնտէն տէսնիւպ, սուրբ Բարսեղ սարայտան չըգաղըր պիրէ, վատընա գարշը շահգատէյի

Լրիոսեան եպիսկոպոսարքն պիրինէ վաֆ-
թիղ էթտիրաի, վէ զաղէպի տէ էնսէսին-
աէն եէթիշիպ, չօճուգ թէքրար խա-
թէլէնտի վէ չօղա վարմայրպ էօլտիւ :

Պիր էյեամաէն սօնրա, գրալ՝ սուրբ
Բարսեղի թէքրար սիւրկիւնէ կէօնտէրմէ-
յէ գարար վերմիշտի . վէ ֆերմանը իմ-
զալամագ իշին փիշթախթասը էօնիւնտէ
օթուրուր իքէն վէ զաֆլէթէն փիշթախ-
թա տէվըիլիպ հէր շէյ ալթ իւսթ օլտու :
Ղարալ չափըճագ տալըանրպ, էօվքէ իլէ
իւշ աէֆա պիրի պիր արաը սըրա գալէմէ
էլ վուրտու, լաքին գալէմլէր միւրէքքէպ
թուլթմայրպ իւշիւ տէ էլինտէն տիւշտիւ
գըրըտը, վէ սաղ էլի թիթրէյերէք գու-
րույա գալտը : Պու միւճիղէթտէն սօնրա
գրալըն ագլը պաշընա կէլտի, ֆերմանը
երթթաը աթտը, վէ պու թարիգ իւզըն
սուրբ Բարսեղ տէ րահաթընը պուլտու :

Պու ազիղին վաղարը վէ քէլամլարը
ղայէթիւլղայէ թէսիրլի օլմուշտուր . թա-
հրիր վէ վազ էաէճէյի մատտէլէրի շո-
գին սուրբ կիւէրճին քիսփէթիլլէ ազիղէն
օմուզընսա տուրուպ, գուլաղընա տէտի-
յինի սուրբ Լիփրեմ չօգ աէֆա կէօրմիւշ
տիւր : Պիր Եահուտի հէքիմ իլէ գաղաէն
պիր մահալտէ պուլունուպ, տօղրու տին
իւղէրինէ խայլի միւճասէլէրտէն սօնրա
օնու գանտըրամատըղընտա չէքիլտի, վէ
իւղէրինէ չօգ վազըթ կէշմէյիպ, ազիղ
խաթթա եաթթաղա տիւշտիւ, վէ պու սա-
պըգա թանըարղը Եահուտիյի չաղըրըպ,

էյտօսթում պանա սաղապմաղա իւմիա վաճ
մը տէյի, սօրտու: Եւհոլտի տէօնիւպ, խաջր
էֆէնտիմ, իշ իշտէն կէշմիշ, չարէ եօզ,
կիւճ պէլա եարընը աղչամ էտէպիլիւր սին
տէյի ճէվապ վէրաիյինտէ աղիզ՝ եա սաղ
գալըր տիւզէլիւրսէմ, պանա նէ՞ վատ էտէր-
սին, տէյի սօրտու: Եւհոլտի՝ սէնպու իլէթ-
տէն սաղալըր գուրթուլուրսան, պէն տէ
տէօնէր քրիսթիյան օլուրում, տէտի:
Եզիզ՝ սէօզիւմիւզ սէօզ տիւր տէյիպ Եւ-
հոլտինին սէլամէթի վէ քէնտինին սաղ-
լըլը իշին Եւսհա նիյազ էթտի, վէտուա-
սը մագպուլա կիշիպ, իրթէսի կիւն
սաղալըպ՝ ալաղա գալգտը: Եւհոլտի
կէլիպ պու հիքմէթի կէօրտիւյինտէ,
սէօզիւնսէն տէօնմէյիպ քրիսթիյան տի-
նիմիզէ միւթաալլիգ մատտէլէրի էօյրէն-
տի, վէ էվլասուու ալալէրիլլէ տէօնտիւ
վաֆթիղ օլտու:

Եզիզին պու մուրատը թէքմիւ օլտուգ-
տան սօնրա, թէքրար հիւմմա խասթէ-
լիյինտէն թուլթուլուպ, վիւճուտու ալիլ
օլտու վէ նէ գատարտա գուվվէթի քէսիւ-
տի իսէ, եինէ էթրաֆա նասիհաթ վէրմէ-
տէն տիլի տուրմատը: Եւհոլտի սէմասէն
պիր սիւրիւ մէլաիքէ պաշը ուճունա էնտի,
վէ աղիզին մուպարէք ճանընը ալըպ կէօյլէր
ճէննէթինէ չըգարտըլար: Սուրբ Բարսե-
ղին էպէտի մուլթուլուղա թէպտիլ օլմա-
սը, էֆէնտիմիզին 389 թարիխինտէ վա-
գը օլմուշտուր:

ՅՈՒՆԱԼԱՐ 6

ՅԻՍՈՒՍ ԿՐԻՍՏՈՍ

ԷՖԷՆՏԻՄԻՉԻՆ

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆՈՒ ՎԷ ՄԿՐՏՈՒԹԻՒՆՈՒ

ՔՐԻՍՏԷՒ շէրիժ պու կիւն քէնտի եվ-
լատլարընա թէժէ. քքիւր էտէճէ. ք իւչ
էլզէմ սըրլար իժաատէ էտէր: Ելվելա իւչ
միւնէճճիմէրին՝ տիւնէա գուլթարըճըսը
նէվզատէ մասըմա սէճտէ գըլմագ իչին
զկյարէթէ կէլմէլէրինի. իքինճի Յորդա-
նան չայընաա Քրիստոս էժէնտիմիզին
վաժթիղ օլմասընը. իւչիւնճիւ Վանա աիւ-
յիւնիւնտէ Տիքմէթ իլէ սույու շարապա
թէպտիլ էթմէսինի: Պու իւչ թարիգ իլէ
Քրիստոս քէնտիյի տիւնէայէ պէյան էթ-
տի. իպթիտա պիր միւճիզէթլի եըլուզ
ըս տինսիզլէրէ պէյան օլտու. իքինճի,
Փէտէրուլլաճըն կէօքտէն կէլէն սէտասը,
վէ Բուհուլլաճըն կիւէրճին սիժաթընտա
կէօրիւնմէսիյլէ՝ Յովհաննէս Մկրտիչէ վէ
օրատա թօփ օլմուշ սայըսըզ Աահուտի
ճէմաաթընա աշիքէար օլտու. վէ նի-
հայէթ, իշլէտիյի իւք միւճիզէթ իլէ քիմ
օլտուլունու շայիրալէրինէ պէյան էթտի:
Ալլահ աղիմիւշան հազըէթլէրինին
եէք թանէ էվլատը պիր մաղարա իչինտէ
Վոյս Մարիամաան սօղտուզլայն, խպրա-
նիլէրէ վէ միլլէթի ախարէ քէնտիյի պէյան
էթտի: Աահուտի չօպանլարընա քէնտի

մէվլուտունուն միւժտէսինի վերմէք իշին պիր մէլէք եօլատը, վէ ախէր միլէթլէրէ պիր երլորդը ըսա Ս'եսիհանըն կելմիշ օլմասընը տուլուրտու: Սէճտէ գըլմաղա կէլէն միւնէճճիմլէրին իւշիւ տէ սուրը պապալարըն զիւմինճէ քիւշիւք մէմալէք սահիպի փատիշահ ըտըսար, վէ իսիմլէրի տախի Կասպար, Ս'ելքան, վէ Պաղտասար ըտը: Պուշլար շարգ թարաֆընտա երլորդը կէօրիւնճէ, տէրհալ եօլա չըգտըլար վէ օնուն գրասուղըղուլլա գուտսի շէրիֆէ գատար կէլաիքտէն սօնրա, զայպ էթտիլէր. պունուն իշին եիւրէքլէրի իֆրաթ գըրըլտըյրտա տա՝ եինէ մէյուս օլմայըպ, նէվզատէ Լահուտի փատիշահը Իպրանիլէրին փաիթախթըլտուտսի շէրիֆտէ սօղմուշ օլաճագ տըր տէյէրէք, շէհիրէ կիլտիլէր. վէ շարգտա երլորդընը կէօրտիւս յիւմիւզ Լահուտի փատիշահը նէրէտէ սօղմուշ տուր տէյի, սօրտուլար: Պու սուալէ էհալիի մէմլէքէթ հայրան օլուպ գալտը, վէ խապէրի չաիրճագ շերովգեսին գուլաղընատագ տէյտի: Նէվզատէ փատիշահըն մէվլուտունուն շերովգէս իշիտինճէ եիւրէյի ալթիւսթ օլտու, վէ փատիշահըլըմը զայպ էթմէյիմ գօրգուսուլլա՝ քահանայապետլէրի վէ էհլի շէրլէրի ճէմ էտիւպ, Ս'եսիհանըն նէրէտէ տօլաճաղընը Ս'իքիանըն փէյղամպէրլէյի իւզրէ անլատըգտան սօնրա, իւշ միւնէճճիմլէրի հուղուրունա կէթիլթտի, կէօրիւնէն երլորդ հագգընտա թէֆահահիւս

էթտիքաէն սօնրա, Հայտէն Ռեթլեհէմ
 շէհրինտէ նէվլատէ փատիշահը արայըն
 վէ պուլուրտանըզ պաննա տա խապէր վե-
 րին քի, պէն տէ կէլիւզ օնա սէճտէ գը-
 ւայըմ, աէտի: Անճազ գալիմին ֆիքրի սէօ-
 զիւնէ մութապըզ տէյիլ իտի, Սեփանըն
 էօմրիւնէ գաստ էթմիշ օնուն վիւճուտու-
 նու օրթատան գալտորըզ, քէնտի փատի-
 շահլըղընր մէթին էթմէք արզուսինտէ կէ-
 զէրիաի: Սիւնէճճիմէր պու խապէրէ զա-
 յէթ սէվինիպ չափըճազ շէհրտէն չըզ-
 տըլար, վէ թէքրար շարգտա կէօրիւնէն
 երլարզըն գլաուղուղուլա նէվլատէ փա-
 տիշահըն եէրինէ վարընճա հիքմէթլի երւ-
 տըզ օրատա տուրտու, վէ պունլար թա-
 պիր օլունմազ սէվինճ իլէ մաղարայէ կի-
 րիպ, վալիտէսի Կոյս Սարիամըն գուճա-
 ղընաա նէվլատէ մաորմը կէօրտիւլէր, վէ
 անիտէ Ղլահըն լութֆուլա զիհնլէրի ը-
 շըզլանըպ, Ղլահ Նվլատը վէ տիւնէա գուր-
 թարըճըսը ազիմ փատիշահ օլտուղունուի-
 գրար էաէրէք խաքի փայինէ գափանտըլար,
 վէ պիլէլէրինճէ կէթիրտիքլէրի փիշքէշ-
 քէրի, եանի ալթուն, պուխուր վէ միւրրիւ
 սաֆի սունտուլար: Ալթունու՝ փատիշահ
 օլտուղունա իսպաթ, պուխուրու՝ սէճտէ
 գըլընաճազ ալլահլըղընա շէհատէթ էթ-
 մէք վէ միւրրիւ սաֆիյի՝ սահիհ ինսանը-
 ղընը կէօսթէրմէք իչին իհտա էթտիլէր:
 Անճիլի շէրիֆ՝ պու իգպալլի միւնէճճիմ-
 քէրին՝ օրատա նէ գատար վագըթ էյլէն-
 տիքլէրի վէ նէ տէրէճէ լութֆա նաիլ օլ-

տուղլարը իւզէրինէ պիր շէյ սէջլէմէզ :
 Լաքին ճիւղի վազըթ տուրուպ, բոյա-
 լարընտա կէօրիւնէն մէլէյին էմրի միւճի-
 պինճէ, վատլարընա գարշը շերովդէսէ
 ուղլամատան ախէր եօլտան վաթանլարը-
 նա ավտէթ էթմէլէրի տէրքեար տըր :

ՅՈՒՆՎԱՐ 7

ՍՈՒՐԻ ԳՐԻԳՈՐԻՍ

Վ Կ Ա Յ

ՊՈՒ ազիզ, խոսրով փատիշահըն էյ-
 եամի տէվլէթինաէ Լճէմիսթանտա Ռա-
 ժիկ տէնիլէն կիւրուհաէն իլէրի կէլմիշ
 պիր տինսիզ աթալար էվլաարյուր : Իւք
 խամի Սանահիհը տէնմիշ իտիյսէտէ, սօն-
 լա Լըմինիսթան շէհրի Գըւինտէ թէ-
 մէքքիւն էտիպ, տօղլու տինի թանըրպ
 վաթթիղ օլմասընտա՝ էրմէնի միլլէթիմի-
 զին միւննէվվէրի սուրք Գրիգոր Լուսաւո-
 թիչէ իպատէթէն, Գրիգոր եախօտ Գրի-
 գորիս թէսմիյէ օլունտու : Գրիգոր,
 տօղլու տինէ տէօնտիւքոէն սօնրա,
 կիւնտէն կիւնէ Ֆազիլէթ վէ իւնսիյէթ
 պապընտա իլէրի կիտիպ, էլէ էյի իպրէթ
 վէրիւր իտի, վէ Ֆազիլէթէ օլան աշգըյ-
 լա տիւնեայր պրագըպ, պիր մանասթըրա
 շէքիլտի, վէ օրատա օլ գատար շէօհրէ-
 թինի արթըրտը քի, սաքին օլտուղու
 մահալլ քէնտի խամինէ Գրիգոր Ռաժիկին
 մանասթըրը չաղըրմըշտըր :

Լճէմիսթանտան լըմէնիսթանա կէլէն քրիսթիանլարը մանասթըրընա գապուլ էտիպ հէր իգթիզալարընը գայըրըր, վէ Օնլարա մուհապպէթ կէօսթէրիր իտի. լաքին պիլմէյիպ գապուլ էթտիյի. քիշիլէրտէն պաղըլլարը Նեստոր հերետիկոսուն ֆըրգասընտան օլմաղլա, Օնլարըն էթրաֆա սաշտըգլարը քէօթիւ տէրսլէրին թօխումունու, էլինտէն կէլտիյի գատար օրթատան գալտըրըր ըտը՝ վէ Ներսէս հայրապետէ տախի մասլահաթը անլասըպ, Օնուն եարտըմըլլա, պու ֆէնա թալիմաթը քիւլլիյէն տէֆ էթտի:

Լըմէնի մէրզպանը Սժէթ վէֆաթ էթտիյինտէ, խտարով փատիշահըն էմիր միւճիպինճէ՝ Օնուն եէրինէ՝ Վենշապուհ աաղը պիր միւֆսիա Լճէմ լըմէնիսթանա իրասլ օլունտու: Վրիսթիյանլար խասիմի զալիմ Վենշապուհ, քրիսթիանլարըն եա աինլէրինի, եա վիւճուտլէրինի ճիհանտէն գալտըմաղա գաստ էթմիշ, պիլէսինճէ էքսէրի աթէշիէրէսթ մէճուսլար կէթիւտի, վէ փութխանէլէր եափըպ քրիսթիյանլարա զուլմ էթմէյէ պաշլատը: Վրիգոր Սաթիկին տախի սապըգա գըզըպաշ օլմասընը իշիթաիյինտէ՝ հուղուլունա չաղըրթտը. վէ մուրատընա չէվիւմէյէ չօգ չաղըշտըգտան սօնրա, էնճամ իւմիւտինի քէսիպ՝ թիւրլիւ իսքէնճէլէր իլէ էգիյէթ վէրտի: Վ է լաքին Վրիգոր քէնտիյի ալտըմաղըպ, քրիսթիյան տինինն տօղըուլուղունու վէ Լճէմ մէզհէ-

պինին ուսխթելիյնի միւֆաստալէն իւսպաթ էտէրտի:

Պունուն իշին Ղենշապուհ զազէպէ կէլիպ՝ վէ թէքրար խայլէ եզիյէթ վերտիքսէն սօնրա, գաթլէ մուսթահադ արըտէյի, սիճիլինի քէսաի: Ա է սուրբ Ղրիւդոր Լլահըն իզգէթինէ պու ազիմ՝ լուսթֆա նաիլ օլտուղու իշին շիւքր իւ սէնալէր օղոյսարագ շազ եիւրէյիլէ, ազիզ բուհինի Լֆէնտիմիզին 550 սէնէսի Լլահըն էլինէթէսլիմ էթտի: Պու ազիզին՝ Քրիստոսուն մուհապպէթի օղրունա սէվինէրէք էճէլէ տօղրու վարարղընը՝ Վախոթ իսմինսէ պիր գըղըլպաշ չօճուգ՝ կէօրտիւյիւնտէ, տօղրու տինի թանըսը վէ վաֆթիզ օլուպ իսմինի Յիզաիբուզա, եանի, Լոտուածատուր գօսու:

ՅՈՒՆՎԱՐ 8

ՍՈՒՐԻ ԹԷՍՓԻԼՈՍ

Վ Կ Ա Յ

ԹԷՍՓԻԼՈՍ իսմին՝ լիսանի բուսիսէն թիւրքիյէ Լլահը սէվէր՝ թապիր օլունմասը ամմէյէ մայրւմ տուր. պու իսմ իլէ չօգ զահիա քիշիլէր արասընտան, պիզ թէսփիրուս թարապլուսլունուն էօմիւնինն նազլինի թարիֆ էթմէյէ գարար վէրմիշիզ տիր: Պու ազիզ ազլէ մայլէք վէ քիթապի մուգատտէսէ վազըք, թարապլուս էյալէթինտէ սարիաւազլըզ ըիւթպէսինէ

նախ օրուպ, զալիմ Մաքսիմիանոս գրա-
լնն կիւնլերինտէ, ազիզ քրիսթիյան տի-
նիմիզի աշխբեարէն իգրար էթտիքտէն
մատա, ախէր տինտարլարա տախի վազ
վէ նաաիհաթիյլէ՝ իսքէնճէլէրտէն գօրգ-
մայրպ տինլերինտէ մէթին տուրմաղա
թազվիյեթ վերիրտի: Թէոփիլոսուն պու
կիունէ հարեքէթի մէմէքէթ զապիթի-
նին գուլաղընա եթիշինճէ, ախէր պիր
տինտար շեղադիոս նամ քիշի իլէ պիր-
լէքտէ թութուլուպ, հուզուլունա կէ-
թիրտիլէր: Ազիզլէր քրիսթիյանլըղա-
րընր իգրար էտիպ, Քրիստոսուն իզլէ-
թինէ գանըմըղը պիլէ տէգքմէյէ հազըր
ըղ տէտիլէր: Աօրֆ վէ վատլար ըա ֆի-
քիլլերինտէն տէօնտիւրմէյէ միւմքինի օլ-
մատըղընը զապիթ էյիտէն անլայրպ, տէ-
միր թարազլար ըա էթլերինի գազըթաը
վէ ոօնրա աթէշ իլէ տաղլայրպ սիվլի
չէօմէք խուրաէվաթըյա պաշլարընըն շա-
նաղընը տէլտիրթտի: Սուրբ Թէոփիլոս
տրգատաշըյա պիրլէքտէ, քրիսթիյան-
լըղընը իգրար էտէրէք ախէր մէզհէպլերին
ղալաթ օլմաւը իւզերինէ սէյլերիտի վէ
պու էզիյեթ տրասընտա խայլի զաման
գալտրգտան ոօնրա ճանլարընը Վլահա
թէտիմ էթտիլէր:

ՅՈՒՆԱԿԱՐ 9

ՍՈՒՐԻ ՊՈԴԻԿՏՈՍ

Ճ Է Ն Ք Ճ Ի

ՔՐԻՍՏՈՍՈՒՆ պէհատուր ճէնքճիսի
սուրբ Պողիկոսս Երմէնիսթանըն Մալա-
թեա տէնիլէն շէհրինտէ՝ փութփէրէսթ
աթալարտան սողտու: () Ճադ զատէ ու-
տուղու իչին շէհրին հիւքիւմտարը փե-
լիքսին գըզընը ալըպ ծնուն տամատը
օլմուշուտու, վէ ճէնքճիլէք մէրթէ-
պէսինտէ աախի զայէթլէ իլէրիլէյիպ,
փէք մէմուհլարտան պիրի օլտու: Մա-
լաթեատա հէարխոն ատը պիր ախէր
քրիսթիյան ճէնքճի իլէ տօսթլուդ փէյ-
տա էթտի. պունուն էտէպ ու էրքեանընա
վէ տինաարըզընա հայրան օլուպ փութ-
լարըն սախթէլիյինի թանրուր, վէ վաֆ-
թիդ օլմատան էվվէլ քեամիլ քրիս-
թիյան կիպի էօմիւր կէշիրիպ հէարխոն
իլէ նահատակ օլմաղա հազըրլանտը:

Պու էսնատէ Ղեկոս վէ Վաղերիանոս
գալիժ գրալար փութլարա թափըպ րա-
հաթ էթսինլէր, թափմայանլար մալէ-
րինտէն օլուպ գաթլ օլտունլար տէյի հէր
թարաֆա, քրիսթիյանլարա գարըն ֆէր-
ման իսթար էթտիրաիքլէրինտէ, Մալա-
թեատա պուլունան քրիսթիյանլար հապ-
գընա տա մէգքիւր փեղքո հիւքիւմտարա
պիր ֆէրման կէլաի: Հէարխոն քրիս-
թիյան տինինին ուղուրունա էօլմէյէ հա-

զըր, անճապ սէվկիւլիւտիւ Պողիկտոս տա-
հա վաթիւթիւ օլմաաղը իչին պիրազ մահ-
զուն օլուրուտու. լաքին ծնուն տախի տի-
նինտէ գաւի տուրաճաղընը թասթիգ է-
տինճէ էիւրէյի լահաթ օլուպ ֆէրահ
պուլտու:

Պողիկտոս գայնաթասը փելքսէ կի-
տիպ՝ քրիսթիանլըղընը տույուրմատան
ֆէրմանը օգումագ իսթէտի, վէ պեր-
միւրատ օլտուգտան սօնրա փութփէրէսթ-
լէրին քէօլլիյիւնէ արթըգ թէհամմիւլ
էտէմէյիպ, երթտը, աթտը վէ էվտէն
տիշարը չըգար. վէ փութփէրէսթլէրին՝ ծն
իքի թանէ թօփրագտան եափմա թաս-
վիւրլէրինի կէօթիւրտիւքլէրինի կէօրիւն-
ճէ, գօշուպ աշաղա աթտը վէ այապ
ալթընա ալըպ փարա փարչա էթտի վէ
մէմլէքէթ զապիթինին տամատը օլմաղլա,
քիմնէ պիր շէյ տէմէյէ ճէսարէթ էթ-
մէտի:

Փելքս՝ Պողիկտոսուն էթտիքլէրինի
տույունճա, ալթիւսթ օլուպ՝ լահաթընը
պօղտու, զիրա գրալլարըն էմրի իւզըէ
քրիսթիանլարա էղիյէէթ վէրիպ՝ ալլահ-
լարըն ինթիգամընը ալմագ քէնտիյէ տիւ-
շէր իտի: ՕԼ սէպէպտէն Պողիկտոսու հու-
գուրունա չաղըրսըպ, Բրիստոստան կէրի
տուր, ալլահլարը խուրա էթտիյին սանա
պիւյիւք թէօհմէթ տիր, քրիսթիանլըղըն-
տան տէօնմէզսէն սանա աֆվ օլունմագ.
կէլ էվինտէն էվլատլարընտան մահրում
օլմա, գըղըմը սէնսիզ մահզուն պրագըպ:

միւճրիմ կիպի էօլիւմէ իրթիքեապ էթմէ տէտի: Պողիկտոս, էվլատ, էՆԼ վէ տինն- եէվի շէյլէր դայղմտա տէյիլ, սէմալի վէ էպէտի թաճտա տըր արզում տէյի, ճէ- վապ վէրտի: ԵՏԼի վէ խըսըմլարը աղլայա- րազ Քրիստոսու պրազ տա, փուլթլարը գապուլ էյլէ տէյի չօգ եալվարտըար, լաքին ծնլարըն սէօղիւ վէ կէօզ եաչըտա ֆաիտէ էթմէտիյինտէ զապիթ խըշմա կէլտի, վէ աղզընր փուրսոնլար տէյի, ճէլլատլարա էմր էթտի. աղիզ սէվինէրէք տայաղա թէհամմիւլ էթտիքտէն սօնրա, Քրիստոսուն ուղուրունա դանընը տախի տէօքմէյի արզուլէր իտի:

ԵՏԼի Պաւլինէ թէքրար կէօզ եաչը տէօ- քէրէք, քէնտիյէ մէրհամէթ էթտին, վա- դըթսըզ աճը էօլիւմէ ուղրամաւըն տէյի եալվարընճա, Պողիկտոս սէօղիւնէ գու- լազ ասմայրպ, եալանճը փուլթլարը պրա- գըպ սահիհ Ելլահա թափմաղանասիհաթ էթտի. ֆիլվագը աղիզին քէմամընտան փուլթփէրէսթլէրին չօղու տէօնիւպ քրիս- թիյան օլտուլար: Հաքիմ վէ ճէմասթ պունու կէօրտիւքլէրինտէ օլմայա քի, սաիլլէրինի տէ տէօնտիւրսիւն տէյի, տէր ագապ գաթլինին սիճիլինի քէստիլէր: Պաթլ օլաճաղը մահալտէհէարխոն՝ աղի- զին գաւրչըսընա չըգըպ, Ելլահըն օնա էթ- տիյի ինայէթէ թէշէքքիւր օլտու. վէ սօնրա ճէլլատլարըն կէօնլինիւ եափըպ աղիզին թէնինի ալտը վէ տէֆն էթտի: Երասը չօգ կէշմէյիպ, քէնտի տէ պու

արդու էթտիյի ազիմ մարտիրոսպուզ թա-
ճընա Ղլաճըն քերէմիյէ նաիլ օլտու :

ՅՈՒՆՎԱՐ 10

ՍՈՒՐԻ ԳՐԻԳՈՐ

ՆԻՒՍԱՅԻ

ՍՈՒՐԻ Գրիգոր Նիւսացի Սուրբ Բար-
սեղ Հայրապետին գարտաշը օլուպ , ծնուն
վէ գրգդարտաշը Մակրինա նամ վահիտէ-
նին զայրէթի իլէ քիւչիւք չաղընտան պէ-
րի իպատէթ վէ ֆաղիլէթ պապընտա էյի
թէրպիյէ օլտու վէ եաշընը ալընճա տիւնեա
աաէթի իւզըէ էվլէնտի : Սոնրա քահանա-
լըդ մերթէպէսինէ նասպ օլուպ էճինին
վէֆաթընտան սոնրա՝ իրատէթինէ գար-
շը Նիսա շէճրինէ եպիսկոպոս էթտիլեր :
Ապին Վաղէս գրալ՝ Բրիոս նամ Հերե-
տիկոսուն թարաֆընտան օլմաղլս ճէմի
ուղլափառ եպիսկոպոսլարընը սիւրկիւնէ
կէծնտէրտիյինաէ՝ պու աղիզ տէ ծնլարա
գարշը օլմասը իչին՝ քիւրսիւսիւնաէն ազլ
վէ նէֆի օլունտու : Մէգքիւր գրալըն
սոն ունէսինտէ Գրիգոր սիւրկիւնաէն աէօ-
նիւպ , Ընթաքեա ժողովքունա կիթտի ,
վէ օրատան տախի տէծնտիւյիւնաէ , տիւ-
նեասան չէքիլմիշ զահիտէ գրգդարտաշը
Մակրինայր կէօրմէք արգուլէտի :

Տահա մահալինէ եէթիշմէտէն պիւր կէ-
ճէ իչինտէ իւչ աէֆա բույասընտա միւ-
նէվվէր Սուրբլար նշխարքը կէօրաիւ , վէ

էվէ տախլ օլմասընտա գըզգարտաշընը էօլիւմ տէօշէյինտէ պուլուպլ րուհանի սէօհպէթ արասընտա ճան իւզէրինէ օլան քիթապընը եազար վէ պիր սէնէ իչին տէ պիրատերի Բարսեղին վէ գըզգարտաշը Սաիրինանըն էօլիւմիւ վազը օլմասընտա՝ կէօրտիւյիւ րույանըն մանասընը անլաոր:

Պու ազիզ քէնտի ճէմասթընըն վէ քիլիսէի շէրիֆին մէնֆաաթը ուղուրունա չօգ չալըշտը . Քրիստոս էֆէնտիմիղին խաքէնճէ չէքսիյի եէրլէրի կէօրմէք արզուսույլա Գուտսի շէրիֆէ տախի զիյարէթ էթմէյէ կիթտի: Պիր միւշքիւլ մատտէտէ ճէմի եպիսկոպոսըար ազիզի իմտատա չաղըրըրլար բար վէ Սուրբ Գրիգոր պիր չարէսինի պուլուպլ, հէր շէյի նիզամա գօրուտու: Պու թարիգ իւզըէ Քիլիսէի շէրիֆին շանընը արթըրտըգտան սօնրա, 396 թարիխինտէ տիւնեասընը թէպտիլ էթտի:

ՅՈՒՆՎԱՐ 11

ԼԵՊԷՆՏԻՄԻՕՅԻՆ ՏՕՍԹՈՒ

ՍՈՒՐԲ ՂԱԶԱՐՈՍ

ՔՐԻՍՏՈՍ էֆէնտիմիղին հիքմէթիւ ինայէսիլէ տիրիլէն՝ Սարթա վէ Սարիամըն գարտաշը Սուրբ Գազարոս՝ Գուտսի շէրիֆտէն պիր միգտար ուզագ Բէթանիա տէտիքլէրի քէօյտէ սօղտու: Քիշիգատէլիյի վէ Բէթանիատա էտինտիյի վաւիյէթի իչին, Լահուտիլէր պէյնինտէ չօգ

իթիպար պուլմուշ ուտու : Վրիստոս է-
 ֆէնտիմիզ իլէ տօսթլուգ փէյտա էթտիյի
 վազըթ պէլլի տէյիլ տիր . լաքին ալէս-
 սէվլէյէ էֆէնտիմիզին վազ էտիպ միւճի-
 ղէթ իշլէմէյէ պաշատըղը վազըթլարաւ
 գըյաս օլունուր : Հէր նէ հալ իսէ, ին-
 ճիլի շէրիֆին սէօղիւ միւճիպինճէ պիրի
 պիրլէրիյլէ աշինալըգ էթտիքտէն սօնրա
 Վրիստոսուն նէ կիունէ մէրսումուն հազ-
 գընտա մուհապպէթի օլմասը տօսթու-
 մուզ վէ սէվկիւլիւմիւզ տէմէսինտէն մա-
 լում տուր : Պու մուհապպէթ սուրբ պա-
 պալարըն զիւմինճէ, տիւնեայա կիրմէյիպ
 միալի մէլէք փաքըղլա եաշամասընտան
 հապ օլմուշտուր : Վրիստոս սըգ սըգ
 իթանիայա Ղազարոսուն վէ Սարթանըն
 էվինէ, կիտէրտի . վէ սուրբ վարդապետլէ-
 րին զաննինճէ, Ղազարոսուն վէ Սարթա-
 նըն տուսար վէ Վրիստոս էֆէնտիմիզին
 քէրէմիյլէ՝ քէնտիյի տիւնեայէ վէրմիշ
 գըղգարտաշլարը Սարիամ մագդաղէնոցի
 տէօնիւպ թէվլէյէ կէլմիշտիր :

Ղազարոս էօլմիւշ իքէն Վրիստոս էֆէն-
 տիմիզին քէրէմի իլէ տիրիլմէսինի Յով-
 հաննէս աւետարանիչ թաֆսիլէն նազլ
 էտէր, վէ իճմալի պու տուր : Նֆէնտիմիզ
 Յիսուս օթուզ իւշ եաշընը թամամ էթ-
 տիյինտէ Ղազարոս պիր աղըր խասթէլիյի
 տիւշտիւ . գըղգարտաշլարը չափըճադ
 Վրիստոսա խապէր կէօնաէրտիլէր . Վրիս-
 տոս խապէրի ալտը, ամմա էվէթլէմէյիպ,
 եէրինտէ իքի կիւն տահա գալտը . վէ սօն-

րա վարտըղենտա իւք Ս'արթա վէ սօնրա
 Ս'արիամ գարշարնա չըգըպ. Եւ Բեպպիմ
 պունտա օլայտըն պիրատէրիմիզ էօլմէզ
 խոի, լաքին եինէ տիլէյին Ելլահա մազ-
 պուլ օլմասը մալումումսւզ տուր, տէյիպ
 հալլէրինի իֆատէ էթտիլէր: Վրիտոս
 էֆէնտիմիզ իքի սէֆիլ գըզգարտաշարըն
 վէ ախէր օրատա պուլունանլարըն տուր-
 մայըպ ալլամալարընը կէօրինճէ, եիւրէյի
 գալգաը վէ քէնտի տէ կէօզ եաշը տէօք-
 մէյէ պաշլատը, վէ Եահաւտիլէր՝ Վրիտ-
 տոսուն պու հարէքէթինտէն՝ Ղազարոս
 օնուն փէք սէվիլիլսիւ օլտուղունու ան-
 լայըպ, Պապըն նէ տէրէճէ օնու սէվէր
 իմիշ, տէմէյէ ճէսարէթ էթտիլէր: Վրիտ-
 տոս՝ Ղազարոսուն մէզարընա վարտըղեն-
 տա թաշը իւզէրինտէն գալտըրմաղա էմր
 էթտի վէ սօնրա կէօզլէրինի կէոյէ գալ-
 տըրըպ, Պէնի իշէթտիյինէ թէշէքքիւ-
 րիւմ վար, եա փէտէր. հէր զաման իշի-
 տիրսին՝ պէն տէ պիլիւտիմ. լաքին էթրա-
 ֆըմտա օլան ճէմաաթ իչին էտէյօրում
 քի, սէնտէն կէօնտէրիլիշ օլմամա իթի-
 գատ էթտիլէր, տէյիպ՝ պիւլէնտ ալազ
 ըլա, Ղազար գալգ, տիշարը կէլ, տէյի
 չաղըրտը վէ Ղազար անի վահիտտէ գալգ-
 տը մէյտանա չըգաը. վէ Յիսուս պաղլա-
 րընը չէօպիւպ պըրազմայտ էմր էթտի:
 Պու միւճիզէթէ հէր քէս հայրան օլուպ,
 Ղազարոսա պազարլար ըաը, վէ չօզու
 կէրչէք մեսիա պու տուր տէյի օնա րիա-
 յէթ էթմէյէ պաշլատըլար:

Պու աճախպ միւծիզէթին խապերի
 Գուտսի շերիֆտէ վէ հաւալիւրինաէ օլուն
 մէմլէքէթլէրէ չաւ օլուպ եայլուր վէ պու
 վէսիլէ իլէ չօլու Բրիստոսա շայիւտ օլա-
 ճաղընը խաին Ֆարիսիլէր վէ քահանայա-
 պետլէր պիլէրէք, Բրիստոսա վէ Ղա-
 զարոսա՝ խօր պագարըրուր։ Օլ սէնէ-
 նին քահանայապետի Վայիափա, ճէմնաթ
 զպպ օլմատան ըսա՝ պիր քիշի էօլմէսի
 էվլա տըր, տէյինճէ, հեփիսի իթթիֆա-
 դէն Բրիստոսու էօլտիւրմէյէ գարար վէր-
 տիլէր, վէ իճրա իթտիքտէն սօնրա Ղա-
 զարըն տախի էնսէսինտէն տիւշէր խտիլէր։
 Պու ազիզին իքի գըղգարտաշլարը պիր-
 լէքտէ Լաֆա շէհրինէ ֆիրար էթմէսինի
 Ֆարիսիլէր տույտուգլարընտա՝ պիր գաշ
 նէֆէր եօլլայըպ, Ղազարոսու էթպախիլյէ
 թուլթուրտուլար, վէ եէլքէնսիլ, տիւ-
 մէնսիլ, էպքիմիշ վէ չիւրիւք պիր կէմիյէ
 գօյիւպ, տէրեա օրթասընտա զարդ օլուպ
 կիթսինլէր տէյի, ըիւղկեարա վէ սույա
 գարշը աշըղա պըրագտըր։ Աերչի ին-
 սանճա գուրթուլմուլարը միւհալ գապի-
 լինտէն իտի, լաքին հիքմէթ ուլլահըն
 թէպպիլիլյէ օլ սէֆինէ սէլամէթէն վէ
 սալիմէն Ֆրանսատա Սարսիլէա գըյըրընա
 վարար չաթար։

Օլ շէհրին էհալիսի նէ գատարտա
 փուլթիւրէթ իտի սէլէր եինէ Ղազարո-
 սուն պու թարղ թապիաթտէն խարճ
 հիքմէթ իլէ օրայա եէթիշմէսինի կէօր-
 տիւրլէրինտէ, էլպէթտէ պէօյլէ ազիմ հիք-

Աթ իլէ գուրթուլան ատամըն Ղլաճը վէ տինի եալանճը օլմազ տէյերէք 'Ղազարոսուն վազընա ինանըպ' քրիսթիյան օլտուլար, վէ 'Ղազարոս տախի առաքեալլարտուն օլ շէհիրէ եպիսկոպոս թայեին օլուպ, քէնտիյէ սիփարըշ օլան ճանլարը գայըրըր պագարտը: Աղ վագըթտա պիր միւքէլէֆ քիլիսէ եափտըգտան մատա Ղնահիտ տէտիքլէրի փութուն խանէսինի տէ փաքէյիպ Ղլաճա սունտու: Ալ է օթուղ սէնէ միգտարի Նարատըճըսընըն վէ քէնտիյէ հայաթ վէրէն Յիսուս Քրիստոս էֆէնտիմիղին շան ու շէօհրէթի իչին չալըշարգտան սօնրա եէթմիշ իւշ եաշընտա էճէլլիլէ էօլտիւ: Պաղըլարըն զիւմինճէ, պիր փաստիշահ խըղմէթքեարը Բօմուտան Սարսիլեպէ կէլտիյինտէ, 'Ղազարոսուն քրիսթիյան տինինտէ գալի տուրաուղուն ու կէօրիւպ, չօգ սիյասէթլէրտէն սօնրա գաթլ էթտիրմիշ. վէ աղիզի հապսէտիպ, խայլի վագըթ զինճիրպէնտ չալըլար իչինտէ պրագտըղը զընտան հալա Սարսիլեատա տուրույօր, վէ թէնի ախէր մահալէ թէպտիլ օլուպ, սալթ պաշը եինէ Սարսիլեատա գալմըշ տըր:

ՊԻՅԻՒՔ ԿՈՍՏԱՆԴՆԱՆՈՍ ԴՐԱՅԸՆ ՎԱԳ-
 ԹԻՆՈՒՆ, ԼՐԻՈՍԵԱՆՆԱՐԸՆ ՀԵՐԵՏԻԿՈՍԿՈՒ-
 ՂՈՒ ԻՂՆԻՔ ՄԻՐՆԷՅԻՆՈՒՆ ՔԻԼԼԵՆ ԻԱԹՄԱԼ
 ՕԼՄԱԼՀ ԻՔԷՆ, ԿՈՍՏԱՆԴՆԱՆՈՍՈՒՆ ՕՂՈՒ,
 ԿՈՍՏԱՆԴ ԹԱԽԹԷ ՃԻԼՈՒԱ ԷԹՄԻՅԻՆՈՒՆ
 ՀԵՐԵՏԻԿՈՍԿԱՐ ԹԷՔՐԱՐ ԳՈՒՎՎԷԹ ՎՈՒԼ-
 ՄՈՒԼԱՐ: ՃԻԼՄԷՏԷՆ ԴԱԹԻ ՆԱԳԱՐ ԼՐԻ-
 ՈՍ՝ ՎՐԻՍՏՈՍ ԷՓԷՆՄԻՄԻՂԻՆ ԱԼԱՏԵՂԸՆԻՐ
 ՎԷ ԷՎԷՄԻՏԷՆ ՕԼՄԱՍԸՆԻՐ ԻՆՔԵԱՐ ԷԹՄԻՅԻ
 ԿԻՎԻ, ԷՕԹԷՏԷՆ ԼԱԻՆ ՍՊԵՏԻՆ ՄԱ չԸ-
 ԴՐԱՎ ԲՈՒՆ ՈՒԼԱՏԸՆԻՐ ԱԼԱՏԵՂԸՆԻՐ ԻՆՔԵԱՐ
 ԿԷԼԻՒ. ՕՆՄԱՆ ՍՕՆՐԱ ԱՆԷՐ ՀԵՐԵՏԻԿՈՍ-
 ԼՈՒԳՂԱՐ ՄԱԽԻ ԹԻԼՐԷՄԻ: ՀԵՐԵՏԻԿՈՍ-
 ԼԱՐ ՎԱՅՉԸ ՍՊԵՏԻՆ, ԻՍԹԱՄԱՎՕԼՄԱ ԻՔԻ
 ՄԷՓԱ ՓԻԱԹՐԻՔ ՕԼՄՈՒ. ԼԱՔԻՆ ՈՒԳՎԱՓԱՈ-
 ԼԱՐՄԱՆ ՄԱՄՈՒ ԼՐԻՈՍԵԱՆՆԱՐԸՆ ՈՅՈՒԼԱՎ ՈՅ-
 ՄԱԼԱՄՈՂԸ ԻՅԻՆ ԱՄՄԷՅԷ ՄԷՔՐՈՒՆ ՉԷՔԻՄԷԳ
 ՕԼՄՈՒ: ՎՐԱԼՄԱՆ ԻՂԻՆՍԻԳ՝ ՃԷՄԻԱԹԸՆ
 ՄՈՒՐԱՄՈՐՆԱ ԳԱՐՉԸ ԿՈՍՏԱՆԴՆԱՆՈՍՈՒՆ Ա-
 ՂԻԳ ԹԷՆԻՆԻ ՍՈՒՐՔ ԼԿԱԿԻՈՍՈՒՆ ՔԻՂԻՍԷ-
 ՄԻՆԷ ԹԷՎՄԻԼ ԷԹՄԻՅԻ ԻՅԻՆ ԳՐԱՅԸՆ ԿԷՕ-
 ՂԻՆՈՒՆ չՐԳՐԱՎ՝ ՔԻԼՐԱԽԻՆՈՒՆՈՒՆԱԳԼ ՕԼՄՈՒ,
 ՎԷ ԵԷՐԻՆԷ ԼՐԻՈՍԵԱՆՆԱՐԸՆ ԻՄՈՒԱՄՈՂԼԱ
 ԼՐԳՈՔՄԻՈՍ ՃԻԼՈՒԱ ԷԹՄԻ. ՍՊԵՏԻՆ
 ՆՈՒՆ ԴԱՅԷԹ ԿԻԼՃԻՆԷ ԿԻՄԻԱՎ ԼՐԻՈՍԵԱՆ-
 ԼԱՐԸ ՎՐԱԳՄՈՂ ՎԷ ԿԻՍԱՐԻՈՍԵԱՆՆԱՐԸՆ ՀԷ-
 ՐԵՏԻԿՈՍԿՈՒԼՈՒՆԱ ՈՅՄՈՒ: ԱԻՆՈՒՆ ԿԻՆԷ

Սակեդոնուն թարափասրլարը չօղալն-
ճա, եսլընըզ մէզհէպ պաշը օլմագ դայ-
տընա տիւշիւպ քէնտիյէ մախսուա պիր
ճէմիաթէ Էտինտի: Սէ քիւֆրպազազ-
ղընը աշըպ, Բուհ ուլլահըն՝ փէտէր ուլլահ
վէ Իպն ուլլահլա հիւ պիր ալագասը Էօգ,
օնլարըն խըզմէթքեարը տըր տէյերէք,
եավէ սէօյլէմէյէ պաշլատը: Արընի պու
փասիտ ատամ չօգ եաշամայըպ՝ Էղիյէթլի
աղըրլար արասընաա Էօյտիւ, լաքին զալաթ
թալիմաթը միւթթէֆիգլէրինէ կէշտի:

Արիոսուն հերետիկոսըղընտան սօն-
րա Լւնոմեան հերետիկոսըղըն իլէրի
կէլտի. պունլարըն գլաուզու տա Այեւ
տիոս իսմինաէ պիր ութանմազ ատամ
օլտու: Պունուն իլիմոէն խապէրի Էօղըւ-
տույուաա տա, պիրազ սօնրա Իպքէնտէրիյէ-
տէ ֆէյլէսօֆլուզա թալիպ օլմասը իշին
տին մատտէլէրինէ տէ կիրիշտի. վէ ազըւ-
նա կէօրէ մանալար վէրիպ, Արիոսուն վէ
Սակեդոնուն հերետիկոսըղընա պէնզէր
զալաթ մէվաիտլէր իճատ էթտի: Պու-
նուն շայիրտը Լւնոմիոս ութասընտան
գեյաաէ Արիոսա ույուպ, Ալահ Էվլատընը
հէր մախլուգաթըն իլքի վէ ալասը տըր
տէյերէք մախլուգաթ սըրասընա գօտու.
վէ Սակեդոնա տա ույուպ Բուհ ուլլահը
եարատըլմըշ գաթ սայարագ հէր մախլու-
գաթտան Էվվէլ սալթ Ալահ Էվլատըն-
տան սատըր օլմուշ վէ փէտէր ուլլահտան
սատըր օլմամըշտըր տէր իտի. պինաէն
ալէյհ սուրբ Լըրսրդուլիւն իսմինէ վաֆ-

Թիզ օլանլարը օլմամըշ եերինե գոյուպ, քէնտի մէզէպինե ույանլարը Թէքրար վաֆթիզ էտերտի, պունլարա ույանլար տա Լ'նամեան տէնտիլէր: Աոստանդ պունլարըն ֆիիլինի չէքէմէյիպ Լայետիոսու Ֆրիճիա Թարաֆլարընա վէ Լ'անմիոսու Ս'էնթէզէ էյալէթինէ սիւրկիւն էթտի. Լաքին շայիրուլարը օնտա գալըպ Թիւրլիւ հերետիկալուզլար Թէօրէթտիլէր:

Վարատիանոս գրալըն մանուպտաշը պիւյիւք Թէոդոս Յիսուս Վրիստոս էֆէնտիմիզին 379 սէնէսինտէ Խաթամուզլտա տէվէթ սիւրտիւյիւ վազթ, ուղղափառ տինին մէթանէթի վէ քիլիսէի շերիֆին րահաթլըղը ուղղութունա սայ ու զայրէթ էթտի: Տէվէթինտէ պուլունան քրիոթիյանլարա՝ իշնիք տիրնէյինէ, վէ քիլիսէի շերիֆին պիր օլմասընա վէ ուղղափառ տինինէ վէ փէտէր ուլլահա, Լըլլահ Լ'վատընա վէ Բուհ ուլլահա ինանսընլար տէյի էմր էթտի: Ալ ազէս հերետիկոս գրալտան սիւրկիւն օլան եպիսկոպոսլարը տախի իթլազ էթտի. վէ պունլար ըլա Լ'րմէնիսթան հայրապետի սուրբ հերոէսի տէ Խաթամուզլա չաղըրըպ, Բուհ ուլլահա գարշը տէյէնլէր իշին էթտիլէճէյի տիրնէյէ 381 Թարիխի Սայիս այընտա, Թէոդոս գրալըն էմրիլէ վէ Վամասոս սրբազան փափըն իշնիլէ Խաթամուզլտա պաշլանտը, վէ պու տիրնէքտէ իւշ էիւզ էլլի հայրապետ պուլունտու: Սուրբ Գրիգոր Նազիանզացի, սուրբ Գրիգոր

հիւսացի, Ընթացիւ հայրապետի սուրբ
 Կիւրեղ, Լորմէնիթան հայրապետի սուրբ
 Ներսէս Պարթեւ տախի օրատարութեամբ:

Եւ վերջա խթամպօլ փաթրիքի հազ-
 գրնտա սօհպէթ աչըլընճա, պիլիթթի-
 ֆազ Գրիգոր նազիանզացիներն եւրինէ օ-
 թուրան Սաքսիմիանսս հերետիկոսու
 քիւրսիւսինտէն էնտիրիպ, մերսուսու թէ-
 քրար օթուրթտուլար: Ապին սուրբ
 Գրիգոր նազիանզացիներն հիմայէթճիսի
 սուրբ Սեւիտոս եպիսկոպոս էօլտիւքտէն
 սօնրա Գրիգորուն տիւշմէնլերի թէքրար
 օնու փաթրիքիքտէն տիւշիւրմէյէ իխթի-
 լալլէր չըգարտըգլարընտա, սուրբ Գրիգոր
 քէնտի իրատէթիլլէ մանսըպընստան վաղ
 կէլտի, վէ օնուան եւրինէ Նեքրարիտու
 դօտուլար:

Պունտան սօնրա սուրբ վարդապետէր
 տին մատտէլէրինէ մէշղուլ օլուպ, Սահե-
 դոնեանլարըն ֆրըգասընտան օթուլ քիշի
 տավէթ էթտիլլէր, վէ Իզնիք տիրնէյին-
 տէ միւգարրէրօլանտինի եանի Ղլաճ էվլա-
 տը. Ղլաճըլա, Բուճ ուլլաճըլա, վէ Բուճ
 ուլլաճտախի փէտէր ուլլաճ վէ Ղլաճ էվլա-
 տըյլա իզգէթտէ վէ թապիաթտա պիր օլ-
 տուղունու իգրար էթտինլէր տէյի թէքրիֆ
 էթտիլլէր. օնլար գարշը սուրունճա հե-
 րետիկոսլարա նգովք օգուտուլար, վէ Իզ-
 նիք տիրնէյինտէքի տին իգրարընը եանի
 փէտէր ուլլաճըն, Ղլաճ էվլատընըն վէ
 Բուճ ուլլաճըն ալլաճըլընը միւգարրէր էթ-
 տիլլէր: Ա է հերետիկոսլարտան տահա

էյի սագընմագ իշին, տին իգրարընա պիր
գաչ շէյ իլավէ էտիպ, տահա զեյատէ
աշիքեար էթտիլէր, վէ պունու Վրիգոր
նիւսացի հէփսինին աղզընտան թահրիր
էտիպ, սըրայլա իմզալատըլար. պունտան
մատա թիւրիւ գանուն նամէլէր եազըպ,
հէր շէյէնիղամ էթտիլէր: Խէոդոս գրալ
տախի, իզնիք վէ իսթամպօլ տիրնէյինին
էօյրէթտիլինէ մուղայեիր շէյ էօյրէտէն-
լէր, մանսըպընտան ազլ վէ քիլիսէտէն
նէֆի օլսունլար, ուղղափառլարըլա ալա-
գալարը օլմասըն տէյի էմր էթտի: Սօնրա
տիրնէքտէ զօնուլան գանուննամէլէր իլէ
պիւյիւք սուրբ Ներսէսի լւոմէնիսթանա
եօլլատը. օլ տախի տիրնէյին գարարընը
գապուլ էտիպ՝ տին իգրարընա պիր գաչ
շէյ իլավէ էթտի, քի միլլէթիմիզ արա-
սընտա շիմտիլէտէք իճրասը օլուր:

ՅՈՒՆՎԱՐ 13

ՍՐԲՈՒՀԻ ՎԵՐՈՆԻԳՆ

ՍՐԲՈՒՀԻ ՎԵՐՈՆԻԳԱ ՄԻԼԱՆ շէհրինէ
եագըն պիր քէօյտէ տօղտու. անապը պա-
պասը ֆուգարէ օլմաղլա, էվլատլարընը
մէտրէսէյէ եօլլամաղլա պիլէ գուտրէթլէրի
եօղլատու, պու սէպէպտէն Վերոնիգա տա-
խի օգուլմագ եազմագ պիլմէզիտի, ֆա-
գաթ տինտար վէ իպատէթքեար աթա-
լարընըն թէրպիլէսիլլէ Ղլահը թանըյըպ,
օնա սատրգանէ խըզմէթ էթմէյէ փէք

ղայրէթի խաի: Վիւչիւք եաշննտան պէ-
րի աշգ ու զայրէթի տուտա, վէ աթա-
լարընն էօյրէթտիյի պէճիտ մատտէլէրի
մէշգ էտիպ թէֆէ.ք.քիւր էթմէտէ խաի,
վէ ռուհանի շէյլէրէ օլան աշգը կիթտիք-
ճէ թէրազգի պուլուպ արթար ըտը:
Պունլարտան գաթի նազար էվին հէր
խըզմէթինի շազ էիւրէյլէ վէ ճանը կէօ-
նիւլէն էտիպ, էն քիւչիւք շէյլէրտէ պի-
լէ աթալարընա վէ պիւյիքլէրինէ թէաճ-
ճիւպ օլունաճագ ուպուտիյէթ կէօսթէրիւր,
եարանլարըյլա թաթլըլըլա գօնուշուր,
ամմէյէ էյի իպրէթ օլուրտու: Հէր իշինէ
մուգայեէտ, պօշ տուրմազ, րահաթ էտէ-
ճէք վազըթտա պիլէ տիւշիւնճէսի Մլլահ
ըտը. արգատաշլարը պիր եէրէ ճէմ օլ-
տուգլարընտա, քէնտի՝ ազլը փէրուշան օլ-
մասըն տէյի, պիր քէօշէյէ չէքիլպ՝ սէվ-
կիւլիւսիւ Վրիստուտուն իւզէրինէ տիւ-
շիւնիւրտիւ: Պէօյլէ եալընըզլըգտա հիչ
պիր մահպունիյէթի օլմատըղընա հէր քէս
թէաճճիւպ էտէր խաի. արգատաշլարը-
նըն եանընպ վարտըղընտա ֆէրահ վէ կիւ-
լէր էիւզ կէօսթէրիւրաի, ֆազաթ պազէն
կէօզիւ տօլու վէ ըսլագ օլմասընը կէօրիւպ
հայրանտախի օլուրուտուտալարտա Մլլահ-
լա մապէյնլէրինտէ կէչէնի պիլմէտիքլէրի
իշին ասլընը տա անլայամազըտըլար:

(Ը)ազէ չաղընտան պէրի սրբուհի Վե-
րունիգա, թէնհատէ էօմը կէչիւրմէյէ մէյլ
վէրմիշ, Սիլանտա (Գոստինէան մանաս-
թըրընա կիրմէյէ գարար վէրտի: (Գու-

մայա վէ ետզմայա աշինա օլմաորդը քէն-
աիյէ պիր սադիլ շէյ սատ օլունտուղուն-
տան, պունլարըն տա էնսէսինէ սիւշտիւ.
վէ էօյրէնէմէտիյի իշին ճիւղի մահզուն
վէ սիւքիւթ գալընճա, սէվկիւլիւսիւ պիքը
Ս'էրեհէմ' օնա կէօրիւնիւպ, լ'օյրէնէմէյօ-
րում տէյի, նիշին ալթ իւսթ օլույօրսուն,
եալընը պու իւշ հարփլարը էօյրէն օն-
լար տա էլ վէրիւ. իւք էվվէլ հէր շէյտէն
զիյատէ Նլլահը վէ սօնրա օնուն իզգէթի
իշին ճէմի մախլուգաթը սէվէսին: Լ'քին-
ճի' գալտաշընըն թագսիրաթընա գալ-
մայըպ, օնուն իշին խայր տուա էտէսին.
իւշինճիւ հէր կիւն պիր միգտար Յիսուս
Բրիստոսուն սիյասէթլէրի իւզէրինէ սիւ-
շինէսին, տէյիպ կէօրիւնմէզ օլտու: Ս' ե-
րոնիգա պիքը Ս'էրեհէմին նասիհատլէ-
րինտէն եիւրէք ալըպ, տէսիյինի թուլթ-
մաղա ղայրէթ էթտի:

Նիհայէթ Ս' երոնիգա ատէթ իւզրէ իւշ
սէնէ թէճրիւպէ օլտուգատն սօնրա սըր-
բուհի Ս'արթանըն մանասթըրընա կիրտի.
վէ օրատա հէր պիր քիւշիւք գանունլարա
տիդգաթ էտէրէք, ղայրէթի վէ Փազիլէ-
թիյլէ էն մէմտուհլարըն պիրի օլտու, վէ
Փազիլէթլէրի արաօրնտա, պիւյիւյէ միւ-
թիւլիւյիւ թէաճճիւպ օլունաճագ շէյ խտի.
կէճէլէրի քիլիսէտէ տուատա կէշիրմէսին
տէյի պիւյիւյիւ էմր էտինճէ, միւլթիւլիւք
Նլլահա գուրպանտան զիյատէ մագպուլ
տուր տէյերէք պաշ էյտի:

Հագ թէալա Վերոնիգայը տահա էյի
 թէճրիւպէ էթմէք իչին իւչ երւ իւզէրինէ
 խասթէլէք եօլլատը. պու խասթէլիյի թէ-
 աճճիւպ օրունաճագ սապը ըլա չէքտի,
 խասթայըմ տէյի ատէթ էթտիյի տուա-
 սընտան եախօտ խըզմէթինտէն վէ գա-
 նունլերին իճրասընտան կերի գալմատը:
 Սաղլըղընա, րահաթլըղընա պագ տէյէն-
 լէրէ, գուվէթիմ եէթիշտիյի գատար չա-
 լըմալըյըմ, էօմրիւմ իւլէ ճահտըմ տախի
 պիթմէլի տիր տէյի ճէվապ վէրիրտի:
 Վաշգալարա պիր խըզմէթ էթմէքտէն,
 վէ պիր հագիր իշ թուլթմագտան փէք
 խօշլանըր ըտը: Սատէ էքմէյիլէ սույա
 գանտաթ էտիպ պիւյիւք կիւնահքեար
 կիպի աղլար տուրուրաու. թաթլը վէ թէ-
 սիրլի սէօզլէր իլէ կիւնահքեարլարըն էն
 մուաննիտինի պիլէ թէօվպէյէ կէթիրիր-
 տի: Վ էլ հաօըլ Նլլահըն մուհապպէթի
 իչին պու գատար զահմէթլէրէ թէհամ-
 միւլ էթաիքտէն սօնրա, իթէնտիմիլին
 1497 սէնէսի էօլտի:

ՅՈՒՆՎԱՐ 14

ՍՈՒՐԻ ԲԱՍԻՆԻՍՆՈՍ

ՔԱՀԱՆԱՅ

Պոտաղիզ ինկիւրիւլիւ օրուպ Կոստանդ-
 նամ չասարըն վէ միւնքիր Յուլիանոսուն
 տէվլէթի էյեամինտէ քէնտի վաթանըն-
 տա շէյթանի եօլլարտան վէ Նրիոս վէ

Թէ՛վապիլերինն եանը՝ Թալիմաթընտան
կերի տուրմաղա հէմէն հրիլերիննէ նասիհաթ
վէրիւրիտի : Պունա զըտարէն Լըրիոս վէ
Սակեդոն Ֆըրգասընտան օլանլար Թիւր-
լիւ էօրֆլէր իլէ ազիզի գօրգուտուպ՝ վա-
զինտէն Ֆէրաղաթ կէթիրմէյէ չալըշտը-
լարըսա տա, եինէ մէրսում ուղղափառ
Լալիսկոպոսլարըն էմրի իլէ սէրպէսթ վէ պի-
փէրվա՝ գուզու գըյաֆէթի իլէ արանըզա
կիրիպ՝ ճանընըզ փարալայան գուրալար-
տան սագընըն տէյի նասիհաթ էտէր
սուրուրուտու : Եւասիմլերինն ղայրը ախէր
եիւզտէն հագընտան կէլմէյէ իւմիտի քէ-
սիլինճէ, Կոստանդ չասարա՝ Բասիլիսկոս
եէնի Թիւրէմէ տին վազը վէրիյօր տէյի
շիքէայէթ էթտիլէր, վէ լաքին ազիզ՝
էպքի փէտէրլէրիմին Թափրպ վազ վիրալիյի
սօղըու տինտէն սուրա սափմամըշլմ տէյէ-
րէք՝ տիլլերինի Թութտուվէ փաքա չըգար :
Սիւնքիր Յուլիանոս մէգքիուր չասարըն
եէրինէ ճիւլուս էտիպ՝ հէր նաս հէր մա-
հալտէ պուլունտուղու տինի պըրագըպ
փութլարա սէճտէ գըլսընլար տէյի էմր
չըգարընճա, սուրբ Բասիլիսկոս շէհր իչին-
տէ ալանիյէթէն, սօղըու տին ուղղա-
փառլարըն տինի տիր վէ պազիյէսի եալան
տըր տէյէրէք կէզէրիտի :

Բասիլիսկոսուն պու Թարզ հարէքէթի
փութփէրէթլէրին գուլաղընա կէլտիլին-
տէ, ղայէթ էզքէլէնտիլէր . վէ իչլէրինտէն
Սակարիոս իսմինտէ պիրիտի ազիզէ սիլէ
վուրուպ, սէն քիմ սին քի ճէմիաթը պոս-

ղա գալարորդ գործաւն էմրինէ դարշը կէ-
լիյօրսուն տէյինճէ, Բասիլիսկոս գրաւն
էմրինէ դարշը կէլիպ տինինիզի եալան վէ
պաթալ կէօսթէրէն պէն տէյիլ իմ, կէօ-
րինմէղ հազգ պիր Նլահ ազիմիւշան
հազրէթլէրի սապրգան ալահլարընըզն
եալան օլմասընը կէօսթէրմիշտիր, վէ հալա
գուվվէթինիզի գրորպ՝ թափտըլընըզ տի-
նի պաթալ էտէճէք տիր տէյի, ճէվապ
վէրտի:

Պու սէօզլէրին իւզէրինէ փութփե-
րէսթլէր տահա զիատէ հարարէթլէնիպ՝
ազիզին իւզէրինէ հիւճմէթտիլէր, վէ թու-
թուպ Սատուռնինոս հաքիմին հուզուրու-
նա չըգարտըլար: Սատուռնինոս խալլի պի-
հուտէ մինազաղատան սօնրա խըշմա կէ-
լիպ տէրիսի գազըլըն տէյի էմր էթտի.
վէ լաքին Բասիլիսկոս իսքէնճէ արասըն-
տա քէնտիյի Նլահա թէսլիմ էտիպ չէք-
տիյի էզէյէթէ միւքեաթէթէն ճէննէթտէ
նայլ օլաճաղը էյլիլէրի տիւշինէրէք ֆէ-
րահ պուլուրուտու: Իքինճի տէֆա թէ-
ֆահհիւս էտիպ եինէ նիյէթուգարարըն-
տա մուհքէմ պուլընճա՝ զընտանաաթըլ-
սըն տէյի էմր վէրտի, վէ մասլահաթը
նուլիանոսա անլաթտը: Ղարալ թարա-
ֆընտան շէյթան ալաթը տէօնմէ Լչպի-
տիոս վէ Պեգասիոս՝ ազիզի եալանճըալահ-
լարա թափմաղա գանտըրմա իչին եօլան-
տըլար. օնլարըն տախի ճահտու զայրէթի
խայր էթմէյիպ պօշա չըգընճա թէքրար
հաքիմին հուզուրունա չըգարտըլ, վէ

Թէքընի զաւարդ ոլմատը ընտա շիտոտէթըն չըպուպ չալըպ զինճիրպէնտ հապսա եօլլաւոր:

Ալէքիզ կիւն միւրուրինտէն ոսնրա գրալ ոլ թարաֆլարա կէլիպ՝ լչպիտոստան՝ Բասիլիսկոս քահանանըն տինինտէ գապիլիյինի իշիթաիյինտէ՝ հուզուրունա կէթիրթտի, վէ տէֆաթիլէ տէօնտիւրմէյէ չալըշըպ՝ հիչ պիր թիւրլիւ միւմքինի ոլմատը ընտ էյիտէն վուգուֆ ոլունճա, սէօզիւ ուզաթմայըպ՝ վիւճուտինի օրթատան գալտորմաղա էմրէթտի: Ալէլաքին Բասիլիսկոս արզուսի միւճիպինճէ չափուճազ ճէննէթէ կիթմէսին տէյի՝ էզիյէթըն էօլիւմէ հիւքմ ոլունտու: Օլպիլմին էմրիլիէ հէր կիւն ազիզին թէնինտէն եէտիշէր սինիր չէքիպ չըգարբըրտըլար. պիր կիւն փատիշահըն էօնիւնէ չըգմազ իսթէտիյինտէ՝ իւզէրինէ նազըր օլան փրումէնտիանոս պէյ սէվիւնէրէք գրալա խապէր վէրտի. վէ օտախի էնճամ եէնսիմ, ալլահլարա գուրպան ոունաճազ խուլէատըիլէ տէրազապիւթիւ խանայէ վարըպ Բասիլիսկոս հուզուրունա կէլին տէյի իզն վէրտի: Ալէլաքին Բլահըն գուլու օնուն ալտատըճը վէ միւզէվ վէր սէօզէրինէ գուլազ ասմայըպ քէսիլմիշ սինիրէրինին պիրիսինի ալտը վէ միւնքիրին եիւզիւնէ աթըպ, ալ, ալ զալըմ, ալ, սէնին հազզ էթտիյիննէֆիս թատամլար պունլարտըր, ախէր չէյ սանա մագուլ ոլամազ, պէնիմ էօմրիւմ Վրիստոս սուր, օնուն օղուրունա սիասէթ չէ-

քիւ պէտքէն պուլունմազ խաղինէ տիր
տէյի պիւհերվա սեօյլէյինճէ, գրաւ հի-
ճապընտան զազէպէ կէլտի, վէ թէքրար
հապտա եօլտյրպ օրատա թէքրար փրումէն-
տիանոս պէյին էմրի իլէ շիտտէթլի իպէն-
ճէլէր վէրտիքտէն սօնրա էլախըր ազիզին
գարնընա գըզլըն շիշլէր սալտըրըպ էօլ-
տիւրտիւ :

ՅՈՒՆՎԱՐ 15

ԻՍԻԿՆՏԻՐԻ ՀԱՅՐԵՊՈՒՏԻ

ՍՈՒՐԲ ՊԵՏՐՈՍ ՎԷ ԱԲԵՍՈՂՈՄ ՍԱՐԿԱԽԳ

ԻՍԻԿՆՏԵՐԵԼԻ ազիզ Պետրոս հայրա-
պետ՝ Իֆէնտիւմիզին 300 թարիխինտէ Իս-
քէնտէրէ քիլիսէսինին քիւրսիւսինէ նասպ
օլունուպ՝ քէնտիյէ սիփարըշ օլմուշ ճէ-
միաթըն խայրինէ փէտէրանէ չալըշըրըրը :
Իւշ սէնէ միգթարի սուհուլէթ իւզըրէ քէն-
տի գօյունլարընը կիւթտիւքտէն սօնրա
Պիոկղետիանոսուն կիւվէյիսի օլմուշ Սաք-
սիմիանոս քրիսթիյանլար խասմի վալիտէ-
սինին ըճասընա մէպնի՝ զալիմ գալյնաթա-
սըրդրալա փիթ վէրիպ ճէմի քրիսթիյանլարը
տինլէրինտէն տէօնտիւրմէ իլին ֆէրման
չըգարթտը, վէ շէհր վալիլէրի պուլ ֆէր-
մանըն իճրասընա մուգալյեէտ օլուպ չօգ
իպէնճէլէր իլէ խայլի կիւնասըրը քրիս-
թիյանլարը էօլտիւրտիւլէր : Պու թէրա-
հիմնիզ էմր աււր Պետրոսուն գուլազընա
տէյաիյինտէ, ատէթտէն զիատէ թէգալ-

եիւտ կէօթերիւյ հէր ան վազ վերիւ պօղ-
րու տինտէ ճէմիաթընը գալի սագլամա-
ղա ճահաւ էտերիտի:

Մեղիտիոս նամ պիր եպիսկոպոս շէյ-
թանա ուշուպ տինինտէն տէօնտիւ վէ
փութլարա գուրպան սունտու: Պու պէտ
մուամէլէսի վէ ֆէնա իպրէթի իչին սուրբ
Պետրոստան հազդ իւզրէ թէքթիր օլուն-
տուզունտա՝ էթտիլինէ նատիմ օլտճագ
եերէ եիւրէյինի տահա սերթլէնտիրտի,
վէ ծնուն հէօքմիւ ալթընտան չըզըպ՝
քէնտիպաշընա պիր ֆըրգա իճատ էթտի,
վէ իպլի իպատէթքեար ճանլարը տախի
թիւրլիւ վատլար իլէ այարտըպ քէնտիյէ
չէքտի: Պունլարտան պիրիսի տէ ղալթ
թալիմաթ միւճիտի տէքպագ Արիոս օլ-
մուշ տուր. սուրբ Պետրոս հայրապետ պու-
նու տա քիլիսէսինտէն գօվտու, վէ լաքին օ
տիրպագ վէ տիւքէշ օլմաղ իլէ սուրէթան
աֆվ տիլէյիւ եիւրէյինի ալտը վէ սար-
կաւագ օլտու: Ապին միւզէվիլի նիյէթ-
ուզարարընտա չօգ միւտտէթ գալմա-
յըպ թէքրար Մեղիտիոսա տէօնիւպ՝ ֆըր-
գասընա մէթանէթ վէրտի, օլ խուսուստէ
սուրբ Պետրոս իւզէրինէ նզըվք օգուշուպ
քէնտինտէն րէտտ էթտի: Մեղիտոս պուն-
լարըն իւզէրինէ ինֆիալ էտիւպ Պետրոսուն
ստընը պօզմայա պաշլատը, վէ ճէմիաթ
մապէյնինտէ իիսթիլալ պըրագան պու
տուր տէյի Մաքսիմիանոսա շիքեայէթ
էթտի: Ազիզին նամը. քրիսթիյանլարը
տինլէրինտէ գալի սագլայան օ տուր տէյի

պէլլի օլմասընտան ալէլ ածէլէ հասասլար
 եօլլանլոյ թուլթմագ իսթէտիլէր, վէ լա-
 քին շէհիր էհալէսի այաղա գալգույ կէ-
 լէնլէրին էլինէ վէրմէտիլէր: Պու զուլմէթ
 վէսիլէսի իլէ չօգ Լպիսկոպոսլար վէ Քահա-
 նալար վէ ախէր քիլիսէյէ տաիր աստէմլէր-
 տէն ալթր եիւղ ալթմըշ գատար թու-
 թուլուպ՝ թիւրլիւ իսքէնճէլէրէ Վրիստու-
 սուն խաթրը իշին թէհամմիւլ էթտիքտէն
 սօնրս մարտիրոս օլտուլար: Սուրբ Պե-
 տրոս էլէ տիւշմէտիլյոէ տէ, շէհիրտէ գալ-
 մասըն ագլէ գարշը շէյ գըյաս էտէրէք
 օրատան մախֆիճէ չէքիտի, վէ քէնտի
 ոատըգ իսթիյար Լքիսոլոմ սարկաւադը
 իլէ պիրլիքտէ տիյարի զուրպէթ օլուպ կէ-
 զէր իտի: Խօքէնտէրէտէքի գալան եպիս-
 կոպոսլարըն մարտիրոս օլմասըյա ճէմիա-
 թըն չօպանսըգ գօյուն կիպի գալտըղընը
 տոյունճա, քիւրսիւսինէ ավտէթ էթտի,
 վէ գատիմի աստէթի իւզրէ թէվապիլէրինէ
 թէսէլլի վէ եիւրէք վէրիպ Վրիստոս է-
 ֆէնտիմիղի վաղ էտէր վէ վուլթլարըն
 սախթէլլիլինի կէօսթէրիրիտի: Մաքսի-
 միանոս պունու տույտուլունտա հարպի-
 ճէ պիր պին պաշը իլէ խայլի աքէր եօլլա-
 տը, վէ թուլթուպ էօլտիւրմէյէ միւմքինի
 օլմայընճա՝ խալգ թէքրար այաղա գալգ-
 մասըն տէյի ազիզի զընտանա աթտը: ()
 կիւնլէրտէ րահիպլէր պաշը սուրբ Լնտոն
 աբբայ Վրիստոսուն օղրունա իսքէնճէ
 չէքէնլէրի թէսէլլի էթմէ իշին չէօլտէն
 շէհիրէ կէլմիշ իտի. սուրբ Պետրոս իլէ

տախի կէօրիւշմէք գլումէթ օլաուզունտու
 թարափայնտէն շազ օլուպ ալլահանի
 քէլամլար իլէ պիրիպիրլերինի թէսէլլի
 էտէրլէր իտի. էօլիւմիւնտէն պիր կիւն էվ-
 վէլ խաին Լ.րիսս նզովքունտան գու-
 թուլմաղ իչին պիր գաշ իլէրի կէլիւ քի-
 մէսնէլէրին էլի իլէ սուրբ Վետրոսա ըէ-
 ճա էթտի վէ լաքին ազիզ իլհամի իլա-
 հիլլէ միւզէվլիւրին սէօղիւնէ գափըլմայրպ
 ըէճապընը գապուլ էթմէտի: Մաքսիմիա-
 նոսուն էմրի իլէ կէլէն ասաքիր ազիզի էօլ-
 տիւրիւպ օրթատան գալտըրմաղա նէ գա-
 տար զայրէթ էտէրիտիսէլէր տէ, ելինէ
 զընտան գափուսունու մուհասէրէ էթմիշ
 քրիսթիյան ճէմիաթընտան իհթիրազ է-
 տիպ կէրիչէքիլերիտիլէր: Ա էլաքին ազիզ
 քէնտի էօմրիւնտէն զիւստէ սէվկիւլիւ ճէ-
 միաթընըն էօմրիւնէ էսիրկէյերէք Լ.բիսո-
 ղում սարկաւագընը պին պաշըյա էօլլայրպ
 պէնիմ սէպէպիմէ գան սէօքիւլմէսին, կէ-
 ճէլէյն օլ պիր թարափտան կէլ զընտանըն
 տիվարընը տէլ տէ ծնլար տույմատան պէնի
 ալ վէէօլտիւր, տէյի խապէր էօլլատը: Յիւլ
 վազը պին պաշը ազիզին նասիհատթը իւզըէ
 կիզլիճէ տիվարը տէլտի վէ տիշարը չըգա-
 ըպ՝ գըրտա սուրբ Մարկոս աւետարանի-
 չին մէզարը իւզէրինտէ պաշընը քէստի:
 Պու գարա խապէր ճէմիաթըն գուլաղընա
 եէթիշինճէ, իւմուլմէն օրայա թօփ օլտու-
 լար, վէ ազիզին թէնինի ալըպ շէհիրէ կէ-
 թիրտիլէր, վէ Լ.պիսկոպոս ուրուպաընը
 կիյտիրպ՝ սաղլըլընտա կէօրտիւլիւ սէ-

մասին նուրա րիայէթէն օթուրմատըը քիւրսիյէ օթուրթտուրուպ միւծիղէթիլէ սնտան թէպրիք օլունտուգտան սօնրա՝ քէնտի եափաըը մէզարա կիւմ տիւէր :

ՅՈՒՆՎԱՐ 16

ԻՐԱՏԷԹԻՅԷՆ ՓԱԳՐԸ

ՍՈՒՐԲ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ

ԳՆԱՊԻԹԵ, եանի, գուլիւկտէ եաշա-
յան սուրբ Յովհաննէսին էօմրինիննապ-
լի Ալլահա վէ մէլէքէրէ մադպուլ վէ ին-
սանլարա հայրան օլաճադ պիր մատտէ
օլմուշ տուր : Պու ազիղ Բօմա րիճալը Նը-
տրոպիտա նամ քիշիգատէտէն վէ Թէու-
դորա իսմիլլէ իպատէթքեար վալիտէտէն
տիւնեայէ կէլտի : Թա քիւշիւք չաղընտան
Փաղիլէթէ վէ իպատէթէ մէյլ վէրիպ, տա-
հա կիւծիւ եէթմէլ իքէն եաշընա տաիր օլ-
մայան իլիմէրտէ չօդ սուհուլէթ կէօսթէ-
րիրտի, եաշընը ալտրգճա Փաղիլէթի վէ Ֆի-
րատէթի զեյատէտիլլէարթմաւընա հէրքէս
թէաճճիւպ էտէր գալըրըտը : Գուտտի
շէրիֆէ միւպարէք եերլէրին զեյարէթինէ
կիտէն րուհպանլարտան պիրիսի պիր կիւն
փէտէրինին էվինէ կէլտի : Յովհաննէս
պու կրօնաւորուն Փաղիլէթի հարէքէթի-
նէ վէ էտէպ իւ թէրպիլէտինէ միւթէհա-
յէիր օլուպ, քիմ օլտուղունու վէ կրօնա-
ւոր էօմրինին թարիգինի սօրուպ անլա-

սըղտան սօնրա, էյեր զեյարէթէ կիթաիք-
տէն սօնրա թէքրար էվինէ թէշըիֆ պու-
յուրմայա սէօզ վերիրսէ, պիլէսինճէ մա-
նասթըրնա կիթմէյէ արղու կէօսթէրտի.
վէ միւրատընը Մլլահ թէքմիլ էթսին-
տէյի սոււա էտէրիտի. վէ խաթըր նիշան ի-
շին աթալարընտան պիր կիւզէլ պաղլը
իւզէրինէ սիւրէթլէր չէքիլմիշ Նւէաարան
ալտը վէ Վրիստոսուն քէլամլարընը օգու-
տուզճա տահա զիւստէ գարարընտա գավի
տուրուրտու :

Պիր գաշ այ միւրուրինտէն սօնրա պա-
լատա զիքր օլունան կրօնաւոր կերի տէօն-
տիւ վէ Յովհաննէս պիլէսինճէ աթալա-
րընտան կիզլի, օնուն մանասթըրնա կիթ-
տի: Մանասթըր պաշ փափազը կրօնուն
սերթլիյինէ տայանամազ գօրգուսույլա
Յովհաննէսի ալմագ իսթէմէզ իսի իսէ
տէ, եինէ օնուն տէֆաթլէ ըէճասընա վէ
կէօզ եաշարընա տայանամայըպ՝ գապուլ
էթտի: Ալթը սէնէ միւթէմատի զայրէթ
իլէ մանասթըրն հէր պիր գանունլէրինի
թուլթուպ թէքմիլ էթտիքտէն սօնրա,
իպատէթի վէ ալլագ կէօնիւլիւլիւյիւյլէ
ախէրլէրէ էյի իպրէթ վերիրտի: Աքին
ալթը սէնէտէն սօնրա ճան խասիմի ետրա-
մազ շէյթան՝ թիւրլիւ իղվալէր իլէ ոզիզի
րահաթսըզ էթմէյէ պաշլատը. աթալա-
րընտան կիզլի գաշտըղընը Ֆիքրինէ պրա-
գըպ սըգընթը վէրիրտի. պրագտըղը գէն-
կինլիքլէրի, սալթանաթլարը, գէվգ իւ սէ-
ֆալարը խաթըրնա կէթիրիպ թաճիզ է-

տէր խաի. վէ նէթիճէի մերամ մանասթը-
րը պրապըպ պապասընըն էվինէ կիթսին
տէյի թահրիզ էտէր խաի: Յովհաննէս
պու իղվալէր արասընտա տուա էտիպ Վլ-
լահա սրղընըրտը. վէ ծնուն ինճամբլա,
շէյթանըն իւզէրինէ տահա զէյատէ միւ-
զաֆֆէր օլմագ իչին պապասընըն էվինէ
տէօնիւպ քէնտիյի քիմնէյէ պէլլի էթմէ-
տէն օրատա եաշամագ ֆիքրինտէյիտի, վէ
պու ըէյինի պիւյիյիւնէ պէյան էտիպ օ-
նուն ըրղասըլա էվինէ տէօնտիւ: Եօլտա
րուպասընը տէյիշթիրիպ պիր դարիպ տի-
լէնճի գըյաֆէթինէ կիրաի. վէ փէտէրի-
նին դօնաղընա եէթիշիւպ, պիր եէրէ չէ-
քիլտի վէ տուասընա մուգայէտ օլտու:

Սապահլայն պէքճի գափույու աշտըը
փաղըթ պու զարիպի կէօրտիւ, վէ էվանէն
տիշարը գօվմագ իսթէյինճէ, Յովհաննէս
թէվապույա պյաղընա տիւշտիւ, Վլահ
խաթըր իչին օլտուն, դարիպ իմ, շուրա-
յա կէլմիշ տիւշմիւշիւմ մէրհամէթ էյլէ
քիմնէյէ քէտէր վէրմէմ շիւպհէ էթմէ
տէյէրէք եալվարտը: Պէքճինին եիւրէ-
յինի Վլահ եումուշաթտը, վէ զարիպին
մուրատը իւզրէ օրատա գալմաղա լուխսաթ
վէրտի: Պիր գաչ կիւնտէն սօնրա թէն-
դորա վալիտէսի քէնտի թէվապիլէրիյլէ
օրատան կէչէրքէն պունու էօյլէ մուրտար
վէ մէքրուհ գըյաֆէթտէ կէօրիւպ եիւ-
րէյի գարըշտը, վէ պու զարիպ նէրէտէն
կէլմիշ, գալարընըն պիր տահա կէօղիւմ
կէօրմէսին տէյի էմպիհ տէթտի: Խըզ-

մէթքեարլարնտան չօղու ազիզի խրրփա-
լայարագ օրատուն տիշարը ւթմագ իսթէ-
տիէր, լաքին Յովհաննէս երւէյինի րահաթ
թութուպ, թէքրար աղլայարագ, քէն-
տինի սարայըն պիր քիւչիւք օտասընա գօ-
տուն տէյի պէքճիյէ եալվարտը: Ալա՜հ
պէքճինին երւէյինի թէքրար մերհամէ-
թէ թէփրէթտի, ֆագըրըն րէճատընը՝
գապուլ էտիպ պիր լաղըմարդ քիւչիւք օ-
տա իչինտէ եէր վէրտի: Պազը է՛վ ուշապ-
լարնտան չէքտիյի կէօնիւ ազապարը
տիլ իլէ թապիր օլունմաղ . պազըլար տա-
խի պունուն սիւրտիւյիւ էօմիւր թարիգի-
նէ թէաճճիւպ էտիպ, պապէն արալա-
րնտա վէ պաղէն սօֆրա իւզէրինտէ ա-
զիզին ֆագիլէթլէրինի, եանի, հէր կիւն
քիլիսէտէ օլմասընը, կէճէ եարըսընա-
տաք վէ սահա զեյատէ տուայէ տուրմու-
սընը, էքմէք վէ սուտան պաշգա պիր
շէյ աղզընա ալմամասընը, հէր շէյտէ կէօս-
թէրտիյի պիւյիւք տապըրընը, աղալարընա
նագլ էտէլլէր խտի: Աւտրուպիոս պունա-
գիլէրտէն ֆագըրըն հալինի անլայըպ, հէր
կիւն սօֆրասընտան փայ չըգարըր օնա եօլ-
լարըտը, վէ աղիզ տէ ալըպ ախէր ֆու-
գարէլէրէ թէվզի էտէրտի: Աւշ սէնէ
միգտարի փէտէրինին էվինտէ քէնտիյի
պէլլի էթմէտէն, փերհիզքեարլըք վէ սը-
գը էօմիւր իւլէ շէյթանըն իղվալէրինի
եէնտիքտէն սօնրա Ալա՜հ թարաֆընտան
պիր մէլէք կէլիպ իւշ կիւնտէն սօնրա էօ-
լէճէյինի փիշին պիլտիրտի: Յովհաննէս

չազ երւբէյիլէ քիլիսէյէ կիտիպ սրբու-
թիւն ալտրգտան սօնրա էվէ տէօնտիւ.
էօլէճէյի կիւն փէտէրինին վէքիլսարճընը
քէնտիյէ չազըրլպ էվվէլա կէօսթէրտիյի
մուհապպէթէ վէ էթտիյի էյլէքլէրէ միււ-
թէշէքքիւր օլտու. սօնրա քէրէմ էյլէ, էվ
գատընընա խապէր վէր պանա կէլսին, օնա
անլատաճազ պիր էլզէմ մաուլահաթըմ վար
տէյի, ըէճա էթտի: Ղաաթն պու խա-
պէրի իշիտինճէ երւբէյի գալգաթ, վէ եինէ
պէնի թաճիզ էտէճէք տիր տէյէրէք կիթ-
մէտի: Յովհաննէս թէրրար առամ եօլ-
լպլպ, էօլիւմ սաաթիմ եազլաշմըշարր
կէլմէզսէ սօնրա փիւշման օլուր տէյի, գա-
տընա անլաթաթ: Թէտդորա թէքրար
ըէճասընը ըէտտ էտինճէ, Լւարոպիոս զօր
ուլա անասընը եօլլատը: Յովհաննէս պու-
նու կէօրտիւյինտէ կիւլէր երւզ իլէ, Շիմ-
տիյէ գատար էթտիյինիզ էյլիյին պէտէ-
լինի Լլահ սիզէ վէրսին, համըմ. սօն ըէ-
ճամ, էօլտիւյիւմտէ կէտանըն թէնինի
պու երթըթգ խրըգալար ըլա պուրալըգտա
կէօմմէյէ էմր էտէսին, տէտի, վէ Թէտդո-
րա ըէճասընը գապուլ էտիպ իճրատը իշին
եէմին պիլէ էտինճէ, պէտէլէն Յով-
հաննէս տաթի մուգատտէմ օնտան ալ-
տրղը աւետարանը օնա սուհուպ, խաթրը
նիշան իշին պունու սանա վէրիթիմ,
գըրմէթլի խազինէ վէ կէօնիւլ ազապլա-
րընա գարշը գուվվէթլի մուալէճէ կի-
պի ալ եանընտա սապլա տէտի: Թէտդո-
րա քիթապը էլինէ ալտրղը պիլլէ վազ-

Թըյլա էվլատընա վերտիյի Նւեստարանա պէնդէտիպ, չափըճագ էհլի Նւտրուպիոսա գօշտու, վէ Նւտրուպիոսա աախի սէօզիւնէ հագգ վէրինճէ, իքիսի պիրլէքտէ աշաղա գօշտուլար վէ Յովհաննէսի էօլիւմ ալա- մէթինտէ պուլըւպ տահա նութգու թու- թուլմատան, պու քիթապը քիման ալ- տըն տէյի, սուալ էթմէյէ պաշլատըզ- լարընտա, խասթա իպթիտա տէմէք իս- թէմէտի, լաքին սօնրա ըէճալարընտան թաճիզ օլուպ պայղըն սէս իլէ, Սիզին էվ- լատընըզ Յովհաննէս պէն իմ, ճանըմը սէլամէթէ չըգարմագ իչին պու ազիզ քի- թապըն նասիհատթը միւճիպինճէ պէյլէ սըգը վէ էտնա էօմիւր սիւրմէյէ գարար վերտիմ, տէտի:

Եթալարը միւթէհայեիր օլուպ գալտը- լար վէ պիրի պիրլէրինէ պագըպ պիր շէյ սէյլէյէմէզ օլտուլար, վէլ հասըլ կէօզ եաշը տէգքերէք էվլատլարընըն պօյնունա սարըլըպ թէքըրար թէքըրար նուր սիմաօընը պուս էթմէտէ իքէն, Յովհաննէս ազիզ ճա- նընը Նլլահա թէսլիմ էթտի: Իպթիտա պիլ- մէյէրէք ազիզ էվլատլարընը եիւզտէն պրագ մալարը իչին նէ տերէճէ փիւշման օլտուզ- լարընը հէր քէս ֆէհմ էտէպիլիւր: (Ի)էս- գորա էվլատընա վերտիյի սէօզիւ ունութ- տու, վէ եըլթըզ խըրգալարընը իւթիւն- տէն չըգարըպաղըր լիպապլար ըլա տօնաթ- մագ վէիզզէթիւ իքրամ ըլա ախէր եէրտէ կէօմմէք իսթէտի, լաքին թապիաթտան խարիճ եէքնունի ազալարընա պիր գուվ-

վեթ քէսիքլեյի տիւշիւպ, եթտիյի վատը
խաթրընա պրագտը. պունա պինաէն էվ-
լասընըն իսթէյի իւղըէ էվվէլքի էպքի
խըրգասընը կիյտիրսինէր, վէ պուլուն-
տուլու մահալտէ կէօմսինէր տէյի էմը
էթտի: Պունտան սօնրա ազիզին աթալարը
էվլատարընըն թիւրպէսի իւսթ իւնտէ պիր
քիլիսէ պինա եթտիլէր վէ մալարընը Փու-
գարայէ տաղըտըպ պիւթիւն էօմիւրլէրինի
օրատաւ Լլաճ գօրգուսունտա կէշիրտիլէր:

ՅՈՒՆՎԱՐ 17

ՍՈՒՐԻ ՆՆՏՈՆ

Ա Բ Բ Ա Յ

ՉԵՕԼԼԻՐՏԷ էօմը կէշիրէն ռուհպանլա-
րըն մէմտուհ փէտէրի վէ մուալլիմի սուրբ
Լնտան Լբբայ՝ կոմա տէտիքլէրի Սըսըրըն
պիր դասապասընտա՝ մալտար, քիշիպատէ
վէ իպատէթքեար աթալարտան տօղտու:
Քիւշիքլիյիւնտէն պերի էվտէ թէրպի-
յէ օրուպ, անաօընա պապասընա միւթիւ,
սաֆտէրուն, տուայէ հէվէսլի, մալլըմ
թապիսթ պիր չօճուգ օլտու. իլմէ, օգու-
մաղա աշինալըղը եօղուտույուսա տա, քի-
թապի մուգատտէսին քէլամլարընա գու-
լագ վերիպ, իշինտէ տէնիլէնի իճրա է-
տէրտի:

Օն սէքիղ եաշընտա իքէն աթալարը
էօրիւպ գըզգարտաշըյլա եալընըզ գալտը:
Լլթը այ սօնրա քիլիսէյէ կիթտիյի վա-

զըթ առաքեալաբարձն էօմիւնիւ, եանի, հէր շէյի պըրագըպ, Քրիստոսուն արաթն տան կիթմէլէրինի տիւշիւնիւյօր իբէն, պիրտէ տիւշիւնճէսինէ մութապըօ օ կիւնքի քիլիսէտէ օգոււնան ինճիլի շէրիֆին՝ թէքմիլ օլմազ իսթէրսէն, վար մալընը սաթ, ֆուգարէյէ վէր տէ արաթմ սըրս կէլ, տէտիյինի իշիթտի: Պու սէօզլէր գալպինէ էօյլէ թէէսիր էթտի քի, ճէմի վարիյէթինի սաթըպ, ֆուգարայէ տալըթաը, ֆագաթ գըզգարտաշընա պիր փարչա շէյ սագլատը վէ թարլալարընը քէյլիւլէրէ հէտիյէ էթտի:

Պիր տէֆա եինէ քիլիսէյէ կիտիպ, Նաբըն իշին գայտ էթմէյին տէյի ինճիլի շէրիֆին սէօզիւնիւ իշիթտիյինտէ, գըզգարտաշը իին սագլատըղընը տա ֆուգարէլէրէ վէրիպ օնու մայրապետլէրէ թէսիթմ էթտիքտէն սօնրա, հէր տէրտտէն խալի օլմազ իշին քէօյսէն տիշարը եափ եալընը պիր եէրէ չէքիլիպ տահա եիրմի եաշընտա իբէն սըգը էօմիւր կէշիւրտի. վէ հավէսի Վոմա գաոսպաոընա եագըն պիր զահիտին եանընա կիթմէք իտի: Ազիզին՝ ճէմի պու թարզ արգուլէրինի շէյթան թիւրլիւ պէ թիւրլիւ իյվալէր իէ մէն էթմէք իսթէր իտի. կեահ տիւնեատա պրագաթըլը մալլէրի ֆիքրինէ պըրագըպ, վէ կեահ մէքրուհ նէֆա արգուսի իլէ գալպինի պուլանտըրըպ գալպինին րահաթընը պօզմաղա չալըշըրաը, լաքին հէր ան Նտոնուն տուաթը իլէ եէնիլմէսինտէ պիր

կիւն տայանամայրս չօճուգ չաղնտա վէ
 ԿՐԵԱՓԵԹԻՆՈՒՆ ԿԵՕՐԻՆՆԱԻՆ, ՎԷ ՉՕԳ
 ԵԱՂԱՐՈՆՐ ԱԼՈՐՉ ՔԻՂԵՐԻ ԵԷՆԻԱՄ ԵՆ Օ-
 ՆՈՒՆ ԿԻԱԿԻ ԱԿԻՐ ՔԻՆՉԻՔ ԵՆԼԻ ԳԱՆՆԵՐՈՒՄԱՆ
 ԵԷՆԻՄԵՏԻՆԵ ԻՆՓԻԱԼ ԵԹՈՒՂԱՔԻՆ ԹԷՔՐԱՐ
 ՅԻՍՏԱՍՏԻՆ ԻՍՄԻ ԻԼԷ ՕՆՈՒՄԱՆ ՐԷՄՈՒ ՕԼՈՒ-
 ՆՈՒԱԿ ԱԿԻՐ ՄՈՒՏԱ ԿԵՕՐԻՆՆԱԼՉ ՕԼՈՒՆ: ()
 ԻՂՎԱԼԵՐԻՆԻ ԵՐԹՐՐԱՐԳՃԱ ԱՅՈՒՄՈՒ ՓԵՐՏԻ-
 ՂԻՆԻ ՎԷ ՄՈՒՆԱՐՆՐ ԵՐԹՐՐՐՐՐԱՐ: ԵԷՄԵՅԻՒ
 ԹՈՒՂՈՒԿԱ ԷՔՄԵՔ, ՎԷ ԻՅՄԻՅԻ ՍԱՄԵՆ ՍՈՒ-
 ՅՈՒՄՈՒՆ: ՊԱՂԸ ԱԳՉԱՄՄ ՄՈՒՆԱՅԻԱ ՄՈՒՆԱԿ
 ՈՒՅՈՒՄԱՅԻՐ ՄՈՒ ՈՒՆՈՒՄՈՒՐՈՒՄՈՒՆ, ՈՒՅՈՒՄԱ
 ՄԱՍԻՒ, ԿՈՒՐՈՒ ԹՕՓԻՐԱԳ ԻԼԳԵՐԻՆՈՒՆ ՈՒՅՈՒՆ
 ՐՈՒՄՈՒՆ: ՊԱՄԵՏՆՈՒ ԱԿԻՐ ԹԻՐԱԿԷ ԻՅԻՆԵ
 ԿԻՐԻԱՄ ՕՆ ԱԷՂ ՍԷՆԵ ՄԻԳՄՈՒՐՐ ՕՐԱՄՈՒ ԳԱԼ-
 ՄՐ, ԼԱՔԻՆ ՄԷԼՈՒՆ ՉԷՅԹԱՆ ՍԻՐԻՆՈՒՐԻԼԻԼԷ Օ-
 ՐԱՅԻՐ ՄՈՒ ԱԿԱՐԱԿ ԳԷՎԱԼ ԼԵՅԻՐ ԽԱՅԻՐ ԷՕՐՄԷ-
 ԼԷՄԻՔԱՆԵՆ ՍՕՆՐԱՒ ԵԱՐՐ ԷՕԻՆ ԱՐԱՄԳԸԱԿ
 ԿԻԹՈՒԻ: ԵԼԼԱՏՐՆ ՔԵՐԵՄԻ ԻԼԷ ՆՆԱՄՈՒՆ ԱՅՈՒՆ-
 ՄԱՆ ՎԷ ԱԽԵՐ ԹԻՐԻՆԷ ՏԷՅԱԿԷԹԻՆ ՃԱՆՈՒ-
 ՎԱՐ ՉԷՔԻՆՈՒՆ ԿԵՕՐԻՆՆԵՆ ԽԷՅԱԼ ԼԵՐՈՒՆ
 ԽԷԼԱՍ ՕԼՈՒԱԿ ԵԼԼԱՏՐՆ ԻՍՄԻՆԻ ՄԵՄՏ ԷՄԵՐ
 ԻՄԻ:

ՊՈՒՆՈՒՄԱՆ ԱԷՕԻՆԷ ՄՈՒՏԱ ԷՅԻ ԹԵԳԱՅ-
 ԻՄ ԻԼՂԵ ԵԼԼԱՏԱ ԽՐԴՈՒԹ ԷԹՄԵՔ ԻՅԻՆ
 ՕԹՈՒՂ ԱԷՂ ԵԱՂՆՈՒՄ ԻՔԵՆ ԻՅԵՐԻ ՉԷՕԻՆԷ-
 ՐԷ ՎԱՐԱՐ ՎԷ ԱԿԻՐ ՄԵՖԱ ԵՕԼՈՒ ԿԻԼՄԻՂ
 ՎԷ ՂԱՅԻՐ ՄԵՖԱ ԱԼԹՈՒՆ ՓԱՐՉԱԼԱՐՆԱ
 ՐԱՍԹ ԿԷԼԻԱ ԹԵՔՐԱՐ ՉԷՅԹԱՆՐՆ ՄՈՒՂԱ-
 ՂՐ ՕԼՄԱՍՐՆՐ ԱՆԼԱՄՐ ՎԷ ԵԻԼԳ ՉԷՎԻՐԻԱԿ ԿԷՂ-
 ՄԵՍԻՆՈՒՆ ԿԵՕՐԻՆՆԵՆ ՓԱՐՉԱԼԱՐ ՆԱԿԷՄԻՈՒ
 ՕԼՈՒՄԱՐ, ՎԷ ՕՆՈՒՄԱՆ ՄԱՂԱՒ ՍՕԿՐՈՒ ՎԱ-

րույ պիր մաղարա իշինէ կիրտի վէ գափու-
 սունու թաշըլա գափատըպ երրմի սէնէ
 գատարտա օնտա գալար: Ապին շէյ-
 թան օնտա տա զէվալըյը լահնթ պրադ-
 մայըպ ալլամայա չալըշըտը, վէ մապէյն-
 լէրինտէ զուհրէտէննիզատան, տիշարտա օ-
 լանլար ազիլին եանընտա ախէր քիշի օլ-
 մալը զանն էտէրիտիլէր, լաքին տէլիքտէն
 պազըպ շէյթան փաթըրտըսը օլմասընը
 անլարըտըլար: Առտանդիանոս գրալըն էյ-
 եամինտէ քրիսթիանլար սէրպէսթիլք
 պուլունճա սիւրիւյէ չէօլէ վարըպ Անտոն-
 տան տէրա ալըրըտըլար, վէ չօգ մարազլը-
 լար տախի ազիլին տուաւը պէրէքեաթը
 իլէ շիֆա պուլմուշտուրլար: Ազ վագթին
 զարֆինտէ պիւթիւն չէօլիսթան զահիտ
 քիշիլէր մէքեանը օլտու: Ազգլէթ վագ-
 թինտէ խքէնտէրէտէ չօգլար մարտիրոս
 օլույօրլար տէյի իշիտինճէ՝ պէն տէ պու
 թաճանայիլ օլայըմ տէյի օրայա կիթտի.
 լաքին Ալլահըն թէտպիրի իլէ արզուսինէ
 էրէմէյիպ զուլմ թէնզիլ օլունճա, թէ-
 քրար կէրի տէօնիւպ տահա իշէրի չէօլէրէ
 չէքիլտի: Ապէն քէնտի էլի ալթընտա
 օլան մանասթըրլարա վարըպ նիզամ վէ-
 րիւ իտի վէ հէփսինի Ալլահ վէ գարտաշ
 մուհապպէթինտէ գափի գալընլար տէյի
 թէրպիլէ էտէր իտի: Աու ազիլին՝ Ալլահ
 վէրկիսի իլմինէ, տիւնեա ֆէյլէսուֆլարը
 նէ գատար տա չալըշտըլարսա հիշ պիրի
 գարըը գօյամաար: Արիոսեան ֆրըզա-
 ռնտան օլանլարըն ութանմազ տիլինի

Թուլթառու, սէօզիւ վէ ամէլի իլէ ճէմիսինէ
էյի իպրէթ օլտու :

Պու ազիզ տօգսան ետշընա վարընճա,
շայիրայէրի իսթիյարլըղընա նազարէն ար-
թըզ իէրիքի տաղա կիթմէյիպ եազըն
մանասթըրլարըն պիրիսինտէ օթուրսուն
տէյի եալլարտըլար, լաքին ըէճալարը գա-
պուլ օլունմատըղը հալտէ շայիրտլէրին-
տէն իքիսի պիլէսինճէ կիթաի: ()նպէշ
սէնէ միգտարի օրատա գալըպ սօնրա Պօ-
ղոս անապատական իլէ կէօրիւշտիւ վէ Պիս-
պիրեան մանասթըրընտա Նլլահըն պէյանը
իւզըն էօլիւմիւնիւն եազըն օլմասընը շա-
յիրտլէրինէ տուլուրտու, վէ մահզուլն օլուպ
աճըմասընլար տէյի նասիհատ վէրտիքտէն
սօնրա եաթաղա տիւշտիւ, վէ էօլտիւք-
տէն սօնրա թէնինի կիզլիճէ կէօմիւն-
լէր տէյի օնլարա թէմպիհ էտիպ ճանընը
Նլլահըն էլինէ թէսլիմ էթաի: Ա է եիւզ
եէթմիշ սէնէտէն սօնրա միւճիգաթլա
ազիզին թէնի պուլընուպ, էթտիյի հիք-
մէթլէրի իլէ պիւթիւն տիւնեայա չավ
օլմուշ տուր :

ՅՈՒՆՎԱՐ 18

ԻՍԹԵՄՊՕԼ ԳՐԱԼԻ

ՊԻԹԻԻՔ ՍՈՒՐԲ ԹԷՈԴՈՍ

ՍՈՒՐԲ Թէոդոս իսպանեատա իթաի-
քա շէհրինտէ Թէոդոս-Սնորիոս նամ ա-
թատան տիւնեայէ կէլտի: Չէզարըն դա-

փուսուհտա խրզմէթտէ իբէն, էթտիյի պէհասարըղդար իչին ազ վագթին զար-
ֆընտա ուերասքէր նասպ օլունուպ, Հագ
թէալանըն գուվէթիյէ հէր վարտըղը
մահալէրտէ ազիմ ֆիւթուհաթլար էտիպ,
իումի իլէ ֆագիլէթի տախի ալէմէ չալ օ-
լուրտու:

Ա աղէս գրալըն էօլիւմինտէն սօնրա
զահիւ վէ էհլի թագվա Վրատիանոս օնուն
եէրինէ ճիւլուն էթտի. պունուն էյաւինտէ
տէ թէոգոստէվէթ վէ ճէնքի ճիտալ մաւ-
լահաթլարընտա ազիմ իչէր էթտիյի իչին
հասուտլէրի չօղալտը, վէ գօրգուսունտան
ֆիրար էտիպ, քէնտի վաթանը իսպան-
եայէ վարտը: () Էսնատէ թրաչիա սէմթ-
լէրին տէ թամալարըն խասիմի Գուլթ միւ-
լէթի պաշ գալտըրըպ՝ թաիֆէսի տէֆաթ
իլէ պիւթին Վրօփայա եիւրիւտիւքլէ-
րինտէ, պու միւհիմ մասլահաթ թէո-
գոս սէրասքէրսիզ պիթմէզ միւլահազա-
սըյա, գրալ օնու թէքրար իսթամիօլա
կէթիլթտի. վէ թէոգոս զօրպալարը վու-
րուպ պօղտուգտան սօնրա օրտույու տա-
հա իչէրի սօգմատան քէնտիսի աճէլէ
էտիպ իչէրի կիրտի վէ միւթտէսինի վէր-
տի: Ապին թէոգոսուն խասիմլէրի չա-
փուք տէօնմէսինի սէպէպ թութուպ,
տիւշմէնլէրտէն եէնիլմիշ տիր տէյի գրալը
գանտըրմագ իսթէտիլէր: Վրատիանոս
հասուտլէրին սէօղիւնէ նէ գաստըր գուլագ-
ասմազ իտիյտէտէ, ֆիւթուհաթը պէյլէ
չաիւք իճրա էթմէսինէ շիւպհէլէնիպ

մասլահաթը թասհիհ էթմէ իշին (Թէո-
դոսուն խափմէրկյէ պերապէր քէնտի
վէֆատարարընտան տա պիրգաշընը կէօն-
տէրտի: Սահիհ օրմասընը իշիթտիյինտէ
սէվինտի վէ շարդ թարաֆընա օնու գրալ
գօտու: Թէոդոսուն իւք իշն՝ Գրաախանու-
սուն րիգասըլա, ճէմի սիւրկիւնէ կիտէն ե-
պիսկոպոսարը, վէ քիլիսէի շէրիֆին մու-
պէյնինտէ փէյտա օլան վաղըւյը տէֆ էթ-
մէք իշին կէճէ կիւնտիւզ տիւշիւնմէք օլտու:

Տէվլէթինին իւք սէնէսի թաթարալը
եէնիպ իսթամպօլա տէօնէրքէն Սէլանիքէ
եէթիշտիյինտէ խասթէլէնտի. վէ պու-
լունտուզու թէհլիքէյի կէօրիւպ, Փիւհալ
Ն. կիւղաս իսմինտէ շէհրին Նպիսկոպոսու-
նու չաղըրըպ վաֆթիլ օլտու: Այլ Նէ-
լահըն ինայէթիյլէ սաղալըպ այաղա գալգ-
մասընտա՝ իգնիք տիրնէյինտէ գարար վէ-
րիլէն տին մատտէլէրինէ ինանմայան՝ իս-
թամպօլտան չըգըպ կիթսին տէյի պիր
ֆէրման իսթար էթտի. պատէհու իսթամ-
պօլտա տին մատտէսինի թէֆթիշ էտիպ
սըրայա գօմաղ իշին եիւզ էլլի Նպիսկո-
պոս իլէ պիր տիրնէք էթմէյէ գարար վէ-
րիպ իճրասընը էթտի:

Անթաքիա շէհրին էհալիսի վերկիլերին
աղըրըղընա տայանամպըպ պաշ շէքտի-
լէր, վէ մէրհում վալիտէսինին սիւրէթինի
րէղալէթլէ սօգաղարտա սիւրիւքլէտիք-
տէն սօնրա պիր եանա աթտըլար: Թէո-
դոս պու զիւլ մատտէյէ թէհամմիւլ էտէ-
մէյիպ ճէմի շէհրիլիլէրի գըլըճտան կէշիւ-

մէք ի թէմայիսէ աէ եհնէ շէհր պիւնիւք-
լէրինին ռէճասընա տայանամայրպ խայլի
ճան գըրըլորգտան սօնրա մէրհամէթէ կէ-
լիպ աֆվ էթտի: Իժէքրար Սաքսիմոս
զօրպայը եէնիպ վէ թօմատա Գրատիանո-
սուն եէրինէ Վաղէնտիանոսու գօտուգ-
տան սօնրա, Իսթամպօլա աէօնտիպիւն-
տէ, Սէլանիքտէ զուհուր էտէն գարղա-
շալըգ արասընտա Խոտերիկոս նամ պէյ-
զատէտէն մատա սայիր նամտար քիշիլէ-
րին էօլմէսինի իշիթտի, վէ իպրէթի ալէմ
իշին ապքէր եօլլայրպ սուչուլարըն հազ-
գընտան կէլէճէյիմ տէրիքէն պիլա միւ-
լահաղա արատա պէշ պին գատար սուչ-
սուզ ճանլար գըրըլոր:

Պու վագրատան սօնրա Սիլան շէհրին-
տէ քիլիսէյէ կիրէր իքէն սուրբ Լմ-
բրոսիոս գարշըսընա չըգտը վէ փատիշա-
հըն սուչսուղլարըն գանընը տէօքմէ իլէ
իշլէտիյի կիւնահը եիւզիւնէ վուրուպ իշէ-
րի գապուլ էթմէտի, հաթթա քէֆա-
րէթի զիւնուպ իշին սըգը օրուճլար թէմ-
պիհ էտիպ կէրի եօլլատը: Փատիշահ թէ-
վագու իլէ սուրբ Լպիսկոպոսուն թագի-
րինի գապուլ էտիպ թէմպիհլէրինին իճ-
րասընտան սօնրա Բրիտոս Լֆէնտիմի-
զին մէվլուտունուն կիւնիւ քիլիսէյէ կիր-
մէք արզուլէտի, լաքին ճէսարէթ էտէ-
մէյիպ ահուղար իլէ էվտէ գալտըղընը ռէ-
ճալ քիպարլարտան պիրի կէօրիւնճէ, Պէն
կիտէր հազըէթլէրինիզին հազգընա աֆվ
ալըրըմ տէյի սուրբ Լմբրոսիոսա կիտիպ

այսպիսի տիւրքեր, լաքին ընծաւր գա-
պուլ օլունմատըղը հալտէ ֆիլ հալ կէրի
տէօնիւլ, Նիթմէ սէնին տէ ընծան գա-
պուլ օլունմաղ տէյի փատիշահա խապէր
վերտի: Ֆիլ վազը փատիշահըն տա ըն-
ծաւր գապուլ օլունմաղտը, էյեր թէք-
րար իշիթտիյի թագիրէրաէն սօնրա՝ ալե-
մին հուզուրինտէ գապահաթընա աֆվ
տիլէյիւլ սուրբ Հայրապետին եիւրէյինի
ալմայայըտը:

Պունտան պէյլէ սուրբ Թէոդոս խայր
ամէլլերէ պաշտայըլ, չօգ իպատէթխանէ-
լէր եափտը, վէ փութլարըն միհրապարը
իլէ թասվիրէրինի երգըլ օլթատան գալ-
տըրտը: Աւգինէոս նամ միւրթէտին զօր-
պալըղընը իշիտինճէ, խայլի աւքէր թօփ-
լայըլ զաֆլէթէն պասուր վէ քիմին եէն-
մէսի տահա պէլի տէյիլէքէն ըոյաւորնտա
միւլգաֆֆէր օլաճաղընը տույուլ միւթէ-
շէքքիւր օլուր: Սուրբ Թէոդոս չէքտիյի
ճէնք զահմէթլէրինտէն քէտէրլէնիւլ իս-
թիոգա իլլէթինէ կիրիֆտար օլտուղուն-
տա, իքի էվլատընը իսթամպօլտան Սի-
լան շէհրինէ կէթիլթտի, պիւյիւք էվլատը
Բրկադէոսու շարդ էյալէթինէ, վէ քիւ-
չիւք էվլատը Սնորիոսու զարպ թարաֆընա
գրալ գօտուգտան սօնրա Ալահ մուհապ-
պէթինտէ վէ իպատէթ թարիդինտէ իլէ-
րի կիթսինլէր տէյի սօն նաոհաթընը
էտիւլ, քիլիսէնին ճէմի սուրբ խորհուրդ-
լարընը ալտըգտան սօնրա 395 սէնէսի՝
ալթմըշ եաշընտա տիւնեասընը ախրէթէ
թէպտիլ էթտի:

ՍՈՒՐԻ ԵԹԵՆԵՍ

ՀԱՅՐԱՊԵՅ

ՔԻԼԻՍԵԻ շէրիֆին մէջհուր վէ եհլե
 քելամ վարդապետի սուրբ Եթանաս,
 Սըսըր փայլթախթը Իսքէնաէրէտէ քի-
 պարզաաէ վէ իպատէթքեարաթալար էվ-
 լատըյըսը: Պու ազիզ թա քիւչիւք
 շաղընտան իլիմ վէ ֆաղիլէթ արզուսուն-
 տա օլմաղլա՝ եաշընա պալիզ օլտուզու
 պիրլէ, քէմալիլէթ իւլըէ էօմիւր սիւրմէք
 իչին տիննեասընը թէրք էտիպ չէօլէ չէ-
 քիլտի, վէ թալիմաթ խուսուսինտէ էյի
 իլէրիլէաիքտէն սօնրա՝ Իսքէնաէրէ հայ-
 րապետի վէ քէնտի ուսթասը սուրբ Եղե-
 քսանդրոսուն էմրի իլէ չէօլտէն շէհիրէ
 տէօնիւպ, քիլիսէի շէրիֆին իրզմէթի
 ումուրունա մէհմուր, վէալէլխուսուս վազ-
 թին Երիոսեան հերետիկոսլարընա գարշը
 ճէնքլէշմէյէ պաշլատը: Հաթթա սուրբ
 Եղեքսանդրոս իլէ պիրլէքտէ Իզնիք տիր-
 նէյինէ վարտըղընտա՝ հէնուզ սարկաւազ-
 լըզ թիլթպէսինտէ իքէն օգատարալիմանէ
 վէ թէէսիրլի սէօհպէթլէրի իլէ հերետի-
 կոսլարը ութանտըրըպ ծնտա պուլունան
 սուրբ հայրապետլէրին ճէմիսինի թէաճ-
 ճիւպէ պըրապտը վէ օլ սէպէպտէն Երիո-
 սեանլար էզքէլէրինտէն նէ էտէճէ քլէրինի
 պիլմէյիպ թիւրլիւ պէ թիւրլիւ իֆթիւրա-
 լէրիլէ ազիզին էօմրիւնէ գասթ էթսիլէր:

Ղիւզի վագիթ միւրուրինէաւն սօնրա սուրբ Ղեքսանդրոսուն եերինէ քէնտի կէշմէսին տէյի օնուն վէֆաթընտան պիր էյեամ ագտեմ կիզլիճէ շէհիրտէն ֆիրար էթտի: Աքին սուրբ Ղեքսանդրոս պուշու իշիթտիյինտէ, Գաշմաղլա դատէրին էլինտէն գուրթուլամասըն, Լթանաս, տէյերէք քէնտի եերինէ կէշէճէյինի փշին օնա խապէր վերտի: Պիլ վագը սուրբ Ղեքսանդրոս միւրաւէթինի թէքմիլ էթտիյինտէ, կերէք եկեղեցականլար վէ կերէք ճէմաւթ սուրբ Լթանաստան մատա քիմնէյի իւզերլէրինէ պիւլիւք թանրմագ իսթէմէտիլէր: Պունա պինաւն ալթը այ միւթէմատի հերթարափա աւտամ կէօնաերիլիպ Լթանասը արատըլար վէ ագըպէթ պուլտուգլարընտա, հէփսինին արզուսինէ րազի օլուպ վաթրիքլէք մանսըպընը պօյնունա ալսըն տէյի զօր էթտիլէր: Սուրբ Լթանաս խալլէ նիզալէշաիքաւն սօնրա՝ Լլահըն իրաւէթինէ թէտլիմ օլուպ կէօնիւլէրինի խօշ էթտի. վէ պունտան պէջլէ մէհմուրիյիթինի իճրայէ գօյուպ պիր աթիք վէ եէթիք չօպան կիպի ճէմիւթընը գայըրմայա պաշլատը: Պագըր ֆուգարանըն իմտատընա եէթիշիր վէ հերոնէնէ հիւքիւմէթի ալթընտա օլան եերլէրէ կիտիպ վագ վէրիրտի վէ քէնտի տէ փէրհիգ քեարլըղ րլա սըգը էօմիւր կէշիրմէքաւն վագ կէլմէզ իտի:

Եզեզին խասիմի խաֆն վէ պէտ պէպան Երիոսեանլար, Լթանասըն շէրէֆինէ զիւլ

կէթիրմէյէ չօգ չալըշալըար, լաքին ճէմիսի պօշա չըգտըղընտա եինէ ակեր իշի-տիլմէաիք իֆթիրալար ըլա ծնու րա-հաթսըզ էթմէտէն ֆարիղ կէլմէտիլէր: Սոստանդիանոս գրալըն էմրի իլէ Սուր շէհրինտէ պիր տիրնէք օլուպ, սուլլու կի-պի տավաճըլարընա ճէվապ վերսին տէյի Նթանասը օրայա չաղըրթտըլար: Շէմ օլան եպիսկոպոսլարըն չօղու հեր նէ գատար Նրիոսուն թարաֆտարըլարը վէ քէնտի խափմէրի իտի իսէ տէ վագարը աւլա պօղմայըպ ճէսարէթէն կիտիպ իշի-րինտէ օթուրտու: Մէճլիս գուրուլուպ ճէմիլէթ թէքմիլ օլտուղունտա էվվէլա փարայըլա ավանմըշ պիր էտէպսիզ գարը մէյտանա չըգտը, Նթանասը կէօրտիլիւ պիլէ եօղ իքէն, Նթանաս պիր կիւն էվի-մէ կէլիպ, միւսաֆիլիլէք գանսունէրինի պատըր վէ ըրղըմա տօգանտըտէյերէք հագ-գընա շիքեայէթ էթմէյէ պաշլատը: Ազի-զին թարաֆտարը Տիմնթէոս քահանայ՝ Նթանաս քէն տի տիր կիպի, ութանմազ գարընըն էօնիւնէ վարըպ, Նէ տէյօրսուն, սէնին էվինէ գօնան, տէտիյին կիւնահա իրթիքեապ էտէն պէ՞ն մի իտիմ տէյի, սօրունճա, Պէլի սէն իտին վէ սէն սին տէյիպ եէմին էթտի. պունու տէտիքլէյն շիքեայէթին պիւսպիւթիւն ֆատիտ օլ-մասը զահիրէ չըգըպ, գարը մէճլիստէն տիշարը գօվուլտու:

Արիանոսեանլար ազիզին հագգընա պիր իֆթիրա տահա ուլտուրուպ Նթա-

նա՝ Արսենիոս իմիցէ պիր եպիսկոպոսու էօլտիւրմիւշ ծնուն սաղ էլիյէ թիւրլիւ պէ թիւրլիւ սիհրպաղլըլար էտէյօր տէյի հազգընա շէքվա էթտիլէր: Ա է գուրտուղլարը տէքքլէր օրթայա չըգըլլ րուսվայ օլմասընլար տէյի մուգատտէմ Արսենիոսու սաղ սէլիմ թուլթուլ գընա տանա աթարլար. վէ պիր էօլիւ էլինի գուլթու իչինէ գօյուլ, իշթէ Արսենիոսուն էլի պունսա տըր տէյի պիրինէ օպիրինէ կէօթէրիրիտիլէր: Ա քին Ալլահըն թէտպիրի իւզըէ, Արսենիոս կէճէ գընտանտան գուրթուլուլ մէճլիս պաշլամատան Աթանասա կէլտի, օ տա պիրիքտէ մէճլիս եերինէ կէօթիւրիւլ պիր կիզլի մահալէ սագլատը: Հասըլը քէլամ ծըլար ազիզին իւզերինէ իթթիրա էթմէտէ իքէն, Աթանաս Արսենիոսու մէյտանա չըգարըլլ իքի էլլերինի տէ ծըլարա կէօթէրինճէ հիճապլարընտան տիլլէրի թուլթուլտու: Ա քին պունուլլա տա խասիմէրինին խըզը էնմէյիպ թիւրլիւ Փառիտ Փէսատլէր իլէ կոստանդիանոս գրալը թահրիք էտիպ՝ ազիզի Ֆրանչայա եագըն թրէվլէրի տէտիքլէրի շէհրէ սիւրկիւն էթտիլէր:

Այրի Հագ վագը օլուլ՝ կոստանդիանոս գրալ տիւնեասընը թէրք էթտիքտէն սօնրա, խալէֆի կոստանդ սուրք Աթանասը սիւրկիւնտէն տէօնտիւրիւլ քիւրսիւսինէ օթուրթտու: Ուղղափառլար հէրնէ գատար Աթանասը սէվինէրէք գապուլ էթտիլէր իսէ տէ՝ սէվինճլէրի չօդ սիւրմէ-

տի. չիւնքի Նթանաս սիւրկիւնստէ իքէն
 Նրիանստեանլար քէնտիլէրինէ պիր պաշ-
 դա եպիսկոպոս թայեին էթմիշէր իտի.
 պունա պինաէն Նթանաս կէլտիլինտէ օ
 հերետիկոս եպիսկոպոս պիր դաշ նէֆէր
 ապէր իլէ ազեզի շէհիրտէն տիշարը գօլ-
 տու: Նթանաս Բօմայա կէլիպ սրբազան
 փափտան պիր իմաստ արասը, օտա Նթա-
 նասըն սուշտուզ օլտուղունու անլայընճա
 գրալըն իրատէթիլէ եինէ էպքի քիւրսիւ-
 սինէ տէօնտիւրտիւ: Նրիոսեանլար եէնի-
 տէն եէնիլէ ինֆիալ էտիպ թէքրար գօլ-
 տուգլարընտա, ազեզ պէշ սէնէ պիր սար-
 նիճ իշինտէ սըլընմաղա մէճպուր օլտու
 վէ նաֆապասընը պիր սատագաթքետար
 տօսթու կէթիրիպ ծնա վէրիւրտի: Յու-
 լիանոս գրալըն հիւքիուլէթինին իպթիտա-
 սընտա իւշիւնճիւ տէֆա քէնտի սէվիլիւ-
 լիւ ճէմիաթընըն արասընա կէլտի, լաքին
 սօնրա օլ հիւքիւմտար հերետիկոսլարըն
 ֆիթնէսիլէ գաթլ օլտուն տէյի ֆերման
 չըգարընճա, Նթանաս պունու տույուպ,
 կիզ լիճէ պիր չըրնըղա պինտի վէ պիր դաշ
 տօսթույլա Նիլ չայըն իւսթիւնտէն գաշ-
 տը: Նաքին եօլտա արգասընտան քէն-
 տիյի արամաղա կէլտիքլէրինի կէօրիւն-
 ճէ գայըղը տէրագապ շէվիւրիպ ծնա-
 րա տօղըս կիթտի: Նրայըճըլար եէթի-
 շիպ Նթանասը կէօրտիւնիւղմիւ տէյի սօր-
 տուգլարընտա, Պէլի շիմտի կէօրտիւք
 սիգտէն փէք ուզագ տէյիլ տիր տէ-
 յիպ իլէրի կիթտիլէր: Պու վէճ իլէ

Լժանատու գուրթուլուպ խօքէնտէրէյէ տէօնտիւ. վէ Յուլիանոս գրալ էօլին՝ ճէյէտէք պիր իխթիյար գարընըն էվինտէ սագլը գալտը:

Յովինիանոսուն էյետմի աէվէլթինտէ ալէմ րահաթ էտինճէ, սուրբ Լժանատու մէյտանա չըգըպ ճէմիաթընըն արաօրնա կէլտի կիրտի. լաքին Յովինիանոս չօլա վարմայըպ էօլինճէ րահաթլըգ եինէ պօղուլտու: Լէրինէ Լըրիսեանլարըն թարաֆտարը վաղէս կէչիպ, Յուլիանոսուն սիւրկիւնտէն կէրի տէօնտիւրաիւյիւ եպիսկօպոսլարը թէքրար նէֆի էթտիրտի: Միւրատը Լժանատուր տախի սիւրմէք իտի, լաքին շէհր էհալիսի մապէյնինտէ պիր իխթիլալ զուհր էթմէսին տէյի չէքինտիյինի Լժանատու տույտուղունտա իրատէթի իլէ շէհրտէն չըգըպ կիթտի: Թէքրար վաղէսին էմրիլէ քիւրսիւսինէ տէօնիւպ՝ ճէմիաթընըն ուղըռնա չօգ չալըլտը. վէ Լըրիսեանլարտան սագընմագ զըմնընտա, խալլի մատտէլէր իւզէրինէ եաղտըգտան սօնրա Լֆէնտիմիլին 373 թարիխնտէ էօլտիւ:

ՅՈՒՆՎԱՐ 20

ՍՈՒՐԻ ԲԱՍՈՍ, ԵՒՍԵԲԻՈՍ

ՎԵ ԲԱՍԻԼԻՏԷՍ

Պոռագիզէրին տէօրտիւտէ սուրբ Թէօպոմպա եպիսկօպոսուն րուհանի էվլատ-

լարը օլտուլար: Օնուն մարտիրոսաւորուն տան սօնրա, իգնիմիտ շէհրինտէ Ղիսկղետիանոսուն ալլահլարընըն պէքճիլէրի Ռասոս, Լասեբիոս, Լատէքէս վէ Ռասիլիտէս փատիշահըն հազուերինէ չըզըպլ պիղ տախի քրիսթիանըզ վէ տօլրուտին հագգընա էօլմէյէ հազըրըզ տէյի չաղըրտըզլարընտա Ղիսկղետիանոս խըշմա կէլիպ, կերչէք քրիսթիյանմըսընըզ տէյի սօրտու վէ օնլար թէքրար իգրար էտիպ, շիմտիյէ գատար կիւնահ իչինտէ եաշամամըզ եէթիշիր, պունտան պէօյլէ իրթիքեապ էթտիյիմիզ խաթալարիւզէրինէ քրիսթիյանլարըն հագգ պիր Լլահընտան աֆվ տիլէմէք տիր արզիւմիւզ տէյի եինէ պիր աղըզտան չաղըրտըզլարընտա, փատիշահ թէքրար տուրէթէն թաթլըըզ կէօսթէրիպ, քրիսթիյան օլմանըզ տիլ իլէ եալընըզ օլմալը, ֆիիլէն օլապրտը եիւրէյինիզ մալընըզ իլէ պէնս օլմազըսը տէտի: Ռասոս հէմէն պունսու իշիթտիյինտէ տէրազապ էվինէ կիթտի վէ օլան վարիյէթիւնի կէթիրիպ փատիշահըն էօնիւնէ գօտու. քէզալէք օլ պիր արգատաշլարը պիրէր պիրէր ճէմի մալու մէլալարընը թօփլայըպ էօնիւնէ աթտըլար:

Պունտան գաթի նազար ալլահլարըն եալան օլմասընը մաթ գալընաճազ էլֆազ իլէ վէ կէչիճի մալլարտան ըսա էպէտի էյլիքլէրին եէյ օլմասընը վաֆիր էօրնէքլէր իլէ իսպալթ էթտիլէր: Փատիշահ պունլարը տույունճա ալթ իւսթ օլտու վէ էօքէսինտէն

քէնտիյի զապթ էտէմէյիւ հէմէն հուզու-
րունտան գալարըսընլար վէ զընտանա աթ-
սընլար տէյի էմր էթտի: Աէքիլ կիւն
միւրուրինտէն սօնրա թէքրար հուզուրինէ
չաղըրըւ հազիմլէյլէ սէյլէմէյէ պաշլասը
վէ լաքին օտա ֆախտէ էթմէտիյինտէ այրը
այրը շաղըրտը, ֆագաթ պիր տէֆա ալ-
լահլարա սոնոնուզ, վէ հէր գապահա-
թընըզը աֆվ էտէրիմ տէյի սէօզ վէրտի:
Վու տախի քեար էթմէտիյինտէ իւք էվ-
վէլ Բասոսուն էլլէրինի վէ այագլարընը
պաղաթտը, վէ տօթլարընա կէօթէր-
տիքտէն սօնրա պալթա իլէ քէսմէյէ էմր
էթտի վէ ճէմի պէտէնի փարէ փարէ օլուպ
օյ չէքիլմէզ աճըլար արասընտա ճանընը
թէսլիմ էթտի: Եւտեքիսս իլէ թէքրար
նաֆիլէ եէրէ միւճատէլէ էտիպ ֆիքրին-
տէն տէօնտիւրէմէտիյինտէ պաշ աշաղը
աուրպ իքի այագլարընը պիրէր տիրէյէ պաղ-
լաթտը վէսըգը սըգը չէքէրէք էօլտիւրտիւ:
Եւտիքէսին չէնէսինէ մըն վուրուպ թէ-
նինի փարէ փարչա էթմէյէ էմր էթտի
վէ օ թարզ իսքէնճէ արասընտա Բլահըն
սէվկիւլիւ ճէնքճիսի ճանընը թէսլիմ էթ-
տի: Ա էլ հասըլ Բասիլտէսիտէ ֆիքրին-
տէ գալի պուլունճա գըլճլա գարնընը
եարօրըրըւ էօլտիւրտիւ:

ՍՐԲՈՒՀԻ ՆԻԳԻՆԷ

ՍՐԲՈՒՀԻ ՆԷՂԻՆԷ ԻՔԻՆՃԻ տէվրին ա-
խրննտէ՝ Բժմա շէհրինտէ փութփէրէսթ
աթալարտան տիւնեայէ կէլտի. չօճուգ-
լուղունտան ըսմ վէ լաթին լիսաննա
աշինա ըտը: Փէտէրի փիլիպպոս՝ Կոմոդոս
նամ Բժմա չասարընտան Իսքէնտէրէ իւ-
ղէրինէ փաշա թայեին օլունճա, Էհլի
Կղոզիէ վէ Իքի Էվլատը Սերգիոս վէ Լպի-
տոն, վէ գըզը ՆԷՂԻՆԷ վէ խայլի Էթպաի-
լէրի իլէ մանսըպ եէրինէ վարըպ ասըլըզ
Եիւզ թուլթմուշ շէհր Էհալիսինի ազլը
վէ Եիյիթլէյլէ իթաաթա կէթիլտի:

ՆԷՂԻՆԷՆԻՆ ԿԻՂԷԼԼԻՅԻ ԻՇԻՆ ՐԷՃԱԼ Ու
քիպար Էվլատարընտան չօղու ծնու ալ-
մաղա թալիպ օլտու. փէտէրի տախի պու
ֆիքիրտէ օլմասընը ազեզէ կէօրտիլինտէ
Լլահըն լուլթֆույլա կէօզիւ աջըլըպ՝ պու-
լունտուղու տինին Էանյըլըղընը վէ քրիւ-
թիյան տինինին տօղըն օլմասընը թա-
նըտը, վէ սուրք քիթապլարա, ալէլտու-
սուս մարտիրոսլարն հիքեպէսինի օզու-
մաղա մէշլուլ օլուպ՝ կիզլիճէ ծնա կէօրէ
հարէքէթ Էթմէյէ պաշասար: Լթալարը
պու շէյ իւղէրինէ պիր սօհպէթ աշտըգ-
լարընտա օ՝ թիւրլիւ պէհանէլէր իլէ գա-
փաթմաղա չալըշորտը: Պիր կիւն ծնլա-
րըն իզնի իլէ Պառաօս վէ Յակինթոս նա-
մինտէ Իքի Իշ օղանլարընը պիլէսինճէ

ալըս գրեալ տողըս չըզտը, վէ տգիլ
 «էօզլէր վէ էօրնէքլէր իլէ փուլթփէրէսթ
 տինինին սախթէ վէ քրիսթիյան տինինին
 հազգ օլմասընը կէօսթէրիս օնլարը դան-
 տըրտըգտան սօնրա քէնտիսի տէ գըյա-
 ֆէթինի տէյիշիս էրքէք ըուպասը իլէ օն-
 լար իլէ պիրլէքտէ շէհրտէն տիշարը քրիս-
 թիյանլարըն մահալէնէ վարըս միւճի-
 զէթքեար սուրբ շեղինոս իլէ կէօրիշ-
 մէյէ արզ էթտի:

Սուրբ շեղինոսուննէ գատար տա պու
 մասլահաթա լըլահ թարաֆընտան աշե-
 նալըը վարըտըյա, եինն պիլմէզլէքտէն
 կէլիս հէփիսինինիյէթինի վէ իսիմլէրինի
 թէֆթիշ էթտի վէ արզուլէրինէ պինայէն
 վաֆթիլ էթտիքտէն սօնրա մանասթըր
 պաշ փափազըն էլինէ թէպլիմ էթտի:
 Լթալարը՝ Լւգինէյի արայրս պուլամա-
 տըգլարընտա, փուլթլարըն ֆէհվասընա
 իթիմատէն շիւրի գըզլարընն ետնընա
 կիթմիշ գըյաար իլէ ալթունտան սուրէ-
 թինի ետփտըրըս՝ փուլթլարըն սըրասընա
 կէշիրտիլէր: Լւգինէ աաը պէլի օլմա-
 մալ իչին՝ էրքէք իսմիլյէ Լւգինէոս թէս-
 միլյէ օլունուս՝ իքի արգասաշլարը իլէ պէ-
 ըսպէր կրօնաւոր ըուպասը կիյինտի վէ
 Լուջնորդուն էօլիւմիւնտէն սօնրա էտին-
 տիյի ֆազուլէթէ պինոյէն մէրհումուն
 եերինէ կէշմէյէ թէքլիֆ օլունտու: Պու
 թէքլիֆ նէ գատար իրատէթինն գարշը-
 յըտըյա տա, եինն Գատէրին թէտպի-
 ըինէ միւխալիֆ հարէքէթ էթմէմէ իչին

իւղերինէ ալտը վէ էյի իպրէթիյլէ էլի ալ-
թընտա օլանլարա Լլաճ Եօլունտա իւերի-
լէմէյէ զայրէթ վերիւր իաի:

Պու ազիգէնին՝ Լլաճըն քերէմիյլէ միւ-
ճիգէթ տախի իլլէմէսի ալէմէ պէյան օլ-
տուղունտա Սեւանա իսմինտէ պիր զէն-
կին փութփերէսթ գաւորն խալլի զէման-
տէն պերի կիրիֆթար օլտուղու հիւմմա
իլլէթինտէն գուրթուլմաղ իչին այաղընտ
կէլտի վէ օնուն շէֆաւթըյլա տերաինէ
տերմանպուտուղունտա՝ պէտէլէն պիր աղ
ազչա Եօլատը, վէ գապուլ օլունմատըղը
հալտէ քէնտիսի տէ կէլտի վէ ալտըն տէյի
եալվարտը: Ս է լաքին եինէ Ֆաիտէ Էթ-
մէտիյինտէ՝ Սեւանա ինֆիալ էտիպ հադ-
զընտան կէլմէ իչին գալպինտէ Ֆէնա ար-
զու փէյտա Էթտի: Պիր գաչ կիւնտէն
սօնրա սուրէթա խասթէլէնիպ եաթաղա
տիւշտիւյինտէ Լւգինէսու չաղըրթար
վէ ֆիքրինի աչըպ արղուսինի իֆատէ Է-
տինճէ ազիգէ՝ հապգ իւզրէ Էօքէլէնիպ
թաղիւր Էթտիքտէն սօնրա կերի շէքիլտի:
Սեւանա տահա դիատէ ալլընըպ՝ Իօքէնտէ-
րէ փաշաուր Փիլիպպոսուն հուզուրինէ
շըգար, վէ աղլայարագ, քրիսթիյանլար
պէյնինտէ պիր տէլի գանլը մանասթըր
փափաղը Էվիմի պասըպ ըրղըմը պօզմագ
փսթէտի. Էվտէ օլանլար տուլուպ իմատ-
տա եէթիլմէսէյտիլէր, Ֆահիլչին էլլինտէն
գարթուլմանըն իմքեանը Եօղուտու, տէյի
իֆթիրա Էթտի: Փիլիպպոս՝ պու վա-
գըպը տուլտուղունտա Ֆիլհալ խապեր

եօլլոյրպ Լւգինէոս իլէ պիլլիքտէ ճէմի
կրօնաւորլարը հուզուրինէ չըզարթար, վէ
թիւրլիւ թէճէստիւստէն ոօնրա Լւգինէոս
տայանամայրպ քրիսթիյան տինինէ քիր
կէթիրմէմէ իչին քէնտիսի քիմ օլտուղու-
նու փէտէրինէ պէյան էթտի, վէ ոօնրա
օնուռիլէ պէրապէր անասընը վէ զար-
տաշլարընը տա վաֆթիլ էտիպ տօղըու
տինէ չէվիրտի:

Փիլիպպոսուն սայէսինտէ քրիսթիյան-
լար եէվմիլէն ոէրպէսթլիք պուլուլօրու-
տուսալար տա՝ էպքի գըրալ էօլիւպ օնուն
եէրինէ եէնիսի ճիւլու էտինճէ՝ քրիս-
թիյան տինինի եա էօլսա մանսըպընը պը-
րագոըն տէյի հագգընա ֆէրման կէլտի:
Փիլիպպոս ֆէրմանա միւթի օլուպ ման-
սըպընը պըրագաը, վէ ֆագուկէթի տմ-
մէյէ մայլում օլտուղու իչին շէհիրէ եպիս-
կոպոս թայեին օլունտու: Ապքին գըրալ
պունա տայանամայրպ էլ ալթընտան էօլ-
տիւրթտիւյիւնտէ՝ էվլատլարը զայրը Լա-
քէնտէրիէտէ րահաթ էտէմէյիպ Բօմա
շէհրինէ ավտէթ էթտիլէր: Լւգինէոս
օնտա տա Լլահըն քէրէմիլլէ չօգ սօյլա-
տէ քիլիլէրի տէօնտիւրիւպ քրիսթիյան
էթտի, ալէլ խուսուս, գըրալըն խըրմը
Բատիլա նամինտէ պիր գըզ իլէ իւլֆէթ
էտիպ տօղըու տինի, վէ Քրիստոսա մագ-
պուլ օլմաղ իչին փաքլըզ իլէ էօմը կէշիր-
մէնին թարիգինի էօյրէտինճէ եաուզլու-
սու թէհամմիւլ էտէմէյիպ Լւգինէ իլէ
Բատիլայը գըրալա զամմալատը վէ օնուն

էմբիլյէ Բասիլա Ֆիքրինտէն տէօնմէտի-
յինտէ գաթլ օլունտու: Վ է Լազինէ
տախի Լաւհըն եարտըմըյա, սուտան,
աթէշտէն վէ ածըպտան զուրթուլտուկ-
տան սօնրա օլ ճինս էօլիւմ իլէ արգատա-
շընա գալուշուկ ճէնէթտէ սէվկիւլիւսիւ
Յիսուսու մէտհ էթմէյէ նայլ օլտու: Պառ-
տոս վէ Յակինթոս քէնտիտէն էվվէլ
գաթլ օլմուշուտուլար. լաքին վալիտէսի
Կղսգիա իքի էվլատլարըյա տահա տիւ-
նեա իւզէրինաէ գալմասը իշին ահուզար
էթտիյինտէ, պիր կէճէ Լազինէ գըզը կէօ-
րիւնիւկ եաղընլարտա ծնարըն տախի էօ-
լէճէք խապէրինի վերտի: Պիլ վազը
պու ազիզլէրտէ չօգ եաշամայրկ էճէլէ-
րիլյէ տիւնեալարընը սէատէթ մէքեանը
ճէննէթէ թէպտիլ էթտիլէր:

ՅՈՒՆՎԱՐ 22

ՍՈՒՐԻ ՏԻՄՈԹԷՈՍ

ԱՌԱՔԵԱԼ

ՊՕՂՈՍ առաքեալ քէնտի մէթուկ-
լէրինտէ սէվկիւլիւսիւ Տիմոթէոսուն հազ-
գընտա էթտիյի մէտհլէրիլյէ օնուն նէ տէ-
րէճէ Փազիլէթ սահիպի ատամ օլտուլու-
նու իսպաթ էտէր. ինճիլի շէրիֆին վազի
խուսուսինտէ տախի Քրիստոսուն օլորունա
էթտիյի զայրէթէ նազարէն սէվկիւլիւ էվ-
լատըմ, ազիզ պիրատէրիմ, վէ սատա-
գաթքեար տօսթում, Քրիստոսուն վէ

Ընահրն գուրու չաղորդորար: Ա չազրա պու
 թարղ մէահէր Փագաթ կէօյտէքի սուրբ-
 րարա թախսիս իքէն, տահա Տիմոթէոս
 հայաթտէ օլուպ պու մէահէրէ շայէթէ
 օլմասը աճաիպ շէյ տիր: Սուրբ Տիմոթէոս
 իւսթրա շէհրինտէ տիւնեայէ կէլմիշ օլ-
 մայլէ իւսթրալը աստ օլունուր, փէտէրի
 փուլթիէրէսթ վէ վալիտէսի եահուտի
 իտի. Պօղոս առաքեալ իւսթրա շէհրինէ
 կէլիպ տօղրու տինի վաղ էթտիլինտէ,
 անասը եահուտի մէղհէպինի պըրազըպ
 քրիսթիյան օլտու: Պունտան պէօլէ Տի-
 մոթէոս՝ անասընըննազարը ալթընտա էյի
 թէրպիյէ օլտու: Պօղոս առաքեալ՝ արդա-
 տաշը Շիղա իլէ իւսթրատան տէօնտիլիւ
 վագթ Տիմոթէոսուտա քէնտիլէ եարտըմ-
 ճը ալըպ պիրլէքտէ թիւրլիւ թէհլէքէլի
 եօրճուլուզլար էթտիլէր, վէ էքօերիյա
 ինճիլի շէրիֆին վագի իշին քէնտի կիտէ-
 մէյէճէյի եէրէ Տիմոթէոսու եօլարըտը:
 Պօղոս՝ Տիմոթէոսուն Փագուլէթիւ զայրէ-
 թինի էյի թասահիհ էթտիքտէն սօն-
 րա, իպթիտա Քահանայ վէ պատէհու
 Լիփեսոս շէհրինէ եպիսկոպոս մէէմուր էթ-
 տի: Պօղոս առաքեալ Տիմոթէոսա իքի
 զըլթա մէթուպ եազըպ եպիսկոպոսլուդ
 փայէսի խուսուսինտէ նէ կիռնէ էօմը կէ-
 չիրմէ ուսուլինի ծնա կէօսթէրտի վէ նասի-
 հաթ էթտի:

Պու ազիզ հազգ տին օղրունա զայէթ-
 լէ զայրէթլի օլուպ փուլթիէրէսթ շէհր-
 լիլէրին սախթէ ալահլարընըն իզգէթինէ

աւելի էթտիքլէրի էտէպսիղիքլէրէ տա-
յանամազըտը. հաթթաչօգ տէֆաթաթ-
լըլը վէ թազիր իլէ օնլարը իլզամ էտէ-
մէտիյի հալտէ պիր կիւն իչլէրինէ վարրպ
իրթիքեապ էթտիքլէրի համագաթը եիւզ-
լէրինէ վուրտու, վէ տինսիզ զալիմլէր պու
հագգ սէօզլէրտէն ֆաիտէ պուլաճագ եէ-
րէ հէնկեամէ իլէ ազիզին իւզլէրինէ սիւր-
սալ էտիպ թաշա թուլթաուլար, վէ եէրէ
տիւշիւպ եարը էօլիւ գալընճա շայիրտլէրի
ալտըլար վէ եագընտա օլան տաղ իւզէ-
րինէ չըգարտըլար, վէ օրոստա ազիզ փաք
րուհինի Ալլահա թէպիմ էթտի:

ՅՈՒՆՎԱՐ 23

ՍՈՒՐԻ ԱՆԱՍՏԱՍ

ՔԱՀԱՆԱՅ

ՊՈՒ ազիզ աճէմիսթանտա աթէշփէ-
րէսթ աթալարտան տօղսու, վէ իլք իս-
մի Ս'ակունդատ ըտը, փէտէրի մէճուսի
օլմաղլէ, քէնտիսիտէ մէճուս խըզմէթինէ
թալիպ օլմուշուտու, վէ աճէմ փատիշա-
հը խիւսրէվին գափուսոնտա գարտաշըյ-
լա ազքեր եագըլտը: Աճէմլէրին եախօտ
ֆիւրսիլէրին, վէ Բօմա գըրալը Հերալլէ-
սին արասընտա սէֆեր աշըլըպ, աճէմլէր
Գուտսի շէրիֆէ գաստար եիւրիւտիւլէր,
վէ վուրուպ գըրըպ էլէ կէլիւր շէյլէր իլէ
քիլիսէ թագըմլարընը վէ Քրիստոս էֆէն-
տիմիզին ուղըումուզա իւսթիւնտէ էօմ-

րիւնիւ գուրպանն սունտուղու ազիզ խաչը տախի եաղմա եթտիլէր, վէ պու խաչըն իւթիւ կիւմիւշ զափրանմըշ վէ ճէվահիր իլէ տօնանմըշ օլարագ, քրիսթիյանլարա գարըը նուարէթ ալայը կէօթիրիւպ խիւս-րէվ փատիշահլարընա սունտուլար: Պու խաչըն գուվվէթիլէ օլան աղիմ հիքմէթ-լէրի Սահունդատ կէօրիւպ թէաճծիւպ էթտի, վէ պու աղաճ իւթիւնտէ քրիսթիյանլարըն Նլահը խաչանմըշ աըր տէյի տուլունճա քրիսթիյանլարա մուհապպէթ պաղլայըպ քրիսթիյան օլմաղա հէվէս պրագտը:

Ըճէմ օրատուսուլլա Գատը քէօյիւնէ իսթամպօլուն գարշըսընատագ կէլտի վէ սօնրա շալէպէ տէօնիւպ պիր գուլումճու աճէմին էվինէ էնտի, պու ատամ քրիսթիյան օլմաղլա, Քրիստոսա շայիրտ վէ վաֆթիլ օլմագ արգուսինի Սահունդատ օնա պէյան էթտի վէ լաքին գուլումճու գօրգուպ օնուն արգուսինի իճրա էթտի ըմէտիլինտէ գուստի շէրիֆէ վարըպ պիր ախէր քրիսթիյան գուլումճունուն խանէ-սինէ գօնտու, վէ միւրատընը պէյան էթտիլինտէ օնուն էլիլէ Նղիա նամ պիր քահանայա կիտիպ քրիսթիյան ախինէ միւթէալլիգ էլղէմ մատտէլէրի թէքմիլէն էջրէնտիքտէն սօնրա Օպքարիա Գուստի շէրիֆ փաթրիքինին վէքիլ Սողեստոսա իրաւ վէ օնուն էլիլէ վաֆթիլ օլտու վէ Սահունդատ իսմինի տէյիշիպ, Լնատտաս գօտու: Պատէհու եահուտիստան էյա-

լէթինէ կիտիւյ մէջքիւնը Լիզիա քահանանքն էլիյլէ՝ Գուտսի շերիֆտէն տէօրթ միլ ուզազ Յուստինոս Լքբանքն մանաւթըրընտա կրօնաւոր օլտու: Լէտի սէնէ միւթէմատի պունտա գալըպ մանաւթըրըն գանունլէրի իւզըէ սըգը էօմր կէչիրիպ տուա վէ փէրհիզքեարըզլա ճանքնը փաքլէմէյէ ճահտ ու զայրէթ էթտի: Պունտան մատէ իշի կիւծիւ ինծիլի շերիֆի վէ մարտիրոսլարըն էօմրինին նագլինի օգույուպ ծնլար կիպի Լլահըն իզզէթինէ գան տէօրմէյէ հազըրըզ կէօրմէք իտի: Լնաստաս՝ Լաւջնորդունուն իզնիյլէ Լճէմլէրին հիւքմիւ ալթընտա օլան եահուտիսթան Գայսէրիսինէ կիթտի, վէ պիր աթէշիէրէսթ Լճէմին տինսիզլիյինի եիւզիւնէ վուրտուլունտա, աճէմլէր ազիզի մէմլէքէթ զապիթինին հուզուրունա չըգարտըլար: Օլապիթ՝ ծնուն իլք էվվէլ աճէմ սօնրա քրիսթիյան վէ կրօնաւոր օլտուլունու տույունճա, քրիսթիյանլըզընը պըրագսըն վէ փատիշահ էմրինէ իթաաթէթտին տէյի թէքլիֆ էթտի: Ալ էլպին, Լնաստաս պիփէրվա ճէվապ վէրիպ, սէնին կիպի էճէլէ միւպթէլա փատիշահ էմրինէ իթաաթէթմէտէն իսէ, կէօյիւ եէրի վէ ճէմի մասիւլուգաթը եարատան էօլմէզ վէ պօզուլմազ Լլահէֆէնտիմ Յիսուս Քրիստոսուն սէօզիւնէ իթաաթ էտէր վէ եալընըզ ծնա սէճտէ գըլարըմ, տէտի:

Օլապիթ՝ պունլարը տույտուլընտա զազէպէ կէլիպ՝ կիւնտիւզ թաշ եիւքլէն-

սին, վէ կէճէ գէնճիրպէնա զընտանա ա-
թըւըն աէյի էմր էթաիյէտէ, Ընտատա
կիւլէր եիւզ վէ րահաթ գալպ իլէ պու
զուլմա թէհամիւլ էթաի: Պիր գաչ կիւն
միւրուրինտէն սօնրա զապիթ՝ էլպէթ օլ-
գատար զահմէթլէրտէն Ընտատա իմլայէ
կէլմիշ տիր տէյերէք թէքրար հուզուրինէ
չըգարթաթ, վէ ֆիքրինտէ գալի օլտու-
ղունու տույաուղունաա, եէրէ եաթըրըւըն
թա ֆիքրինտէն տէօնիւնճէյէտէք տէօյիւլ-
սին տէյի հիւքմ էթաի: Ղ'էլլատլար զա-
պիթ ին էմրինի իճրա էթմէք իչին, ազի-
զի պաղլամագ իսթէտիլէր, լաքին օ՝ գայտ
էթմէյին, իսթէտիյինիզ կիպիտուրուրմ
հէր էզիյէթէ հազըրըմ տէյերէք քէնտիյի
պաղլաթմատը, վէ կրօնաւոր գաֆթանընա
զիւլ օլմատըն տէյի արգաորնտան չըգա-
րլպ պիր եանա գօտու: Խոյլի քէօթէք-
տէն սօնրա թէքրար զապիթ ին էմրիլէ
զընտանա կէօթիւրիւլտիւ վէ օրատա խիւս-
րէվ փատիշահ Ընտատաըննազլինի տույ-
տուղունաա, քրիսթիյան տինինտէն տէօն-
մէզսէ Ըճէմիսթանա կէօնտէրիլսին տէյի
ֆէրման եօլլատը: Պու արատա զապիթ
հէր հիւնէրի իճրայէ կէթիրիպ փատիշահ
էօնիւնտէ քիւչիւք տիւշմէմէ իչին Ընտա-
տաար չէվիրմէյէ չալըչըրտը: Պարի պէ-
նիմ վէ սէնի զամմազլայանլարըն էօնիւնտէ
Բրիտտոու ինքեար էթտէ, սօնրա իս-
թէրտէն եինէ մանասթըրընա կիթ տէյի
թէքլիֆ էթաի: Ընտատա՝ պու թէքլիֆէ
ալթ իւսթ օլուպ, հաշա, նէ աշիքեար վէ

նէ տախի կիւլի Վրիստոս էֆէնտիմի ին-
քեար էտէրիմ տէյի ճէվապ վէրտի: Օւ-
պիթ՝ թէքրար փատիշահըն թարաֆըն-
տան շան վէ շէօհրէթ վէ պիւյիւքլիւք վատ
էթաի, վէ լաքին ազիզ՝ պունա գարշը՝
ճանու կէօնիւտէն հիւսնի ըիզամ իլէ իզ-
ղէթ էտիւպ սէճաէ գըլտըղըմ գուրթարը-
ճըմ Զիսուսու պըրագմամ, փատիշահըն
պախշիշէրի ինտիմաէ եօգ կիպի տիր տէ-
յի ճէվապ վէրտի: Վիհայէթ տէօնտիւր-
մէնին գապիլի օլմատըղը հալտէ գինճիրէ
վուրուպ իքի քրիսթիյանլար իլէ պիւլիք-
աէ խիւրէվ փատիշահա եօլատը:

Մճէմիսթանա եէթիշտիյինաէ զընտա-
նա աթըլար, վէ սօնրա ըիճալու քի-
պար իշինտէն պիրիսի կէլիպ փատիշահ
թարաֆընտան թիւրլիւ մանսըպ վէ փա-
յէլէր օնա վատ էթաի, անճագ էմրինէ
գարշը կէրմէյիւպ աթէշէ սէճաէ գըլտըն
վէ սայէսինտէ ըահաթ պուլսուն, եօղսա
խըշմընա ուղըրար վէ սիյասէթ պլթընտա
էօլիւրսիւն տէտի: Մնաստա՝ ըիճալէ տէօ-
նիւպ, Պօշ եէրէ չալըշմայըն, պու մատ-
տէ իւզէրինէ սէօլէմէք քեար էթմէզ,
Վրիստոս էֆէնտիմին եարտըմըյա գա-
պուլ վէ թագրիր էթաիյիմ տինի պըրագ-
մամ, փատիշահտան վէրիլէն էմր իճըա
օլունսուն հէր իպէնճէյէ հաղըրըմ տէտի-
յինտէ, ըիճալ թէքրար զընտանա գօ-
տուրթաու վէ պիր գաչ կիւնտէն սօնրա
թէֆթիշ էտիւպ թէքրար օ սէօղլէրի իշիթ-
տիլինտէ իքի սահաթ միգտարի պիր էլլինէ

գալըն իսկ պաղը վէ պաղընըն պիրինտէն
աղըր թաշ ասըլը մուսալագտա պրագտըր,
Պու տախի ֆախտէ էթմէյինճէ Օն պէշ
կինտէն սօնրա փատիշահըն էմրի իւզըէ
զընտանտա պուլունան եէթմիշ ասիտ
ախէր քրիսթիյանլար իլէ պիրլըքտէ պիր
չայըն եանընտա էօլտիւրմէյէ դարար վէ-
րիլտի: () Լ պիր քրիսթիյանլար գաթլ
օլտուգլարը վագթ, փատիշահ էթպասար՝
Ընաստատա տէօնիւպ՝ փատիշահ էմրինի
իճրա էտիպ րահաթ էօմր կէչիւմէք էլին-
տէ իքէն, նիճին պու գանլարընա սուսա-
մըշ տինսիզլէր կիպի աճը էօլիւմէ իրթի-
քեապ էտէրսին տէյի սէօյլէյիպ տուր-
տուգլարընտա, ազիզ կէօզլէրինի կէօյէ
գալտըրըպ՝ եա՝ Բէպպիմ Յիսուս, պէն
պունտան զիատէ աճը էօլիւմ իլէ էօլմէյի
արզուլէրիտիմ, մուհապպէթին խաթրը
իչին ճէմի ազալարըմըն փարէ փարէ օլմա-
սընը տիլէրիտիմ, լաքին սէն պու թարզ
թաթըլ էօլիւմիւմիւ իսթէմիշսին, իրա-
տէթին կէօյտէ կիպի եէր իւզէրինտէ տէ
թէքմիլ օլտուն, ֆաղաթ պու էօլիւմիւ-
միւ սէն գապուլ էյլէ վէ պէտէլէն ճէն-
նէթինի վէր գուլունա տէյէրէք՝ Լ: Ֆէնտի-
միզին 628 սէնէսի հէփիսինտէն սօնրա պօ-
ղուլտու վէ արզու էթտիյի ճէննէթէնայլ
օլտու:

ԻՆԿԻՐԻԻ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ

ՍՈՒՐԲ ԿԶԵՄԷՍ

ՍՈՒՐԲ ԿԶԵՄԷՍ ԻՆԿԻՐԻԻ ՀԵՏՐԻՆՈՒՆ ԶԷՆ-
կին վէ օճադգատէ աթալարտանտինեա-
յէ կէտի եաշըլա ֆագուլէթլերի աախի
թէրագդի պուլուպ նիհայէթինտէ Ինկիւ-
րիւյէ Հայրապետ նաապ օլունտու: Քրիս-
թիյան տինի օլլունա չէքտիյի թիւրլիւ
վէ վալիմ իսքէնճէլէր ախէր սուրբլարըն
չէքտիյի սիյասէթլերէ թէշպիհ օլլունա-
մաղ: Իւչ գրալ, վէ սէքիզ հաքիմ, հէ-
փիսի գանտէօքիւճիւ աաամլար օլուպ իշի-
տիլմէտիք իսքէնճէլէր իլէ սուրբ ԿԶԵՄԷՍԻ
քրիսթիյան տինինտէն չէվիրմէյէ չալըշ-
տըլար: սիյասէթլերին իպթիտաալնսաան
թա էօլիւմիւնէտէք եիրմի սէքիզ սէնէ
կէշտի վէ թիւրլիւ էվիյէթլերէ թէհամ-
միւլ էթտի կէճէ կիւնտիւզ իսքէնճէ ա-
րասընտա պագը գալան վագթինի զըն-
տանտա կէշիրտի, ճիւզի վագթ գուր-
թուլուպ րահաթ էթտիյի փէք նաաիր օլ-
մուշ սուր: Պու իսքէնճէլէրին պիրի տա-
խի ազիզէ էօլտիւրէպիլերիտիյէտէ, Լի-
լահ ազիզ գուլունու միւճիզաթէն սագ-
լամագ իսթէտի, եարալարընը սաղալտըպ
վէ էվիյէթլերին հիշ եէրինէ գօյուպ սէ-
վինճ իլէ չէքմէյէ գուլվէթ վէրտի: Պու
ազիզին էօմրիւնիւն նապլի միլէթիմիլ ի-
չինտէ միւֆաասալէն եապըլը պուլունտու:

ղու իշին պիղ գըրսա կէշմէյէ գարար վեր-
տիք :

Էր շէյտէն զիատէ թէաճճիւպ օլու-
նաճագ շէյ շու տուր քի, 'Նիսկղէտիանոս
գըրալ' սուրբ Աղեմէսէ 'Բրիստոսու ինքեար
էթտիրմէք իշին պիր թարաֆտան պախ-
շեշէր, օլ պիր Եանտան էօրֆ վէ թիւրիւ
խաքէնճէլէր էօնիւնէ գօյուպ իքիսինին պի-
րինի սէշսին տէյի էմր էթտի: Մուրբ Աղե-
մէս պու թէՏիքէյի իշիթտիյինտէ գալպի
ալթիւսթ օլտու վէ ագիլանէ զալիմին սէօ-
յիւնիւ եիւզիւնէ վուրտուգտան ոօնրա
'Բրիստոսու պըրագմատանըսա պին քէրլէ
շիտաէթլի իւքէնճէլէր ալթընտա էօլմէյէ
հագըրըմ', տէտի: Ֆիլվագը տէտիյինին
իճրասընր էթտի վէ իշիտիլմէմիշ իւքէն-
ճէլէրի սապը իլէ չէքիպ ֆիքրինաէն տէօն-
մէտի: Պունտան ոօնրա թէքրար եէնի
թէֆթիշ վէ էգիյէթլէր ֆաիտէ էթմէ-
տիյինտէ' պիր կիւն պատարագ էթտիյի
վագթ վուրուլտու վէարզու էթտիյի մար-
տիրոսլուգ թաճընա նայլ օլտու: Պու ա-
զիղին տուասը պէրէքեաթըյա չօդ տին-
սիղ տօղրու տինէ տէօնմիւշ վէ խաւթէ-
լէր շիֆա պուլմուշ տուրլար վէ հալա պու-
լուրլար:

ՍՈՒՐԲ ԳՐԻԳՈՐ ԼՍՏՍԻԸ՝

Ա Ռ Ա Ն

ՍՈՒՐԲ ԳՐԻԳՈՐ՝ Նազիանզա շէհրինտէ տօղտօղունտան՝ Գրիգոր Նազիանզացի տէնիլիւր, վալիտէսի Նունէ պիր իպատէթ-քեար գասըն վէ փէտէրի Գրիգոր փութ-փէրէսթ իքէն էհլինին տուասըյա քրիսթիյան տինինէ տէօնիւպ, իքի սէնէ միւրուրինտէն սօնրա Նազիանզա շէհրինէ էպիսկոպոս նաոպ օլունտու: Գրիգոր՝ փէտէրինին քրիսթիյանլըղը վազթինտէ ա-նասընըն տուասը պէրէքեաթըյա տին-եայէ կէլտի, վէ օնուն սապըգա ահաթ իւզրէ չօճուղուն իւզերինտէ Վլասհընլւթ-ֆու կէօրինաիւ վէ փաքըգ ըլա մէլաի-քանէ էօմը կէչիրմէք նէ գատար Վլասհա մագպուչ շէյ օլտուղունու հէքմէթ իլէ ըույասընտա անլայըպ՝ տահա զիատէ պու ֆազուլէթի քէոպ էթմէյէ տիգգաթ էթտի:

Գրիգորուն պիր գարտաշը վէ պիր տա-խի գըզգարտաշը օլտու իսէ տէ վալիտէսի հէփիսինտէն զիատէ Գրիգորուն իւզէրինէ մուհապպէթլի օլուպ՝ իպատէթ վէ ֆազուլէթ թարիգինտէ մերսումու իլէրի կէօթիւրմէ իչին նասիհաթը վէ ղայրէթի իլէ էսքի նահապետլէրէ պէնզէր օլունտէյի սուրբ քիթապը սըգճա օգումայա հէվէս պըրազտըրմըշտը: Նաշըյա ախէր

իլիմէր եջորէնմէ արգողոսի տէ պիւյիպիւպ
 օ ասիրէրտէ իլմ ու ֆէնն պապընտա միււ
 թէպէր շէհրէրի կէզմէյէ չըգար, վէ Ն-
 թինայէ կիթտիյի վազթ կէմիսի զարգ
 օլմա թէհլէքէսինտէ իքէն՝ վալիտէսինին
 տուաարյլա գուրթուլուպ սալ սէլիմ եէ-
 թիշտի: Օրատա սուրբ Նարսեղ իլէ իււ-
 ֆէթ էթտի վէ իքիսի տէ իլիմտար վէ
 ֆազուլէթլի օլմալարը իչին շէհր էհալիսի
 հուզուրինտէ չօգ շան պուլուպ՝ եանլարըն-
 տան պըրմագ իսթէմէյլէրիտի: Ազճիւմ-
 լէ Վրիգոր տէնիգի պըրագըպ գարստան
 Նազիանղա շէհրինէ տէօնտիւ, վէ նէ գա-
 տար չէօլէ չէքիլէպ թէնհատէ էօմր կէչիւ-
 մէք իսթէրիտիյսէ տէ, աթալարը գոյլ
 օլմատըղը իչին էվտէ գալար վէ չէօլտէ կի-
 պի էօմր սիւրմէյէ գարար վէրտի:

Փէտէրինի արիոսեան հերետիկոսլար
 ալտատըպ սուի րէյլէրէնէ չէվիտիլէ-
 րինտէ, Վրիգոր պէզլի վիւճուտ էտիպ պա-
 պասընը էլլէրինտէն գուրթարտը, վէ ոօն-
 րա օնուն իսթէյիպ զօր էթմէսիյլէ քէն-
 տիյէ եարարմ էթմէ իչին Քահանայ օլ-
 տու: Աթալարը աղըր խաթէլլիյէ տիւշ
 տիւքլէրի վազթ տուաարյլա շիֆա պուլ-
 տուլար, ոօնրա տօսթու սուրբ Նարսեղ իլէ
 թէնհայէ չէքիլիպ ըկազաթ իւզրէ սըգը
 էօմր կէչիւրիլէրիտի: Վրիգոր չէօլտէ ի-
 քէն վաֆիր իլահիլէր վէ ադիլ սէօզլէր
 եազըպ չօճուգլարա մէշգ էթտիրմիշ տիր:
 Նիսթիյար աթալարընը խօշնուտ էթմէ իչին
 պազէն շէհրէ էնիպ թէքրար չէօլէ չէքի-

լեր իտի . լաքին Վ աղէս գրուածն էյեամին .
աէ Լըիոսեանլարն գուվվէթ քէոպ էթ-
տիքլէրինի կէօրտիւյիւնտէ արգատաշլարը
սուրբ Բարսեղ վէ Գրիգոր Նիսացիյլէ պիւ-
լէքտէ շէհիրէ էնտի վէ էհալիսինի հերե-
տիկոսլարն սախթէ մէզհէպինտէն հըֆղ
էթտի : Փէտերինին վէֆաթընտան սօնրա
քրիսթիյանլարն ըէճատընա պինայէն օ-
նուն եէրինէ օթուրտու :

Լըիոսեան վէ սաիր հերետիկոսլար ֆըր-
գատընա դարշը խթամպօլտա իւմնամի
տիրնէք օլտուղունտա սուրբ Գրիգոր տա
տավէթ օլունտու , վէ օրայա եէթիշտիյի
վաղթ Վ աղէս էօլիւպ պիւյիւք թէնդոս
թախթէ ճիւլուս էթմիշ իտի : Գրիգոր
րուն սաքին օլտուղու էվ ուղլափաու մա-
հալէսի օլմաղլա , հէր քէս օրայա թօփ
օլուպ ազիզին քէլամընը իշիտիր իտի , վէ
հերետիկոսլարտան տախի չօղու միււպա-
հէսէ իշին օրայա կէլիպ ազիզի րահաթ
պըրագմապլարըտըյաւտա , եինէ օնտան
իլգամ օլուպ կէրի տէօնէրլէր իտի : Ճէմի
ազիլանէ հարէքէթի վէ սէօղլէրի իշին պու
ազիզ Լստուաժաբան իւնվանըյա աւտ
օլունմուշտուր : Պու իւնվանը հերետի-
կոսլար չէքէմէյիպ ազիզին իզէրինէ թիւր-
լիւ իֆթիրալար աթաբլար , վէ լաքին
Գրիգոր թաթլըղլա վէ խօշ մէշրէպի ի-
լէզալիմ վէ փէք գալլիլէրի պիլէ քէնտի-
յէ ճէլպ էթտի : Պունտան գաթի նազար
ուզագ եէրլէրտէն սուրբ Գրիգորու կէօր-
մէյէ կէլէնլէրին սայըսը փէք չօղուտու :

Պէտքէ ազլէ մալիք վէ ֆաղուէթ սահի-
պի ատամը իսթամպօլ իւզերինէ փաթրիք
էթալիէր, վէ լաքին հերետիկոսլարտան
մատա ախէր րազիպլէրի տէ զայէթ չօգ
օլտուղու իչին չօգ զահմէթ չէքտի, ալէ-
խուսուս Սաքսիմուս նամ պերիսի էյլիյէ
պէտէլ քէմլիք կէօսթէրիպ աղիզին քէյֆ-
սիզլիյինտէ քիւրսիւսինի զապթ էթտի վէ
եէրինէ օթուրտու: Իրատէթինէ գարշը
թէքրար վէ թէքրար քիւրսիւսինէ տէօ-
նիւպ՝ էնճամ հերետիկոսլարա գարշը պիր
տիրնէք էթտիքտէն ոօնրա՝ քէնտիսի Նա-
զիանդա շէհրինէ եազըն պիր իզսիզ մա-
հալէ չէքիլիպ՝ պազը գալան էօմրիւնիւ սէ-
մավի թէֆէքքիւրլէրտէ վէ քիլիսէի շէրի-
ֆին իզգէթի իչին բուհունի պէսթէլէր վէ
թէէլիֆլէր ինչա էթմէտէ կէչիրտի: Պու
աղիզին էօլիւմիւ Լֆէնտիմիզին 389 թա-
րիխինտէ վուգու օլմուշ տուր:

ՅՈՒՆՎԱՐ 26

ԻՍԻԿԵՆՏԻՐԻՅԷ ՀԱՅՐԱՊԷ-

ՏԻ ՍՈՒՐԻ ԿԻՐԵՂ

Պոտ աղիզին վաթանը իսքէնտերիյէ
օլմաղա իսքէնտերէլի յիւրեղ թէմիյէ
օլունուր: Վիպարզատէ վէ իպատէթքեար
աթալարտան տօղուպ էտէպիւ էրքեան
խուսուսինտէ էյի թիրպիյէ օլտուգտան
մատա իսքէնտերիյէ փաթրիյի ամուճաուը
Թէտիլիւսուն էլի ալթընտա իլմէ տախի

խրդմէթ էտիպ լայէթ իւէրի կիթաի: Վա-
հանալըգ մանսըպընա եէթիշինճէ, թէէ-
սիրլի վազլարը վէ էյի իպրէթիյլէ ասը չաժ
օլմուշուտու: Թէտիիլոս վէֆաթ էթտիք-
տէն սօնրա, ճէմիաթ՝ պու ազիզի ամու-
ճաւընըն եէրինէ օթուրթտու: Աիւրեղին
իւքիշի Նովատեան տէնիլէն հերետիկոսա-
րը Նաքէնտերիյէտէն նէֆ էտիպ, քիլիսէլէ-
րինի ուղղափառլարա վերմէք օլտու: Պա-
տէհու Նաքէնտերիյէտէն պիր միգտար
ուզագ եէրտէ միւթէմէքքին ճինլէրի
սուրբլարըն նշխարքը իլէ տէֆ էթտիքտէն
սօնրա, քրիսթիյան վէ եահուտի միլլէ-
թինին մապէյնինտէ զուհուր էտէն ին-
թիլալը պասթըրտը: Թէքրար Թէտիի-
լոտան գալմա պազը ըապուրթասըզ շէյ-
լէրէ նիգամ վէրտի, վէ Նեստորուն զալաթ
թալիմաթըլա պէտ ֆիիլինի մէյտանա
չըգարըպ մասլահաթը մահալլինէ անլաթ-
տը: Խսթամպօլ վէ Նիեսոս տիրնէյինտէ
սրբազան փափըն թարաֆընտան վէքիլ
թայեին օլունուպ մասլահաթը էյի թէֆ-
թիշ էթտիքտէն սօնրա Նեստորու ազլէ-
թտի:

Պունլարա պինայէն Նեստոր ֆըրգասըն-
տան օլանլարտան չօգ զահմէթ վէ ըէնճի-
տէ չէքտիքտէն սօնրա, Նաքէնտիլիլին ԿԿԿ
թարիխինտէ էօլիւպ սէվիլիլիսիւ Յիւսու-
սա գալուշտու:

ԻՍԹԱՄՊՕԼ ՀԱՅՐԵՊԵՏԻ

ՍՈՒՐԲ ՅՍԱՀԱՆՆԷՍ ՍՈԿԵՔԵՐԱՆ

ՔՐԻՍՏԷՒ շէրիֆին նամուար ալիմի վէ
զերի զէպան եանի ոսկեբերան թէսմիյէ օ-
լունմուշ ուսթասը Յովհաննէս սէնէ ՅԿՊ
Ընթաքիատաւտողտու: Տահա չօճուղ իքէն
փէտերի էօրիւպ Ընթուզա վալիտէսի եիրմի
եաշընտա տուլ գալտըյսատա էվլատընըն
թէրպիյէսինէ էյի մուգայէտ օլմաղ իչին
ղայրը տիւնեայա կիրմէք իսթէմէտի:

Ֆիլվազը չօճուզ պալիղ օլունճա թա-
պիաթ վէրկիսի վէ ագրանը պուլունմաղ
աղլընա միւթապըզ ուսթալար տախի պու-
լուպ վաճիպի իւզըն Յովհաննէսի իլմ վէ
խիթապ պապընտա թէրպիյէ էթտի:
Տիւնեէվի թէքէլլիւմաթտան զիատէ բու-
հանի շէյլերէ հէվէս պըրագըպ Քրիստոս
էֆէնտիմիզին վէրտիյի տէրսլերի մէշգ վէ
օնա կէօրէ՝ ալչադ կէօնիւլլիւլէք իլէ էօմը
սիւրմէյէ, զայրէթ էթտի: Ատէպիւ էր-
քեան խուսուսինտէ քէմալիյէթինի, մահ-
ճուպլուղընու, վէ գալպինտէ գայնայան
գարտաշ մուհապպէթինի կէօրիւպտէ Յով-
հաննէսի սէվմէմէք միւհալ շէյ իտի: Աիր-
մի եաշընտա իքէն իլմի շէրէ վուգուֆիյէ-
թի օլտուղուիչին տիվանլարա կիրտի վէ
չօգ նիզալը տալալարը գօլայըղա քէսիպ
քէնտիյէ շան վէ շէօհրէթ քէսպ էթտիյ-
սէտէ, եինէ նէհագգ շէյլերի կէօրմէսինտէ

տիւնեատէն իբրա՛հ էտիպ քիւլիյէն Ղէ-
լահա խըզմէթ իչէն խալգտան չէքիլտի ,
վէ էոպապընը տէյիշիպ գապա հարարլար
կիյինտի վէ սըգը էօմը կէշէրիպ կէճէ կիւն-
տիւզ բուհանի թէֆէքքիւրէրէ վէ տուա-
լարա մէշղուլ , զօրպա չըգմը նէֆսէ-
րինի էօլտիւրմէյէ չալըշըրըալ : Անթա-
քիա եպիսկոպոսու ոուրբ Մեղիտոս պու
ազիզ տէլի գանլընըն ֆազուլէթ վէ իպա-
տէթ թարիգինտէ պու գատար հէվէո իլէ
իլէրիլէմէսինի կէօրտիւյիւնաէ եանընտ ալ-
տը , վաֆթիլ էթտի վէ քիլիսէսի ի-
չինտէ օգուամա խըզմէթինի վէրտի :

Պու թարիգ իւզըն Յովհաննէս քիլիտէ
խըզմէթինէ կիրախքտէն սօնրա ճանընը
կիւնա՛հ թէհլէքէլէրինտէն հէր ան ըրագ
թութուպ բուհուլահա պիր փագ խանէ
հազըրլամատան զայրը շէյէ տիգգաթ էթ-
մէտի : Բարսեղ նամ պիր թէրքի տիւ-
նեա իլէ տօսթլուգ փէյտա էտիպ օնուն
իլէ պիրլէքտէ եաշամագ իսթէրիտիյէտէ ,
վալիտէսի ազիզին պու արզիւսինէ գարշը
տուրուպ էօլմէտէն ախէր ճիհէթ էօմը սիւր-
մէյէ մէյլ վէրմէսին տէյի եալվարտըղնտա՝
օնա իթաէթէն էվտէ գալտը վէ չէօլտէ
էտէճէյի թիւրիւ ըիյազաթը օրատա է-
տիպ ախէրլէրինէտէ էյի իպրէթ վէրիր
իտի :

(Ը) տէմթտէ պուրընան եպիսկոպոսլար
ճէմ օլուպ խայլի Յովհաննէսին վէ Բարսե-
ղին ֆազուլէթլի հարէքէթլէրինի մէտհ
էթտիքտէն սօնրա , իքիսինիաէ եպիսկոպոս

Էթմէյէ դարար վերտիլէր : Յովհաննէս պունու տույտուղունտա ուսելիէ գաչտը վէ Բարսեղ Բաֆֆանէս իւզէրինէ եւրիտուպոս Թայեին օլունտու : Պու շէյ իզէրինէ սօնրա սուրբ Բարսեղ շիքեայէթ Էթտիյինտէ, Յովհաննէս էօզը աիլէյիպ՝ քահանայլզ վէ եպիսկոպոսըւզ մէսնէտի նէ դատար ալա վէ քէնտիսինէ դատար հագիր օլմաը իւզէրինէ մախսուէն պիր քիթապճըզ եաղտը :

Տէօրթ սէնէ սօնրա՝ Լնթաքեայա եադըն տաղլարտա սաքին օլան ճըզնաւորլարըն եանընա չէքիլտի, վէ օրատա սըզը էօմր կէչիրտիքտէն սօնրա իքի սէնէտէ պիր մաղարա իչինտէ տուրտու, վէ լաքին զէմինին նէմիլիյինտէն քէտէրլէնիպ իրատէթինէ դարշը Լնթաքեայա տէօնտիւյիւնտէ սուրբ Սեղիտոտուն սէօզիւնէ դարշը դօյամայըպ Սարկաւազ վէ սօնրա Քահանայ, վէ քարոզիչ օլտու : Քահանայ օլտուլը կիւն ճէմիաթա պիր կիւզէլ քարոզ վէրիպ ըէֆի օլտուղու մէրթէպէ իչին գալպինտէքի տույտուղու դօրգույու անլաթտը վէ լայիգանէ լաղըմ կէլէն պօրճունու էտա էտէպիլմէ իչին տուալարընըն եարտըմընը տիլէտի :

(Ն) Իքի սէնէ միգատարի պու խըղմէթտէ տուրտուգտան սօնրա Բրկատիոս գըրալըն էմրինէ ըիպէթէն Լաթէրիոս պիր Թազըրիպ իլէ Յովհաննէսի շէհիրտէն տիւշարը չըգարար վէ քէնտի դարշը գօմասըն վէ ճէմիաթ մապէյնինտէ իխթիլալ զուհուր Էթմէսին տէյի կիզլիճէ արապատընա

գոյուպ իսթամպուլա եօլլատը, վէ գրուլ կէօրտիլիւնտէ շաղ օլուպ մէրհում Նեկ-տարիոսուն եէրինէ ալիլի իսթամպուլ փա-թրիքի էթտի:

Վիւրսիւսինէ ծիւլուս էթտիլինտէ հա-թէն իսրաճ ղայրէթ իլէ քէնտիլէ թէս-լիւ օլունմուշ սիւրիւսիւնիւն իպատէթ վէ Փաղուլէթ խուսուսինտէ թագսիրաթլա-րինա տէրման պուլմայա չալըշտը: Եհր էհար էհալիսի արաւընտա չօգ թիւրլիւ պէտ տտէթլէր կիրմիշ իտի. փաթալսթ օլ-տուղը իչին զէնկին չօգ վէ ծնլար իլէ պէրապէր խշուիշըթ վէ կիլինիւ գուշան-մա իլլէթի ալէլ խուսուս գատընլար արա-ւընտա ղայլէթ չօղուտու: Պունլարըզապթ էթմէ իչին իւք էվվէլ քէնտի քիլիսէ թէ-վապիլէրինի թուլթուտ, վէ սօնրա հայրան օլունաճագ քէպքին վէ թէէսիրլի քէլամ-լարըլա չօղլարընը տօղըս եօլա չէվիրտի: Լաղըշմագ թէմաշա եէրլէրինէ կիթմէ տտէթինի գապիլի հալ իւզրէ գալտըրտը. վէ աղ վագթ իչինտէ իսթամպուլ միւլթէ-ղայեիր օլտու: Պունլարտան գաթինագար. թիւրլիւ պիմարխանէլէր եափալըրտը, եէ-թիշտիլի եէրտէ քէնտիսի ճան վէ թէն իլէ խասթէ օլանլարըն հագգընա չալըշտը ըտը վէ եէթիշէմէտիլի ուզագ մահալլէրէ եպիսկոպոսլար վէ քահանալար եօլլարը-տը: Էրպապտէ Փաղուլէթի թէքմիլ օլ-մագ իչին էգիլէթ վէ ըէնճիտէ չէքմէտէն ղայրի շէյ գալմամըշտը:

Հազգը սեօյլէյէնլերին էօթէտէն պէ-
րի նահազգ եէրէ իւքէնճէ վէ էզլէյէթ
չէքմէլերի ամմէյէ մալում տուր: Սուրբ
Յովհաննէսին տախի հազգ սեօզլերինտէն
իւք Սէվէրիանոս եպիսկոպոս սօնրա թէո-
փիլոս վէ հէփիսինտէն սօնրա Լւգոքսիա
սուլթան ալընրալ՝ պունուն էմրի իլէ՝ ազիզ
քիւրսիւսինտէն ազլ վէ սիւրկիւն օլտու:
Ալ էլաքին սուրբ Յովհաննէս օլան զուլմէ-
թի սապր իլէ չէքիպ ճէմիաթա՝ ալթ իւսթ
օլմասըն, պիր ֆօրթունա տըր չափուճազ
կէչէր վէ Լլահըն մէրհամէթի թէքրար
կէօրիւնիւր տէյի նասիհաթ, վէ թէսէլլի
վերտի:

Եհիրտէն սիւրկիւն օլունուլ չըգտը-
ղը կէճէ պիր գօրգուլաճազ զէլզէլէ օլտու
վէ Լւգոքսիա պու վազըատան ղայէթ ալ-
թիւսթ օլուլ էհըի Երգատիսուն ըիզա-
սըյլա սուրբ Յովհաննէսի կերի չաղըտը
վէ քիւրսիւսինէ օթուրթտու: Արաւը չօգ
կէչմէյիպ պու սուլթանըն թաշտան եափ-
մա սիւրէթի պիր քիլլիսէ մէյտանընա գօ-
նուլուլ թիւրլիւ տիւնեէվի եագըշմազ
օյունլար վէ բագուլար օլմասընը իշիթաի-
յինտէ՝ սուրբ Յովհաննէս գարշը տուրտու:
վէ Լւգոքսիա թէքրար ալընրալ իքինճի
տէֆա տահա ըրագ եէրէ չօգ զահմէթ
վէրէրէք ազիզի նէֆի էթտի: Բօմա
սրբազան փափր վէ ախէր տախի ազիզին
թարաֆընտան օլանլար սուլտուլուլունու
կէօսթէրիպ հազգընոս հազգ վէրիլին
տէյի գըրալա իպրամ էթտիքլերինտէ օ՝

ազիզին տիւշմանլարընտան տաճա զիտտէ
 թաճիք օլուպ կոկիտոնտան՝ Լրաբիտոնա
 վէ օրատան տախի Պիթուզա սիւրկին
 օլունսուն տէյի էմր էթտի: Պարա էմրի
 իճրա օլունտու վէ ազիզ եօլտա չէքտիյի
 ընճիտէլէրէ զայրի թէհամմիւլ էտէմէյիպ
 էսքի թօղատա եէթիշինճէ խաթէ տիւշ-
 տիւ վէ սուրբ Հաղսրդութիւնու ալուպ
 տուվասընր էթտիքտէն սօնրա հեր ան
 Լլաճըն իրատէթի վէ շանը օլսուն տէ-
 յիպ րաճաթ եիւրէք իլէ փաք բուհինի
 սէնէ 407 եարատըճըլընըն էլինէ թէսլիմ
 էթտի:

ՅՈՒՆՎԱՐ 28

ՍՈՒՐԻ ԵՓՐԵՍ

ԽՈՐԻՆ ԱՍՈՐԻ

Պո՛ւ ազիզ փութփէրէսթ աթալար-
 տան սօղուպ Սճբին շէհրինտէ պիւյիւ-
 միւշիւտիւ: Տօղտուղու վազթ աթալարը
 բույալարընտա Լփրեմին աղզընտան պիր
 մէյվէտար տամա չըպուգլարը հասըա կէ-
 լիպ ճէմի գուշարը պէսլէտիյինի կէօր-
 տիւքլէրինտէ վազթ իլէ տիւնեայէ օլա-
 ճաղ խայրըթանըյըպ շաղ օլսուլար:

Ազիզին նագլի միւճիպինճէ աթալարը-
 նըն էմրիյլէ պիր տէֆա շէհրտէն տիշարը
 պիր մաճալէ կիթտիյինտէ պիր ֆազըր
 քէյլինին տանասընր թաշա թութուպ
 էօլաիւրտիւ: Լլսէր տէֆա եինէ օ մաճալ-

լերէ պիր ելգեմ մասլահաթ իշին վար-
տըղընտա օրման արաւընտա եօրւնու շա-
շըրլպ՝ չօպանլար ելինէ տիւշաիւ վէ կէճէ-
լէյն գօյունլարըն էքիլմէսինտէ՝ չօպան-
լար՝ խըրըղլար իլէ Լփրեմինտէ ելի իշին-
տէ օլմալը տէյի հաքիմէ թէպիմ էտիպ
հապս էթտիլէր։ Վըրգ կիւնտէն սօնրա
պահապան հրեշտակը կէօրիւնիւպ օրայա
կիրմէսինին սէպէպինի սօրտուգտան սօն-
րա՝ պէլի պունտա սուչուն եօղընսատա
օլ պիր ֆաղըրըն տանաւընը էօլտիւրմէն-
տէ սուչու օլմանը ինքեար կէլմէղսինա՝
իշթէ շիմտի ծնուն զաղէպինի չէքէյօր-
սուն, լաքին կիւնահընը թանըյըպ Ալլահ-
տան աֆվ տիլէրսէն թէքըար գուրթու-
լուրսուն տէյիպ զայպ օլտու։

Տէր ադապ Լփրեմ Ալլահտան աֆվ
տիլէտի, վէ քրիսթիյան տինինին տօղըն-
լուղունա վուգուֆ օլուպ վաֆթիզ օլտու։
Պունտան սօնրա քէնտիյի իլմէ վէ փեր-
հիզքեարըղա վերտի, վէ թէնհատէ էօմր
կէչիրմէյէ զայէթ հէվէպի օլտուղու իշին
սուրբ Յակովբ Սժբնացինին եանընա կէլ-
տի վէ ծնուն իլէ Իղնիք շէհրինտէ օյան
տիրնէքաէ պուլունուպ մէրտումուն էօ-
լիւմիւնտէն սօնրա Սժբին տաղլարընա
չէքիլտի։ Ալլահըն իլհամըյա օրատա տա
գալմայըպ սուրբ Բարոեղին եանընա կէլ-
տի վէ Քահանայ օրուպ Ալլահըն հազդ
քէլամլարընը վազ էթտի։

Սուրբ Լփրեմ պէօլէ ալիւլաւ ագլէ
մալիք պիր ատէմ Դաի քի, կերէք քրիս-

Թիյանլարա վազ վերմէքտէ, կերէք հերետիկոսլարա գարշը միւպահէսէլերտէ փէք մէմտուհ օլտու: Ապողինար նամ պիր հերետիկոս պաշը տին մատտէլերինէ մուշայեիր զալաթլարըյլա իքի ճիլտ քիթապ տօլտուրտուգտան սօնրա, պունլարը սագլա տէյի քէնտի Թարաֆկիրի պիր գատընըն էլինէ Թէսլիմ էթտի: Սուրբ Լեփրեմ պու գատըն իլէ տօսթլուգ փէյտա էտիպ օլ իքի ճիլտ քիթապտան էջրէնմէք վէտիլէսիլէ պիր ազ վադթ իչին իքիտինտէ էլինտէն ալտը վէ սահիֆէլերինտէն չօղունու զամիսըլա եափըշթըրտըգտան սօնրա կերի վէրտի: Պիր գաշ կիւն միւրուրինտէն սօնրա Ապողինար պիր մէճլիտաէ պուլունուպ զայըֆլըղը իչին սէյլէյէմէտիյի հալտէ քիթապը ալտը վէ շայիրտլերինտէն պիրիսի օգուսուն տէյի էմը էթտի, լաքին սահիֆէլերի աշըմատըղընը կէօրտիլինտէ ըէղալէթէ տայանամայըպ աճըսընտան օրատա ափանսըղ էօլտիւ: Պու ազիզ սուրբ Լեփրեմին ազը վէ իլմի հալա էլիմիգտէ պուլունան քիթապլարտան աշէքեար կէօրիւնիւր. պիքը Սէրեէմին իզգէթինէ խայլի մէտհլէր վէ տուալար Թէէլիֆ էթմիշ տիր: Վէնտի Փազիլէթլերի, ալլապկէօնիւլլիլիւ, Փուգարէյէ էթտիլի էլլիքլէր վէ խուսուսա փաքլիյէ օլան աշգը փէք Թէաճճիւպ օլունաճագ շէյ տիր: Պիր տէֆա Ղլահտան գօրգմազ Փահիշէսին պիրիսի ինսան արընը Ղլահարընտան զիատէ սայըպ Թէքրիֆ էթտիլի

կիւնաս մէյտանտա օլամալ կիզլի եերտէ
 օլմալը տէտիյինտէ, սուրբ Լփրեմ ա շէյ-
 թան գուլը օլմուշ սէֆիլ ճան, ինսան-
 տան հիճապ էտիպ տէ՝ դալպինին հէր
 կիզլի սըրրընը կէօրէն վէ հէր եերտէ մէվ-
 ճուտ պուլունան Բլլահտան հիճապ էթ-
 մէզմիսին տէյի ազարլատըդտան սօնրա
 թէէսիրլի նասիհաթլարըյլա ղայպ օլմուշ
 ճանը սօղրու եօլա կէթիրտի վէ կիւնահը-
 նըն իւզէրինէ փիւշման էթտիրտի: Սուրբ
 Լփրեմէ եպիսկոպոսըղգ մանսըպը թէքլիֆ
 օլունտուղունտա գապուլ էթմէյիպ ճիւզի
 վազթ կէօրինմէզ օլտու: Ինսան մէտ-
 հինտէն դաշըպ քէնտիյի զէմմ էտէնլերի
 սէվէրիտի: Պունլարա պինայէն էօլտիւ-
 յիւ վազթ քէնտիյի կէօմմէսինլէր տէյի
 շայիրտլէրինէ մախտուտէն թէմպիհ էտիպ
 Լփէնտիմիզին 379 սէնէսինտէ տիւննա-
 տան կէյլէրէ թէպտիլ օլտու:

ՅՈՒՆՎԱՐ 29

ՍՈՒՐԻ ՖՐԱՆՉԻՍԿՈՍ

Ս Ա Լ Է Զ

Ֆրանսիայի սուրբ Ֆրանչիս-
 կոս Լփէնտիմիզին 1567 սէնէսինտէ Սար-
 տէնիա տէվէթինտէ Սալէզ թապիր օլու-
 նան գալատէ տիւնեայէ կէլտի: Ս ալիտէ-
 սինին պիւթիւն ճահտ ու ղայրէթի օղլու-
 նու էյի պազմազ վէ Բլլահըն թէմպիհ-
 լիւրի իւզըն պիւյիւթմէք իտի: Սուրբ Ֆրանս-

չհսկոս տախի վալիտէսինին վերտիյի
 թերպիյէյէ գարշը գօմայրպ օնուն հէր տէ-
 տիյինէ գուլագ առարըտը, վէ օլ սէպէպ-
 տէն սուրբ Գրանչիսկոսուն պիր պիւյիւք
 սուրբ օլմասը Նլլահըն լութֆուլաստա,
 վալիտէսինին թերպիյէսիտէ չօդ ֆաիտէ
 էթմիշ տիր: Պու ազիպին չօճուպուղուն-
 տա քի սուչսուղուղու վէ թէնհայէ չէ-
 քիլմէք արգուսի, վագթիյէ քէսպ էտէ-
 ճէյի փաքլիյէ վէ սուրբլուղա տէլալէթ
 իտի: Իլմինի վաթանընտա պաշայըպ,
 փատվատա թէքմիլ էթտի, վէ ալթը
 սէնէ միւթէմատինտէ քիլիսէ վէ շէհր գա-
 նունլէրինի թահսիլ էտիպ, իլմ վէ ֆա-
 ղիլէթի հէր եերտէ սէջլէնմէյէ պաշանտը:
 Փաքլիյինէ քիր կէթիրմէմէք իչին հէր
 հաֆթա սրբութիւն ալըրըտը, պէլինի չու-
 լուլա սըզը սարըպ ֆէնա արգատաշարտան
 իւպա էտէրիտի: Ահա իլէ պէքը Սերեէմին
 պիր խորանը էօնիւնտէ փաքլիյինի Նլլահա
 սունտու, վէ շէյթանըն իլվալէրինէ գար-
 շը գօյարագ՝ էօլիւմիւնէտէք պէքիլիյինի
 փաք սագլատը:

Վաթանընտ տէօնտիւքտէն սօնրու կրա-
 նիէր նամ Ղինէվրա եպիգկոպոստունտան
 քահանայ օլուպ օլ շէհրին բուհանի եար-
 տըմընա չալըշմաղա գօնուլտու: Հերետի-
 կոպար նէգատար թիւրիւ զուլմարա ա-
 ղիյի խըրփալատըրըրսատա, եինէ օ՝ Նլ-
 լահըն խաթըր իչին հէր գահմէթէ վէ գուլմէ
 թէհհամիւլ էտիպ օնլարը պէտ ֆիքրէ-
 րինտէն չէվիրմէ իչին զայրէթի էլտէն պը-

րագմադատը: Պիլ վադը Ալլահըն տախի
եարարմը իւղերինսէն էքսիք օլմայըպ օնուն
լուծֆու ինայէթիյէ եէթմիշ իքի պին
հերետեկոս ուղլափառ էթտի, վէ մէզ-
քիւր Կրոնիեէրին էօլիւմիւնսէն սօնրա
օնուն եէրէնէ օթուրտու:

Պու մանսըպա եէթիշտիյինտէ հէր շէյի
նիզամա գօմաղա պաշլատը, հիւքմիւ ուլ-
թընտա օլան ճէմի քիլիսէլերէ կիտիպ պա-
գարըտը. հէր եէրտէ թէէսիլլի քէլամ-
լարըյա քրիսթիյանլարը խայր ամէլլէր ի-
ճրուրնա տալէթ էտէրիտի, աճաիպ մազ-
լըմլըլա հերետիկոսլարըն սախթէ թալի-
մաթընը էօնլերինէ գօրուտու: Հերետի-
կոսլարըն պաշլարը ազիզի միւճատէլէյէ տա-
վէթ էթտիլլէր. լաքին գարշըսընա չըգմա-
ղա քիմսէ ճէսարէթ էտէմէտի: Պիլմէմ
նէ ֆէննի ուսլ իլէ, պունլար սուրբ Ֆրան-
չիսկոսա զէհր վէրտիլլէր, լաքին ազիզ
պունուն ֆարգընա վարտըլընտա հէմէն
պիքը Մէրեէմին պիր քիլիսէսինէ զէյուրէթ
էթմէյէ նիյէթ գօտու վէ զէհրին գուլ-
վէթի քէսիլլիպ գուրթուլտու: Տիւնեա-
տան չէքիլմիշ տիշէհիլլէր իչէն Օգոստի-
նեան մարապէտլէրի շէօհրէթիյլէ պիր մա-
նասթըր պինա էթտի վէ պիր էյեամսէն
սօնրա պունլարըն սայըլարը չօղալլալ թիւր-
լիւ եէրլէրէ եայըլտըլար:

Աշիրմիսէնէ փաթրիքիք էթտիքտէն
սօնրա, ի իոն շէհրինտէ Լէֆէնտիմիզին մէվ-
լուտունուն իւչիւնճիւ կիւնիւ պիր ուղըր
խասթէլիյէ տիւշտիւ. իպթիտա պաշը տօ-

լանման զապաշխար, սօնրա պիր տամլա
 էնիպ լիսանընտան մատա ճէմի ազալարը-
 նըն գուզվէթի քէսիլաի. ազիզ չափու-
 ճագ Սրբութիւն իսթէյիպ սրտգ ու ի-
 պատէթ իլէ գուրթարըճըսընը գապուշ
 էթտի: Յիսուսեան կրօնաւորլարընտան
 պիր գաշընը օրատա կէօրիւպ, Պէն շիմոի
 Նլաճըն մէրհամէթինտէն պաշգա պիր շէ-
 յէ միւհթաճ տէյիլ իմ, օլ արզու էթտի-
 յիմ մէրհամէթի սիզ տուանըզլա ալը վէ-
 րին տէյի ըէճա էթտի: Նլարտան պիրի
 Նլաճըն լութֆու իշինտէմիսին տէյի ա-
 զիզէ սօրտուղունտա, եարատըճըմըն քէ-
 րէմիյլէ ումարըմ քի լութֆու իշինտէ օ-
 լայըմ վէ պէնիմ հագգըմա պու սաաթըն
 տախի սաիր սաաթլարտան պիր ֆարգը
 եօգ տուր, տէտի: Ս էհասըլ շէյթանըն
 իղվաօրնտան գօրմայօճըմուուն տէյի սու-
 ալ էթտիքլէրինտէ, Սաղմուուն լաֆզը
 միւճիպինճէ, իւմիտիմ Նլաճտատըր, վէ օ
 պէնի հէր տուզագլարտան գուրթարըր տէ-
 յի ճէվապ էթտի, վէ Յիսուսուն վէ ազիզ
 պիքը Մէրէէմին աալարընը թէլէֆֆուզ
 էտէրէք էթրաֆտաքիլէրին լիթանիա սէյ-
 լէտիքլէրի վագթ ազիզին փաք ճանը ի-
 ֆէնտիմիզին 1624 սէնէսինտէ թէնինտէն
 այրըլպ կէյլէ ուչտու:

ՍՈՒՐԻ ՎԱԴՆԵՐԻՈՍ,

ԿԱՆԴԻՏՈՍ, ԱԿԻՒՂԱՍ ՎԷ ԵՒԳԵՆԵՈՍ

ԹՐԱՊՈՒՋԱՆ մէմալքերն շան ու շէրէ-
 ֆի պու տէօրթ ատիտ սուրբ մարտիրոս-
 լար՝ Դիսկղէտիանոս վէ Մաքսիմիանոս
 գրալարն զուլմու վազթինտէ Նիւմիւշիա-
 նա տաղարն տա սագլըյըտըլար: Ի իւ-
 սիաս նամ հաքիմ Թրապուզանա վիւսուլ
 օլտուզունտա քրիսթիյանլարա չօգ էյի-
 յէթ վերտիքտէն սօնրա, վաղերիանոս,
 Նանտիտոս վէ Լիկիւզաս քրիսթիյանլարն
 տաղտա սագլը օլտուգլարնը տույտու վէ
 պիր գաչ նէֆէր ապէր եօլսայրպ պու իւչ
 ազիզլէրի էօնիւնէ կէթիրթտի: Հաքիմ
 սիթէմ վէ էօրֆ իլէ պունլարը փուլթլա-
 րն խըզմէթինէ տէօնտիւլմէյէ չալըշտըզ
 վազթ, ազիզլէր Քրիստոսու սէրպէսթ
 իգրար էտիպ տինլէրինի ինքեար կէլմէտէն-
 իսէ իսքէնճէլէրէ վէ էօլիւմէ հազըր օլ-
 տուգլարնը անլաթտըլար: Հաքիմ իպ-
 թիտա լազ սէմթլէրինտէ Պիթուս տէ-
 նիլէն գալայա հապս էթտիրիպ՝ գրալա-
 րն միւրատընը իճրա էթտիրմէք իչին աճ-
 լըգ վէ սուսուգլըւղլա էզիյէթ վերմէյէ
 պաշլատը: Սուրբլար հապստա՝ էվլէրինտէ
 կիպիրահաթ վէ պիգայտ օթուրուպ թիւր-
 լիւ իսքէնճէլէրի շաղ եիւրէյլէ չէքտիքլէ-
 րինի հաքիմ տույտուզունտա թէքրար
 հուզուրունա կէթիրթտի, միւզէվլէրլիք

վէ խօշամէտէլէք իլէ՝ փութլարա թափ-
սընլար տէյի գանտըրմաղա ճահա էթտի:
Եւ քին աղիզէր՝ փութլարը մասդարա է-
տիպ ընլարա թափանլարըն քէօրլիյիւնիւ
եիւլիւնէ վարտուզլարընտա հաքիմ խըշ-
մէն աղիզէրի պաղլատըպ թէնլէրի փա-
րէ փարէ օլունճայատուգ տէօյտիւրտիւ:
Թաքրար սապր իլէ չէքտիքլէրինի կէօր-
տիւլիւնտէ, աղիզէրի աթըրըպ տէմիր
թարագլար իլէ էթլէրինի քէմիքլէրինէ
վարընճայատուգ գազըթար: Պունունլատա
ընլարըն շաղըղընը գալտըրամատըղընտա
թէնլէրինի եաղլատըպ մէշալէլէր իլէ եագ-
սընլար տէյի էմր էթտի. հասապար՝ հա-
քիմին էմրինի իճրա էթմէտէ իքէն Նլլահ-
տան ճէգալարըն պուլուպ եէրէ տէվրիւտի-
լէր վէ ճինտէն չարփըմըշ կիպի պիրիպիր-
լէրինի թէփէլէմէյէ պաշտաղար: Եւ
քիմ պունլարը տա կէօրտիւլիւնտէ ալթ
իւսթ օլտու վէ իգքէնճէլէրտէն թէքրար
զընտանա աթըրընլար տէյի էմր էթտի:

Եւ գինէոս նամինտէ պիր մէմուհ
քրիսթիյանը տախի խայլէ միւտտէթտէն
պէրի արայըպ պուլամագըտըլար. գազան
պու աղիզտէ էլլէրինէ տիւշտիւլիւնտէ
հապտտա օլան քրիսթիյանլարըն արգա-
տաշը տըր տէյի ընուտա իւսիաս հաքի-
մին հուզուրունա չըգարուրար: Եւ գի-
նէոս օլ պիր աղիզլէր կիպի Բրիսատու ի-
զրար էթտիյինտէ հաքիմ տէօյմէ իլէ օ-
նունտա հագգընտան կէլէմէյիպ իսթէր
իսթէմէզ փութլարա սէճտէ էթտիրմէք

իշին պիլէսինճէ փութխանէյէ կէօթիւր-
տիւ: Լազինէոս փութփէրէսթլերին քէօր-
լիւյինէ տայանամայրւոյ Ղլա՜հ քէնտի
գուլվլէթինի կէօթէրսին տէյի տուայա
տուրունճա՝ զաֆլէթէն պիր կիւրիւլթիւ
գօփտու, փութլար վէ միհրապլար տէվրի-
լիւ խուրտ օլտուլար:

Հաքիմ հայգըրարագ ալահլարը գայ
էտէն շու սիհիրպագը գալտըրըն վէ իփլէր
իլէ պաղլայրւոյ քէմիքլէրինի գըրընճայա-
տագ տէօյին տէյի էմր էթտի: Սուրբ
Լազինէոս պու էզլիէթտէն պիր շէյ տույ-
մայօր կիպի աղզընը աշմայրւոյ սուս տուր-
տուրունու հաքիմ կէօրտիւյինտէ եան-
լարընըն տէրիսինի եիւզիււ մէշալէ իլէ
եագտըրտը, վէ իւսթինէ սիրքէ իլէ թուլ
էքիւլ եարալարընր օփալաթտը: Պուտա-
յանըմագ իւքէնճէ արասընտա տախի
շագ վէ գօրգուտուլ տուրտուղունա հա-
քիմ թէաճճիւլ էտէճէք եէրէ շէյթան-
լարըն իշի տիր տէյի Քրիստոսուն գուլու-
նու սիհրպագ ատտ էտիւլ օպիր իւշ մար-
տիրսլարըլա զընտանա աթըլ պիր գաշ
կիւնտէն սօնրա տէօրտիւնիւ տէ աթէշ
ֆուրունունա աթտըլար: Լաքին ազիւլէրին
օրատա տուայա տուրուլ հիքմէթլէ սաղ
սէլիմ գալտըրլարընտա քրիսթիյանլա-
րըն Ղլա՜հր պիւյիւք տիր չաղըրարագ
փութփէրէսթլերին չօղու քրիսթիյան օլ-
տու: Ի իւսիս պու վագըայր տույտուղուն-
տա ազլընը շաշըրըպնէ էտէճէյինի պիլմէլ

օլտու վէ չսփուճադ ֆուրունտան չըգա-
րըպ ազիզէրին պաշէնը քէսթիրտի:

ՅՈՒՆՎԱՐ 31

ՍՈՒՐԲ ՍԵՐԳԻՍ ՍԵՐԵՍԻՅԻ

ՕՂՈՒ ՍՈՒՐԲ ՄԵՐՏԻՐՈՍ ՎԵ ՄԵ ՏԵՕՐՏ
ՃԵՆՔԻՆԷՐ

ՍՈՒՐԲ Սարգիս Գայսերիտէ տիւնեայէ
կէլտի. քէնտի զէքի ազիլ վէ մաւահաթ
կիւզար աաէմ օլուպ ճէնքճիլիք մէրթէ-
պէսինտէ տիւնեայէրէ գարշը վաֆիր պէ-
հատըրլըգ կէօսթերտիյի իչին, պիւյիւք
կոստանդիանոս գրալըն էլիլլէ սերապէր
օլտու: Պիւ ազիզ ֆազիլէթ խուսուսինտէ
վահիտ վէ իպատէթ քեար օլուպ՝ հիւքիւմ
տարլըղըլա քրիթթիյանլըղը եայմաղա վէ
փութփերէսթլէրին փութլարըլա միհ-
րապլարընը երգըպ եագմաղա վէ եէրինէ
քիլիտէլէր պինա էթմէյէ չօգ չալըշար:

Եւրին Յուլիանոսուն թախթա ճիւ-
լուսինտէ փութփերէսթլէք եէնիտէն սի-
րայէթ պուլտու: Սարգիս նէ էտէճէյինի
հագգ թէալատան տիլէյինճէրոյաւորնտա
Յիսուս կէօրիւնիւպ, Վալը կէօսթէրէճէ-
յիմ եէրէ կիթ վէ օնտա մարտիրոսուլ-
թաճընը ալ տէյի ըմմարլատը: Յուլիա-
նոս քիւլլիւ ապէր գալտըրըպ շարգ էյա-
լէթինէ Մճէմլէր իլէ ճէնք էթմէյէ կիթ-
տիլինի Սարգիս տույաւորնտա մուգատ-
տէմ կէօրտիլիւ թույաւորնը խաթրընա կէ-

Թիրիս, մալէրինի ֆուգարէյէ տաղըթ-
տը վէ էրմէնիսթանա դաշտը: Լըրմէնի
փառիշահը Տիրան Սարգիսի վէ օղլը Սար-
տիրոսու իլթիֆաթէն գապուլ էթտիյսէ-
տէ Յուլիանոստան հիճապ ու իհթիրազ
էթտիյի իչին պու աղիվլերին աճէմ շահը
Շապուհուն հիմայէթինէ սըղընմալարընը
տահա խայրը կէօրտիւ: Շապուհ Սար-
գիսի զայէթ սէվտի վէ աիլավէր ճէնքճի
օլտուղունու անլայրպ էթրաֆընտաքի օլան
տիւշմէնլերիյէ ճէնքլէշմէյէ եօլլատը: Սար-
գիս, Լըահըն ինայէթիյէ կիթտիյի եեր-
լերտէ էիւզ աղարարպ տէվլէթէ շան օլ-
տու վէ պու միւհիմ մապահաթ արասըն-
տա պիլէ ատէթ էթտիյի իպատէթ թա-
լիմաթլարընտան կերի տուրմատը:

Պիր կիւն Յուլիանոսուն աղբերի աճէ-
միսթանա կէլիպ խարապ վէ վերան էթ-
տիքլերինի Շապուհ իշիթտիյինտէ՝ Սար-
տիրոսու եանընտա ալը գօյուպ թէճավուզ
աղբեր իլէ Սարգիսի իւզէրլերինէ եօլլատը:
Սարգիսին եայա աղբերի տիւշմէնին չօգ-
լուղունտան իւրքտիւյիւնտէ, Սարգիս
էյեր պիւթիւն եիւրէքաէն կերչէք Լըահը
թանըյաճազ օլուրսանըզ Յիսուսուն իսմի
շէրիֆիյէ պիրինիլ օնլարըն պինինի գօ-
վապիլիւր տէյիպ տօղըու անի վազ էթմէ-
յէ պաշլատը: Լըահ ազիմիւշան հալ-
րէթլերի թախթը պալասընտան Սարգի-
սին աղբերլերի իւզէրլինէ սէմալի քերէմ-
լերինի եաղտըրըպ, հէփիսի քրիթիյան
օլտուլար վէ տիւշմէնլերինի գըրըպ Սար-

գիտին Մլաճը կերչէք Մլաճ տրը, պիղ տէ
ծնա ինանըրըղ տէյերէք վաճթիղ օլտու-
լար: Աքին փութփերէսթլէրին պիր գա-
չը Շապուհա կելիւ վազըայընազլ էթտիյ-
ինտէ, Շապուհա ալթիւսթ օլտու վէ գար-
ղաշալըգ չըգմաւըն տէյի իպթիտա պախ-
չիշէր վէ ոծնրա պիր գաչ ըրճալլէր իլէ
Սարտիրոս օղլունու կէծնտերտի վէ մէք-
թուպ եագըւ պէնտիյէ տավէթ էթտի:
Աօլտա կիտերիքէն տիւշմէն ափանսըղ պա-
սըւ պունլարը թուլթաու վէ օրտուսունա
կէօթիւրտիւ: Սարգիսին գուլաղընա պու
գարա խապէր եէթիշտիյինտէ, էվլատը
Սարտիրոսուն գուրթուլմաը իշին իւչ
կիւն իւչ կէճէ աճ գալըւ տուպյա տուր-
սու: Տէօրտիւնճիւ կիւն տիւշմէնլէրինտէն
պիր աթլը Սարտիրոսու վէ օպիր թու-
թուլան ըրճալլէրի էօնիւնէ գաթըւ Սար-
գիսին օրտուսունա կէթիրտի: Աէտի քի-
շի պու չօծուղու թուլթուպ պիղէ կէթիր-
միշիտի, եէտիսիտէ էօլտիւ, օրտումուզ-
տա գաղէպլէր էքսիք օլմատը. ոերապէ-
րիմիղ տէ տիւշ կէօրտիւ, պու գաղէպլէր
օ չօծուղ իշին օլտուղունու տուպտուղուն-
տա չափուք կէօթիւրիւն պապասընա թէս-
լիւ էտին տէյի թէմպիհ էթտի. քիմի՞ն
օղլու տուր պիլմէմ, փէտերինի կէօթերին
քի օղլունու ալըն վէ օրտումուզտան Մլ-
լաճըն գաղէպի քէսիլսին, տէտի:

Աէնի տէօնէնլէր պունու տա իշիթտիք-
լէրինտէ տաճա զիատէ տինլէրինտէ թագ-
վէյէթ պուլուպ Սարգիսին Մլաճը պիւ-

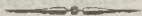
յիւք տիւր տէյի շաղըրմոյա պաշտարար։
 Սարգիս օղունու սաղ սէլիմ կէօրտիւյին-
 տէ Նլաճա համուռ սէնալէր օղունուդ-
 տան սօնրա, տիւշմէնլէրինին օրսուսուն-
 տա գաղէպ թէսքին օլմասընա տուա էթ-
 տի վէ իւշ կիւն սօնրա տիւշմէնին թարա-
 ֆընտան միւթտէճի կէլէպ Սարգիսին Նլա-
 ճը պիւյիւք տիւր, օնուն տուասըյա միւ-
 թէհազդ օլտուղումուդ գապէպլէր տէֆ
 օլտու, պիղ տէ օնուն Նլաճընա ինանըրդ
 աէյի սէօղ վէրտիլէր։ Սարգիս՝ օղլը Սար-
 տիրոստան Շապուհուն պէտ գաստընը
 անլատըղընտա՝ էլի ալթընտա օլսն ճէնք-
 ճիլէրէ տէօնիւպ, իշթէ քրիթթիյանըղը-
 մըյը իգրար վէ աշիքեար էտէճէք վազթ
 շիմտի տիր տէտիլինտէ՝ հէփիսի պիր աղըղ
 հազդ տին օղրունա էօլմէյէ հաղըրըղ տէ-
 յի ճէվապ վէրտիլէրտէն մատա, Սարգիս տա-
 խի Շապուհա կիթմէյիպ եանլարընտա
 գալըն տէյի րէճա էթտիլէր. լաքին Սար-
 գիս գուլազ աամայըպ օղլը իլէ պիրլէքտէ
 պիր դաշ ճէնքճի տախի ալըպ աճէմլէրին
 գափուսունա վարտը։

Շապուհ Սարգիսի կէօրտիւյինտէ դա-
 յէթլէ մէսրուր օլուպ օնուն հազդընա ի-
 շիթ աիլլէրինէ ինանմադ կէլմէգիտիյա տէ
 եինէ թէճըրիպէ էթմէ իչին փալթլարըն պիր
 պիւյիւք կիւնիւ պիլէսինճէ փալթխանէյէ
 կէլիւպ ալաճլարա սէճաէ գըմաղա թէք-
 լիֆ էթտի։ Սարգիս իպա էտիպ կէրի չէ-
 քիլտիլինտէ, Շապուհ Նոյլէ իսէ իշիթ-
 աիլլէրիմտէ խիլաֆ Եօլլումուշ, նէ իչին

աղաճարը պրոպագանդա տա պիտի խաչանմըշ քիմէսնէնին էնտէսինտէն կիտէյօրսուն տէտի: Սարգիս պիփերվա ճէվապընա ճէվապ վերիպ աղաճարընըն եալան օլմասընը վէ Քրիստոսուն կերչէքլիյինի միւֆասսալէն իսպաթ էթտիյինտէ, Հապուհ պու սէօզէրէ տայանամայրպ զազապա կէլտի վէ թաշըլա ազիզին ազզընը վուրսունըլար վէ տէմիր զէնճիրլէրլէ պաղայրպ եերտէն եերէ սիւրիւքլէսինլէր տէյի էմր էթտի: Սարգիս պու ճէմր իւքէնճէլէրի սապր իլէ չէքտիքտէն սօնրա, էնճամ իսթիհզա իլէ փութլարընըլ նէրէտէ տիր տէյի, սօրսու: (Նըլար թափաճագ գըյաւսըյա ազիզի՝ օղլա Սարտիրոսուլա պիրլըրտէ փութլանէյէ կէօթիւրտիւլէր: Լաքին Սարգիս ծնլարըն սախթէլիյի իւզէրինէ կիւլտիւքտէն սօնրա խաչ նիշանը իլէ ճէմր եափմա սիւրէթլէրինի վուրուպ եեր իլէ եէքսան էթտի:

Փութփերէսթլէր պունու կէօրտիւքլէրինտէ տահա գուտուրուպ սիւրսուլ իւսթիւնէ գօշտուլար վէ Սարտիրոս օղլունու այագ ալթընտա չըլնայրպ՝ Քրիստոսուն խաթըր իչին մարտիրոս էթմէյլէ իսմինին մանաօընը ֆիլիէն իճրա էթտիլէր: Խալզ Սարգիսի տէ էօլտիւրմէք իսթէրիտիյսէ տէ, Հապուհ պրոպագանդա զընտանա աթտըրտը վէ ծնտա տախի պին թիւրլիւ վատլէր իլէ ազիզի ավայամաւըղընտա Լ.Ֆէնտիմիլին 363 սէնէսինտէ գաթլընա էմր վէրտի: Սուրբ Սարգիս պու էմրէ միւթի

օլուսյ զայէթ մէսրուրիյէթիլէ, եա Բէպպիմ
 Յիսուս րուհիմի սէնին էլինէ թէսլիմ էաւ-
 րիմ տէյերէք գաթլ օլունտու վէ. տէրա-
 գապ թէնինին իւզերինէ նուր էնիպ զը-
 յասըյլա փուլթփերէսթլերի եագտը, վէ
 քրիսթիյանլար ազիզի գալտըտորգլարըն-
 տա, Շապուհ էօքէյէ չըգըպ ծնլարտան ծն
 տէօրթ քիշի տահա էօլտիւրտիւ վէ գուշ-
 լարըն էօնիւնէ աթտը: Գուշլար տաիի
 եանաշմայըպ ազիզլերին թէնի պօզուլմազ
 գալտըղընտա աճէմլերտէն չօղու քրիսթի-
 յան օլտուլար. վէ Շապուհուհն Յուլիանոսա
 գարշը կիթմէսինի իշիթտիքլերինտէ քրիս-
 թիյանլար Փուրտաթ պուլուպ ծն տէօրթ
 ազիզլերիլէ Սարգիսին վէ օղու Սարտիրո-
 տուն թէնինի գալտըրըպ սագլասըլար:

ԼԻՐՉՈՒՄԻՍՄԵՆԻ ՍՈՒՐԻՍԵՆԸ

ՎԵ ՅՈՎՍԵՓ

ՊՈՒ ազիզ իբի գարտաշար Բուժա-
 րըն գրեալը Նիկեփորուն վագթը էյամին-
 տէ Լիրգրիւմ շէհրինտէ սպքին օլմուշու-
 տուլար: Փէտէրլէրի տինի ախէրտէն իսէ
 տէ՝ վալտէլէրի քրիսթիյան օլուպ օլ
 պիր պիրատէրլէրի իլէ պիրլէքտէ իւչիւ տէ
 քրիսթիյան հագգ տինիմիզէ միւթէալ-
 լիզ մատտէլէր զըմնընտա էյի թէրպիյէ
 օլտուլար, վէ փէտէրլէրինտէն իհթիւտազ
 էտէրէք իգրար էթտիքլէրի տինի, աշի-
 քեարէն տէյէմզիտիլէրտէտէ՝ եաշարը-
 նը ալտըգլարընտա կիզլիճէ պիր մէքթուպ
 իլէ Նիկեփոր գրալա քէնտիլէր քրիսթի-
 յան օլուպ պաթալ վէ զալաթ մէզհէպլէր-
 տէն գաշմա վէ քէնտիյէ կէլմէ Ֆիքրլէրինի
 անլաթտըլար: Վրալ թէքլիֆլէրինի գա-
 պուլ էթտի վէ էլինտէն կէլէն եարտըմը
 էթմէյէ սէօպ վէրտի: Պու ազիզլէր զա-
 յէթլէ մէմնուն վէ մէսուր օլուպ եօլ թէ-
 տարիքի կէօրմէ իւլէրինտէ իքէն պիրիսի
 կիտիպ փէտէրլէրինէ զամմազլատը, վէ օ՝
 իւչիւնիւ տէ մէն էթմէք իսթէտիյսէ տէ
 պիրիսի կիզլիճէ Ֆիրար էտիպ Բում տէվ-
 լէթի թօփրաղընա տիւշտիւ:

Ու պիր իքիսի տախի պիր Ֆէնի ուտուլ
 իլէ գաշմագ արպիւլէրիտիլէր, լաքին Յով-
 սէփին իբի էվլատը օլուպ ծնլարըն տա-

խի խելասորնա զայրէթ էտէրիտի, վէ Սահակ՝ Յովսէփ պիրատէրինին խաթրը իշին պիլէսինձէ էյլէնիպ՝ Բլասհըն եարտըմը նաճպէքլէր իտի։ Պիր էյնամունն ոսնրա Քուրդիկ նամինտէ Լըմինի պէյլէրինտէն պիրի՝ իւզէրինէ աթըլան խիլաֆ իֆթիրատան սազընմազ իշին բում մէմլէքէթինէ գաչմազ իթթէտի, պունու տույտուգորնտա Յովսէփ վէ Սահակ կիզլիձէ կիտիպ ֆիքլէրինի աչտըլար, վէ ճէմի պալի իլէ պիրլիքտէ քէնաիլէրինի տախի ալսըն տէյի բէճա էթտիլէր։ Վուրդիկ բէճալարընը գապուլ էթտի, վէ լտքին քէնաի տախի ուսլիլէ գաչմազ իշին պիր ֆրոսաթա պէքլէրիտի։ Պիր ազ կէճիքթիյինտէ իքի գարտաշ Լըզըիւմէ էվլէրինէ տէօնտիւլէր, վէ եօլտա կիտէրիքէն շէճը վալիսի առամբարընտան պիրինէ բաթ կէլիպ թիւրլիւ սիւալլէրտէն ոսնրա նէ ֆիքրտէ օլմալարը անլաշըլար վէ թուլթուլուպ վալինին հուզուրինէ չըգարըլտըլար։

Սահակ վէ Յովսէփ Բլասըն միւրատը տէյիլ իմիշ քի գաչամատըզ վէ պունունտուզընմուզ եէրտէ քէնտի իամինին շէրէֆ պուլմասընը իաթիյօր տիլէրէք պիրիպիրլէրինէ նասիհաթ վէրիպ թէսէլլի էթտիլէր վէ էօլիւմէ գատարազիզ տիլլէրինի իգրար էթմէյէ գարար վէրտիլէր։ Վալի՝ նէ մէզճէպտէն օլտուգլարընը սօրտուզունտա՝ պունլար իքիտի պիր աղըզ քրիսթիյանը, փէտէրիմիլին եանըշ տինինի բէտա վէ իքրահ էտիպ կէրշէք Բլասըն թա-

նրմը շուրջ վէ ծնուն խաթրը իշին էօլմէյէ
հազըրըզ տէյի չաղըրտըլար: Ա ալի վէ
էթրաֆընտա պուլունան ըիճալ քիպարլար
ղայէթ մաթ գալըպ պագտըլար, վէ սօզ
իլէ գարշը գօյամայաճագլարընը էյիտէն
անլատըզլարը իշին ազիզէրի զընտանա
աթտըլար, վէ պիր ֆէննիւ հիւնէր իլէ կէօ-
նիւլէրէրի ալըպ տիկէրինտէն չէվիրմէյէ
տիւշիւնիւրիւտիւլէր:

Ազիզէր զընտանտա Մլահա շիւքը սու-
նուպ եարտըմընը տիլէմէտէ իքէն՝ վալի մէշ-
վարէթ էտիպ ճէմի միւշիւրէրին գըյաու-
նը սօրտու վէ ծնլարըն իսթիշարէսի իլէ քէն-
տի օգուլմուշլարընտան պիր գաշընը ազիզ-
լէրիլէ միւճատէլէ էթմէ իշին հապսա էօլ-
լատը. ծնլար պիր թիւրլիւ գանտըրըպ եէ-
նէմէտիքլէրի հալտէ, փէտէրլէրի եանլարը-
նա վարտը, վէ ալլայարագ իսթիյարը-
ղըմտա էվլատուրզ պըրագմայըն, քրիսթի-
յանըղընըզ լիսանէն ինքեար էտինտէ սօն-
րա վարըն եինէ պիլտիյինիզի էտին տէյի
նասիհաթ էթտի. վէ լաքին պու շէյթանի
նասիհաթլարա աալա գուլագ աամայըպ
տիկէրինտէ գավի՝ հէր ան քրիսթիյանըզ
վէ ազիզ ուսթամըզ Բրիստոսուն տինի
ուղըունա էօլմէյէ հազըրըզ տէյի, սերպէսթ
ճէվապ վէրտիլէր: Ա ալի պունլարը իշիթ-
տիյինտէ զայրը թէհամիւլ էտէմէյիպ
գաթլ օլտունլար տէյի էմը էթտի: Ազիզ-
լէր պու սիճիլի տույաուլզլարընտա զայէթ-
լէ շաղ օլուպ ճէլատըն գըլըճընա իլք էվ-
վէլ սուրբ Սահակ վէ սօնրա սուրբ Յովսէփ

պօյունդարնը սունուպ 1: ֆէնտիմիզին 808
սէնէսի 1: րգրիւմ շէհրինտէ մարտիրոս
օլտուլար:

ՓԵՏՐՎԱՐ 2

Տ Ն Ա Ռ Ն Ը Ն Դ Ա Ռ Ա Զ

Պո՛ւ կիւն Քրիստոս էֆէնտիմիզ՝ տիւ-
նեայա կէլմէսինտէն գըրգ կիւն սօնրա իւք
աէֆա Տաճարա սունուլտու: Տիւնեանըն
նուրու Քրիստոս՝ ալէմէ պէյան օլմասընա
պինայէն քիլիսէլէրտէ մումլար թէպարիք
օլունուպ խաթըր նիշան իշին տինտարա-
րըն էլինտէ եանպօրլար: Թէքրար պու
կիւն ազիզ պիքիր Սէրեէմին պօրճու օլ-
մայարազ էսքի այն թէմպիհինէ միւթի
օլմաղ իշին փաքլէնմէ սուրէթ իյլէ Տաճա-
րա կիթմէսի իւզէրինէ թէֆէքքիւր էթմէ-
լի: Պու մատաւէյի էյի անլամաղ իշին էս-
քի այն միւծիպինճէ Լլաշըն վէրտիյի ի-
քի թէմպիհլէրի էյի թէֆթիշ էյլէ: Իւք
թէմպիհ միւծիպինճէ էվլատ վալիտէսի
օլանլար գըրգ կիւնէտէք նափաք սայըլդ
Տաճարա կիրէմէտիքտէն մատա փաք սա-
լըմրշ շէյլէրէ տախի եաղլաշմազլտըրար:
Պու թէմպիհ օլունան գըրգ կիւն թէք-
միլ օլտուգտան սօնրա պիր գուզու իլէ պիր
կիւվէրճին եախօտ գումրու վէ եախօտ
հալի եէրինտէ օլմայան գուզու եէրինէ պիր
չիֆթ կիւվէրճին եա գումրու ալըպ էվլա-
սըյլա պիրլէքտէ Տաճարա կիթմէլի վէ

Քահանայ պունդարը Ղլահա սունուպ օ-
նուն փաքլենմէսի իշին տուա էթսին տէյի
եալվարմալըյըտը: Եթինճի թէմպիճ միւ-
ճիպինճէ, Ղեւի սոյունտան օլանլարտան
մատա ճէմի իւք էրքէք էվլատլարը ճաճար-
տա Ղլահըն խըզմէթինէ սունուպ՝ Ղեւի
սոյունտան օլմայանլարը փարա իլէ գուր-
թարմալըյըտը: Պէթիր Սէրեէմ ասէր
վալիտէլէր կիպի համիլէ օլմայըպ փաքլըղ
վէ պիթիրիլիլէ ազիզ էվլատընր տիւնեա-
յա կէթիրմէսի իշին պու թէմպիճլէրի
թուլթմազա պօրճլու տէյիլիսէ տէ՝ քէնտի
ալլագ կէօնիւլիւլիւլիւ վէ թէքմիլէն Ղլ-
լահ օլան իթաալթընր իզհար էթմէ իշին՝
էվլատը իսթիթանա իրթիքեապ էթտի-
յի կիպի՝ քէնտի տէ օնա պէնդէմէք սը-
զուսիլլէ պու գանունլարա թէնէզզիւլ էթ-
տի: Պունլարա պինայէն գըրգ կիւնտէն
սօնրա ազիզ էվլատըյը սուրը Յոփսէփի
ալըպ ճաճարա կիթտի վէ ասէր փաքլէն-
մէյէ միւհթաճ օլան վալիտէլէր իշինէ գա-
թըլտը. վէ Փագըրըղը մէյտանա չըգա-
ճաղընտան չէքիլմէյիպ գուզու եէրինէ պիր
չիթթ գումրու սունտու. վէ Յիսուսու գու-
ճաղընտա կէօյլիւ փէտէրինէ թազաիմ
էթտիքտէն սօնրա գարար օլան ապչէ իլէ
էվլատընր իքինճի թէմպիճտէն ազաա
էթտի:

Ինճիլի շէրիթին նազլինճէ պու էյեամոէ
Ղաւտսի շէրիթտէ Սիմէնն իսմիլլէ պիր ալի-
ճէնապ իսթիլար պուլունուպ իսպլի միւտ-
տէթաէն պէրու միւնթաղիր օլունտան Սէ-

սիանըն դատիմինէ հասրէթ չէքիպ տու-
 րուրուտու: Ալլահ պու իսթիյարա՝ ախրէ-
 թէ վարմատան էվվէլ Վէսիայը կեօղիւյ-
 լէ կեօրէճէքսին տէյի վատ էթմիշ իտի:
 Պիքը Վերեէմ հաճարա կէլտիյի վազթ՝
 պու ազիզ իսթիյար Բուհուլլահըն իլհա-
 մըյա ալէլ աճէլէ օրայա կիթտի վէ թէտ-
 պիրի իլահի իւզրէ պիքը Վերեէմին գու-
 ճաղընտա չօճուղու կէօրտիւյիւնտէ սահիհ
 Վէսիհ օլտուղընու թանրուր վէ մուհապ-
 պէթ նիշանլէրիյլէ, Լահ Բէպպիմ գուլունա
 տէսթուր, վատըն միւճիպինճէ սէլամէ-
 թէ եէթիշիպ՝ րահաթ էտիյիմ. ճէմի միլ-
 լէթլէրէ հազըրլատըղըն գուրթարըճըյը
 կեօղէրիմլէ կէօրտիւմ, փութփէրէսթլէ-
 րին ըշըզլանմասընա նուր, վէ Խալպէլ
 ճէմիաթընա շանու իզզէթ տէյերէք համ-
 տու սէնայէր օգուտուգտան սօնրա, պիքը
 Վերեէմէ տէօնիւպ օնատա խայր տուա էթ-
 տի, վէ Իշթէ պու՝ միլլէթի Խորայէլ մա-
 պէյնինտէ չօղունուճ երզըմը վէ գալգմասը
 հազըրնտա իւմուլմի միւլապէֆէթ նիշա-
 նէսի կիպի տուրմուշտուր, չօզլալըն գալ-
 պինտէքի կիզլի սըրըլար մէյտանա կէլիպ
 աէնին ճոնընա տախի ալըրլար խըշթը
 սափլանաճագուրը տէյի, պիքը Վերեէմէ
 փէշին խապէր վէրտի: Փիր իսթիյար Սի-
 մէն պու մինվալ իւզրէ պիքը Վերեէմլէ
 սէյլէշտիքտէն սօնրա, Լննա նամ փա-
 նուէլին գըզը թապիր օլունան սէքսէն
 տէօրթ եաշընտա պիր տուլ գարը քի էօմ-
 րիւնիւ իպատէթ վէ Փազիլէթ թարիգին-

տէ կէշիւրիւ իտի, Տաճարա կէշտի վէ մա-
սըմ Յիսուսու օրատա կէօրտիւյիւնտէ Աի-
մէոն ծերունի կիպի գալլի ֆէրաճ պու-
լուպ Ղլաճըն իլճամբոյա շեւքրիւ ոէնա-
լէր օգումայա պաշլատը վէ մասըմըն հագ-
գընտա Բուհուլաճըն քէնտիյէ պէյան էթ-
տիքլէրինի օրատա պուլունանլարա սէօյ-
լէտի: Ազիզ պիքըր Ահրեէմէ պէնգեր օլ-
մաղ իշին էվլատ տաճիպիսի օլան Փազու-
լէթլի վալիտէլէր մապէյնինտէ նէվգատէ
էվլատլարընը վաճիպ կէլէն փիշքէշլէրլէ
քիլիսէտէ Ղլաճա սունմա ատէթի հալա
տէրքեար տըր: Պիլ վազը պինագիւր վէ
ղայէթլէ Ղլաճա մագպուլ փիշքէշ, ան-
ճագ ոօնրա աթալարը՝ վատլարընա դարշը
վէրտիքլէրի փիշքէշի Ղլաճըն էլինաէն
ալլապ շէյթան, տիւնեա վէ թէն խըլմէ-
թինէ սունմաընլար:

ՓԵՏՐՎԱՐ 3

Ս Ո Ւ Ր Ի Տ Ր Ի Փ ՈՆ

Վ Կ Ա Յ

ՍՈՒՐԲ Տրիփոն Գրիճիա էյալէթինտէ
տինտար աթալարտան տօղտու: Փէտէրի
վէֆաթ էթտիյինտէ անասընըն թէգա-
յեիւտի իլէ գըզգարտաշըյա պէրապէր
Ղլաճ գօրգուսունտա վէ Փազիլէթ թա-
րիգինտէ զայէթ իլէրիլէտի վէ տաճա կէնճ
եաշընտա իքէն սօհպէթի վէ հարէքէ-
թիլլէ եաշտաշլարընա էյի իպրէթ օլտու:

Տուա վէ ասէր իպատէթ թալիմաթլա-
րընա ղայէթ միւզայեէտ իտի . միւճիղէթ
իշէմէ քէրէմի տէ հագգ (Թէալատան պու
ազիղէ իհասն օլունտուղունտան Քրիստո-
սուն իսմիյլէ շէյթանլարը դօվտու, ճինլիլէ-
րի գուրթարուր, վէ ինսանլարտան վէ հայ-
վանլարտան թիւրլիլ իլլէթլէրի տէֆ էտիպ
շիֆա վէրտի :

Քէյյէ եագըն պիր կէօլ գըյըսընտա
գաղլարը կիւտէր իքէն, իշլէրինտէն պի-
րիսի գաղայա ուղրատըղընտա արգատաշ-
լարընըն կէօղիւ էօնիւնտէ Տրիփոն շիֆա
վէրիւրտի : () Լ սէպէպտէն օնլարտան պի-
րինի՝ զէհրլի երւան ըսըրտըղընտա ար-
գատաշլարը աղլայըպ չաղըրմայա պաշլա-
տըլար, վէ լաքին ըսըրըլան չօճուգ իւ-
միտինի գաթ էթմէյիպ, Սէն եա ազիղ
Տրիփոն պիրատէր, պէնիմ իշին Լլահտան
շիֆա տիլէ, օ սէնին տիլէյինէ եօգ տէմէղ
տէյի ըէճա էթտի : Պիլ հագգիգա Տրի-
փոն զէվալը չօճուղը պու սէֆիլ հալտէ
կէօրտիլիւնտէ իւզէրինէ խաչ նիշանը է-
տիպ տուայլա Լլահտան օնա շիֆա ալը
վէրտի :

Պունտան սօնրա խալգըն սըգճա կէլ-
մէսինտէն պէգար օլուպ պիր աղ վադթ
քէյյտէն չէքիլմէք իսթէտի : Պուֆիքրտէ
իքէն պիրտէ եօգարըտան, Գալգ ասէր
շէհրլէրէ վէ քէյյլէրէ կիթ վէ օրալար-
տա տախի խաթթէլէրի սաղալթ տէյի գու-
լաղընա սէս կէլտի : Տրիփոն պիր արգա-
տաշլա եօլ ըէվան օլուպ՝ ազշամըսը պիր

գօնադա էնտի. օտա պաշը խասթէ եաթմըշ հիւմմա հէրարէթինտէն չապալանըպ տուրտուղունու արգատաշը կէօրաիւյիւնտէ խասթէյի սաղալթ տէյի, Տրիփոնա րէճա էթտի. վէ Տրիփոն Քրիստոսուն իսիկյէ խասթէյի տիւզէլթտի: Պունտան պէօյլէ սապահըր գալգըպ Գայսերիյէ տօղըրու վարորդարը վազթ գարշըլարընա պիր աղըլը ճանաւար չըգտը. աղղընը աչմըշ իքիսինի պիրտէն եուտաճագ կիպի իւզէրլէրինէ հիւճմ էտիպ կէլմէսինի պազտաշը կէօրաիւյիւնտէ գօրգուպ թիթրէմէյէ պաշլատը, վէ լաքին Տրիփոն օնա եիւրէք վէրիպ տուա էթտի վէ Ալահըն իսմի շէրիֆիյէ ճանաւարը գօվտու:

Գայսերիյէ վիւտուլինտէ պիր ճինըլ աւամ գօշուպ՝ Լա Ալահըն գուլու, շէյթանըն էլինտէն պէնի խէլաս էյլէ տէյի չաղըրմայա պաշլատը. Տրիփոն սէֆիլին հալինի աճըյըպ Ալահտան իմաստ տիլէտի վէ Քրիստոսուն իսմիյէ շէյթան էսիրիյինտէն օնու գուրթարտը: Վէզապիք ախէր չօգ միւճիզէթլէրտէն սօնրա աւար տէօրթ թարաֆա չալ օլուպ շէհրին հաքիմի փուլթփէրէսթ Ուղկիոսուն գուլաղընատագ եէթիշտի, վէ Տրիփոնու կէօրմէք արգուսիյէ քէնտիյէ տալէթ էտիպ ալիզին տուաը պէրէքեաթըյա տօղըրտինէ կէլտի: Տրիփոն պունտա տա զալապաղըգտան րահաթսըզ օլուպ թէնհայէ շէքիլմէ արզուսինտէ իքէն պիր հաքիմին էհլի ճինտէն շարփըլմըշ կէլ շիֆա վէր

տէյի Բօմայա տալէթ օլունտու: Ալ է օրատա տախի պուլտուղու իթիւպար իշին շօդ էյլէնմէյիւ վաթանընա տէօնտիւ վէ էվվէլէի էանա խըղմէթինէ մէշղսւլ օլտու: Վորտիաննա գրալըն ճինլի գըղընա շէֆա վերմէք իշին եէնիտէն Բօմայա չաղըրլսր, վէ Վեկոս գրալ թալաթէ ճիւլուս էտինճէյէտէք Տրիփոն հէր եէրտէ պօրպուսուղ կէզիւկ Ալահըն իսմլլլէ միւճիղէթ էթտի:

Պու զալիմ գրալ սէլէֆինին եէրինէ կէչտիյինտէ. քրիսթիյանլար հազդընա հէր թարափտա զուլմ շըգարտը: Իզնիք հիւքմ տարը Ահիւղաս Տրիփոնուն սապըգա իշէտիլի միւճիղէթլէրի իշտիւկ գուտուրմուշ ուտու, պու Ֆըրասթ էլինէ կէչտիյինտէ հէմէն ազիզի արայըւ պուլտու վէ հուզուրունա չաղըրլսր, Ասըն նէ տիր վէ նէ մէգհէպտէն սին տէյի սօրտու: Ազիզ ատըմ Տրիփոն, տինիմ քրիսթիյան տինի տիր, էֆէնտիմ տէյի ճէվապ վէրտիյինտէ, Ահիւղաս հաղիմլլլէ կէլ փատիշահ էմրինէ միւթի օլ ալահլարըմըգա սէճտէ գըլ վէ քէնտինէ գըյմա տէյի թէքլիֆ էթտի. Տրիփոն պիփէրվա Ահիւղասըն սէօզլէրինին սալթէլլլինի եիւզիւնէ վուրսւպ թէքլիֆինի ըտա էթտի: Պու մէմուլ էթմէտիյի հարէքէթէ զապիթ զայէթ ալընըւ ազիզի աթէշ իւղէրինէ աօրւպ գալուրսունլար տէյի էմր էթտի. վէ պունունլա տա նիյէթինտէն տէն տէօնտիւրէմէտիյի հալտէ գըլըճ իլէ թէնինի տէլիք տէլիք էտիւպ գանընը սէլ կիւպի ագըլթտը: Պու շէտտէթլի իւքէն-

ճէյի մերտլէյէ չէքմէսինի հիւքմաար
կէօրիւպ ֆէրաղաթ կէլէճէք եէրէ, տա-
հա գուտուրտու վէ միւսթագիլ հագ-
գընտան կէլէճէյիմ խիւէաօրյա գըշ
էյեամինտէ շէհրին տիշ թարաֆընտա ա-
ղիղի պիր գարլը օվայա եաթըրըպ աթլը
աղքէր չըղնայարագ իւղէրինտէն կէչսին
տէյի էմը էթտի: Պու տա ֆաիտէ էթմէ-
տիյինտէ պայընա սիվըի մըխլար վուրուպ
շէհրին իշինտէ կէզտիրթտի վէ սօնրա եան-
լարընը մէշալէ իլէ եագար. լաքին Տրիփոն
Ղլահըն գուվլէթիյլէ հէր էզիյէթլէրաէն
գուրթուլտուլընտա գալիմին էմըիյլէ Լ-
ֆէնաիմիզին 250 թարիխինտէ գաթլ օլու-
նուպ մարտիրոսլուգ թաճընա նայլ օլտու:

ՓԵՏՐՎԱՐ 4

ՍՈՒՐԲ ՄԵՏԵԹԻԸ

ԱՌԱՔԵԱԼ

ՍՈՒՐԲ Մատաթիա Լահուտիսթան
մէմլէքէթինին Իեթլէհէմ շէհրինտէ տիւ-
նեայէ կէլաի. աթալարը պունուն թէր-
պիյէսինէ վէ Ղլահըն թէմպիհլէրինի էյ-
րէթմէյէ փէք մուգայէտ օլտուլար: Տիւ-
նեանըն գուրթարըճըսը Լֆէնաիմիզ Լա-
հուտիսթան վէ Գալիլիա սէմթլէրինտէ
քէնաի Լնճիլը շէրիֆինի ալէմէ վաղ էթ-
մէյէ պաշլստըղընտա, սուրբ Մատաթիա
տախի իշիտիպ Քրիստոսուն եէթմիշ իքի
շայիրալէրինին արասընա կիրտի վէ Լֆէն-

տիմիզին էթտիյի միւճիղաթլերէ վէ խի-
թապ էթտիյի քէլամլարա շահիտ օլտու :

Վրիստուս էֆէնտիմիզին էմրի իւզրէ
ճէմի առաքեալլար վէ շայիրտլեր Րուհ-
ուլլահըն գատիմինէ միւնթագիր պիր էվ
իչինաէ օթուրուրուտուլլար : Պետրոս ա-
ռաքեալ մէճլիսին պաշը կիպի օն իքի
առաքեալլարըն սայըսը թամամ օլտուն
տէյի, հալա ուսթաւընը օթուզ զօլաթայա
սաթան վէ քէնտիյի պիր աղաճտան ասըպ՝
պաղըրսագլարը տիշարը տէգըիւլերէք
էօմրիւնիւ սէֆիլանէ թէլէֆ էտէն իսկա-
րիովտալը Յուդանըն եւրինէ պիր ախէ-
րինի սէչմէք իսթէտի : () Լ ճիհէթտէն
սալիհ շէօհրէթիլէ մէշհուր օլան Յովսէփի
վէ Մատաթիայը պըրտըզտան սօնրա Նւ-
լահ պուշլարըն հանկիսինի առաքեալլարըն
սըրասընա գօմագ իսթէտիյինի տույմազ
իչին իթթիֆագէն վէ սրտգէն տուայա
տուրուպ, Սէնեա հէր քէսին գալպինի պի-
լէն Նւլահ, Յուդանըն զայպ էթտիյի առա-
քեալլըզ իըզմէթինի ալմաղա լայըզ օլանը
պու իքիսինին արասընտան պէյէն վէ պէ-
յան էյլէ, տէյերէք Նւլահա րէճա ու նիյազ
էթտիլեր . վէ գուրա աթըպ՝ գըսմէթ Մա-
տաթիայա չըգտըղընտա սաիր օնպիր ա-
ռաքեալլարըն սըրասընա կիրտի :

Մատաթիա առաքեալ - Հոգեգալուստ
կիւնիւնտէ ախէր առաքեալլար կիպի Րուհ-
ուլլահըն լութֆուլլա մէմլու օլտուգտան
սօնրա Յիսուս էֆէնտիմիզին սահիհ մէսիհ
օլտուզունու ալէմէ չալ էթմէյէ պաշա-

տը: Առաքեալաբար Քրիստոստուն Աւետա-
 րանընդ վազ էթմէ իշին կիտէճէքէրի նա-
 Տիալալը վէ վիւրյէթլէրի մապէյնլէրինտէ
 պէօլտիւքլէրի վազթ Սատաթիանըն
 պախթընա Նահուտիսթան չըգար: Չօգ
 զպրէթիլէ մէմլէքէթին տէօրթ թարա-
 ֆընտա Քրիստոստուն իսմինի վէ տինինի
 վազ էթտի, վէ թիւրլիւ միւճիգաթլար
 իլէ էօյրէթտիյի տինին տօղըուլըղունու
 թատտիգ էտիպ նիշէ ճանլարը քրիսթի-
 յան տինինէ չէվիտի: Սատաթիա առա-
 քեալ Նահուտիսթանտա օթուղ իւշ սէնէ
 աին ուղըունա չալըշտըգտան սօնրա պիր
 գաշ միւաննիտ վէ զալիմ ատէմլէր Քրիս-
 թիյանլարըն կիւն պէ կիւն չօղալմապընը վէ
 Քրիստոստուն ազիգ իսմինին պու գատար
 շէրէֆ պուլմապընը չէքէմէյիպ Սատա-
 թիպը էօլտիւրմէյէ գատտ էթտիլէր: Ա է
 նիհայէթ Անանիա Քահանայապետ ալի-
 զի Սինափույա չաղըրըպ, նէիշին պիւթիւն
 Նահուտիսթան էհալիսինէ Ալահըն՝ մով-
 սէսին էլիլէ վերտիյի գանունլարը պըրագ-
 տըրըպ խաթաքեար խաչա կերիլմիշ պիր
 քիմնէյէ սէճտէ գըլմայա ֆիթ վերիյօր-
 սուն տէյի սօրաու, վէ տահա վազ կէշ-
 մէյիպ պէօյլէ էտէճէք օլուրսան էօլիւմիւ-
 նիւ կէօզիւնէ ալ տէյի էօրֆ վերտի: Սա-
 տաթիա Բուհուլլահլա տօլուպ՝ օ խաթա-
 քեար տէյի էօլտիւրտիւյիւնիւզ Ալահէվ-
 րատը վէ վատ օլան սահիհ մէտիհ տիր.
 էօլիւլէր պէյնինտէն տիրիլիպ մահշէր կիւ-
 նիւնտէ տիրիլէրի վէ էօլիւլէրի թէֆթիշ

էթմէյէ կէլէճէք տիր տէյի, ճէմիաթ հու-
զուրինտէ սէրպէտթիլլէ տէտիքտէն սօն-
րա, օլ ազիզ իսմին իւզէրինէ էօլմէյէ պիլէ
հազըր օլտուզունսլ պէյան էթտի: Շէ-
միաթտան հիչ պիրի պունսա դարշը ճէվապ
վէրմէյէ գասար օլամստըղնէտա Անանիա
Քահանայապետ տէօնտիւ, Քիւֆրէտէնլէր
թաշանմազա միւսթէհապ գարը, պու-
տախի քիւֆրէտէյօր թաշա թուլթմալը-
սընըզ տէյի ճէմիաթըթահրիք էթտիյին-
տէ, հէր քէս պունսա ըիզա վէրիպ ազիզի
գափարլար վէ շէհիրտէն տիշարը միւճ-
րիւմլէր եէրինէ սիւրիւքլէտիլէր: Սուրբ
Ստտաթիա սէվինճլէ օրայա վարտըղն-
տա, գուրթարըճըմըզ Քրիստոստէն մու-
հապպէթի իչին էօլմէյէ լայըզ օլույօրում
տէյի շիւքրէտէրէք տիզ իւսթինտէ տու-
տու, էթրաֆտա օլանլարըն վէ եահուտի-
լէրին տախի սէլամէթի իչին տուա էթտի:
Աահուտիլէր չափուճապ եաղմուր կիպի
թաշը իւզէրինէ եաղարըտըլար, վէ ազիզ
եարը էօլիւ եէրէ սէրիլիպ գալտըղնտա՝
թօմալը զապիթին պիրի սաթը իլէ վու-
րուպ պաշընը քէստի: Ազիզին թէնինի
Քրիսթիյանլար իքրամէն օնտա կէօմտիւ-
լէր, սօնրա կոստանդիանոս գրալըն վալի-
տէսի Սուրբ շեղինէնին էմրիլլէ թօմայա
թէպտիլ օլունտու. վէ իւզէրինտէն վազթ
կէչիպ եէրի ունուտուլտուղունտա միւճի-
զաթլա պուլունտու վէ հալա շիմտիյէտէք
վաճիպի իւզրէ իզզէթ վէ իքրամ օլու-
նուր:

ՍՐԻՈՒՀԻ ԵԳԵԹԵ

ԿՈՅՍ

ՍՐԻՈՒՀԻ ԼՂԱԹԱ ԵՄԽՈՒ ԼՂԱԹԻ ՍԻ-
կիլեա ատաարնտա փայլերմօ տէնիլէն շէ-
հրտէ քիշիգատէ աթալարտան տիւնեայէ
կէրօի վէ քրիսթիյան տինինէ միւթէալիգ
մատտէլէրտէ էյի թէրպիյէ օլտու: Վարիւ-
թիյանլարը գրրպ գալտըրմաղա կուին-
տիանտունամ զալիմ, 'Իեկաղրալըն էմիլիլէ
հաքիմ թայեին օլունուպ իպթիտա Վա-
թանիայէ վարտըղընտա ԼՂԱԹԱՆՆԻԿԵՐԷՔ
պիմէնէնտ կիւզէլլ կիյնի վէ կերէք քրիսթի-
յան տինինտէ նէ տերէճէ մէթին օլմատընը
մէրսում հաքիմէ տույուրտուլար: Հաքիմ
տէրագապ ազիզ պիքիրի հուզուրունա չա-
ղըրտը վէ իլք կէօրիւշիւնտէ նափաք մու-
հապպէթ աթէշիլէ գալպի թութուշուպ
հայվանի միւրատընա էրմէք իսթէրի-
տիյսէ տէ, ԼՂԱԹԱՆՆԻ փաքլիյէ օլան աշ-
գը հիւսնիւ ըիւթպէսինաէն տահա զիա-
տէ իւսթիւն օլուպ կիւնահա տավէթ էտէն
խասմինէ գարշը գօտու, վէ փաքլիյինէ քիւր
կէթիւրմէտէն իտէ էօլիւմիւնիւ պօյնունա
ալմայը եէյ սայտը:

Կուինտիանոս իպթիտա գօր էթմէտի,
լաքին պու ազիզէնին քրիսթիյանըղընը
պէհանէ թութուպ ծնու սագլաորն տէյի
պիւր ֆահիշէ գարըյա թէպիմ էյլէտի,
վէ պէօլէճէ էլպէթ օլ ֆէնա գարընըն

իպրէթէրէնտին վէ սօհպէթէրինտէն ալ-
տանըր վէ փաքլիյէ օլան արղուսինի դայպ
էտիպ՝ քրիսթիյանըղընը պըրագըր վէ
միւրատըմը իճրա էտէր սէվտասընտայը-
տը: Ապէին խայալի գուրունթուլարը պօ-
շա չըգըպ քէնտի սլտանտը: Սըբուհի
Լգաթա պու չէթին հալ իչինտէ իւմի-
տինի Լլահա գօյուպ տուայլա օնուն եար-
տըմընա սըղընտը վէ ճանըյլա թէնինի
օնուն էլինէ թէսլիմ էթտի: Ֆիահիշէ դա-
րը թիւրլի վատ վէ խօշամէտէլիյէ օնու
ավլայամատըղընա գաթի իւմիտ էտիպ՝
պունու հիշ պիր վէճհ իլէ տէօնտիւրմէ-
նին չարէսի եօգ տուր տէյերէք Կուինտի-
անոսա եօլատը:

Կուինտիանոս Լգաթայը հուզուրինէ
չաղըրպ հանկի սոյտան վէ աթալարը
քիմ օլտուղունու սօրուպ անլատըգտան
սօնրա, պու տէրէճէ քիպարզատէ օլուպ
տա պէօյլէ էանա քրիսթիյան հալինտէ
էօմր կէչիրմէյէ նիճէ իրթիքեապ էտէյօր-
սուն տէտիյինտէ, Լգաթա՝ քրիսթիյան-
լըգ շանու շէօհրէթի ֆանի տիւնեանըն
զատէլիյինտէն էյի տիր տէյի, ճէվապ վէր-
տի: Կուինտիանոս թէրս չէհրէ կէօթէ-
րիպ՝ պէօյլէ սէրպէսթլիյէ հուզուրինտէ
սէօյլէտիյի իչին պիր եավուզ սիլլէ վուր-
տուրտու վէ քրիսթիյանըղընտան տէօն-
մէզսէն տահա գիատէ իգքէնճէլէր վէրի-
րիմ տէյերէք հապսա կէօնտէրտի: Ֆիլ
հագիգա իրթէսի կիւն ազիզէյի պիր ճէն-
տէրէ իւզէրինէ եաթըրըպ գըզըն տէմիր-

լերէ պիւթիւն վիճաւորնի տաղլատըղտան
 ոճնրա կեօքսիւնիւն տախի պիր թարափը-
 նը քէսթիրտի վէ պունա պինայէն Ղ.գա-
 թատան թագիր իշխթտիյինտէ, վարսըն
 էօլսիւն աէյերէք պիր գարանլըզ զընտանա
 աթտըրար: Իրթէսի կէճէ Պետրոս առա-
 քեալ պիր քեամիլ իխթիյար քիսիէ-
 թինտէ Ղ.գաթայա կէօրիւնիւզ եարալա-
 րընա շիֆա վերտի վէ քէնտիյի թէսէլլի
 էտիպ եիւրէք վերտիքաէն սօնրա ղայալ
 օլտու: Տէօրաիւնճիւ կիւն Ղ.գաթա
 թէքրար հաքիմին հուզուրինէ չըգարըլտը
 վէ քիւլլիւյէն եարալարընտան տաղալըզ,
 հէր թարափընը թամ կէօրտիւյիւնտէ հա-
 քիմ թէաճճիւպտէ գալտը վէ Ղ.գաթա Ղ.լ-
 լահըմըն գսւվվէթինի կէօրաիւնմիւ եարա-
 լարըմը վէ սաղաթ եէրլէրիմի նասըլ տիւ-
 զէլլթտի. հաշա, նիճէ ծնու պըրոսգապիլի-
 րիմ, ծնուն մուհապպէթինտէն պէնի հիչ
 պիր շէյ պըրամազ, տէտի: Սուինտիանոս
 պու սէօզլէրէ ղայէթ էօքէլէնիւզ հիչ պիր
 ղալիմին ֆիքրինտէն կէչմէմիշ պիր եէնի
 իպքէնճէ գուրտու: Եւէր իւթթիւնտէ ճամ
 վէ չագմագ թաշը խիւրտէվաթըյա գա-
 րըշըզ գըզղըն քէօզ եայտը վէ Ղ.գաթայը
 իւզէրինէ եաթըրըզ եուվարրասընլար տէյի
 էմը էթտի. պուգալիմ էմրին իճըասը օլ-
 տուզոււնտա Ղ.գաթա ֆիքրինի վէ կէօզլէ-
 րինի կէօյէ գալտըրըզ եարատըճըսընտան
 իմտատ վէ սապը տիլէրիտի: Սէյրճիլէր
 պիլէ զէվալը պիքրին հալինի աճըյըզ
 հաքիմին իւզէրինէ սէօյլէմէյէ պաշտաու-

լար: Այս էֆէնտիմիզ տախի պու էթ-
տիյի զուլմա տայանամայըպ զէլզէլէ իլէ
պիւթիւն շէհրի սարսար վէ հաքիմին իքի
ֆասիտ տօթլարը տիվար ալթընտա գա-
լըպ միւրտ օլտուլար: Առինտիանտո պու
հիքմէթտէն իւրքիւպ ալէլաճէլէ թէքրոր
աղիզէյի զընտանա աթար վէ քէնտիսի
տահա ուսուլար գուրար իքէն աղիզ Ադա-
թա հապստա էլլէրինի վէ կէօզլէրինի կէօյէ
գալարըպ, Խա Բէպպիմ քիւչիւքլէյիւմ
տէն պէրի պէնի սաղլատըղընա թէշէք-
քիւրիւմ վար, տիւնեանըն եօլաուզ մու-
հապպէթինի գալպիմտէն չըգարան, վէ
ճէլլատլարըն էղիլէթլէրինի սապրլա չէք-
մէյէ գուվլէթ վէրէն սէն իտին, շիմաի
ճարիյէնին շու ոօն տիլէյինի տէ գապուլ
էյլէ, պէնի ճէննէթինէ ալ տէյերէք, Խ-
ֆէնտիմիզըն 252 թարիխինաէ աղիզ րուհի-
նի եարատըճըսընըն էլինէ թէսլիմ էթտի:

ՓԵՏՐՎԱՐ 6

ՍՐԲՈՒՀԻ ՏՈՐՈԹԷՆ

ԿՈՅՍ ՎԷ ԱՐԳԱՏԱՀԱՐԸ

ՍՐԲՈՒՀԻ Տորթէա Գայսերի շէհրին-
տէ սիւնեայէ կէլտի: քէնտի իպատէթ-
քեարըղը վէ էքքեանը ալէմէ մալում օլ-
տուղու իշին փութ փէլէսթլէր պիլէ օնուն
մէտհինի էտէրիտիլէր: Վրիսթիյան խա-
սիմի Սապրիկիտո նամ հաքիմ Գայսերիյէ
կէլաիյինտէ Տորթէա քէնտիյէ տալէթ

էտիպ՝ փատիշահ էմրինէ իթաաթ էթ վէ տէվէթին ալլահլարրնա սէճտէ գըլ տէյի թէքլիֆ էթտի: Տորոթէա հաքիմին թէքլիֆինի ըհտտ էտիպ ետրին վէ կէօյիւն փատիշահը վէ սահիպի քէնտին տէն պաշգասընա սէճտէ գըլլպ խըզմէթ էթմէմէյէ թէմպիհ էթմիշտիր. սէն սէօյլէ, ծնու պըրագըրպ տա էլ եափըսը ալլահլարա սէճտէ էթմէք եագըշքըմը տէյի սորունճա, հաքիմ՝ Ոււսուլ Բլլահընըն հագգընա ղայրը սէօյլէմէ, փատիշահ էմրինի էթ, եօլտա միւսթագիլ շիտտէթլի իպքէնճէլըր չէքէճէքսին, տէտի: Տորոթէա պու էօրֆլիւ սէօզլերինտէն հիշ գօրգմայըպ՝ վէրէճէյին իպքէնճէլըր չափուք կէչէր, վէ լաքին կէրչէք Բլլահա սէճտէ գըմայանլար իչին հագըրլանմըշ սիաուէթլըր էպէտի գալաճագ տըր տէյի, ճէվապ վէրտի:

Սապրիկիտս պու ազիզէնին տինինտէ գափլիլէյինի կէօրտիյիւնտէ, պիր ճէնտէրէ իւզէրինէ եաթըրմաղա էմր էթտի. վէ խայլի գամշըլատըգտան սօնրա տինլերինի ինքէար էթմիշ Քրիսթա վէ Վալլիսթա նաւինտէ իքի գըզգարտաշլարա պունու տէօնտիւրսիւնլըր տէյի թէսիմ էթտի: Պունլարըն հէր ճահաը Տորոթէայը տինինտէն չէվիրմէ պապընտա պօշա չըգտըրտան մատա քէնտիլըր տախի փաքիզէնին էլֆազու ղայրէթիլէ էթտիքլըրի պիւյիւք կիւնահը թանըյըպ փիւշման օլտուլար:

Պիր դաշ կիւն միւրուրինտէն սօնրա
 հաքիմ Քրիսթայը վէ Կալիսթայը հու-
 զսւրինէ չաղըրըպ նաճըլ, Տորոթէայը
 տէօնտիւրտիւնիւզմիւ տէյի ոօրտուղուն-
 տա, օնլար՝ պիւիէրվա Տորոթէա քրիսթիյան
 հաղգ տինինտէ միւհքէմ վէ դաւլի տուր-
 մուշ տուր. Քրիստոսու պրրագմատանըսա
 պին քէրրէ էօլիւմիւնէ իրթիքեապ էտէյօր
 վէ պիզ տախի էթտիյիմիզ դապահաթ իւ-
 զէրինէ նատիմ օլուպ՝ շիմաի Տորոթէա
 կիպի հէր թիւրլիւ էզիյէթլէրէ վէ էօլիւմէ
 հաղըրըզ տէյի, ճէվապ վէրտիլէր: Հա-
 քիմ թէքրար գուտուրտու, վէ թէքրար
 ալլահլարա գուրպան սունմագոանըզ, զա-
 լիմանէ էօլիւրսիւնիւզ տէյի Քրիսթայա վէ
 Կալիսթայա ճէպր էթտի, վէ սէօզիւնէ
 գուլագ առան օլմայլնճա արգա արգոյա
 պաղլատըպ Տորոթէանըն կէօզիւ էօնիւն-
 տէ սաղ սաղ աթէշէ աթմայա էմր էթ-
 տի: Պունլար աթէշ իշինտէն, Եա գուր-
 թարըճըմըզ Յիսուս թէվպէմիզի գապուլ
 վէ կիւնահլարըմըզ աֆվ էյլէ տէյերէք
 ճան վէրմէտէ իքէն, սրբուհի Տորոթէա
 պու իքի զայպ օլմուշ ճանլարը գաղան-
 տըլընա մէսրուր, վաճըն ա աղիզ գըզ-
 գարտաշարըմ, վաճըն պէնտէն իլէրի ճէն-
 նէթէ սիզ կիրին, Բլաս էֆէնտիմ կիւնա-
 հընըզ աֆվ էտիպ սիզի քէնտի էպէտի
 տէվլէթինէ ալմայա պէքլէյօր տէյի, եիւ-
 ըէք վէրտի:

Պու թարզ էօլիւմ իլէ պու իքի աղիզ
 գըզգարտաշար մարտիրոսըզ թաճընա

նայլ օլտուդտան սօնրա հաքիմ Տորոթէա-
յր շաղըրրպ իմլայէ կէլմիշ սանըրեքէն տի-
նինտէ տաճա զհատէ գալիլէնտիյինի կէօր-
տիւյիւնտէ թէքրար պիր ճէնտէրէ իւզէ-
րինէ եաթըրտը, վէ խայլի միւտտէթ
էզիյէթ վէրտիքտէն սօնրա իքի եանլարը-
նը մէշալէ իլէ եազար: Վաքին Տորոթէա
պու իոքէնճէյի սապր իլէ չէքտիյինտէ՝
հաքիմ օնտանտա իւմիտինի գաթ էտիպ՝
գաթլընա իզն վէրտի: Տորոթէա պունու
տույտուղունտա տաճա զհատէ շաղ օլուպ՝
ճանըմըն փաք կիւէյիսի էֆէնտիմ Յիսուս
պէնի ճէննէթինէ պման իչինդայէթ միւ-
թէշէքքիրիմ տէյէրէք էօլիւմէ վարտը:
Թէտփիրու նամ պիր փութփէրէսթ քի-
պարզատէ Տորոթէա Եօլտա գաթլ եէրինէ
կիտէրիքէն եանընա վարըպ՝ մէզաքէն, եա՝
Քրիստոսուն կէլինի, օլ դատար սէզիպ
մէտճ էթտիյին կիւէյինին ճէննէթ պաղ-
չէսինտէն պանա պիր գաշ չիշէք վէ էյմա
կէօնտէր տէտիյինտէ, սրբուհի Տորոթէա
Նլաճըն իլհամըլա, փէք էյի կէօնտէրի-
րիմ տէյի վատ էթտի: Վաթլ օլաճաղը
եէրէ եէթիշտիյինտէ, իքի տիզ իւթիւնէ
կէլիպ պիր միգտար տուատան սօնրա պօյ-
նունու սունտու վէ մարտիրոսըլզ թաճը-
նը ալար:

Թէտփիրու պիր գաշ արգտտաշարըլա
Տորոթէանըն սօն սէօզլէրինի անըպ իւզէ-
րինէ կիւտիւյիւ վապթ, պիրտէ տփանըզ
չօճաւք քիտփէթինտէ պիր մէլէք կէլիպ
Թէտփիրու պիր թարաֆա շաղըրար, վէ

մէզաք էթախին Տորոթէա քէնտի կիւէ-
 յիսինին պաղչէսինտէն վատը իւզրէ ուսնա
 չիւէք վէ մէյվէ եօլլայօր տէյէրէք պիրգաշ
 էլմայլա նատիտէ վէ խօշպույ կիւլլէր սու-
 նուպ կէօրիւնմէզ օլտու: Թէտիիլու՝ գըշ
 էյեաւինտէ պէօյլէ Թազէ վէ նազիք չի-
 չէք վէ միյվէ պուլունմասընա Թէաճճիւպ
 էսիւպ, էլինէ ալար վէ Նլաճըն լութֆուլա
 ապլ տալլուպ ֆիլհադիդա քրիսթիյանլա-
 րըն Նլաճընտան զայրը կերչէք Նլաճ եօգ
 տուր, պունտան պէօյլէ պէնտէ օնա ինա-
 նրպ սէճտէ գըլալըմ տէյի, չալլըմաղա
 պաշլատը:

Սապրիկիտ պունու տույտուղունտա
 հուզուրինէ չաղըրտը վէ Թէֆթիշ էտիպ
 տինինտէ գալիլիյինի կէօրտիւյիւնտէ օնու-
 տա պիր ճէնտէրէ իւզէրինէ եաթըրըպ
 իւքէնճէ վերտիքտէն սօնրա, կէլ ա շաշյըն
 ատէմ, կէնճիլիինէ գըյմա, եօղսա տաճա
 պէաթէրինէ ուղրայաճագսըն տէյինճէ,
 Թէտիիլու ճանըմա գըյմայտըմ տէյի
 Թէնիմէ գըյայօրում, տէտի: Հաքիմ
 ալթ իւսթ օլտու վէ պիր Թիւրլի ֆիքրին-
 տէն չէվիւրմէնին գապիլինի պուլամատըրը
 հալտէ աղիղին եանլարընր տէմիր գալէմ-
 լէրիլէ գաղտըրըպ մէշալէ իլէ տալլատըգ-
 տան սօնրա սաթր իլէ պաշնը քէսիւպ տը-
 զու էթտիյի էպէտի էօմրէ նայլ էթտի:

ՍՈՒՐԻ ՀՈՌՄՈՒՆԼՏՈՍ

ՊՈՒ աղիմ Բլաճըն գուլու Հռոմուալ-
տոս Լէֆէնտիմիզին սէնէ 956 սինտէ Բալէն-
նա շէհրինաէ տիւնեաճա հալու վազարը
եէրինտէ աթալարտան տօղտու: Օէնկին
վէ մուզարիգա չէքմէմիշ էվ իչինտէ թէր-
պիյէ օլուպ Բրիտտոսուն թալիմաթընտան
զիատէ զաթը պօզուգ թապիաթ մէյլէրի-
նէ հէվէսլի տահա էօմրիւնիւն թազէ չա-
ղընտա իքէն ճան իլէ զայպ օլմա թէհլի-
քէսէնտէ կէզէր իաի: Օէվգու սէֆա,
կշուիշըթ վէ քէյֆ պաղըշայըճը եա-
զըշմազ միւքեալէմէլէր իլէ կիւնլէրինի կէ-
շիրիրտիյսէտէ եիւրէյի եինէ ֆերահէթմէ-
յիպ տաիմա ահուզար իլէ հէր սէօզու հա-
րէքէթինի պիթիրիբիաի: Պիր կիւն ալ-
տա իզսիզ օրմանլըգ արաւընտա եալընըզ
տուրուր իքէն ազլը պաշընա կէլիպ նէֆ-
չին տօղմուշում վէ նէօ իչին եաշայօրում
վէ ազըպէթիմ նէ օլաճապ տէյի քէնտի
քէնտիյէ սօրտու: վէ գալպինի թէֆթիշ
էտիպ հայվանլարտան հիչ պիր ֆարգընը
պուլամասըղընտա, տիւնեանըն հէր վարի-
յէթինէ վէ սէֆաւընա իքրահ վէ ճանընը
գազանմազ իչին չէօլլէրտէ էօմր կէշիրմիշ
էպի զահիալէր թարիգի իւզըէ իզսիզ վէ
թէնհա եէրլէրտէ եաշամաղա հէվէս էթ-
աի: Բլաճըն պու ճանը քէնտիյէ քէսպ
էթմէ իչին իսթիմալ էյլէտիյի իւք Լութֆ
պու վէճհ իւզըէ օլտու:

Հռոմուալտոս տաճար երկրմի ետալնտա
 իբէն փետերի Սարգիս՝ պիր պաղչէ իւզէ-
 րինէ ագրապալարընտան պիրի իլէ զաւղա
 էտիպ՝ տաւալը իբիսինտէն պիրիսինին էօ-
 լիւմիւ իլէ քէսմէյէ գարար վերտիլէր: Պու
 զալիմ վէ վահճի ճէնկին սէյրինէ Հռո-
 մուալտոս տախի փետերինտէն տաւէթ օ-
 լունտու վէ Հռոմուալտոս չէքիլտիլինտէ՝
 փետերի զօր էթտի վէ սէյրճի իսմիլյէ օղ-
 լունտա ալիլէսինճէ ուտր: Սիւրէշ պաշ-
 լատը, վէ ագրապալարընըն էօլիւմիւ իլէ
 հէր շէյ թէքմիլ օլտու, վէ լաքին Հռո-
 մուալտոսուն պու մասլահաթա նէ գա-
 տարտա ուլագաուր Եօղուաուլտա տա գալպի
 օլ թարգ ալթիւսթ օլտու քի եալընըզ օ-
 լտա ապստոլաուր խաթանըն քիրինի
 սիլմէ իչին գըրդ կիւն Բաւլէնտաւտան
 տէօրթ միլըրագ Քլասսէ մանասթըրընտա
 ապաշխարանք չէքիպ սըգը Էօմր կէշիւ-
 մէյէ գարար վերտի: Պիքրի տախիմա օրատա
 գալմագ տէյիլ իտի, վէ լաքին պիր ազիդ
 Նղբայր իլէ սէօյլէշիպ տիւնեանըն Փանի-
 լիլինի վէ օլ թարգ Էօմրիւն թաթըլը-
 ղընըէյիճէ անլատըլընտա քիւլիլիլէն թէր-
 քի տիւնեա էտիպ Նլահ իչին եաշամաղա
 արգու էթտի: Մանասթըր պաշ փափա-
 ղը պապաւընա ըիպէթէն պիր ազ կէճիք-
 թիրտի, վէ լաքին սօնրա շէհր Նպիսիւ-
 պստունուն մարիթէթի իլէ հէր գօրգուտան
 աղատ օլուպ գապուլ էթտի, վէ Նֆէնտի-
 միլին 975 սէնէսինտէ օ մանասթըրըն
 գաթթանընը կիլինտի վէ Ժւշ սէնէ միգ-

տարի հայրան օլաճագ իպատէթ վէ ըիյա-
 զաթ իլէ օրատա տուլուպ՝ արատըզը կէօ-
 նիւլ րահաթըզընը պուլտու: Ալլապ կէօ-
 նիւլըլըլիւ, իթաաթը վէ ախէր րահիպէ
 վաճիպ ֆազուլէթլէրի իլէ եաշընը ալմըշ
 քէնտիտէն պիւյիւքլէրէ էյի իպրէթ վէ-
 ըրիւտի: Սանասթըրաա օլանլարըն հէփիսի
 պու աղիզին քէմալիյէթինի քէնտիլէրէ պիր
 թէքտիր դըյաա էտիպ կիզըլ իթթիֆագ
 իլէ պազըլարը կիւնահալըզըն էօլիւմիւնէ
 գասու էթտիլէր: Արալարընտան պիրի
 Ալլահաան դօրգուպ՝ պու գուրուսըլա-
 րը պէտ գասուր Հոմմուալտուսա պէ-
 յան էթտի: Ազիպ՝ պունու տուլտուզըն-
 տա գապահաթըլարըն գապահաթընը
 եիւզլէրինէ վալմամագ իլին պաշ փա-
 փապտան իզն ալլապ մանասթըրը պըրագ-
 ար վէ Վէնէտիկ շէհրինէ եագըն պիր եէր-
 տէ գահիտճէ էօմը կէշիւրէն Սարինու նամ
 իխթիյարըն էլի ալթընտա թիւպիյէ օլմա-
 յա կիթտի: () լարատա Վէնէտիկ տօժը
 տէօրտիւնճիւ Պետրոս Վանտիսնու թախ-
 թընտան ազլ օլուպ գաշար իքէն էփաաը
 իլէ պիրլիքաէ վուրուլտու. վէ եէրինէ Պե-
 տրոս Օրսէօլօ կէշիպ փէտէրանէ ճէմիաթը
 գայըրըրարըյաաաա սալիֆինին պու թարգ
 էօլիւմիւնէ իլհագ օլանլարըն իսթէյի իլէ
 պու մէսնէտէ եէթ իշմէսինի քէնտիլէ զիւլ
 շէյ սայըպ հիշ պիր թիւլիւ գիմմէթի գա-
 միլէսի րահաթ էտէմէզիտի: Պու պապ-
 տէ սուրբ Սիքայէլին պաշ փափազը ա-
 զիզ Վուարինու իլէ սէօյէշիպ հալինի ծնա

ի՞ճատէ էյլէտի, վէ ոչ տախի Հռոմուալ-
տոս վէ Մարինոս իլէ իսթիշարէ էտիպ՝
եիւրէյինին րահաթլըղընը հագիգաթէն
արարոսա ալըըըը ըիւթպէի մէսնէտէ իս-
թի՞ճա էտիպ պիր մանասթըր իշինէ չէքի-
լիպ թէվպէ էթմէլի աէյի Օրսէօյա նա-
սիհաթ էթտիլէր: Օրսէօյո պու ազիզլէ-
րին ըէյինէ րազի օլուպ պիր կէճէ կիզլիճէ
չէհրտէն դաչտըր վէ քէնտիյէ թապի պիր
գաչ քիշի վէ Հռոմուալտոս վէ Մարինոս
իլէ պիրլիքտէ Գրանսատա Գաւզանա սուրբ
Սիբայէլ մանասթըրընա վարտըր վէ էուպա-
պըրը աէյիշիպ թէվպէքեար էսպապը կի-
յինտի վէ էօլիմիւնէ դատար փաք վէ հէր
կիւնահատան ազատ միւճիզէթ տախի իշ-
լէյէրէք եաշատը: Հռոմուալտոս վէ Մա-
րինոս կէրի քէնտի մահալլէրինէ աէօն-
տիւքլէրինտէ՝ խայլի եէրլէրտէն պունլարըն
նոսիհաթընը իշիթմէ իշին կէլիպ թօփ օ-
լուրուաուլար, Մարինոս վէ ճէմի կէլէնլէր
տախի Հռոմուալտոսու պաշ թանըյըպ օ-
նուն աղղընտան չըգան սէօզէ, տիգգաթ
վէ իճրաւընա մուգայէտ օլուրուաուլար:
Պունուն աաընըն չալ օլմաւընը տույուպ
մէրսում Օրսէօյո տախի օնուն մանասթը-
րընա կէլտի, զէրա տիւնեատան չէքիլիպ
կիւնահարըր իւզէրինէ թէվպէ էթմէք իս-
թէյէնլէրին մէքեանը Հռոմուալտոսուն
մանասթըրը օլմուշուտու: Խաթըր կէօ-
նիւ պապմայըպ ճան հագղընտա քէնտիյէ
պիր շէյ սօրանլարա տօղրու էօլու կէօս-
թէրիր իսի. քէնտի եէմէսի իշմէսի վէ

տուա իլէ կէճէ կիւնտիւզ էօմրիւնիւ կէչիր-
մէ նամը պիւ թիւն տիւնեայա չալ օլմուշ-
ուտու :

Փէտէրի Սարգիս տախի օղլունուն պու
կէօնէ հադդ եօլունտա իլէրիլէմէ ատընը
իշիթաիյինտէ օնուն իպրէթինտէն միւ-
թէհարրիք օլուպ, Փէնա էօմրիւ իւթիւնէ
տիւշիւնմէյէ պաշլատը : Ա է կիւնահլարը
իւզէրինէ փիւշման օլուպ թէվպէտինի չէք-
մէ իշին րահիպ էսպապը կիյիպ րավէն-
նայա եսգըն սուրբ Սէվերոսուն մանաս-
թըրընա կիրմիշ իտի : Աքին արատը չօգ
կէշմէյիպ թէքրար տիւնեայէ տէօնմէք իս-
թէրիտի, վէ պու գարա խապէր Հու-
մուպտոսուն գուլաղընա եթիշտիյինտէ
Փիւ հալ օլտուղու մահալի պըրագըպ եօլ
րէվան օլտու վէ փէտէրինէ վարըպ րէճա
ու նիյազ վէ կէօզ եաշը իլէ կիւճպէլա գա-
րարը իւզէրինտէ միւտավէմէթ էթմէյէ
գանտըրտը : Միւրատընա էրտիքտէն
սօնրա մահալինէ տէօնմէտէն հէվասը ֆէ-
նա պիր պաշըգ եէրտէ թէվպէ նիյէթի
իլէ սաքին օլտու : Ասայի ղէման օրատա
ղահմէթ չէքտիքտէն սօնրա պաշղա եէրէ
վէ օրատան տախի էնճամ իւք տէֆա րա-
հիպ գաթթանը ալտըղը Վլասսէ մանաս-
թըրընա կիթտի :

Օլ էսնատէ իւշիւնճիւ Օթթօն գրալ
թաճալմաղ իշին իթալիա սէմթէրինէ կէլ-
միշ իտի . փավիատա փասգալիա պայրու-
մընը կէչիրտիքտէն սօնրա րավէննայա տա-
խի ուղրատը, վէ Վլասսէ մանասթըրընա

նիզամ վէ թանգիմաթ վերմէք իսթէտի-
յինաէ, քէնտիլէրէ պիր պաշ սէչմէ իչին
օրատա պուլունան րահիպլէրէ հէվալէ
էթտի: ()նլար իւմումէն ազիզ շուսուալ-
տուսու իսթէյիպ արզուլէրի գապուլ օլմա-
տըղնետա՝ գրալ Ֆիիլէն ազիզի մէզքիսու-
րուն գօլիպասընա կիսիպ րէճա էթմէյէ
մէճպուր օլտու, վէ պունուն տախի րէճա-
սը մէնֆիաթ էթմէտիյինաէ եպիսկոպոս-
լար կէլիպ ազիզի՝ գրալն թէքլիֆինի գա-
պուլ էթէյէ գանարըտըլար: Ղրալ կիթ-
տիքսէն սօնրա քէնտիլի սէչէն րահիպլէր՝
ազիզին սըգը էօմրինէ վէ սօֆուլուղունա
թէհամմիւլ էտէմէյիպ էթտիքլէրինէ
փիւշման օլտուլար, վէ շուսուալտուս պուն-
լարըն իրթիքեապ էթտիյի նամքէօրըւզա
գարշընէ գատար հազիմլէք վէ էյլէք կէօու-
թէրտիյսէ տէ հիչ պիր թիւրլիւ քեար
էթմէտի, վէ էթմէյէճէյինէտէ էյիսէն
վուգուֆ օլուպ գրալն թէքրար իթալիպս
կէլտիյինտէ օնտան իսթիֆասընը տիլէտի:

Պու պէլատան գուրթուլտուգտան սօն-
րա սաիր չօգ եէրլէրէ վարըպ թիւրլիւ նի-
զամլար վէրտի, վէ հէփիսինտէն մէշհուրու
թօօքրանտա Մրէզգօյա եազըն Քամալաօլի
տէնիլէն մանաթըրըն թէմէյինի գօմարյ-
տը: Սանաթըրըն եանընտա պիր քիլիսէ
տախի պինա էթտի, վէ ճիվարընտա պէշ
քիւշիւք օտա թէվպէ նիյէթիլէ օրսյա
չէքիլմէք իսթէյէնլէր իչին եափտը քի
վագթը իլէ էիրմի տէօրթէ գատար չըգ-
տը: ()տա իչինաէ օթուրանլարըն պազըսը

էօմրէրի օլտուգճա տիշարը չըգմազըսար-
լար, պազըլարը հաֆթատա եալընըղ իւշ
աեֆա սեջլէյէ պիլիրիտիլէր, վէ էքմէք
սու իլէ եաշայըպ խարար կիյինիրիտիլէր,
վէ գամըլար իլէ քէնտիլէրինի աեջերի-
տիլէր. վէ հէր կիւն սաղմոսու պաշսան
պաշստագ չէվիրմէլիյիտիլէր:

Պու ազիզին հէր էթաիյի խայր ամէլ-
լէրի վէ եափտըղը մանաթըրլարը վէ կիւ-
նահ եօլունտան աեօնմիւշլէրի նասիհաթը
իլէ եիւրէքլէնտիրիպ հագգ եօլունտա գամլի
վէ մէթին էթմէսինի իֆատէ իֆատէ թա-
րիֆ էթմէք միւհալ գապիլինտէն տիր:
Նագըն եէրլէրէ քէնտիսի պի վիւճուտ
վարըպ էլինտէն կէլէն եարտըմը միւհթաճ
օլանլարա էտէրիտի, վէ բրագ օլանլարա
շայիրտլէրինի եօլայըպ Բրիտոս էֆէնտի-
միզին տինինի վաղ էտէր իտի: Շայիրտի
Պօնիֆաշիտ տին սւղրունա Վօսգօվիտ-
թանտա, վէ Յուհաննէս վէ Բենեդիկտոս
լէհ թօփրաղընտա մարտիրոս օլտուլար:
Հոսմուալտոս տախի պու արզու իլէ թու-
թուշուպ պիլէսինճէ եիրմի տէօրա ար-
գատաշ ալար վէ Վաճար թօփրաղընա ին-
ճիլի շէրիֆի վաղ էթմէյէ կիթտի ալաքին
օլ նահեայա այաղընը պատարըլ պիրլէ դա-
ֆիլէն խասթէ օլուպ իլէրի վարամատը. պիր
աղ իւթէ կէյտիյինտէ թէքրար իլէրի վար-
մագ իսթէտի վէ թէքրար էվլէլքինտէն
զիատէ էօրսէլէնտիյինտէ Նլահըն մերամը
օլմամատընը անլայըպ իթալիայա ափտէթ
էթտի: () րատա տախի մարտիրոսլուգտան

տահա զհատէ զահմէթլէրէ վէ նահագգ
իֆթիրալէրէ թէհամմիւլ էտիպ Ալլահ
իչին ճան գազանմայա զայրէթ էտէր իտի:
Եւաշնը ալտըգճաշէքտիյի ըիյազաթը էք-
սիլտէճէք եէրէ տախի արթըրըր վէ սը-
գըլաշտըրըրտը: Եւթաղը ասմա չըպու-
ղու իլէ տօլու վէ եիւզ եաստըղը օտուն
փարչասընտան ըտը. տուաընտա մու-
գայեէտ վէ եէմէսինտէ իչմէսինտէ զայէթ
փէրհիղքետը: Ալլահըն գուլու աղիզ
Հռոմհալտոս պու թարիզ իւզըէ թա սօն
սիննինէ գատար եաշատըգտան սօնրա Ե-
ֆէնտիմիզին 1027 սէնէսինտէ պիր ճիւզի
կէօքս իլէթինէ կիրիֆթար օլուպ զահ-
մէթսիզ փաքրուհինի եարատըճըսըննէ-
լինէ թէսլիմ էթտի:

ՓԵՏՐՎԱՐ 8

ՍՐԻՈՒՀԻ ԱՊՈԴՈՒՆԷ

Կ Ո Յ Ս

Եֆէնսիւրիջիս 248 սէնէսինտէ Իս-
քէնտէրիյէ շէհրինտէ պիր մէճուս փութ-
փէրէսլթ՝ շէհր էհայիսինէ էյէր ալլահլա-
րըն խասիմի քրիսթիյանլարը գըլըպ օր-
թատան գալտըրմաղսանըզ պիր աղիմ
գաղէպ կէլէճէք տիր տէյի փէշին սէօյլէ-
մէյէ պաշլատը: Եւտին վէ գապա ճէմիաթ
պուսու իշիթտիյինտէ թէաճճիւպտէ գա-
լըպ ալլահյարըն գաղէպինտէն խալաս օլ-
մաղ իչին հէր եանէ կէօզճիւլէր գօտուլար:

վէ կիւնասարդ սուշուղ քրիսթիանլարը
 թուրուպ ու զայնմ մէծուսուն էլինէ
 թէսլիմ էթտիլէր վէ ծնուն մերամը իւզքէ
 թիւրլիւ պէ թիւրլիւ աճը իսքէնճէլէր իլէ
 զէվալլըլարը էօլտիւրիւրիւտիւլէր: Պուն-
 լարըն արստընտա ըտը ազիզ Նպոզնիա
 կոյս տախի, վէ Ֆապուլէթ պապընտա դա-
 յէթ նամտար օլտուղու իչին ճէմի շէհր
 էհալիսինէ ատը մալում ըտը: () Ը ճիհէթ-
 տէն փուլթփէրէսթլէր հէփիսինտէն էվվէլ
 պու ազիզէնին էնսէսինտէն տիւշտիւլէր,
 վէ իւզքերինէ էլ վուրուպ ճէպրէն փուլթ-
 խանէյէ ոօգտուլար վէ եալանճը ալլահ-
 լարընա թափմաղա իւրամ էտէրիտիլէր:
] աքին Նպոզնիա թէքլիֆլէրինի ըտտ
 էտիպ, հագգ Նլահ քրիսթիանլարըն Նլ-
 լահը տըր, վէ ծնտան զայրիսինէ սէճտէ
 գըլմագ համագաթ շէյ տիր տէտիլինտէ,
 օրատա օլանլար թաշ վէ եոււմուղա ազի-
 զէնին տիշլէրինի վուրուպ տէօքտիւլէր:
 Պու իւքէնճէ նէ գատար տա նահագգ վէ
 զայնմ իտիյսէտէ Նպոզնիա եինէ հիշ
 քէնտիլի ալտըրմայրպ, մերտանէ աճըլա-
 ըա վէ աղըրլարա թէհամիւլ էթտի, վէ
 Վրիստուսուն խաթըր իչին իսքէնճէ չէք-
 մէյէ նայլ օլտում տէյի սէվինիրտի:
 Փուլթփէրէսթլէր միւլայըմլանաճագ եերէ
 տահա գուտուրուպ էյէր մերամըմըզը իճրա
 էթմէզսէն տիրի տիրի սէնի եագարըզ
 տէյի էօրֆ էթտիքլէրինտէ՝ Նպոզնիա
 միւմքիհնմի քի շիմտիյէ գատար սէվիպ
 թափտըղըմ Յիսուսու պըրազըպտա, եա-

լանճը ալլահյարընըզ արգասընտան կիտէ-
յիմ, Զիսուսուն օղբունա հէր թիւրիւ
էօրիմէ հազըրըմ տէյի գօրգուսուզ ճէ-
վապ վէրտի: Օլալիմէր աղիզէյի հիչ պիր
վէճճ իլէ գարարընտան չէվիրմէնին գա-
պիլի օլմամասընը կէօրտիւքլէրինտէ իւզէ-
րինէ հիւճմ էտիպ՝ խայլի էօրսէլէտիքտէն
սօնրա շէհրտէն տիշալը կէօթիւրտիւլէր,
վէ եանմըշ աթէշի կէօսթէրիպ՝ ալլահյա-
րըմըզա սէճտէ գըլ, էօղսա պու աթէշ
եըղընը իչինէ սէնի աթարըզ տէտիքլէրին-
տէ՝ Բպոդոնիա պիր ճիւզի սանքի թէք-
լիֆլէրի իւզէրինէ տիւշիւնմէ իչին էլլէն-
տի, վէ ծնուն աքսիսի Բլլահտան լութֆ
վէ եարտըմ տիլէտիքտէն սօնրա հասա-
լարըն էլինտէն սիւքինիպ չըգտը, վէ Բէ-
լահըն իլհամըյլա գօրգուսուզ աթէշէ
տօղըու վարըպ իչինէ աթըլտը: Բղիզէնին
պու թարզ հիւնի իրատէթիլլէ սունու-
լան գուրպանը աղիմիւշշան Հագգ թէալա
հազրէթլէրինէ մագպուլ օլունտու վէ
թէնի տահա եանմատա իքէն աղիզ ճանը
ճէննէթտէ գուրպանընըն իվազընը ալ-
մաղա վարսը: Աէօրէնլէրտէն չօղու պու
ազիմ տույուլմատըզ հարէքէթ իւզէրինէ
հայրան օլուպ քրիսթիյանլարըն աղիզ
աինինի գապուլ էթտիլէր: Հալա պու
կիւնէ գատար տիշ աղըրսընա կիրիֆթար
օլանլարըն պու աղիզէնին շէֆաաթըյլա
տէրտլէրինտէն գուրթուլմասը տէրքեար
տըր:

ՍՈՒՐԻ ՓԻԼԻՊՊՈՍ

ԱՒԵՏԱՐԱՆԻ 2

ՊՈՒ ազեզին զաթը հալա ֆիլիսթին
 Գայսերիսինտէ տողմուշ զանն օլունուր.
 քիլիսէ խըզմէթի իշին վէ Գուտսի շէրիֆ-
 տէ եէնի տինէ կէլէն ֆազըրլարա վէ տուլ
 գարրլարա սատաղա վէ նաֆաղա թէվլի
 էթմէ իշին Լաաքեալլարն թայեին էթ-
 տիքէրի սարկաւագլարտան պիրի օլտու:
 Գուտսի շէրիֆաէ Բրիստոսուն շայիրա-
 լէրինէ զուլմ չըզըպ սուրբ Ատեփաննոս
 թաշանտըղը գէման, շայիրտլէրին հէր
 պիրի պիրէր թարաֆա չէքիլտիլէր: Փի-
 լիպպոս տախի ֆըրոսթը էլաէն գաչը-
 մայրպ Սամարիա թարաֆլարնա վարտը
 վէ օնտա Բրիսթիյան տինինի վաղ էտէ-
 րէք Բրիստոսուն իամի շէրիֆիլէ ճինլի-
 լէրէ, քէօթրիւմլէրէ վէ թօփալլարա շի-
 ֆա վէրտի: Սամարիա էհայլիսի պունճա
 միւճիգէթլէրէ հայրան օլուպ չօղու ֆի-
 լիպպոսուն վաղընա իթիմատէն վաֆթիլ
 վէ քրիսթիյան օլտուլար:

Ղիւմլէտէն գաթի նազար Սիմոն նամ
 միւնէճճիմ ճէմիւթը քէնտիլէ ճէլպ էթ-
 միշ, պայաղը խալդ պէյնինտէ ալլահ գանն
 օլունուր իքէն՝ ֆիլիպպոսուն թէէսիրլիքէ-
 լամլարընտան իրշատ վէ իլգամ օլունուպ
 պիր էյետամ քրիսթիյանըղը սուրէթա գա-
 պուլ էթտի, վէ սըգ սըգ ֆիլիպպոսուպ

կէօրիւշիւպ ծնուն էլիյլէ օլան միւճիղէթ-
լէրէ հայրան գալըրար: Պու խայր խապէ-
րին միւթաէսի Կուտսի շէրիֆէ կէլտիյին-
տէ Պետրոս վէ Զովճաննէս եէնի տէօնէն-
լէրէ դրոշմ խորհուրդու վերմէք իշին Սա-
մարիայա կիթաիլէր, զիրա փիլիպպոս
տաճա սարկաւադ օլտուղունտան պու
խորհուրդու վերմէյէ սէլահիյէթի եօղու-
տու:

Պունտան պէցլէ փիլիպպոսա պիր մէ-
լէք կէօրիւշիւպ Կազգէթ շէհրինէ տօղրու
կիթ տէյի էմր էթաի: Փիլիպպոս Նլա-
հըն էմրինէ իթաաթ էաիպ եօլտա կիտէր-
իքէն Հապէշ սուլթանընըն խատիմինի
կէօրաիւ քի Նլահա սէճաէ գըլմաղ իշին
Կուտսի շէրիֆէ կիթաիքտէն սօնրա հին-
թօլլա Հապէշիսթանա ավտէթ էտէյօ-
րուտու: Բուհուլլահըն իլհամըլա փիլիպ-
պոս եանընա վարըպ՝ Նսայի մարգարէնին
քիթապընը օգուտուղունու կէօրաիւյիւն-
տէ՝ անլայօրմուսուն տէյի սիւալ էթաի .
խատիմ խայր էֆէնտիմ մանասընը վէրէն
օլմազսա անլամադ միւլքի՞նմի տէյիպ, եալ-
վարտը քի պիլէսինճէ կէլսին՝ վէ ճէմի օ-
գուտուղլարընըն մանասընը վէրսին: Փի-
լիպպոս խատիմին ըէճասընը գապուլ էթ-
աի վէ հէր սիւալինէ ճէվապ վէրտիքտէն
սօնրա պիր տու եանընա եաղլաշտըղլարըն-
տա արգուսինէ պինայէն ծնու վաֆթիզ
էթաի վէ Հոդին սուրբ ծնուն իւզէրինէ
աախի կէլիպ էնտի: Պունտան սօնրա խա-
աիմին կէօղիւ էօնիւնտէն պիր մէլէք փի-

լիպպոսու գալորըրպ Մզովտոս շէհրինէ կէօթիւրտիւ. վէ խատիմ տախի ազիմ սէվէնճիլէ ըավիլէրին զիւմինճէ Հապէ- շիւթանա վարըպ ինանտըլը Բրիստոսուն տինինի վազ էթմէյէ պաշլատը:

Փիլիպպոս քէնտի ըիւթպէսինէ վաճիպ օլան զայրէթի էլտէն պըրագմայըպ Մլլահ թարաֆընտան մէէմուր օլունտուղու Մզովտոս վէ Ֆիլիսթինին սաիր շէհրէրին- տէ Ինճիլի շէրիֆի վազ էտիպ չօգ ճանլար Մլլահա գազանտը: Պու աղիզին էօլիւմիւ պազըլարըն թախսմինինճէ Կիւղէլ Տիսար շէհրինտէ Լպիսկոպոս փայէսինէ էրիպ չօգ զահմէթ չէքտիքտէն սօնրա վուգու օլմուշտուր. պազըլար տախի քէնտի վա- թանը գըյաս օլունան Ֆիլիսթին Գայսէ- ըիսինտէ քէնտի էվինտէ էօմրիւնիւ թէք- միլ էթտի պահսընտա տըրլար:

ՓԵՏՐՎԱՐ 10

Ս Ո Ւ Ր Բ Վ Լ Ա Ս

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

ՍՈՒՐԲ ՎԼԱՍ Լըմէնիւթանըն Սըվազ շէհրինտէ տիւնեայէ կէլիպ, չօճուգ չա- ղընտան պերի Մլլահըն խըզմէթինէ զայ- ըէթիլի օլտու: Սուչսուղուղունու վէ փաք- լըղընը իճթիմամ իլէ սազլայըպ սաշմա վէ եագըլմազ սէօհպէթ էտէնլէրտէն եա կէ- ըի չէքիլըր, վէ եախստ մէն էթմէյէ պա- գարըտը. ֆուգարէյէ ճէօմէրտ վէ մէր-

Համեթըն, տիւնեւի շէյէրտէ կեօզիւ եօգ, արզուսի հէփ էպէտի էյլէբէրտէ իտի: Պու գատար ֆազիլէթէրիյէ Վլաճա վէ ինսանլարա էօյլէ մագպուլ օլտու քի Սըվազ շէհրին Լպիսկոպոսու վէֆաթ էթտիյինտէ էհալիի մէմլէքէթ պիր օլուպ սուրբ Վլասը օրանըն Լպիսկոպոսու նաուպ էթտիլէր: Օլալիմ Գիսկոպտիանոս գրալըն վագթինտէ տին ուղրունա էղիլէթ շէքէն քրիսթիանլարա վէ մահպուս Լաւտրատիոսեանլարա գէյարէթ էտիպ զայրէթ վէ եիւրէք վէրիրիտի:

Պոստանդիանոսուն թախթա ճիւղուսինտէ, քրիսթիանլարա օլան զուլմ ու թէատտի նէ գատար տինմիշիտիյսէտէ, եինէ էնիշլէսի եարամազ Վիլիանոուուն հիւքմի էյեամինտէ տաճա զիատէ արթտը: Սըվազ սէմթէրինտէ ախէր թարաֆլարտան զիատէ քրիսթիանլըգ մէյտան պուտուղունու պու զալիմ տույտուղունտա, օրատան քրիսթիանլըգ իսմինի քիւլլիլէն մահվէթմէ իչին էհլէ ֆէսատ Լգրիկողայոս նամ լումու օլ էյալէթին իւզէրինէ նազըր գօյուպ, պու ատամտան զիատէ զալիմ քրիսթիան խասմի Վիսիտսը ծնա եարտըմճը վէրտի:

Եգրիկողայոսուն Սըվազա եէթիշմէ խապէրի կէլսիյինտէ, սուրբ Վլաս քէնտի ճէմիաթընա տինլէրինտէ գավի գալմաղ իչին թէէսիրլի նասիհաթլար վէրտի: Վէնտիյէ սիփարըշ օլան սիւրիւսիւնտէն այրըմմա մաղա նիլէթ գօմուշ իքէն քրիսթիանլա-

րնն ընճասննա տայանամայրս պիտէր տին-
տարլարնն թարիգի իւզըն քէնտի տէ պիր
մաղարա իշինէ գաչըս կիզլէնմէյէ մէճպուր
օլտու: (Ո)Լ մաղարա իշինտէ պիւքիւր
քէնտիյի տուայա վէ Ղլաճա վէրիւ պիւ-
նեատան վէ տիւնեա զայլէլէրինտէն խալի
էօմր կէշիրիրտի: Իգթիգա էտէն նաֆա-
գաւսնը Հայվանլար կէթիւրիպ՝ ազիզին
խայր տուասընը ալմատան կիթմէզլէր իտի.
ըրագ սէմթլէրտէն խասթալար կէլիպ՝
տէրալէրինէ շիֆա պուլմազ իշին ազիզէ
եալվարըրըրլար, վէ օ՝ պիր ազ տուատան
սօնրա խաշ նիշանըյա օնլարը սաղալտըս
էէրլէրինէ եօլարրտը:

Բգրիկողայոս Հաքիմին էթպաէլէրին-
տէն պազըսը ալա չըգըս, ազիզին մաղա-
րասը էօնիւնտէ Հայվանլարը կէօրտիւքլէ-
րինտէ օրայա եիւրիւյիւշ էթտիլէր, Հայ-
վանլար թար ու մար օլտուգտան սօնրա
քէնտիլէր սէրպէսթ մաղարայա կիրալէր
վէ սուրբ Վլասը տուատա պուլտուգլարն-
տա Բգրիկողայոսա խապէր վէրիպ օնուշ
էմրիյլէ ախէր կիզլի քրիսթիյանլար իլէ
սուրբ Վլասը տա թուլթուպ Հաքիմին հու-
լուրինէ չըգարտըրլար: Եօլտա կիթտիք-
լէրի վազթ Հաքիմին էթպաէլէրինտէն
պազըսընը ըէպպանի քէլամլարըյա սօղ-
րու տինէ տէօնտիւրտիւ վէ կէշտիյի քէզյ-
լէրտէ պուլունան խասթէլէրի սաղալթ-
տըգտան մատա Հայվանլարա պիլէ շիֆա
վէրիր իտի: Պիր գարըննն պիրիճիք էվլա-
տըննն պօղազընա պալըգ եէրիքէն տիքէն

ստիճանը պէտք է թուլացնուի վէ հէմէն
էօլիւմ տէրէճէսինէ եազալարը տուրու-
ուտու. վախտէսի զարուփիղան էտէրէք
օղունու գուճաղընա ալար վէ սուրբ Վլա-
սըն եանընա կիտիպ, Լյա Վլասըն սէվիւ-
լիւ գուլուսէփիլ վախտէսին կէօզ եաշընա
մէրհամէթ էյլէ. էվլատըմա Վլաստան շի-
ֆա ալը վէր տէյէրէք չօճուղու էօնինէ
գօտու: Սուրբ Վլաս էլինի չօճուղուն պօ-
ղաղընա գօյուպ, եա թապիպի մութլագ
վէ հիքմէթ սահիպի քէրիմ Վլաս, գու-
լունուն ըճաարնը ըէտտ էթմէ չօճուղուն
պօղաղընտան շու տիքէնի չըգար, վէ պուն-
տան պէօյլէ գուլունուն իսմինի չաղըրան-
լարա շիֆա վէր, պու միսիլի գազալար-
տան օնլարը գուրթար տէյի Հագգ թէա-
լայա ըճաա ու նիյազ էթաիքաէն սօնրա՝
տէրագապ չօճուղուն պօղաղընտան տիքէն
չըգըպ գուրթուլտու:

Սըվազ շէհրինէ եէթիշտիյինտէ օլ կէճէ
ղընտանտա գալտը. էրթէսի կիւն Վգրի-
կոդայոս հուզուրունա չաղըրըպ իւք իպթա
թաթլըլըլա, խօշ կէլտին, սէֆա կէլտին
եա ալասըլարըն սէվիւլիւսիւ Վլասիոս տէ-
յինճէ, խայր էֆէնտիմ օնլարա ալլահ
իսմի վէրմէ, շէյթան տըրլար, թէվապի-
լէրիյլէ էպէտի ճէհէնէմ աթէշինէ հիքմ
օլունմուշտուրլար տէյի ճէվապ վէրտի:
Հագիմ Վլասիոսուն ոէրպէսթլիյինէ էգըէ-
լէնիպ հէվաի խիւլէալէրինտէն տէօնսիւն-
տէ ալլահլարա ըիայէթ էթսին տէյէրէք
թապէ չըպուլլարլա ազիպի տէօյաիւրաիւ,

լաքին ֆախտէսի օլմատըղընտա թէքրար զընտանա աթտըրտը: Իւչ կիւնտէն սօն-
րա եինէ հուզուրինէ չաղըրըպ, Վլասիոս,
նասը, ալլահլարա գուրպան սունմաճմը
խթէրսին, եօղսա էօլիւմէմի իրթիքեապ
էտէրսին տէյի ոօրտուղընտա, ազիզ տէօ-
նիւպ եէրի կէօյիւ եարաթմայան եօղ օլ-
տուն, սէնին էօրֆ էթտիյին էօլիւմ է-
պէտի էօմրիւմէ սէպէպ օլուր տէյի ճէվապ
վէրտիյինտէ, զալիւմ՝ ազիզի պիր աղաճտան
ասթըրըպ տէմիր թարագլարլա թէնինի
դազըթտը վէ գանլարըյլա եէր ըսլանտը:
Պու իսքէնճէտէն սօնրա աղաճտան էն-
տիրիպ զընտանա կէօթիւրիւսիւն տէյի
էմր էթտի, վէ կէօթիւրտիւքլէրի վագըթ
պիր գաչ զահիտէ գարըլար եօլտա ազիզին
եանընա եագլաշտըլար վէ իւսթիւնտէն ա-
գան գանտան ալըպ իւզէրլէրինէ սիւր-
տիւքլէրինտէ հառապար պունլար տախի
քրիսթիյան արըլար տէյէրէք հաքիմին
հուզուրինէ չըգարտըլար: Հաքիմ պուն-
լարտա ալլահլարա գուրպան սունուն
տէյի թէքլիֆ էթտիյինտէ, ազիզէլէր մէ-
զաքէն էյէր կէրչէք գուրպան սունմամըղը
խթէրսէն փուլթարընը պիր չայ քէնա-
րընա կէթիր, օրատա եայգանտըգտան սօն-
րա հազըր օլալմ տէտիլէր: Հաքիմ պուն-
լարը գազանտըմ խիւլեատըյլա հէմէն ար-
զուլէրինէ մէպնի փուլթարը սու քէնա-
րընա տիզսինլէր տէյի էմր էթտի: Իմրի
իճրա օլունտու, լաքին ազիզ գարըլար
փուլթարա գուրպան սունուպ թափա-

ճագ եերէ ծնւարն հէփիսինիտէ սույա
աթտըլար:

Պու աճաիպ վագըանըն խապերի հա-
քիմին գուլաղընա եէթիշտիյինտէ ղա-
յէթլէ խըշմա կելիպ եիւզինիւն ընկի
աթտը վէ տիշէրինի գըճըրտատարագ,
նիշին պըրագտընըզ տէյի ապերի թա-
զըրլէմէյէ պաշլատըղընտա, էֆէնտիմիզի
սլտատան ճատուլար պիզի տէ տէքէ կէ-
թիւտիլէր, թափմագ սուրէթիլլէ ալլահ-
լարըմըզ ալլպ սույա աթտըլար տէյի ա-
քէր ճէվապ վիրիպ իւզը տիլէտի: Չահի-
տէ տիշէհլիլէր հաքիմին հուզուրինտէ պու
մագուլէ հարէքէթլէրի իշին թէքտիր
օլընտուգլարընտա, քէնտիյի սագլայա-
մայրպ ապերէ միւհթաճ օլան՝ ալլահ տէ-
յիլ, օտուլտան, ալթուլտան, թաշտան
վէ պագըրտան եափմա, ֆիրասէթսիզ վէ
գուտրէթսիզ թասվիլլէր տիր, ծնւարը եա-
փանլար տա, իւմիտ էտէնլէր տէ ծնւար
կիպի օլաճագլար տէյի գօրգուսուլ ճէ-
վապ վէրտիլլէր: Հաքիմ էօքէսինտէն քէն-
տիյի շաշըրտը, վէ հէմէն գուրշուլա տօ-
լու պիր գայնար գազան պիր թարաֆա,
վէ պիր թագըմ թուհաֆ զէննէ լիպա-
լարը օ պիր թարաֆա գօյուպ՝ հանկիսինի
իսթէրսէնիզ էլինիզտէ տիր, ալլահլարա
թափրպ տիւնեա սէֆասը սիւրմէմի իս-
թէրսինիպ՝ էօղսա սիասէթ չէքիպ՝ միւրտ
օլմագ մը տէյի սօրտուղընտա՝ ծնւար պիլ-
իթթիֆագ սիասէթլէրի իսթէյիպ՝ տիւ-
նեա սէֆասընտան եիւզ չէվիրտիլլէր,

Հաթթա իշերինտէն պիրի օլ տիւզէնէ-
րին իւսթիւնէ թիւքիւրիւպ աթէշէ տախի
աթտը: Պալատէ զէքը օլունան թիւրլիւ
էգէյէթլէրտէն ոօնրա տար աղաճընա կէ-
րիպ ագեգէլէրին էթլէրինի գաղըտըրար,
լաքին թէնլէրի նուր կիպի փալպայըպ
պիր մէլէյին էլէյլէ եարալարը տիւզէլտի-
յինտէ հաքիմին էմրի իւզլէ թուլթուշ-
մուշ աթէշ ֆըրընընա աթտըրար: (Ն-
տան տախի Ղլահըն հէքմէթիլէ աթէշ
սէօնիւպ սաղ սէլիմ չըգտըգլարընաւ հա-
քիմ գուտուրուպ՝ ա՛ ճատուլար շու սիհը-
պաղըգտան վաղ կէլին տէ՛ ալլահլարա
գուրպան սունուն տէյի հայգըրմաղապաշ-
լատը: Պու էօրֆիւ տախի ֆախտէ էթ-
մէտիյի հալտէ՛ հէփիսինի տէ գաթլ էթ-
տիրտի:

Պունտան պէոյլէ տիվան գուրուպ Վլա-
սը զընտանտան հուզըւրունա կէթիրթ-
տի, է՛յ Վլասիոս, ալլահլարա գուրպան
սունաճաճըմըն տէյի թէքրար սօրտու:
Ըգիւպ տէօնիւպ՝ կէրչէք Ղլահտան մաատէ
ախէր սախթէ մախլուգաթա սէճտէ գըլ-
մամ, ճանըմա եալընըղ օ հիւքմ էտէր
տէյի ճէվապ վէրտիյինտէ, ա՛ սէֆիլ, շիմ-
տի սէնի սէնիզ տիպինէ աթսամ, թափ-
տըղըն Ղլահտան նէ խպր կէօրէպիլիրսին
տէտի: Վլասիոս՝ պու պիւյիւք քիւֆրիւ
իշիթտիյինտէ՛ Ղլահըն աշգ ու մուհապ-
պէթիլէ տօլուպ՝ ա՛ տիվանէ, սէն մէքրուհ
փուլթլարա թափըպտա էօմրէ իւմիտ էտէր-
սին ա՛. էօմրէ տէյիլ էպէտի ճէհէննէմ ա-

Թէշինէ միւսթէհազդ սըն. շիմտի պէն
 սանս Թափաղղըմ Վլասըն գուլվէթինի
 կէօսթէրէյիմ տէ կէօր, տէտի: Հաքիմ
 ազիզին պօղազընս պիր իրի Թաշ պաղլա-
 յըպ տէնիզէ, եանի Սըվազըն կէօլինէ
 աթաղըտը: Ազիզ սուլա կիրմէտէն՝ կէօ-
 լին վէ քէնաի իւզէրինէ պիր խաշ նիշա-
 նը էտիպ՝ սօնրա իշինէ աթըլտը, վէ հիք-
 մէթ իլէ գարատա տուրուր կիպի սու իւ-
 զէրինտէ տուրուպ գըմըտա սէյր էտէն
 փութփէրէսթլէրէ՝ սիզտէ կէլին, պաղա-
 լըմ ալլասլարընը պու միւծիղէթի էտէ-
 պիլըր մի տէյի չաղըրտըղընտա՝ չօղլար
 փութլարընս իթիմատէն սուլա աթըլ-
 տըլար, վէ ալթմըշ քիշիտէն Թէճաուզ
 օրատա անի վասիտտէ պօղսլտուլար:
 Խիւլասէի քէլամ հաքիմ իւմիտինի գաթ
 էթտի վէ սիհրպազ տըր հազգընտան կէ-
 լինմէզ տէյէրէք տին ուղըունս զընտան-
 տա գափանմըշ իքի չօճուզլարլա պիրլէք-
 տէ սուրբ Վլասըն տախի գաթլինէ հիւքմ
 օլընտու: Լօլիւմ եէրինէ վարտըղընտա
 պիր ազ միւհլէթ աիլէյիպ պէօյլէ տուայա
 տուրտու: Եւս հիքմէթ սահիպի հէմէ
 գատըր Վլաս, գուլունուն ըէճասընը տին-
 լէ. ճան վէ Թէն Թէհլէքէսինտէ պուլու-
 նան տինտարլարա իմտատ էյլէ, վէ գա-
 զարա պիրինին պօղազընս տիքէն եա քէ-
 միք սափլանըպ հուզուրունտա իսմիմի չա-
 ղըրաճադ օլըրտա արզուսունու Թէքմիլ
 էյլէ տէմէսինտէ՝ պիր տէ կէօյ աշըլտը
 վէ սէմատէն սէտա կէլիպ հէր տիլէյին

գապուլ օլունմուշ տուր, ազիզ գուլում
 Վլասիոս վէսվէսէ էթմէ տէյի, թէսէլլի
 էթտի: Պունտան սօնրա ճէլլատլար աճէ-
 լէ իլէ ազիզի ալլա շէհրտէն տիշարը չը-
 գարարլար, վէ գալէյէ եազըն պիր թաշ
 իւզէրինտէ իքի կիւնասարզ մասըմլար իլէ
 պիրլիքտէ սուրբ Վլասը՝ Լֆէնտիմիզին 315
 սէնէսինտէ գաթլ էթտիլէր: Ալլա՜ ազի-
 միւշշան հազըէթլէրի պու ազիզէ իզզէթէն
 օնուն իսմիլլէ էօլիւմիւնտէն սօնրա տախի
 չօգ միւճիզէթլէր էթմիշ տիր վէ հալա
 էտէր: Պու խուսուստէ, պիրի գազարա
 էօլիւմ թէհլիքէսինէ ուզրայրա սուրբ Վլա-
 սը եարտըմա տիլէսէ, վէ եախօտ պօղսզը
 աղբըյան սրտգէն պօղսզընա խաչ նիշանը
 էտիպ քէմիլէ եախօտ տիքէնէ կէլ տիշա-
 րը չըդ, եա աշաղա էն տէսէ, թէհլիքէ-
 սինտէն գուրթուլուպ՝ միւրատընա էրմէսի
 շիւպհէտէն վարէսթէ տիր:

ՓԵՏՐՎԱՐ 11

ՍՈՒՐԻ ԽԵՐԵԼԼԵՄՊՈՍ

ՄԻԼԷԹԻՄԻԶ արասընտա պու ազիզին
 ղէբրի օլունմազսատա բումլար մապէյնին-
 տէ փէք մէմոււհ վէ մէշուր վէ միւճի-
 ղէթքեար սուրբ օլտուղու իշին, պիզտէ
 մուխթասարէն ազիզին էօմիւնիւ թարիֆ
 էթմէյէ գարար վէրմիշիզ տիր:

Սուրբ խարալամպոս Սեւերոս գրալըն
 տէվէթի էյեամինտէ Նիւզէլ հիսար տէ-

նիւն շէհրտէ պիր քահանայրտը: Պու ազիզ զայեթլէ զայրէթլի օլուպ Քրիստոս էֆէնաիսիզին տինինի ալէմէ սէրպէսթլէյլէ էյրէթտիքտէն մաստա՝ շէհր հաքիմի Ղունկիանոսուն խանէսինէ տախի վարըպ վազ վերմէյէ ճէսարէթ էթտիյինտէ՝ հաքիմ ինֆիալ էտիպ ազիզի թուլթուս վէ քէնտի եանըշ մէզհէպինէ տէօնտիւրիւպ ալլահլարընա սէճտէ գըլմաղա չօգ զօր էթտի: Աքին Նլլահըն ազիզ գուլուշէյթանլարա գուրպան սունմաստան ըսա, պին քերրէ էօլիւմիւմիւ էվլա սայարըմ տէմէսինտէ, թիւրլիւ տէմիր ալաթլարըս ազիզին էթինի գազըթտը: Սիւճիղաթիլէ եարալարընտան գուրթուլուպ խասիմլէրինին իլգամ օլտուղունտա փութփէրէսթլէրտէն չօղու սօղրու տինէ տէօնտիւլէր: Պու վէճհ իւզըէ հաքիմ հագգընտան կէլէմէյիպ գրալա խապէր վերտի վէ օնուն էմրիյլէ Ննթաքէա շէհրինէ կէօնտէրիլտի, վէ օնտա տախի Նլլահըն ինայէսի իլէ թէհամմիլիւ օլունմայաճագ իսքէնճէլէրտէն սաղ գալըպ՝ էհալինին չօղունու քէլամը վէ իպրէթիլլէ քրիսթիյան էթտի. վէլ հասըլ ախէր թարզ հագգընտան կէլէմէտիքլէրի հալտէ, գըլըճլա ազիզին պաշընը քէսթիլէր վէ էօլմէտէն էվլէլ Քրիստոստան տիլէյիպ ալտըղըլուլթֆա պինայէն չօգ խասթէլէրէ, ալէլ խուսուս թաուուն իլլէթինէ կիրիթթար օլանլարա շիֆա վերիր:

Ս Ո Ւ Ր Բ Մ Ե Լ Ի Տ Ո Ս

ԱՆԹԱՔԵԱ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ

ՍՈՒՐԲ ՄԵԼԻՄՈՍ ԼԵՐՄԵՆԻՍԹԱՆՆԸՆ ՍՊԱԼԹԻԱ ՇԷՏՐԻՆԱԷՆ ԻՈՒ ՎԷ ԿՈՍՏԱՆԴՒԱՆՈՒՆ ՕԴՐԱ ԿՈՍՏԱՆԴ զՐԱՅՐՆ ԷՅԵԱՄԻՆՈՒՆ ԻԱԿԹԻՄԱ ՍՐՎԱԶ ԵԱԿԻՍԿՈԱԿՈՍՈՒ ԹԱՅԵԻՆ ՕՐՈՆՈՒԱ, ԿԻՐ ԱԳՈՒՄՆ ՍՈՆՐԱ ՔԷՆՈՒ ԻՅԻՆ ՃԷՄԻԱԹ ԱՐԱՍՐՆԱՄԱ ՂՈՆՀՈՐ ԷՄԷՆ ԻՆԹԻԼԱԹԱ ԹԷՀՏԱՄԻՐԼ ԷՄԷՄԷՅԻԱ ՔԻՐՍԻՒՄԻՆ ԻՄԹԻՆԱ ԷԹՈՒ, ՎԷ ՀԱՐԷԱԿԷ ՇԷՔԻԼԻԱ ՐԱՀԱԹ ԷՈՒՐ ԿԷՇԻՐԻՐԻՈՒ: ԱՊՐԻՆ ԱԳԼԵԳԸՆ ԻՄԻՈՒ ՓԱԳՈՒԼԷԹԻ ՀԷՐ ԹԱՐԱՓԱ ՀԱՎ ՕՐՈՒՂՈՆՈՒՄԱ, ԿԷՐԷՔ ՈՒՂՂԱՓԱՈՒՐՆՆ ՎԷ ԿԷՐԷՔ ՆՐԻՈՍԵԱՆՆԱՐՆՆ ՐԻՊԱՍՐՅԱ ՆԻԹԱՔԵԱ ՇԷՏՐԻՆԷ ՓԱԹՐԻՔ ՄԷԷՄՈՒՐ ՕՐՈՆՈՒՈՒ: ՆՐԻՈՍԵԱՆՆԱՐ ՍԵԼԻՄՈՍ ՀԷՐ ՆԷ զԱՄԱՐ ՔԷՆՈՒ ՓՐԵՎԱԼԱՐՆԱ ՃԷԼԱ ԷԹՄԷՔ ԻՍԹԷՄԻԼԷՐԻՈՒՆ ԵՆ, ԱՎԻՂ ՏՆՆԱՐԱ զԱՐՉՈՒ ԼՂՆԻՔՄԷ ՕՐԱՆ ԺՈՂՈՒՔՈՒՆ ԽԻՆ ԻԳՐԱՐՆՆՈՒ, ՎԷ ՀԱՄԱԳՈՅԱԿԻԳՐՈՒԼԷԹԻՆԷ ՀԻՄԱՅԷ ԷՄԻԱ ՃԷՄԻԱԹԱ ՈՒՂԱՓԱՈՒ ԽԻՆԻՆԻ ԷՅՐԷԹՈՒ: ՊՈՆՆԱՐԱ ԱԻՆԱՅԷՆ ՀԵՐԵՄԻԿՈՒՐԱՐ ԿՈՍՏԱՆԴ ՀԵՐԵՄԻԿՈՍ զՐԱՅԼԱ ՇԷՔԵԱՅԷԹ ԷՄԻԱ ԱԳԼԵԳ ԶԻՐՍԻՒՄԻՆ ԱԳԼ ԷԹՈՒԼԷՐ ՎԷ ՍՈՆՐԱ ԿԷՃԷԼԵՅՆ ՇԷՏՐԱԷՆ ՇՐԳԱՐՈՒ ՔԷՆՈՒ ՎԱԹԱՆՐ ՍՊԱԼԹԻԱՅԷ ՍԻՐԱԽԷԼԷՐ, ՎԷ ՏՆՈՒՆ ԵԷՐԻՆԷ ԼԷՂՈՅԱ ՆԱՄ ՀԵՐԵՄԻԿՈՒՈՒ ՕԹՈՒՐԹՈՒՈՒՐ: ՊՈՆՆԱՆ ՍՈՆՐԱ ՆՐԻՈՍԵԱՆՆԱՐ ՍՈՒՐ

Լւսեբիոս նամ Սամոստայընն էլինտէն ազիզին եպիսկոպոսլուղու հագգընտա թահրիր օլունան քեաղըտը ալըպ երըթմադ իսթէտիլէր, լաքին Լւսեբիոս վերմէտի, վէ վերմէյէ տախի մէճպուր օլմամադ իչին Սամոստայա գաչտը: Սոտանդ գրալ Լրիոս եանլարըն ֆիթ վերմէսիլէ քեաղըտը ալըպ կէթիրսին տէյի պիր ուլագ կէճնաէրտի, վէ Լւսեբիոս եինէ վերմէյինճէ՝ գրալ զապա կէլիպ քեաղըտը վերմէզսէ սաղ էլի քէսիլսին տէյի պիր ֆէրման ըսա ուլաղը թէքրար եօլասար: Լւսեբիոս իքի էլինիտէ ուլաղա սունուպ՝ եալընըզ սաղ գօլումու տէյիլ սօլումու տա քէսսէն՝ եինէ Լրիոսեանլարըն հերետիկոսլուղունու մէյտանա չըգարան քեաղըտը երըթմաղա պրագմամ տէտի: Պու խապէր գրալ կէլտիյինտէ ազիզին սիննու սէօզիւնտէն հիճապ էտիպ էմրինի իճրա էտէճէք եէրէ տինինտէ գալիլէյինի մէտհ էթտի:

Սոտանդ գրալ վէ մէզքիուր Լւղղոս հերետիկոս եպիսկոպոս վէֆաթ էթտիքտէն սօնրա Յուլիանոս գրալըն էմրիլէ ախէր սիւրկիւն օլմուշ քրիսթիյան եպիսկոպոսլար իլէ պիրլէքտէ սուրբ Սեղտոս տախի Լնթաքեայա կէլիպ ուղղափառլարըն արղըտինէ պինայէն քէնտի քիւրսիւսինէ օթուրտու. լաքին ճէմիաթըն նըսֆը սուրբ Պաւլինոս եպիսկոպոսուն ալտընտան կիթմիշ օլտուղունտան, ազիզ չօգ կէճնիւլ աղապը չէքտի: Պիր սէնէյէ վարմայըպ եինէ աղլ օլտու, վէ սէպէպի պիր

փութ քեահինին էվլատընըն վաճթիզ վէ քրիսթիյան օլմագ արզուսինի իճրա էթմէ իչին Գուլտսի շէրիֆ հայրապետի սուրբ կիւրեղէ եօլամասը օլտու, զիրա պու վազըա ախէր մէալըզ իֆթիրալար իլէ պիրլէքտէ Յուլիանոսուն գուլաղընա եթիշտիյնտէ թէքրար իքինճի տէֆա քիւրսիւսինտէն նէֆի օլունտու:

Յուլիանոս Նճէմիսթանտա ճէնք արաւընտա էօլտիւյիւնտէ՝ խալէֆի իպատէթքեար Յովինիանոս գրալ Յուլիանոսուն սիւրկիւն էթտիյի եպիսկոպոսլարը կերի աեօնտիւրտիւ, վէ Սեղիտոս տախի կելիւլ թէքրար քէնտի քիւրսիւսինէ օթուրտու: Պու գրալ Սեղիտոսուն սուչսուղուղունա էյիտէն վուգուֆ օլուպ ծնուն էլիյլէ Ննթաքետա ժողովք էթտիրտի, վէ իղնիք ժողովքունուն տին իգրարընը Նրիսեան եպիսկոպոսլարա պիլէ զօրուլա գապուլ էթտիրտի: Պունտան պէօյլէ չօգլար սուրբ Սեղիտոսա շայիրտ օլտուլար, վէ պունլարըն իչինտէն էն մէմտուհու սուրբ Յովհանն ոսկեբերան օլմուշ տուր. պու ազիզ եաշընը ալմըշիքէն Սեղիտոստան վաճթիզ օլուպ տիւնէէվի իլիմլէրի պըրագտը վէ օլ սէպէպտէն տախի Յովհանն ոսկեբերանըն էլիյլէ քիլիսէի շէրիֆէ օլան էյլիքլէրին սէպէպի սուրբ Սեղիտոս օլմուշ տուր տէյէ պիլերիզ:

Աղէս հերետիկոս գրալըն էյետմինտէ թէքրար քէնտի սէվկիւլիւ ճէմիսթընտան այրըլլպ սիւրկիւնէ կիթտի. վէ սաարգ

առթուլ սուրբ Բարսեղ քէնտինի կէօրիւս
 թէսէլլի էթմէյէ կէլտի: Ա աղէս էօլիւս
 եերինէ Վրատիանոս կէշտիյինտէ թէոգոս
 սերապէրիննասիհաթըյլա Վաղէստէննէ-
 ֆի օլունմուշ եպիսկոպոսլար սիւրկիւնտէն
 տէօնտիւլէր, վէ Ս'եղիտոս տախի թէքրար
 քիւրսիւսինէ կէլիւս ճէմիաթըն նըսֆընը
 քէնտի վէ նըսֆընը Պաւլինոս պապարըտը:

Ս'էրսում թէոգոս սերապէր ճէնկէ կի-
 տէրիքէն ըույասընտա Ս'եղիտոսու կէօրիւս
 օնուն էլէյլէ փատիշահլըգ գաֆթանը կի-
 յինտի: Պիլվադը ճէնքտէն միւզաֆֆէր
 տէօնտիւյինտէ պու ըույասը ֆիիլէն ի-
 ճրա օլուս Բ'թամպօլ թախթընա ճիւ-
 լուս էթտի: Պու իպատէթքէար գրալըն
 վազթինտէ Բ'թամպօլտա ժողովք օլ-
 տու, վէ ժողովքուն պաշը սուրբ Ս'եղի-
 տոս օլուս՝ քէնտիսի տէ օրայա կէլտիյինտէ
 օնու էվվէլ կէօրմէմիշ իքէն ըույասընտա
 կէօրտիւյինտէն պուլուս թանըտը վէ չօգ
 իքրամ էթտի: Այքին Ըլահըն թագ-
 ըրի իւզըէ արասը չօգ կէշմէյիւ ժողովք
 պիթմէտէն սուրբ Ս'եղիտոս էօլտիւ վէ
 սուրբ Վրիգոր նիւսացի վէ սօնրա սուրբ
 Յովհան ոսկեբերան ճէմ օլմուշ եպիսկո-
 պոսլարըն էօնիւնտէ ազիզլին հագգընախի-
 թապ էտիւս մէտհլէր օգուտուլար:

ՍՈՒՐԲ ՖՈՒԼԱՂԵՆՅՈՍ

ՍՈՒՐԲ ՖՈՒԼՃԵՆՅԻՈՍ ԹԵՂԵՓՈՒՆ ԶԵՏՐԻՆ-
տէ քրիպարգատէ աթալարտան տիւնեայէ
կէլտի: ՕԼ վազթընատէթի իւզըէ տէօրթ
աւոր վարըտը, եանի Պիաֆոս, Ֆլավտիոս,
Գորգիանոս վէ ֆուլճէնյիոս, քի հէփի-
սինտէն զիատէ գուլանըլլալ օնունլա պէ-
լի օլմուշտուր: Իլմու հիւնէր պապինտէ
մահիր ուսթալարտան բուլճայը լաթին-
ճէյի վէ ախէր օլ ասիրտէ կէչէն իւմլէրի
էօյրէնսիշիտի: Պէհմի աչըգ, ագըլլ վէ
հազիւմ օլմաւըլա ճէմի շէհր էհալիսինէ
սէվկիւլիւ օլուպ՝ իւմումէն հէփիսինին
րիզասըլլա օլ էյալէթէ նազըր մէհմուր
օլունաու: Իսայլի զահմէթլէրէ տայանտը,
չօգ միւշքիլ մապահաթլարը հալլ էթտի,
վէ պուլունտուղու խըզմէթ արասընտա նէ
գատար կէօնիւլ ազապը տախի զուհուր է-
տէրիտիյսէ տէ պաշգալարընըն եիւրէյինի
գըրմամաղ իչին իչէրիսինէ թօփլար քէն-
տիսի չէքէրիտի, վէ օլ ճիհէթտէն տախի
տիւնեէվի շէյլէրի բուհանի վէ Նլահըն շա-
նընա թախսիս օլունմուշ շէյլէր իլէ բու-
պէրու էթտիյինտէ կէչիճի մէվախտլէրի
իքրահ էթմէյէ պաշլատը: Իսագընտա օ-
լան մանաթթըրլարա սըղչա զեյարէթ էտիպ
օրատա միւթէմէքքին բահիպլէրին սու-
հուլէթ իլէ սիւրտիւքլէրի էօմրէ հատեւ ու
հասրէթ չէքէրիտի: Պու միւլահազէլէր

իլէ մաղահաթլարընտան կերի չէքիլիպ՝
 էվինին իշինտէ մանասթըրտաքի էտէճէ-
 յի տուայը, փերհիգի վէ պունլարա տայիր
 ախէր իպատէթ թալիմաթլարընն թէ-
 ճրիպէսինի էտէրիտի: Ելլահըն քերէմիլլէ
 պիր չէթինլէք կէօրմէտիյինտէ գալգաը
 սուրբ Ֆաւսթոսուն մանասթըրընա կիթ-
 տի վէ քէնտիյի իշերի ալսըն տէյի եալ-
 վարտը: Ֆաւսթոս պունուն նէ սոյղատէ
 օճագտան վէ նէ միսիլլի մանորպտան կէ-
 լիպ հադիր րահիպ էսպապընը ալմագ ար-
 զուսինի իշիթտիյինտէ իւք էվվէլ ճիւզի
 չէթինլէք կէօսթերտի, վէլաքին Ֆուլճէն-
 ցիոս Ֆաւսթոսուն պու չէթին գըյաս օ-
 լունան շէյլէրի հալլ էթտիյինտէ րէճա ու
 թէքլիֆինի գապուլ էթտի: Պու վա-
 գըանըն խապէրի շէհր իշինտէ չալ օլտու-
 ղունտաւտոսթլարընտան տախի չօղու թէր-
 քի տիւնեա էտիպ մանասթըրլարտա սը-
 գը էօմր կէշիրմէյէ գարար վէրտիլէր: Ֆա-
 գաթ վալիտէսի ինֆիալ էտիպ էվլատընը
 այարտան Ֆաւսթոս օլմա զիւմիլլէ մա-
 նասթըրա կէլիպ վէ եայլարա գօփարըպ
 սիթէմկէր սէօղլէր իլէ ազիզի խըրիալա-
 տըգտան սօնրա պիր կէճէ տախի գափու-
 նուն էօնիւնտէ գալըպ թիւրլիւ եիւրէք
 թէփրէտէճէք սէօղլէր իլէնաֆիլէ եէրէօղ-
 լունուն տտընը չաղըրըրտը: Ֆուլճէնցիոս
 պունլարտան հիշ պիր թիւրլիւ թէփրէն-
 մէյիպ քէնտի ֆիքրինտէ գալի գալտը-
 ղընտա՝ Ֆաւսթոս ազիզին ճէսարէթինէ
 մաթ գալըպ՝ էյէր պու շիտտէթլի իվվա-

տէն սաղ սէլիմ գուրթուլտույտ պուն-
տան պէօլէ զայրը շէյտէն եէնիլէճէյի եօգ-
տուր տէյերէք մանասթըրտա պուլունան-
լարա ազիզին ֆազուլէթինի անլաթտը:

Ֆուլճէնցիոս պու ֆիւթիւհաթը իւզ-
րէ զայէթլէ մէսրուր օլուպ քիւլլէյէն քէն-
տիյի տուայա վէ ախէր իպատէթ թալի-
մաթլարընա վէրտի, եէմէսի իչմէսի փէք
ազ, վէ ճանընը սաղ սագլամազ իչին
թէնինի իրրփալայըպ թիւրլիւ եղիյէթ-
լէր իլէ նէֆսինի եէնմէյէ ճահտ էտէրիտի:

Վէ պու գատար զահմէթտէն սաղլըզընը
զայպ տախի էթտիյիտէտէ, եինէ Նլլահ
ազիմիւշան հազըթթլէրի էվլէլքինտէն
զիտտէ սաղլըզ քէրէմ էտիպ քէնտի շա-
նու շէօհրէթի իչին չալըշմաղա գուվվէթ
վէրտի: Տին ուղըունա Ֆաւսթոս մանաս-
թըրընտան նէֆի օլուպ կիթտիյինտէ՝
Ֆուլճէնցիոս տախի օրատա էյլէնմէք իս-
թէմէյիպ եանընտա պուլունան ախէր պիր
մանասթըրա կիթտի, վէ օրատա ճէմի
րահիպլէրին արգուսունա գարշը կէլէմէյիպ
րուհանի թալիմաթ պապընտա մանասթը-
րըն գայրըրճըսը մէմուր օլունտու, վէ լա-
քին Նրիոսեանլարըն զուլմու օրայատա
եէթիշիպ ճէմի րահիպլէր տաղըլտըղընտա
Ֆուլճէնցիոս Ֆէլէքս նամ էսքի սատըզ
վէ մանասթըրտա պաշ օլմուշ տօսթու-
նու պիլէսինճէ ալըպ, թէքրար պիր մա-
նասթըր եափմա արգիւսիլլէ թուունուզ
էյալէթինէ վարտը, լսքին պիր արիոսեան
քահանայ օրայա եէթիշտիքլէրինի իշտիպ

իբրիսնիտէ հուզուրինէ կէթիրթտի վէ խայ-
լի տայագտան սօնրա պաշարընըն սաչընը
թիրաշ էտիպ չիպչիպլագ գօվտու: Պու
վագըատան սօնրա Նրիոսեանլար արասըն-
տա տուրմատան իսէ արապլար իչինտէ եա-
շամալարընը էվլա սայըպ վարտըլար ծնլարըն
արասընտա աչըգտա պիր մանասթըր գուր-
տուլար: ()րատա տախի Ֆուլճէնցիոս
չօգ էյլէնմէյիպ էպրի զահիտէր թարիգի
իւզրէ եալընըզ էօմի կէչիրմէյէ հավէս
էթտիյի իչին, տահա իչէրիլէրէ վարտը վէ
էնճամ օրալարտատա էյլէնմէյիպ Սիչի-
լէայա կէչտի վէ օրատան Բօմայա վէ ծն-
տան տախի թուռնուզ էյալէթինտէքի էս-
քի մանասթըրընա: ()րատա պաշ փա-
փազ օլուպ թիւրլիւ նիզամլար գօտուգ-
տան սօնրա Ֆաւսթոսուն թէքլիֆինէրիա-
յէթէն քահանայ վէ ճիւզի սօնրա գար-
շը գօյամայըպ թուռսիա իւզէրինէ եպիս-
կոպոս տախի օլտու: Արասը չօգ կէչմէյիպ
Նրիոսեան թարաֆիլիթի թրասամունտոս
էմրիյլէ ճէմի ուղղափառ եպիսկոպոսլար
սիւրկիւն օլտուղունտա պու ազիզ տախի
քիւրսիւսինի պըրագըպ կիթմէյէ մէճպուր
օլտու: Էր վարտըղը մահալլէրտէ իպա-
տէթ ու իպրէթիյլէ չօգլարընը էյի եօլա
վէ տօղըու տինէ կէթիրմիշ տիր: Անճամ
մէգքիւր գրալ վէֆաթ էթտիքտէն սօնրա
ճէմի նէֆի օլանլարըն ըթլաղը չըգտը վէ
ծնլարլա պիրիքտէ պու ազիզ տախի թէք-
րար քիւրսիսինէ կէլիպ քէնտիյէ սիփա-
րըշ օլմուշ սիւրիւսիւ հագգընա չօգ չա-

ընչպէս զէ չօգ եւրկէրտէ մանասթըրլար
եափաղդտան սօնրա Լֆէնտիմիղին 533
սէնէսինտէ էօմրիւնին ալթմըշ պէշ եա-
շընտա փաթ ռուհինի Լլաշընըն էլինէ
թէսլիմ էթաի:

ՓԵՏՐՎԱՐ 14

ՍՈՒՐԲ ԳՆԵՆԵՐԻՈՍ

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

ՍՈՒՐԲ ԳԵՆԱՐԻՈՍ ԵԿԻՍԿՈՊՈՍ ՆԱԺՈՂ
մէմէքէթի Պէնէվէնթ շէհրինտէ Գիօղե-
տիանոս վէ Սաքսիմիանոս գրալարըն է-
յեամինտէ տիւնեայէ կէլտի, տինտար վէ
իպատէթքեար աթալարը մաօրմըն ֆագե-
լէթ թարիգինտէ իլէրի կիթմէսինէ լազըմ
օլան թալիմի էջրէթաիլէր, վէ պու տա-
խի նամքէօր օլմայըպ փէրհիգքեարլըզա վէ
սուլայըլա քէնտիյի թանըյանլարա էյի իպ-
րէթ օլմուշուտու:

Եհրին եպիսկոպոսու վէֆաթ էթտի-
յինտէ ճէմի էհալիի մէմէքէթ պիր օլուպ
ԳԵՆԱՐԻՈՍՈՒ ԻՐԱՏԷԹԻՆԷ գարշը մէրհու-
մուն եհրինէ օթուրթտուլար: ԳԵՆԱՐԻՈՍ
ղայրէթի էլտէն պըրագմայըպ քէնտիյի
սիփարըշ օլան ճանլարըն ուղըունա հէր
զահմէթէ թէհամիլէ էթտի: Օսլիմ
Գիօղետիանոս վէ Սաքսիմիանոս փուլթ-
փէրէսթ գրալարըն քրիսթիյանլարա գար-
շը ֆէրմանը չալ օլտուղունտա, սուրբ
ԳԵՆԱՐԻՈՍ ճէմիաթընա տինլէրինտէ գալի

տուրմաղ իշին գուզվէթ վէ նասիհաթ
վէրտի: Սօնրա քէնտիսի թութուրուպ
փուլցօլօ տէնիլէն շէհիրտէ զընտանա գօ-
նուտուղունտա Կամպանիա հաքիմի զա-
լիմ Տիմոթէոս աղիզին տին խուսուսուն-
տանէ գատար զայրէթլի օլմասընը իշետիպ
իւք էվվէլ օնու թէճրիպէյէ գօմագ իս-
թէտի: Ա է թութուրուպ Նօլա շէհրին-
տէ հուղուրունա չըգարթտը վէ փատի-
շահ Փէրմանընը օգուլուպ՝ միւթի օլ
քէնտինէ գըյմա, եօղսա աճը աճը իս-
քէնճէլէրտէն սօնրա էօլտիւրիւրիւմ՝ տէ-
տի: Ղենարիոս պու թէքլիֆի գապուլ
էթմէյիպ էօլիւմիւմիւ կէօզիւմէ ալմըշըմ,
փատիշահընըն էմրինի իճրա էտէմէմ,
հէքի իսթէրոէն էյլէ տէյի ճէվապ վէրտի-
յինտէ, Տիմոթէոս՝ պիր աթէշ Փուրու-
նունա աթըլըն տէյի էմր էթտի: Աքին
շագգ թէալանըն քէրէմիյլէ իւշ կիւնահ-
յըզ մասըմլար կիպի աթէշ արասընտա
սաղ գալըպ ինայէթքէար եարատըճըսը-
նըն մէտհինի էթտի: Օլալիմ Տիմոթէոս
էօքէսինտէն գուտուրուպ էլպէթտէ հագ-
զընտան կէլէճէյիմ խիւլեատըյլա պիր մէն-
կէնէ իւզէրինտէ աղիզին աղալարընը չէքէ
չէքէ օլ տերէճէ կէրտի քի յնապլարը
էէրինտէն չըգըպ՝ գըմըլտանմաղա պիլէ
թագաթը գալմատը: Սօնրա օրատուն
գալտըրըպ էօլսիւն տէյի զընտանա աթ-
տըլար, լաքին Նլահ օնտա տախի իմտա-
տընը էքսիք էթմէյիպ սէվիւլիւ գուլու-
նուն ճէմի աղալարընա շիֆա վէրտի, վէ

սէմավի վատլար իւէ թէսէլլի էթտի: Տի-
մութոս՝ փուցցոյլ շէհրինէ կիտէճէք օլուպ
Գենարիոսու իքի շայիրտլերիյէ պերապեր
արապասընա թագտը, վէաթ միսալի գօշ-
տուրմաղ իչին եօլտա վերտիյի զահմէթ-
լէր տիւ իւէ թապիր օլունմազ շէյ տիր:
()րայա եէթիշտիյինտէ ախեր սիճիլլերի
քէսիլմիշ իքի քրիսթիյանլարլա պիրլէք-
տէ իւչինիւտէ ազղըն ճանապարլար էօնիւ-
նէ աթտըրար, վէ հայվանլար եազլա-
շույ գօղուլատըգտան սօնրա կերի տէօն-
մէլերինի կէօրտիյիւնտէ փուլթփերէսթ-
լերին ատէթի իւզըէ սիհրպազ տըրլար
գաթլ օլտունլար տէյի հիւքմ էթտի. վէ
լաքին սէօզիւ ազղընտան չըգար չըգմազ
Լլահըն գազէպինէ ուղրայրպ կէօզլերի
կէօրմէզ օլտու: Սուրբ Գենարիոս սէֆիլին
հալինէ մէրհամէթ էյլէյիպ ճիւզի տուա-
տան սօնրա կէօզիւնիւ աչտը վէ լաքին
էյլիյէ պէտէլ քէմլէք էտիպ Լլահըն քէ-
րէմինէ շիւքը վերէճէք եէրէ թանթանա
չօղալմասըն տէյի էվվէթլէյիպ ազիզին
հազգընա վերտիյի սիճիլլ իճրա էթտիրտի:
Սուրբ Գենարիոսուն թէնինի էվվէլ
ղենեւէնթ շէհրինէ վէ սօնրա Նուսիօլլիյէ
կէօթիւրտիւլէր: Հագգ թէալա քէնտի
գուլունուն շէֆաաթըլա չօղ միւճիղէթ-
լէր էթմիշ տիր վէ հալա էտեր: Ս էսուֆ
տաղը աթէշ փիւսքիւրիւպ շէհիրին էհա-
լիսի Գենարիոսուն ազիզ թէնինին պիր
փարչասըլա տաղա տօղըու թափօրաչըգ-
տըղլարընտա ծնուն շէֆաաթըլա քէրիմ

Ելլա՛հ աթէշին զօրունու թէսքին վէ սէ-
ֆիլ ճէմիաթըն տուսսընը գապուլ էտէր:

ՓԵՏՐՎԱՐ 15

ՍՈՒՐԻ ՈՆԵՍՈՒՄՈՍ

ՊՕՂՈՍ ԱՌԱՔԵԱԼԸՆ ՇԱՅԻՐՏԻ

ՊՈՒ ազիզ Բօլոսա շէհրինտէ քիւպար-
պատէ փիլիմոն նամ հէմշէհրիսինին սա-
րայընտա խըզմէթ էտէր իտի: Փիլիմոն
Պօղոս առաքեալըն թէէսիրլի վազընտան
քրիսթիյան տինինէ տէճնաիյիւնտէ ա-
խէր քրիսթիյանլարը տա քէնտի սարայը-
նա ճէմ էտիպ րուհանի սէօզ վէ նասի-
հաթլար իլէ թէսէլլի էտէր իտի: Ապին
Սնեսիմոս քէնտի աղասընա իթաաթուրզ
պուլունուպ փուլթարըն իպատէթինի պը-
րազմատըգտան մատէ՝ ազատ օլմագ սէվ-
տասըլլա էվտէն տախի պիր ազ շէյ թօփ-
լայըպ կիզլիճէ Բօմայա ֆիրար էյլէտի:
Ելլահըն թէտպիր ու քէրէմի իւզըէ Սնեսի-
մոս Բօմատա աղասընըն տօսթու վէ քէն-
տի թանրտըղը Պօղոս առաքեալըլա զըն-
տանտա կէօրիւշիւպ քրիսթիյան տինինին
աօղըուլունու ճնտան էօյրէնտի, վէ
վաթթիզ օլտու, վէ հէր մահալտէ ճնուն
խըզմէթինտէ պուլունմա հէվէսիյլէ Պօղոս
առաքեալա չօգ մագպուլ օլտու:

Սնեսիմոսու աղասըլլա պարըշտըրմագ
իչին Պօղոս առաքեալ պիր թէվսիյէթ-
նամէ եագըպ, էվվէլա սանա խայրսըղը-

տըյսա տա շիմտի իբրիմիզէ տէ խայրլը սէվ-
կիւրիւ էվլատըմ Սնեսիմնսու խըզմէ թքեար
փայէսինտէ թուլթմայըպ գարտաշն կիպի
գապուլ էյլէ, խաթրըմ իչին գապահա-
թընը աֆվ էյլէ ըէճա էտէրիմ տէյէրէք
մէքթուպու Սնեսիմնսուն էլիյլէ փիլիմն-
նա եօլլատը: Փիլիմնն եօլլայանըն խաթրը
իչին մուհապպէթ իլէ Սնեսիմնսու գա-
պուլ էթտի, վէպիր ազ վազթտան սօն-
րա թէքրար Բօմայա Պօղոս առաքեալա
խըզմէթ էթտին տէյի կէօնաէրտի: Պօղոս
առաքեալ տախի խըզմէթքեարնազարըյ-
լա պազմայըպ Ինճիլի շէրիֆին վազինտէ
քէնտիյէ շէրիք էթտի:

Պօղոս առաքեալըն միւճիզաթլա պաղ-
լարը չէօղիւրիւպ զընտանտան չըգտըղընտա
Սնեսիմնսու տախի պիլէսինճէ ալլա Բօ-
մատա վէ ախէր Իթալիա սէմթլէրինտէ
Բրիստոս էֆէնտիմիզի վազ էտէրիտի:
Սօնրա Պօղոս առաքեալըն էլիյլէ եպիսկո-
պոսըգ ըրլթպէսինէ ըէֆի օլուպ Տիմն-
թէնսուն իշի զայէթ չօգ օլտուզունտան
օնուն եէրինէ Լյա սուլու եանի Լփեսոս
շէհրինէ իրտալ օլունտու: Պօղոս առա-
քեալըն էօլիւմիւնտէն սօնրա, Սնեսիմնս
թէքրար զարպ թարաֆընա կիթտի վէ
փաթլատտան կէշէրիքէն Լնդրէաս առա-
քեալըն շայիրտի իսփանիալը Պողիւքսենէ
կոյսա վէ Սառայա րասթ կէլտի վէ օնլա-
րըն ըէճաընա պինայէն կէմիյէ պինիպ Իս-
փանեայա չըգտը վէ եէնի Բաթթիլիա առտ
օլունան էյալէթտէ Ինճիլի շէրիֆի վազ

էտիպ չօղունու աօղբու քրիսթիյան տի-
նինէ կէթիրաի վէ չօգ եէրլէրաէ քիլիսէ-
լէր տախի պինա էթաի:

Տիմիթէոս առաքեալ վէ Յովհաննէս
աւետարանիչ էօլտիւքուն սօնրա Լփեսոս
շէհրինտէ քեաին քրիսթիյանլարըն տէ-
ֆաթ իլէ ըէճալարընա տայանամայրպ
թէքրար շարգ թարաֆրնա տէօնտիւ, վէ
եաշը ալթմըշը կէչմիշ իքէն Տիմիթէոսուն
եէրինէ Լփեսոս շէհրի իւզէրինէ եպիսկո-
պոս մէէմուր օլունուպ՝ մէրհումի մէզքիուր-
լարըն էմէքլէրինի իլէրի կէօթիւրմէյէ վէ
ճէմիաթընը նիլամա զօմաղա զպրէթ
էթտի:

Պիր դաշ մէնէտէն սօնրա Լնթաքեա
Լպիսկոպոսու սուրբ Իգնատիոսուն տին
ուղբունա թութուլուպ զինճիրպէնտ Իգ-
միրէ եէթիշմէսինին խապէրինի ալտըղըն-
տա՝ դարշըսընա վարտը վէ պիրիպիրլէրինի
կէօրիւպ մէսրուր ու միւթէսէլլի օլտուդ-
տան սօնրա պրըլտըլար: Սուրբ Իգնա-
տիոստան սօնրա սուրբ Սնեսիմոս էլէ տիւշ-
տիւ վէ զինճիրէ վուրուլուպ Բօմայա կէօ-
թիւրիւլաիւ: Օրոտա Տերտիւղոս՝ մէն
քիմ սին, վէ նէ ճէսարէթ իլէ թանըմա-
տըղըմըզ Բլասհ վազ էտէյօսուն տէյի
սօրտուղունտա, Սնեսիմոս պի փէրվա վէ
էլֆազ իլէ Բրիստոս էֆէնտիմիլին դանը-
նըն պէհաղըյա տաթըն ալընմըշ Բլասհ
գուլըյում, փութփէրէսթլիքտէն աօղբու
ալլահ փէրէսթլիյէ տէօնաիւմ վէ տինիմ-
աէ դավլիյիմ տէյէրէք հաքիմի տախի աօղ-

րու տինէ կէթիրմէյէ չալըշտը: Ապրին տինսիզ միւսննիտ, ազիզին սէօզլէրինէ առաւա գուլադ վերմէյիպ պէջլէ սերպէսթլիյլէ ճէվապ վերտիյի իչին աճըլընտան վէ սուսուզլուղունտան էօլսին կիթսին տէյի պիր զընտանա աթտըրտը: Այլիզ օրատա օն սէքիզ կին պիր շէյ եէյիպ իշմէտէն սաղ գալըպ վազ ու նասիհատթարըյա չօգ փութփէրէսթլէրի իգրար էթտիյի Բըրիստոսուն տինինէ կէթիրտի:

Այլ հասըլ Տերտիւղոս՝ ազիզի փուցցօլ շէհրինէ կէօթիրտիւ. վէ օրատա տախի ազիզին վազըյա չօգ փութփէրէսթլէր տէօնտիւյիւնտէ հաքիմ գուտուրուպ խայլի զէման գալըն տէյէնէքլէր իլէ տէյտիւրտիւ վէ սօնրա եիւզիւ գօյու եաթըրըպ վիւճուտունու փարէ փարէ էթտիրտի, վէ Սնեսիմոսպու շիտաէթլի իսքէնճէլէր արասընտա եարատըճըրնա շիւքը ու սէնալէր օգույարադ փաք րուհինի Լվասհըն էլինէ թէսլիմ էթտի:

ՓԵՏՐՎԱՐ 16

Ս Ո Ւ Ր Ի Յ Ո Ւ Գ Ե

ԱՌԱՔԵԱԼ

Աջիջ ուսթասը Բըրիստոսու զամ մաղըյըպ սաթան խաին Յուգատան Ֆարգ օլունմա իչին պու ազիզ՝ թադէոս վէ Դէբէոս եանի մէտհու իգրար, վէ ազլէ մալիք իւնվանըյա տատ օլունուր: Այլի-

տէսի՝ ազիզ պիքերի Սէրեւմին գըղզար-
տաշը Սարիամ վէ փէտերի՝ սուրբ Յով-
սէփին գարտաշը Նղէովպա օլմուշ տուր :
Քիւլլիյէն տիւնեայը ըտտ էտիպ Քրիս-
տոսուն էսսէսինտէն կիթտիյի իչին զայէթ-
լէ ծնա մադպուլ օլտու : Քրիստոսուն
շայիրուէրինին սըրասընա նէ զէման վէ
նասը կիրմիշ տիր ինճիլի շերիֆ օլ պիր
առաքեալլարըն ատընըն սըրասընստագ
պիր շէյ սէօյլէմէզ :

Քրիստոսուն Համբարձումունտան վէ
Բուհուլլահըն կէլմէսինտէն սօնրա Յուգա
առաքեալ տախի օլ պիրլերի իլէ պիր օլուպ
տիւնեայը շէյթանըն եէսիրլիյինտէն խէ-
լաս էթմէ իչին սաի պէլիլ էթտի : Եւ-
հուտիսթանտա, իլ ճէզիւրէտէ, Լըմէսիս-
թանտա վէ ախէր թարաֆլարտա կէզիպ
թիւրլիւ միւճիզաթլարլա չօգ խասթէլէրէ
շիֆա վերտի վէ չօգ փութփերէսթլերի
ուօղըու տինէ չէվիրաի : Ա է եէնի տէօն-
միւշլերի գապուլ էթտիլլերի տին պապին-
տէ իճթիմսմ իւզըն սագլամաղ իչին թէէ-
սիրլի մէքթուպլար թահիր էթտիք-
տէն սօնրա՝ Եճէմիսթան թարաֆընտա
էօլտիւ, եախօտ ախէր ըավիլլերին զիւիմին-
ճէ օգ իլէ վուրուլտու, վէ եախօտ պալ-
թա իլէ պաշը փարէ փարէ օլտու :

ՍՈՒՐԲ ԹԻՆՈՂՈՐՈՍ

ՃԵՆՔԺ

ՍՈՒՐԲ ԹԵՊԵՐՈՐՈՍ փութփերէսթ ա-
թալարտան տօղուպ՝ թա քիւչիւք եաշն-
տան քէնտիյի ճէնքճիլիք խրզմէթինէ վեր-
տի: Աքէր արասընտա պուլունան քրիս-
թիյան ճէնքճիլիլէ միւսահապէթ էաե-
րէք եավաշ եավաշ կերչէք Ալլահը թա-
նըտը վէ կիզլիճէ ծնու իգրար էթմէյէ
պաշլատը: Արգատաշլարը փութխանէյէ
կիթտիքլէրինտէ թէպօրոս պիր վէսիլէյ-
լէ ծնլարտան պյորլըպ քրիսթիյանլարըն
ճէմ օլտուղու մահալլէրէ վարըտը վէ լա-
քին տահա իգրար էթտիյի տինի ալանի-
յէթէն սէօյլէմէյէ ճէսարէթ էտէմէզիտի:

ՂԷՍԻ քրիսթիյան օլանլար եա փութ-
լարա թափսընլար վէ եօղսա թիւրլիւ խ-
քէնճէլէր իլէ ղայպ օլտունլար տէյի պիր
փատիշահ Ֆերմանը օգունտուղունտա
թէպօրոս տինինի ղայրը կիզլի սագլամա-
յըպ՝ աշիքեարէն, Քրիսթիյանըմ վէ Քրիս-
տոսուն ուղըունա գանըմըն սօն տամլա-
սընատագ տէօքմէյէ հաղըրըմ տէյի չա-
ղըրտը: Փութփերէսթլէր պունու տույ-
տուգլարընտա ազիզի թութութուպ հաքիմին
հուղուրինէ չըգարտըլար. հաքիմ՝ ազիզին
չաղը վէ տիլպերլիյինէ խալլի նագար էթ-
տիքտէն սօնրա, կէլ օղուլ քէնտինէ գըժ-
մա, ալլահլարա դուրպան սուն վէ տինեա-

նրն սէֆաարնր չըգար տէյիպ՝ տիւշիւնմէ
 իշին վատէ տախի վէրտի: Ազեղ Թէոդո-
 րոսուն վատէյէ հաճէթի օլմայըպ՝ տիւշիւն-
 միւշ վէ գարարընտա գապի իտի իսէ տէ,
 էզճիւմէ տահա էյի հազըրլանմաղ իշին
 վատէսինի գապուշ էթտի: Ա ազթ թէք-
 միլ օլտուզունտա ֆիիլէն տախի տիւշիւն-
 տիւյիւնիւ կէօթէրմէք իսթէյիպ կէճէ-
 լէյն շէհրտէն տիշարը չըգար վէ փութլա-
 րա սունուլմուշ միւթէպէր փութխանէ-
 լէրին պիրիսինէ աթէշ վէրիպ թէմէլլէրինէ
 գատար եագար: Իրթէսի կիւնիւ շուրայա
 պուրայա ատամլար տաղըլպ էտէնի արա-
 տըզլարընտա, Թէոդորոս հիւննիւ իրատէ-
 սիլյէ տիվան եէրինէ վարըպ՝ շէյթանլարըն
 եաթաղընր եագան պէնիմ, պաշգաօընըն
 գանընա կիրմէյին տէտիլինի փութփէ-
 րէսթէր իշիթաթէրլէրինտէ հայգըրտըլար,
 վէ ազիզին իւզէրինէ հիւճմ էտիպ ճէ-
 պրէն տիվանտան տիշարը սիւրիւքլէմէք իս-
 թէտիլէր: Ապրիմ տախի պու վագըրայա
 ինանամայըպ ըէսմէն՝ եագան սէնմիսին,
 վէ խաթանա աֆվըն տախի վաճմը տէյի
 ազիզէ սիւալ էթտիլինտէ, պէլի էֆէնտիմ
 պէն եագմըշլմ. գապահաթըմ եօգ քի
 աֆվ տիլէյիմ, հաթթա եագմամըշ տախի
 օլսամ շիմտի եէնիտէն եագարըտըմ տէյի
 ճէվապ վէրտի: Ապրիմ զազապէ կէլիպ
 ինճէ չըպուգլարըլա ազիզի տէօյիւնլէր
 տէյի էմը էթտի, վէ սօնրա գօգմուշ զըն-
 տանա աթըպ գարարընտան տէօնմէզէն
 տահա պէտթէրինէ հազըր օլ տէտի: Թէո-

դորոս պու իսքէնճէլէրտէն հիշ ճէսարէ-
թինի ղայպ էթմէյիպ զընտանտա տայիմ
տուայլա Վրիստոսուն եարտըմընը տիլեր-
իքէն՝ պիրտէ ղաֆլէթէն Վրիստոս կէօ-
րիւնիւպ՝ Ղօրգմա սէվկիւլիւմ թէոդորոս,
հէր իսքէնճէլէրին արասընտա պէն սէնին
իլէյիմ տէյի թէսէլլի էթտի:

Պիր դաշ կիւն միւրուրինտէն սօնրա
հաքիմ թէքրար հուզուրինէ չաղըրըպ
թէքրար տին իւզէրինէ թէֆթիշ էթտիք-
տէն սօնրա միւրատընա էրէմէյէճէյինի
էյիտէն անլատըղը իշին ազիզի պիր տիրէ-
յէ պաղլաթտը վէ տէմիր թարագլարլա
թէնինի գաղըթտըգտան սօնրա մէշալէ իլէ
տաղլաթտը: Պու իսքէնճէ ղայէթլէ շիտ-
տէթլի օլտու, զիրա զալիմ ճէլլատլար ազի-
զին քէմիլլէրինէ գատար էթինի սըյըրըպ
եադտըլար. էզճիւմլէ թէոդորոս շաղ վէ
կիւլէր եիւզիւլէ տուրուպ, Ղաւիթ փէյ-
ղամպէրիլէ, շէր ան խալիգ էֆէնտիմին իս-
մինի թէպարիք էտէյիմ վէ մէտհիլէպպիմ-
տէն էքսիք օլմասըն տէր տուրուրուտու:
Հաքիմ պունուն տալի քեար էթմէտի-
յինի կէօրտիւյիւնտէ՝ քէսքին աթէշ եան-
սըն վէ թէոդորոս իշինէ աթըլաըն տէյի
էմր էթտի: Ազիզ եօլտա կիտէրիքէն պու
էմր իշին մահզուն գալթըշ տօսթլարընտան
պիրիսինէ րասթ կէլաի. օնու թէսէլլի է-
տիպ եիւրէք վէրտիքտէն սօնրա՝ Ղօրգմա,
չափուճապ էնսէմտէն կէլ, վարտըղըմ
եէրտէ սէնի պէլլէրիմ տէյիպ հէմէն իլէ-
րի երղըմըշ օտուն եէրինէ կիթտի, վէ

աթէշին իւզերինէ պիր խաշ նիշանը չը-
գարտրգտան սօնրա գօրգուսուզ իշինէ
աթըտը վէ՛Նարատըճըսընն իսմի շէրիֆի-
նէ սէնալէր օգույարադ Լ:Ֆէնտիմիզին 304
Թարիխինտէ հասրէթ շէքտիյի մարտի-
րոսլուգ Թաճընը ալմաղա նայլ օլտու :

ՓԵՏՐՎԱՐ 18

ՍՈՒՐԻ ԻՆՆՈՎ ԿՆՆՏԻՈՍ

ԲՕՄԱ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ

ՊՈՒ ազիզ Բօմայա եազըն Լյպանօ տէ-
նիլէն շէհրաէ տօղուպ էֆէնտիմիզին 402
սէնէսինտէ քէնտի Ֆազուլէթ իւ իսթիհ-
գագը իշին տահա գըրդ իքի եաշընտա
իքէն Բօմատա սուրբ Պետրոսուն քիւրսիւ-
սինէ ճիւլուս էթմէյէ ինթիխապ օլուն-
տու : Սանսըպա կէչտիքտէն սօնրա , տա-
հա զիատէ քէնտիյէ սիփարըշ օլմուշ
սիւրիւյիւ էյի գայըրմաղ իշին եարտը-
մա միւհթաճ օլտուղունու Թանըյըպ տուա
վէ փերհիզէ քիւլլիյէն Լյլահա սըյընրը
վէ օնուն հիմայէսինի տիլէր իտի : Հէր
շէյտէն էվվէլ ճէմիաթընա էյի իպրէթ
վերիպ Լյլահըն հագգ էօքէսինի Թէպքին
էթմէ իշին օրուճ Թուլթար վէ ախէր իպա-
տէթ Թալիմաթլարըյա նէֆսինի զապթ
էտէր իտի : Հէփիսիյէ , պախուսուս կիւ-
նահ քետրլարա չօգ հազիմլիյէ սէյյէշիպ
եիւրէքլէրինի քէնտիյէ ճէլպ վէ ճանլա-
րընը Լյլահա քէսպ էթմէյէ չալըշսըրա :

Բօմատան տահա օլ առիլէրտէ փութ-
 փէրէսթլէրին պէտ ատէթլէրի գալլամա-
 յըպ չօգ կիւնահարզ ճանլարա շէքք օլուր-
 ուտուլար. սուրբ իննովկենտիոս գապիլի
 հալ իւզրէ պու շէյին էնսէսինտէն տիւ-
 շիւպ սուրբ փրուտէնցիոսուն վէ ծնուն
 կիպի սաիր ազիզ վէ ալիմ քիշիլէրին եար-
 ալմըյա պիւսպիլթիւն գալտըրամատըյ-
 սատա չօգ էքսիլթաի: Ազիզէն զայրէթի
 եալլընըզ Բօմայա նիզամ վէրմէտէ օլմայըպ
 տիւնեանըն աէօրթ թարափընտա օլան
 քիլիսէլէրին նիզամ ու րապթընա մուգա-
 յէտ օլտու: Իսփանիա եպիսկոպոսլարընըն
 մսպէյսինտէ զուհուր էտէն տին մատտէ-
 սի հագգընտա իսթիլալը աույտուղուն-
 տա թէէսիրլի վէ միւֆասարլ մէքթուպ-
 լար եազըպ արալարընը պուլմաղա չալըշ-
 սը: Յովհան տիկեբերանըն իսթամպօլտա
 շէքաիյի զուլմա նէ գատար եիւրէյի գը-
 ըըլպ՝ թէսէլլի քեաղըսլարը թահրիր
 էթմիշ տիր աիլ իլէ թապիր օլունմաղ:
 Պու ազիզ շէհր վէ էյալէթ եպիսկոպոս-
 լարընըն րէճասընա րիպէթէն տին վէ
 սուրբ խորհուրդլար պապընտա էլֆաղա
 չօգ քիթապլար թէէլլիֆ էթմիշ տիր:
 Պունա քէզալիք ախէր տախի խայրը շէյ-
 լէր էթմէք արգուսինտէ իքէն Գուլթը
 աէնիլէն միլլէթին փատիշահընըն վէ Ուն-
 րիոս չատարըն արասընտա զալզա զուհուր
 էտիպ ճէմի գուրտուլու շէյլէր կէրի գալ-
 տը: Բօմա րիճալ քիպարընըն թէքլիֆինէ
 պինայէն սուրբ իննովկենտիոս պու իքի

փատիշահլարն արաւորն պուլսւա ուշ-
լաշարմաղա չօգ չալըշոր, լաքին էմէյի
պօշա չըգտըղնաա քէնտիսի Բօմատան
տիշարը 'գաշըպ ճէմիաթընըն չէքտիյի
րէնճիտէ վէ զուլմար իւզէրինէ աղլար
տուրուրուտու: Վ ագթ լուխսաթ վէր-
տիյինտէ պիր թազրիպ Բօմայա ալտէթ
էթտի, վէ եաւաշ եաւաշ զաւղա քէտիլ-
տիյինտէ թէքրար քէնտիսի գատիմի ատէ-
թի իւզրէ քիլիսէսինին նիղամընա մէշղու-
օլտու: Ալլատտան վէրիլմիշ հիւքմու նու-
ֆուկսւյլա էւքի (Թուշուշ վէ Ս'էլա Ժողով-
քույլա րէտտ օլունմուշ Պեղադեանլարն
զալաթ թալիմաթընը քէնտիսի աախի
րէտտ էտիպ յողովքուշ վէրտիյի իլամը
միւզարրէր էթտի:

Պու գատար զահմէթտէն սօնրա էմէ-
յինին էճրինի ալմաղ իչին Նֆէնտիմիլին
417 սէնէսինտէ վէֆաթ էտիպ կէօյլէր
տէվէթինէ թէպտիլ օլտու:

ՓԵՏՐՎԱՐ 19

Ս Ո Ւ Ր Ի Մ Ն Ս Ր Ո Պ

ՎԱՐԴԱՊԵՏ

ԼԵՐԵՆԻ միլէթիմիզին ազիմ վէ ազիզ
վարդապետի Ս'եօրոպ Էրմէնիսթանըն Տա-
րօն Էյալէթինին Հացեկաց տէտիքլէրի գա-
տապատընաա տինտար վէ իպտտէթքեար
Վարդան նամ քիմէսնէնին Էվլատըլար,
պու ազիզին տարլ իամի Ս'աշտօց ուտու,

վէ Սեարույ չաղըըմասըննն սէպէպի իլիմ-
 ասըըզը վէ ուսթալըը իչինն տէնիլմիշ
 էքժաս օլունուր: Վիւչիւք չաղընտան
 զէրի սուրբ Ներսէս հայրապետին էլի ալ-
 թընտա թէրպիյէ վէ իլմէ թալիպ օլուպ
 օնուն շայիրտի վէ սօնրա քեաթիպի օլ-
 տու: Սուրբ Ներսէս էօլտիւքտէն սօնրա
 Վարազդատ, Արշակ, Վաղարշակ վէ խոս-
 րով էրմէնի փատիշահարըննն էյեամինտէ
 գափույա վարուպ իլմէ աշինալըզը վէ տէվ-
 լէթ խըզմէթինտէ իշկիւզարըզը իչինտէֆ-
 թէրտարըզ րիւթպէսինէ նասպ օլուն-
 տու, վէ ճէնքճիլիք սանասթընտա տախի
 չօգ իլէրիլէյիպ փատիշահարընն վէ րիճալ
 քիպարընն իֆրաթ սէվկիւլիւսիւ օլտու:

Պու ճինս մէսնէտ վէ տալտաղա արա-
 սընտա իքէն եինէ տուա վէ իպատէթ թա-
 լիմաթընը պէր թարաֆ էթմէյիպ շէպան-
 րուպ սուրբ քիթապը էլինտէն պըրագմազ-
 լուր: Վ էլհասըլ խալլի միւտտէթ պու-
 թարիպ իւզընէ էօմր կէշիրտիքտէն սօնրա
 պիւլքիւլ թէրքի տիւնէա էտիպ րահիպլէր
 մանասթըրընս կիրտի, վէ քահանալըզ տէ-
 րէճէսինէ էրտիյինտէ տուասընս վէ Ալլահ
 խըզմէթինէ տահա զիատէ մէշլուլ օլտու:
 Աէշիրտիյի էօմրիւնսըգըըզը տահա քէնտի
 արզուսինէ մութապըզ կէօրիւնմէյիպ շէօլ
 վէ իզօրիզ եէրլէրէ չէքիլտի վէ միսլի մէլէք
 էօմր սիւրիւպ քէնտիյէ կէլէնլէրի բուհանի
 եօլտա թէրպիյէ էթտի: Պուրատա տախի
 չօգ էյլէնմէյիպ լըմէնի միլլէթիմիզին ուղ-
 րունս խալը իշլէր էտէպիլմէ իչինն շայիրտ-

լէրինին պիր գաշըսըլա Վողթան թարաթ-
լարընա էնտի վէ չօգ միւծիւղէթլէր էյլէ-
յիւ պագը գալան փութփէրէթլէրլէրի
վէ րապուլթաարզ լըզլարը տէֆ վէ ինծիլի
շէրիֆին նուրունու ալէմէ նէշը էթտի :

(Օ) Էննայէ գատար Լըմէնի լիսանընըն
հարֆլարը օլմատըղընտան Բում վէ Սիրեա-
նի լիսանի հուրուֆլարըսլա Լըմէնի քի-
թապլարը ինչա վէ մէշգ օլունուրուտու .
օլ սէպէպտէն պայաղը խալզ օգումա եաղ-
մա իլլինտէն պիխապէր գալըպ, եալընըղ
էրմէնիճէ լիսանինէ աշինա օլանլար ախէր
լիսանլէրին եաղըլարըսլա էրմէնիճէյի օ-
գույսալ անլայա պիլիւրիտիլէր : Սուրբ
Սենարու պոնա պիր չարէ պուլմաղ իչին
կէճէ կիւնտիւղ տիւշիւնիւպ տլիմ քիմնէլէր
իլէ տախի իսթիշարէ էաէրիտի : Ինճամ
չօգ զահմէթտէն վէ խայլի տուատէն սօն-
րա թէտպիրի իլահի վէ պիր աճարպ րու-
յայլա Լըմէնի լիսանըմըղըն եաղըլարընը
իճատ էթտի : Պու աղիզ Բլահըն եար-
տըմըսլա Նիւրճիլէրին վէ Էիրվանլարըն
տախի հուրուֆունուն փէյտա վէ իճատ
օլմատընա սէպէպ օլմուշտուր :

Պունտան պէօյլէ Սաամշապուհ փատի-
շահըն վէ սուրբ Սահակ Պարթեւին րիզա-
սըսլա մէտրէսէլէր եափտըրար վէ միլլէթ
իչինէ եաղըպ օգումա իլլինի սօգտուղտան
սօնրա լիսանի ախէրլէրտէն Լըմէնի տիլի-
միղէ չօգ մէնֆաաթլը քիթապլար թէրճի-
մէ էթտի : Սուրբ Սահակ Էօլաիւքտէն
սօնրա մէրհումուն եէրինէ կէշտի վէ ալթը

այ միգտարի քէնտիյէ սիփարիշ օլմուշ ճան-
լարը էյիճէ գայրըրարգտան սօնրա էֆէն-
տիմիլին 440 սէնէսի վաղարշապատ շէհ-
րինտէ էյի էօլիւմ իւլէ էօլտիւ: Ճանընը
թէսլիւմ էթաիյի վազթ, էվին իւզէրինտէ
պիր միւնէվլէր խաչ կէօրիւնիւպ ազիզ
թէնի Օշական տէնիլէն գալատա կէօ-
միւլիւնճէյետէք թապուտունուն իւզէ-
րինտէն գալլամատը:

ՓԵՏՐՎԱՐ 20

ՍՐԻՈՒՀԻ ՊՐԻՃԻՏԸ

ՊՈՒ նամտար ազիզէ Շալէտ թօփրա-
ղընտա քիպարղատէ վէ իպատէթքետար
աթալարտան տիւննայէ կէլտի: Ալաի-
տէսի Աիկրիտա համիլէլիյի վազթ տէ-
նիզտէ պիր թէհլիքէլի ֆօրթունայա րազթ
կէլիպ միւճիզէթլէ գուրթուլտուղունտա
կէճէլէյն պիր րազպէթլիւ իսթիյար կէօ-
րիւնիւպ, վար րահմինտէքի թաշտուր-
ղըն էվլատընա միւթէշէքքիւր օլ, Նլլահ
օնուն խաթրը իչին էօմրիւնիւ սանա պա-
ղըշատը, ֆազաթ չօճուղուն թէրպիլի-
սինէ էյի մուգայէտ օլ, զիրա ազիւմ սուրբ-
լուզ մերթէպէսինէ եէթիշէճէք տիր, տէ-
տի: Ալալտէսի էօմրիւ օլտուգճա ազիզ
զրղընըն թէրպիլիյէսինէ էյի տիգգաթ էթ-
տի, վէ քէնտի էօլտիւյիւնտէ Պրիճիտա
աահա եէտի եաշընտա իքէն Նլլահտան
գօրգար զահիտէ թէյզէսինէ թէսլիւմ

օրունտու: Օն եաշընտա իբէն Վրիստոս
էֆէնտիմիլին չէքոյի եղիյէթլէր իւզէ-
րինէ պիր քարոզ իշիթտի, վէ կէճէ
Վրիստոս էֆէնտիմիզ քէնտիտի խաշ իւս-
թիւնտէ գանա միւլէվիլէս օնա կէօրիւնտիւ,
պու հալտէ Վրիստոսու կէօրաիլիւնտէ,
աւ էֆէնտիմ, քիմ սէնի պու հալէ կէ-
թիրտի տէյի սիւալ էթտի, վէ պէնի սէվ-
մէյիպ թէմպիհլէրիմի պյադ ալթընա ա-
լանլար վէ հատորզ էյլէքլէրիմէ նամքէօր
պուլունտանլար տէյի, Վրիստոստան ճէվապ
ալար: Պունտան սօնրա ախէր առհա չօդ
սէմալի կէօրիւնիւշլէր պու ազիզէյէ վու-
գու օլմուշուսատա պու իւք Վրիստոսուն
կէօրիւնմէտի օլ տէրէճէ ֆիքրինտէ թուպ օ-
լունտու քի հէր տէֆա ազլնա կէլաիլինտէ
կէօզ եաշը տէօքէրիտի: Աէճէլէյն կիզլէ
դալգըպ տուպյա տուրուր վէ ուզըն թէ-
ֆէքքիւրլէր էտէր իտի, վէ հէր կիւնէ
իրատէթինի գըրըպ Վրիստոսուն խաթրը
իշին եղիյէթ վէ րէնճիտէ չէքմէք ար-
զուլէր իտի:

Օն իւշ եաշընտա իբէն վիտէրինին էմ-
րինէ գարշը կէլմէյիպ Ներեչիա պէյի Ուլ-
ֆօն նամ պէյզատէ իլէ թէգէվիլիւճ էթ-
տի: Ազ վազթ զարֆընտա օլ տէրէճէ
աղասընըն կէօնլիւնիւ քէնտիյէ ճէլպ էթ-
տի քի եալաշ եալաշ աաէթ էթտիյի
ջյուն վէ պումարպազլըզ վէ պունա տաիր
ախէր պէա խուլլարընտան վաղ կէշիրիպ
Ալահըն թէմպիհլի իւզրէ քրիսթիյանճա
եաշամաղա եիւզ թուլթուրտու: Ազիզ

Պրիճիտանըն տէօրթ էվլատը վէ տէօրթ գըղը օլտու. էվլատընըն իքիսի տաճա կիւնահ նէ օլտուղունու պիլմէտէն Ղլաճ-տան տալէթ օլունուպ ճէննէթէ նայլ օլտուլար վէ օլ պիր իքիսի եահուտիւ-թանա կիտէր իքէն էօլտիւլէր: Վըղընըն իքիսի տէվէթ սարայը իչինտէ ֆազուլէթ վէ իպատէթ էօրնէյի օլուպ ճէմի տիշէճ-լիլէրէ էյի իպրէթ օլտուլար. իւչինճիւ սիւ պիր մանասթըրա կիրիպ զահիտանէ էօմր կէչիրտի վէ տէօրաիւնճիւտիւ Վատա-րինէ՛ Բօմա սրբազան քահանայապետինին էմրիլլէ սուրբլար սրբասընա գայտ օլուն-մուշ տուր: Սրբուճի Պրիճիտա նէ կիուէնէ քէնտի էվլատլարընըն էյի թէրպիլէտի չաղգընտա տիգգաթ էթմիշ տիր, պալա-տէ զիքը օլունանլարտան սուհսուլէթլէ ֆէճմ օլունապիլիր:

Ի՛ճլինին ըիզասըյլա պիր պիմարխանէ պինա էթտի վէ ճէր կիւն սաաթ սաաթ կիտիպ օրատա խըզմէթ էթտիքտէն սօն-րա չօղ տէֆա խաաթէլէրին այաղընը եւյ-գայըպ էօվէր խի: Վիր կիւն էճլիլլէ Յակովբոս առաքեալն մէզարընա ղիյա-րէթ էթմէ իչին խիանեատա Բօմիօ-թէլլա շէճրինէ կիթտի, վէ տէօնիւշտէ էճլի աղըր քէֆսիղէնիպ եաթտըղընտա, սուրբ Վիտնեսիոս աղիղէյէ կէօրիւնիւպ խայլի չօղ օլաճաղ մատտէլէրտէն մատաէճ-լի Ուլֆօնէնին տախի տիւղէլէճէյինին խա-պէրինի փէշինճէ օնա պիլտիրտի: Վիլ վա-գը Ուլֆօն սաղալտըղտան սօնրա զայրը

տիւնեա իչին տիւնեատա եաշամագ իս-
թեմէյիպ զահիտէ էհլինին ըիզարոյա
կիստերսեան թապիր օլունան ըահպլէրին
մանասթըրնա չէքիլտի վէ օրատա իպա-
տէթ իւզըէ եաշայըպ էօմրիւնիւ թէքմիլ
էթտի:

Պունտան պէօյլէ օթուզ սէնէ միգատրի
տահա սրբուհի Պրիճիտա եաշատը, վէ
հէր արգուսինի եերինէ վարտըրան էն-
կէլլէրտէն պու կիունէ խէլաւ օլտուգտան
սօնրա քիւլլէլէն քէնտիլի իպատէթ թա-
լիմաթընա վերտի, վէ վարիյէթինին նը-
ֆընը սաղ օլան գըզլարընա, վէ նըֆընը
ֆուգարէլէրէ թէվզի էտիպ քէնտիսի ըի-
յազաթ իւզըէ եաշամաղա դարար վերտի:
Էթթիթէտէ տէօրթ տէֆա օրուճ թու-
թարըտը, ճումա կիւնլէրի սատէ էքմէք
վէ սույուլա կէչիլիլտի. չօգ կէճէլէր ու-
յումայըպ տուա վէ բուհանի թէֆէք-
քիւլլէր վէ իլահիլէր իլէ էյլէնիլիտի:
Գալան վարիյէթիլլէ հէր կիւն օն իքի
ֆուգարէյէ եէմէք վերիպ օնլարա ալազ
կէօնիւլլիւլիլլէ խըզմէթ էտէր իտի: Ալթ-
մըշ Սարապետ իչին պիր մանասթըր պի-
նա էթտի, վէ գանուկարըն շուրութու-
նու Քրիստոս էֆէնտիմիզ ազիզէյէ իհսան
էյլէմիշ տիր: Արասը չօգ կէչմէյիպ քէն-
տիսի տախի պինա էթտիլի մանասթըրա
չէքիլտի, վէ օլ պիր զահիտէլէր իլէ պիր-
լէքտէ զահիտանէ եաշատը:

Իքի սէնէ միգատրի օրատա գալտըգ-
տան սօնրա, գըզը կատարինէ իլէ պիրլէք-

տէ սուրբարքն մեզարքնա զհյարէթէ չըգ-
տը վէ Բօմայա եէթիշաիյնտէ պիր հիւմ-
մայա կիրիթթար օլուպ խայլէ եզէյէթ վէ
աղբըլար չէքաիքտէն ոօնրա բոյասընտա՝
նայլ օլաճաղը գուլթլու տէվէթ խապէ-
րինի տէֆաթ իլէ Կրիստոս եֆէնաիմիզ-
տէն տույուպ թէսէլլի օլտու . վէ էնճամ
եէթմիշ պիր եաշընտա իքէն խոստովա-
նանքընը օլուպ Սրբուլթիւնունու ալտըզ-
տան ոօնրա, գըզը ազիզ Կատարինէնին
էլինտէ ազիզ փաք բուհինի Ըլահա թէս-
լիմ էթտի :

ՓԵՏՐՎԱՐ 21

ՍՐԲՈՒՀԻ ՄԱՐԿԻՆԻ

ՍՐԲՈՒՀԻ Մարկիանէ Կիսկղէտիանոս
վէ Մաքսիմիանոս գրալարըն վազթինտէ
Սաղըըպտա Բուսուգուր տէտիքլէրի չէ-
հիրտէ քիշիզատէ վէ զէնկին աթալարտան
տիւննայէ կէլտի : Պու աղիզէ թապիաթ
վէրկիսի կիւզէլլիյնի վէ ախէր պունա տաիր
տիւննէվի շէյլէրի խօրլայըպ փաքլէյնի
Կրիստոսա ֆիտա էթտի, վէ հէր թիւր-
լիւ զէվզ ու սէֆալէրաէն իպա էթմէսինէ
տէ գանաաթ էթմէյիպ, տահա էյի քէն-
տիսէվկիւլլուտիւ Կրիստոսա խըզմէթ էթ-
մէ իշին վաթանընը թէրք էթտի վէ էյա-
լէթլինին փայիթալսթը ճէգայիրէ վարըպ
պիր քիւշիւք գօլեպա իշինէ չէքիլտի վէ
քէնտիյի քիւլլէյէն տուայա վէ թէֆէք-

քիւրէ վերերէք, Բրիստոս եֆէնտիմիզն ուղղունա գանրնը տէօքմէյէ հաղըրլանտը: Պիր կիւն ճէզպիր շէհրին մէյտանընտա կեղերիքէն Ղնահիտ աէնիլէն փուլթուն թասվիրինի կէօրտիւ, վէ եափաշ եափաշ եանընա վարդպ ափանսըգտան վուրտու վէ եէր իլէ եէքսան էթտի: Իյալգ պունու կէօրտիւյինտէ Մարկիանէնին իւկերինէ տիւշիւպ եոււրուգ վէ թէքմէլէր իլէ խայլէճէ էօրսէլէտիքտէն սօնրա հաքիմին հուզուրունա չըգարտըլար:

Հաքիմ տահա պիր շէյ սօրմատան Մարկիանէ քրիսթիյան օլտուղունու վէ Բրիստոսս ոէճտէ էտիպ սախթէ փուլթլարտան իքրահ էթտիյինի պյան ու աշիքեար կէօլթէրտիքտէն մատա, փուլթփերէսթլիքտէն վաղ կէլինլէր տէյի հաքիմ վէ էթրաֆտաքիլէրէ տախի նատիհաթ էթտի: Հաքիմ զաղէպէ կէլիպ աղիզէյէ եափուղ սիլլէլէր վուրտուրտուգտան սօնրա պատէհու էտէպսիղ մաթրազչըլարըն էլինէ թէսլիմ էթտի: Իպլթիտա Ֆլամէսս իսմիլլէ պիր մաթրազչըյա թէսլիմ օլունտու, վէ ափանսըգ միւճիզաթէն աղիզէնին տէօրթ թարաֆընա չէքիլէն տիվար, մաթրազչընըն մէքրուհ մէյլինէ մանի օլտու: Պու վագըստէն մաթրազչը իւրքիւպ իրթէտի սապահ Մարկիանէնին այաղընա տիւշտիւ վէ Ղլահտան պէնիմ իչին աֆվ տիլէքիշու մէքրուհ խըգմէթիմ տէն պիր տն էվվէլ զուլթուպըլմ տէյի նիյալ էթտիյինտէ, նահատակ օլաճաղըմ

կիւն արզուն թէքմիլ օլուն տէյի, Մար-
կիանէ օնա վատ էթտի:

Տիւ հալ պու միւծիղէթին խապէրի
պիւթիւն շէհրին իշինտէ չալ օլուպ հա-
քիմին գուլղընատագ վարար: Միւան-
նիտ հաքիմ ախէր մաթրագչընըն էլինէ
վերսինլէր, վէ օ տա օլմագսա իրթէսի կիւն
թէքրար պիր ղայրիսինէ թէսլիմ էթսին-
լէր տէյի էմր էթտի. լաքին պու ծիւմլէ
հիշ պիր ֆայտէ էթմէյիպ՝ փաքլիլինէ քիլ
կէլէճէք անտէ օ հեքմէթլի տիվարըլա
Նլաճ ազիզ ճարիյէսինի հըֆզ էտէրիտի:
Ազիզէսին սաքին օլտուղու եէր՝ ճէմաաթ
պաշը Բուգարիսս նամ պիր եահուտինին
էվինէ եագըն օլուպ իշինտէ օթուրանլար
ազիզէյի մասդարա էաէր իաիլէր: Արբու-
հի Մարկիանէ Նլաճ մուհապպէթի աթէ-
շէլլէ թութուշուպ, էվին իւսթիւնէ կէօյ-
տէն աթէշ էնիպ՝ եագսըն վէ քիւլ էթ-
սին, վէ պիր տահա օրատա պինա գուրուլ-
մասըն տէյի լանէթ օգուտու: Ա ազրա
սրբուհի էօլտիւյիւ վագթ մէրսում եա-
հուտիլէրին էվինէ աթէշ էնիպ՝ իշինտէքի
ատէմլէր իլէ պերապէր քիւլ էթտի վէ պիր
տահա օլ մահալտէ պինա գուրուլմատը:

Նիհայէթիւ էմր սրբուհի Մարկիանէ-
նիննահատակ օլաճագ կիւնիւ կէլտի խալդ-
թէմաշա եէրինէ ճէմ օլուպ մաթրագ-
չըլարըն օլունու պաշլատըղընտա պալատէ
զիքր օլունան Տիլամէոս սրբուհինին վատի
միւծիպինճէ ճէմաաթըն ըէճասըյլա ազա-
տէլիլինի պուլտու, վէ սօնրա հաքիմին

էմբի իւղըէ օրատա պուլունանկար ազիզէյի պիր տիրէյէ պաղլայըպ ճանապարհորդն էօնինէ աթտըլար : Իւք իպթա իւղէրինէ պիր գուտուրմուշ արսլան սալտըլար, լաւքին հայվան ծնա պիր քէտէր վէրմէյիպ ուսլու տուրտուղունտա՝ սէյիրճի եահոււ տիրէրին ըէճաւընա մէպնի պիր ազըլն պուղա սալը վէրտիլէր, քի ազիզէնին պաղլընը տէլիպ նիմճէնաղէ օրատա պըրադտը, վէ սօնրա թէէքրար օյուն եէրինէ կէթիւրիպ տիրէյէ պաղլատըգտան սօնրա թիւրլիւ իսքէնճէլէր վէրտիլէր վէ Վարկիանէնին զայրի թագաթը քէսիլիպ էօլիւմինիւ եազըն կէօրտիլինտէ, Լա՝ Բէպպիմ րուհիմի սէնին էլինէ թէսլիմ էաէրիմ տէյէրէք կէօյլէր ճէննէթինէ նայլ օլտու :

ՓԵՏՐՎԱՐ 22

ՍՈՒՐԲ ԿՈՒՌՆԵԼԻՍ

ԵՒԻՁ ՊԱՇԸ

ՍՈՒՐԲ ԿՈՒՌՆԵԼԻՍ եահուտիսթան Գայսէրիսինտէ եիւզ պաշը օլուպ կէրչէք Նլլահը թանըտըղընտա տուա վէ իպատէթիլէ ծնա խըզմէթ էթմէյէ պաշլատը : Պիր կիւնատէթի իւղըէ սաաթ տօգուղ սուլարընտա տուա էթտիլի վագթ ափանսըղինսան քիսիլէթինտէ պէյազ վէ փիւրնուր լիպաս իլէ պիր մէլէք կէօրինիւպ, Կուլնելիս տուալարըն վէ ոստագալարըն Նլլահ ազիմիւշան հազրէթլէրինին թախթի

պալատընա չըզույ գապուլ օլունտու, շիմտի
 Լաֆա շէհրինէ պիրինի կէօնաէր, տէնիզ
 քէնարինա եազըն Սիմոն նամ տէպպազըն
 էվինտէ քեաին Սիմոն Պետրոսու չազըթ
 քի սէլամէթ եօլունու սանա կէօթէրսին,
 տէտի: Սուռնելիոս մէլէյին էմրինէ ի-
 թաաթէն էթպաալէրինտէն իբի քիշի
 իլէ պիր էմէքտար ճէնքճի պիրլէքտէ Լա-
 ֆա շէհրինէ սուրբ Պետրոսու տապէթ էթ-
 մէ իշին եօլատը: Սուրբ Պետրոս էվին եօ-
 գարըքի գաթընտա տուտյա տուրուր ի-
 քէն կէօյ աչըլտը, վէ տէօրթ ուճունտան
 աօրլը պիր պէզ կէօրիւնտիւ, քի իշինտէ
 եահուտիլէրին այնի իւզըն նափաք ու-
 յըլան թիւրիւ հայվանաթըլա տօլու էօ-
 նիւնէ էնտի: Պետրոս միւթէհայէիօ օ-
 լուպ գալտըղընտա, Վալզ, պուռլարը պօ-
 ղազլա տա եէ տէյի կէօյտէն սէտա կէլտի.
 Պետրոս հաշա, էֆէնտիմ, նափաք շէյ
 աղղըմա գօմամըշըմ վէ գօմամ տէյիպ չէ-
 քիլաիյինտէ, Լլահըն փաք էտիպ սանա
 վէրտիյի շէյէ սէն նափաք տէմէ տէյի
 թէքրար սէս կէլտի: Պու բույա իւշ
 տէֆա թէքրարլանտըգտան սօնրա մահվ
 օլտու: Լլահպու շէքլ բույայըլա եահու-
 տիլէրին նափաք թութտուղու փութփէ-
 րէսթլէրիլէ ֆարգ էթմէյիպ գօնուշմաղա
 վէ ծուարա վաֆթիզ վէ քրիսթիյան տի-
 նինին խորհուրդարընը վէրմէյէ չէքինմէ-
 սին տէյի Պետրոսա անլաթտը:

Պետրոս՝ պու սէմավի բույանըն մանա-
 սը իւզէրինէ տիւշիւնիւպ տուրուրիքէն՝

ԿՈՒՌՆԵԼԻՈՍԸ ԵՕՂԱՄԱՐՈՂ ԻՆՉ ՄԱՐԻՄ ՄԱՆ
ՎԵԹՃԻԼԵՐ ԿԵԼԻԱ ԳԱՓԻՈՂՈՒ ՎՈՐՄԱՐՈՒՄ:
ՊԵՐՈՍ ԱՊՈՆՄԱՐՈՒ ՍԵՅԼԵՂԻԱ ԿԵԼԻՄԵԼԵՐԻ-
ՆԻՆ ՍԵՅԼԵՂԻՆԻ ՄԱՐՄԱՐՈՒՄ ԲՈՂԱՄԱՐՈՒՄ
ՄԱՆՄԱՐՈՒՄ ԵՆԼԱՄՈՐ, ՎԵ ԻՐԹԵՍԻ ԿԻՆ ԱԼԻԼԵ-
ՐԻՆՃԵ ԳԱԼԳՐԱ ՎԱՅՄԵՐԻՅԵ ՄՈՂՈՒ ԵՕՂ ՐԵ-
ՎԱՆ ՕԼԱՄՈՒ: ՎՈՒՌՆԵԼԻՈՍ ԱՂԻՂ ՊԵՐՈՍ
ԿԵՐՄԱՐՈՒՄ ԵՆԼԱՄՈՐ ԵՆԼԱՄՈՐ ԵՆԼԱՄՈՐ
ՄԱՐՈՍ ԵԼԻՆԱԼԵՆ ԹՈՒԹՈՒՄ ԳԱՂԻՂ ԱԼԵՆ ՄԵՆ
ՆԻՆ ԿԻԱԿԻ ՄԱՄԱՐՄՈՒ ՄԵՅԵՐԵ, ԹԵՔՐԱՐ ԱՅՄ-
ՂԱ ԳՈՒՄԱՐՈՒՄ: ՎՈՒՄՄԱՆ ՍՈՆՐԱ ՄԻԼՖԱՄ-
ՄԱԼԵՆ ԿԵՐՄԱՐՈՒՄ ԲՈՂԱՄՈՒ ՄԱՂԻ ԵՄԻԱ
ՓԻՆԹԻԵՐԵՍԹԵՐԻՆ ՄԱՐՄԻ ՆԼԱՆ ԵՎԼԱՄՈՒ
ՕԼՄԱՐՈՒՄ ՎԵՐԻԼԵՆ ՍԵՅԼԵՂԻՅԵԹԻ ՄԱՐՄՈՒ-
ՄՈՒ, ՎԵ ՆԻՄԱՄՈՒ ՎԵՐԻԼԵՆ ԵՂԵՅԵԹԵՐ ՎԵ
ՍՈՆՐԱ ԿԵՅԵՐԵՖԻ ՕԼՄԱՐՈՒ ԻՂԵՐԻՆԵՆ ՍԵՅԼԵ-
ՄԻՅԻ ՎԱԳԹ ՐՈՒՄՈՒՄ ԻՂԵՅԵՐԻՆ ԻՂԵ-
ՐԻՆԵՆ ՄԱՐՄԻ ԵՆԻԱ ԳՈՒՄՈՒ ՎԵ ՏԵՓԻՆԻԼՈՒԹ-
ՓՈՒՄՈՒ ՄՈՒՄՈՒՄ: ՎՈՒ ՄԻԼՖԱՄՈՒՄ
ՍՈՆՐԱ ՕՆԼԱՐՈՒՄ ԵՆԼԱՄՈՒՄ ԱԼԵՄԱՅԵՆ ՏԵ-
ՓԻՆԻՆԻ ՎԱՓԹԻՂ ԵԹՄԻ, ՎԵ ԱԼԻՐ ԳԱՂ
ԿԻՆ ԵՐԻՍԹԻՅԱՆ ՄԻՆԻՄԻՂԵ ՄԱՐՈՒ ՄԱՄՈՒ
ՄԵՅԵՐԻՆ ՄԵՐԻՆԻ ՎԵՐՄԻՅԵՆ ՍՈՆՐԱ ԵՆ-
ՐԻՆԵՆ ՄԵՆՄԱՐՈՒ:

ՎՈՒՌՆԵԼԻՈՍ ՂԱԹԻՆԱԼԵՆ ՆԵ ԳԱՄԱՐ
ԻԱՄԱԼԵԹՔԵԱՐՈՒՄ, ՎԱՓԹԻՂ ՕԼ-
ՄԱՐՈՒՄ ՍՈՆՐԱ ՄԱՂԱ ՂԵԱՄԵ ԵՐԻՍԹԻ-
ՅԱՆ ԹԱՐԻՂԻ ԻՂԵՆ ԵՄԻ ԿԵՅԻՐՄԵՅԵ ՂԱՅ-
ՐԵԹ ԵՄԻԱ ՏԵՐ ԱՄԱՄՈՒ ՊԵՐՈՍ ՄԱՄՈՒ
ԵՆԼԱՄՈՒ ԵԱՐՈՒՄՈՒՄ ՕԼԱՄՈՒ, ՎԵ ՍՈՆՐԱ ՕՆՈՒՆ
ԵԼԵՅԵՆ ԵԱՐԻՍԹԻՅԱՆ ԵԼԵԹՄԻՅԵՆ ԵԼԵԹՄԻ
ՆԵՐԻՆ ԶԵՐԻՖԻ ՎԱՂ ԵԹՄԵ ԻՂԵՆ ՉԱՆԱՂ

գալէսի թարափլարընտա Սկեփսիս տէնի-
լէն շէհրէ իրապ օլունտու: Ե Էհրին հա-
քիմի գալիմ Վեմետրիսս՝ ազիզի թու-թուպ
հուզուրինէ չըգարթաը վէ թիւրլիւ մեալ-
սըզ սիւալէրտէն սօնրա միւրատընը թէք-
միլ էթտիրմէ իչին փու-թխանէյէ եօլա-
տըղընտա, ազիզին տուասըյա փու-թլար
վէ միհրապլար տէվրիլիպ երգըտըլար: Պու
հիքմէթի կէօրիւպ սօղըու եօլա կէլէճէք
եէրէ հաքիմ տահա պիատէ գուտուրուպ
ազիզի խայլիճէ տէօյտիւքտէն սօնրա պաշ
աշաղա աստը վէ պիւ-թիւն կէճէ օլ սէ-
ֆիլ հալ իչինտէ պըրագտը. փու-թխանէ-
յէ կիրիպ չըգանլար զայէթ չօղըւտու, վէ
ազիզի կէօրմէ իչին տախի հաքիմին էթրա-
ֆընտան գաթի նաղար չօգ ատէմ կէլմիշ
խաի. պսնլար հէփիսի իչէրիտէ իքէն պիր
տէ փու-թխանէ քէնտիլիյինտէն երգըլլապ՝
հէփիսի ալթընտա գալտըլար: Հաքիմ
մասլահաթը անլայըպ ֆիլ հալ սուրբ
կուռնէրիսսա գօշտու վէ Նլահընա պիզիմ
իչին ըէճա էյլէ տէյի ծնա եալվարտըղընտա,
ազիզ պիր խաշ նիշանըյա ճէմի կիւմիւլ-
միւշէրի սաղ վէ տիրի վէ քէտէրսիզ տի-
շարը չըգարտը: Պու միւճիզէթին սէպէ-
պիյլէ շէհր էհալիսինի սօղըու տինէ կէ-
թիրիպ վաֆթիզ էթտիքտէն սօնրա քի-
լիսէլէր պինա վէ քահանայար թայէին
էթտի, վէ քէնտիսի փիր իսթիյար
րահաթ եիւրէյլէ տիւնեասընը ախրէթէ
թէպտիլ էթտի:

ՍՈՒՐԻ ՊՈԴԻԿԱՐՊՈՍ

ԻԶՄԻՐ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ

ՆԱՄՏԱՐ Հիքեայէթճի Պարոնիոսուն
նազլի միւճիպինճէ առաքեալլարն, ալէլ-
խուտուս սուրբ Յովհաննէսին թէլմիկի
իզմիր եպիսկոպոսու Պողիկարպոս ԼՖէն-
տիմիզին 169 թարիխինտէ մարտիրոսլու-
ղսլա էամրինիւ թէքմիլ էթմիշ տիր:
Ընթաքեա եպիսկոպոսու սուրբ իզնա-
տիոս թուլթուլուպ Բօմայա կէօթիւրիւ-
լիւքքէն սուրբ Պողիկարպոս ըլա կէօրիւշիւպ
չօդ թէնէլի օլտու, վէ սօնրա իքի գը-
թա տախի թէէսիրլի մէքթուպլար իրաւ-
էթտի: Սուրբ Պողիկարպոս քէնտի ուս-
թալարնտան էօյրէնտիյի կիպի զայրէթլէ
քէնտիյէ թէալիմ օլունմուշ ճանլարն
խայրնա մուգայէտ օլուպ՝ կէճէ կիւն-
տիւղ ծնլարն էյի օլմարնա չալըշլըրտը:
Չօդ տինսիղլէրի ալլահանի էլֆաղըլա
տօղրու տինէ տէօնտիւրիւպ Ըլլահ էլլատը
էթտի: Ինթիյար վէ կէլմիշ եաշընտա փաս-
գալիա պայրամը հազգընտա փէյտա օլան
նիկայը հալլ էթմէ իչին Բօմայա Ընիկե-
սոս սրբաղան քահանայապետէ կիթտի:
վէ օրատա Վաղէնտին վէ Սարկիանոս րա-
ֆիպի պաշըլարն զալաթ թալիմաթը էն-
սէսինտէն չօդլարն ալտանըպ կիթմէսինի
կէօրտիյիւտէ զայրէթի էլտէն պըրադ-
մայըպ, թիւրլիւ պէ թիւրլիւ իոպաթլար

իլէ եանըմըշարը տողըու եօլա չէվիրտի:
Պիր տէֆա մէղքիւր Սարկիանոս ազիզի
կէօրտիւյիւնտէ, պէնի թանըմըսըն տէյի
սիւալ էթտի, վէ սուրբ Պողիկարպոս՝ շէյ-
թանըն իւք էվլատընը միւմքինմի քի թա-
նըմայըմ տէյի, ճէվապ վէրտի:

Անատօլույա ավտէթինտէ Սարկոս Բա-
րեղիոս գրալըն էյեամինտէ քրիսթիյանըա-
րա գարշը շիտտէթլի զուլմ չըգտը: Իզմիր
վալիսի Կուսգրատոս իւք իպթա օն իքի
քրիսթիյան թութուպ տինէրինտէ գալի
պուլտուլունտա ճանաւարըար էօնիւնէ
աթտիլնտը: Պու զուլմու սուրբ Պողիկար-
պոս կէօրտիւյիւնտէ տաճա զիատէ դայրէ-
թի թէրագգի պուլուպ էվտէն էվէ կէզմէ-
յէ պաշլատը: Վէ տինէրինտէ գաիֆ օրան-
լարը ալլաճանի քէլամյարըյա գուվվէթ-
լէնտիրիպ՝ Տէր կէօրիւնիւր վէ կէօրիւն-
մէզ միւսիպէթլի պէլալարա Տազըը էթտի:
Եպին տինտար ճէմիաթը, քէնտիլէրին
էօմրիւնտէն զիատէ քէնտի ազիզ չօպան-
լարընըն էօմրիւնիւ գայըըըպ, եալվարարագ
շէհրտէն ճիւզի ըրագ պիր մաճալէ կէօ-
թիւրտիւլէր վէ օրատա տախի էմին սայ-
մայըպ պիր գաչ կիւնտէն սօնրա տաճա
իլէրի վէ ըրագ եէրէ գաչըրտըլար: Ազիզ՝
պու սուրէթ իլէ թէնճատէ պուլտուլուպ
րուզիշէպ ազիզ ճէմիաթընըն Տազըընա
Բլաճա տուա տունարըտը: Թութուլմա-
սընտան իւչ կիւն ագտէմ րույաընտա
իլճամի րէպպանիյլէ եագընլարտա շէհիտ
օլմաընըն միւթտէսինի ալլապ՝ էթրա-

Ֆրնտա պուլունանլարա տախի խապեր վերտի :

Ախլ վագը իւշ կիւն սօնրա վալի թաւաֆրնտան քէնտիյի արայանլարըն օրայա եագլաշմատընը կէօրաիւյիւնտէ գաշապիլըր իքէն դաշմայրպ , Ալահըն իրատէթի պուռմուշ տէյէրէք եօգարը դաթտան աշապ էնտի , վէ կէլէնլէրի սէլամլայրպ գուճագլատըդտան սօնրա էօյլէ թաամը հազըրլաթտը վէ եալվարտը քի եէյիպ րահաթ էթաինլէր , վէ պիր սաաթ միգտարի տահա տուատընը պիթիրմէ իշին քէնտիյէ րուխաթ տիլէտի : Աէմէքտէն սօնրապղիզի պիր հայլան իւզէրինէ օթուրտուպ սիւրէրիքէն շէհիրտէն գարշարշա պիր իքի պէյլատէ կէլիպ տինինտէն տէօն տէ շուրէգալէթլի էօյիւմէ իրթիքեապ էթմէ տէյի էօյիւտ վերտիքլէրինտէ , ապիզ օնլարըն սէօզիւնէ գուլագ աամալըպ , հաթթա օնլարը տէօնտիւրմէյէ չալըշտըղընտա իշլէրինտէն պիրի ինֆիալ էտիպ աղիզ իթթիյարը հայլանտան աշաղը աթտը վէ պիր պյաղընը գէտէլէտի : Աքին սուրբ Պողիկարպոս մէսրուրիյէթինի հիշ պիր թիւրլիւ դայպ էթմէյիպ իլէրի վարտը , վէ կէօյլէրտէն , Աղիզիմ Պողիկարպոս գօրգմա , պէն սէնինլէյիմ , Ֆիրիւ գարարընտա գալի տուր տէյի սէտա իշիտիպ թէսէլլի օլտու : Եէհիրէ վուտուլլիտէ հաքիմին հուզըւրունա չըգարըրալ վէ հաքիմ Պողիկարպոսա սօրուպ անլատըգտան սօնրա տինինի ինքեար էթմէյէ թէք-

լիժ էթտի։ Սուրբ Պողիկարպոս պու թէք-
լիժէ ալթ իւթ օլուպ, Սէքսէն ալթը սէ-
նէ Բրիտոտոսս խըզմէթ էթմիշիմ վէ հիշ
պիր տէֆա էթտիյիմ իշին փիւշման օլ-
մամըշմ, շիմտի նիշին քէնտիյի պըրա-
գըպ տա եալանծը ալաշլարընա թափա-
ճաղըմ տէյի ճէվապ վէրտիյինտէ հաքիմ
խըշմա կէլիպ ճանապարհար էօնիւնէ աթ-
սորըըըմ սէնի տէյի էօրֆ էթտի. ազիզ
պուշլար տա պանապիր շէյ էտէմէզ տէտի-
յինտէ, աթէշ իշինէ աթտըըը քիւլ է-
տէրիմ տէյի հաքիմ պաղըրտը։ Պաղիկար-
պոս պու էօրֆիւնտէն տախի հիշ գօրգ-
մայըպ՝ էմը էտէճէյին աթէշ կէշիճի տիթ,
բաքին սէնին իշին կէշմէզ աթէշ հազըր-
լանմըշ տըր տէտիյինտէ, հաքիմ ուզաթ-
մայըպ՝ Պողիկարպոս քրիսթիյանըմ տէտի-
յի իշին եանմայը տըր տէյի ճէմիաթըն
րէճա ու րիզասընա կէօրէ սիճիլ քէտտի։

Պու սիճիլտէն սօնրա ազիզի թութուպ
եանմըշ օտուէն երղընընըն եանընա կէօթիւր-
տիւլէր, վէ ատէթ իւզըն պիր տիքիլմիշ
գաղըպ իւղէրինէ ազիզի պաղլամադ իսթէ-
տիքլէրինտէ՝ շունլարը պիր թարաֆա չէ-
քին աթէշ իշինտէ եանմաղա գուվվէթ
վէրէն Նըահ, պաղըրղ տախի տուրապիլ-
մէյ իշին մէրհամէթինի էքսիք էթմէզ,
տէտի։ Պու ճիւմէ իլէ էլինի արգասըն-
տան պաղլայըպ աթէշին իշինէ աթտըրլար.
վէ ալէվ տահա ազիզին տէօրթ թարա-
ֆընը սարմատան կէօղլէրինի կէօյէ գալ-
աըրըպ՝ տինի հագգընտա Նըահ սօն-

տուգուռ գուրպանընը գապուռ էթմէ իչին
 եաւլարտը : Տուասը պիթտիյինտէ աթէշ
 թութուշտու վէ հէր եանտէն ալէվ չը-
 գարըտը, լաքին Ղլաճըն միւճիգէթի գու-
 լունու աթէշին իչինտէ տէ սաղ վէ շազ
 սագլատը. հաթթա ալէվ սաղա սոյա
 պէօրինիւպ աղիղին թէնինէ հիչ քէտէր
 վէրմէտիքտէն մատա պիր խօշ ըտիճալը գօ-
 գու տախի տէօրթ թարափը թութաու :
 Պու տճախպ հիքմէթի քրիսթիյան խասի-
 մի փութփէրէսթլէր կէօրտիւքլէրինտէ
 մաթ գալտըլար, վէ լաքին օրթայա սէս
 չըզմասըն տէյի խըշտ ըլա աղիղին պէօյ-
 ըրինիւ տէլիպ էօլտիւրմէ իչին պիր ճէլլա-
 տա էմը էթտիլէր : Լամ իճրա օլունտու,
 վէ լաքին Ղլաճըն միւճիգաթը թէքրար
 պէյան օլտու. եարըլան պէօյրինին եէ-
 ըրինտէն պիր կիւզէլ կիւվէրճին չըզըպ կէօ-
 յէ տօղըու ուչաու, վէ ագան գան ճէմի
 քիւլխան միտալի աթէշի սէօնտիւրտիւ :
 Պու թարիգ իւզրէ քրիսթիյանըլարըն միւ-
 ալլիմի վէ փութփէրէսթլէրին վէ եաճու-
 տիլէրին պաշ աիւշմանը աղիզ Պողիկարպոս
 փիր իսթիյար սիննինտէ աղիզ էօմրինիւ
 թէքմիլ էթտի :

ՍՈՒՐԲ ՊԵՏՐՈՍ

ԴԱՄԻԱՆՈՍ

ՍՈՒՐԲ ՊԵՏՐՈՍ ԴԱՄԻԱՆՈՍ՝ ԻԹԱԼԻԱ
էյալէթինին Բավէննա շէհրինտէ տօղտու.
քէնտի տաճա չօճուղ իքէն՝ աթալարը վե-
ֆաթ էտիպ պիւյիւք գարտաշընըն հիւք-
փիւ ալթընա տիւշաիւ, վէ օնուն էլինտէն
չօգ շէյ չէքտի: Օհվալլը Պետրոսուն եէ-
յէճէյի վէ հալինէ աթվարընա վաճիպ օ-
լան կիլինէճէք բուպսը պիլէ եօղուտու,
հաթթա գարտաշընըն էմրիլէ տօմուղ
տաճարը պիլէ կիւթմէյէ մէճպուր օլուպ եէ-
մէյինի չըգարըրտը. էղճիւմլէ գարտա-
շընըն պու թարղ կէօսթէրտիյի պէտ մուա-
մէլէյէ թէշէքքի էթմէյիպ հէր էմրինէ
միւթիւ օլտու:

Պունտան պէօյլէ, չէօլէրտէ վէ գըր-
լարտա կէղինէրէք վազթինին չօղունու
տուայլա կէշիւրտի: Պիր կիւն տէ պէօյլէ
կէղէրիքէն գազարա պիր ազչա պուլուպ
սահիպի քիմ օլտուղունու պիլմէտիյի ի-
շին, իւք էվվէլ՝ Վիտէյիմ գարնըմը տօ-
յուրուպ իւսթիւմիւ պաշըմը էօրթէճէք
գատար պիր շէյ ալայըմ տէյի գուրտու,
լաքին սօնրա թէտպիրինտէն տէօնիւպ
մէրհում աթալարընըն ճանը իշին պիր
պատարադ էթտիրտի, վէ չօղա վարմա-
յուպ պու խայր ամէլին իւճրէթինի զանի-
մէթլէ Լիւսհտան ալտը: Պետրոսուն օ-

պիր գարտաշը խայլի միւտաւթտէն պէրու
 Բազմնատան ըրագ օրուպ վաթանննա
 տէօնտիւյիւնտէ , Պետրոսուն չէքտիյինէ
 վուգուֆ օլտու . պու շէյ իւզերինէ չօգ
 միւթէհարրիք օլտուգտան սօնրա ֆիլ հալ
 Պետրոսու եանննա ալտը վէ վաճիպի իւզրէ
 կիյինտիրիպ գուշաթարգտան սօնրա իլմ
 ու խիթապ պապինտէ թէրպիյէ օլմասը
 իչին պիր մէսրէսէյէ եօլլատը : Եզ սէնէ
 իչինտէ ազլը վէ դայրէթիյլէ Պետրոս դա-
 յէթլէ իլէրիլէյիպ՝ մէշհուր վէ ալիմ միւ-
 տէրրիպէր սըրասընա կէշտի :

Իպատէթ վէ ֆազուլէթ խուսուսինտէ
 տախի եէվմիյէն իլէրի կիթմէ արգուսինտէ
 օլուպ պիր կիւն ափանսըզ , Պու ֆանի
 տիւնեատէ՝ իթիպարտա օլան շէյլէր նէ՞
 տիր , պունլար ինսանը մութլու էտէպի-
 լըրլէրմի , նիչին սէնին ճանննն սէլամէ-
 թինէ մուգայեէտ օլմայօրսուն . սէլամէ-
 թինէ տաիր օլան էյգէմ մասլահաթլարա
 էլ վուրմաղա նիչին կէվէք օլուպ կէլէճէք
 սէնէլէրէ պէքլէյօրսուն . քիմ պիլըր նէ
 գատար վազթ եաշայաճագսըն , շիմաիյէ-
 տէք իհմալլըղլա դայպ էթտիյին շէյլէրի
 նէ՞ զէման էլէ կէթիրէճէքսին . էօմրիւ-
 միւզ գըսսա վէ էօլիւմիւմիւզիւն վազթը
 պէլլիսիզ տիր միւլահազալարը ֆիքրինէ
 կէլտիյինտէ Ելլահըն իլհամլարընա նում-
 քէօր պուլունմայըպ տիւնեէվի շէյլէրտէն
 չէքիլտի վէ ճանննն էպէտի սէլամէթինէ
 խայրլը օլան մասլահաթլար էսսէսինտէն
 տիւլմէյէ նիյէթ գօտու : Ելլահըն թազ-

տիրիյլէ սուրբ խաչ չէօլիւնաւն չէհիրէ կէ-
լէն իբի կրօնաւորաբա եօլտա րասթ կէլիւ
օնլարաան րուհպանիյէթ ուսուլինի թաա-
սիդ. էթտի: Սօնրա տահա րուհպանլար
մանասթըրնա վարըպ կիրմէտէն քէն-
տի պաշընա թէճրիպէսինի էթմէ իշին կիդ-
լիճէ օրայա եազըն պիր չէօլէ չէքիտի վէ
պիր ինթիյար ազիզ քիշէ էլի ալթընտա
պիր էյեամ թէրպիյէ օլտու:

Ալահ աղեմիւշան հազըէթլէրինին ալն
ու ինպէթիյլէ ազ վազթ զարֆընտա քէ-
մալիյէթ վէ ֆազըլէթ թարիգինտէ կէ-
րէյի կիպի իլէրի կիտիպ ախէր արգատաւշ-
լարընա էյի իպրէթ օլմուշուտու. օլ սէ-
պէպտէն մէզքիւր ազիզ ինթիյարըն էմ-
րիյլէ սաիրլէրինի տախի հազգ. եօլունտա
թէրպիյէ էթսին տէյի ախէրլէրինին իզէ-
րինէ նազըր վէ սօնրա աւաջնորդ թայէին
օլունտու: Հազգ թէալա ազիզ գուլու-
նու ալէմէ պէյան էթմէ իշին օնուն էլիյլէ
չօգ միւճիզաթլար տախի էթմիշ տիր: Իշ-
լէտիյի միւճիզաթլարըն վէ էթտիյի թա-
լիմաթլարըն խապէրի Բօմայա գատար եէ-
թիշիպ սօգուզունճու Ստեփանոս սրբա-
զան փափ հազըէթլէրի Բօմայա չաղըրթտը,
վէ լազըմ կէլէն իմթիհանը էտիպ, էյիլիյինէ,
ֆազըլէթինէ վէ իլմինէ ալեհաճ օլտուգ-
տան սօնրա Օսթիա տէտիքլէրի մահպէ ա-
ղիղի Եպիսկոպոս վէ Բարտինալ թա-
յեին էթտի: Պու ազիմ խըզմէթի տէրիւհ-
տէ էթմէյէ ալչազ կէօնիւլիւլիւյիւ րուխ-
սաթ վէրմէզիտի իսէ աէ, միւթ իւլիւքտէն

մէծպուր օլուպ իւղէրինէ ալտը, վէ Բօմաստա
վէ ախէր սէմթլէրաէ քիլիսէի շէրիֆին շան
ու շէօհրէթի վէ ճանլարըն սէլամէթի իչին
չօգ չալըշար:

Պիր տէֆա քիլիսէի շէրիֆին հագգըն-
տա խայրը պիր մասլահաթը սուհուլէթ
իլէ պաշա չըգարտըղը իչին, սրբազան փափ
տիլէյինէ կէօրէ իճրասը օլունմասընա ոէօզ
վէրաի, վէ ազիզ՝ թէքրար չէօլէ կիտիպ
պագը քալան էօմրիւմիւ ճանըմըն սէլա-
մէթի իչին կէչիւրէյիմ աէյի նիյազ էթ-
տի վէ պու թարիփ իւզրէ կիւճպէլա միւ-
րատընա էրաի: Չէօլէ վարտըղընտա քէն-
աի մանսըպընըն պիւյիւքլիւյինէ պապմա-
յըպ պիր կէտա ճգնաւոր միսալի տուա
վէ փէրհիզ քեարըղընա նէֆսինի զապթ էթ-
մէյէ մուգայեէտ օլտու: Պազէն սղղընա
փիշմիշ թաամ գօմայըպ գուրու օթուպ
եաշարըտը, վէ պապէն տախի հիչ եէմէյիպ՝
չօգ կիւնլէր աճ տուրուրուտու:

Սրբազան փափ պիր պէճիտ մասլահաթ
իչին ապիպի թէքրար եէրինտէն տէտիրկին
էտիպ Բօմայա չալըրտը, վէ Ղլահըն քէ-
րէմիյլէ իչինէ նիզամ վէրիպ՝ կէրի տէօնէր-
իքէն եօլտա խասթէլէնտի վէ Ֆաէնչա
շէհրինէ եազըն վարըպ պիքիր Սէրեէմին
մանասթըրընա էնտի, վէ օրատա խոստո-
վանանք օլուպ Սրբութիւն ալտըգտան ոօն-
րա սէքսէն տէօրթ եաշընտա Լփէնտիմի-
զին 1072 թարիխինտէ էյի վէ րահաթ էօ-
լիւմ իլէ կէօյլէր ճէննէթինէ նայլ օլտու:

ՍՈՒՐԻ ԼՍՏՈՒԵՆՈՒՏՈՒՐ

Ա Կ Ա Յ

ՊՈՒ ազիզ զաթը Լճէմ էրմէնիսթա-
նըն Ղուին շէհրինտէ Ղենշապուհնամ ա-
ճէմ մէրզայանըյլա սաքին օլան աթէշփե-
րէսթ քեահինին էվլաարյուր, վէ իւք իս-
մինէ Սախոփ տէրէր իաի: Վէնտի ա-
զրապարարնտան Ղրիգոր Սափիկ նամ
զահիտին տին ուղըունա գան տէգըմէսինի
կէօրտիւյիւնտէ քրիսթիյան տինի հազգը-
նա գալպինտէ մուհապպէթ թութուշուպ
վէ տճէմ մէզհէպինէ էվվէլքի կիպի պազ-
մայրպ աթէշէ վէ կիւնէշէ թափընմագ
եօլսուզ շէյ օլտուղունու անլատը: Պիր
կիւն աթէշփէրէսթ մէճուլարը ատէթ-
լէրի իւզրէ աթէշկեահտա գուրպան սու-
նարիքէն, ափանսըղ աթէշ թութուշուպ
սարայը սարտը վէ սէճնտիւրէմէտիքլէրի
հալտէ շէհր իշինտէ ազիմ վէլվէլէ չըզ-
տը: Երմէնի պին պաշըլարընտան պիրիսի
պու խապէրի պտըղընտա տէր հալ քիլի-
սէյէ վարտը, վէ ազիզ խաչ վէ Լւետա-
րանըլա պիրիքտէ պիր գաչ քահանայ ա-
լըպ աթէշ եէրինէ կէլաի վէ պիր խաչ
նիշանը վէ ճիւպի տուայլա աթէշի սէճն-
տիւրտիւ: Սախոփ պու ազիմ հիքմէթի
տախի կէօրտիւյիւնտէ արթըզ թէհամ-
միւլ էտէմէյիպ սախթէ փութլարըն իըղ-
մէթինի պըրագտը վէ քահանալարըն է-

լինաէն պուտուրտանը ալլախ խաչըն էօնիւ-
նէ տիւշտիւ վէ քրիսթիյան օլմա ֆիքրիյ-
լէ քիլէսէյէտէք կիթաի :

Իրթէսի կիւն աթէշփէրէսթ մէճուս-
լարը մեղքիուր Գենշապուհ մէրզպանա ա-
զիզի զամը էթաիլէր : Վենշապուհ պու-
նու հուզուրինէ չաղըրրա՝ քրիսթիյանը-
ղնը իգրար վէ աթէշփէրէսթ մէզհէպի-
նին սաթթէրէյինի պէյսան էթաիլինի իշի-
տինճէ խըշմա կէլիպ խայլի տէջտիւքտէն
սօնրա զընտանա աթտըրտը : Վուրատա
տին ուղրունա հապս օլունմուշ քրիսթի-
յանլար արասընտա Ներսէս նամ պիր կրօ-
նաւորտան տօղրու քրիսթիյան տինիմիզէ
միւթէալլիզ մատտէլէրի էջրէնտի վէ
սօնրա վաֆթիզ օլաւ՝ աստընը տէյիշտի,
Յիզտիբուզտ եանի Նստուածատուր գօ-
տու, վէ կրօնաւոր էսպապը կիյինտի : Վիր
էյեամսէն սօնրա Նճէմ շահը՝ Սիմէս նամ
էրմէնի փաթրիյինին ըէճատընա պինաէն,
Գենշապուհու տէյիշթիրիպ եէրինէ Վշնա-
վահրամը թայեին էթաիլինտէ քրիսթի-
յանլար բահաթ պուլտուլար :

Վիր կիւն պու հիւքմտարըն հուզուրին-
տէ տիվան պուրուլուպ, մահպուսլար հազ-
գընա սէօզ օլըրիքէն տին ուղրունա մահ-
պուս օլան պու ազիզ իլէ Սահակը վէ Ներ-
սէսի հաքիմին էօնիւնէ չըգարտըլար. հա-
քիմ Սահակը վէ Ներսէսի զաթինտէն
քրիսթիյան տօղմուշլար տէյի ազաա էթ-
աիքտէն սօնրա, Նստուածատուրուն աճէմ
մէզհէպինի պըրադըպ քրիսթիյանըղա

տէօնատիւ իշին կիյտիյի ըստպանըզ
 դաժթանընը երթար, վէ աթէշէ վէ կիւ-
 նէշէ սէճտէ դըլ, եօղսա զաղմաննէ էօ-
 լիւրսին տէտիյինտէ, ազիզ՝ պէն կէցիւ վէ
 եէրի եարատան Վրիստոս էֆէնտիմի թա.
 նրըմ՝ օնտան զայլը սահի՛՛՛ Նլա՛՛՛ եօգ
 սուր, օնուն ուղրունա էօլիմիւմիւ պիւէ
 պցինումա ալմըշմ տէյի, ճէվապ վէրտի:
 Օրատապուլունան աթէշփէրէսթէր պու-
 նու իշիթաիքէրինտէ գուտուրուպ ազիւ-
 զին իւզէրինէ տիւշտիւէր վէ սիլէ վուրուպ
 եիւզինէ թիւքիւրտիւքտէն սօնրա հէփի-
 սի պիր աղըզ Վրիստոսու ինքեար էյլէ,
 էվվէլքի տինինէ տէօն տէյերէք ազիզէ
 զօր էթտիւլէրսէ տէ՛ ազիզ տահա զիւտէ
 օնլարըն քէօրլիւյիւնիւ եիւզէրինէ վուրուպ
 թէքըլֆէրինի դապուլ էթմէտի: Նիհա-
 յէթ ազիզի ֆիքրինտէն տէօնտիւրմէք գա-
 պիլսիզ օլտուղունու էյիտէն անլատըզլա-
 ընտա, խաչանմըշ քիմէնին արտընտան
 կիթտիյի իշին քէնտի տէ խաչա կէրիլսին
 տէյի սիճիլ քէսիլտի:

Լըմէնի փաթրիյի պունու տույտու-
 ղունտա ճէմի քահանայարըյա պիրիքտէ
 ազիզին մարտիրոսլուղունու կէօրմէյէ կէլ-
 տի, վէ Նլա՛՛՛ օնա գուվվէթ վէրտին տէյի
 տուա էթտի: Ճէլատլար Նտուաճա-
 տուրուն ըստպանըն սօյուպ չըգարտըդտան
 սօնրա իքի միւճրիմէրլէ խաչա մըլտար-
 լար: Միւճրիմէրին պիրի Վըզըլպաշ վէ
 օլ պիրի Նահուտի իտի: Վըզըլպաշ տա-
 հա խաչա չըգմաստան ազիզին գանըյա

միւլէվիլէս օլմուշ թօփրաղը ալըպ՝ Լոս Բլա-
 ճահն սէվիլիւլիւսիւպէնի տախի ունուլթմա
 Բլաճահնա պէն խաթաքեար իչին շէֆա-
 աթճը օլ տէյերէք եիւլիւնէ ծիւրէր իտի:
 Պունուն զըտտը Լահուտի էօլմէմէ իչին
 Գըզըլպաշ օլուրում տէյի պաղըրըրըրտըյա
 տա գուլադ ասան օլմայըպ՝ Լահուտիյի
 ոօլ թարաֆա վէ Գըզըլպաշը ազիզին սաղ
 թարաֆընա աստըլար: Ատուածատուր
 խաշ իւզէրինտէ նէֆէսի օլտուգճա տին-
 տարլարա տինլէրինտէ գավի գալմաղ իչին
 նասիհաթ վէրմէտէն վազ կէլմէտի վէ ճէլ-
 լատլար պունու կէօրտիւքլէրինտէ ազիզին
 պէօյրիւնիւ օգուլա վուրուպ էօլտիւրաիւ-
 լէր, վէ Սոփաէս կաթողիկոս ազիզին թէ-
 նինի ալըպ իզզէթ իւիքրամ ըւա քիլիսէ-
 սինտէ քէֆն էթտի:

ՓԵՏՐՎԱՐ 26

ՍՈՒՐԻ ԱՂԵՔԱՆԴՐՈՍ

ԻՍԲԷՆՏԵՐԻՑԷ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ

ԱԶԻՐ Կոստանդիանոս Բօմա ուլու տէվ-
 լէթի իւզէրինէ կէչտիյինտէ զուլմ չէքմիշ
 քրիթիյանլարըն կէօզ եաշլարընը տին-
 տիրտի: Սիւրկիւնլէր վէ գաչքընլար վա-
 թանլարընա տէօնիւպ էւքի ասէթլէրի
 իւզընտէրպէս թլիլէ Քրիստոսու մէսհէթ-
 մէյէ պաշլատըլար. փուլթիւրէս թլիք զօրու
 գալլտըգտան մատա՝ պու թարգ եալուն-
 ճը ալլահլարա թափանլար տախի իպա-

տէթքեար վէ զահիս գրալն էմրիւ նա-
սիհաթըլա մէզհէպլէրինի պըրագըպ օո-
ղու տինէ տէօնէրիտիլէր: Դնսան խառի-
մի մէլուն շէթան պու կիսնէ եէվմիյէն
քէնտի տէվէթինին տիւշտիւյինիւ կէօր-
տիւյինտէ՝ քրիսթիյանըղը թէմէլինտէն
գալարըրպ մահվ էթմէ իշին պէտ ըէյինէ
ալաթ՝ իլմ վէ թէքէլլիւմաթ թահսիլին-
տէ պիգուսուր ազիլ վէ ֆէրզան վէ գուր-
նաս Լրիոս նամ խքէնտէրիյէ փափազը-
նը ալտը: Լրիոս իլք էվվէլ Սէլիտիոս
րաֆիզինին թարաֆընը թուլթմուշուտույ-
տա տա սօնրա ծնու պըրագտը վէ գապա-
հաթը իւզըն նէտամէթ նիշանէլէրի կէօ-
թէրիպ Պետրոս եպիսկոպոստան խքէն-
տէրիյէ սարիւաւագը օլտու: Սօնրա քէնտի
էյլէքտարընը դամմազպըպ Սըրըտա
թիւրլիւ իսթիլալէր փէյտա էթտիյի իշին
Պետրոս եպիսկոպոս քիլիսէսինտէն ծնու
ըէտտ էթտի: Մէրսում հայրապետ մար-
տիրոս օլուպ եէրինէ սուրբ Լիւղաս կէչ-
տիյինտէ միւզէվվիւր վէ միւնաֆըզ Լրիոս
միւտահանէ իլէ պու հայրապետի տախի
ալտատըպ ծնտան քահանայ վէ խքէնտէ-
րիյէ քիլիսէլէրինին պիրինին իւզէրինէ
պաշ մէէմուր օլունտու: Սուրբ Լիւղաս
տախի չօգ եաշամայըպ էօլտիւյինտէ ճէ-
մի էհալիի մէմլէքէթին ըիղասը վէ ըէ-
ճաւըլլա մէրհումուն եէրինէ սուրբ Լղէք-
սանդրոս ինթիխապ օլունտու: Մալուր
վէ ֆասիտ Լրիոս սօֆուլուգ սուրէթիյլէ
նէ գատար տա գալպինտէքի սուլտուղու

հրօր կիզեմէք իսթերիախէ եինէ պէ-
յան օլտու, վէ քէնտի արզու էթտիյի
վայէյէ եէթիշէմէտիյի իշին սուրբ Աղէք-
սանդրոսուն պաշ աիւշմանր օլուպ ինթի-
գամընը ալմագ սէվտադընտայրոր:

Սուրբ Աղէքսանդրոս իմ վէ թէքէլիւ-
մաթ պապինտէ Արիոստան տաճա զիատէ
իւսթիւն օլտուգտան մատա՝ ալչագ կէօ-
նիւլիւ վէ փազուլէթլի վէ իպատէթ թա-
լիմաթընտա քէնտիյէ եէթիշիւր եօղուտու:
Խաասմի Արիոս հիշ պիր եիւզտէն ազիզին
ատընը գըրրու միւրատընտ էրէճէք պէհա-
նէ պուլամատըղընտա՝ պիր կիւն սուրբ
Աղէքսանդրոս քէնտի քահանայարր ա-
րատընտա սուրբ Արքիւթիւն իւզերինէ
խիթապ էտերիքէն ազիզին տօղու սէօ-
զիւնէ՝ Արիոս էյրի վէ զալաթ մանա վէ-
րիպ՝ տէտիյինի միւրարրէր վէ իսպաթ էթ-
մէ իշին տախի եալան վէ եանըշ վէ թէլ-
պիս ֆէհմէր իլէ ճէմի օրատա օլանլարըն
ֆիքրինի ալթ իւսթ էթտի: Սուրբ Աղէք-
սանդրոս պու բէզալէթի սապր իլէ չէքիպ՝
եանըմըշ վէ զայպ օլմուշ գօյունու թէ-
քար սիւրիւսիւնէ կէթիրմէ իշին չօգ չա-
լըշար: Լաքին միւզէվլիւր Արիոս ազիզին
սէզլէրինտէն էյի օլաճագ եերէ տաճա
ֆէնա օլուպ՝ Քրիստոս կերչէք Ալաճ տէ-
յիւ տիր, վագթ վար քի օլմամըշտը, օ
տախի կիւնաճ իշլէյէպիլիւր տէյի ութան-
մատան վազ վէրիպ կիւնտէն կիւնէ թէ-
վագիւրինի չօղալորըտը: Սուրբ Աղէք-
սանդրոս պու ճինս իշիտիլմէմիշ քիւֆր-

ւերտէն գօրգուպ տէր հալ Սըսըրտա վէ
 ճիվարինտէ պուլունան եպիսկոպոսալարը
 տավէթ էթտի վէ Ղրիոսուն էջրէթտիյի
 թալիմաթը պէյան վէ աշիքեար էթտիք-
 տէն սօնրա՝ Ղրիոս իւմումէն եպիսկոպոսալ-
 րըն իլամըյա քիլիսէսինտէն ազլ օլտու վէ
 տօգուզ սարկաւապարըյա պերապէր քէն-
 տի իւղէրինէ տէ նղովք օգունտու, վէ պու
 ժողովքուն մէֆհումու ճէմի քիլիսէլէրին
 պաշը սրբազան Քահանայապետէ վէրիլտի :
 Ըրիոս պու մէմուլ էթմէտիյի նղովք-
 տան երտըրըմտան կիպի վուրուլուպ իս-
 քէնաերիյէ իչինտէ պիր եերէ սագլանտը.
 վէ սօնրա պէյան օլտուղունտա եահու-
 տիսթան թարաֆլարընա ֆիրար էտիպ
 քէնտիյէ իմտատ վէ հիմայէթչի արարը-
 տը. օրատա Նուսեբիոս նամինտէ իքի ա-
 տէմ իլէ իւլֆէթ էտիպ օնլարըն հիմայէ-
 սիյլէ Կոստանդիանոս գրալըն գըզգար-
 տաշընը քէնտիյէ թարաֆտար վէ հիմա-
 յէթչի էտինտի : Կոստանդիանոս՝ գըզ-
 գարտաշընըն րէճատընա պինայէն պու մաս-
 լահաթա էլ վուրուպ արալարընը պուլմաղ
 իչին նաֆիլէ եերէ խայլի չալըշտրդտան
 սօնրա սուրբ Ղղէքսանդրոսուն թէրթի-
 պիլլէ վէ Բօմա փափաղը սուրբ Սեղբես-
 տրոսուն ըրլաարըյա իզնիք շէհրինտէ 318
 եպիսկոպոսալը իլէ պու մատտէ իւղէրինէ
 ժողովք էտիպ իքի եպիսկոպոստան պաշ-
 գա հէփիսի Ղրիոսուն իւղէրինէ թէքրար
 նղովք օգունտուլար, վէ տէօնիւպ թէվպէ
 տէմէտիյի հալտէ մէգքիուր թարաֆտարը

եպիսկոպոսը իլէ գրաւըն էմրիլէ սիւր-
կիւնէ եօլանտըլար :

Պու մինվալ իւզըէ ժողովք թէքմիլ օլ-
տուգտան ոսնրա սուրբ Լղէքսանդրոս նէ
կիսունէ մէսրուրիյէթ իլէ Խաքէնտէրիյէյէ
ավտէթ էթմիշ տիրտիլ իլէ թապիր օլուն-
մազ . տօղրու տին վէ տօղրու թալիմաթ
թասհիհ վէ թաստիգ օլունուպ Լրիոսուն
ղալաթ թալիմաթը պաթալ օլմասը իչին
ազիզ Լլահա շիւքը իւ սէնալէր տունուպ
ճէմիաթընը տախի Լլահա միւթէշէքքիր
օլմաղատաւթէթ էթտի : Պու իսթիյար սին-
նինտէ Լլահըն քէրէմլիլէ խասիւի Լրիո-
սա գարշը գօյուպ եօլ զահմէթլէրինէ տու-
խի տայանմասը վազրա չօգ աճաիպ շէյ
տիր : Պու դալպ շազլըղը արասընտա պիր
աղ վազթ տահա եաշատըգտան ոսնրա
էօլիմինին եազըն օլմասընը անլըյըպ
ժողովք իչինտէ քէնտի եարտըմճըսըլալմ
վէ ֆաղուլէթլի Լթանաս սարկուազընը
քէնտինտէն ոսնրա եէրինէ գօմաղա թէք-
լիֆ էթտի : Լթանաս պու ազիմ փա-
յէյէ քէնաիյի նալայըզ սայըպ գաշտը-
ղընտա՝ սուրբ Լղէքսանդրոս էօլիմ եա-
թաղը իչինտէ ա Լթանաս գաշմաղա
գուրթուլամազըն, Լլահըն իրատէթի եէ-
րինէ վարմալըտըր տէյի սօղըաքի օլաճաղը
էվլէլէն խապէր վէրաի : Ա է պունտան
պէօյլէ քէնաիյի սէմալի թէֆէքքիրլէ-
րէ վէրիպ սիւրիւսիւ իչին Լլահա եալ-
վարտը վէ բուհանի եօլ թէտարիքինէ
տաիր քիլիսէտէն էմր օլունմուշ խոր-

Հուրդարբ պարգտան սօնրա Լճէնտիմի-
ղին 326 սէնէսինտէ փաք բուհինի Լլահա
թէսլիմ էթտի:

ՓԵՏՐՎԱՐ 27

Ս Ո Ւ Ր Բ Գ Ր Ի Գ Ո Ր

ՆԱՐԵԿԱՅԻ

Լնաեիւցիւնէն եպիսկոպոսու աղիմ
խոսրովուն օղլու սուրբ Գրիգոր Լշոտ նամ
Լրմէնի փառիշահընըն էյեամինտէ տիւ-
նեայէ կէլիպ՝ Յովհաննէս վէ Սահակ պի-
րատէրլէրիլէ պիրլէքտէ էյի քրիսթիյան
իւղըն էօմր կէշիրիրիտիլէր: Շիւղի վազթ
սօնրա ամալարընըն իգնիլէ Գրիգոր՝ գար-
տալը Յովհաննէսի պիլէսինճէ ալըպ Սըշ-
տունիքտէ Նարեկ քէօյիւն մանասթըրը-
նըն առաջնորդու վէ քէնտի վալիտէսինին
ամուճասը Լնանիա քահանանըն էլի ալ-
թընտա թէրպիլէ օլմա սէպէպիլէ մանաս-
թըրա կիտիպ իքիսի տէ կրօնաւոր օլտու-
լար, վէ տայմա սուրբ քիթապը օգու-
յուպ ֆազիլէթ թարիգինտէ կիւնտէն կիւ-
նէ իլէրի կիտէրիտիլէր: Լնանիա վէֆաթ
էթալիքտէն սօնրա՝ Յովհաննէս մանաս-
թըր առաջնորդու վէ Գրիգոր քահանայ
օլտու: Գրիգոր գարտաշընա եարտըմ
էթմէսինտէն մատա ախէր մանասթըրտա
պուլունան բահիպլէրին տախի թէրպիլէ-
սինէ միւպաշիր թայեին օլունուպ Լլահա-
տան քէնտիլէ սիփարըշ օլմուշ ճանլարըն

մէնֆիաթը իշին կէճէ կիւնտիւղ չալըշըր
տուրուրուտու :

Տահա եիրմի եաշնտա քահանայ իբէն
Վուրգէն նամ Բրծրունի փատիշահն
մաթլուպունա պինաէն Սողմոն իմաստու-
նուն թէէլիֆլէրի արասընտա էն չէթին
վէ անյամասը կիւճ Երգ երգոց տէնիլէն քի-
թապընըն կիւղէլճէ մանասընը վերտի :
Վիլիսէ վէ տին մատտէլէրի հագգընտա
քահանալարըն վէ եպիսկոպոսլարըն մա-
պէյնինաէ միւպահէսէ օլուպ ֆըրգալար
չողսլմասընտա, Վրիգոր արալարընը պուլ-
մայա չօգ զայրէթ էթտի, վէ սէօզլէրինտէ
իտտիա էտէնլէրէ թապիր վէ նասիհաթ
վէրտիքտէն սօնրա իմայա կէլմէլէնլէրի
գօվտու, վէ պու մինվալ իւզըն հէր շէյի
եէնիտէն նիզամա գօմագ իսթէտի . լա-
քին խասիմլէրի արթըպ՝ Վրիգոր ատէթէ
մուղայեիր շէյլէր էտէյօր տէյի շէքեայէթ
էթտիքլէրինտէ եպիսկոպոսլար, քահա-
նալար վէ ախէր շէհր պիւյիւքլէրի մէշվէ-
րէթ էտիպ Վրիգորու հուզուրլէրինէ չա-
ղըրմագ իշին պիր դաշ քիշի եօլլատըրար :
Վրիգոր քէնառլի յալմաղ իշին կէլէնլէրին
գարշըսընա վարըպ իլթիֆաթէն գապուլ
էթտիքտէն սօնրա, պուլուրուն իպթիտա
թաամ էտէլիմ տէ սօնրա կիտէրիզ տէյե-
րէք կէլէնլէրի սօֆրայա չաղըրտը . վէ օլ
կիւն ճումաա փէրհիզ կիւնիւ օլուպ էօն-
լէրինէ կիւէրճին քէպապը գօտուղսնտա,
պունըրար տահա զիտտէ շէքլէնիպ՝ Սոր-
գապետ, պու կիւն ճումաա սըր էթ թաա-

մը եէնիլմէզ տէյինճէ, ազիզ պիլմէզլիք-
տէն կէլիպ, աֆվ էտինիզ գարտաշար
տէյիպ՝ գալդըն էյլէ իսէ եերինիզէ կիաին
պու կիւն ճումաա տըր էթ եէնիլմէզ տէյի
կիւերճինլէրէ էմը էթտի. ֆիլ վազը պու
էմրին իւզէրինէ գավըուլմուշ կիւերճինլէր
տիրիլիպ գանատլարընը չըրփարագ ուշտու-
լար: Պու հիքմէթի կէլէնլէր կէօրտիք-
լէրինտէ ազիզին խաքի փայինէ տիւշիւպ
սուշլարընա աֆվ տիլէտիլէր, վէ ազիզէ
էլ տօգանտըրմատան քէնտիլէրի եօլլա-
յանլարա տէսնիւպ օլան հիքմէթի նագլ
էթտիլէր վէ իւմուլմէն ազիզի իքինճի
միւճիզաթքեալ իսմկլէ թագլիւպ էթ-
տիլէր:

Պունտան պէյլէ սուրբ Գրիգոր թէն-
հատէ քէնտիլի տուպյա վէրիպ Նլասհըն
մուհապպէթիլլէ թուլթուշմուշ՝ հալա Նա-
րէկ տէնիլէն ալա վէ պինագիր տուա քի-
թապընը թէէլիֆ էթտի. վէ պունա տաիր
ախէր չօգ քիթապլար վէ բուհանի պէյթ-
լէր ինչա էթտիքտէն սօնրա էնճամ Վրիտ-
տոս էֆէնտիմիզին 1003 թարիխինտէ էլլի
իքի եաշընտա տիւնեատընը թէրք էթտի:

ՓԵՏՐՎԱՐ 28

ՍՈՒՐԻ ՅՈՎ ՀԱՆՆԷՍ

ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Պո՛ ազիզ ախէր պու իամ իլէմալում չօգ
սուրբլարտան ֆարզ օլունմա իչին Նլասհըն

Յովհաննէսի իւնվանըյա թէսմիյէ օլա-
նուր : Փօրթուղալաա Սօնթէմաճճիօր
շէհրինտէ Լ.Ֆէնտիմիղին 1495 սէնէսինտէ
տինտար քիշիգատէ վէ իսլատէթքեար ա-
թալարտան տիննեայէ կէլիպ՝ ծնարըն էլի
ալթընտա սէքիղ եաշընա գատար էյի
թէրպիյէ օլտու : Տօղտուղու վազթ էվին
իւզէրինտէ փարլագ վէ թուլթուլմուշ տի-
րէք միւլի պիր եալապըզ ըշըզ կէօրին-
տիւ, վէ սօնրա ինսան էլի աօգանմատան
շանլարըն վուրուլմաուընըշէհր էհալիսի իշի-
տիպ շէհատէթլիք էտէր : Աէքիղ եաշըն-
տա իքէն խանէլէրինտէ գօնմուշ պիր օ-
ղուլմուշ իլէ սէօզ պիր էտիպ կիղլիճէ գաշ-
տը վէ եօլտա ծնտան պրադըլտըլընտա
պիր չօպանըն եանընա վարըպ էիրմի պիր
եաշընա գատար ծնա սատըգանէ խըզմէթ
էթտի : Չօպան՝ Յովհաննէսին ֆազուլէ-
թինէ վուրուլուպ գըզընը ծնա վէրմէք իս-
թէտիյսէ տէ՝ ազեզ թէքլիֆինի գապուլ
էթմէյիպ նէֆէր եազըլտը վէ ճէնկէ կիթ-
տի : ()րատա ֆէնա եօլտաշար արա-
սընտա քէնտի տէ պօզըլուպ պիր էյեամ
տիննեաճա էօմը կէշիրմէյէ պաշլատը, վէ
պիր կիւն արգատաշարըյա պիրլէքտէ
աթ իւզէրինտէ օթ թէտարիքինէ կիտէր-
իքէն աթտան թէքէր մէքէր տիւշիւպ
աղընտան պուրնուլտան սէլ կիպի գան
կէլմէյէ պաշլատը վէ քէնտիսի Նիմճէ-
նազէ եէրէ եայըլուպ իքի սաաթ միգտու-
րի քէնտիտէն պիսապէր գալտը : Պիր աղ
աղը պաշընա կէլաիյինտէ պուրնուլտու-

ղու թէհլեքէլի հալը թանըյըպ կեօղերի-
նի կեօյէ գալաըրաը վէ պիքը Սէրեհմին
եարտըմընը տիլէյիպ ծնուն հիմայեօիլէ
թէքրար իւթէ կէլտի: Պաշգա տէֆա
տիւշմանտան ալըմըշ թարածը սագլա-
մաղ իշին միւսպաշիւ թայեին օլունտու.
վէ տիւշման տահա գուվվէթլի գօփուսպ
եաղմոյը էլինտէն ալըպ գաշտըլընտա պու
Յովհաննէօ թէօհմէթ սայըւըպ էօլըւ-
մէ միւթէհազգ կէօրիւնտիւյսէ տէ էինէ
սէրապէր մէրհամէթ էտիպ էօմրիւնիւ
պաղըշլատը. լաքին նէֆէր տէֆթէրին-
տէն մահվ էտիպ ըհզալէթլէ գօվտու:
Պունտան պէօյլէ Յովհաննէօ նէ էտէճէ-
յինի պիլմէյիպ թէքրար էպի աղաընըն
եանընա կիթտի, վէ օրատա տա չօդ էյ-
լէնէմէյիպ եէնիտէն ճէնկ աշըլաըլընտա
թէքրար կիթտի նէֆէր եաղըլտը:

Ղէնք պիթիպ պարըշ օլտուղընտա
աթալարընը կէօրմէք արզուսիլէ սիւյա
ավտէթ էթտի, վէ լաքին ծնլարը եէր իւ-
զէրինտէ պուլմատըլընտա թէքրար ճէնք-
ճիլէք խըզմէթինէ կիրմէք նիլէթիլէ
եօլտա կիտէր իքէն գարշըսընա պիր սէ-
ֆիլ ֆագիր չըգըպ՝ ճէնքճի օլմա եէրինէ
Լըահըն խաթըրը իշին կէլ խաթթէ էհլիմի
վէ էվլատըլարըմը պուլունտուգլարը մու-
զաիգա արատընտա գայըր տէյի եալվար-
տը: Յովհաննէօ զաթի թապիաթընտան
թէրահիւմիլ օլուպ ղէվալընըն ըհճա-
սընա եօգ տէյէմէտի, վէ պիլէսինճէ կի-
տիպ էլինտէն կէլտիլի գատար օ սէֆիլ

խանէյի շագ վէ թէսէլի եթմէյէ չալը-
 ջըրտը : Նապապընըն նըսֆընը սաթըպ ծն-
 լարըն իւթիւնէ խարճ էթտի, վէ կիւն-
 տէլիք իւէ չալըջըպ էլինէ կէլէն ճիւղի ագ-
 չայը պիւթիւն ծնար իչին սարֆ էտէրի-
 տի : Պու թարիգ իւզրէ խայլի գէման պու
 էվէ խըզմէթ էտիպ հէր շէյէրինի սըրայա
 գօտուգտան սօնրա ախզուլաթայա մէշղուլ
 օլմա իչին Իսփանէայա տօղըու կիթմէյէ
 գարար վէրտի : Իւք կէօթիւրտիւյիւ մա-
 թա թիւրիւ լուհանի քիթապլար վէ
 սուրէթլէր իտի : Պիր կիւն եօլտա կիտէր-
 իքէն պիր ֆագըր չօճուգ եալըն այագ
 վէ սօուգտան թիթրէյէրէք գարջըսընա
 չըգտը . Յովհաննէս պու ֆագըր մասըմը
 պու հալտէ կէօրտիւյիւնտէ եիւրէյի գալ-
 գըպ՝ ալտը օմուզընա վուրտու վէ քէն-
 տի կիտէճէյի եէրէ կէօթիւրմէք իթէրի-
 տի, լաքին չօճուգ էվէլինտէն նէ գա-
 տար խաֆիֆիտիյսէ կիթտիքճէ օլ տէրէ-
 ճէ աղըրլանտը քի պիր աղ տինլէնմէյէ
 մէճպուր օլտու : () Լ վագթ չօճուգ քիմ
 օլտուղընու Յովհաննէսէ պէյան էթտիք-
 տէն սօնրա, Լլահըն Յովհաննէսի խա-
 չընը կրանատա շէհրինտէ պուլաճագսըն
 տէյիպ կէօրիւնմէգ օլտու : Պու խապէր
 իւզէրինէ Յովհաննէս միւթէֆէրրիհ օլուպ
 ֆիլ հալ օլ շէհրի կիթտի վէ օրատա
 սուրբ Սեբաստիանոսուն քիլիսէսինտէ պիր
 թէէսիրլի քարոզ իշիտիպ՝ օլ լահգատէն
 քիւլիւյէն կէօնլիւ տիւնէատան այրու-
 սը վէ մուգատտէմա կէշիրտիյի էօմիւն

սիւլուքինի խաթրընա կէթիրոյննաւ իւզերինէ հօքիւր հօքիւր աղլարըտը :

Պիր ուղը հօմր թարիգի թութմազ նիյէթիլէ քէնաիյէ վերոյի իսքէնճէլէր տիլ վէ եազըյլա թարիֆ վէ թապիր օլունմազ : տիւնեայա խօր կէօրիւնիւպ մէզաք օլունմազ իչին սուրէթա տիվանէլիյէ վուրտու , վէ թիմարխանէյէ կէօթիւրիւպիւ : Պու թարզ հարէքէթի իչին Նլահա մազպուլ պիր ճան Յովհաննէոի թազիրլէյիպ պիր տահա էթմէ տէյի ըամարլաորղնտա ազիղ թէվազույլա էմրինի գապուլ էտիպ Նլահըն իրատէթի նէ իսէ հօյլէ օլունտէյերէք օնուն թէտպիրի իւզրէ ֆուգաւրէլէրի վէ խասթէլէրի գայըմա էնուէմինտէն տիւշաիւ : Խայլի վագթ պիմարխանէլէրաւ խըզմէթ էթտիքտէն սօնրա էհլի սէվապլարըն էլիլէ պիր ազ ազչա թօփլայըպ պիր էվ ալտը վէ գապիլի հալ իւզրէ խասթէլէրի օրայա ճէմ էտիպ կէճէ կիւնտիւզ խըզմէթլէրինի էտէր իտի : Հէքիմ , իլաճ վէ ախէր պին թիւրիւ քէֆսիզլէրէ տաիր մէնֆիաթլը շէյլէրի գայըրտըգտան սօնրա լուհանիճէ օնլարը թէսէլի էտէր վէ հօլիւմ վագթը կէլիպ չաթտըղնտա կիտէճէլէրի ուզուն եօլուն թէտարիքինի կէօրմէյէ նասիհաթ էտէր իտի : Պու ազիղին պու ճինս խայր ամէլինի կէօրտիւքլէրինտէ չօզլարը տախի եարտըմ էթտիքտէն մատա քէնտի շաիրտի սըրասընա կէչիպ էմրի ալթընտա հօմր սիւրմէյէ գարար վէրտիլէր : Սատագա վէրէն-

լէրէ՝ վերտիյնիդ ոտառդա՝ պաշգապըն-
տան զիատէ սիզէ էյլէք էտէր, օլ պապ-
տէ պագըն քի չօդ վէ ֆերահ եիւրէյէ է-
տէսինիդ տէյինասիհաթ էտէրիտի: Տիւշ-
մանլարընա հիւսնիւ իրատէթիյէ աֆվ վէ-
րիւրիտի. էպէտի խալաւ պուլմապ իսթէր-
սէմ, տիւշմանլարըմըն գապահաթընը կէճ
վէ թէզ աֆվ էթմէլիյիմ, օլ խուսուտէ
պէն տահա կէճիքթիրմէտէն չափուճադ
էթմէսինի եէյ սայարըմ տէր իտի: Սուրբ
Յովհաննէս նէ դատար գայրըլարընա գօ-
լայըլլա աֆվ էտիպ գապահաթլարընը
ուսուտուրուտույտա, օլ դատար կիւճ քէն-
տի քիւշիւք գուսուրլարընը կէօրմէզիք-
տէն կէլիւր իտի. խաթթէլէրին խըզմէթին-
տէն պագը գալան վապթընը տուա, փեր-
հիզ վէ օրուճ վէ թէֆէքքիւրլէրլէ կէշիւրի
իտի: Պիր տէֆա ոզիզ պիքքիր Սէրեէմ
օնա կէօրիւնիւպ թիւրլիւ թէսէլի սէօզ-
լէրինտէն սօնրա պաշընա պիր տիքէնտէն
թաճ գօյուպ՝ Վ՝ սէվկիւլիւ էվլատըմ
Յովհաննէս տիքէն վէ զահմէթ իլէ կէօյ-
լէր ճէննէթինտէ սէնին իչին հազըրլանմըշ
թաճը ալմալըսըն, տէտի: Պաշգա քէրրէ
եօլտա կիտէրիքէն փուրուլմուշ վէ էօլմէյէ
եազըն պիր զարիպէ բաթթ կէլտի, չափու-
ճադ պու ֆագըրըն եանընա վարպ օմու-
զունա ալար վէ քէնտի խաթթէխանէսինէ
կէթիրիպ պաղընը եպպաաարգտան ոօնրա
ատէթի իւզրէ էօփմէք տախի իսթէտի-
յինտէ պաղլարընտա տէլիքլէր կէօրիւպ
հայրան օլտու. վէ լաքին եարալը զարիպ

սուրբէթինտէ կէօրիւնէն Քրիստոս էֆէն-
տիմիզ՝ ազիզին շիւպհէսինի հալլ էթմէ
իչին, Յովհաննէս հէր ֆուգարէլէրէ էթ-
տիյինի պանա էթմիշ կիպի գապուլ էտէ-
րիմ տէյիպ զայպ օլտու: Պիր զայրը տէ-
ֆա՝ խասթէ իլէ կիտէր իքէն եօլտա տիւշ-
տիւ, վէ կէօգիւնիւ տէօրթ թարաֆա իմ-
տատ իչին կէզտիրտիյինտէ պիր տիւպէր
տէլի գանլը կէլիպ եարտրմ վէ թէսէլլի
էթտի. Յովհաննէս պու տէլի գանլընըն
ատընը սօրտուլունտա՝ սէնին վէ գուր-
տուղուն մանասթըրլարըն իւզէրինէ Ղլահ
թարաֆընտան թայեին օլմուշում, վէ
ատրմ Սափայէլ հրեշտակապետ տիր տէ-
յիպ՝ կէօրիւնմէզ օլտու: Պու կիռնէ
լութֆ վէ մուհապպէթ նիշանէլէրինտէն
մատա Ղլահ ազիւիւշշան հազրէթլէրի
քէնտի գուլունա միւծիգէթ իշլէմէ լութ-
ֆու տախի իհսան ու իհթա էթմիշ տիր:
Պիր կիւնափանսըզ կրանատատա պուլու-
նան խասթէլանէսինտէ պիր շիտտէթլի
աթէշ չըզըպ տէօրթ թարաֆը եագըպ
թուլթուշտուրուր ուտու. սուրբ Յովհան-
նէս պու գօրգունծ տագըգա արասըն-
տա ճէսարէթլէ աթէշին իչինէ աթըլըպ
խասթէլէրի պիրէր պիրէր պիր թարաֆ-
տան օլ պիր թարաֆա քէտէրսիզ կէչիր-
տի, վէ եարմ ոաաթ միգտարի աթէշ
իչինտէ կէզիպ հէփիսինի գուրթարտըզ-
տան սօնրա պիր թարաֆա չէքիտի:

Հագգ թէալա հազրէթլէրի պու թա-
րիզ իւզըն քէնտի ապիզ սէվկիւլիւ գուլու

Յովհաննէսի եէր իւսթիւնաւ ազիմ լուծֆ-
լարլա մէմլու էթտիքտէն սօնրա, քէնտի
խաթրը իշին չէքտիյի զահմէթլէրէ պէտէ-
լէն իվազընը կէցյտէ տահա զհատէ վէրմէ
իշին իւզէրինէ պիր աղըր վէ աթէշլի
հիւմնա խաթէլիյի եօլատը: Ազիզ սապր
իլէ պուենու տա չէքիպ էօլիւմիւնին զայրը
եազըն օլմասընը անլատըղընտա քիլիսէ-
նին թէմպիհի իւզըէ հէր խորհօւրդլարը
իպատէթ իլէ ալտըղտան սօնրա եանընտա
պուլունանլարա ճիւզի տիշարը չըգօընլար
տէյի րէճա էթտի: Սօնրա եաթազտան
աշաղա սըշրայըպ տիզ իւսթիւնէ կէլտի
վէ Քրիստոսուն խաչընա սարըլըպ, Մ' սէվ-
կիւլիւմ Յիսուս, սէնին էլինէ ճանըմը
թէալիւմ էտէրիւմ տէյիքէք օլատա գալտը:
Տիշարտա պէքլէյէնլէր պու սէսի իշիթ-
տիքլէրինտէ հէմէն իշէրի կիրտիլէր վէ
Քրիստոսուն խաչը եիւզիւ իւսթիւնտէ,
ազիզի տիզ իւզէրինտէ չէօքմիւշ էօլիւ
պուլտուլար: Պու ազիզին էօլիւմիւ Լֆէն-
տիմիզին 1550 սէնէսինտէ վազը օլմուշ
տուր:

ՓԵՏՐՎԱՐ 29

ՍՈՒՐԻ ՅՈՎՍԼԻՓ

ՆԱՀԱԳԵՑ

ՅԱԿՈԲ նահապետին օն պիրինճի էվլա-
տը Յովսէփ Գեղեցիկ օլ պիր գարտաշա-
րընտան զհատէ փէտէրինին սէվկիւլիւ-

սիւ օլմաղլա պիրատէրլէրի իֆրաթ ծնուն
իւզէրինէ գըզգանաւար: Յովսէփ զն եւ-
տի եաշընտա իբէն պիր աճախպ տիւշ
կէօրիւպ թէվէքքիւլիւիյէ նաղլ էթմէսի
գարտաշլարընըն զարեզինի տաճա արթըր-
տը: Սան քի գարտաշլարըյլա պերապէր
պիր գըրտա պօղտայ տէմէթի պաղլատըգ-
լարը վագթ քէնտինինքի տօղըու վէ տիք
տուրուպ օպիրլէրինին տէմէթի քէնտի-
նինքինէ սէճտէ գըլարըտըլար. պիր պաշ-
գա տէֆա տախի, կիւնէշ, այ վէ զն պիր
երլարլար քէնտիյէ սէճտէ գըլար կիպի
գըրաւ օլունտու: Պունլարը գարտաշլարը
իշէթտիքլէրինտէ փէտէրլէրինտէն իՅթի-
րաղ էթմէյիպ անի վաճիտտէ Յովսէփին
վիւճոււտունու օրթատան գալտըրմաղը
գուրտուլար:

Պիր տէֆա գարտաշլարը հապլըւգա
եանի Սիւքեմէ գօյուն կիւթմէ իշին կի-
տիպ պիր գաշ կիւն կէճիքտիքլէրինտէ,
պապալարը Յակոբ րաճաթսըզ օլուպ Յով-
սէփ օղլունտու, կիւթսին պագսըն, պիր չա-
փուճագ խապէր կէթիրսին տէյի ծնլարըն
էնտէսինտէն եօլատը: Ղարտաշլարը պու-
նուն ուզագտան կէլմէսինի կէօրտիւքլէ-
րինտէ էօլտիւրմէ իշին մէշլէրէթ էթտի-
լէր. վէ լաքին Սալբէն գալլ օլմատըղընտա
ծնուն էօյիւտիւյէ իշի գուրու պիր գու-
յույա աթտըլար վէ էնճամ Յուգանըն
սէօզիւնէ հէփիսի միւթի օլուպ ծնտան
չըգարտըլար, վէ Սըրըրա կիտէն պաղիր-
կեանլարա եիրմի զօլաթա իլէ սաթտըգ-

տան ոսնրա չիչէքլի գաթթանընը քէչի գանընա պուլայըպ, էվլաւընը ճանաւար փարալամըշ, պագ պու ծնուն մու տուր, պէօյլէ պուլտուգ տէյէրէք Յակոբա կէօ-
թիւրտիւէր:

Պազերկեանլար Յովսէփի Մըսըրա կէօ-
թիւրիւպ փարաւոն փատիշահըն առաւ պաշը Պետափրէսէ սաթտըլար: Յովսէփ ագիլ վէ սատըգ պիր եկիտ օլտուղուն-
տան Պետափրէս էվլինին հէր մասլահա-
թընը ծնա ինանտը. լաքին Ղլահտան գօրգմաղ էհլի կիւնահօրը Յովսէփէ Փէ-
նա մուհապպէթ պաղլատըղը իչին օլ խըզ-
մէթինտէ չօգ վագթ դալամատը: Պիր կիւն թէնհա եէրտէ պու ութանմաղ ֆա-
հիշէ Յովսէփին եազասընտան թուլթուպ կիւնահա տապէթ էթտիլինտէ, Յովսէփ խըրգասընը ծնուն էլինէ պըրագըպ գաշ-
տը: Պու թարիգ իւզըէ ֆահիշէ րէզիլ օլտուղունու կէօրտիւյինտէ, քէնաիլի փարէ չըգարմաղ իչին չաղըրարադ գա-
պահաթը սուչսուղ Յովսէփին իւզէրինէ աթտը: Լահլի Պետափրէս էվէ տէօնտիւ-
յինտէ ըրզնա օլան շէքեայէթի իշիարպ, անի վահիտտէ Յովսէփի րիճալէրին զըն-
տանընա աթտըրտը, լաքին օրատա տա-
խի Ղլահըն լութֆու իւզէրինտէն էքսիք օլմայըպ զընտանծընըն կէօզինէ կիրտի վէ զընտանը կէօզէթմէյէ քէնտի թայէին օլունաու:

Պու ասիրտէ պիր գապահաթ իչին փատիշահըն գատէհքեարը վէ վէքիլսար-

ճը Յովսէփին օլտուղու զընտանա աթըրւոյ
 իքիսիտէ պիրէր տիւշ կէօրտիւէր: Յով-
 սէփ լույալարընըն մանասընը վէրիպ՝ գա-
 տէՏքեար էպի մանսըպընա եէթիշէճէք
 վէ վէքիլնարճ էօլիւմէ հիւքմ օլունաճագ
 տըր տէյի կէօթէրտի, վէ գատէՏքեարա
 գուրթուլաճագ օլուրսան սուչսուզ օլտու-
 ղումնու փարաւոնտէն հուզուրինտէ եատ
 էյլէ տէտի. Յովսէփին սէօղիւ Ֆիլ վագը
 կէլտի չըգտը, լաքին գատէՏքեար քիւլ-
 լիլէն օնու Ֆերամնուշ էթտի: Իքի սէնէ
 միւրուրինտէն սօնրա փարաւոն տիւշ կէօ-
 րիւոյ իւլէմալարըն հիշ պիրի մանասընը
 վէրէմէտիլինտէ գատէՏքեար Յովսէփի
 եատ էտիպ փարաւոնա պաշընտան կէչէնի
 նագլ էթտի, վէ Յովսէփի փատիշահըն
 էմիլիլէ հուզուրինէ չըգարըլըպ՝ տիւշիւ-
 նիւն մանասընը վէրտի, վէ եէտի սէնէ
 պօլլուզ վէ եէտի սէնէ գըթըլզ օլաճագ
 խապէրինի փէշին սէօլլէտի: Փատիշահ
 Յովսէփի չօգ իզզէթ վէ իքրամ կէօթէր-
 տիքտէն սօնրա քէնտի էվինէ սահիպ վէ
 մահրուսէի Սըսըրա սուլլթան թայէին
 էթտի:

Յովսէփին սէօղիւ միւլճիպինճէ եէտի
 սէնէ պօլլուզ օլտուգտան սօնրա գըթըլզ
 պաշլատը. քէնտի էվէլիսի պօղտայ թէ-
 տարիքի կէօրմիւշ օլմաղլա հէր քէսին իգ-
 թիզասընա կէօրէ թէվզի էտէրիտի: Փէ-
 տերի Յակոբ տախի պու գըթըլզտան սը-
 գըլըպ էվլատլարընը պօղտայ ալմաղ իչին
 Սըսըրա եօլատը, վէ պուշլար Սըսըրա

կէլիպ Յովսէփին էօնիւնէ չըդտըզարը վագթ տահա սէջլէմէյէ պաշլամատան օնա սէճտէ էթտիլէր: Յովսէփ անիտէ գարտաշարընր թանըտը, լաքին իպթիտա թանըմամազըզտան կէլիպ չասուտ սունուզ, տէօրթ թարաֆը կէօզլէյիպ շէհիրի էլէ վերմէյէ կէլիշտինիզ տէյին՝ ճէ, խայր էֆէնտիմ պիզ օն իքի գարտաշըզ, պիրի էօլտիւ, վէ էն քիւչիւյիւ փէտէրին եանընտա տըր տէյի ճէվապ վէրտիլէր: Գալլաշ զատաար ատամ սընըզ վէ սէօզիւնիւզտէ հիլէ վար տէյերէք Յովսէփ հէփիսինի զընտանա աթտըրտը:

Իւչ կիւնտէն սօնրա չըգարըպ՝ Շմաւոն պունտա զընտանտա գալըն, սիզ վարըն քիւչիւք գարտաշընըզտա պիլէնիզճէ կէթիրին տէյիպ՝ կիզլիճէ չուվալարընա պուղտայ ալմա իչին կէթիրաիքլէրի ագչայը գօտուրուպ սալը վէրտի: Լօլտա պունուէն ֆարգընա վարտըզարընտա ասլընը անլայամայըպ՝ պունտա Նլլահըն էլի վար տէյերէք օլան հիքմէթի վարըպ փէտէրլէրինէ նագլ էթտիլէր: Տէքրար պօղտայ ալմագ իգթիզա էթտիլինտէ՝ քիւչիւք Բենիամին գարտաշարընըտա պիլէլէրինճէ կէօթիւրմէք իգթիզա էթտի: Յակօր նէ գատար գարշը տախի գօտույսա էն սօնրա նաչարի պըրագմազա մէճպուր օլտու: Սըսըրա եէթիշտիքլէրինտէ Յովսէփ պունլարա պիր զեյաֆէթ վէրիպ՝ փէտէրլէրինին հալ ուքէյֆիյէթինի սիւալ էթտի վէ Բենիամինէ պագտըզճա եիւրէյի

փարէ փարէ օլուրուտու: Սօնրա եինէ
 էվ նազըրընըն էլըլէ պուլտայ չուվալա-
 րը արալարընա հէփիսինին ազէլէրինի գօ-
 յուպ՝ քէնտի կիւմիւշ քեասէսինիտէ Իե-
 նիամինին գապը իչէնէ կէօմտիւքտէն սօն-
 րաեօլ վերմէյէ էմր էթտի: Եհրտէն չըգար
 չըգմազ, էֆէնտիմին կիւմիւշ գատէհինի
 չալմըշ կիտէյօրսունուգ էյ զալիմէր տէ-
 յերէք էնաէլէրինտէն միւպաշիր եէթիշիպ
 ծնլարը թուլթաու: Պունլարըն ալմատըդ,
 պիլմէյիզ տէմէլէրի հիշ պիր Փաիտէ էթ-
 մէյիպ, չուվալարընը աշալա ալտը վէ արա-
 յըպ Իենիամինին եանընտա պուլտուլուն-
 տա շարթլարը իւզէրինէ էֆէնտիմին էսի-
 րի տիր տէյերէք՝ Իենիամին իլէ պիր-
 լիքտէ հէփիսինիտէ կերի չէվիրաի: Յով-
 սէփ պունլարը կէօրտիյինտէ սուրէթա
 պիր էյի թագիր էթտի, վէ ծնլարըն տիրլի
 վէ նուլթգուլ թուլթուլպսէօյլէմէյէ թա-
 գալթլարը գալմատըղընտա պաղընա գա-
 փանտըլար. Փագալթ Յուգա՝ Էֆէնտիմ,
 Իենիամին պապսարընըն սէվկիւլիւսիւ տիր,
 կիւճպէլա եանընտան այրու պիլտիք. Նլա՛հ
 գապահաթըմըղը եիւզիւմիւզէ վուրտու,
 ծնուն եէրինէ գուլուն՝ էֆէնտիմին էսիրի
 օլտուն. գէվալլը իսթիյար փէտէր պիրինին
 ահուզարը իլէ գալան կիւնլէրինի կէշիրիյօր
 իքէն նաօրը պունա տա տայանապիլէճէք,
 գուլունուգա գըյմա, էֆէնտիմ. քիւհնէ
 փէտէրէ մերհամէթ էյլէ տէյիպ եալվարըն-
 ճա՝ Յովսէփ արթըգ տայանամայըպ՝ Պէն
 Յովսէփ իմ, հագիգալթ փէտէրիմիզ սաղ-

մըտորը տէյի չաղըրտըղընտա ճէվապալմա-
յրպ' թէքրար եանլարնա վարտը, սաթ-
աղըննդ գարտաշննդ Յովսէփ պէն իմ,
լաքին գօրգմայլն, պու վէճճ իլէ սիզէ սի-
յանէթ էթմէ իչին Վլաճ պէնի Ս'ըսըր
սահիպի էթտի: Փէտէրիմէ կիտին, եէ-
թիշտիյիմ մանսըպը վէ էօլմիւշ գըյաա
օլունան էվլատընըն սաղլըղընը սէջլէյին,
գալգօըն պուրայա կէլտին եանըմտա բա-
հաթընը պուլտուն, տէյիպ օնլարը եօլա
գօտուլ:

Պու հէվատիս Յակոբուն գուլաղընա
եէթիշտիյինտէ դայէթլէ շաղ օլտու, վէ
րոյաորնտա Վլաճտան իզն տըպ պիւթիւն
էվլէյլէ Ս'ըսըրա ազիմէթ էթտի: Յովսէփ
տախի փէտէրինին եազլաշմասընը իշխաիպ
տէպտէպէլի սալթանաթլար վէ արապա-
լար իլէ գարշըսընա վարտը վէ պօղազընա
սարըլըպ աղլատըգտան սօնրա փարաւոնա
կիտիպ վազը օլանը նազլ էթտի վէ օնուն
իրատէսիյլէ փէտէրինի վէ ճէմի էվինի Գ.ե-
սէմ տէնիլէն մահաուլտար պիր եէրտէ թէ-
մէքքիւն էթտիրտի: Պունտան սօնրա փէ-
տէրինին աղըր խասթէլիյինի տույտուլուն-
տա իքի էվլատը Ս'անասէ վէ Նփրեմի պի-
լէսինճէ փէտէրինին էօնիւնէ կէօթիւրիւպ
օնուն սօն խայր տուասընը ֆէրզանտլարը-
նըն իւզէրինէ տիլէտի: Փէտէրինին վէ-
ֆաթընտան սօնրա գարտաշլարը վէսվէսէ
էտիպ' թէքրար Յովսէփտէն գապահաթ-
լարը իչին աֆվ տիլէտիլէր, վէ լաքին
Յովսէփ հիշ տղըր վէ ածը սէօզ սէջլէ-

Մէյիս հէփիսինին Լիւրէյինի րահաթ էթ-
տի: Փէտէրինտէն սօնրա Յովսէփ խայ-
լի զէման տահա եաշայրայ եիւզ օն եա-
շնտա Ս'ըսըրտա էօլտիւ:

ՍՈՒՐԻ ԵՒԳՈՒՄԻԸ

ԱՅԳԻ Թէալա հազրէթլէրինն նիհա-
յէթսիզ մերհամէթինն պիր Թանէճիք
էօրնէյի Լւգոքսիա, Սամարիատա տիւ-
նէպա կէլիպ՝ Թա քիւչիւք չաղընտան Լւ-
լահըն վերտիյի հիւննիւ հիւնէրի ծնու ին-
ճիթմէ իչին ալաթ էթմիշիտի: Պէնա ի-
պրէթի վէ պէտ ամէլլէրիյլէ չօգ կիւնահ-
որդ ճանլարը Լլահըն էլինտէն ալլպ շէյ-
թանա վերտի, վէ տահա զիատէ սերպէսթ-
լիյլէ մերամընը իճրա էթմէ իչին վաթա-
նընտան ըրագ նամտար Պաալպէք շէհրինէ
վարար, վէ օրատա քիւլլիյէն Լլահ վէ
ինսան զօրգուսունու պեր Թարաֆ էսիպ
տիւնէէվի տիւզէնի վէ տիւնիւվազ շիվէ-
սիյլէ ճէմի քիպարզատէ տէլի գանլըլարըն
կէօնիւնիւ քէնտիյէ ճէլպ էթտի, վէ կէ-
ճէ կիւնտիւզ ծնլարլա էյլէնիպ ծնլարըն
ճանընա կիպի մալլարը իւզէրինէ տախի
պույուրուրուտու:

Լւգոքսիանըն պու Թարզ եազըշմազ
հարէքէթլէրի վէ ֆիլիլէրինէ նիսպէթէն՝
մերհամէթ սահիպի ազիմ Լլահ քէնտի
Թերահիմլի կէօլէրինի զայպ օլմուշ սէ-
ֆիլ ճանընըն իւզէրինէ չէվիւրիպ, քէնտի
լւթֆուլա պաշ Թէվպէքէարլարըն պիրի
էթտի: Սուրբ Գերմանոս պիր մասլահաթ
իչին Պաալպէք շէհրինէ կէլիպ՝ պիր զա-
հիտ վէ տինտար քրիսթիյան քիշինն է-

վինէ գօնառու. Լւգոքսիաննն օթուր-
տուղու էվ պու էվ իլէ պիթիշէք վէ օ-
տաաւր սուրբ Գերմանոսուն պուլունտուղու
օտաաւան պիր թախթէ փերտէ իլէ պրրւ-
մըշտը, օլ սուրէթտէ սուրբ Գերմանոս
կէճէ գալգըպատէթի իւզրէ տուաաւան սօն-
րա պիր բուհանի քիթապ օգուժաւորնը
վէ օգուտուղլարը իւզերինէ ուզուն թէ-
ֆէքքիւլէրտէն սօնրա ահուղար էթմէսի-
նի Լւգոքսիա իշտիպ պիւթիւն կէճէ հիւ
ուլոյլամաւոր: () Լ անէ գաաաւոր ճէննէթ
վէ ճէհէննէմ, Լլահ վէ շէյթան նէ տիր,
իսմէրինի պիլէ պիլմէտիյի իշին իշիթաիք-
լէրինին իւզերինէ տէրին տիւշիւնէրէք գալ-
պի ալթ իւթ օլտու, վէ էրքէն ֆիլ հալ
սուրբ Գերմանոս քէնտիսինէ պուլաւքսուն
տէյի խապէր եօլաւոր: Սուրբ Գերմանոս
իշերի կիրտիյինտէ, Լւգոքսիա՝ քիմ օլ-
տուղունու վէ նէրէտէն կէլիպ նէրէյէ
կիտէճէյինի սօրտուղաւան սօնրա, աճէպա
տիւն ազշամ օգուտուղլարնն հէփի-
սի տէ կէրշէքմի տիր տէյի սիւալ էթ-
տի: Սուրբ Գերմանոս հէր օգուտուղլա-
րնն մանաւորն վերտիքտէն սօնրա կեր-
շէրլիյի իւզերինէ եէմին տախի լազըմ կէլ-
սէ Լլահըն հուղուրինտէ էթմէյէ հազըրըմ
տէյիպ՝ ճէհէննէմ ազապը վէ ճէննէթ
տէվլէթի իւզերինէ պիր ազ տահա թաֆ-
սիլլի սէօյլէտի:

Լւգոքսիա պունլարը իշիթտիյինտէ
եիւրէյի գալգըպ գօրգուսունտան աղլամա-
ղա պաշլասը, վայ հալիմէ, իշ իշտէն կէշ-

միշտ էպէտօի ղայս օլմուշում, ճէննէթտէն
ըրադ՝ ճէհէննէմ էպէտօի վաթանում օլմուշ
տէյերէք՝ սաշընը եօլար, վէ կէօքսիւնիւ
տէօյէր տուրուրուտու: Սուրբ Գերմանոս՝
ճիւղի թէսէլլիտէն սօնրա՝ նէ մէզհէպտէն
օլտուղունու վէ նէ թիւրլիւ էօմը սիւր-
տիւյիւնիւ սօրաու, վէ Լէգոքսիա՝ Սամա-
րացիյիմ, եախօտ հիշ տինիմ եօգ տէսէմ
տահա էյի, շիմտիյէ գատար ինանտըղմ,
իսթէտիյիմ վէ էօմրիւմին թարղը զէվգ
ու սէֆամ օլմուշտուր տէյի, ճէվապ վէր-
տի: Սուրբ Գերմանոս՝ Լէգոքսիանըն սէօզ-
լէրինին եիւրէքտէն օլմասընը էյիտէն թա-
նըյըպ՝ Լլահան մէրհամէթինէ սըղըն վէ
քէնտիւնի պիւքիւ օնուէն էլինէ թէսլիմ էյ-
լէ տէյի թէմպիհ էթտիքտէն սօնրա կիւ-
նահտան գաշըպ խպը ամէլլէր իլէ էվվէլքի
իրթիքեապ էթտիյի կիւնահտարըն աֆ-
վընը Լլահտան ալմաղա էօյիւթ վէրտի:
Սօնրա օնուէն իրատէսիլլէ պիր քահանայ
չաղըրըպ քրիսթիյան տինիմիղէ տաիր հէր
մատտէլէրի էօյրէնտիքտէն սօնրա վաֆ-
թիլղ տախի օլմաղա գարար վէրտի:

Վահանանըն էմրի իւզըն եէտի կիւն
պիր օտա իչինտէ ատէմ եիւղիւ կէօրմէյիպ
եալընըպ քէնտի կէչմիշ կիւնահտարը իւ-
ղէրինէ տիւշիւնիւպ աղլատըգտան սօնրա,
թէվպէքեարլար խըրգատըյըլ շէհը եպիս-
կոպոսու թէոգոսոսուն այաղընա գափա-
նըպ՝ քէնտիյի հայաթպախշ սոյուլա վաֆ-
թիլղ էթմէ իչին եալվարտը: Լպիսկոպոս
րէճասընը գապուլ էտիպ Լլահան էթտի-

յի միւճիգաթա շիւքրանէ ճէմի օրատա
պուլունանլարըն հուզուրինտէ վաֆթիդ
էթտի: Պու աղիմ վէ աղիդ խորհուրդու
հայրան օլաճագ իպատէթ վէ թէվազույլա
ալտրգտան սօնրա չափուճագ խանէսինէ
տէօնիւպ ճարիյէլէրինի հուզուրինէ չաղըր-
տը վէ օնլարա վէրտիյի ֆէնա իպրէթ իչին
աֆվ տիլէյիպ քէնտի կիպի կիւնահլարը
իւզէրինէ փիւլման օլուպ Նլլահա տէօնմէյէ
նասիհաթ վէրտիքտէն սօնրա ճէվհէրլէ-
րինի վէ ախէր զիգըյմէթ լիպապարընը
օնլարա թէվզի էթտի վէ պագըսընը աթէ-
շէ վուրուպ եագտը, վէ էվին իչինէ չէքի-
լիպ սրգը օրուճ վէ փէրհիդ վէ տուպլա
էօմր կէչիրմէյէ պաշլտը: Եհհր էհալիսի
պու հիքմէթլի թէպտիլաթը տույտուգ-
լարընտա Նլլահըն գուտրէթ իւ մէրհա-
մէթինի մէտհ էտիպ սէնալէր օգուրուտու-
լար: Սուրբ Վերմանոս՝ ճիւզի վագթ միւ-
րուրինտէն սօնրա թէքրար շէհրէ կէլիպ
Լուգըքսիայը կէօրմէյէ կիթտի, վէ օնուն
թութտուղու եօլու էօյտիւքտէն սօնրա ին-
սան արաորնտան գաշըպ՝ չէօլէրտէ րա-
հաթ եիւրէյլէ Նլլահըն խըզմէթինէ մէշ-
ղուլ օլմաղ իչին չէօլտէ պիր թէնհա եերէ
չէքիլմէյէ նասիհաթ վէրտի: Նլլահըն ա-
ղիդ ճարիյէսի սուրբ Վերմանոսուն պու
նասիհաթընը տախի րէտտէթ մէյիպ՝ օնուն
գօլիպասընտան ճիւզի րրագ պիր եերտէ
քիւչիւք օտաճըգ իչինէ չէքիլիպ՝ եափա-
եալընը Նլլահըն իւզէրինէ աիւչիւնիւք
իւաիւ:

Փիղոսարատոս նամինտէ էպրի հապիւ
ու մաշուգլարոնտան պիր զէնկին տէլի
զանլը ազիզէյի պու էօմր թարզընտան էս-
քի կիւնահ եօլլարնա չէվերմէ իչին խայ-
լի տիւշիւնիւ պ միւրատընա երէմէտիյինտէ
ախէր պիր եօլ իլէ ալտաթմազ իչին սու-
րէթա սօֆուլուգ վէ թէվպէքեարլըգ
աաթմաղա պաշլատը, վէ սուրբ Վերմա-
նոսուն գայլ օլմասըյլա գապա խըրգալար
կիյինիւ էլ վուրտուղու էօմրիւն ուսուլինի
Լւգոքսիատան տախի էօյրէնմէ իչին օնուն
գօլիպասընա կիթտի: ()րայա վարրու օնու
րույ էթտիյինտէ պու ճինս սէօզլէրի պեր
թարաֆ էտիւ ֆէնա ֆիքը իլէ ազիզէյի
թէտպիր ու նիյէթինտէն տէօնտիւրիւ պ
պէտ ֆիիլինէ միլ վէրտիւմէյէ չալըջըրտը:
Լւգոքսիա՝ շէյթանի սէօզիւնէ գուլագ
ասմատըգտան մաստա գապահաթընը
եիւզիւնէ վուրու պ էթտիյի սէրպէսթլիյէ՝
գալպինտէքի տույտուղու թէաճճիւպիւ
պէյան էթտի: Պու հէվաի տէլի զանլը ա-
զիզէնին թազիրինտէն ալթ իւսթ օլու պ
քէնտինտէն պիսապէր եէրէ տիւշտիւ,
վէ լաքին Լւգոքսիա տուասը պէրէքեա-
թըյլա Բլահտան շիֆա ալը վէրիւ, վար
Բլահա շիւքը վէր, կիւնահլարըն իւզլէրի-
նէ փիւշման օլ տէյիւ եօլ վէրտի:

Պու վագըատան սօնրա խայլի զէման
տախի թէնհատէ սըգը էօմր կէշիրիւ Բլ-
լահն իրատէթի իւզըն եաշտըգտան սօն-
րա Լֆէնտիմիզին 114 սէնէսինտէ մարտի-
րոսլուղլա, արզու էթտիյի կէօյլէր ճէննէ-

Թինէ նայլ օլտու, զերա թիւրիւ միւճի-
ղէթլելլէ չօգ տինսիղէրի տինէ չէվիւր-
տիյինի փութփերէսթլէր տույուպ 11 ին-
չէնցիոս հիւքիւմաարա խապէր վերտիքլէ-
րինտէ կիզլիճէ ազիղէնին պաշընը քէսիպ
վիւճուտունու օրթատան գալտըրտըլար:

Մ Ա Ր Ց 2

Ս Ո Ւ Ր Ի Ը Մ Ո Վ Ս

ՎԵ ԱՐԴԻՈՒ ՄԱՐԳԱՐԷԼԵՐ

ԸՄՈՎՍ մարգարէ Իւթլէհէմէ եազըն
Թեկուա շէհրինտէ Ովսէէ վէ Լսայի մար-
գարէլէրին վագթինտէ չօպան ըտը. չօգ-
լարըն զիւմիինճէ պու ազիղ Լսայի մարգա-
րէնին փէտէրի օլմուշտուր: Ըմովս՝ գուր-
թարըճըմըգ Յիսուսուն տինեայա կէլիպ
նուր վերէճէյինի, Խորայէլ միլլէթինին Համ
էյալլէթինտէ վէ Յուգա սօյունուն Պաղ-
տատտա էսիր օլաճաղընը փէշին պէյան է-
տիպ եահուտիլէրին եարամաղլըղընը եիւզ-
լէրինէ վաւտու: Պու սէպէպտէն իպթի-
տա Իւթէլ շէհրին փութ փափազը Ըմա-
սիատան իաքէնճէ չէքիպ, սօնրա Ըմասեա-
նըն օղլու Յովսիանըն էմիլլէ չէնէսինէ
տէմիր չըպուգ սօգտուլար վէ պիր գաշ
կիւնտէն էօլաիւյիւնտէ քէնտի միւլքիւ
իչինտէ քէֆն էթտիլէր:

Ըբգիւ, եախօտ Ըբգիա մարգարէ
Նապլըւզա եազըն պիր գառապատա տօղ-
տու. պաղըլարըն զաննինճէ Լզիա մարգա-

բէնին կիւնէրինտէ Լ.քայաբ փատիշահըն
պինպաշըսըսոր, վէ պաղըլարը տասի Լ-
սայի մարգարէնին վազթինտէ ախէր պիր
սալիճ քիմսէ իաի, տէրէր: Ըգդիս մար-
գարէնին կիւֆթէլէրի տախի Լ.գովմ էհա-
լիսինին էսիրլիյի վէ սօնրա ազատէլիյի իւ-
ղէրինէ տիր: Պու աղիզ՝ Լ.լահ թէալա-
նըն խըզմէթինտէ էօմրիւնիւ կէշիրաիքտէն
սօնրա էօլիւպ Սամարիասա կէօմրւլտիւ:

Մ Ա Ր Տ 3

ՍՐԻՈՒՀԻ ՖՐԵՆԶԻՍԳՆ

ԲՕՄԱԼԸ

ՆԻՄԻ զէննէլէր իչին Փաղուլէթ էօր-
նէյի սրբուհի Գրանչիսգա Քրիստոս էֆէն-
տիմիզին 1384 թարիխինտէ Բօմա շէհրին-
տէ սօյղատէ վէ մալտար աթալարտան տիւ-
նեայա կէլիպ թա քիւչիւք չաղընտան օն-
լարըն էլի ալթընսա էյի թէրպիյէ օլմուշ-
տուր: Պու աղիզէ քիւլլիյէն քէնտիյի Լ.լ-
լահանի խըզմէթինէ վէրիպ չօճուգ արաւըն-
տա ատէթ օլան կիւնահսըղ օյունլարտան վէ
շաղալարտան կէրի տուրուրուտու, պիրիսի
քէնտիյի սէվիպ օգշայաճագ օլտուղունտա
աղլայարագ վէ չաղըրարագ գարշը գօրու-
տու, եաշընա միւթապըգ ըիյազաթ պա-
պինտէ կէրի գալմամաղ իչին աթալա-
րընտան կիղլի տուա վէ ախէր իպատէթ
թալիմաթլարընա մէշղուլ օլուրուտու:
(Ն պիր եաշընտա իքէն պիր մանասթըրա

չէքիլիպ Ալլահըն իրատէթի իւզրէ փաք-
 լըղլա էօմր կէշիրմէյէ նէ գատար հէվէս
 էթտիյաէտէ, աթալարընըն էմրիւ արզու-
 սինէ գարշը կէլմէյիպ քիպարզատէ վէ վա-
 րիյէթի եէրինտէ Վօրենցիոս իսմինտէ պիր
 նէվճիւվան Բօմալըյլա թէէհհիւլ էթտի:
 Վըրգ սէնէ միգտարի պէրսպէր եաշայրպ՝
 առլա պու իքի ազիզ ճանլարըն արասրնտա
 պիր լահզա պիլէ պիր կէօնիւլ գըրըզլըղը
 փէյտա օլմատը. Ալլահըն փիշքէշէ էվլատ-
 լարընըն թէրպիյէսինէ տիգգաթ էտիպ թա
 թաղէ չաղլարընտան Ալլահ մուհապ-
 պէթիւ գօրգուսունու Ֆիքրէրինէ գօտու:
 Պու գատար զահմէթինէ պէտէլ էօլմիւշ
 էվլատընըն պիրիսի տահա հայաթտէխաս-
 թէ պուլունան պէշ եաշընտա գըրգար-
 տաշընա կէօրիւնիւպ էպէտի սէլամէթէ
 եէթիշմէսինին խապէրինի վէրէրէք վա-
 լիտէսինի տախի շաղ վէ թէսէլլի էթտի:
 Լշվի խըզմէթինտէ վէ էլի ալթընտա օլան-
 լարա տախի էվլատ նազարըյլա պագըպ
 հէր իգթիզալարընը գայրըտըգտան սօնրա
 տոււ վէ իպատէթ պապինտէ տախի գու-
 սուր էթմէսինլէր տէյի մուգայէտօլուրու-
 տու. իշլէրինտէն պիրիսի քէյֆսիզ օլ-
 տուղունտա խասթէխանէյէ էօլլամայըպ
 խանէսինտէ սագըար վէ խըզմէթինի էտէր
 իտի: Պազէն խասթէլէրէ վարըպ քէյֆ-
 սիզլէրի կէօրմէք քրիսթիյանըն պօրճույսա,
 էվիմտէ օլան խասթէյի պագըպ գայրը-
 մամագ միւմքի՛նմի տէրիտի: Փէտէրինին
 էվինտէն չըգըպ էհլի իլէ պիրլըտէ եա-

շամաղա պաշլատըղը կիւնտէն պիր տահա քիպարլար արասընտա ատէթ օլան օյուն վէ րադա վէ թէմաշէ եերլէրինտէ կէօրիւնմէտի. պու կիոունէ կէշիրտիյի էօմը սիւլլէքի իչին պազըլարը՝ տահա կէնճ սին, օճաղընա տախի շան օլմաղ իչին էյլէնճէ եերլէրինէ կիթմէն վաճիպ տիր տէտիքլէրինտէ՝ Պէլի կէնճ իմ, վէ օճաղըմա շան օլմազ իսթէրսէմ յնճիլի շէրիֆին թէմպիհի իւզըէ եաշամալըյըմ, տէյիպ իլզամ էտէր իտի: Միյիպ գուշանմատա հիշ հէվէսի օլմայըպ՝ սօն վազթլարտա էհլէնին րիգասըյա ալթուն վէ կիւմիւշ տիւզէնլէրինի պիր թարաֆա աթըպ պայաղը եիւնտէն էսպապ կիյինտի. օտասը իչինտէ եազըշմազ վէ տիւնեէվի սուրէթլէր պըրագմայըպ օլանլարը տախի տէֆ էտէրիտի. ֆէնա քիթապլար օգուճատըգտան մատա, օգույանլարը պիլէ եանընա ուղըաթմազըտը. վէլ հասըլ պուլունտուզու հալ իչինտէ տուայա վէ իպատէթ վէ ֆազուլէթ թալիմաթլարընա մէշղուլ օլուպ՝ տիւնեա իչինտէ չէօլտէ վէ եախօտ ճէննէթտէ կիպի էօմը կէշիրիւրիտի:

Հազգ թէալա հազըէթլէրի՝ Ֆրանչիսգանըն ֆազուլէթինի էյի թէճրիպէ էթմէ իչին պըրագտը քի Նափօլի փատիշահը լատիսլաուա կէլիպ Բօմա շէհրինի ֆէթհ էթսին: () գարղաշալըգ արասընտա Ֆրանչիսգանըն էհլէ տախի էլէ տիւշիւպ ճէմի վարիյէթի միրիյէ ոլընտըգտան սօնրա, քէնտի տախի էսիր տիւշիւպ ուզազ պիր

մահալէ եօլանըտը: Պու գարա խապեր
իւզերինէ ճէմի իշխտէնլէր մահգուն օլուպ
աղաւորգլարընտա եալընըզ Ֆրանչիսգա
սապրիլէ չէքիպ՝ Ալաճ վերտի, եինէ Ա-
լաճ ալտը, քէնտի իրատէթի թէքմիլ օլ-
տուն տէյերէք Յովք Երանելինին սէօզլէ-
րիլէ թէսէլլի պուլըրուտու: Արասըն-
տան չօգ վազթ կէչմէյիպ էհլի թէքրար
զայպ էթտիյի վարիյէթիլլէ էվինէ կէլտի,
վէ լաքին Ֆրանչիսգա ատէթ էթտիյի
սըգը էօմր թարզընտան վազ կէլմէյիպ օ-
նու տախի պիլէսինճէ եաշամայա տալէթ
էթտի. պիրի պիրինէ էհլ նազարըյա
պազմայըպ Ալաճըն մուհապպէթի իչին
գարտաշ վէ գըզգարտաշ կիպի կէչինիրի-
տիլլէր: Եվ իչինտէ չէքտիյի զահմէթլէրի
քեաֆի սայմայըպ սըգ սըգ խասթէխանէ-
լէրէ տախի կիտէր վէ օրատա աղըր խա-
թէլլէրին եանընտա տուրուպ՝ խըզմէթ է-
տէրիտի: Չօգ տէֆա քէնտիսի եէմէյիպ
օնլարա եէտիրիրիտի, վէ մութպախտէ
չալըշըպ էլիլլէ եէմէք փիշիրիր օտալարը-
նը սիւփիւրիւր, եաթազլարընը եափար,
վէլ հաարլ թապիաթըն չէքինտիյի հէր ի-
քրահ օլունաճագ խասթէ խըզմէթլէրինի
մուհապպէթ իլէ էտէր իտի:

Եհլի էօլտիւքտէն սօնրա քէնտի խա-
նէսինտէ ճէմ էթտիյի մարապետլէրին սը-
րասընա կէչիպ ալըագ կէօնիւլլիյլէ էվին
հէր պայաղը խըզմէթլէրինի էտէրիտի, քէն-
տի իրատէթինէ գարշը օնլարըն իւզերինէ
նազըր տախի սէչիլտիլինտէ թուլթտու-

ղու իպատէթ վէ փերհիգքեարըդ եօլուն-
տան ասլա կերի տուրմասը: Տէօրթ սէնէ
միգտարի պու կիտնէ հօմր կէչիւրաիքտէն
սօնրա խասթէ հօլիւմ տէօշէյինէ տիւշ-
միւշ պիրատերինի կէօրմէյէ կիթաի, վէ
օրատան գըզգարտաշլարընը տախի կէօր-
մէյէ կիթմէ նիյէթինտէ իքէն՝ պիր աղըր
խասթէլիյէ կիրիթթար օլուպ Ելլահըն պէ-
յան էթմէսիյէ էօլիւմիւնիւն եագըն օլ-
մասընը տույտու, արզուսինէ մէպնի իպա-
տէթլէ խոտովանանք օլուպ Սրբութիւն
ալտըգտան սօնրա՝ թա քիւչիւքլիւյիւն-
տէն պերի ատէթ էթտիյի ազիզ պիքիր
Սէրեմիւն ժամերգութիւնունու սէօյլէյէ-
րէք հօմրիւնիւն էլլի ալթընձը եաշընտա
փաք րուհինի Ելլահըն էլինէ թէպիւմ է-
տիպ հասրէթ շէքտիյի սէատէթ մէքեանը
ճէննէթէ նայլ օլտու:

Մ Ա Ր Տ 4

ՊԻՒՅԻՒՔ ՍՈՒՐԻ ՄԱԿԱՐ

ՎԷ ՍՈՒՐԻ ՄԱԿԱՐ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԱՏԻ

ՄաԿար, եախօտ ՄաԿարիոս իամիյէ
իւշ ազիզ քիշիւէր վար տըր, լաքին պիզ
Սըրըրը վէ խաքէնտերիյեէլի ատը իլէ մէշ-
հուր սուրբլարըն հօմրիւնիւն հիքեայէսինի
եազմաղա գարար վերմիշիզ:

Իւք Սըրըրը տէնիլէն ՄաԿար, Սըրըր
էյպլէթ ինին պաշ շէհրլէրինին պիրինտէն
օլուպ օթուզ եաշընտա իքէն թէլքի տիւ-

նեա էթտի, վէ սուրբ Ննտոն ճգնաւորուն
 եաննա վարդպ ճնուն շաիրայերինն սը-
 րապնա կէշտի: Իւք սէնէլէրի օլ տերէճէ
 քէնտիյի փէրհիլքէարլըղա, օրուճա վէ
 տուայա վէրտի քի, քիւհիւք եաշնտա
 իքէն քէնտինտէն իսթիյար օլանլարըն րու-
 ճանի փէտերի տէնիլըր իտի: Ալլաճ էֆէն-
 տիմիզ պու ազիզէ թիւրլիւլութֆլարտան
 մաատա սօնրատան օլաճագ շէյլէրի էվվէ-
 լէն կէօրիւպ խապէրվիրմէ փիշքէշինի տախի
 ինամ էթմիշ իտի: (Օն սէնէ իշինտէ օլ
 գատար իլէրիլէտի քի ճէմի չէօլտէ պու-
 լունան զաճիտլէրին շէճատէթիլլէ քաճա-
 նալըգ մէրթէպէսինէ րէֆի օլմաղա լայըգ
 կէօրիւնտիւ: Պիր տէֆա եագըշմաղ իշ-
 տէ պուլունմուշ տէյի ազիզին իւզէրինն
 իֆթիրա էտէնլէր Ալլաճտան պէլալարընը
 պուլուպ իլգամ վէ տիլլէրէ տէսթան օլ-
 տուլար: Սըգչա սուրբ Ննտոն իլէ կէօ-
 րիւշիւպ ալլաճանի սէօճպէթլէրտէն սօնրա
 էպէտիլլէր իւզէրինն թէֆէքքիւրլէր էտիպ
 պիրիպիրինն տաճա գիատէ Ալլաճ եօլուն-
 տա իլէրիլէմէ իշին եիւրէք վէ նաաիճաթ
 էտէրիտիլէր: Բաժիլլէրին նագլինճէ պու
 ազիզին տուադնա իքրամէն Ալլաճ թէա-
 լա ճագըթթլէրի չօգ խասթէլէրէ շիֆա վէ
 էօլմիւշլէրէ ճայաթ պախշ էթմիշ տիր:
 Սուրբ Մախար պու թարիգ իւզըն Ալլաճ
 մագպուլ էօմր կէշիրտիքտէն սօնրա լ.ֆէն-
 տիմիզին 391 թարիխինտէ տօգսան եա-
 շնտա էօլիւպ արզու էթտիյի կէօյլէր
 ճէննէթիննէ նայլ օլտու:

Իբրեւ Սահար Մըսրըն փախթախթը
 Խոքէնտէրիյեէտէն օլտուղու իշին Խոքէն-
 տէրիյեէլէ տէնիլը. պու ազիզ տախիպա-
 լատէ զիքը օլունան ատտաշը Սահարտան
 տուա վէ ֆազուլէթ պապինտէ աշաղա
 գալմայըպ Լըսհա չօգ մագպուլ օլմուշ
 տուր: Վէնտի ալլագ կէօնիւլլէյիւ իշին
 քահանայ տախի օլմաղը իսթէմէղիտիյսէ
 տէ՛ եինէ թէքլեֆ էտէնլէրին ըէճասընա
 եօգ տէյէմէյիպ գապուլ էթտի, վէ պուա-
 զիզ տախի չէօլլէրտէ սըգը վէ ըիյազաթ
 իւզրէ էօմը կէշիրիի իտի: Չօգ տէֆա
 սուրը Լնտան ճգնաւորա զիյարէթէ կիտիպ
 օնուէ իլէ խայր ամէլլէր իւզէրինէ սէօլլէ-
 շիր վէ ուսուլինի օնտան մէշգ էտէր իտի:
 Պիր տէֆա չէօլտէ կիտէր իքէն շէյթան
 գարշըսընա չըգըպ՝ մաղըուրլուգ ֆիքըլէ-
 ըիլլէ օնու թէճըրիպէ էթտիյինտէ, Սահար
 խասմինին իղվասընը անլայըպ՝ Լըսհըն
 լութֆուլլա գօվտու վէ եանընտան ըրագ
 էթտի: Պու ազիզին՝ նէֆսինի զապթ
 էտիպ հէր հաստէլէրինէ պույուրմաղ
 իշին չէքտիյի զահմէթլէր տիլ վէ եազըյ-
 լա թապիր օլունաճագ շէյ տէյիլ տիր.
 օրուճ, փէրհիզ, սուսուլ վէ ույուգու-
 սուլ տուրմաղ իշին նիշէ սէնէլէր քէնտի
 իրատէթիլլէ ճէնլէլլէպ՝ էն սօնուտա եէն-
 միշ տիր, չօգ ազիզ ճանլար տիւշիւնտիւք-
 լէրինտէ թէաճճիւպտէ գալըրար: Պու
 ազիզին էօլլուիւ Լֆէնտիւիզին 404 թա-
 ըիլինտէ վագը օլմուշ տուր:

ՍՈՒՐԲ ՓԵՐԻՆՈՍ

ՎԷ ՍԵՐԱՍՏԻՆՈՍ

ՍՈՒՐԲ փաբիանոս Բօմա քաջանալա-
րընըն էն ազիզի վէ էն մէմուհու Նլա-
հըն թէտպիրի վէ ճէմի ճէմիթըն ար-
ղուսի իւզըէ Բօմա փափասը սուրբ Ննթե-
րոսուն վէֆաթընտան սօնրա եէրինէ նասպ
օլունտու : Տահա փափի սէշիմէտէն չօդ
միւճատէլէ վէ չէթինլէք օլտուղունտու՝ պու
ազիզին պաշը իւզէրինէ պիր պէյազ կիւէր-
ճին գօնուպ Բուհուլլահըն օնու ինթիլտապ
էթմէսինի տուլլուրմուշ տուր տէյի, չօդ
իթիպարլը րավիլէր նագլ էտէրլէր : Պու
ազիզ քէնտի նամուար սէլիֆլէրի իւզըէ
քէնաիլէթէպլիմ օլունմուշ ճանլարը էյի-
ճէ գայրըարգտան սօնրա Լֆէնտիմիզին
253 սէնէսինտէ մարտիրոսալլա էպէտի
ճէննէթէ նայլ օլմուշ տուր :

Սուրբ Սեբաստիանոս քիշիզատէ տթա-
լարտան տինեպա կէլիպ՝ ազլ ու ֆիրա-
սէթի վէ ճէնք ու ճիտալ իլմինտէ նամ-
տարլըղը իչին Ղիոկլետիանոս գրալա մագ-
պուլ օլտու, վէ քրիսթիյան օլտուղունու
պիլմէտէն ապքերի իւզէրինէ օնու նազըր
էթտի : Սեբաստիանոս տահա զիատէ սէր-
պէսթլիլէ քրիսթիյանլարա եարտըմ էտէ
պիլմէք իչին եալան սէջլէմէտէն իգրար
էթտիլի տինի կիզլէյիպ վազթընտան էլ-
վէլ պէյան էթմէտի : Տին ուղըունա

Մարկոս վէ Մարկիղիանոս իբի պիրա-
տէրէր թութուրւպ Նիկոստրատոս եիւզ
պաշննն էվինէ հապսա գօնտուլար. պուն-
լարն էօլմէ գաթլ օլմա սիճիլի չըգմը-
լսորսա տա աթալարննն ըէճալարննա
մէսնի հաքիմ օթուզ կիւն տախի չէվիլի-
պիլմէ իչին միւհլէթ վերտի. օթուզ կիւն
դարձնտա հէր թիւրլիւ շէյթանի թէճ-
րիպէլէրի էտիպ էնճամ պու իբի պէհա-
տր գարտաշարն զաիճլըղա տիւշմէյէ
եազըն օլմալարնը Սեբաստիանոս իշիթ-
տիլինտէ, եանլարննա վարըպ՝ ալլահանի
վէ թէէսիրլի սէօղէր իլէ Բրիտոսուն
խաթրը իչին էօլմէյէ գանտրտը, վէ պու
սէօղէրտէն ազիզէր գուվվէթլէնիպ հէր
շէյթանի թէքլիճլէրի ըէտա էթաիլլէ-
րինտէ պիր սէմավի նուր օտայը տօլտու-
րուպ Բրիտոս էճէնտիմիզին Սեբաս-
տիանոսա եազլաշըպ օնու էօփտիւքտէն
սօնրա, ի՛ սէվկիւլիւ գուլում Սեբաստիանոս
հէր ան սէն պէնիմ իլէ սին տէմէսինի
աթալարըյա պերապէր իբի գարտաշար
վէ ախէր օնտա պուլունանլար իշիթմիշ
աիլլէր: Պու միւճիզաթըն իւզէրինէ իբի
գարտաշարն աթալարննտան մատա՝ Նի-
կոստրատոս էհլիլլէ վէ զընտան պէքճիսի
ախէր չօգ ճանլարլա պերապէր տէօնիւպ
քրիթիյան օլտուլար:

Միւհլէթ վերիլէն օթուզ կիւն կէչ-
աիքտէն սօնրա հաքիմ իբի գարտաշարն
փէտերինի քէնտիյէ չաղըրըպ, Նճէպա
էվաալարնը թէտպիլլէրինտէն տէօն-

տիւրտիւնն միւ տէյի սօրտուղունտա, խայր
էֆէնտիմ, էվատլարըմըն պուտուղու իգ-
պալը զպպ էթտիրէմէմ, հաթթա պէն
տախի օնլարըն իգպալընա իլհագ օլմուշ-
ոււմ տէյի ճէվապ վէրինճէ՝ հաքիմ
ալթ իւսթ օլուպ՝ պու սիննտէ սէն տէ մի
տէլիրմիշսին տէյի, սօրսու: Խայր տէլիր-
մէտիմ, քրիսթիյան օլտոււմ վէ փէք ագլ
իլէ իշլէտիյիմ իչին խօշնուտ ոււմ տէյի
թէքրար ճէվապ վէրտիյինտէ՝ հաքիմ սէ-
պէպինի արաշթրար վէ տույուպ անլա-
տըղընտա քէնտի տախի էվէյլէ վէ ախեր
ղընտանտա պուլունան քիշիլէր իլէ վաֆ-
թիգ օլուպ քրիսթիյանլարըն եարտըմ-
ճըսը օլտու:

Պու վագրալարըն արասընտան չօգ
կէշմէյիպ՝ քրիսթիյանլարտան պիրիսի տի-
նինի ինքեար էտիպ՝ Ղիոկղետիանոսա՝ Սե-
բաստիանոսուն էթտիքլէրինին խապէրինի
վէրտի: Ղիոկղետիանոս հուգուրինէ չա-
ղըրըպ թիւրլիւ վատ վէ էօրֆլէրտէն սօն-
րա տինինաէն տէօնաիւրմէնին գապիլի օլ-
մաարղընը կէօրտիւյիւնտէ՝ աղիգի պիր տի-
րէյէ պաղլպըպ օգլար իլէ վուրուլտուն
տէյի էմր էթտի: Եմրի իճրա օլունտու
վէ լաքին Սեբաստիանոս էօլմէյիպ Բլա-
հըն եարտըմըյա եարալարընտան սաղալ-
տըղընտա, թէքրար զալիմին հուգուրինէ
վարըպ՝ քրիսթիյանլարա գարշը էթտիյի
նահագգ զուլումու եիւզիւնէ վուրտու վէ
քրիսթիյան տինինին կերչէքլէյինի վէ
փութփէրէսթլէրին ալլահլարընըն եա-

լանճըւղղընը սերպէս թլիյէ կէօսթերտի .
 գրաւ պունու էօլմիւշ տէյի թութար
 իքէն թէքրար սաղ կէօրիւպ հայրան օշ-
 տույսա տա՝ եինէ ազիզին սէօզէրի իւզէ-
 րինէ հիչ տիւշիւնմէյիպ պիր պիւյիւք եէ-
 րինտէ ճանը չըգընճայատագ տէգյիւլսիւն
 տէյի էմը էթտի : Ազիզ պու շիտտէթլի
 իպքէնճէ արասընտա Քրիստոս էֆէնտիմի-
 զին 287 սէնէսինտէ ազիզ բուհինի Ալլա-
 հըն էլինէ թէսլիմ էտիպ հասրէթ չէք-
 տիյի մարտիրոսլուգ թաճընա նայլ օլտու :

Մ Ա Ր Տ 6

Ս Ո Ւ Ր Բ Պ Ո Ր Փ Ի Ի Ր

Ե Պ Ի Ս Կ Ո Պ Ո Ս

ՔՐԻՍԹԻՅԱՆ տիներին հիմայէթճիտի
 սուրբ Պորփիւր՝ Էֆէնտիմիզին 353 սէնէսի
 Սէլանիք սէմթ ինտէզէնկին վէքրիսթ իյան
 աթալարտան տիւնեայէ կէլտի : Քիւշիւք
 չաղընտա իլմ թահսիլինտէն սօնրա օն
 պէշ եաշընտա Սըսըրա կիթտի, վէ Սկի-
 տացի տէնիլէն ճգնաւորլարըն մանաթը-
 րընա կիրիպ պէշ սէնէ միւթէմատի փէր-
 հիզքեարլըղա էօմը կէշիւրտի : Սօնրա իզն
 ալըպ եահուտիսթանըն միւպարէք եէր-
 լէրինէ զիյարէթ էթմէյէ կիթտի վէ Յոր-
 դանան չայընա եազըն պիր մաղարայա կի-
 րիպ պէշ սէնէ տէ օնտա գալտը, լաքին
 հէվալարըննէմլիյինտէն իսրթմա իլէթինէ

կիրիթթար օլտուղու իչին խասթէ միզաճ
Գուտսի շէրիթէ ավտէթ էթտի:

() րատա աթալարընըն էօղլամինիւ
տույուլ քէնտիյէ տիւշէն միւրաւը ալըլ
կէթիրմէ իչին Սարկու նամինտէ շայիր-
տինի եօլլատը: Մարկու՝ ինթիյար ուս-
թասընըն էմրինէ իթաաթէն կիտիպ մի-
րաւը կէթիրտի վէ ագչա Պորփիւրին էլի-
նէ տէյտիյինտէ հէփիսինի ֆուզարէյէ
տաղըտըլ քէնտիսի տիլէնէրէք եաշար-
ըտը: Տահա խասթէ միզաճ իքէն միւ-
լարէք եէրլէրէ զիյարէթ էթմէյի պըրադ-
մատը վէ էօմրինիւ Գողգոթա տաղընտա
թէքմիլ էթմէ հէվէսիլէ պիր կիւն չօգ-
ղահմէթ չէքէրէք օլ տաղըն թէփէսինէ
չլգտը վէ եօղլունլուզունտան իւզէրինէ
պայղընլըգ կէլիպ եէրէ տիւշտիւ: Պու-
հալ իչինտէ տուրուրիքէն խաչա կէրիւ-
միշ Քրիստոս էֆէնտիմիզ կէօրինիւլ,
սաղ եանընտաքի իգպալը խրըսըղա՝ օնու
գալսըրըն տէյի էմր էթտի: Պորփիւր՝
պու ինայէթ իչին Քրիստոսա շիւքր ուն-
տուղու վագթ, Քրիստոս խաչտան աշա-
ղա էնիպ՝ խաչընը ալ սագլա՝ տէյէրէք
օնա թէսիմ էթտի վէ ազիգ պու վագըա-
նըն մանասընը քահանայ օլունճայատագ
անլամամըշըտը:

Ճիւզի վագթ սօնրա Գիլիսթին էյա-
լէթինտէ Գաղա տէնիլէն շէհրին Լպիս-
կապոսու վէֆաթ էթտիյինտէ՝ իւմումէն
պու ազիգ օնուն եէրինէ շայէսթէ կէօր-
տիւլէր, վէ լսըին տահա քիւլիլէն

փութփերէսթլեր շէհր իչինտէն մահվ
օլունմատըղը իչին պաղըլարը պու աղիզի
քէնտիլերին պաշ տիւշմանը ատտ էտէ-
րէք՝ պիր թագրիպ էօլտիւրմէք իսթէտի-
լեր։ լաքին Պորփիւր էվվէլէն խախլերին
պէտ ըէյլերինէ վուգուֆ օլուպ քէնտիլի
պէլլի էթմէտէն կիզլիճէ կէլտի քիւրտիւ-
սինէ օթուրտու։

Խալլի գէման հէվալար գուրապ օլտու-
ղունտան՝ թարլալարըն վէ պաղլարըն մահ-
սուլու գուրումաղա պաշլամը շըտը. փութ-
փերէսթլեր՝ ատէթլերի իւլըէ ալլահլա-
րընա գուրպան սունուպ տուա իլէ եալ-
մուր վերսինլեր տէյի եալլարտըլար։
Պունլարըն հեր զահմէթի պօշա չըգտը-
ղընտա՝ սուրք Պորփիւր քէնտի ճէմիա-
թընա օրուճ թուլթուրուպ օլ կէճէ
տուպա տուրտու, վէ իքի քիլիսէ կէզ-
տիքտէն սօնրա արղուլերինէ կէօրէ Լլահ՝
ղանի եաղմուր կէօնտէրտի։ Պու միւճի-
գաթտան փութփերէսթլերին չօղու քրիս-
թիյան օրտուլարսա տա՝ պաղըլարը եինէ
խուսուլմէթի պըրապմայըպ աղիզին էնսէ-
սինտէն տիւշերիտիլեր։

Պու էյեամտէ փութխանէլեր գափան-
աըն տէյի Լըկադէու գրալ պիր Ֆէրման
չըգարտը. պու Ֆէրմանա հեր մանսըպ-
տալլար իթաաթ էտէճէք եերէ պաղըլարը
փութփերէսթլերտէն աղչա եէյիպ՝ Դիուս
եախօտ Մարնա փութուլն փութխանէսի-
նի աչըգ պրրապտըլար։ Պորփիւր պունուլն
պիր չարէսինի պուլմալ իչին Դապսէրի

եպիսկոպոսու Զովհաննէս իւլէ Խթամայօւ
լա ՆՐկադէոս գրաւա կիտիպ՝ Վազա շէհրին
տինսիզէրինին հաղգընա վէ փութխանէ-
լէրին երգըմասը իշին արզուհալ վերտի-
լէր: Պարալ իպթիտա պազըլարըն ֆիթ-
նէլիյիլէ ճէմիաթ պէշնինտէ իսթիլալ
զուհուր էթմէսին տէյի՝ պունլարըն ըծա-
սընա ըիզա վերմէսիյսէ տէ, պիր էյեամ-
տէն սօնրա գրալըն էհլի Նւդդըսիա,
թօէոգոս շահգատէսինի տիւնեայէ կէթի-
րինճէ գրալըն իզնիլէ պու կիւննէ ար-
զուկէրի, թէքմիլ օլունտու: Պու իքի
եպիսկոպոսար Նւդդըսիայա կէլիպ ծնուն
թէրթիպիլէ նէվլատէ մասըմըն կէօքսիւ
իւզէրիննէ արզուհալ սուրէթինտէ պիր
քեաղըտ գօտուլար. վէ չօճուզու վաֆ-
թիզ էթտիքտէն սօնրա զինէթ իլէ քիլի-
սէտէն սարայա կէթիրտիքլէրինտէ պիրիսի
իւզէրինտէն քեաղըտը ալտը վէ գրալըն
հուզուրինտէ օգույուպ, Նֆէնտիմ շահ-
գատէնին պու իլք ըծասընը կէճիքթիր-
մէյիպ թէքմիլ էյլէ, տէալիյինտէ, գրալ
կիւլիւմնէյէրէք՝ Նվատըմըն իլք ըծասընա
գարշը տուրամամ տէյի ճէվապ վերիպ՝
տէրագապ ֆէրման չըգարտը, վէ ճէմի
փութխանէլէրի երգտըգտան սօնրա Նւ-
դդըսիա սուլթանըն մասրաֆըյա Վազա
շէհրինտէ Նլահըն իզգէթիննէ պիր ալա
քիլիսէ եափտըրտը, վէ պու թարիգ
իւզէն Պորփիւր եպիսկոպոսուն ղայրէթիլէ
քրիսթիյանլըգ մէթանէթ պուլտու:

Պունտան պէջլէ սուրբ Պորփիր էյի
 իպրէթի, վաղը վէ միւճիզաթլարըսլա
 պագը գալան փութփէրէսթլէրին չօղու-
 նու տօղըու տինէ իրշատ էթտի: Պու
 ազիզ՝ Լճլահըն քէլամընը վազ էթտիյի
 վազթ՝ իսթիլահ վէ տէյիշ նէքրէլիյինէ
 պագմայըպ՝ հէր քէսին անլայաճաղը տիլ-
 տէն սէջլէտիյի իշին չօգ ֆատէ էթմիշ
 տիր: Լջօլիւմիւ վազթինտէ սէվկիւլիւսիւ
 ֆուգարէլէր հագգընա վասիյէթ էթտի՝
 վէ մախսուս օնլար իշին դօտուղու ազչէ-
 նին կէլիւրինտէն հէր սէնէ պիւյիւք օրուճ
 կիւնլէրինտէ գըրգ կիւն ֆուգարէլէրէ սա-
 տագաթ տաղըտըլըն տէյի թէմպիհ էթ-
 տիքտէն ոօնրա, քէնտի՝ Լֆէնտիմիզին 420
 թարիխինտէ, ալթմըշ ալթը եաշընտա
 էօմրիւնիւ թէքմիլ էթտի:

Մ Ա Ր Տ 7

Ս Ո Ւ Ր Ի Թ Ո Վ Ս Ն Ս

Ա Գ Ո Ւ Ի Ն Ա Ց Ի

ՔԻԼԻՍԷԻ շէրիֆին նամտար միւսալիմ-
 լէրինին պաշը ազիզ թափմաս Լֆէնտիմիզին
 1225 թարիխինտէ Նափօլի տէվլէթինտէ
 Բօգդա Սէգգա տէնիլէն պիր գալա իշինտէ
 սօլտու: Փէտէրի Լանտօլֆ՝ Լգուինօ պէյի,
 վէ վալիտէսի թէնդորա՝ Քիէթի պէյին
 գըզը օլուպ էվլատլարընըն քիպարճա վէ
 քէնտի հալ ու աթփարլարընա եագըշըր
 եօլ իլէ թէրպիլէ օլմալարընա զայէթ տիգ-

գաթ վէ ճահաւ էտերիտիւր: Թափմաս տահա պիր եաշնտա իքէն, պիլմէժ նաօըլ, էլինէ՝ իսթիւնտէ Ողջոյն քեզ Սարիամ եազըլը պիր քեաղըտ փարչասը ալըպ եուլթմագ իսթէտի, վէ լաքին սիւտանասը պրրագմատըլընտա չօծուգ չաղըրըպ տղլամայա պաշլատը վէ անտաը իւսթէ կէլիպ՝ Տիշ պիր թիւրլիւ չօծուգու տինտիրէմէտիյինտէ՝ թէքրար քեաղըտը էլինէ վէրմէյէ մէճպուր օլտու, վէ Թափմաս ալտըլը պիրլէ, աղըննա գօյուպ եուլթտու: Չօծուղուն պու աճաիպ հարէքէթի վագթըյլա աղիզ պիքիր Սէրեեմէ էտինէճէյի իպատէթէ պէշարէթ օլմասընը աթալարը անլայըպ մաթ գալտըլար: Պէշ եաշննա եէթիշտիյինտէ Սօնթէ Գասսինօ տէնիլէն մանասթըրըն իչինտէ քեաին բահիպլէրէ թէրպիյէ օլմազ իչին թէսլիմ օլունտու. օն եաշննա վարտըղընտա օրատան ալըպ իլմ ու քէլամ թահսիլի իչին Նափօլիյէ եօլլանըլտը վէ օրատա սուրը Գոմլինիկուսուն բահիպլէրիյէ իւլթէթ էտիպ օն տէօրթ եաշննտա իքէն օնլարըն մանասթըրընա կիրտի:

Սալիտէսի Թէսդուրա պունու իշիթտիյինտէ ալթ իւսթ օլտպ Ֆիլ հալ մանասթըրտան զօր ուլա չէքիպ ալմա իչին Նափօլիյէ տօղրու եօլ ըէվան օլտու. վէ լաքին օնուն եէթիշմէսինտէն էվվէլ Թափմաս պիւյիւքլէրինին էմրիյէ Բօմայա վէ օրատան տախի փարիզէ կիթմիշ իաի: Գարալն խըղմէթինտէ պուլունան իքի

դարտաշարը վալիտէրինէ մագպուլ պիր
իշ թուլթմաղ իշին պիրտտերլերի թուլ-
մասը եօլտա թուլթուպ ճէպրէն էվէ վա-
լիտէրինին եանընա կէօնտէրտիլեր: Ա-
լիտէսի վէ գըզգարտաշարը էլլէրինտէն
կէլէնի կերի պըրագմայրպ հէր խուսուս իլէ
թուլմասը ֆիլլերինտէն չէվիլմէյէ դայրէթ-
էթտիլեր . լաքին թուլմաս նիլէթինտէ
գալի սուրուպ՝ պու պապտէ ոիլտէն զիա-
տէ Ալլահա միւթիւ օլմաղա պորճլույում
տէյի ճէվապ վէրիր իտի: Արասը չօգ-
կէլմէյիպ դարտաշարը տախի էվէ տէօն-
տիլլեր վէ թուլմասը տահա թէտպիրին-
տէ մուհքէմ կէօրտիլլէրինտէ պին թիւը-
լիւ սիթէմիլիր սէօզլէր իլէ օնու խըրփա-
լատըգտան ոօնրա արգասընտան տախի
րահիպ գաթթանընը չէքիպ չըգարտըլար,
վէ պիր օտա իշինէ գափայըպ՝ ազ եէմէյլէ
թիւրլիւ զահմէթլէր վէրտիլեր: Աարա-
մաղլարըն շէյթանի հիւնէրի պուրատա
տա գալմայըպ տահա իլէրի վարսը: Ազիզ
վէ պիկիւնահ եիլիթին փաքլըլընը դայպ
էթտիրիպ՝ տիւնեէվի շէյլէրէ մահապ-
պէթ պաղլաթմաղ իշին օտասը իշինէ ա-
փանաըլ եիւզիւ տիւպէր ֆիլլերի ֆաաիտ
պիր ֆահիշէ սալը վէրտիլեր: թուլմաս
պունու կէօրտիլլէրինտէ՝ նէ պէտ գաաթ
իլէ իւզէրինէ կէլմէսինի անլայըպ գօրգ-
տու, վէ հէմէն տիշարը գաչըպ գուրթուլ-
մաղ արգուսիլլէ շուրայա պուրայա գօշուպ
գաաիւլարը գափալը վէ քիլիտլի պուլ-
տուղունտա պիւլէնա ալապ իլէ տիշարը-

տան իմոստ թիլէմէյէ պաշլատը. խրգմէթքեարլար պու փաթըրտըյը իշէթտիքլէրինտէ կէլտիլէր վէ գափուլարը գափալը պուլուպ մաուլահաթը անլատըգլարընտա կէրի չիքիլտիլէր: Պու թարիգ իւզըէ թուվմասըն իւմիտի ինսան թարաֆընտան քէսիլտիլինտէ՝ Լլահա տէօնիւպ՝ Լ՝ թաթլը Յիսուս վէ փաքիզէ պիքը Սէրեէմ գուլունուզու պըրագմայըն քի, պու թարգ մուրտար կիւնահ իշինէ տիւշէյիմ տէտի: Պու տուասընտան սօնրա պիր սէմավի գուվվէթ իլէ մանղալ իշինտէն պիր քէօզ քէսիլմիշ քիւթիւք փարչասը ալըպ՝ ութանմազ վէ Լլահտան գօրգմազ գարընըն իւզէրինէ վարտը վէ էօրֆէն օտասընտան տիշարը գօլտուգտան սօնրա գափուլու էնսէսինտէն քիլիտլէյիպ պու վէճհ իլէ թէհլէքէտէն գուրթուլմասը իշին Լլահա շիւքը սունմաղա եէրէ դափանտը վէ էթտիլի փաքլըգ աշթընը օնուն էօնիւնտէ թէքրար էթմէ իւզէրինտէ իքէն՝ պիր թաթլը ուլուգույա տալտը, վէ րոպասը արասընտա իքի ֆիրիշթէ կէօրիւնիւպ էթտիլի ֆիւթուհաթ իշին թէպրիքլէրինի վէրտիքտէն սօնրա շագգ թէալահա չազըէթլէրինին ինտինտէ տուասընըն մագպուլ օլմասընա իսպաթէն պիր պալ իլէ պէլինի պէնտ էտիպ օլ տէրէճէ սըգը չէքտիլէր քի ազիզ՝ աղըրսընտան չազըրարագ ույանտը: (Ո) Լ լահաաէն տուրբ թուվմաս պիր տահա փաքիլէ գալըն պիր հարէքէթ վէ իղվա գալպինտէ տույմա-

տըյստ տա եինէ Նլահըն փիշքէշինի փաք սաղլամաղ իշին վաճիպ օլան թէգպեթիւտլէրի էթմէտէն վաղ կէշմէտի վէ խոստովանահայրընըն ֆէհլասընճա պու կիւնահտան քիւլլիյէն խալաս վէ փաք օլարազ մէզարա կիրտի :

Պու թարիպ իւզըէ իքի սէնէ միգտարի գալա իշինտէ հապստա գալտըգտան սօնրա՝ մանասթըրա չէքիլիպ փաքլէյլէ էօմր կէշիւմէյէ մէյլէնտիրտիյի գըզգարտաշընըն եարտըմըյլա պիր սիճիմտէն ատըլպ գալատան աշաղա էնտի, վէ ուսուլ իլէ Նափօլիտէ պիր մանասթըր իշինէ կիրիպ թէճրիպէ վազթը միւրուրինտէն սօնրա առէթ օլան մանտսթըր ահթընը էթտի : Պունտան պէօյլէ թօմատա, փարիզտէ վէ էնճամ՝ Վօլօնիատա նամատար վէ ալիմ Նլպերտին էլի ալթընտա իլիմ թահսիլինէ մէշղուլ օլտու : Թոլմաս տերս վազթը սուա տուրուպ՝ խօճաարնըն տէտիյի շէյլէր իւզէրինէ տիգգաթ իլէ տիւշիւնտիւյիւ իշին արգատաշլարը չօգ տէֆա պէյնտիգ էօքիւզ չաղըրըրտըլար . Նլպերտ պունա թէհամիւլ էտէմէյիպ՝ պէյնտիգ էօքիւզ տէտիյինիղ՝ պիր կիւն աղղընը աշըպ էօյլէ պէօյիւրէճէք տիր քի՝ պիւթիւն քեաինտթօնուն սէսինի իշիտիպ հայրան օլաճազար տէտի : Գիւլ վազը Նլպերտին տէտիյի՝ վազթինտէ կէլտի չըգտը, վէ սուրբ թոլմաս կիպի փէք նատիր վարդապետլէր ինշա ու իմլա էթտիյի քիթապլարըյլա տիւնեպյա նուր վէրմիշտիրլէր, վէ ինսան

աղլննաւն իւրաճ պուլուշ վէ տէյիշլէ-
րինէ ըիայէթէն միւսլլիմի ֆիրիշթէի
իւնվանըյա տատ օլունուր :

Իլմինտէն զհաւէ իպատէթի տախի չօդ
օլուպ՝ Ալահըն գանըյա սաթըն ալնմըշ
ղայպ ճանլարը թէքրար Ալահա քէուպ
էթմէյէ չալըշըրտը : Հէր կիւն պատու-
րագ էթտիքտէն սօնրա ախէր պիր քա-
հանանըն պատարաղընա խըղմէթ էտէրի-
տի . պատարագ վագթինտէ գալպինտէ
տույտուղը աշգ ու մուհապպէթ ինշա
էթտիյի պատարագ տուալարընաւն պէ-
յան տըր : Թահրիրաթլարը իւզէրինէ
շիւպհէլէնտիյի իշէն հէր զէման Քրիս-
տոս էֆէնտիմիզին խաշը էօնիւնէ կիտիպ
օնտան եարտըմ տիլէտիքտէն սօնրա եաղ-
մաղա պաշլարտը . պիր տէֆա Քրիստոս
էֆէնտիմիզ խաշ իւզէրինտէն օնու թէ-
սէլի էտիպ տահա եիւրէք վերմէ իշին ,
թաովմաս պէնիմ հագգըմա եաղտըղա-
րընըն հէփիսի տէ փէք կիւզէլ վէ փէք
ալա տըր , պունլարա պէտէլ նէ տիլէրսին
տէյի սօրտուղունտա , թաովմաս՝ մէսրուր
վէ մէմնուն օլուպ՝ սէնտէն զայրի պիր շէյէ
արգոււմ եօդ տուր , եա՛ ըէպպիմ տէյի
ճէվապ վէրտի : Պու աղիզին օլ գասար
սըգը օրուճ վէ փէրհիզ վէ կէճէլէրի ու-
յուգուսուզ՝ քիլիսէլէրտէ վագ , վէ մէք-
թէպլէրտէ տէրս վէրմէ խըղմէթի արա-
սընտա քէյֆսիզ վէ խասթէ միզաճ հալի
իլէ հատսիզ քիթապլար ինշա էթմէսի
վագըա տգլտան խարիճ շէյ տիր : Աղի-

ղին իւմի վէ զահմէթինէ իվաղէն Րօմա սրբազան Քահանայապետէրինտէն չօղու պիր մէսնէտէ երտիրմէք վէ եախօտ պիր փայէ վէ մանսըպ վիրմէք իսթէտիլէրիսէ տէ թովմաս գապուլ էթմէյիպ թէքլիֆլէրինէ գարշը տուրտու :

Վ էլ հասըլ օնունճու Գրիգոր սրբազան Քահանայապետտէն ի իօն ժողովքունա տավէթ օլունուպ եօլտա կիտէր իքէն Պօստա նօվատա կիտտերսականլարըն մանաս թրրընտա խասթէլէնտի : Մանասթրր րահիպլէրի չօգ մուհապպէթ իլէ խասթէլիլ յինտէ պագըպ գայլըրտղտան սօնրա՝ պիր ազ էյի օլմայա պաշլատըղընտա՝ Նրգ երգոց քիթապընըն մանասընը եազսըն տէյի եալվարտըլար : Քովմաս ըէճալարընա գարշը կէլմէյիպ պաշլատըյտա տա՝ ալթընճը պապընա եէթիշտիյինտէ խասթէլիյի թէքրար աղըրլանտը, վէ էօլիւմիւնիւն եագըն օլմասընը կէօրտիյիւնտէ աշգ ու իպատէթ իլէ քիլիսէի շէրիֆին ճէմի խորհուրդլարընը ալըպ՝ էլլի եաշընտա փաք բուհինի Մլահընըն էլինէ թէսլիմ էթտի :

Մ Ա Ր Տ Տ

ՍՐԲՈՒՀԻ ԿՈՍՏԱՆԳՈՒԸ

Կ Ո Յ Ս

ԼԶԻՄ Կոստանդիանոս գրալըն գըզը Արբուհի Կոստանդիա տինսիզլիք իչինտէ

տօղմուշ իբէն միւծիղաթլա քրիսթիյան տինինի գապուլ էթմիշ տիր : Աստանդիաննն վիճուտունա նափաք ուլուղ իլէթի սիրաէթ էթտիյինտէն քէնալիէ վէ ճէմի սարայըն իչինսէ պուլունանլարա վէ ալէլ խուսուս փէտէրի Աստանդիանոսա չօգ աճը օլուրուտու : Թիւրլիւ ֆախտէ սիզ իլաճլարաան սօնրա՝ վաֆիր ուլուղլու վէ եումուրճագտան Թուլթուլմուշ խաս Թէլէր սրբուհի Ղզնէսին Թիւրպէսինէ կիտիպ շիֆա պուլուլօրլար տէյի իշիթ տիյինտէ՝ քէնտիսի տախի իլէթինէ չարէ պուլմաղ իչին օրայա վարմաղա նիյէթ զօտու :

Աստանդիա տաճա փուլթիւրէսթ իբէն պիւլիւք իթիգատլա ազիզէնին Թիւրպէսինէ կիտիպ Թէվաղու իլէ եէրէ գափանաւ ար վէ խայլի վագթ տուա վէ ֆէրիատու ֆիղանտան սօնրա Թագաթը քէսիլիպ եէրէ սէրիլտի վէ ուլգույա տալտը : Այգուտու արասընաւ սրբուհի Ղզնէս կէօրինիւպ՝ Աստանդիա, Ալլահն էվլատը վէ տիւնեանն գուրթարըճըսը Յիսուս Քրիստոսա ինան, օ սէնին իլէթինի վէ աղըրլարընը տէֆ էաէր տէյիպ զայպ օլտու : Աստանդիա պիր ապսան սօնրա ուլսանրպ՝ աղըրլարըլա իլէթի տախի պիրլէքտէ կէչմէսինի կէօրտիլինտէ՝ Ալլահա միւլթէշէք. բիր օլուպ հէմէն Թապիր օլունմաղ սէվինճլէ սարայա ավտէթ էթտի վէ քրիսթիյան տինիմիզէ միւլթէալիգ մատտէլէրի էօյրէնտիքտէն սօնրա ախէր ուս-

րայ իշխնտէ պուլունան աշինալարը վէ խը-
սրմարըյա պիրլէքտէ վաֆթիզ օլտու,
վէ Քրիստոսան տահա մագպուլ օլմուղ իշին
ահա էտիպ պիքիրլիյինիտէ ծնա սուլնտու :

Պու էյեամանէ տէվլէթ աղքէրլէրինին
պաշ սէրտարը կալլիգանուս պիւթիւն
Շամ վիլայէթինի Վճէմլէրին զապթըն-
տան չըգարըպ նուսրէթ ալայլարըյա Բօ-
մայա կէլաիլինտէ էՏլինի էօլմիւշ պուլուպ
պու էթտիյի ֆիւթուհաթա պէտէլ կոս-
տանդիա գըզընը քէնտիյէ վէրսին տէյի
գրալա րէճա էթտի : Պարա՝ սէրաղքէրին
րէճաուրնա եօգ տէմէմէ իշին՝ կոստանդիայա
տախի սօրուլտուն, թէքլիֆինի դապուլ
էտէրտէ րէճասը իճրա օլունսուն տէյի
ճէվապ վէրտի . պու թէքլիֆ կոստանդիա-
նըն նէ գատար արզուսինէ գարշըյուրըյա
տա՝ եինէ փէտէրինին վէ սէրաղքէրին
կէծնիւնիւ գըրմամուղ իշին, էյէր Տաշիա
վէ Թարաշիա էյալէթլէրինի թէքրար տիւշ-
մանլարըն էլինտէն գուրթարըպ, Բօմա-
լըլարա չէվիրիտէն, միւրատըն եերինէ
վարըր տէյի ճէվապ վէրտի, վէ ճէնքտէ
քէնտիյէ արդատաշ օլտուն տէյի իբի սա-
տըզ քրիսթիյան խըղմէթքեարլարընը ծնա
վէրիպ սէրաղքէրին իբի գըզընը քէնտի
եանընտա ալը գօտու : Վալլիգանուս պու
գափլէգալլ օլուպ՝ գըզլարընը թէսլիմ էթ-
տի վէ քէնտի ալտըղը իբի խըղմէթքեարլար
իլէ եօլա չըգըպ ճէնք եերինէ վարտը : Պու
ուսլ իլէ սէրաղքէրի սափտըգտան սօն-
րա՝ կէճէ կիւնտիւղ քէնտիյէ թէսլիմ իբի

գրգռարն վէ փէտէրլէրի կալլիգանոսուն
տօղրու քրիսթիյան տինինէ տէօնմէլէրի
իչին Վլասհա տուա էտէր իտի:

Մէրհամէթ սահիպի Վլասհ ազիզէնին
նիյազընը իշիտիպ՝ իքի գրգռարա տօղրու
տինի թանըմա նուրսլա պիքիլլէլէրինի
տախի փաք սագլամա լուծֆու գուվ-
վէթինի իհսան էլլէտի: Վալլիգանոս տա-
խի ճէնք արասընտա եէնիլմէյէ եիւզ
թուլթաուղու վազթ մէզքիսը քրիսթի-
յան խրգմէթքեարարըն նասիհաթըյա
քրիսթիյանլարըն Վլասհընը իմտարընա
չաղըրտը վէ տիւշմէնլէրիմի եէնէրսէմ պէն
տախի քրիսթիյան վէ վաֆթիզ օլուրում
տէյի ահթ էթտի: Աշէնմէյէ իւմիտի եօղ
իքէն Վլասհըն եարարմըյա տիւշմէնլէրինի
քիւլլիյէն վուրուպ պօզտու, վէ վատընը
իծրա էթտիքտէն սօնրա արթըզ տիւ-
նեայա կիրմէ արգուսինի տէ պիր թարա-
ֆա պըրագըպ Վլասհըն շան ու շէօհլէթի
իչին չալըմաղա նիյէթ գօտու:

Սոստանդիա պունսու տույաուղընտա
ղայէթէ շազ օլուպ Վլասհըն էթտիյի ի-
նայէթէ թէշէքքիւրէն տահա թեգայեիւտ
իւզըն փաքլիյինի սագլամաղա զայրէթ
էթտի: Ա է էօմրիւնին սօն կիւնլէրինտէ
սարայաան չըզըպ՝ քէնտի ռէճաուըյա սըր-
բուհի Ղզնէսին իզգէթինէ փէտէրինին
պինա էթտիրտիյի քիլիւէյէ եագըն պիր
էվէ չէքիլտի վէ իքի մէրսումէ գրգռարա
թէաճճիւպ օլընաճագ իպասէթ իլէ
կիւնլէրինի կէշիրիր իտի:

Պրենտան պէջլէ կարիգանս տախի մանսրպընտան իսթիֆա վէ իմթինա էտիպ վարիյէթինին նըսֆընտան զհատէսինի ֆուգարէլէրէ տաղլթուր, վէ սօնրա սուրբ իլարիոն ուլա Օսթիա շէհրին թարաֆլա-
րընա վարպ' խասթէլէրէ վէ շարիպլէրէ խրզմէթ էտէր իտի: Աղիզ պու կիունէ խայր ամէլլէրի իշին մինքիր Յուլիանո-
ոուն էմրիյլէ սիւրկիւն օլունսուզունտա՝ իպքէնտէրիյէյէ կիթաի, վէ օրատա տա-
խի քրիսթիյանլըղը պէլլի օլսուզունտա Րափկիանսո նամինտէ հաքիմին էմրիյլէ գաթլէ հիւքմ' օլունուպ' մարտիրոսպուղլա
էսմրիւնիւ թէքմիլ էթաի: Կոստանդիա-
նըն իքի սատրգ խրզմէթքեարլարը տախի Յուլիանոսուն էմրի իւզրէ գաթլ օլսուզ-
տան սօնրա՝ ազիզէ սէքսէն եաշընտա պիր էյի էօլիւմ իլէ թա քիւչիւքլիւյիւնտէն պէրի արզըւ էթաիյի էպէտի մութլուլու-
ղա նայլ օլսու:

Մ Ա Ր Տ 9

ԻՐԱՌ-ԱՍՈՒՆ Ս ԱՆԿՈՒՆԻՐ

ՍԵՐԱՍՏՈՑ

ԼԶԻՄ Կոստանդիանսո գրալըն տէվլէ-
թի էյեամինտէ Լըմէնիսթանըն Սըվազ շէհրինտէ տին ուղրունա էսմրլէրինի ֆիտա
էտէն գըրգ պէհատըր Ճէնքճիլէր' Ալահ մուհապպէթիյլէ թուլթուշմուշ ճանընէն
աճաիպ շէյլէրէ լիյազաթը օլմասընը քէն-

տի իպրէթլերիլէ աշիքեար կէօթերիլեր :
 Վ իկիանոս՝ գրալըն հէվալէսի իլէ ուլու
 աւէվէթինին պիր թարաֆընա քէնտի
 պաշընա հիւքիււմտար թայեին օլունուպ
 իւք էվվէլ նէ գատար քրիսթիյանլարա
 տօթ վէ հիմայէթ չի տախի կէօրիւնիւրիւ-
 տիյսէ տէ՝ սօնրա սէրթլէք վէ գուլմ էտիպ
 թիւրլիւ լէնճիտէլէր իլէ զէվալլըլարա
 զահմէթ վէ սըգընթը վէրմէյէ պաշլատը :
 Վ մրի ալթընտա պուլունան շէհր քէահ-
 եալարընա՝ ճէպր իլէ քրիսթիյանլարը
 փութլարա թափմաղա իպրամ էթսինլէր,
 վէ էմլէրինէ միւթի օլմատըգլարը հալտէ
 վիւճուտլարընը օրթատան գալարըսընլար
 տէյի ֆէրման սատր էթտիյինտէ՝ լըմէ-
 նիւթան պյանը Ղզրիկողայոս՝ իկիանոսուն
 էմրինի տէլլալ իլէ շէհր իչինտէ չաղըր-
 տըպ ճէմի Քրիստոսուն էնէսինտէն կի-
 տէնլէրի հուգուրինէ կէթիրթտի : Այա-
 նըն էօնիւնէ իլք չըգանլար՝ Վրվալ գա-
 լէսինին գըրգ տիլալէր քրիսթիյան ճէնք-
 ճիլէրի օլուպ՝ գօրգուսուզ վէ պիփերվա
 քրիսթիյան վէ պու ազիզ իսմ իչին հէր
 թիւրլիւ իսքէնճէլէրէ հաղըր օլմալարընը
 իգրար էթտիլէր : Վ իսիա սէրապէր՝ թիւր-
 լիւ ֆէննիւ հիւնէր իլէ պու ազիզլէրի թէտ-
 պիրլէրինտէն չէվլըմէյէ զայրէթ էտիպ
 իւք էվվէլ օնլարըն եիյիսլիյինի վէ ի-
 կիանոսուն հուգուրինտէ պուլաճաղլարը
 փայէյի վէ սօնրա իսքէնճէլի էօրիւմիւ էօն-
 լէրինէ գօտու, վէ լաքին Ղլահըն սալհ
 վէ սատըգ գուլլարը պու ճէմի վատ վէ

էօրֆլէրի պիր շէյ եերինէ դօմայրպ՝ կէչի-
ճի սէֆատան ըսա էպէտի ճէննէթ տէվ-
լէթի իչին էօլիւմէ տախի հազըր օլմալարը-
նը պէյան էթտիլէր:

Այան պունլարըն՝ տինլերինտէ դավի
վէ սէօզլերինտէ մէրտ օլմալարընը կէօր-
տիպիւնտէ զաղէպէ կէլիպ՝ զէնճիրպէնտ պիր
ֆէնա վէ գօգմուշ զընտանա աթմաղա
էմր էթտի, վէ թիւրլիւ ուսուլար իլէ չէ-
վիրէմէտիյի հալտէ իսքէնճէլէր տախի վէ-
րէրէք ազիզլէրի եօրմաղա պաշլատը: Ա է
լաքին ծնլար հապս իչինտէ աղբըլարը ա-
րասընտա պիրիպիրինի թէսէլլի էտիպ՝
ճիւնէէվի փատիշահըմըզըն շանը վէ վա-
թանըմըզըն հըֆզ օլմասը իչին չօգ քէրրէ
չօգ թիւրլիւ զահմէթլէրէ թէհամմիւլ
էթտիք, շիմտի սէմավի փատիշահըմըզըն
խաթըր վէ էպէտի վաթանըմըզը քէսպ
էթմէ իչին տահա զիստէ չէքէրէք էօլիւ-
մէ պիլէ դաթլ օլուրսագ պիւյիւք շէյմի
տէյէրէք պիրիպիրլէրինէ եիւրէք վէրիւր
վէ Նլահըն եարտըմընը ալէյհէրինէ տի-
լէրիտիլէր: Պիր կիւն պու միսիլլի թէ-
ֆէքքիւր վէ տուա արասընտա տուրուր
իքէն Կրիստոս էֆէնտիմիզ կէօրիւնիւպ
ծնլարը թէսէլլի էթտիքտէն սօնրա՝ պաշ-
լանղըճը փէք էյի, վէ լաքին սօնուհատագ
սապը էտէն թաճա նայլ օլուր, տէտի:
Ղիւզի վագթ սօնրա ազիզլէրին սիճիլի
քէսիլիպ սերթ թաշլար իլէ աղղլարընը
վուրսուղտան սօնրա պիր սօուգ գըշ ագ-
շամը չիպլագ պիր կէօլ իչինէ աթմաղ ի-

չին հապստան տիշարը չըգարտըլար վէ կէօլին եանընտա պիր իըճագ համմամ եագըլ՝ շէհր վէ մէմալիք ալահլարընր թափըպ գուրթուլմագ իսթէյէն պուրայա կէլսին տէյի տավէթ էթտիլէր:

(Օրայա եէթիշտիքլէրինտէ աղիզլէրէս պապլարընը սոյունուպ կէօլին իչինէ աթըլտըլար վէ հէփիսի պիր աղըզ Ալահըն եարտըմընը տիլէյիպ՝ Լահ աղեմ Ալահ գըրգ քիշէ կիրտիք քէրէմ էյլէ քի իշիմիզտէն պիրիսի էքսիլիպ դայպ օլմասըն տէյի տուա էաէրիտիլէր. կէօլտէն տիշարը պէքճիլէր հիշ պիրիսի գաշմասըն տէյի տէօրթ թարաֆը գուշաթմըշտըլար, վէ լաքին արասընտան պիր գաշ սաաթ կէշմէյիպ հէփիսի ույգույա տալտըգլարընտա եալընը պիլէլէրինճէ կէլէն զընտան պէքճիսի այըգ գալըպ՝ կէօլ իչինտէ պուլունանլարըն իւզէրինտէ պիր միւնէվլէր ըշըգ կէօրտիւ վէ ծնտան մատա պիր գաշ մէլէք կէօյտէն էնիպ աղիզլէրին պաշընա զէգըյմէթ թաճլար գօրոտուլար, վէ լաքին կէօլ իչինէ աթըլտըլարըն սայըսը գըրգ օլուպ տա կէօրինէն թաճլարըն օթուգ տօգուզ օլմասընա թէաճճիւպ էտէր իքէն՝ պիրտէ պունլարըն արասընտան պիրինին՝ իւքէնճէյէ տայանամայըպ տիշարը համմամ սօղըու գաշմասընը կէօրիւպ միւշքիլի հալլ օլտու: Ալահ թէալահ հաղըթլէրի պու սէֆիլ միւնքիրին զաղէպինի ուզաթմայըպ միւսթէհագգ օլտուղու էպէտի ճէհէնէմ աթէշինէ տահա համմամ

իշինտէ իբէն աթար: Պու վագըանըն իւզերինէ օլ պիր արգատաշլարընըն եիւրէյի չօդ գըրըտըյա տա, եինէ արատը չօդ կէշմէյիպ Ելլահ օլան միւծիղաթը սէյր էտէն պէքճիյի օնլարըն արատընա գաթմալլա գուլարընը թէսէլլի էթտի: Պու աղիզ պու գատար Տիքմէթլէրի կէօրիւպ սէմափի լուծֆլա եալանճը ալլահլարըն սաթթէլլիյինի վէ քրիսթիյան տինինին կէրչէքլիյինի իգար էթտի, վէ ալլահանի մուհապպէթլէ գալլի թուլուշուպ սաիրլէրինի տաթի պու աղիւմ լուծֆա նալլ էթմէ իշին ույույան պէքճիլէրի ույանտըտը վէ օլան Տիքմէթլէրի նագլ էթտիքտէն սօնրա՝ պէն տաթի քրիսթիյան ըմ վէ քրիսթիյանլարա պիրլէքտէ եաշայըպ էօլմէյէ արզու էթմիշիմ տէյէրէք, էսպապընը ոսյունտու վէ պուզուն իշինէ աթըլըպ քէնտի իշին՝ տաթի տուա էթսինլէր տէյի արգատաշլարընա եալվարտը: Տուատան ոսնրա թէքըրար սէմատէն պիր մէլէք էնտի վէ պունուն պաշընա տաթի օպիրլէրինինքինէ մուլթապըգ պիր կիւզէլ թուճ գօյուպ կէօրիւնմէզ օլտու:

Իթէսի կիւն, այան՝ իւք կէճէ օլան աճաիպ վագըալարը տույտուղունտա տահա զիատէ գուտուրուպ Տէփիսինի տէ կէօլտէն տիշարը չըգարուպ պիր աթէշ իշինտէ եագմաղա էմը էթտի: Ատասլար աղիզլէրի չէքիպ չըգարտըլար վէ պուտագլը օտուն փարշալարը իլէ տիղլէրինին օյնագլարընը խիւրտէխաշ էթտիքտէն սօնրա

Թէնէրինի արապալար իւզերինէ գօյուկ
այաննն էմրի իւզրէ աթէշէ աթմաւա կէօ-
թիւրտիւէր: Վ է լաքին արաւարնտան
Ս'եղիտոն իսմինտէ էն քիւչիւյիւ՝ հէփիսին-
տէն զիստէ դուվվէթի Օլուկ՝ պու քէս-
քին տայագ ալթընտա տահա էօլմէտիյի
իչին ծնու պէլքի տահա տէօնտիւրէպիլի-
րիզ գըյասըյա օրապա պըրագտըլար:
Վ ալիտէսի պունու կէօրտիւյիւնտէ Փիլ հալ
եանընա վարտը վէ չօգ նասիհաթլարտան
սօնրա՝ Պիր ալ տահա սապը էյլէ, ա սէվ-
կիւլիւ էվլատըմ, իշթէ ճէննէթ գափուսու
աչըլմըշ սէնի պէքլէյօր, արգատաշլարընըն
թաճընտան մահրում՝ օլմայասըն տէյէրէք
գանյար իչինէ պուլանմըշ եարը էօլիւ օլլու-
նու օմուզունա վուրուկ արապալարըն էն-
սէսինտէն կիտէր իքէն Ս'եղիտոն ճանընը
թէսլիմ էթտի. վէ վալիտէսի շազ եիւրէյ-
լէ օլ պիրլէրին եանընա պունու տախի ա-
թըպ՝ Քրիստոսուն իսմի շէրիֆի իչին գա-
նընը տէօքմիւշ մարտիրոս վալիտէսի օլ-
տուզըն իչին Մլահա միւթէշէքքիւր օլտու:

Մ Ա Ր Ց 10

ՍՈՒՐՐ ՀԻՒՍԻՒՐՈՍ

ՃԷՆՔԺԻ

ԱԱԱՀՆ տինտար վէ սատըգ գուլը
շիւսիքոս փութփէրէսթ Սաքսիմանոս
գըալըն իըզմէթինտէ պուլունուկ քէնտի
սատըգանէլիյի վէ եելիթլիյի իչին սարայ

իշինտէ իլէրի կէլէն պէյլէրտէն պիրի օլ-
տու : Մաքսիմիանոս Լ'նթաքեստա իբէն
փութփէրէսթլէրին ֆիթ վէրմէսիլէ՝ աս-
քերի իշինտէ քրիսթիյան պուլընմասըն
վէ գրալ խըզմէթինտէ մէսնէտէ եէթիշ-
միշ քրիսթիյան տախի վար ըսա ազլ վէ
սարայտան տիշարը գօվուլտուն տէյի ֆէր-
ման չըգարտը : Պու ֆէրման իւզէրինէ չօգ
իթիպարը քրիսթիյանլար փայէլէրինի պը-
րագրպ չըգարդլարընտա՝ Հիւսիքոս տախի
գրալըն հուզուրինէ վարըպ քրիսթիյան-
լըլունը իգրար էթտիքտէն սօնրա նիշանի
իթիթիսարընը չըգարտը էօնիւնէ գօտու :

Գրալ խըշմա կէլիպ թիւրլիւ սիթէմկիր
սէօզլէր իլէ օնուն տինի վէ իմանընա սէզյ-
տիւքտէն սօնրա , տահա զիտաէրէզլի էթ-
մէ իշին էսպապընը արգասընտան չըգար-
տըպ՝ ղէննէ բուպատը կիյտիրտի վէ իւզէ-
րինէ կիւլիւպ մէզաք էթտիքտէն սօնրա
ճարիյէլէրինին եանընա էօրէքէ իշլէմէյէ
եօլլատը : Սուրբ Հիւսիքոս Նլլահըն խա-
թրը իշին մուհապպէթլէ պու ըէզալէթի
չէքիպ տօսթլարընըն շէյթանինասիհաթ-
լարընա գուլագ վէրմէտիյինի գրալ իշիթ-
տիյինտէ թէքրար հուզուրինէ չալըրտը
վէ խօշամէտէլէք վէ վատլարլա միւրատը-
նը իծրա էթտիքէմէտիյի հալտէ պօլազընա
աղըր թաշ պաղլայրպ՝ Ռօնդէս չայընըն
իշինէ ազիզի ւթտըրտը , վէ պու թարիգ
իւզըն սուրբ Հիւսիքոս արզու էթտիյի
մարտիրոսլուգ թաճընա Լփէնտիմիյլն
300 սէնէսինտէ նայլ օլտու :

ՊՈՒ ազիզ՝ Իզմիր շէհրինաէ պիր Ֆա-
զուլէթը Վէ զայրէթքէշ քահանայ օլուպ
րէսուլանէ Նըսհըն քէլամլարընը վազ է-
տէր իտի: Իպատէթ Վէ րուհանի թալի-
մաթ պապինտէ ճէմի քէնտիլէ կէօրիւ
շէնլէրէ էյի իպրէթ Վէրիպ չօգ տինտիզէ-
րի տօղըսու տինէ կէթիրմիշ տիր:

Սուրբ Պողիկարպոսուն եօրթուսունտան
պիր կիւն էվվէլ պիր էվ իշինտէ Նսկ-
ղեպիադէս իսմինտէ պիր զահիտ քիշի
Վէ Նըսհաան գօրգար տինտար Խաբինա
նամ պիր տիշէշլիլէ տուայա տուրուր
իքէն՝ Նըսհ կէճէ րույասընտա իրթէսի
կիւն օլաճաղը Պիոնա պէյան էթտի: Պիլ
վաղը իրթէսի կիւն սապահլայն ուրբ պա-
տարաղը պիթիրտիքտէն սօնրա պիր տէ
փութխանէլէր նաղըրը Պոզէմին էթպաս-
ուրլա կէլիպ էվի պաստը Վէ ազիզի կէօր-
տիւյիւնտէ՝ գրալըն էմրի մալումունուզ օ-
լուպ տա տահա պուրատա էյլէնմէնիզ չօգ
աճաիպ շէյ, հայտէն ախեր քրիսթիյան-
լար իլէ սիզ տէ ալլահլարա գուրպանսու-
նուն, տէտի: Պիոն՝ իւզէրինէ կէլէնլէրտէն
հիչ գօրգամայըպ՝ մալումումուզ օլան թէմ-
պիհ՝ կէրշէք Նըսհաան զայրը ալլահլա-
րա սէճտէ գըլմամագ տըր տէյի, օլ պիր
քրիսթիյանլար իլէ պիրլէքտէ ճէվապ վէր-

ախլինատէ Պողեմոն վաղթ զայսպէս թմեյիպ
 իւշիւնիւ տէ ճէպրէն էվսէն տիշարը չէքիպ
 չըգարմաղա վէ ըէզալէթլէ մէյտան եէրինէ
 սիւրիւքլէմէյէ էմր էթտի: (Օրատա տա-
 խի թէքրար գապուլ օլունմայաճագ թէք-
 լիֆինի էթտիյինտէ, Ելլահըն ազիզ գու-
 լու ճէմիաթա տօղըու էլինի ուզատըպ նէ-
 շաթ վէ պիւլէնա ավազ իլէ հագգ տին
 իւթիւնէ էօյլէ պիր էլֆազ իլէ սէօյլէտի
 քի ճէմի իշիտէնլէրին գալպի ալթ իւթ
 օլմայա պաշլատը: Պողեմոն ճէմիաթըն
 պու հարէքէթինտէն Պիոնուն էօլիւմիւնիւ
 իսթէմէմէսինի ֆէհմ էտիպ թաթլըղ-
 լա սէօյլէմէյէ պաշլատը, վէ օրատա պու-
 լունսնլար տախի էօմրիւնիւ խալսա էտիպ
 թապիաթըն վէ տիւնեանըն վէրտիյի զէվգ
 ու սէֆալարը սիւրմէ իշին՝ գրալըն էմ-
 րինէ միւթի օլ, ալլահլարա գուրպան սուն
 տէյի եալվարտըլար: Ա է լպքին ազիզ՝
 քէնտիլէ մէրհամէթ կէօսթէրէնլէրին մէր-
 համէթսիզլէյինի եիւզլէրինէ վուրուսթ
 թապիաթ վէ տիւնեա սէֆատը կէշիճի
 տիր, պէնիմ արղում էպէտի գալաճագ իգ-
 պալ էնսէսինտէ տիր տէյի ճէվապ վէրտի:
 Պողեմոն պու թարիգ իւզըէ օնու ավայա-
 մատըղընտա, ալլահլարա գուրպան սուն-
 մագւան, պարի փուլթխանէյէ կիր տէյի
 թէքլիֆ էթտի. պունու տախի ըէտտ էթ-
 տիլինտէ՝ ազիզին վէ օլ պիր իքի պիլէ-
 սինճէ թուլթուլան քրիսթիյանլարըն տէ-
 տիքլէրինի պիր տէվլէթ քեաթիպինէ եա-
 զըյա ալմայա էմր էթտի: Պունտան պէօյ-

լէ Գուինդիլիանոսուն կէլմէսինէ պէքլէ-
 յիպ՝ ազիզէրի պիր զընտան իշինէ աթ-
 արըտը: Պիոն՝ հապս իշինտէ տուայա վէ
 թէֆէրքիւրէ մէշլուլ օլուպ ԼլաՏլա
 սէօյլէշտիքտէն սօնրա՝ արգատաշլարընա
 տախի գարարլարը իւզէրինտէ միւտավէ-
 մէթ էթմէյէ թագվիյէթ վէրիր իտի: ՕԼ
 արալլգտա իզմիր Լպիսկոպոսու Եւգեմոն՝
 շէյթանա ույուպ տինինի ինքեար էթտի
 վէ Պողեմոն սէվինճլէ զընտանա կէլիպ՝ իշ-
 թէ սիզին պաշընըղ օլաճագ՝ գրալ էմրի-
 նէ իթաաթ էտիպ ալլաՏլարա գուրպան
 սունայօր, սիզ նիճին միւճրիմ միսալի ա-
 ճը էօլիւմէ իրթիքեապ էտէճէքսինիպ տէ-
 յէրէք՝ Պիոնու սիւրիւքլէտի վէ զօր ուլա
 փութխանէ իշինէ սօդուպ գուրպան սուն-
 մա իշին ատէթ օլան շիչէք թաճը պաշընա
 դօտու. ազիզ՝ պու օլան զուլմու կէօրտիւ-
 յինտէ պիփէրվա չաղըրըպ՝ տինսիզէրին
 պիհուտէ վէ մէալըղ վէ եալանճը այնու
 ալլաՏլարընա գարշը սէօյլէմէյէ պաշլասը
 վէ պաշընա գօնուլմուշ իսթիֆանը չըղա-
 րըպ աթարգտան սօնրա կերչէք ԼլաՏլըն
 խաթըր իշին հէր իսքէնճէյէ հաղըր օլ-
 մալընը պէյան էթտի:

Պաւնտան սօնրա Գուինդիլիանոս թէ-
 քրար ազիզի հուզուրինէ կէթիրթտի վէ
 թիւրլիւ սիւալլէրտէն սօնրա չէվիրմէնին
 միւմքինի օլմատըղընը էյիտէն անլայրպ՝ պիր
 ճէնտէրէ իւզէրինէ եաթըրսընլար վէ տէմիր
 թարագլարա էթինի դաղըտըգտան սօն-
 րա տիրի տիրի աթէշ իշինտէ եագսընլար

տէյի էմրէթտի: Օջալիմն էմրի իճրա օլ-
տուղու գէման ազիզ Պիոն շաղ եիւրէք վէ
կիւլէր եիւզ իլէ եանընտա օլանլարա նա-
սիհաթ վէրիւր իտի, վէ էօմրիւնիւն սօն
տազըզասընտա՝ հէր չէքաիյիմ իսքէնճէ-
լէրի սանա ֆիտա էտէրիմ եա Րէպպիմ
տէյէրէք, Լփէնաիմիզէն 250 Թարիխին-
տէ ազիզ ճանընը եարատըճըսընըն էլինէ՝
Թէսլիմ էթտի:

Մ Ա Ր Տ 12

Ս Ո Ւ Ր Ի Ե Օ. Ե Կ Ի Է Լ

ՄԱՐԳԱՐԷ

ՂԵԻԻ սօյունտան Բուղանըն օղլու վէ
Լլսհըն քահանասը ազիզ Եզեկիէլ քիւ-
չիւքլիւյիւնտէ Կաթուղագոնոսորուն էմրիյ-
լէ Պաղտատա սիւրիւլէն հէմէհըրիւրինին
արասընտա ըտը: Յուդա փատիշահը Յու-
վակիմին էսիրլիյինին պէշինճի սէնէսի
Եզեկիէլ քէնաի նէպիւվլաթընը էթմէյէ
պաշատը: Եզեկիէլին իւք կէօրաիյիւ
ղայէթլէ հէյպէթլէ վէ մէշհուր օլմուշ
տուր: Վովբար ըրմաղընըն եանընտա
տուրուր իքէն տէօրթ շէքլէ պիր արապա՝
ինսան, արսլան, էօքիւզ վէ դարթալ
քիսփէթլինտէ տէօրթ գանատը վէ տէօրթ
տուրէթլի հայվանլարըլա կէօրիւնտիւ քի
վագթըյլա օլաճադ տէօրթ աւետարա-
նիչէրէ վէ ախէր աղիմ սրբրլարա տէլալէթ
իտի: Պունտան գաթի նազար Լլսհ ճէ-

միաթը իրթիքեապ էթտիյի կիւնահտան տեօնմէյէճէք օլուրոա իւզէրլէրինէ կէլէ-
 ճէք գազէպի էվէլէն խապէր վէրտի, վէ
 Գուտսի շէրիֆին մուհասէրէ վէ սօնրա
 խարապ օլաճաղընը Եահուտիլէր իշիթմէք
 իսթէմէտիքլէրինտէ պիր թուղա իւզէրի-
 նէ շէքէրէք կէօսթէրտի: Վա ճէմի գա-
 զէպլէրին գըլըճ վէ աթէշ իլէ օլաճաղընը
 խապաթ էթմէ իշին ուսադւրատան քէս-
 քին պիր պիշագ ալըպ պաշընը վէ սագա-
 լընը թիրաշ էթտիքաէն սօնրա սաշընըն
 նըսֆընը գըլըճտան կէշիրտի, նըսֆընը
 աթէշէ աթտը վէ պիր հիսսէսինի լիւզ-
 կեարա վէրտի, պագըսընը պիր ճիւզի սագ-
 լատըգտան սօնրա թէքրար աթէշէ աթ-
 տը: Վ է պու գազէպլէր կիւնահլարընտան
 զիատէ օլմամասընը Լլաճ օնա կէօսթէր-
 մէ իշին զաֆլէթէն լույասընտա Վաղտաա-
 տան Գուտսի շէրիֆէ կէօթիւրիւլտիւ, վէ
 Լլաճա սոնուլմուշ տաճարըն գափուլա-
 րընտա վէ տիվարլարընտա օլան փութլա-
 րը վէ թիւրլիւ պէ թիւրլիւ կիզլի վէ ա-
 շիքեար իշէնիլէն կիւնահլարը կէօսթէրտի:

Լլաճ էվլատլարընա պու գատար էզի-
 յէթ վէ լէնճիտէ վէրէն տինսիզ փատի-
 շահլարա տա Լլաճ թարաֆընտան չօգ
 թէհատտի էտիպ խարապ օլան տաճարըն՝
 Զօրաբաբէլին վաթթընտա թէքրար եա-
 փըլաճաղընը վէ Գուտսի շէրիֆին գալալա-
 րընըն վէ գափուլարընըն թէքրար գուրու-
 լաճաղընը վէ Քրիստոս էֆէնտիմիզլին քի-
 լիսէսինին թէմէլի գօնուլաճաղընը թիւր-

լիւ էօրնէքլէր իլէ պէյան էթտիքտէն սօնրա
 փէյլամպէրլիյինին եիրմի պէշինճի սէնէսի
 Դան սոյունուն, փուլթար էնսէսինտէն
 կիթտիյինի եիւղինէ վուրտուղու իշին
 միլէթ պաշննն էմրիլէ ազիզի աթ գույ-
 րուղունա պաղլայրպ թաշլոգ եէրլէրտէն
 սիւրիւքլէյերէք էօլտիւրտիւլէր:

Մ Ա Ր Տ 13

ՍՈՒՐԻ ԳՐԻԳՈՐ

ՐՕՄԱ ՀԱՅՐԱԳԵՏԻ

Այս ինչպիսիք թէսմիյէ օլունմուշ
 ազիզ Գրիգոր Բօմատա սոյլատէ վէ մալ-
 տար աթալարտան տիւննայա կէլիպ,
 թաղէ չաղնտա թահսիլ էթտիյի իլմէր
 իշին հէփսինին եաննտա չօգ իթիպար
 քէսպ էթտի, վէ գրալտան շէհր իւզէրինէ
 նազըր թայեին օլունտու: Տէվլէթ միւշի-
 ըի փէտէրի Գորգիանտուն վէֆաթընտան
 սօնրա մանսպընտան իսթիֆա էյլէյիպ
 ալթը մանասթըր Սիչիլէտա վէ պիւր տա-
 խի Բօմատա եափտըրտը վէ պազը գա-
 լան քիւլիյէթլի միւսսընը ֆուգարէլէրէ
 վէ քիլիտէ խըղմէթինտէ պուլունանլարա
 թէվլի էտիպ՝ քէնտիսի տախի Բօմատա պի-
 նա էթտիյի մանասթըրն իշինէ չէքիլտի վէ
 սուրբ Բենեգիկտոս րահիպլէրինին գաֆ-
 թանընը կիյինիպ՝ պիւյիւյիւնին էմրի ալ-
 թընտա միւթիւլիլէ եաշարըրոյտա տա օ-
 նուն էօլիւմիւնտէն սօնրա ճէմի րահիպլէ-

րին արգուսինէ դարշը կէլէմէյիպ մանաւ-
թըր պաշտօնաւորը օլմաղը ուհտէսինէ ալ-
մայա մէնպուր օլտու:

Մանասթըր դանունլարընըն տիգգաթ
իլէ թութուլմասընա մուգայեէտ օլուպ
սէօղտէն պիատէ ամէլ իլէ պաշգալարընա
էյի իպրէթ վէրիւր իտի: Ալէմէսինտէ իչ-
մէսինտէ ըիյաղաթ իւզըէ եաշատըղը իչին
պիր միտէ զաիֆըղընա կիրիֆթար օլտու,
էզճիւմլէ պիւլիւք օրուճ կիւնլէրինի ա-
խէրէրտէն զիատէ սըզը թութուպ էն ոօն
կիւնիւնտէ եաթաղա տիւշտիւյիւնտէ, ըա-
հիպլէրի իչինտէն Աղեստերիոս նամինտէ
ազիզին պիրինէ պիւլէրինճէ պու օրուճ
կիւնլէրինի պիթիւրմէ իչին տուա էթսին
տէյի ըմարլատը: Վէնտի հագգընա նէ
դատար գըյագ կիտէրիտիյսէ տէ պաշգա-
լարընըն գօլպյըղընա ֆիքիր դօյուպ՝ հէր
կիւննէ պուլունտուգլարը հալ ու խըղմէթ
իչինտէ շաղ վէ խօշնուա սագլամագ ար-
զուլէրիտի: Պիր տէֆա պիր սէմավի մէ-
լէք տիւշիւն պիր պագերկեան սիֆաթը-
նա կիրիպ՝ քէնտիյէ իմտատ էյլէսին տէյի
ազիզտէն սատագա տիլէտիյինտէ Վրիգոր
էլինտէն կէլէնի էտիպ ալթը մաճար ալթը-
նը վէրտի. պագերկեան իքինճի վէ իւչիւն-
ճիւ տէֆա կէլիպ՝ եարամա չարէ էթ տէյի
եալվարտըղընտա՝ ազիզին եիւրէյի տայա-
նամայըպ եանընտա գալմըշ ալթուն գա-
պը տա չըգարըպ վէրտի, վէ օլ զէման
մէլէք քէնտինի պէլլի էտիպ կէօրիւնմէղ
օլտու: () Լահզէտէն սօնրա պու ապիպին

իշէտիյի միւճիգաթլարըն հատուր սայրսը
եօգ տուր:

Եւսէր տէֆա եօլտա կիտէր իքէն՝ պա-
զար եէրինաէ պիր պազիրկեանըն եանըն-
տա եէսիր տիւշմիւշ սաթլըգ պիր գաշ
տիւպէր վէ հիւանլիւ չօճուգլար կէօրտիւ,
վէ պազիրկեանա եագլաշլպ պունլարըն ին-
կիլիգ օլտուղունու անլաարղընտա՝ ինկի-
լիլէր քրիսթիյա՞ն մը տըրլար տէյի սիւալ
էթտի, պազիրկեան խայր, փութփէրէսթ
տիրլէր տէյի ճէվապ վէրտիյինտէ, ազիզ
աճ ուզար էտէրէք սրբազան Քահանայա-
պետէ կիթտի վէ շէյթանըն էլինէ եէսիր
տիւշմիւշ ինկիլիգ միլլէթինի գուրթար-
մաղ իչին քէնտիյի օնլարա եօլլաւըն տէյի
րէճա էթտի: Իէճաւը գապուլ օլունտույ-
սա տա՝ ճէմիւսթըն ալաղա գալգըպ Գրիգո-
րու իսթէտիքլէրի իչին՝ սրբազան փափ պու
արղուսինտէն կէրի տուրմայա էմր էթտի:
Ճիւզի վագթ միւրուրինտէն սօնրա քէն-
տի իրատէսինէ գարշը Քարտինալ օլուպ՝
Իսթամպուլա գրալ իլէ պիր էլզէմ մասլա-
հաթ իւլէրինէ սէօյլէշմէ իչին իրսալ օ-
լունտու, վէ օրատա հէր շէյի արղուսի իւզ-
րէ սըրայա գօտուգտան սօնրա հերետի-
կոսլուղա տիւշմիւշ Լւտիքիոս պատրի-
արգը թէքրար քիլիսէ իլէ պարըշթըրտը,
վէ սրբազան Քահանայապետին էօլիւմիւն-
տէն սօնրա ճէմի աշխարհականլարըն վէ
եկեղեցականլարըն իւմումի իթթիֆագըյ-
լա մէրհումուն եէրինէ ինթիխապ օլուն-
տուղունու իշէթտիյինտէ՝ կիզլիճէ պիր

տաղ իւզերինէ գաշտը. լաքին պիր միւնէվ-
վէր ըշողլա պէյսան օլունտուղունտա Վլա-
հըն թէտպիրինէ րազի վէ միւթի օլտու :

Պուաղեզին օն իւչ սէնէ միգտարի փափ-
լըգ սիւրտիւյիւ վազթտա էթտիյի խոյր
ամէլլէրի վէ քիլիսէյի շէրիֆին հագգընա
գօտուղու թանգիմաթը գալէմ վէ ինսան
տիլի իլէ թապիր էթմէք վագըա կիւճ շէյ
տիր : Սուրբ Պետրոսուն քիւրսիւսինէ կէչ-
տիյի պիրլէ իւք իշի Վլահըն էօքէսինի
թէնքին էտիպ քէնտի ճէմիաթըյլա պա-
րըլթըրմապ օլտու : խայլի գէմանտէն պերի
թաուն իլլէթի փէյտա օլուպ չօգ ճան Բօ-
մա իչինտէ վէ ճիվարընտա գըրարըրա . ա-
զիգ՝ սուրբ Պուկաս աւետարանիչին շէք-
տիյի պիքիր Սերեէմին սուրէթինի ալըպ՝
ճէմի սուրբլարըն լիթանետընը չաղըրա-
րապ թապօրա չըգսը, վէ արասը չօգ կէչ-
մէյիպ՝ Վլահըն վերտիյի ափվա իսպաթէն
պիր գալա իւզերինտէ սէմալի մէլէյին սըյ-
րըմըզ գըլըճընը գընընա ոօգմասընը կէօ-
րիւպ թէսէլլի օլտու : Պունտան պէջլէ
սարայընը սըրայա գօյուպ ախէր փայէ ի-
չինտէ պուլուննայարա տախի էյի իպրէթ
վէրտի, վէ քիլիսէ խըզմէթի իչինտէ օլան-
լարըն էյի թէրպիյէ վէ փաք ճան օլմա-
լարընա մուգայէէտ օլտու : Չայնաւոր
պատարազ վէ ժամերգութիւն վագ-
թընտա օգունուլաճագ տուալարա տախի
թաթլը գայիտէլէր գօյուպ խաթէ եա-
թաղ իչինտէ իքէն չօճուգլարը պաշընա
թօփլայըպ աէրս վէրիր իաի : Պու ազի-

զին էմէյի Բօմաստա եալընըզ օլմայըպ ա-
խէր սէմթլէրտէ տախի պուլունան քրիս-
թիյանլարա էյընի տօգանմըշ տըր: Եհհր
վէ էյալէթ իւզէրինէ մէհմուր օլունմուշ ե-
պիսկոպոսլարտան էյիսինին ղայրէթինի
մէտհ էտիպ՝ գուսուրու օլանլարա նասի-
հաթ էտէր իտի: Ենկիլթէրրատա տախի
քրիսթիյան տինինի վազ էթմէ իչին քէն-
տի կիտէմէտիյի հալտէ՝ Օգոստինոս նամին-
տէ պիր ազիզ րահիպ Եօլլայըպ չօղունու
տօղըու տինէ տէօնտիւրտիւ, վէ չօգ շէհր-
լէր իւզէրինէ եպիսկոպոսլար թայեին
էթտի:

Ֆուզարէլէր վէ մուզաիդա արասընտա
պուլունանլար՝ պու ազիզի քէնտի թէրա-
հիմլի փէտէրլէրի իսմիլլէ առտ էտէր իտի-
լէր: Խօֆրասընտա հէր կիւն պիր Եապան-
ճը վէ Եախօտ աիլէնճի պուլունմալլյուր:
Պիր կիւն օն իքի ֆուզարէ տավէթ էտիպ՝
օն իւչիւնճիւ տախի իչինտէ պուլունատու-
ղունտա վէ քիլնարճը թէտճճիւպ գալտըյ-
տա տա սուրբ Գրիգոր պիր գաչ սէնէ էվ-
վէլ պազիրկեան քիսփէթինտէ կէօրիւնէն
մէլէք օլտուղունու անլայըպ միւթէշէք-
քիր օլտու: Պիր պաշգա տէֆա աաթէթի
իւզրէ պիր Եապանճընըն ալաղընը Եալգա-
տը վէ կէճէ յուլասընտա Քրիստոս է-
ֆէնտիմիզ կէլիպ՝ Ը՝ սէվկիւլիւմ Գրի-
գոր, ախէր տէֆա խաթըրմ իչին պաշգա-
լարընը գապուլ էտէր իտին, պու տէֆա
պէնի գապուլ էթտին տէյիպ կէօրիւնմէզ
օլտու: Պու գատար զահմէթ վէ Էշալլ

արասընտա՝ միտէ զաիֆըղընտան մաստա
 նիգրիս իլէթինէ տախի կիրիֆթար օլա-
 րազ թէէլիֆ էթտիյի քիթապլար ազլ-
 տան խարիճ շէյտիր: Չօգ տէֆա եաթազ
 իջինտէ տուրուպ քեաթիպինէ եազաճա-
 ղընը սէյլէտիյի վազթ ազիզին պաշը ու-
 ճունտա պիր պէյազ կիւերճին մերսումա
 կէօրիւնմիւշ տիւր: Աղըր վէ թէհամմիւշ
 օլունմայաճազ խաթթէլիյի վազթինտէ՝
 Յոփը երանելինին չէքօիքլէրինի տիւշիւ-
 ներէք Ալլահա շիւքըր վերիրիտի: Ալ էլ
 հասըլ պու թիւրլիւ զահմէթլէրի Ալլա-
 հըն խաթրը իջին սապը իլէ խայլի զեման
 չէքօիքտէն սօնրա ալթմըշ եաշընտա Լ-
 ֆէնտիմիզին 604 թարիխինտէ Ալլահըն
 սասըզ գուլըւ ազիմ Գրիգոր տիւնեասընը
 ախրէթէ թէպաիլ էտիպ արզու չէքօիյի
 կէյլէր ճէննէթինէ նայլ օլտու:

Մ Ա Ր Յ 14

ՍՈՒՐԻՆՆԷՆՆԵՍԻԼԻՐ

ԱԴԱՄ, ԱԲԵԼ, ՍԵԹ, ԵՆՈՎՍ ՎԵ ԵՆՈՎՔ

ԱԿԱՇԷՆ ալիպալա տէսթքեարը վէ ճէ-
 մի նասըն իլք փէտերի հազըէթի Ադամ
 Ալլահըն սիֆաթընտա եարատըմըշ օլա-
 րազ ազլ վէ իլմ սահիպի վէ խայալ էտէ-
 պիլտիյիմիզ քէմալիյէթլէրէ վէ լութֆլա-
 րա մալէք խի: Աշըն տախի պիր լաթիֆ
 վէ գուլվէթլի եիյիթ, հէր ազալարը քէ-
 մալ մէրթէպէտէ կիւզէլ, գուարէթի սա-

խի հէր մասխլուգաթա եւթիշլը տարի քեախնաթըն փաաիշահը օլտու: Ասլ փաթախաթը վէ վաթանը շարգ թարաֆընտա հալա Լըմէնիսթան իշինտէ զանն օլունուր: Պուրատա Լըլահ թէալա հազրէթլէրի Լըամը Լըդին տէնիլէն միւֆէրրիհ պաղլէյէ գոյուպ՝ իշինտէ պուլունան թիւրլիւ աղաճլարը, մէյվէլէրի, վէ ճէմի հայվանաթը ծնուն էլինէ թէպիմ էթաի, վէ իսթէտիյի վազթ կէջլէր ճէննէթինէ տախի կիտէպիլիբիտի. վէ քիւլլիւ հայվանաթըն սահիպի օլտուլունա իսպաթէն ճէմի հայվանլարըն վէ գուշլարըն թապիաթլարընը թանրըպ՝ ծնլարա ույկուն աւտլար գոմուշ տուր: Եւքին հայաթտա օլանլարտան հիչ պիր քէնտիյէ պէնզէր վէ ազլէ մալիք արգատաշ պուլունամասըղը իշին՝ Լըլահ Լըգամըն իւզէրինէ ույգու եօլլայըպ՝ օ ույուր իքէն եան թարաֆընտան պիր փարչա քէմիքալտըվէ պունունլա գալըը եանի Լըալը եափըպ Լըամա արգատաշ վէրտի:

Եւքին ինսանըն իզղէթ իւ իգպալընա հասէտ չէքէն մէլուն շէյթան՝ ափ մէլաիւ քէլէրին եերինի ինսանլար թալթամասընլար տէյի Լըամա տէք էաիպ ալտաթտը: Պալատէ զէքր օլունան պաղլէտէ թիւրլիւ աղաճլարտան մասա, իքի նէվ, եանիպիրի հայաթ աղաճը վէ օ պիրի էյիլի Ֆէնատան ֆարգ էտէճէք աղաճ վար ըտը. Լըլահ Լըամա հէր շէյի իսթէտիյի կիպի զապթ էթաին տէյի հիւքմ վէրաիքաէն

սօնրա քէնտի տախի հիւքմ ալթընտա
 օլտուզունու պիլին տէյի՝ էյիյի ֆէնատէն
 ֆարգ էտէճէք աղաճըն մէյվէսինտէն մա-
 տա պաղլէ իշինտէ պուլունան ճէմի աղաճ-
 լարըն մէյվէսինտէն եէյէպիլըրսին, ֆագաթ
 եասագ օլունանտան եէյէճէք օլուրսան
 էօլիւմէ միւպթէլա օլաճաղընը պիլէսին տէ-
 յի, խապէր վէրտի: Ադամ տահա եա-
 լնըզ իքէն պու մէյվէյէ տօգանմատր.
 լաքին Աւա՝ Ալլահըն թէմպիհինի էհլի Ա-
 դամտան տույմուշ իքէն եիլան քիսփէ-
 թինտէ կէօրիւնիւպ սէօյլէշէն շէյթանըն
 սէօղլըրինէ, եանի եէրսէնիզ Ալլահ կիպի
 օլուրսունուզ, էյիյի ֆէնատան ֆարգ
 էտէրսինիզ տէյի էթտիյի լաֆլարա դա-
 վըլըպ՝ վէ մէյվէնին կիւզէլլիյինէ տայա-
 նամայրպ դօփարտը, Ադամա տախի վէրտի,
 վէ պիրլըքտէ եէտիլէր:

Ալլահ ասիլանէ միւսթէհագգ օլտուգ-
 լարը ճէզալարընը վէրիպ՝ Ադամ էճէլէ
 միւպթէլա օլտուգտան մատա՝ աննը թէ-
 բիլլէ էքմէյինի դաղանսըն, վէ Աւայա տա-
 խի զահմէթ իլէ էվլատ տօղուրսուն վէ էհ-
 լնին հիւքմիւ ալթընտա օլտուն աէյի սի-
 ճիլ քէստի: Պու թարիգ իւզըէ իլք աթա-
 լարըմըզ միւմիթ մէյվէտէն եէյիպ՝ հայաթ
 աղաճընտան, եախօտ եէր եիւզիւնտէ է-
 պէտի էօմը սիւրմէտէն մահրում օլմաղ-
 լա՝ Ալլահ պունլարը Ադին պաղլէսինտէն
 տիշարը չըգարըպ դարշըսընտա օթուրթ-
 տու, վէ Ադինին դափուսու էօնիւնէ աթէշ
 գըլըճը ֆիրիշթէ գօտու քի, հայաթ

աղաճընտան եէյիպ էօլմէզլիյէ չարէ պուլ-
մաաընլար, իլլա թէվլպէքեարլըղլա ճանլա-
րընա էօլմէզ իլաճ արասընլար:

Պունտան սօնրա քէրիմ Լլլաճըն ինա-
յէթի իւզէրլէրինտէն էքսիք օլմայըպ պիւ-
թիւն էօմրլէրինի թէվպէքեարլըղլա կէ-
չիրտիլէր, վէ ճէմի էնսէտէն կէլէն էվլատ-
լարընա թէվպէ էօրնէյի օլտուլար, շէօյլէ
քի իքինճի Լգամ եանի Բրիստոս էֆէն-
տիմիզ, իքինճի Լլաատան, եանի պիքըր
Սէրեէմտէն թէն ալըպ տիւնեայէ կէլմէ-
սիլլէ տաճա զհատէ իզգէթէ շայէսթէ օլ-
տուլար վէ թիւրապի Լգին պաղչէսի եէ-
րինէ կէօյլէր ճէննէթինէ րէֆի օլտուլար:

Լգինտէն չըգտըզլարընտան սօնրա Լլա
կայէնի տիւնեայա կէթիրտի, վէ օնտան
սօնրա Լբէլի: Կայէն ֆէլլաճ վէ Լբէլ
մաճճուպ չօպտն ըտը. իքիսի տէ Լլլաճա
գուրպան սունտուլար, Կայէն սայլեանէ
վէրիւր կիպի եէրին սէմրէսինտէն էն ֆէ-
նասընը Լլլաճա գուրպան էթտի, լաքին
ինսանըն գալպինի պիլէն Լլլաճ կէօզէ կէօ-
րիւնիւր պիր ալամէթլէ էթտիյի գուրպանա
նազար էթմէտի: Պունուն զըտտը Լբէլ
քէնտի գօյունլարը արասընտան էն կիւլէ-
լինի վէ էն էյիսինի ալըպ պիւթիւն եիւրէք-
տէն Լլլաճա փիշքէշ սունտու, վէ գուրպա-
նը սունտուղու անաէ կէօյաէն աթէշ էնիպ
գուրպանընը եազտը, վէ թաթլը րաճիյա-
սը կէօյէ չըգարագ Լլլաճա փէք մագպու-
լա կէշտիյի աշէքեարէն պէյան օլտու:
Պու վազըմնըն իւսթիւնէ՝ ճան ու կէօ-

նիւլտէն գուրպանընը սունմատըղըն իշին
 գապուլ էթմէտիմ տէյի Վայէն Ղլաճտան
 թազիը իշիթաիյինտէ, գալպի տաճա գը-
 ըըլլայ կիւնաճաըզ գարընտաշընա գըզ-
 գանարագ պիր կիւն օնու գըրա տալէթ
 էթաի վէ օրատա իւթիւնէ չըգըպ էօլ-
 տիւրտիւ: Ադամ՝ քէնտի իթաաթսըզը-
 ղընըն իւք ճէզասը խաին վէ ղալիմ՝ Վայէ-
 նին էլիյլէ սուչսուզ էվլատը իւզէրինէ
 իճրա օլունմասընը կէօրտիւյիւնտէ գալ-
 պի մաճղուն օլուպ կէօղլէրինտէն աճը աճը
 եաշլար տէօքէր իտի: Պու կիւնէ Վայէն՝
 գարտաշընըն գանընա կիրտիքտէն սօնրա,
 Ղլաճ օնուն թէվպէյէ կէլմէսինի իսթէ-
 տի վէ էթաիյի եարամաղըղը պիլմէզլիք-
 տէն կէլիպ՝ Գարտաշըն Ղբէլ նէրէտէ տիր
 տէյի սօրաու. լաքին Վայէն էթաիյինէ
 նատիմ օլաճուգ եէրէ, Պէն գարտաշըմըն
 պէքճիսիմիյիմ տէյի ճէվապ վերտիյինտէ՝
 Պիրատէրինին գանը ոսնա գարշը եէր-
 տէն պանա շիքէայէթ էտէյօր, Ղբէլին գա-
 նընը տէօքտիւյիւն իշին եէր սէնին խասի-
 մին օլսուն, չօգ վէ ղաճմէթլէ իշլէտիքտէն
 սօնրա ապա մէյվէ ալմայասըն, վէ եէր
 եիւզիւնտէ սէֆիլ վէ մէնտէպուր կէզ
 տէյէրէք գազէպինի վերտի: Վայէն՝ փէ-
 տերի Ղգամըն իպրէթինէ ույմայըպ սօն-
 րատան տախի իրթիքէասպ էթաիյի քէմ-
 լիք իւզէրինէ փիւշման օլմատը, վէ թօր-
 նու Ղտմէք պիր օրմանըզ իշինտէ Վայէնի
 եէպանի հայվան գանն էսէրէք օդ ուլա
 վուրուպ էօլտիւրտիւ:

Հազրէթի Ղեկ խաին կայէնտէն էօլ-
տիւրիւլտիւքտէն սօնրա Ղլաճ Ղդամա պիր
էվլատ տաճա վերիպ թէսէլի էթաի.
վէ ասորնը Սէթ գօտու: Սէթ ատալէթ
վէ ինսանլար պէյնինտէ ճաիղ օլան իւ-
ֆէթ վէ իւնսիյէթ պապինտէ մերհում
գարտաշը Ղեկէ չըգմըշլար: Վեղալէք
Սէթին էվլատլարը տախի քէնտի պապա-
լարնա պէնպէյիպ Ղլաճն սէվիւլիւլէրի
օլտուլար, վէ զահիտ վէ խիւտափէրէսթ
օլմաղլա Ղլաճ էվլատլարը շէօհրէթիլէ
ատտ օլմաղլա նալլ օլտուլար: Պուճա նիս-
պէթէն կայէնին էվլատլարը թէնփէրէսթ
հէվալի ատէմէր օլուպ ինտան էվլատլարը
չաղըրլարը: Սէթին իւք էվլատը հազրէ-
թի Ննովս պիրատէրլէրինտէն զիտաէ զա-
հիտ օլուպ վէ էլլէք վէ լաթաֆէթ զըմ-
նընտա իլէրի կիտիպ ամմէյէ աինտարըդ
էօյրէթտի: Պու աղիղի թէվրաթը շէրիֆ
մէտհ էտէրէք Հապդ թէալանըն իամի շէ-
րիֆինի չաղըրմաղա իւմիտ էթաի, տէր:

Հազրէթի Ննովք Յարէգին օղլու վէ
Սաթուսաղանըն պապասըլտը. քէնտին-
տէն էվվէլ վէ քէնտի վագթինտէ օլան
ճէմի ֆագիլէթ ոահիպի ատամլարտան
մէշհուր վէ մէմտուճ վէ Ղլաճա տախի
մագպուլ օլմաղլա սաղ սաղ Ղլաճն հա-
ղըրլատըղը միւֆէրրիճ եէրէ թէպտիլ օլ-
տու. վէ տիւնեանըն սօն կիւնլէրինտէ լիւա
մարգարէ իլէ կէլիպ աինտարըղլա տին-
սիղլէրին վէ եարամաղլարըն խաթալարընը
եիւղլէրինէ վուրաճապ:

ՍՈՒՐԻ ԸՆԳՐԷԼՈ

Ք Օ Ր Ս Ի Ն Ի

ՓԻԷՉՈԼԻ Եպիսկոպոսու սուրբ Ընդրէաս Ֆիօրէնչա շէհրինտէ սուրբ Ընդրէաս առաքեալն եօրթուող կիւնիւ տիւնեայէ կէլտիյի իչին օնուն իղզէթինէ քէնտինին տախի աաը Ընդրէաս դօնուլաու: Աթալարը Քօրսինի սիլսիլէսինտէն օլուլ խայլի զէման էվլատարզ գալորդատան սօնրա էնճամ աղիզ պիքը Սերէէմին շէֆաաթըյա մուհապպէթէրինին մէյվէսի Ընդրէասը Ալահըն վէ պիքը Սուլթանըն խըզմէթինէ սունմա ահաըյա էտինտիլէր: Տօղմասընտան էվվէլ վալիտէսինէ ռույասընտա տիւնեայա կէթիլէճէյի էվլատ գուրտ շէքլինտէ կէօրիւնտիւքի տօղտուգտան սօնրա կարմեղէան ռահիպէրինին քիլիսէսինէ գօշսւլ կիրտի վէ եավաշ եավաշ գուրտ՝ հաղիմ օլուլ գուլյա տէօնտիւ: Աէօրտիւյիւ ռույանըն մանասը չօգ սէնէլէր սօնրա պէյան օլունտու, զիւրա Ընդրէաս եաշընը ալըպ պալիլ օլտուղունտա աթալարընըն իլմ վէ էտէպ զըմնընտա վերտիքլէրի թէրպիյէյի նիսպէթէն քէնտիյի ճահիլիյի վէրիպ սէֆիհանէ էօմր կէշիւմիյէ պաշլատը: Աթալարընըն նասիհաթը վէ էօրֆիւ հիչ պիր թիւրլիւ քեար էթմէտիյինտէ, էվլատլարընըն պուլունտուղու Ֆէնա հալ իւղէրինէ

մահչառն օլապ աղարարաբար: Պիր կիւն վալիտէսի ատէթի իւզրէ թէքրար օնու ոտորու եօլա կէթիրիպ իսլահ էթմէ իշին նասիհաթ վերախյինտէ՝ Ընդրէաս ատէթ-տէն խարիճ տէրպէսթլիլէ ութանմա-տան վալիտէսինէ ճէվապ վերտի: Պու մէէմուլ էթմէտիյի ճէվապը տա ալտըղն-տա զէվալլընըն եիւրէյի գալգըպ՝ Հադի-գաթ գուրտտան հիշ ֆարգըն եօզ, ըսլա-մըն պիր հիսսէսի կէլաի չըգտը, նէ՞ զէման աճէպա պու զալիմ գուրտ գուզույա տէօ-նիւպ տէ օլ պիր հիսսէսի տէ թասթիգ օլաճագ տըր տէյի ահ ու զար իլէ չաղըր-տըղընտա՝ Ընդրէաս տէտիյինի աշըքեար յէօյլէսին վէ ֆիքրինի անլաթսըն տէյի վալիտէսինէ ըէճա էթտի: Ալալիտէսի հէր մուգատտէմա վազը օլանը միւլֆա-սալէն նաղլ էթտիքտէն սօնրա՝ քէնտիյի Ըլլահըն վէ պիքը Սէրեէմին խըղմէթինէ սուհմա ահսուարընը տախի պէյան էթտի: Ընդրէաս պու սէօզլէրի իշէթտիյինտէ Ըլլահըն լութֆույա գալպի միւթէհարրիք օլապ էթտիյի ճահիլիք վէ եարամաղըղ-լա կէչիրտիյի էօմը իւզէրինէ աղամայա պաշլատը, վէ եերէ գափանըպ վալիտէ-սինտէն թագսիրաթլարը իւզէրինէ աֆվ տիլէտիքտէն սօնրա՝ ֆիլ հալ ճիվարտէ պուլսնան Վարմեղէան ըահիպլէրին քի-լիտէսինէ վարտը վէ ազիզ պիքը Սէրեէմին պատկերի էօնիւնէ տիգ չէօքիւպ կիւնահլա-րը իւզէրինէ էօքիւր էօքիւր աղալըպ թէվ-պէ տէտիքտէն սօնրա օնտան էօյլէ պազը

գալան էօմրիւնիւ Նլաճըն վէ քէնտի խրզ-
մէթինտէ կէչիրմէյէ սէօզ վէրտի:

Ֆիլ վազը նիյէթի իւզըէ օնտան գալ-
գըպ մանասթըրա կիրտի վէ օրատա գալ-
մա ըէճասը գապուլ օլունտուղունտա՝ րա-
ճիպ գաֆթանը կիյինտի վէ թիւրլիւ
իպատէթ վէ ֆազուլէթ թալիմաթընա
մէշղուլ օլտու: Ե էյթան՝ քէնտի թէվա-
պիլէրինաէն պիրինի պու վէճճիւզըէ էլին-
տէն գաշըրտըղը իչին մաճղուն օլուպ թիւր-
լիւ ֆէնն իւ իղվալէր իլէ ազիզի թէտուրի-
րինտէն տէօնտիւրմէյէ տէքլէր գուրարը-
տըյսա տա՝ Ննդրէաս Նլաճըն եարաը-
մըյլա ճէմլ իղվալէրի իւզերինէ ֆիւթու-
ճաթ էտիպ օնու ըէզիլ էթտի: Յ)՝էճրի-
պէ սէնէսի թէքմիլ օլուպ մանասթըր ա-
տէթի իւզըէ րաճիպլիք նէզըինի էթտիք-
տէն սօնրա իլմ թաճսիլի իչին ֆարիզէ
եօլլանըտը վէ օրատան տախի տէօնիւպ՝
իլք պատարագը սունաճաղը կիւն տօսթ-
լարընըն չօգ տարաթ վէ զինէթ իլէ միւ-
քէլէֆ սօֆրալար վէ մուզիքլէր էտէճէ-
յինի տույտուղունտա՝ խարաֆ խարճ օլ-
մասըն տէյի կիզլիճէ Ֆիօրէնչատան եէտի
միլ ըրագ պիր մանասթըրա գաշտը վէ
օրատա քէնտի իպատէթինի թէքմիլ
էթտի: Վ)ատարագ էթտիյի վազթ ազիզ
պիքը Սուլթան կէլիպ՝ Սէն պէնիմ էվլա-
տըմ սըն, վէ սէնին ճաճտ ու զայրէթինլէ
իսմիմին շէրէֆ պուլմասընը իսթէրիմ տէ-
միպ կէօրիւնմէզ օլտու: Վ)ունուն արա-
սընտան չօղ կէշմէյիպ Ննդրէաս թիւրլիւ

միւճիգաթլար իշէտիքաէն սօնրա վագ-
 թըյլա օլաճագ շէյլէրիտէ փէշինճէ սէօյ-
 լէմէյէ պաշլատը: Պիր տէֆա Լ. վինեօնտա
 քիլիսէ գափուսունտա օթուրան պիր
 ֆագըրըն կէօղինիւ աշտը, վէ ախէր տէ-
 ֆա տախի իսթիսգա իլլէթինէ կիրիֆթար
 օլմուշ պիր բահիպէ շիֆա վէրտի: Պիր
 գաշ սէնէ միւրուրինտէն սօնրա Ֆիօրէն-
 շատա օլան մանաաթըլարընըն իւզէրինէ
 նազըր, վէ սօնրա Ֆիէզօլի Լ. պիսկուպուս
 էօլաիւյիւնտէ՝ օնոււն եւրինէ ինթիխապ
 օրւնտու: Լ. արին աղիզ պու սօն խըզմէթի
 իշէթտիյինտէ՝ քէնտինի լայըզ կէօրմէյիպ
 կիլլիճէ իւշ միլ բրագ պիր եւրէ գաշտը
 վէ տուայա տուրտու: Եէ՛՛՛ Է՛՛՛ Է՛՛՛ Ն՛՛՛
 պունու պուլմայա իւմիտլէրինի գաթ էաիպ
 պաշգասընը սէշմէ իւզէրինտէ իքէն՝ իւշ
 եաշընտա պիր չօճուզ եիւքսէք սէս իլէ՝
 Լ. նդրէաա Չէրթօղատա տուա էտէյօր,
 Լ. լլահ օնու սէշմիշ տիր տէյի չազըր-
 տըղընտա՝ էլէ կէլիւ քիշիւէր օրայա վա-
 ըրպ եալվարաըլար՝ վէ շէհիրէ կէթիրիպ
 էլլի սէքիզ եաշընտա իքէն Լ. պիսկուպուս
 էթտիլէր: Ըղիզ պու մէսնէտէ տախի
 եէթիշտիքտէն սօնրա քէնտի բահիպլիք
 վագթընտա աաէթ էթտիյի տուա վէ
 օրուճ վէ փէրճիզ թալիմաթլարընը եւ-
 աէն պըրագմայըպ եէվմիյէն իպատէթ վէ
 ֆագուլէթ պապինտէ իլէրի կիտէր իտի:
 Լ. սպապը ալթընտան կիտիյի գապա խա-
 րարտան պաշգա պէլինի տէմիրաէն պիր
 գուշաղլա սըզը սըզը պէնա էթմիշ իտի:

սոյգուռ վազթընտա չօգ տէֆա պուտան-
մըշ գուրու առմա փարչալարը իւղերինէ
եաթարըար. կիւն կէշիրմէյիւ գամչուար-
լա քէնտիյի տէօյէր վէ նէֆսինի զապթ-
էտէր իտի: Անէֆիս թաամլար եէրինէ
գուրու էքմէք վէ սատէ սույուլա կէշինիւ
էլինէ կէլէնի ֆուգարալարա տաղըտըր-
ըտը:

Պու գատար ֆազուլէթլէրինէ պինա-
յէն ճէմիաթ զայէթլէ քէնտի եպիսկո-
պոսլարընը սէվիւ սուրբ իսմիլլէ չաղըրը-
ըտըլար: Չօգ կիւնահ.քեալար պու ա-
զիզին թէէսիրլէ սէօզլէրինի իշիտիւ թէվ-
պէ իլէ Վլահա տէօնմիւշ վէ պարըշմըշ
տըրլար: Սրբազան փաիւն էմրիլլէ Պօ-
լոնեայա կիտիւ օրատա պէյլատէլէր վէ
շէհիրլիլէր պէյնինտէ փէյտա օլմուշ խու-
սումէթի տէֆ էթտի: Պու ֆիւթուհաթ-
տան սօնրա քէնտի շէհրինէ ավտէթ է-
տիւ՝ թէքրար ճէմիաթը հազգընա չա-
լըշմաղա պաշլատը: Վրիստոս էֆէնտի-
միզին մէվլուտու կէճէսի պատարագ էտեր
իքէն ազիզ Պիքր կէօրիւնիւ պէօլէճէ-
յի կիւնիւ խապէր վէրտի: Զիչ պիր խաս-
թէ շիֆա պուլուպ տաղալաճաղը միւթ-
տէսի իւղերինէ՝ պու ազիզին էօլլւմ խա-
պէրի իւղերինէ սէվինտիյի կիպի սէվլնմէ-
միշ տիր: Պիլ հագիգա փէշին տէնիլէն
կիւնիւն կէլտիլինտէ պիր հիւմմատան
թուլթուլուպ եաթաղա կիրմէյէ մէճ-
պուր օլտու. վէ ազիզ Պիքրի կիւնահ-
տան թէվպէ էտիւպ տէօնտիւյիւ կիւնտէն

պէրի էտինտիյի էվլատանէ մուհապպէ-
թի վէ իպատէթի տահա թերագգի պու-
լուպ՝ էն սօն թէհլէքէլն տագըգասըն-
տա եանընտա պուլունմաղա եալվարտը :
Եհհր էհալիսի պիլլին քէլֆիլլիյինի
վէ պուլունտուղը թէհլէքէյի իշէթտի-
յինտէ իւմումէն օարայընա գօշուպ գալպ-
լէրինտէքի սուլտուգլարը մահգունիյէթի
պէյան էտէրիտիլէր, վէ լաքին ազիզ Լն-
դրէտա կիւլէր եիւզ վէ թաթը սէօզլէր իլէ
Լլահ գօրգուսու իշինտէ եաշումաղա սօն
նասիհաթլարընը վէրտիքաէն սօնրա սուրբ
խորհուրդլարը ալտը, վէ Լֆէնտիմիզին
1373 թարիխինտէ պու կէշիճի էօմրտէն,
կէշմէզ էօմրէ չէքտիքլէրինին իւճրէթինի
ալմաղ իշին վարտը :

Մ Ա Բ Տ 16

ՍՐԲՈՒՀԻ ԳԵԼԴՐՈՒՏԸ

Կ Ո Յ Ս

Պոտ ազիզէ Պրապանթէ էյալէթինտէ
Լֆէնտիմիզին 631 սէնէսինտէ փետէրի
Իիբինօ վէ վալիսէսի Իթթա նամինտէ
պէյլատէ վէ իպատէթքեար քիշիլէրտէն
տիւնեայա կէլիպ օնլարըն էլն ալթընտա
իպատէթ վէ Փազուլէթ խուսուսինտէ փէք
էյի թէրպլիյէ օլտու : Պէյլատէ էվլատա-
րընտան պիրի տահա Գեղդրուտա օն եա-
շընտա իքէն օնուն կիւզէլլիյինէ վէ թա-
պիաթ վէրիսի ախէր խօշ վէ կիւնահսըզ

մէջոնպէրինէ վարուլուպ փառիշահըն
վէ Իփրինս փէտէրինին հուզուրինաէ օնու
քէնտիյէ ալմաղա թալիպ օլտու: Փատի-
շահ վէ փէտէրի գայլ օլտուգլարընտա
Վելդրուտանըն տախի կէօնիւնիւ անլա-
մագ իչին օնա ոօրտուլար: Ղաելդրուտա
պու թէքէփի իշլեթաիյինտէ՝ պիպիւրվա
փատիշահ Էնիւնտէ Լֆվ պոյուլարաբզ
Սոլեթանըմ, էօլմէզ վէ կէչմէզ կէօլիւ
կիւվէյիյի էօլիւմէ միւպթէլա եէրլի կիւվէ-
յիտէն եէյ սայրպ չօգտան պէրի փաքլի-
յիմի օնա սունմուշում տէյի ճէվտպ վէր-
տի: Փէտէրինին վէֆաթընտան սօնրա
ազիզ վալիտէսի Իթթա Լմանտօ իսմինտէ
Լպիսիկոպոսուն նասիհաթըյա Նիվէլա-
տա քիլիսէյլէ պիրլէքտէ պիր մանասթըր
պինա էտիպ Վելդրուտա դըզըյա պագը
գալան էօմրիւնիւ կէչիւմէ իչին օրայա
չէքիլտի: Պունլարըն գարարընա էթրաֆ-
լարընէ գատար գարշը տախի գօտուլար իսէ
տէ հիչ ֆաիտէ էթմէտի: Հաթթա պուն-
լարըն էօրնէյինէ միւթապի օլմա ար-
զուսիյլէ չօգ քիպարզատէ դըզլար տա-
խի օրայա թօփ օլուպ իպատէթքետր-
լըլա էօմր կէչիւրիւրտիլէր: Ս ալիտէսինին
էօլտիւյիւնտէ Ղաելդրուտա ախէր արգա-
տաշլարընըն ըէճասընա գարշը գօյամա-
յըպ՝ մանասթըր իւզէրինէ պաշ օլտու:
Տուասընտա մուգպէէտ վէ մանասթըր
խըզմէթինտէ տախի ախէրլէրինտէն կէրի
գալմայրպ էն էտնալարըն խըզմէթինի տա-
խի մուհապպէթ իլէ էտէր իտի: Պու-

գարէլէրի Քրիստոսուն սէվկիւլիւ պիրա-
տէրլէրի նազարըյլա պազըպ օնրարն հէր
իգթիդասընր գայըրտըգտան սօնրա օն-
լար իչին մասասուս պիր էվ տախի եափ-
տըտը: Պիր կիւն տուայա տուրուր իքէն
կէօյաէն պիր միւնէվլէր քիւրէէ էնիպ
ազիգէնին պաշը իւթիւնտէ եալըրա-
տըգտան սօնրա կէօրիւնմէզ օլմասընր չօդ-
լար կէօրմիւշ տիւրլէր: Օրուճտան վէ
փէրհիգտէն թէնի զաիֆլանմըշ իքէն
եինէ շէյթան իղվասընտան խալաս օլմալ
իչին սալա պօշ տուրմայըպ չալըշըրտը:
Օթուզ իւշ եաշընտա պիր աղըր խաս-
թէլիյէ տիւշիւպ եաթաղա կիւմէյէ մէճ-
պուր օլտու, վէ Նլլահ թարաֆընտան եա-
զընլարտա էօլէճէյինին խապէրինի ալըպ
մանասթըր մէէմուրիյէթինի պաշգասընա
թէսլիմ էթաի, վէ քէնտի թէքրար վէ
թէքրար խոստովանանք օլուպ Սրբութիւն
արարագ էօլիւմէ հազըրլանըրտը: Լօլիւ-
միւնտէն պիր կիւն էվլէլ Ուլթանօ իոմին-
տէ ֆազուլէթ սահիպի զարիպ քիշիյէ պիր
քահանայ եօլայըպ էօլէճէյի կիւնիւ քէն-
տիյէ պիլտիրաին տէյի եալվարսըղընտա՝
Ուլթանօ Նլլահըն ճարիյէսի Վելդրուտա
եարըն պատարագ վազթընտա էօլէճէք
տիր, պէնիմ թարաֆըմտան պէօյլէ սէօյլէ
քի հէր գօրգուսունու պիր թարաֆա պր-
րաղըպ թէսէլլի օլտուն, սուրը Պատրի-
գոս մէլէքլէր քիւմէսիյլէ օնու ալըպ կէօյլէր
ճէննէթինէ կէօթիւրմէյէ պէքլէյօր տէյի,
խապէր եօլատը: Պու խապէրին իւզէրինէ

Վեղորուտա շաղ վէ թէսէլլի օլուպ թէ-
քրար ճէմի խորհուրդլարը իպատէթ իլէ
ալորդդտան սօնրա աղիպլին սէօղիւ միւճի-
պլինճէ իրթէսի կիւնիւ սուրբ պատարագ
վազթինտէ Լ.Ֆէնտիմիլին 664 թարիսին-
տէ փաք ըսէնի Լլաճըն էլինէ թէսլիմ
էթտի:

Ծ Ա Ր Տ 17

ՍՈՒՐԻ ԸԼԼԻՔՍԻՆՈՍ

ԻՐԱՏԵԹԻՅԼԷ ՓՈՒԳԱՐԷ

ԸԼԼԱԶ թէալա հաղըթլէրինին քէն-
տի գուլարընտա պուլտուզու իզգէթ վէ
իքրամ սաիլէրինտէն մատա սուրբ Լլէք-
սիանոսուն էօմրիւ հիքեպյեսինտէ աշի-
քեարէն կէօրիւնիւր: Պու աղիպլին Լւփի-
միանոս վէ Լննա աթալարը նէ գատար
սօյլատէ վէ մալտար քիշի օլուպ տիւնեա-
ճա պիր շէյէ իճթիյաճլարը տախի էօղ-
ուա տա եինէ պիր էվլատլարը օլմաարդը
իչին չօգ մահզունիէթ իլէ կիւնլէրինի
կէշիրիրիտիւր. պու պապտէ խայլի տուա
վէ սատագա իլէ Լլաճըն քէրէմինէ իլ-
թիճա էթտիքտէն սօնրա՝ արզու էթտիք-
լէրի էվլատը էտինիպ իսմինի Լլէքսիանոս
գօտուլար: Պու պիր թանէճիք էվլատ-
լարընըն էյի թէրպիյէ օլմաար իչին հէր
իզթիզա էտէնի էթտիլէր, վէ Լլէքսիա-
նոս տախի զաթի թապիաթընտան էյիյէ
մէյլլի օլուպ աթալարընըն հէր արզուսինի

իճրա էթտիքտէն սօնրա հէր կիռնէ օն-
լարը շաղ վէ թէսէլի էթմէյէ չալըշըրը-
տը: Աշաշնը ալըպ պալիզ օլտուղունտա
աթալարը տիւնեա ատէթի իւզըէ Ալէք-
սիանտա պիր քիւպարզատէ օճաղտան
քեառիլ վէ ֆաղուլէթլի զէվճէ պուլուպ
թէէհհիւլ էթմէսինի արզուլէտիլէր: Ա-
լէքսիանտուն մէրամը վէ միւրատը նէ
գատար տա ախէր թարզ ըտըյաա իւք էվ-
վէլ տուպլա Ալլահըն իրատէսինի իսթի-
շարէ էսիպ՝ աթալարընըն թէքլիֆինէ
պօյն էյտիվէտիւյիւն ալայը Բօմա շէհրին-
տէ տույուլմամըշ տարաթ ըլա իճրա օլ-
մաղա պաշանտը: Աքին Ալէքսիանտո օ
կիւն նէվարուսէսինի վէ փեալիւնին էվի-
նի պարզընը պըրագըպ գաշմայա գալպին-
տէ փէք զօրլու մէյլ տույարտը: Ալլա-
հըն իհամընա գարշը հարէքէթ էթմէմէ
իչին տիւյիւն ազշամը արուսէսինին օտա-
սընա կիրիպ մուհապպէթինէ պէշարէթէն
սագլամա իչին օնա թիւրլիւ պէհալը վէ
զիգըյմէթ ճէվահիր վէ ինճի վէ զէննէ
էրզազը պախշիշ էթտիքտէն սօնրա քէն-
տի օտաաընա չէքիտի, վէ օրատա ըու-
պաաընը տէյիշիպ կիզլիճէ էվտէն տի-
շարը չըգտը, վէ լիմանա վարըպ՝ թէտ-
պիրի իւահիլէ հազըր գալգաճագ սէֆինէ
պուլտուղունտա իչինէ կիրտի վէ սաղ սէ-
լիմ՝ Աթախեայա վէ օնտան Արֆայա վապ
օլտու:

Արթէսի սապահ Ալէքսիանտո էվ իչին-
տէ արանըպ պուլունմատըյընտա նէ կիռնէ

փետերինին, վալետսինին վէ զէվալլը
 կէլինինին գալլէրինի գասապէթ պաս-
 մըշ վէ նէ գատար զար ու Ֆիղան օլմուշ
 տուր տիլ իլէ թապիր էթմէյէ հաճէթ
 տէյիլ տիր: Պիլ հալ շարայա պուրայա
 արտամար տաղըտըպ շէհր իչինտէ վէ ճի-
 վարնտա վէ ախէր մէհմուշ էթտիքլէրի
 մահալլէրտէ արաթտըլար, լաքին հէր զահ-
 մէթլէրի պօշա չըգտը, զիրա Ղլէքսիանու
 շէհրտէն շէհրէ զարիպանէ աղիզ եհր-
 լէրէ զիյարէթ էտէրէք Ուրֆայա եէթի-
 շիպ գարար վէրտիյի էօմրին թարզընր
 պաշլամա իւզէրինտէ իտի: Վիւլլիյէն
 Ղլահա խըզմէթ էտիպ ճանընըն սէլամէ-
 թինէ Ֆիքր դօմաղ իչին եանընտա պու-
 լունան ճիւզի ազչայը տա Փուգարէլէրէ
 տաղըտըպ երթըգ տիլէնճի խըրգասը կի-
 յինտի, վէ քէնտիյէ մէքեան աղիզ պիքիր
 Մէրեհմին քիլիսէսինի սէչիպ կիւնտէ պիր
 իքի սասթ տիլէնտիքտէն սօնրա քիլիսէ-
 նին իչ գափուսու իչինէ վարու պաղը գա-
 լան վազթընը տուայա վէ թէֆէքքիւր-
 լէրլէ կէչիրիր իտի. ույգուսու զայէթ աղ,
 վէ օլ տախի դուրու թօփրագ իւզէրինտէ,
 օրուճ վէ փէրհիզ պապինտէ փէք ոըզը,
 ալսըղը սատագատան արթանընը ետ-
 նընտա սագլամայըպ ծնու տախի պաշ-
 գա Փուգարէլէրէ թէվլի էտէր իտի:

Պու վէճհ իւզըն սիւրտիյիլ էօմր թար-
 զինտէն Ղլէքսիանուսուն լէհճէսի պօղու-
 մուշ թանըմասը փէք կիւճ իտի. քէն-
 ախի տախի փետերինին խանէսինտէ խըզ-

մէթ էտէնլէր քէնտիյի արամա իշին օրայա
կէլիւ տէ՝ թանրմատան օնա սատաղա
վէրաիբլէրնի կէօրտիւյիւնտէ՝ Ալաճըն ի-
նայէթինէ միւթէշէքքիր օլտու: Ալէք-
սիանոսուն պու թարիգ իւզրէ էօմր կէշիւ-
մէսինտէն չօգլարը օլ սէֆիլ վէ երրթըգ
էսպպըն ալթընտա Ալաճըն ազիմ գու-
լու օլմասը իւզէրինէ աիւշիւնիւր իքէն,
քիլիսէնին պաշ փափազը տախի պիր տէ-
ֆա պատարազ վազթինտէ ազիզ պիքր
Սէրեէմին պատկերինտէն՝ Գափու իշինտէ
սուրան տիլէնճի՝ Ալաճըն ազիմ գու-
լու վէ օնուն տուալարը քէնտիյէ փէք
խօշ տուր տէյի կէլէն սէսի իշխաիպ՝ ալէմէ
պէյան էթաի, վէ ճէմի շէճը էհալիսի
ազիզի կէօրիւպ օնուն ֆազուլէթինի մէտճ
էթմէ իշին օրայա թօփ օլտուլար: Ալէք-
սիանոս՝ Տէր ան ֆազըրանէ վէ հազիրանէ
եաշամագ արզուսինտէ օլուպ՝ պու թէհ-
լիքէլի մէտճ սէօզլէրինտէն գաշըպ գուր-
թուլմաղ իշին՝ Վերֆայը տախի թէրք էտիպ՝
կէլտիյի կէմիլէ եօլա չըգաը, վէ քէնտիյի
աիւնեայա պէյան էտիպ թանրթմատան
էօմր սիւրմէ իշին Ալաճա տուա էտէր
խաի: Տուասը գապուլ օլտու, վէ ըէյիզէն
ֆիքրի լաթախեայա կիթմէ իքէն պիր
ֆօրթուալը գայ չըզըպ սէֆինէյի Բօմա
կիլմանընա աթոր: Պու գուհուրաթտան
սօնրա Ալէքսիանոս Ալաճըն իրատէթի
պաշգա մահալէրտէ կէշիւրէճէյի էօմրիւ
քէնտի վաթանընտա կէշիւրմէք օլտուզու-
նու աշիքեարէն թանրյըպ տուայա իճրա

սը վէ թէքմիլի իչին քէնտի եարտըմընը տիլէտի:

Ալլահ թէալա հաղբէթլէրի, տիւնեայա պիր օլմամը վէ տուլուլմամը իպրէթ վէրմէ իչին՝ փէտերինին էվինէ կիտիպ օրատա արղու էթտիյի թարիգ իւզրէ եաշամաղը Ալէքսիանտուն Փիքրինէ դօտու: Ազիզ՝ եարատըմընըն իլհամընա իմթիալէն իւք էվվէլ եէտի քիլիսէլէրէ զէյարէթ էտիպ Ալլահըն ալն ու ինայէթինի տէյսինէ տիլէտիքտէն ոօնրա փէտերինին էվինէ տօղրու վարտը: Եէհր միւշերի՝ փէտերի Աւփիմիանոս պիր թաղըմ էթպա իլէ սաւրայտան չըգմըղը վագթ Ալէքսիանոս հուզուրինէ վարըպ զարիպ իմ, ատամըմ եօզ, Ալլահ խաթըր իչին օլտուն քերէմ էյլէ իզն վէր քի սարայընըն պիր պուճաղընտա օթուրայըմ, վէ Ալլահ պու էթտիյին էյլլէյէ պէտէլէն միւճէրրէա էճրինի վէրիւ տէյի թէվաղույլա եալվարտը: Աւփիմիանոս պէյպիր թաթը վէ թէրահհիւմիւնազար իլէ պաղըպ՝ հազզ էթտի, վէ սանքի գալպի օլ գապա վէ երթըրգ խըրգալար ալթընտա քէնտի սէվիլիւլէ էվլատը կիզլէնմիշ օլմատըն տէյի շէհատէթլիք էթտիյի իչին թէքլիֆինի գապուլ էտիպ՝ էվի իչինտէ պիր եէր վէ եէվմիլէն տախի նաֆազատընը գայըրըպ վէրմէյէ էմր էթտի: Արզմէթքեարըարը աղալարընըն էմրի իւզրէ զարիպի սարայա ալըպ նէրտիւպան ալթընտա պիր պուճազ, եախօտ նէրտիւպանա եազըն պիր քիւշիւք օտա վէրտիլէր:

Ալեքսիանոս թապիր օրւնմազ մեմու-
 նիյէթ վէ մէսրուրիյէթլէ Լււիիմիանոսուն
 քէրէմինի գապուլ էտիւյ՝ էմրիւնիւն սօն
 կիւնիւնէտէք հիչ քիմնէտէն թանրմա-
 տան օրատա սաքին օլտու։ Ալ ուշագլա-
 րնտան չօղս չօգ տէֆա աղիղի խրրփա-
 լայրւ մասխարէ էտէր իտիւր։ Իշսիզ, պօշ
 կեզէր, վէ միւզէվլիւր, ալտատրճր վէ պու-
 նա քէզալէք ախէր պին սիթէմկիր սէօղէր-
 տէն սօնրա պազէն էլ տախի գալտրրւպ
 կիղլի տէօյէր իտիւր։ Պապիր Ալեքսիա-
 նոս հիչ քիմնէյէ շիքեայէթ էթմէտէն
 սապր իլէ պու ըզալէթլէրի շէքէրիտիյսէ
 տէ՝ փէտէրինի, վալիտէսինի վէ արուսէսի-
 նի կէօրիւպ զայպլարը Ալեքսիանոսուն իւ-
 ղէրինէ ահ ու զար էթտիքլէրինի իշիթտի-
 յինտէ եիւրէյի փարէ փարէ օլտրուտու։
 () Թատաւնտան տիշարը եալնրդ քիլիսէ-
 յէ կիթմէ իշին չըգարրտը։ հէր սէքիզ
 կիւնտէ պիր խոսսաովանանք օլուպ Սրբու-
 թիւն ալարգտան սօնրա խայլի վազթ տու-
 պյա վէ թէֆէքքիւրլէրէ մէշղուլ օլուր-
 ուտու։ հէր կիւն սրգը օրուճ թուլթար,
 վէ եէր իւսթիւնտէ ուլուրուտու։ () Թա-
 սը իշինտէ Քրիստոսուն խաչելու թիւնուն-
 տան վէ ազիզ պիքը Սէրեէմին պատկե-
 րինտէն զայրը պիր շէյի եօղուտու։ հէր
 կիւն ծնարա պազարագ թէսէլլի օլուր, վէ
 տիւնեա թէն վէ շէյթան իւզէրինէ զա-
 ֆէր պուլուրուտու։ Պու թէաճճիւպ օլու-
 նաճագ րուհանի ճէնք՝ փէտէրի էվինտէ օն
 եէտի սէնէ միւտտէթի սիւրաիւքտէն սօն-

րա Ղլաճըն պէյան էթմէսիյէ էօլէճէյի կիւնիւ պիլիպ' տոէթի իւզըէ քիլիսէյէ կիթտի, վէ թապիր օրւնմազ աշգ ու իւպատէթ իլէ սուրբ խորհուրդլարը ալտրգտան սօնրա օտաւընա տէօնիւպ պիր քեաղլտ իւպէրինէ քէնտի էօմիւ Տիքեայէսինի եազար, վէ տիւրիւպ մէօհիւրէտիքտէն սօնրա ափուճու իչինէ ալար վէ էօլէճէ րահաթ եիւրէյլէ Լէֆէնտիմիզին 403 թարիխնտէ փաք րուհինի Ղլաճըն ելինէ թէպիմ էթտի:

Լգիզին էօլիւմիւ սաաթընտա Լւփիւմիանոս քիլիսէտէ Ոնորիոս գրալ իլէ պիրլիքտէ պիրինճի Լննովկէնտիոս սրբազան փափըն պատարագընը կէօրիւյօրուտու: Ղաֆլէթէն պատարագ վագթընտա պիր սէս չըգըպ' Լւփիմիանոս պէյին խանէսինտէ Ղլաճըն գուլու էօլմիւշ տիւր տէյի իշիտիլտի: Ղարալ վէ սրբազան քահանայապետ պու Ղլաճըն գուլու քիմ օլ տուլունու պիլմէյիպ Լւփիմիանոսա սօրտուգլարընտա՝ օլ տախի չօգտան պէրի սարայլմտա սագլատըղըմ Փագբը զարիպտէն զայլը քիմնէ թանրմամ տէյիպ' Ֆիլհալ սարայա գօշտուլար՝ վէ սէօղիւ միւճիպինճէ ազիզի հէնուղ էօլմիւշ պուլտուլար: Լւփիմիանոս՝ զարիպին էլինտէքի տիւրիւլիւ քեաղըտը ալմագ իսթէտի, լաքին էօլիւ տահա սըգրայլըպ պըրագմատըղընտա, սրբազան փափ պիր ազ տուատան սօնրա եանընա եազլաշըպ պանիս վէր տէյի եալվարտը վէ ազիզ ափուճունու աշըպ

քեաղըտը պըրագտը: Օրատա պուլունան
քեաթիպէրին պիրիսի եիւքսէք եերէ չը-
գըպ օգուամալա պաշլատը՝ վէ օլ Ֆազիր
վէ զարիպ սուրէթինտէ կէչինէն աղիզ՝ Եւ-
փիմիանսուն պիր թանէճիք զայպ օլմուշ
Լյէքսիանսու օղլու օլսուլու եերէ եէթիշ-
սիլինտէ՝ գրալ վէ սրբաղան քահանա-
յապետ պիրիպիրլերինէ պագըպ՝ Լյահըն
հիքմէթի իւզըէ մաթ գալըրըտըլար: Փէ-
տերի Լւփիմիանսու թիւրիւ պէ թիւրիւ
սէվինճ վէ մահզունիյէթ հարէքէթլերին-
տէն սօնրա քէնսիլի զայպ էթտի: Սօնրա
պըրլըպ ազլը պաշլնա կէլտիլինտէ էվլա-
տընըն պաղընա գափանտը վէ պիլմէյէ-
րէք թուլթուղըն եօլ իւզերինէ աֆվ տի-
լէտի: Պու վագըանըն խապերի վալիտէ-
սինին վէ արուսէսինին տախի գուլաղընս
եէթիշտիլինտէ դալպլերինտէ նէ գատար
մէսըուրիյէթ վէ մահզունիյէթ տույմուշ-
տուրլար տիլ իլէ թապիր օլունմազ: Լ-
զիզին եանընա եագլաշտըգլարընտա էթ-
տիքլերի աճաիպ հարէքէթլերի ինսան
եաղմատան իսէ ազլ իլէ տահա էյի ֆէհմ
էտէպիլտիլի իչին պիզ տախի օգույանլարա
իհալէ էտերիզ: Շէմի շէհր էհալիսի գօ-
շուպ օրայա թօփ օլսու, վէ հէր քէս ա-
զիզի էօփմէք եախօտ կէօրմէք արգուլըր
խտի: Սրբաղան փաիըն էմրի իւզըէ ա-
զիզին թէնինի ալըպ ալայլա սուրբ Պե-
տրոսուն քիլիսէսինէ ճէմիաթ կէօրսին
տէյի կէօթիւրտիւլըր, վէ սօնրա Լւփիմիա-
նսուն էմրիլէ էվլ իչինտէ սէվիլիւ էվ-

լատրնըն սաքին օլտուղու եէր իւզերինէ պիր միւքէլէֆ քիլիսէ եափըլույ թէնի օրայա թէպաիլ օլտու վէ հալա սուրը Լլէքսիանու քիլիսէսի իսմիյլէ ատու օլու նուր: Ալլահ թէալա հազըէթլէրի պու աղիզ գուլանուն շիֆաաթըյա չօգ թիւրլիւ միւճիզաթլար էթմիշ տիր վէ հալա էտէր:

Մ Ա Ր Ց 18

Ս Ո Ւ Ր Ի Կ Ի Ւ Ր Ե Ղ

ԳՈՒՏՍԻ ՇԵՐԻՖ ՀԱՅՐԱԳԵՏԻ

ՍՈՒՐԻ ԿԻՐԵՂ քէնտի վազթինտէ թէօրէմիշ հերետիկոսլարա գարշը քէլամ վէ եազըյա աղիզ քրիսթիյան տինինէ սիյանէթ էթտիյի իշին՝ քիլիսէի շէրիֆին նամտար միւալլիմլէրինտէն պիրի ատու օլունուր: Աղիզին աթալարը քրիսթիյան օլուպ էվլատլարընը Ալլահ գօրգուսու իշինտէ թէրպիյէ էթմէյէ մուգայէէտ օլմուշտուրլար: Աղիմ Կոստանդիանու գրալն էյեամինտէ կիւնահ սէպէսլէրինտէն գուշուպ գուրթուլմաղ իշին պիր մանասթըրա չէքիլիպ զահիտանէ էօմր կէշիրիրտիյոէ տէ՝ իլմի վէ Փազուլէթի սամէյէ մալում օլտուղու իշին Վուտսի շէրիֆ քիլիսէսի իւզերինէ հայրապետնասպ օլունտու: Պու աղիմ մանսըպա րէֆի օլտուղունտա իպատէթ իլէ զայրէթի տախի թէրազգի պուշուպ աղիզ անիմիղ մաստէլէրինտէ տա-

հա էյի թերպիյէ օլմամըշլարը թերպիյէ էտերէք վէ արիոսեան հերետիկոսլարըն եազըլարընա վէ պիւհթանլարընա գարշը գոյարագ րէսուլանէ չալըշըրտը: Օլարուլէթ իչինտէ պուլունանլարը փէտերանէ դայըըըըար. պիր տէֆա օլ կիւնլէրտէ աւէթտէն խարիճ գըթըգ օլտուլունտա՝ ազիզ Լիւրեյ աճլարը տոյուլմալ իչին քէնտի ճէմի օլան մալընը սարֆ էթտի, վէ պու տախի քեաֆի օլմատըղընտա՝ քիլիսէնին ալթուն կիւմիւշ բըղզլարընը տախի տաթըպ՝ ֆուգարէլէրէ տաղըթտըլը իչին քիլիսէ էշեալընա էլ աթըպ պօշ եերէ թէլէֆ էտէյօր տէյի ազիզին իւզէրինէ շեքեայէթ էթտիլէր:

Պու ազիզին հոյրապետլիյի վագթինտէ Գաղգութա տաղընըն իւզէրինտէ Լոգեգալըստ կիւնիւ եալպըրայարագ պիր իրի սուրբ խաչըն կէօրինմէսի վագը օլմուշ տուր: Ղէմի շէհը էհալիսի վէ խաին եալմամազ եահուտիլէր պիլէ պիր ազիմ դօրգուլա պագըպ պու հիքմէթի կէօրմիւշ տիւրլէր: Սուրբ Լիւրեյ օլան հիքմէթին վասֆընը միւֆաստալէն եաղըպ՝ աինինտէ վալի տուլմաղա վէ էլինտէն կէլտիյի գատար զուհուր էտէն հերետիկոսլարա գարշը հիմայէթ էթմէյէ նաոիհաթ էտերէք գրալա եօլատը: Պու վէսիլէ իլէ տախի սուրբ խաչ եօթուսուռնու գոյուպ էնկէրէքտէն պէտթէր զէհիլլի սէօզլէր սաչան հերետիկոսլարա գարշը գօտու: Ազիզին պու կիւնէ սերպէսթ սէօզլէրինտէն արիո-

սեան փրդաւորնաւան օրնարար ալընըպ' թա-
 րափտարարը վէ հիմայէթ ճիւղերի Վոստան-
 դըն էլիյլէ ազիղէ թիւրլիւ գահմէթլէր վէր-
 տիլէր: Պունտան գաթի նազար պիր տէֆա
 քէնտի արալարընտա ժողովք էտիպ' քի-
 լիսէ էշեալարընը սաթմըշ վէ թէլէֆ էթ-
 միշ տիր տէյի շիքեայէթ էտերէք ման-
 ուրպընտան ազլ վէ նէֆի էթմէյէ սիծիլ
 քէստիլէր: Պու նահապդ սիծիլին իծրա-
 սը իշին թիւրլիւ տօլապլար իլէ գրալը տա
 ալլաարըլար, վէ ծնուն եերինէ ազիղին պաշ
 խասիմի վէ արիանոսլարըն պաշը Լրակղիւ-
 սու օթուրթտուլար: Պիր գաշ սէնէ միւ-
 րուրինտէն սօնրա ախէր պիր էյի ժողով-
 քուն էմիլիլէ քէնտի քիւրսիւսինէ տէօն-
 տիլսէ տէ աիւշմանլարընըն ֆէննիլէ իքին-
 ճի տէֆա եինէ սիւրիւլտիւ, վէ սօնրա թէ-
 քրար ալտէթ էտիպ' եինէ եերինէ օթուր-
 տու: Ղոստանդըն էօլիւմիւնտէն սօնրա
 տէվլէթ մանսըպը վէ մասլահաթը զալիմ
 Յուլիանոսուն էլինէ կէչտի: Պու միւն-
 քիր ճէմի հերետիկոսլարա հիմայէթ ճիւղ-
 տուգտան մատա եահուտիլէրի տախի գա-
 յըրըրտը, վէ ծնլարըն ֆիթ վէրմէսի վէ
 քէնտի շէյթանի նէֆոանիլէթի իծրասը
 իշին քրիսթիյանլարա գուտուրուպ ծնա-
 րըն աուլարը իլէ վիւճուտինի տէ գալտըր-
 մաղա չալըշըրտը: Վրիստոս էֆէնտիմի-
 զին Վուտտի շէրիֆ տաճարը խարապ օլուպ
 պիր տահա եափըլմայաճագ տէտիլի սէօզ-
 լէրի եալան չըգարմաղ իշին եահուտիլէրի
 էվիլէքինտէն ուլա եափսընլար տէյի չօք

փարա վերտի: Պառ մէմնուլ էթմէտիքլէ-
 րի խապէր իւզէրինէ եահուտիլէր զայէթ-
 լէ շաղ օլուպ չափուճադ իշէ էլ վուր-
 տուլար: Իշ տիվարլարը պիթիպ՝ հէր իշ
 իլէրիլէմէտէ իքէն՝ սուրբ Նիւրեղ իւսթէ
 կէլտի վէ տէօրթ եաննէ նազար էթտիք-
 տէն սօնրա, Լիննէ պօշ, թաշ թաշ իւզէ-
 րինէ գալմայըպ երգըլաճադ, վէ միւճէր-
 րէա Վրիստոսուն սէօղիւ եէրինէ վարաճադ
 արը տէտիքտէն սօնրա չէքիլտի: Պառ գա-
 րա խապէրին իւզէրինէ եահուտիլէր ին-
 Ֆիալ էտիպ ազիզի չօղ ինճիթտիլէր իսէ
 տէ՝ տէտիքլէրի կէլիպ չըգաղըլմաա իլգամ
 օլտուլար: () կէճէ պիր գօրգունճ գէլ-
 գէլէ զուհուր էտիպ ճէմի պինայը եէր իլէ
 եէքսանն էթտիքտէն սօնրա թէմէլ թաշ-
 լարընը տախի ալըպ հէվայա աթաը, վէ
 պիր թաշ իւսթ իւսթէ գալմատը: Պուն-
 տան մատէ եահուտիլէր թօփ օլուպ օլան
 զուհուրաթ իւզէրինէ տիւշիւնտիւքլէրին-
 տէ կէօյտէն աթէշ էնիպ ճէմի պինա ալաթ-
 լարընը վէ քէրէսթէլէրինի եազաը, եա-
 խօտ պաշղալլարընըն նազլինճէ եէրտէն
 աթէշ չըգըպ օրատա պուլունանլարըն հէ-
 փիսինի եազըպ եօղ էթտի: Պառ միւճի-
 վաթտանն եիւրէրլէրի եարալանմը տու-
 րուր իքէն՝ իրթէսի կիւն եահուտիլէր էս-
 պապը իւզէրինտէ քիւշիւք քիւշիւք փար-
 լադ խաշլար կէօրիւնիւպ սուլուլա վէ ա-
 խէր հիշ պիր թարգ չըգարամտըղլարըն-
 տա չօղլարը տէօնիւպ քրիսթիյան օլ-
 տուլար:

Սուրբ Կիւրեղ պու վագրալարոտան սօն-
րա պիր գաշ սէնէ տաճա եաշայրպ, էօլմէ-
տէն՝ Կոստանդ, Յուլիանոս վէ Վալէս Փա-
սիտ գրալլարըն եերինէ աղեղ վէ Փաղու-
լէթ սաճիպի Նզիմ թէսդոս գրալըն կէշ-
մէսինի կէօրիւպ զայէթլէ թէսէլլի օլտու,
վէ պունտան պէջլէ տաճա զհասէ սեր-
պէսթլլլէ քիլիսէսինին իւզերինէ չալը-
շուպ էնճամ Լփէնտիմիղին 386 սէնէսինտէ
օլ գատար զաճմէթլլլինէ պէտէլ էճրինի
ալմաղ իշին ճէննէթ տէվլէթինէ նայլ
օլտու:

Մ Ա Ր Տ 19

Ս Ո Ւ Ր Ի Յ Ո Վ Ս Է Փ

ԱՍՏՈՒԱԾԱՀԱՅՐ

Ընթ պիբը Սէրեւիլն փաք կիւէյիսի
վէ Յիսուս Բրիստոս էփէնտիմիղին տիւ-
նեա իւզերինտէ փերվէրտիկեար փէտէրի
աղեղ Յովսէփ սուրբ Ղուկաս վէ Սատ-
թէոս Նւեաաբանիշլլլին թարիֆինճէ փա-
տիշաճ սօյունտան օլուպ՝ Վալիլէատա քիւ-
շիւք Նասրա եանի Նազարէթ շէճրինտէ
տիւրիկէրլլէ սանաաթընը իշլլլիտի: Պու
ինսան ինտինտէ պայսղը վէ գապա գըյաս
օլունմուշ սանաաթտա պուլունմասը Յով-
սէփէ պիր զիւլլշէյ տէյիլ տիր, սալէճլլի
իշին գօլիպա իշլլնտէ Փագիրանէ տինեա-
յա կէլէճէք փատիշաճար փատիշաճընա
փէտէր սէշլլմէսի վագրա քէնտիյէ շան

տրր : Յովսէփին եվէլէքի կէշիրտիյի էօմը
սիւլուքի պէլլի տէյիլսէ տէ՝ Ղւետարանի-
չին Սալիհ, քեամիլ վէ ճէմի այնլարա միւ-
թիատէմ տիր տէմէսինտէն Ղլլահա մազ-
պուլ ճան օլմասը աշիքեար կէօրիւնիւր :
Պունտան գաթի նազար սուրբ թովմասըն
ֆէհմինճէ, էյէր Ղլլահ հէրատէմին ման-
սըպընա միւվաֆըգ տախի լութֆ վէրիր-
սէ՝ սուրբ Յովսէփի եէր իւթիւնտէ քէն-
տի եվլատընըն վէրվէրտիկեար փէտէրի
թայեին էթտիյինտէ նէ գատար ալիւլ
ալա լութֆլար իլէ ծնու մէմու էթմիշ
տիր, քիմ ֆէհմ էտէպիւր :

Սուրբ Յովսէփ վէ ազիզ պիքը Մէրեհմ
գատիմի հէվէսլէրի վէ աշթլարը իւզրէ նէ
գատար օլ զէմանատագ փաքլըղա էօմը կէ-
շիրմիշիտիւրսէ տէ՝ օնտան էօյլէ տախի կէ-
շիրէճէքլէրինէ իլհամի րէպպանիյլէ վու-
գուֆ օրուպ գատէրին թէապիր իւ էմրինէ
իթաաթէն պիրիպիրլէրինի ալտըլար, վէ
իքի ազիզ վէ փաք զէվճէլէր եվէլէքի
կիպի փաք էօմը կէշիրէրէք պիքը վէ փաք
գալտըլար : Պուազիզլէրին օվազթա գա-
տար իշիտիլմէմիշ էօրնէքլէրինէ միւթէ-
մատէն սրբուհի Չիշիլեայլա սուրբ Վաղե-
րիանոս, սրբուհի Պուլքէրիայլա Սարկիա-
նոս գրալ, սրբուհի Ղունէկօնաա իլէ սուրբ
Հենրիկոս, վէ սաիր չօգ ազիզ զէվճէլէր
էօմրլէրինին սօնուհատագ փաքլըղա եա-
շատըլար :

Պիրիպիրինի ալտըգտան տէօրթ այ սօն-
րա սէմատէն պիր մէլէք կէլիպ՝ Ղլլահ վա-

ընտեսի սէշիլմէսինին խապերինի պիքըր Մ'եր-
 եեմէ վերտի վէ Բուհուլահըն ֆիլիլիլէ հա-
 միլէ օլտու: Պունտան պէօլլէ սրբուհի Լ:-
 զիսաբեթէ զիյարեթէ կիթտի վէ էվինէ
 տէօնտիւլիւ վազթ սուրբ Յովսէփ օլան
 շէյին ֆարգընա վարտը վէ կիզլի սըրըր
 պիլմէտիյի իչին գալպինի գառավէթ պաս-
 տը: Օէվճէսի ազիզ Մ'երեեմին փաքըղը
 վէ վէֆատարըղը իւզէրինէ իշքիլէնէ մէզի-
 տի, վէ լաքին օլտն շէյի տէ կէօզլէրիլլէ
 կէօրիւպ ասլընը պիլմէտիյի իչին կիզլիճէ
 ծնու պըրագմագ ֆիքրինտէ իքէն, բույա-
 սընտա Լ.լահըն ֆիլիլիլէսի կէլիպ՝ Վաւի-
 թին օղլու Յովսէփ, գօրգմա, էհլին Մ'եր-
 եեմի եանընտա սագլա, համիլ Բուհուլ-
 լահըն ֆիլիլիլէ վուգու օլմուշտուր տէյիպ
 կէօրիւնմէզ օլտու: Պու սէմավի խապեր-
 տէն ոօնրա Յովսէփ շազ վէ թէսէլլի օ-
 լուպ՝ նէ գատար իհթիմամ իւզրէ ազիզ
 զէվճէսի պիքըր Մ'երեեմի գայըրմը տըր
 տիլ իլէ տէմէյէ հաճէթ տէյիլ տիւր:

Վրիստոսուն տիւնեայա կէլմէ վազթը
 եազլաշտըղընտա Օգոստոս գրալըն էմրի-
 նէ իմթիսալէն՝ Վաւիթին սօյունտան էն-
 մէսի իչին ազիզ պիքըր Մ'երեեմէ պիլլէքտէ
 միլլէթ տէֆթէրինէ գայտ օլմագ իչին
 Բեթլէհէմէ կիթտի: Փէյղամպէրէրին
 սէօզլենիւ եերինէ վարարըմագ իչին Լ.լահ
 թէալապու կիուսէ հէր շէյի թէտպիլ էթ-
 միշ իտի, զերա օրայա վարըպ պիւ մինա-
 սիպ եէր պուլամատըղընտա ազիզ Պիքըր
 իլէ պէրապէր պիւ ախօր միսլի միպին գօ-

լիպա իշինէ հըֆղ օլտու, վէ եերին կէօ-
 յին եարատըճըսընըն տիննեայէ կելմէ-
 սինի կէօրիւպ եիւրէյի ֆերաս պուլտու :
 Տօղտուղունտան գըրդ կին սօնրա Մլաճ
 վալիտէսիյէ պիրլըքտէ էսքի այն միւճի-
 պինճէ էվլատընը կէօյլիւ փէտէրէ սունմաղ
 իշին Վուտսի շէրիֆ տաճարընա կիթտի :
 Տաճարտան չըգտըղընտա կէճէլէյն պիր
 մէլէք կէօրինիւպ շերովդէս նէվլատտէ
 մատընէ էօմրինէ գասթ էթմիշ օնու ա-
 րայօր, հէմէն ալ վալիտէսիյէ պէրապէր
 Սըսըրա գաշ տէյի էմր էթտի : Պու էմ-
 րին իճրասը նէ գատար կիւճ իտիյսէ տէ
 Յովսէփ իճմալ էթմէյիպ ֆիլհալ օլ կէ-
 ճէ եօլա տիւշտիւ վէ մէրսուլմ գալիմ փա-
 տիշահըն վէֆաթընտան սօնրա թէքրար
 մէլէյին էմրիյէ խարայէլ թօփրաղընա տէօ-
 նիւպ Նազարէթ շէհրինտէ պազը գալան
 վազթընը կէչիրտի : Էր սէնէ ատէթի
 իւզրէ Վուտսի շէրիֆ տաճարընա զէյա-
 րէթէ կիտէր իտի. պիր տէֆա Յիսուս օն
 իքի եաշընտա իքէն աթալարըյլա տաճա-
 րա կիտիպ՝ օնտան տէօնտիւքլէրինտէ օն-
 լար պիլմէտէն եանլարընտան զայպ օլտու :
 Փէրվէրտիկէար փէտէրի Յովսէփ պունու
 տուլտուղունտանէ գատար մահզուն օլուպ
 արամաղ իշին գահմէթ շէքմիշ տիր, վէ
 իւշ կինտէն սօնրա տաճարտա ախէր
 միւալ լիմէր արասընտա օթուրմուշ պուլ-
 տուղունտա գալպի միւֆէրէհ վէ մէսրուր
 օլմուշ տուր՝ տիլ իլէ թապիր օլունմաղ :
 Պու վազըրտան սօնրա Յիսուս պիլէ-

լերինձէ հաղարեթէ էվլերինէ կելտի, վէ հէր խուտուտէ օնլարն էմրինտէն տիշա-
րը հարէքէթ էթմէյիպ հէր սէօղլերինէ
միւթի իտի:

Սուրբ Յովսէփ կէճէ կիւնտիւզ չալը-
ջույ էլն էմէյիյլէ աղիզ Նլաճ էվլատընը վէ
վալիտէսինի պէսլէր իտի, վէ պու կիւննէ
խայլն գէման տաճա եաշատըգտան սօնրա
աղիզին էօյիւմիւ՝ Բրիստուս վազլարընը
պաշտարղը վագթլարսա զուհւր էթմիշ
տիր զանն օլունսուր: Հագիգաթ թաթը
վէ գըզգանըլաճագ էօյիւմ, աղիզ Նլաճ
էվլատը էլինէ ճանընը թէսլիմ էտիպ մե-
լէքլէր ինէ պիլլիքտէ քէնտինտէն էվլէլ
կէչինմիշ սուրբ նաճապետլէրէ էպէտի
ճէննէթտէ շաղ օլմալա կիթմէք:

Մ Ա Ր Ց 20

ՍՈՒՐԻՆՆԻԿԵՓՈՐՈՍ

ՏԻՆ ուղլունա մարտիրոս օլուպ գանը-
նը տէօքէն սուրբ Նիկեփորոս, Վաղերիա-
նոս վէ Վաղիանոս գրալարըն վագթինտէ
Ննթաքեա շէհրինտէ քէմաղլէթ իւզլէ
էօմր կէչերիւր պիր աշխարհական ըտը: Պու
շէհրտէ պիր քէամիլ վէ Ֆաղուլէթ թա-
րիգինտէ նամտար Սապրիկիոս քաճանայ-
լա իֆրաթ տօսթլաշմըշ իքէն արալարընա
շէյթան կիրիպ պօզսւշտուլար, վէ պիրի
պիրլերինի կէօրմէք եախօտ սէօյլէշմէք պի-
լէ իսթէմէզ իտիլէր: Նիկեփորոս չա-

փուճագ քէնտիյէ կէլիպ գապահաթընը
 թանըտը, վէ պիր թագրիպ պարըմանըն
 եօլունու արարըտը: Պազը տօսթլարընըն
 էլիյէ թագսիրաթընա աֆվ տիլէտի, կէշ-
 միշի ունուտուպ տա եինէ էվէլէքի մու-
 հապպէթլէ կէշինէլիմ տէյի եալվարտը:
 Ղաքին քահանայ իսմինէ նալայըգ Սա-
 պրիկիոս ըէճասընը գապուվ էթմէյիպ մու-
 սալահաթ լաֆզընը պիլէ իշէթմէք իսթէ-
 մէտի: Նիկեփորոս իւմիտինի գաթ էթ-
 մէյիպ՝ արայա սաիր քիշիլէր գօտու, թէք-
 րար աֆվ էյլէմէսինէ ըէճա էթտի, վէ
 պունլարընտա զահմէթիպօշա չըգտըլընտա
 քէնտի գալգտը քահանանըն էվինէ վար-
 տը վէ այաղընա գապիանըպ թագսիրաթը-
 նա աֆվ տիլէտի, լաքին միւսննիտ քա-
 հանանըն գալպինի խուսումէթ գապթ էթ-
 տիյինտէն, Նիկեփորոսուն պու թարգ ալ-
 չագ կէօնիւլլիւյիւ ապլա ֆաիտէ էթմէտի:

(Ո) Էյեամլէրտէ Բնթաքեա շէհրինտէ
 քրիսթիյանլարա գարշը սիւրկիւն վէ իզ-
 թիհտա չըգըպ տխէր տին ուղրունա թու-
 թուլմուշ քիշիլէրին պէյնինտէ պու Սա-
 պրիկիոս քահանայ տախի պուլունտու.
 հաքիմ ծնա տէօնիւպ՝ քրիսթիյանմը սըն
 տէյի սօրտուղունտա՝ Սապրիկիոս քրիս-
 թիյանլըլընը իգրար էթտի, վէ հաքիմ՝
 ալլահլարա գուրպան սոււն տէյի զօր էթտի-
 յինտէ՝ Սապրիկիոս թէքլէֆինի ըէտտէթ-
 տի, վէ օլ սէպէպտէն խայլի իոքէնճէլէր-
 տէն սօնրա գաթլինէ էմր չըգտը: Նիկե-
 փորոս պունու տույառըլունտա ֆիլ հալ

Սապրիկիոսուն կէջէճէյի սօգաղա վարըս՝
 Թէքրար այաղընա տիւշտիւ, աման պի-
 րատէր, Թագսիրաթըմը պաղըշլա տէյի
 եալվարտը. ըէճասը գապուլ օլմանմատը-
 զը հալտէ՝ ծնտան գալգար ակեր եօլտա
 էօնիւնէ չըգըպ Թէքրար եալվարտը, լա-
 քին Թաշ եիւրէքլի միւաննիտ Սապրիկիոս
 ապուզու չէհրէ վէ աճը սէօղէր իլէ Թէ-
 քրար ըէճասընը ըէտտ էտիպ եօլունա
 կիթաի:

Նիկեփորոս՝ Պօղոս առաքեալըն պու
 սէօղիւնիւ, եանի Թէնիմի աթէշէ վէր-
 սէմ գարտաշ մուհապպէթիմ օլմատըգճա
 եինէ հիշ պիր քեարըմ օլմազ լաֆզա-
 րընը տիւշիւնէրէք՝ Սապրիկիոսուն տախի
 գարտաշ մուհապպէթի օլմատըգճա քրիս-
 Թիյան տինի իշին էօմրիւնիւ տախի Փի-
 տա էթմէսի քէնտի մութլուլուլունա հիշ
 քեար էթմէյէճէյինի էյի պիլիպ՝ սէֆիլին
 ճանընը գաղանմագ վէ քէնտի գալլինի
 րահաթ էթմէք արղստիյլէ Թէքրար գօշ-
 տու տիվան եէրինէ վարտը վէ խալգը եա-
 րըպ՝ ծնա եէթիշտիյինտէ, Թէքրար այա-
 ղընա գափանտը վէ Թէքրար Թիւրլիւ
 եիւրէք Թէփրէտէճէք սէօղէր իլէ գապա-
 հաթընա աֆվ տիլէտիյսէ աէ՝ Սապրիկիո-
 սուն եիւրէյինի վէ էօքէսինի էնտիրէմէ-
 տի: Սապրիկիոսուն պու գատար ինատը-
 նա վէ ատալէթինէ պինայէն Նլաճ Թէա-
 լա հաղըէթլէրի ալլն ու լութֆունու իւզէ-
 րինտէն գալարըրպ՝ ճէլատըն սաթըրընըն
 եալպըրամատընը կէօրտիլիւնտէ՝ Նէ իշին

էօլէճէյիմիշ իմ տէյի ծնա սօրտու: Շէլ-
լատ տախի փատիշահ էմրինէ իթաաթ էթ-
մէյիպ ալլահլարա գուրպան սունմատըղըն
իչին տէյի ճէվապ վէրտիյինտէ՝ Սապրի-
կիոս՝ Քիմ տէմիշ, պէն փատիշահ էմրինէ
միւթի իմ, վէ ալլահլարա գուրպան սուն-
մաղա հապըր ըմ տէյի ութանմատան խալ-
դըն էօնիւնտէ չաղըրմաղա պաշլատը:
Շէլլատ պունու իշիթտիյինտէ սէվինիպ
սաթըրը եերինէ գօտու, լաքին Նիկեփո-
րոս պու մէէմուլ էթմէտիյի զուհուրաթը
կէօրիւնձէ գալպի ալթ իւսթ օլուպ սէֆի-
լին էանընա վարտը, վէ տինինտէ գափի
տուրմաղա նասիհաթ էթտի. լաքին Սա-
պրիկիոս ազիզին հէր սէօղլէրինի ըէտտ է-
տիպ տինինի ինքեար էթտի, վէ էպէտի
ղայպ օլմասընա սէպէպ օլտու:

Նիկեփորոսուն գալպի պունտան սօնրա
տահա զիատէ Մլահ մուհապպէթիյէ
թութուշուպ միւնքիրին Հադդ թէալայա
վէ ազիզ քրիսթիյան տինիմիղէ էթտիյի
զիւլին ինթիգամընը ալըպ՝ սէյիրճիլէրէ
էյի իպրէթ վէրմէ իչին, Քրիսթիյան ըմ,
քրիսթիյան ըմ, վէ շու սէֆիլին կէչիճի
էօմրիւնիւ գուրթարմաղ իչին ինքեար
էթտիյի Քրիստոսու պէն իգրար էտէրիմ,
վէ ծնուն եերինէ էօլմէյէ հազըր ըմ տէյի
չաղըրտը: Պու վագըրանըն խապէրի հա-
քիմին գուլաղընա եէթիշտիյինտէ՝ Սա-
պրիկիոսուն եերինէ օ գաթլ օլունսուն տէ-
յի էմր էթտի, վէ Քրիստոսուն ճէսսուր
գահրէմանը ազիզ Նիկեփորոս պու կիունէ

սէֆիլին ղայլ էթտիյի մարտիրոսլուգ թա-
ճընա նայլ օլտու :

Մ Ա Ր Ց 21

ՍՈՒՐԲ ԲԵՆԵԴԻԿՏՈՍ

Ա Բ Բ Ա Յ

ՍՈՒՐԲ ԲԵՆԵԴԻԿՏՈՍ ԻԹԱԼԻԱ ԹԱՐԱ-
Ֆընտա Նուրսիա շէհրինտէ սոյգատէ վէ
զէնկին աթալարտան տիւնեայէ կելիպ թա
զաթընտան Նլաճ խըզմէթինէ էաինտիյի
աշգ ու իպատէթ իչին չօգ կրօնքլարըն
գուրուլմաորնա սէպէւլ օլմուշ տուր : Եւ-
տի եաշընտան օն պէշ եաշընա գատար Բօ-
մատա իլմէ թալիպ , սօնրա տիւնեա թէհ-
լիքէլէրինտէն գաշմաղ իչին շէհրտէն օն
պէշ միլ բրագ Սուպեաքօ տէնիլէն պիր
իզսիզ եերէ շէքիլմէյէ գարար վերտի :
Եօլտա կիտէր իքէն Ռոմանոս նամինտէ
պիր գահիտ քիշէյէ բաթ կելիպ ներէտէն
կելիպ ներէյէ կիթմէսի հազգընտա սիւալ
օլունտուղսւնտա՝ Բօմատան կելիյօրում վէ
տիւնեանըն թէհլիքէլի իղվալարընտան
հըֆզ օլմաղ իչին թէնհա եերլերտէ էօմր
սիւրմէք տիր արգիւմ տէյի ճէվալ վեր-
տիյինտէ, Ռոմանոս շաղ օլուլ պիր եիւք-
սէք գայա իւթիւնտէ օյուգ գօլիւպ կէօս-
թերտի, վէ ճգնաւոր գաֆթանը կիյտի-
րիպ՝ հէր հաֆթա եաշայաճագ գատար
էքմէք տախի կէթիւրիւր վերերիտի : Պու
նէվճիւվան ճգնաւոր իւշ սէնէ միգտարի

օրոտա գալըպ կէշերտիյի սրգը էօմը թար-
զըյա քէնտինտէն իսթիյարլարա էյի իպ-
րէթ օլուրուտու: Ա է լաքին ինսան խա-
սիմի մէլուն շէյթան թիւրլիւ իղվալեր
իլէ աղիզի էօրսէլէյիպ պօշա չըգտըղնտա
էնճամ ֆէնա ֆիքրլէր իլէ աղիզին գալպի-
նի ալթ իւսթ էթմէյէ պաշատը: Իշիթ-
մէտիյի, կէօրմէտիյի կիւնասա սէպէպ օլա-
ճագ քիշիլէր կէօզիւ էօնիւնէ կէօրիւնիւր
խայալընը միւթէհարրիք էտէրիտիլէր:
Բենեդիկտոս նէ գատար օրուճ փեր-
հիզ վէ տուպլա մէքրուհ շէյթանը եա-
նընտան գօվմաղա ճահտ էտէրիտիյսէ տէ՝
էինէ օնափաք խիւլէալէրիլէ աղիզին րա-
հաթընը պօզարըտը: Պու խասիմի իւզէ-
րինէ զալըպ օլմաղ իշին պիր կիւն էսպա-
պընը չըգարըպ գօլիպատը էանընտա պու-
լունան սիվըի տիքէնլի չալըլար իշինէ ա-
թըլտը, վէ ճէմի պէտէնի վէտէլէնիպ գան-
լոր ագմատան տիշարը չըգմատը: պու
զուհուրաթտան սօնրա Բլասըն քէրէմիյ-
լէ պիր տահա էօմրիւ օլտուգճա պու կիու-
նէ նափաք ֆիքրլէրտէն թէճրիպէ օլուն-
մատը:

Իւշ սէնէ միւրուրինտէն սօնրա Բլաս
թէալա՝ գուլունուն ֆազուլէթինի տիւ-
նեպա պէյան էթմէք իսթէյիպ, Գատիկ
կիւնիւ Բենեդիկտոսուն էքմէյի օլմամա-
պընը տիւէր պիր աղիզ ճգնաւորա բույա-
սընտա խապէր վէրտի: Պու աղիզ սապահ-
լայն գալգըպ օլ կիւն քէնտի իշին հապըր-
լատըղը եէմէքտէն կէօթիւպէպիլէճէյի գա-

տար Եղիշ Եղիշ տէրի գանձերն գործապա-
սընա վարտը վէ կէթիւրտիյի նաֆագայը
գապուշ կէթմէյէ եալվարտըգտան սօնրա
կէշիւրտիյի էօմիւն թարղընը թէֆթիշ
էտիպ անլատը, վէ սօնրա հայրան օլ-
տուգտան սօնրա տէօրթ թարաֆա աղի-
զին իսմինի վէ Փաղուէթինի չալ կէթտի:
Պօլիպասընտան պիր ազ ուզագ մանաս-
թըր վարտը, պու մանասթըրըն պաշ
փափաղը էօլմիւշ օլտուղու իշին իշինտէ
պուլընան րահպէր իւմումէն Բենեգիկ-
տոտու օնուն եէրինէ օթուրթմագ իսթէ-
տիլէր. իլք էվիլ պունլարըն թէքլիֆինէ
աղիզ՝ Պէնիմ սըգըլըղմա տայանամաղ-
ընըղ տէյերէք գարշը գօտույսա տա՝
սօնրա րէճալարընա պաշ էյիպ իշերի կիր-
տի: Մ է լաքին արասը չօգ կէշմէյիպ
աղիզին սէօգիւ միւճիպինճէ սըգըլըղնա
վէ իպատէթինէ տայանամատըղլարընտա
ուսլ իլէ աղիզի օրթատան գալտըրըպ եօլ
էթմէ իշին կիզլի իթթիֆագ էտիպ պիր
քեասէ իշինտէ սույլա գարըշըգ աղու
վերտիլէր: Մաքին աղիզ իշմէտէն էվիլ
գատէհ իւզէրինէ խաշ չըգարտըլընտա
քեասէ գըրըլըպ փարչա փարչա օլտու, վէ
պու հիքմէթլէ օնլարըն ֆիքրինի անլա-
յըպ պըրագտը վէ թէքրար քէնտի էպի
մէքեանընա կիթտի:

Ելլահ օրատա տա եինէ արգուսինէ կէօ-
րէ եալընըղ պըրագմայըպ ճիվարտա պու-
լունանլարըն չօղունու օնա եօլտուր վէ
աղիզ՝ Ելլահ եօլունտա թէրպիյէ էտիպ

զահիտանէ եօմր կէշէրմէ ուսուլինի էջրէ-
տիրիտի: Պունչարըն սայըսը չօղալոյ եէր
էքսիլտիյինտէ պիր դաշ մանասթըր պինա
էտիպ իշինէ դօտու վէ եէվմիլէն իպատէթ
խուսուսինտէ էտէճէքլէրի շէյլէր իւղէրինէ
տախի գանուչար եաղըպ ծնլարլա վազ-
թինտէ վէ սօնրատան օլան կրօնաւորլա-
րը ճէննէթէ իրշատ էթտի: Պունտան
սօնրա Վատսինօ տէնիլէն տաղ իւղէրինէ
չըգըպ Լպոդոն փուլթուռ տաճարընր կէօր-
տիւյինտէ Լլաճ մուհապպէթիլլէ թու-
թուշուպ փուլթու վուրաու խուրուումուրտ
էթտի, վէ տաճարընր երգըպ քէնտիլէ
սունուլմուշ օրմանը տա եազտըդտան սօն-
րա օրատա պուլլունան փուլթփէրէսթլէրին
հէփիսինտէ տօղըու քրիսթիյան տինինէ
տէօնտիւրտիւ վէ երգարը վուլթխանէնին
եէրինէ իքի քիւչիւք քիլիսէ եափար: (Ու
տաղըն թէփէսինտէ քէնտի միւքէլլէֆ
իւք մանասթըրընըն թէմէլինի գօյուպ
Իենեդիկտեան իսմիլլէ մարուֆ կրօնքու
իճատ էթմիշ տիր: Պու կրօնքտան քի-
լիսէի շէրիֆին խըզմէթինէ ֆիտա օլուն-
մուշ աղիլ ճանլարտան իքի եիւզտէն թէ-
ճաուղ քարտինալ, ծն տէօրթ սրբազան
փափ վէ սայըսը միւլթէպէր վէ նամտար
միւլալլիմլէր սատր օլմուշ աուր: Լգիլին
գըզգարտաշը Սքօլասթիքա տախի գար-
տաշընըն իպրէթինէ վէ դայրէթինէ պէն-
ղէր օլուպ թէրքի աիւնեա էթտիքտէն
սօնրա իպատէթ վէ ֆազուլէթ պապին-
տէ հէվէսի օլան ղէննէլէրէ այրքճա մա-

նաաթըր պինա էտիպ ծնլարա պաշ օլծուշ տուր : Բենեդիկտոսուն Լլահըն գուզ վեթիյէ իշէտիյի միւծիզաթլարըն սայըսը եօգ տուր . պունտան գաթի նազար Լլա- հըն սատըգ գուշու պաշգա թէլմիզէրինէ տախի հիքմէթ էթմէ գուարէթինի թէվ- զի էտէր իտի : Զօգ քիպարզատէ էվէր- տէն քիւշիւք չօծուգլարընը թէրպիյէ էթ- ոին տէյի ծնա եօլլարըրլար . պունլարըն արաաընտա Պղակիդոս նամինտէ պիր եէ- թիք տէլի զանլը տախի պուլունուպ մա- նաաթըր բուպասը կիյմէք արգուլէտիյին- տէ ազիզ բէճասընը բէտտէթմէյիպ կիյին- մէյէ իզն վէրաի : Ա է պիր կիւն ծնուն էմ- բիյէ հավզտան գօլայլա սու չէքմէյէ կի- տիպ՝ այաղը դայտը վէ սու իշինէ տիւշ- տիւ վէ պօղուլմայա եազըն իքէն, Լլա- հըն իլհամըյլա Բենեդիկտոս՝ չօծուղուն պուլունտուղու թէհլեքէլի հալի անլա- յըպ՝ չափուճազ Ս'ամլոոս իամինտէ ախեր պիր լահիպի չաղըրտը, վէ հավզտան Պղակիդոսու գուլթարմաղա եօլլատը : Ս'ամլոոս ազիզին էմրինէ իթտաթէն ֆիլ հալ օրայյա գօշտու վէ Պղակիդոսու օլ թէհլեքէլի հալտէ կէօրիւպ այաղընը տախի պիր եէրէ իլիշթիրիպ ծնու սու իշինտէն չըգարամտըղընտա՝ հէմէն հավզա ա- թըրտը վէ սու իւսթիւնտէ՝ գարատա կի- պի կիտիպ՝ սաչնտան թուլթուու քէ- նարա սէլամէթէ չըգարտը :

Թէքրար գրթլըգ վազթինտէ չօգ տէ- ֆա միւծիզաթլա ֆուգարէլէրի վէ քէն-

տի շայիրուէրինի պէսլէմէ իշին Էքմէք,
եաղ վէ ակէր եէյէճէք շէյ չօղալթմըշ
տըր: Ախէր հիքմէթլէրաէն մատախնասանըն
գալպինտէն կէշէնի տախի թանըրտը,
վէ պու պապաէ օնու թէճրիպէ էթմէք
խաթէյէնլէր իլլամ օլուպ հիճապ էթմիշ
տիրլէր:

Պու գատար Ալլահըն իհսան էթտիյի
րութֆլարա մաղլուրլանաճագ եէրէ Բե-
նեգիկտոս տահա հիշլիյինի թանըրլպ՝
թէվազու էտէր իտի: Բլհամի ըէպպա-
նիյէ էօլէճէյի կիւնիւնիւ պիլիպ՝ խայր ա-
մէլ վէ իպատէթ թալիմաթըլա հազըր-
լանտը, վէ պէշ կիւն էվվէլ մէզարընը
գազըպ սօնրա պիր խաֆիֆ հիւմմատան
թուլթուլտուղունտա քէնտիյի քիլիսէյէ
կէօթիւրմէյէ էմր էթտի: Ազիզին քէյֆ-
սիլլիյի՝ եանընտա պուլունան րահիպլէրէ
նէ գատար կէշիճի վէ թէհիքէսիզ տախի
կէօրիւնիւրսէ տէ՝ եինէ էմրինէ դարշը դօ-
մամաղ իշին արզիւսիւնիւ թէքմիլ էթտի-
լէր. վէ Բենեգիկտոս օրատա ճէմի խոր-
հուրդլարր ասէթտէն իսրաճ իպատէթլէ
ալտըգտան սօնրա րահիպլէրինին էլինէ
ալթմըշ սէքիզ եաշընտա իքէն ազիզ փաք
րուհինի թէալիմ էթտի: Եօլմէտէն էվ-
վէլ քէնտի գօտուղս կրօնքուն Սիշիլեա-
տա, Ֆրոնշատա, Իսփանեատա, Փօր-
թուգալտա, Ալաման թօփրաղընտա վէ
մէշլիգ սէմթինտէ եայրլըպ չօղալմասընը
կէօրաիւ վէ շաղ օլտու:

ՍՈՒՐԲ ԵՒԳԵՐԻՈՍ

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

ՍՈՒՐԲ Եւգերիոս՝ Օրդնան շէհրինտէ քեամիլ վէ մալտար աթալարտան տիւննայէ կէլտի: Տօլմատան էվիլ վալիտէսինէ պիր մէլէք կէլիպ շադդ թէալա սէնին օղլունու պու շէհրէ եպիսկոպոս սէշմիշ տիր տէյի փիշին խապէր վէլտի: Աւլիտէսի մէլէքտէն տուլտուղունու էհլինէ տախի սէօյլէյիպ՝ իքիսի պիրտէն Բլաճ աղիմիւշչան հազրէթլէրինէ շիւքրիւ սէնալէր օգուլարադ չօճուղսն թէրպիլէսինէ զայէթլէ տիդգաթ էթտիլէր: Եւգերիոսուն թէրպիլէսի հազգընա չօդ զահմէթ շէքմէյէ միւհթաճ օլմատը. զաթինտէն ֆալիլէթէ մէյլլի վէ օղումասընա մուգայէէտ օլուպ աթալարընըն սուրուրունու արթըրըրտը: Աղ վադթին զարֆընաս իր՝ թահսիլինտէ աթալարընըն վէ ուսթալարընըն մէհմուլինտէն զիատէ իլէրի կիտիպ՝ ֆազիլէթ պապինտէ տախի իլէրիլէմէ իշին սուրբ քիթապտան հէր կիւն պիրէր պապ օգուրունու:

Պիր կիւն Պօղոս առաքեալըն, Պուճիւհան ֆանի տիր, կէշէր սէօղլէրինէ րասթ կէլիպ իւզէրինէ տիւշինտիւքճէ տիւնեայէ իքրաշը արթար, վէ նիհայէթինտէ տիւնեկվի շէյլէրի թէրք էտիպ ճանընըն սէլամէթինէ մուգայէէտ օլմալ իշին մախ-

սուս Բկումիդ տէնիլէն ըսհիպլէրին մանասթորընս կիրաի վէ օնլարըն գանունլէրի իւզըէ կէճէլէրի տուայա տուրուպ Բլահըն քէնտիյէ էթաիյի էյլիյէ շիւքը սուսարբար: Պուրատա Բլգերիոս օլ տէրէճէ քէմալիյէթէ եէթիշտի քի ամուճասը ()ըլէան եպիսկոպոսունուն վէֆաթընտան սօնրա՝ ամմէնին իպրսմըյա օնուն եերինէ նասպ օլունտու: Բլգերիոս պու մանսըպը իւզերինէ ալմաղա իմթինա կէօսթէրիրտիյսէ տէ Ֆրանչա վէզիրի Վարդուս Վարթէլին ըէճասընա գարշը կէլէմէյիպ՝ Բլահըն իրատէսի օլուն՝ տէյերէք պօյն էյտի:

Պու թարիդ իւզըէ պու ագիմ խըզմէթի տէրիւհտէ էթաիքտէն սօնրա թէքմիլէն քէնտի պօրճլարընըն իճրասընա մուգայեէտ օլտու: Բկէղեցականլարա վէ աշխարհականլարա քրիսթիյան տինիմիգէ միւթապըգ փաքըղլա էօմը կէչիրմէյէ էօյիւթ վէ վաղ վէրիր, վէ պիլմէյէնլէրէ տինիմիգէն էլղէմ մատտէլէրինի էջրէտիր իտի: Սանասթըրլարա վէ քիլիսէլէրէ ղէյարէթ էտիպ գանունլարա մուղայէիր տտէթ օլմուշ ըսպութասըղըզլարը մէն էտիպ նիզամ վէրիր իտի: Իրատընըն նըսֆընտան ղէյատէսինի Ֆուզարէլէրէ տաղտըպ հէր կիունէ օնլարըն ըսհաթ վէ հուզուր իլէ էօմը կէչիրմէլէրինէ չալըշըրտըր: Իրաթըր կէօնիւլ պապմայըպ սուշըլարըն սուչունու եիւզլէրինէ վուրուլուտու: Վարդուս Վարթէլ վէզիրէ պիլէ

միւտարէ էթմէյիւյ ճէնք ու ճիտալ վէսի-
լէսիլլէ քիլիսէլէրի սոյտուզու իչին թա-
զըր էթաի: Պու մինվալ իւզըէ սէրպէսթ-
լիլլէ պէօյիւյին քիւչիւյին թագաիրաթ-
լարընը եիւզլէրինէ վուրտուզու իչին տիւշ-
մէնի չօղալար վէ վէզիւրին էօնիւնտէ ազի-
զին հազդընա եալան շէհատէթլիք էտիպ
օն ալթը սէնէ եպիսկոպոսլուզունտան
սօնրա՝ օնուն էմրիլլէ քիւրսիւսինտէն ազ
վէ Քօթնեա շէհրինէ սիւրկիւն օլունտու:
Պու շէհրին էհալիսի ազիզէ չօգ իլզէթ
վէ մուհապպէթ կէօսթէրաիլի իչին թէ-
քրար վէզիւրին էմրիլլէ օնտան տա իիէթ
տէնիլէն էյալէթէ նէֆի էթաիլլէր: Եւ-
գերիոս՝ Բուպէրթոս նամնտէ պիր բիճա-
լա սիփարիշ օլմուշ ուտու, պու ատէմ
ազիզին Փազիլէթլէրինի կէօրաիւյինտէ
չօգ մուհապպէթլէ գապուլ էտիպ ար-
զուսի իւզըէ սուրբ Թրուտոս քիլիսէսին-
տէ հէր իսթէտիլինի էթսին տէյի բուխ-
ոաթ վէրտի: Տուասընա մուգայեէտ,
ճէմիաթը թէրպիլլէ էթմէյէ զայրէթլի,
տէրաիմնալէրի թէսէլլի էտէր, Հազգ
եօլունտա քեսհիլլիք էտէնլէրէ զայրէթ
վէրիլ, նէթիճէի քէլամ, պիր զայրէթ-
քէշ եպիսկոպոսա վաճիպ օլան խրզմէթ-
լէրի թէքմիլլէն իճրա էտէր իտի: Ալթը
սէնէ սապր իլէ պու սիւրկիւնլիւյիւ չէք-
տի, վէ տիւշմէնլէրի հազգընա հիշ պիր
տէֆա շիքեայէթ էթմէտի: Պունտան
սօնրա Նլահըն թէտպիրի իւզըէ քէյֆի-
նի պօլուպ լասաթէ եաթաղա տիւշտիւ:

վէ էօրմէյէ եազըն օլտուղունու տոպտու-
ղունտա Մլահա շեքը սունտու վէ քիլի-
սէ թէմպիհի իւզըէ ճէմի խորհուրդլարը
ալտըգտան սօնրա թապիր օլտեմազ սու-
րուրիլէ աղիզ փաք ճանընը Մլահըն էլինէ
թէսլիմ էտիպ էպէտի ճէննէթ տէվլէ-
թինէ նայլ օլտու :

Մ Ա Ր Տ 23

Ս Ո Ւ Ր Ի Մ Ա Ր Կ Ո Ս

ԱՐԵԹՈՒՍԱ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍՈՒ

ՎԷ ԿԻՒՐԵՂ ՍԱՐԿԱՒԱԳ

ՍՈՒՐԵԱ թարաֆընտա Մրէթուսա շէհ-
րինտէ ազիմ Կոստանդիանոս գրալըն
կիւղէրինտէ ազիզ Մարկոս եպիսկոպոս
փութփէրէսթլէրին սախթէլիյինի եիւզ-
լէրինէ վուրարագ տօղըու քրիսթիյան
տինին հագգ օլմասընը սերպէսթլիլէ վազ
վէրիր էջրէտիր իտի : Արիստեանլարըն իս-
թիլալը արասընտա պու ազիզ տախի տի-
նինի հըֆզ էթմէ ղայրէթիլէ չօգ քի-
թապլար ինշա էտէրէք ճիւզի կիսարիս-
սեանլարըն թարաֆընը թութմուշ կէօ-
րիւնիւրսէ տէ սօնրա եանլընըն թանը-
յուզ թէքրար տօղըու քիլիսէ թալիմաթը
իւզըէ հարէքէթ էթմէյէ պաշլատը :

Կոստանդ գրալըն վէֆաթընտան սօն-
րա Յուլիանոս սերպէսթլիք պուլուպ քրիս-
թիյանլարա դարշը իզթիհատ չըգարտը :

Վրիթիյան խափմի փութփերէսթէր
 պու խապէրին իւզէրինէ շաղ օլուպ պաշ
 տիւշմանըմըզ Սարկոս տուր, Կոստան-
 զիւնոսուն վագթինտէ ազեմ վէ միւքէ-
 լէֆ Լրեթուսա փութխանէսինի օ երգ-
 մըշ տըր տէյի Յուլիանոսա շէքեայէթ է-
 տիպ ծնուն էմրիլլէ ազիզի թուլթուլար,
 վէ թիւրլիւ իւքէնճէլէրտէն սօնրա եա
 երգտըղընը եափսըն վէ եախօտ խարճընը
 չէքսին տէյի զօր էթտիլէր: Ազիզ Սար-
 կոս պու զալիմլէրին թէքլիֆինի հիշ պիւ
 թիւրլիւ էտէմէախիյինտէ՝ թէքրար տայա-
 նըմազ իւքէնճէլէրէ թէհամիւլ էթտիք-
 տէն սօնրա զընտանա աթըտը: Պիր գաշ
 կիւն միւրուրինտէն սօնրա ախէր տին ուղ-
 րունա հապս օլունմուշ քրիթիյանլարա
 պիրլիքտէ մէյտանա կէթիլիլիպ խաշ պի-
 չիմի աղաճ իւզէրինէ ազիզի չիպլազ կեր-
 տիլէր վէ էթինի տէմիր իլէ գաղըտըզտան
 սօնրա իւզէրինէ պալ վէ ախէր պուխուր-
 րու շէյլէր սիւրիւպ կիւնէշ իչինէ արըտը
 վէ ախէր սինէքլէր ոօգսունլար տէյի գօ-
 տուլար: Ազիզ Սարկոս Լլահ խաթըր
 իչին պու էզիյէթի տէ մուհապէթլէ
 չէքիպ աղաճ իւզէրինտէն ծըլարըն զալմ-
 լըղը իւսթիւնէ աղըտյարազ եալանճը ալ-
 լահլարը պըրազըպ տօղըու հագ պիր Լէ-
 լահա տէօնմէյէ նասիհաթ էտէր իտի:

Պունտան սօնրա ախէր մահպուլ քրի-
 թիյանլարը տէնիզէ աթըպ ազիզի Լնթա-
 քեատա Յուլիանոսուն հուզուրունա չը-
 գարտըլար, վէ օ տախի թիւրլիւ թէֆ-

Թիչ վէ իւքէնճէլէրտէն սօնրա տինին-
տէն աէօնտիւրմէնին չարէսինի պուլամա-
տըղը իչին էօլտիւրմէ եէրինէ ըրագ իղսիղ
եէրլէրէ սիւրկիւն էթաի վէ Նլլահըն գու-
լու Սարկոս օրատա ճիւղի վագթ եաշա-
տըգտան սօնրա էճէլիլէ էօլտիւ :

Սուրբ Սարկոսուն էօլիւմիւնտէն սօնրա
կիւրեղ իամինտէ Սարկաւագը արայըպ
պուլտուլար, վէ օնու տախի ալլահըրա
գուրպան տունմաղա գանտըրամատըղլա-
րընտա Թիւրլիւ էղլիլէթլէրտէն սօնրա էն-
ճամ աղիղին սէրպէսթ սէօղլէրինէ գու-
տուրուպ տիշլէրինի գըճըրտատարագ իւ-
ղէրինէ հիւճմ էթտիլէր վէ գարնընը եա-
րըպ գանընը եալատըգտան սօնրա ճիլէ-
րինի տէ տիշարը չըգարտըլար, վէ պու
տայանըլմաղ իւքէնճէ արասընտա աղիղ
կիւրեղ՝ Նախասարկաւագ միսլի պիւլէնտ
ավագ իլէ, Ն՝ Յիսուս, ճանըմը սէն գա-
պուլ էլլէ տէյէրէր օրատա էօլտիւ :

Մ Ա Ր Տ 24

Ս Ո Ւ Ր Բ Մ Ա Ր Կ Ո Ս

ԱՒԵՏԱՐԱՆԻԶ

ՍՈՒՐԲ քիթապտա Մարկոս իամիլէ
իքի աղիղին զէքրի օլունուր, պիրի Պօղոս
վէ Բառնաբաս առաքեալարըն սատըգ
արգատաշը, Յովհաննէս իամիլէ մարուֆ,
վէ օլ պիրի Մարկոս աւետարանիչ քի,
շիմաի նագլինի էտէճէլիլ :

Պոլ ազիզ Ղէւի ոգյունտան եահուտի
 տողուպ Վրիստոս էֆէնտիմիզին եէթմիշ
 իքի շայրտլէրինտէն պիրի օլտու, վէ եա-
 խօտ պաշգալարըն զիւիմինճէ Հոգեգա-
 լտաւտ կիւնիւ սուրբ Պետրոս առաքեալըն
 վաղընտան տէօնիւպ ընտան վաֆթիզ օլ-
 մուշ տուր: Պոլ կիոռնէ տողուտ տինի
 թանըյուպ քրիսթիյան օլտուգտան սօնրա՝
 Վրիստոսուն շան ու շէօհրէթի իշին կէօս-
 թէրտիյի աշգ ու զայրէթի սուրբ Պետրոս
 անլայրպ ընու քէնտիյէ եօլ արգատաշը
 վէ թէրճիւման ալտը: Բօմատա Ս'արկու-
 սուն վէրտիյի թէէսիրլի վազարը իշիտիպ
 գալպի ֆէրահ օլուր վէ ալէյհինէ էտին-
 տիյի մուհապպէթ տահա զիատէ թէրադ-
 գի պոլլուրուտու: Սուրբ Պետրոս էլզէմ
 մասաւհաթլարը իշին Բօմատան պիր ազ
 վազթ կիթմէսի զուհուր էթտիյինտէ
 Ս'արկոսու քէնտի եէրինէ վէքիլ գօտու
 վէ եէնի տինէ կէլէնլէրի գայրըրպ թէր-
 պիյէ էթմէյի օնա հէվալէ էթտի: Սուրբ
 Ս'արկոս պունլարըն ըէճատընա պինտյէն
 Պետրոս առաքեալըն վէ քէնտինին ազըզ-
 տան տէտիքլէրինի տահա էյի ֆիքրլէրին-
 տէ սազլաւընլար տէյի եազըյա գայտ
 էթտի, վէ Սուրբ Պետրոս ալտէթինտէ
 օգույուպ հէր եազարդլարընը միւգարրէր
 վէ միւպէրհէն էթտիքտէն սօնրա մէճ-
 մուա եէրլէրինտէ ալանիյէթէն օգումաղա
 էմր էթտի:

Պոլնտան սօնրա Պետրոս առաքեալ
 քէնտի սէվկիւլիւսիւ Ս'արկոսու Ս'ըրրա

վազ վերմէյէ եօլլատը, վէ Ղլահ ազիզ
իլէ պերապէր օլուպ հէր վարտըղը եհրտէ
փութլարը երգտը, փութխանէլէրի պօզ-
տու, վէ ազ վագթ իչինտէ փութլար
եաթաղը օլմուշ Սըսըրը վէ ծիվարընր
քրիսթիյանըղա աէօնաիւրտիւ: Ազիզին
վազըլլա եէնի աէօնէնլէր ինծիլ շէրիֆին
թէմպիհլէրինի թէքմիլէն թութաուզ-
տան մատա նասիհատլարընր տախի սագ-
լամաղա չալըշըրրարար, մալը օլման փու-
գարէյի գայըրըրտը, հէվաի քիշիլէր
ճանլարընր խէլաւ էթմէ իչին օրուճ վէ
փերհիզ իլէ նէֆալէրինի զապթ էթտիք-
տէն մատա՝ չօլըւտախի էօմրիւ օլտուգճա
փաքըղլա եաշամայա գարար վէրիրաի:

Պագը գալան փութփերէսթլէր քրիս-
թիյան տինինին պու գատար իլէրիլէմ-
սինի վէ քէնտի ալլահլարընըն իհանէթ
պուլմասընր կէօրիւպ սուրբ Սարկոսա գար-
շը գուտուրտուլար, վէ հէր հալ ծնուէօլ-
տիւրմէյէ սէօզ պիր էթտիլէր: Սուրբ
Սարկոս պու կիզլի իթթիֆագը տույաու-
ղընտա՝ եերինէ Նանիայը եպիսկոպոս է-
տիպ իքի սէնէ միգտարի ախէր շէհրլէրտէ
կէգտի, վէ սօնրա թէքրար օրայա տէօն-
տիյիւնտէ, փութփերէսթլէր տույուպ իւ-
մումէն ազիզին իւղէրինէ հիւճմ էթտի-
լէր, վէ սըգը սըգը պաղլասըղտան սօնրա
քիլիսէտէն տիշարը չէքիպ շէհր իչինտէ
սիւրիւքլէյէրէք կէգտիրտիլէր վէ դանա
միւլէվվէս օլմուշ զընտանա աթտըլար:
Վէճէլէյն Քրիստոս էֆէնտիմիզ թէքրար

վէ թէքրար ծնու թէսէլլի էթտիքտէն
ոսնրա հէմէն եագընլարտա պու կէչիճի
էօմրտէն էպէտի վէ կէչմէզ էօմրէ նայլ օ-
լաճաղընըն միւթտէսինի վէրտի: Յիլ վա-
զը իրթէսի կիւն փութփէրէսթէր թէ-
քրար պաղլայըպ շէհիր իշինտէ սիւրիւք-
լէր իքէն ազեզ շազ եիւրէյլէ ճէմի իսքէն-
ճէլէրի շէքիպ օլ էզեյէթլէր արաւընտա
ապեզ բուհինի Վլասըն էլինէ թէպիմ
էթտի:

ԱՕՂՕՂ ՊԻՐՐ ՄԵՐՆԵՄԻՆ

ԱՒԵՏՈՒՄՈՒ

ՊՈՒ կիւնքի էսքի սրբոր պէյան էտիճի
ազիմ եօթմու պիր գաչ սէպէպ իշին պիքը
Սէրեէմին աւետումու ատա օլունուր:
Սէրհամէթ սահիպի Վլաս տիւնեայը
խալաւ էթմէ իշին թա էպէտիտէն գուր-
տուղու վազթ կէլտիյինտէ 400 սէնէմու-
գատտէմ Սէսիանըն տիւնեայը գուրթար-
մազ իշին կէլմէսինին վէ էօլմէսինին խա-
պէրինի Ղանիէլ մարգարէյէ վէրմէյէ էօլ-
լատըզը Ղաբրիէլ հրէշտակապետի քիւ-
շիւք Ղազարէթ շէհրինտէ միւթէմէքքին
Ղաւիթ վէ փատիշահ սօյունտան էնմիշ
Սէրեէմ իսմինտէ պիր պիքիրէ էօլաաղ:
Տօհտապիրի իլահիյլէ պու պիքը քէնտի կի-
պի փատիշահ սօյունտան տօլմուշ Յովսէփ
նամինտէ պիր սալէհ քիշի իլէ թէէհհիւլ

էտիպ պիբիրանէ եաշտըտը: Սուրբ Նը-
րորդուծիւն թա էպէտիտէն պու փաքիղէ
պիբիրի ախէր զէնէլէր արաւընտան սէչիպ
օլ գաստար սէնէլէրտէն պերի հասրէթի
չէքիլէն խանըն վալիտէսի օլմաղա շայէս-
թէ կէօրմիւշ իւտիւ: Ղ'էմի սուրբ պա-
պալարըն Ֆէհվինճէ պու ազիզ պիբրին
թիւրլիւ լուծֆլար իլէ տօնանմըշ օլմաւը-
նա հիշ շիւպհէ օլունամազ, հաթթա մէ-
լէյին կէլէճէյի կիւն փէյղամպէրլէրլէ
փէշին սէօյլէնմիշ մուծլու խանըն կէ-
լէճէյի սաաթ իւզէրինէ տիւշիւնիւր տուա
էտէր իտի: Պու թարզ թէֆէքքիւրտէ ի-
քէն պիրտէ Վաբրիէշ հրեշտակապետ օտա-
սընա կիրիպ, Սէլամ սանա, եւ լուծֆլար
իլէ մէմլու Ս'էրեէմ, Բապպի սէնին իլէ տիր,
վէ գարըլար արաւընտա միւպարէք սին,
տէտի: Սարիամ պու սէօզլէրի իշլթտի-
յինտէ ալթ իւսթ օլուպ սէլամըն նէ օլ-
մաւը իւզէրինէ տիւշիւնմէյէ պաշլասը-
ղընտա՝ մէլէք ֆարդընա վարըպ, ա՛ Սա-
րիամ Վօրգմա, Բլլահըն ինտինտէ քէրէմ
պուլմուշտուն տուր, իշլթէ պուշտան պէօյ-
լէ համլէ օլուպ էվլատ կէթիրէսին վէ ա-
տընը Յիսուս գօյաւըն, տէտի: Սարիամ
Բլլահըն քէրէմինէ միւթէշէքքիր օլտուզ-
տան սօնրա՝ հիշ պիր ատէմ պիլմէյիպ տէ
նաւըլ տէտիյի օլա պիլէճէք տէյի տիւշիւն-
տիւյիւնտէ, Բուհուլլահ իւզէրինէ կէլէ-
ճէք վէ Բլլահ ազիմիւշլանըն գուվլէ-
թիլլէ բահմին մէյլէսի հասլ օլաճադ տըր
տէյերէք ճնու գանտըրտը: Պունտան սօն-

րա թէժագուր վէ ընայեթլէ եերէ դափա-
նըպ, իշթէ Լլաճըն ճարկեսի, սեօզին
միւճիպինճէ օլտուն տէյի ճէվապ վերտիյի
պիրէ՝ Լլաճըն էվլատը Բուհուլաճըն Ֆիի-
լիյէ փաք բաճմինտէ համիլէ օլտու: Ղէ-
մի սուրբ պապաղարըն զիւիմինճէ պու Լ-
ւետում սրորը ախէր սրբյարտան իւթիւն
վէ ալա վէ սանքի հէփիսինին իւքի վէ
պաշը ինսան Ֆիքրի իլէ Ֆէհմ օլունամազ:
Լլաճըն նէ տերէճէ ինսանը սէվտիյի
էթտիյի ֆիտատուն պէյան սոր, կիւնահ
իլէ շէթան էսիրի օլմուշ պէսի ատէմի
գուրթարմազ իչին պիր թանէճիք էվլա-
տընը տիւնեայա եօլլատը: Վ է պու լութ-
ֆուն զիքրինի խաթրմըզա կէթիրմէ իչին
կիւնտէ իւչ տէֆա մէլէյին սէլամըլա
ազիզ պիքիրի սէլամամազա չանիլէ տա-
վէթ օլունուրուզ: Սութլու պու ազիմ
վէ ալա խորհուրդա իպատէթքեար օլան
ճանա, Լլաճ տախի տաիմա օնունլա տըր,
վէ ազիզ պիքր Սէրեէմին եարտըմը
իւզէրինտէն էքսիք օլմազ:

Մ Ա Ր Տ 26

Մ Ե Լ Ք Ի Ս Ե Դ Ե Կ

ՔԱՆԱՆԱՅ

ՆԱԳԴ միւթէալ հաղըթլէրինին իւք
քահանաոր Սէլքիսեդեկ հայր Ըբրահա-
մըն վազթինտէ Սալիմ փաաիշահըյըտը.
սիւիլէսի պէլիրսիղ օլտուղու իչին փէ-

**տերիիզ վե վալխասիզ չաղըրըր, լաքին
փուծփերէթլէր պէյնինտէ քէնտի տին-
տարըղըյա ամմէյէ էյի իպրէթ օլմուշ**

Աբրահամ Վոդոզազոմոր շէհրին գրողներն տան ըրեճու էթախլինսէ Սալիմ փա-
աիշահը Սէլքիսեգեկ Ղլահ քահանասը
օլմուղա օնա էքմէք վէ շարապ չոգարուր,
վէ Աբրահամա խալր տուալար էտիպ' եերի
կէօյիւ խալգ էաէն Ղլահ թէալատան Ա-
բրահամ միւսպարէք օլմուշ տուր, վէ
աիշմէնդերինի էլէնէ վերէն օ տուր, տէ-
աի: Աբրահամ տախի ալտըղը թալուճ-
տան Սէլքիսեգեկէ օնտալըգ վերաի:

U U f S 27

ՄԻՐՈՒՀԻ ԿԵԲՏԵՈՒԴՆԷ

Ч Н Б У

Պո՛ւ ազնիզէ Իսքէնտէրիյէ շէճըրնտէ
փուլթփէրէսթ աթալարտան տիւնեայա
կէլտի: Աիւլէլիյի վէ ազլիպապինսէ, քէն-
աիյէ մէնէնտի օլմայրպ թիւրլիւ վէ ալիւ-
ալա տիւնեգվի իլիմլէր թահսիլինտէն
սօնրա պու թարիգ իւզրէ տախի ծանընը
գուրթարմա իլմինէ նայլ օլտու: Պիր կէ-
ճէ րույտաղնտա կէօյլէր սուլթանը ալիզ
Պիրը Յիսուս էվլատը գուճաղընտա ծնա
կէօրինաիւ, վէ Յիսուս Նեքտառինէյէ
պաշաղընտա՝ իբրահէտիկ եիւզինիւ
կերի շէվիրտի, վաֆթիզ օլմատրղընտան

փէք չիրքին մուհապպէթիմէ շայէսթէ տէյիլ տիր, տէտի: Նէքտառինէ ույգու- սունտան դալգադըլայն պու վազըանըն իւզէրինէ թէգայեիւտ իլէ տիւշիւնմէյէ պաշլատը, վէ թիւրլիւ թէֆթիշլէրտէն սօնրա քրիսթիյան օլմաղա դարար վէրիպ տէրագապ վաֆթիղ տախի օլտու: Եր- թէսի կէճէ թէքրար պիքը Մէրեհմ ազիզ էվլատըյա կէօրիւնիւպ Յիսուս թաթլը նաղար իլէ Նէքտառինէյէ պագադըտան սօնրա մուհապպէթինէ նիշանէն օնա պիր եիւզիւք վէրիպ էլիյլէ փարմաղընա թագ- տը վէ քէնտիյէ արուսէ սէչտի: Նէքտա- ուինէ թէքրար ույանըպ փարմաղընտա եիւզիւյիւ կէօրտիւյիւնտէ իթիմատըյա աշգը տախի արթըպ պիքիւրլէյինի Քրիս- տոսա ֆիտա էթտի վէ եէվմիյէն փաքըլը- լա եաշամաղլա էճրինի արթըրըրտը:

() Կիւնլէրտէ Մաքսիմիանոս գրալ ալ- լաշլարըն իզգէթինէ դուրպան սունմաղ իչին ֆերման չըգարըպ ճէմի շէհր էհայլիսի տախի օրատա պուլընսուն տէյի էմր էթ- տի: Նէքտառինէ պու էմրի տույտուղըն- տա՝ կէրչէք Նլլաշ պըրագըլըպ տա շէյ- թանլարըն իզգէթինէ պու գատար տա- րաթ օլմասընա թէհամիլիւ էտէմէյիպ՝ դուրպանկեաշ եէրինտէ պիզգաթ գրալըն էօնիւնէ չըգտը, վէ քրիսթիյանա միւ- թէալիգղայրէթ վէ սէրպէսթլիլէ հագ պիր Նլլաշը խօրլայըպ տա սախթէ կէչիճի ալլաշլարա թափմասընը եիւզիւնէ վուր- տու, վէ թիւրլիւ ագիլ սէօղլէրլէ օնու

Թէտպիրինտէն չէ վերմէյէ չալլաւ: Գրաւ
պուս սէօզէր իւզէրինէնէ գատար ինֆիտ
էթտիյսէ տէ՝ շերինլիյինէ վէ տիւպազը-
ղնա վուրուլուպ սարայա կէթիւրիւ-
սինն տէ ալայտան սօնրա չօգ սէօյէշիւրիզ
տէտի: Գիւ վազը ալայ պիթտիքտէն
սօնրա գրաւ սարայա ըիւճու էտիպ Նէք-
տառինէյի հուզուրինէ կէթիւրթտի. վէ
օրատա խոյլի միւճատէլէտէն սօնրա սէօ-
ղինէ սէօզ պուլուպ օնա գարշը գօմաղ
իչին քէնտի փուլթ քեահինլէրինի տա-
վէթ էթտի, վէ լաքին օնլարտա պիքիրին
ագիւ սէօզէրինտէն իւքեաթ օլուպ քրիւ-
թիյան տինինի գապուլ էթտիքլէրինտէ
գրաւ զազէպէ կէլիպ Բրիստոսուն եէնի
տինտարլարընը Ֆիւ հաւ գաթլ էթմէյէ
էմր էթտի:

Պունտան սօնրա Նէքտառինէյի եալը-
նըզ պիր թարաֆա չէքիւլ իւք էվվէլ
թիւրլիւ վաալարլա ավլամաղա վէ սօնրա
էօրֆլէրլէ գօրգուլթմաղա թէճրիպէ էթ-
տի, վէ լաքին հիչ պիրի ֆաիտէ էթմէ-
տիյինտէ ճէլլատլար էլինէ թէսլիմ էտիպ՝
գալիմանէ ճէմի վիւճուտու եարէ փերէ
օլունճայատագ տէօյտիւրտիւ, վէ եինէ
թէքլիֆի գապուլ օլմատըղընտա՝ գարանլը
զընտանա հիչ եէյէճէք վէրմէյէրէք օրա-
տա եալաշ եալաշ էօլսին տէյի աթտըր-
տը: Լաքին Լլա հագիմիւշշան հազրէթ-
լէրի պիր մէլէյին էլիլէ Նէքտառինէյէ եէ-
յէճէք եօլլայրպ ճէմի ետարլարընը սա-
ղալթտը վէ քէնտիսի տախի պիր կէճէ

կէօրիւնիւպ թիւրիւ թէսէլիտէն սօնրա եադընլարտա չէքտիյինէ իվազէն ճէննէթ տէ ալաճաղը թաճը վատ էթտի: Պազի րավիլէրին զիւիլինճէ Սէրինա սուլթան պու աճաիպ հէքմէթլէրի տույտուղունտա Պորփիւրիոս նամինտէ սերասքէրլէ կիզլիճէ զընտանա կէլիպ Նեքտառինէնին տիւպեր լիյինէ հայրան օլտու, վէ սօնրա ծնուն եալանճը ալաշլարա գարշը սէջլէտիյի քէլամլարտան իլգամ օլուպ Քրիսթիյան տինինի գապուլ էթտի:

Պիր գաշ կիւն միւրուրինտէն սօնրա գրալ Նեքտառինէնին սաղալըպ էվլէլքին տէն գուվլէթլի օլտուղունսւ իշիթտիյին տէ թէքրար հուզուրինէ կէթիրթտի, վէ եինէ միւրատընա չէվիւրէմէտիյինտէ պիր էնր թէքէրլէք եափտըրըպ իւզէրինէ քէս քին տէմիր փարչալարը սափլատըգտան սօնրա ազիզէյի ծնա պաղլայրպ թէքէրլէյի չէվիւրմէյէ էմր էթտի, վէ լաքին Նլլաշըն ինպյէթի թէքրար ազիզէնին եար տըմընա եէթիշիպ պաղընը չէօզաիւ վէ տլաթր փարչա փարչա էթտի: Պու միւ ճիզէթի տախի օրատա օլանլարըն չօզա կէօրտիյիւնտէ Քրիսթիյանլարըն Նլլաշը պիւյիւք տիւր, վէ ծնտան զայրի Նլլաշ եօգ տուր տէյէրէք սախթէ մէզհէպլէրինի պըրագըպ վաֆթիզ օլտուլար: Մաքսի միանոստան զայրի թաշ եիւրէքլի պու լունմատը, սուլթանը Սէրինա պիլէ օրատա զայրի թէհամմիւլ էտէմէյիպ էթտիյի զալիմլէքէրի պիրէր պիրէր եիւզիւնէ վուր-

տուգտան սօնրա պէն տախի քրիթիւյան
ըմ տէտիլինտէ գրալըն էմրիլէ գաթլ
օլունտու : Պունտան սօնրա Նեքտառի-
նէյի մէյտանա կէթիրիւ պալաշլարըն խա-
սիմի տիր տէյի խայլի տէջտիւրտիւքտէն
սօնրա պաշընը քէսմէյէ էմր էթտի :
Պարալ էմրի իւզըէ գաթլկեաշ մաշալինէ
վարտըղընտա ազիզէ տուա էտիպ էանըն-
տա օլանլարա նասիհաթ վէրիպ սօղու
տինի վաղ էթմէտէն ֆէրաղաթ կէլմէզի-
տի, վէ չօղլարըն նագլինճէ ազիզէնին
տամարլարընտան գան եէրինէ սիւտ կէլմիշ
տիր :

Մ Ա Ր Տ 28

ՍՈՒՐԻ ՎԱՀԱՆ

ԳՈՂԹՆԱՅԻ

ՍՈՒՐԻ Վահան Լեֆէնտիմիզըն 700 սէ-
նէսինտէ Վողթն սաշիպի խոսրով պէյտէն
տիւնեայա կէլմիշ տիր : Փէտէրի խոսրով
ախէր պէյդատէլէր իլէ պիր քիլիսէ իչին-
տէ գափանըպ եանտըգտան սօնրա՝ էվլա-
սը Վահան սաիր նէվճիւվան էջսիւզէրէ
պիրլիքտէ Շամա կէօթիւրիւսիւ, վէ
օրտաա Լպտիւլմէլիքին էմրի իւզըէ խիթան
օլուպ՝ օնուն տինինի էջրէնտի վէ իլմ իւ-
հինէր պապինտէ տախի զաէթ իլէրիլէ-
մէսի իչին եաշընը ալտըղընտա գափույա
սըրը քեաթիպի թայէին օլունտու, վէ
քրիսթիւյան էվլատը օլտուղընտան զայրի

ախէր քրիսթիանըզա տայիր շէյէրաէն խապերի եօղուտու: Ապաիւլմէլքին վէ-
ֆաթընտան սօնրա պիր գաշ տասի խա-
լիֆէլէր տէյիշիլիւ՝ էնճամ իքինճի Էօ-
մէր թախթէ ճիւլուտէթտիյինտէ պիրաղ
տիւնեա ըաճաթ պուլտու, վէ սիւրկիւն-
լէրին իթլաղը չըգտըղընտա Վահան տա-
խի թէքրար գափույա տէօնմէ շարթըյլա
վաթանը Վաղթն էյալէթինէ կիթաի:

Միւլքինէ վիւսուլինաէ ճէմի զաճմէթ
վէ զուլմ չէքմիշ քրիսթիան ճէմիաթլա-
րը պաշնա թօփ օլուպ հէր պաշլարընտան
կէչէն զուլմարը նազլ էթտիքտէն սօնրա՝
քէնտիսին տասի էվվէլ քրիսթիան օլուպ
տա սօնրա պիլմէյերէք զալիմ Ապտուլ-
մէլիյին մէզհէպինի գապուլ էթմէտինի ի-
շիթտիյինտէ եիւրէյի զալգուր, վէ իրթի-
քեապ էթտիյի կիւնաճա նատիմ օլուպ
աղլայարապ Ալլահտան աֆվ տիլէտի:
Վէնտիյի օրույա եօլլայան խալիֆէ Էօ-
լիւպ՝ օնուն եէրինէ պաշգասը կէչտիյին-
տէ՝ Վահան զայրի գափույա տէօնմէյի
ճաիղ սայմայրու օրատա էվլէնտի վէ իպա-
տէթանէ Էօմր կէչիւրիտի: Սօնրա շու-
րայա պուրայա քէնտիյի արայրա թուլթ-
մաղ իչին ատէմէր աաղըլտըղընը իշիթ-
տիյինտէ կիղլիճէ գաշըպ վազթին կա-
թողիկոսունա վարուր, վէ օնուն Էմրիլէ
պիր մանաթթըր իչինէ չէքիլիւ՝ խայլի զէ-
ման օրատա գալտըգտան սօնրա թէքրար
ախէր եէրլէրի կէզտի, վէ էնճամ պիլմէ-
յերէք իշլէտիյի կիւնաճընըն ճէզապընը

պիւերէք չէրիպ Մ. լաճա մագպուկ վէ ա-
խերերինէ էյի իպրէթ օլմաղ իչին Շումա
կիթտի վէ պաշնտան կէչէնէրի նազլ է-
տիպ քրիթիյան օլտուղու իչին էօլիւմ
տախի լազըմ կէլիրտէ մուհապէթլէ դա-
պուկ էտէճէյինի պիլտիրտի: Իշիտէնլէր
իւք իպթա նէ գասար խալիֆէյէ խապէր
վէրմէք իթէմէյօրլարրտրյաա տա՝ սօնրա
ազիզին ըճասընա մէպնի ճէլլատ պաշը
հէր շէյի անլաթտը վէ թիւրլիւ վաա վէ
էօրֆլէր իլէ Վերիտուտուն խաթրը իչին
գանընը տէօքմէ արզուսինտէն տէօնտիւ-
րէմէտիքլէրինտէ զընտանա գօտուլար, վէ
պատէհու պաշնը քէտաիլէր:

Մ Ա Ր Տ 29

ՍՈՒՐԲ ԹԱՐԵԱՍԻՈՍ

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

ՍՈՒՐԲ ԹԱՐԵԱՍԻՈՍ իսթամպօլտա տօ-
ղուպ օրանըն չալըշղան վէ զայրէթլի
փաթրիքլէրինտէն պիրի օլտու: Վէսրգ
նամ քիշիզատէ փէտէրի էվլատընըն հէր
պապտէ էյի թէրպիյէ օլմասընա մուգա-
յեէտ օլուպ հէր թիւրլիւ իլմի էօրէթտի,
վէ Թարասիոս փէտէրինին էմէյինի պօշա
չըգարմայրպ զայէթլէ իլէրիլէտի, վէ իւք
էվլէլ տէվլէթ գափուսուէնտա սրրը քեա-
թիպի վէ սօնրա եպիսկոպոս օլուպ ոա-
սրգ վէ պիմէնէնտ ատէմ շէօհրէթիլլէ
չաղըրլմաղա նայլ օլմուշ տուր:

() Էյեամոնէ սուրբլարն թասվերէրինէ իհանէթ էտիպ գարշը սեօյէյէն պիր թիւրիւ հերետիկոս ֆըրգասը մէյտան ալըպ սուրբլարն պատկերէրինի խօրլատըգտան սօնրա երթըպ եագարըտըլար . սուրբ թարասիոս պու նահագգ վէ եօլսուգ շէյէ թէհամիւլ էտէմէյիպ պիր իւմումի ժողովք էթտի վէ սուրբլարն պատկերինէ օլան իզգէթ իւ իքրամը միւգարրէր էթտիքտէն սօնրա գարշը սեօյէյէնէր հերետիկոս տուրլար տէյի սիճլքէսթի :

Սուրբ թարասիոս ժողովքուն գարարնը էլի ալթընտա օլան ճէմիաթա գանտըրմայա վէ հերետիկոսլարը թուլթուղլարը եօլտան չէվիւմէյէ չօգ չալըշտը : Արղուտու վէ ղայրէթի տաիմա ատէթ օլան ըապուլթասըգլըլարը գալտըրըպ ճէմիաթընը Նլլահ մուհապպէթինէ վէ կիւնահլարը իւլէրինէ փիւշման օլմաղա տավէթ էթմէք իտի : Փէտէրանէ մուհապպէթլէ ֆուգարէյէ վէ գարուրէթ իչինտէ օլան աճիզլէրէ էյլէք էտէրիտի , պազըլարընը տա էվինտէ պէսլէյիպ եէմէք եէտիքլէրի վազթ ընլարա խըզմէթ էտէրիտի : Պունտան գաթի նազար քէնտիյէ սիփարիշ օլան ճէմիաթըն իւլէրինէ տէ իֆրութ մուհապպէթ կէօսթէրիպ էտէպ իւ էրքեան պապինտէ թէրպիյէ օլմալարը իչին մանասթըրլար եալտըրուր վէ իչինէ նամտար քահանալար գօյուպ հէր պիր վէճհ իլէ տինտարլարն ֆաիտէսինէ իգ-

Թիգա էտէնի պագըպ գայրըրըտը: Պու
ճիւմէ իլէ ազիզին տիւշմէնի էքսիք օլ-
մայրպ իւզէրինէ Թիւրլիւ պիւհթանլար
աթտըլար, վէ լաքին ազիզ՝ ուսպըլլա
հէփիսինի եէնտի:

Սոտանդին գրալ էօզ էհլինէ եօլ վէ-
րիպ պաշգասընը ալմագ իսթէտիյինտէ
Թարասիոս գայլ օրմատը, պունա նիսպէ-
թէն գրալ միւրաաընը իծրա էտիպ էն-
ճամ ազիզի հապսա տախի գօտուրթ-
տու, վէ լաքին արասը չօգ կէչմէյիպ պէ-
լասընը պուլտու: Օլաիմին էլինտէն տէվ-
լէթինի ալտըլար, վէ կէօզլէրինի օյտուգ-
լարընտա ածըսընա տայանամայրպ էօլտիւ:
Եհրինէ իրենէ իամիյէ պիր գատըն կէչ-
տիյինտէ Թարասիոսուն սուչսուզլուզընու
տույուպ հապստան չըգարտը վէ ազիզ
օնուն հիմայէսիյլէ Թէքրար ճանլարըն
օլուրունա չալըշմաղա ֆուրոաթ վէ ճէ-
ուարէթ պուլտու: Ալ էլ հասըլ եիրմի իքի
սէնէ միգտարի ճէմիաթը հագգընա դա-
յէթ չօգ էզէյէթ չէքտիքտէն սօնրա Նլ-
լահ իւզէրինէ պիր աղըր խասթէլէք եօլ-
լատը: Ազիզ՝ էօլիւմ վագթինին եագլաշ-
մասընը կէօրիւպ նէ գատար վարաճաղը
եօլաթէտարիք կէօրիւրիւտիւյսէ տէ եինէ
մէլուն շէյթան Թիւրլիւ իղվալէրլէ գալ-
պինին րահաթընը պօղմագ իսթէր իտի:
Եթմէտիյի եախօտ էթտիքտէն սօնրա
աղլայարագ փիւշման վէ խոստովանանք
օլտուզու կիւնահլարը կէօզիւ էօնիւնէ
կէթիրիրտի, վէ լաքին ազիզ՝ Նլահըն

մէրհամէթինէ սրղընարադ խառմինին իղ-
վաթինի եէնտի վէ Լֆէնտիմիզէն 806
սէնէսինտէ ճանընը Լաւհըն էլենէ թէ-
լիմ էթտի :

Մ Ա Ր Տ 30

ՈՌԻՐԻ ՅՈՎՀԼԵՆԵՍ

ԿԼԻՄԵԳՈՍ

ՐՈՒՄ լիսանինտէ Վիմաքօ եանի ներ-
տիւպան թէսմիյէսիյլէ պիր բուհանի քի-
թապ ինշա էթտիյի իչին պու աղիզ՝ Յով-
հանէս Կլիմագոս ատտ օլունուր : Բա-
վիլերին գիւմինճէ եահուտիսթանտա սոյ-
ղատէ վէ զէնկին աթալարտան տօղուպ
հէր խուսուստէ էյի թէրպիյէ օլմուշ տուր :
Վիւչիւք եաշընտա էտինտիյի Ֆաղիլէթէ
պինայէն չօգլարտան՝ զահիտլերին մէլէյի,
փէտերլերին փէտերի, վէ ճան հագդըն-
տա ուսթալարըն ուսթասը չաղըրմըշ
տըր : Օն եէտի եաշընտա իքէն Սինա
տաղընըն իւզէրինտէ պուլունան պիր մա-
նասթըրա չէքիլիպ օն տօգուզ սէնէ մի-
տարի օրատա էյլէնտի : Ալէչիրտիյի էօմր
թարղը վէ քէմալիյէթ պապինտէ կէօւ-
թէրտիյի թիւրլիւ Ֆաղիլէթլերլէ ախէր
բահիպլերէ էյի իպրէթ օլմուշ ուտու :
Մանասթըր պաշ փափաղը էօլտիւյինտէ
օլ պիր բահիպլեր աղիզէ եօլ վէրտիլեր,
վէ Յովհանէս չէօլտէ Լտա տէնիլէն եէրէ
չէքիլիպ գըրպ սէնէ զատար տուա վէ

Թէֆէքքիւր իլէ օրատա եաշատը: Մա-
նասթըրտա էջրէնտիյի ուսլ իւզըէ եա-
շամաղ իչին օրուճ, փէրհիզ վէ ախէր թա-
լիմասթլար իլէ նէֆոնի զապթ էթմէյէ
չալըշըրտը: Պսլ թիւրիւ ֆաղիլէթինի
նէ գատար տիւնեատան կիզլի ոսգլամազ
իսթէտիյսէ աէ, եինէ աղ վազթ իչինտէ
ալէմ տույուսլ ազիզին իպատէթի իւզէ-
րինէ հայրան օլտուլար վէ տիւնեայը
Թէքք էտիպ օնուն էլի ալթընտա եաշա-
մաղա գարար վէրտիլէր:

Պիր աէֆա Իսահակ նամինտէ շայիրտ-
լէրինտէն պիրի ֆէնա ֆիքրլէրտէն վէ
չէթան իղվալէրինտէն չօզ աէֆա զահ-
մէթ չէքտիյի իչին՝ Պէնիմ իչին Լլահա
տուա էյլէ աէյի օնա եալվարտը, վէ Յով-
հաննէս պիլէսինճէսլըպ, Լլահ Քէնտի-
յէ ողընանլարը Թէքք էթմէզ, մուհապ-
պէթլի փէսէր տիր, էվլատլարընըն րէճա-
սընա եօզ աէյէմէզ, աէյի օնու թէսէլլի
էթտիքտէն սօնրա օնունլա պէրապէր տու-
այա տուրտու, վէ ճիւղի վազթ սօնրա
Իսահակ իղվալէրինտէն գուրթուլտու-
ղունտա ուսթասընըն տուսար պէրէքեա-
թըյլա օլմասընը թանրյըպ օնա թէշէք-
քիւր օլտու: Պաշգա քէրրէ տախի, Մով-
սէս նամ շայիրտլէրինին պիրի քէնտի էմ-
րիլլէ պաղլէ տիքմէյէ կիթմիշ իտի, եօլ-
տա տէօնտիլիւնտէ սըճադտան հէլաք
օլըպ պիր սաղ թէփէսինտէ քէօլլէ վէ
սէրին եէրէ չէքիլմիշ ույուրուտու: Ա է
լաքին եաթտըղը եէրին ալթը պօշ վէ

օյուղ օլտուղու իշին սու ազընթըսնտան վէ շիտաէթլի բուզիկեարտան եարըլլայ տիւշմէյէ եագըն բար: Յովհաննէս տուա էթաիյի վագթ Սովսէսին պուլունտուղու թէհլէքէյի Նլահըն իհամըլլա անլատը վէ ֆիլ հալ տաղա տողրու վարըպ Սովսէս, Սովսէս տէյի չաղըրմաղա պաշլատը: Սովսէս ույգուսունտան այըլլայ ուսթա-սընըն սէսինէ տողրու վարտը, վէ արատը չօգ կէշմէյիպ օլ տաղըն եէրէ կէշմէսինի կէօրտիւյիւնտէ Նլահա շիւքը էթաի:

Պալատէ զեքը օլան վագըլարըն, ալէ խոսուս ֆաղուլէթլերինին խապէրիտէօրթ թարաֆա չալ օլտուղունտա, Սինա տաղընըն բահիպլերի՝ ազիզ եէթմիշ պէշ եաշընտա իքէն իզէրլէրինէ պաշ օլտուն տէյի րէճա էթաիլէր. վէ Յովհաննէս րէճալարընը դապուլ էտիւլ թապիր օլունմազ մուհապպէթ վէ զայրէթլէ օնլարը հագգ եօլունտա իլէրի կէօթիւրմէյէ չալըշտը. վէ պունլարըն սուհուլէթի իշին մէգքիուր բուհանի քիթապը թէէլիֆ էտիպ փայէփայ վաճիւլ օլան քէմալլէթլէ եէթիշմէնին եօլունու էյրէթտի:

Պունա տաիր ասէր խայլի թալիմաթ քիթապլարը եազտըգտան սօնրա շայիրտլերինին զայէթ իլէրիլէմէսինի կէօրիւպ թէսէլլի օլտու, վէ շազ եիւրէքլէ փիր իսթիյար ազիզ ճանընը Նարատըճըսընըն էլինէ թէպլիմ էթտի:

Ս Ո Ւ Ր Բ Գ Ը Ի Ի Թ

ԴԼԻՆԵՑԻ

ՊՈՒ ազիզին իւք Իսմի Սուրհան, փե-
տերի Լճէմ վէ վալետէսի Լըմէնի քրիս-
թիյան ըտը: Լնաստաս կաթողիկոսուն
էյեամինտէ աւքէր իլէ էրմէնիթանա կէ-
լիպ քրիսթիյանլարըն կէչիրտիյի վաք էօմր
թարիպինէ վաւրուլտու, վէ արզիւսինի
Լըմէնի պէյլէրինտէն պիրինէ պէյան էտիպ
օնուն էլէյլէ կաթողիկոսա վարտը վէ սէ-
քիզ կիւն միգտարի ազիզ տինիմիզէ միւ-
թէալլիզ էլզէմ մաստէլէրի էօյրէնտիք-
տէն սօնրա վաֆթիզ օլտու վէ առընը
տէյիչիպ Դաւիթ գօտու: Պունտան սօն-
րա տօսթլարընըն ըէճասընա պինպլէն
տիննեայա կիրիպ էվլատ սահիպի օլտու,
վէ Ֆազուլէթ պապինտէ օնլարը էյի թէր-
պիյէ էթմէ իչին չէքտիյի զահմէթ տիլ
իլէ թապիր օլունմազ:

Սահակ կաթողիկոսուն վազթինտէ զա-
լմ վէ զսւլլընեար Լպտուլլահ Լմիր Դուին
չէճրինէ կէլիպ սալեան վէ ալտէր անկա-
րեալար իլէ ճէմի ճէմիաթը, ալէլ խու-
սուս էլէ կէլիւր պէյլէրի սօյարըտը. պու
Փասիտ աաէմ Դաւիթին տախի էվվէլ
Գըզըլպաշ օլուպ տա շիմոի պուրատա
քրիսթիյան վէ հալի եէրինտէ օլմասընը
տուլտուղունտա հուզուրինէ չաղըրըպ
Կրիստոսու ինքեար էթ տէյի թէքլիֆ

էթտի: Ղաւիթ թէքլիֆինի ընտա էթ-
տիքտէն յատա ծնուն քէօրլիւյիւ իւզէ-
րինէ միւֆասաւէն վէ գօրգուսուզ սէյ-
լէտիյինտէ, ազգընր վուրմաղա էմր էթտի:
Ա է լաքին Նլաճըն հիքմէթիյլէ վուրմաղ
իչին էլինի գալտըրանըն գօրլւ թուլթուլ-
տու, վէ օլ սէպէպտէն ազիզ զընտանա
աթըրտը: Սէքիզ կիւն սօնրա թէքրար
հուգուրինէ չաղըրուպ թիւրլիւ սէօզլէր իլէ
թէֆթիշ էթտիքտէն սօնրա՝ տինինտէն
տէօնտիւրմէնին իմքեանը օլմամաւընը էյի-
տէն անլայրուպ՝ պիր խաշ իւզէրինտէ ազի-
զի էօլտիւրմէյէ սիծիլ քէտտի: Ամրի
իծրա օլուպ՝ ազիզ խաշ իւսթիւնտէ տահա
սաղ տուրտուղունտա՝ ճէլլատլար թէքրար
տինինի ինքեար էթ տէ գուրթուլ տէյի
գօր էտէր իտիլէր, վէ ազիզ՝ ծնլարըն տա-
խի զալըմլըղընր եիւզլէրինէ վուրուպ Նլա-
ճըն խաթրը իչին քէնտինին էօլմէյէ հա-
զըր օլտուղունու կէօսթէրտիյինտէ, ճէլ-
լատլար զայրի թէհամմիւլ էտէմէյիւ
խըշտ իլէ պէօյրինիւ տէլիպ Նֆէնտիմի-
զին 693 թարիխինտէ էօլտիւրտիւլէր:

ՍՐԻՌԻՆԻ ՄԱՐԻԱՄ

ԵԳԻՊՏԱՅԻ

ԼՅԱՎԷԼ պիպիւք կիւնահաքեար վէ սօն-
 րա նամար թէվպէքեար Մարիամ Մը-
 սըր շէհրինտէ տօղմուշ տուր : ԼԹալարը
 քիմ օլտուղու վէ նէրէտէ թէրպիյէ օլուն-
 մաոր մալում տէյիլ՝ անճազ քէնտի իզ-
 րարը իւզրէ օն իքի եաշընտա իքէն փե-
 տէրինին էվինտէն՝ Ֆէնայա մէյիլի իրա-
 տէթինի իճրա էթմէ արգիւսիյէ, վէ եա-
 խօտ ղայրարնըն այարթմասըյա գաշըպ
 իսքէնտէրիյէյէ վարտը : Օրատա քէնտիյի
 քիւլիյէն սէֆիհիյէ վէրիւպ հէվայի նէֆ-
 տի իճրասը իչին թապլաթ վէրկիսի շիրին-
 լիյի վէ տիւպազըղըյա ճէմի ճահիլէրի
 քէնտիյէ ավլատը : Էեր կիւն նութգու
 եօգ հայլանտան պէտթէր եազըշմազ
 կիւնահարտա պուլունուպ կէզէր իքէն՝
 իպատէթքեար քիշիլէրին սուրբ խաշըն
 եօրթուսու զինէթի իչին Գուտսի շէրիֆէ
 կիթմէլէրինի կէօրիւպ՝ ախէր վիւպէթէր-
 տէ տախի զիատէ Ֆէնա միւրատընը իճրա
 էթմէ իչին օնլարլա պիրլէքտէ օրայա
 կիթտի :

Գիւլ վագը արգիւսիւ իւզրէ օրատա տա-
 խի չօգ կիւնահարպ ճանլարը պաշտան չը-
 գարտըղտան օծնրա, սուրբ խաշըն եօր-
 թուսու կիւնիւ, ախէր ճէմիաթլա խաշը
 կէօրմէ հէվէսիյէ քիլիսէյէ վարտը, վէ

լաբին օլ պիր կէլէնէրին գօլայլըղլա իչէրի
կիրմէսինի կէօրիւպ տէ քէնտինին կիզլի
գուվլէթ իլէ իլէրի վարամամասը իւզէրի-
նէ թէաճճիւպ էթտիլինտէ՝ պիր տէ Նւ-
լաճըն լութփուլլա կէօզիւ աչըլըպ՝ գապա-
հաթընը թանըտը վէ իգրարէն, Պու մի-
սիլի ազիզ եէրէ սէն ալաղընը գօմաղա
լայըգ տէյիլսին, ա՛ կիւնահքեար Սարիամ,
հատարգ կիւնահըն իլէ նաճըլ Նլահըն
հուզուրինէ վարըպ սուրբ խաչը կէօրէճէք-
սին տէյի քէնտի քէնտիյէ սէօյլէմէյէ
պաշլատը: Ա՛ է պունտան սօնրա քիլիսէ
եանընտա պիր պուճաղա չէքիլիպ էօքիւր
էօքիւր կէօքսիւնիւ տէօյէրէք աղլատըգ-
տան սօնրա կէօզիւնիւ եօգարը դալտըր-
տը վէ թէքրար կէօյէ պագմաղա քէն-
տիլի նալայըգ սալարագ եէրէ տէօնտիւր-
տիլիւնտէ՝ տիվար իւզէրինտէ ասըլը ազիզ
պիքը Սէրեւմին սուրէթինի կէօրիւպ օ-
նուն հիմայէսինէ սըղընտը, վէ սէվկիլիւ
էվլատընտան կիւնահլարը իւզէրինէ աֆվ
ալը վէրսին տէյի օնա եալվարտըգտան
սօնրա՝ օնտան էօյլէ պիր տահա օնու ին-
ճիթմէմէյէ գավի նիյէթ գօտու:

Տուար նիհայէթինտէ՝ թէքրար թէճ-
րիպէ էյլէ պէլքի կիրէպիլիւսին տէյի
տէրուինտէ պիր կիզլի սէս տուլուպ ֆիլ
հալ քիլիսէ էշէյինէ տօղըու վարտը վէ
պու տէֆա հիշ կիւճիւք չէքմէյիպ՝ սու-
հուլէթլէ սուրբ խաչըն եանընա գատար
վարըպ էօնիւնէ տիւշտիւ վէ օլ անէ գա-
տար իրթիքեապ էթտիլի ազիւմ կիւնահ-

լար իւզերինէ ալֆ տիլէտիքտէն սօնրա՝
 թէքրար ազիզ պիքիր Սէրեէմին՝ սօնու-
 նատագ շիֆայէթճիսի օլսուն վէ ծնտան
 էօյլէ տախի էտէճէյինի կէօթէրաին տէյի,
 եարտըմընը տիլէտի: Ազիզէնին տուաւը
 մագպուլ օլունուպ՝ աշիքեար սէս իլէչ
 Գանլզ Յորդանան չայընըն օլ պիր թարա-
 ֆընա կէչ տէ չէօլէր իչինտէ էօմրիւնիւ
 թէքմիլ էյլէ տէյի սէս կէլախինտէ չա-
 փուճագ եօլա տիւշաիւ վէ չայը կէչմէտէն,
 Յովհաննէս Կարապետին քիլիսէօինտէ պիր
 կէճէ էյլէնիպ ճէմի կիւնասլարը իւզերինէ
 խոստովանալք օլտու վէ Արբուլթիւն ալտը,
 վէ սօնրա օլ պիր թարաֆա կէչիպ չէօլէ
 տօլըու վարտը, վէ օրատա գըրդ սէնէ
 միգտարի կիւնասլարը իւզերինէ աղլայա-
 րագ էօմր կէչիւտի: ()ն եէտի սէնէ կիւ-
 նա՛ թէճլիքէսի իչինտէ պուլունտուղու
 իչին օն եէտի սէնէ տախի օրատա թէք-
 միլէն րահաթ պուլամայըպ շէյթանտան
 իղվալէր չէքտի, վէ լաքին էնճամ՝ ազիզ
 պիքըր Սէրեէմին ինայէթիլլէ ծնտան տա
 խալաու օլուպ սէմալի թէֆէքքիւրլէր իլէ
 թէսէլլի օլուրտու:

Վէ պուլ էօմրիւ Տիքեայէսինին իճմա-
 լինի՝ քէնտիսի՝ սուրբ Չոսիմոսա չէօլտէ
 էօլիւմիւնտէն պիր սէնէ էվվէլ, էօլմէտէն,
 քիմնէյէ տէմէմէ շարթըյալ նագլ էտիպ
 իրթէսի սէնէ քէնտիյէ Արբուլթիւն վէրիպ
 էօլիւաինիւ կիւմմէյէ եալվարմըլ տըր:
 Չոսիմոս վատը իւզըէ վագթինտէ օրայա
 կէլտի վէ ազիզ թէվպէքեարըն Յորդանան

չայր իւթիւնտէն եիւրիւյիւպ քէնտիյէ
կէլմէսինի վէ իպատէթլէ սօն տէֆա Սը-
բուլթիւն ալմասընը կէօրտիւյիւնտէ հայ-
րան օլտու: Պոննտան սօնրա օլ անէ գա-
տար էթտիյիէյլէքլէր իչին Ղլահա միւթէ-
շէքքիր օլտուգտան սօնրա եինէ եէրինէ
տէօնտիւ, վէ իրթէսի կիւն թիւրլիւ աշգ
ու իպատէթ ամէլլէրինտէն սօնրա փաք
րուհինի Ղլահըն էլինէ թէսլիմ էթտի:
Պիր երլ սօնրա Զոսիմոս օլ մահայէ կէ-
լիպ աղիղէնին թէնինի տահա պօղուլմամըշ
պուլտուղունտա օնա իբրամէն եէր ալ-
թընտա կէօմէք իսթէտի, վէ թէտպիրի
իլահիյլէ օրմանտան պիր արսլան չըգըպ
աղիղէնին մէղարընը գաղտը:

Ա Պ Ր Ի Լ 2

Ս Ո Ւ Ր Ի Մ Ե Ր Կ Ո Ս

Ա Բ Բ Ա Յ

Պոռ աղիղ՝ ըսվիլէրին զիւիմինճէ Ղթի-
նատա տօղմուշ տուր: Ղթալարընըն սող-
լըղընտա իլմ ու հինէր պապինտէ՝ վազ-
թինտէ օլսնլարտան իւթիւն օլապ՝ օն-
լարըն վէֆաթընտան սօնրա մալինի վէ
տիւնեասընը թէրք էտիպ պիր թախթէ
փարչասը իւղէրինէ պինտի վէ էնկին տե-
նիզի կէչիպ Ղրապլարըն վիւյէթինտէ
թարմակիա տաղընտա ինսանտան պէլի-
սիզ տօքսան եէտի սէնէ ըիյազաթ իւղէ
էօմր կէչիրտի: Սօնրա Ղլահըն պէյան

էթմէսիլէ սուրբ Արապիոն ազիզէ զեյա-
րէթէ կէլտի, վէ եօլտիւյիւնտէ ազիզ թէ-
նինի տէֆն էտիպ՝ Սըսըր էյալէթինէ
տէօնտիւ վէ ազիզին էօմրիւ հիքեայէսինի
նազլ էթտի:

Ա Պ Ր Ի Լ 3

ՍՈՒՐԲ ՍՐԸՊԻՈՒՆ

ՍՈՒՐԲ Արապիոն՝ սուրբ Անտոն վէ սուրբ
Մակար զահիտէրին վազթինտէ թէաճ-
ծիւպ օլունաճազ ֆապուլէթլէ չէօլտէ էօմր
կէչիւրիտի: Հատտէն խարիճ ֆուզարէ-
լէյէ օլան արզուսի իչին գօրիպա պիլէ եափ-
մայրպ Սըսըր թօփրաղընտա թէնսիզ
մէլէք միսլը րէսուլանէ կէզէր վէ Ալլահա
մազպուլ օլմա եօլունու էօյրէտիւրիտի:
Պու ազիզ իքի փութփէրէսթ քիչիլէրէ
քէնտիյի սաթըպ, իւչ եըլ միգտարի օն-
լարա խըզմէթ էթտիքտէն սօնրա քրիս-
թիյան տինինէ տէօնտիւրտիւ: Իսքէնտէ-
րիլտէն Աթինայա վարըպ օրատա տախի
տօղըու տինի վազ էթտիքտէն սօնրա
թէքըրար պիր զէնկին Մանիքեցիլէ քէն-
տիյի սաթտը վէ իւչ սէնէ սօնրա օնու տա
տէօնտիւրիւպ ճէմի էվատլարըյլա պէրա-
պէր վաֆթիզ էթտի: Աթինատան հիչ
պիր եօլ թէտարիքի օլմայարազ Բօմայա
կիտիպ օրատա տախի թիւրլիւ էյլիքլէր
էթտիքտէն սօնրա Իսքէնտէրիլէյէ տէօն-
տիւ. վէ պիր ֆազըըն սօուզտան թիթ-

րէտիցիներ կէօրտիւյիւնտէ պիր թանէճիք
գաֆթանընը արգասընտան չըգարըպ օնա
վէրտի, վէ պիրիսի գաֆթանըզ տուր-
մասընըն սէպէպիների սօրտուղունտա՝ էլին-
տէքի Ղւետարանը կէօթէրիպ՝ Սուս օլ
օղըլ պէնի սոյան պու տուր տէտի, վէ
պիր ալ սօնրա պիրիսի պօրճ իչին թու-
թուլըպ կէօթիւրիւլէսինի կէօրտիւյիւն-
տէ Ղւետարանընը տա սաթըպ պօրճըլ-
յու ալաճագըլարընըն էլինտէն գուրթար-
տը: Օտասընա տէօնտիւյիւնտէ՝ Զաքա-
րիա շայիրտի՝ Նյ փէտէր գաֆթանըն նէ-
րէտէ տիր տէյի սօրտուղունտա, Պէնտէն
էվվէլ եօլատըմ օղըլ տէյի ճէվապ վէրտի.
քիւչիւք Ղւետարանընը նէ՞ էթտին տէյի
սիւալ էթտիցիներ, Սալընը սաթ տա ֆու-
գարէլէրէ վէր տէ յէնի ութտըմտա քէն-
տիյէ վէրտիմ տէյի ճէվապ վէրտի: Պիր
տէֆա շէհրտէն տիշարը չըգըպ՝ եօլ իւ-
գէրինտէ տուրմուշ ողլարտը. կէչէնլէր
սէպէպիների սօրտուղունտա, Ղաւմ վար
խաղինէսինի պանա ինանար, վէ պէն շիմ-
տի զայպ էթտիցիմ իչին պէլամը պուլա-
ճաղըմ տէյի ճէվապ վէրտիցիներ՝ կէչէն-
լէր ֆիքրինի անլայամատըգլարը իչին էօ-
նիւնէ էքմէք փարչասը սաթըպ, Ղւ շու-
նու եէ տէ րահաթ էյլէ վէ Ղլահ զայ-
պընը պուլտուրտուն, տէյերէք թէսէլի
էտէրիտիլէր: Պու աղիզ մէլէքլէրին գը-
լաղուղուղույլա սուրը Սարիսու կէօրմէ-
յէ կիտիպ՝ օրատան տէօնտիւյիւնտէ խա-
թէլէնտի վէ շայիրտի Զաքարիանըն օտա-

սընտա էճելիյէ փաք ըռհինի Նլաճընըն
էլինէ թէսլիմ էթտի:

Ա Պ Ր Ի Լ 4

ՍՐԻՈՒՀԻ ՄԵԹԻՆՏԷ

ՍՈՒԼ ԹՄՆ

ՊՈՒ ազիզէ Սաքսօնեատա (Թէոդորի-
կոս վէ Բայնիլտա պէյզատէ աթալարտան
տօլուպ Հէրֆօրթ մանասթըրընտա քիւ-
չիւքիւյինտէ թէրպիյէ օլտու վէ եաշը-
նը ալտրղընտա մանասթըրտան չըգարը-
լըպ Սաքսօնեա Տուգասը Ոթմնուն օղլու
Հենրիկոս պէյէ վէրիլտի: Ոթոն հօլիւպ՝
Հենրիկոս եերինէ կէչտիյինտէ՝ իւչ սէնէ
տուգալըգ սիւրտիւ վէ սօնրա մէրհուժ
Ղոնրատոտուն եերինէ սէչիլիպ Նէմչէսթան
իւզերինէ գրուլ գօնուլտու: Սաթիլտէ
հէր կիունէ մուհապպէթլէ կէչինիպ՝ Նլ-
լաճըն շանընը արթըրաճագ էյլիք վէ սա-
տագաթլարա քէնտի ըէճասը վէ հօրնէ-
յիյլէ աղասընը տախի թահրիք էթտի:
Սաիր իմարէթխանէլէրտէն մատա իւչ
միւքէլէֆ մանասթըր պինա էթտիլիպ
քէնտիլէրի իչին տուա էթսինլէր տէյի
իչլէրինէ ըահպլէր վէ ըահպլէր գօտու:
Պունլարտան գաթի նազար քէնտինին վէ
հչլինին մէղարը իչին սէչտիյի Ղուէտլին-
պուրկուն նամասը քիլիսէսինի վէ մանաս-
թըրընը պիթիլթտի:

Հագգ թէալա պունարա պետէլ իւշ
 էվլատ վերլ պ աղիզէյի թէսէլլի էթտի:
 Իւք օղլու աղիմ Սթոն թախթէ ճիւլուս
 էտիպ պաշնա թաճ պաղլատը, իքինճի-
 սինին իամի Հենրիկոս ուտու, վէ իւշիւն-
 ճիւսիւ Պրունոն՝ Քօյօնեա շէհրի իւզէրինէ
 Լըքէպիսկոպոս ինթիխապ օլունուպ էօլ-
 տիւյիւնտէ էվլիյալար սըրասընա կէչտի:
 Սաթիտէնին թիւթպէսի նէ գատար ա-
 խէր ինսանլարտան ալիւլալարտըյոա տա
 եինէ օնլարտան շէքինմէյիպ թէվազու վէ
 ալլագ կէօնիւլլիյլէ կէօրիւշիւրիտի ալլէ
 խուսուս Քրիստոսուն խաթրը իշին Ֆա-
 գըրլարը թօփլպըպ՝ օնլարն ըէճասընը
 իճրա էթմէյէ չալըշըրտը: Իշիւ Հեն-
 րիկոս էօլմէտէն սապըգա իրթիքեապ
 էթտիյի նաՀագգ շէյլէրի Ֆիքրինէ պը-
 րագըպ՝ փիւշման էթտիրտի վէ էօլլւմ
 սաաթընա գատար սատըգանէ վէ մու-
 Հապպէթլէ եանընտա պուլունուպ կիտէ-
 ճէյի ուզուն եօլուն թէտարիքինի կէօր-
 մէյէ Հազըրլարտը: Իօլիւմիւնտէն սօնրա
 զինէթլի պատարագ էթտիրիպ քէնտիսի
 տախի պիզպթ օրատա ախէր ճէմիաթլար
 արասընտա ճանը իշին աղլալարագ տուա
 էթտի վէ սօնրա իւշ էվլատլարընը քէնտիյէ
 չաղըրըպ ԼլւաՀ մուՀապպէթի վէ գօրգուսու
 իշինտէ պիւյիւմէյէ նատիՀաթ վէրտիքտէն
 սօնրա՝ Պիւյիւքլէրին վէ քիւշիւքլէրին էօ-
 լիւմիւ պիր տիր, անճագ սիզ պիւյիւք օլ-
 մաղլա ճէմիաթա տախի էյի իպրէթ վէր-
 մէ պօրճունուզ պիւյիւք աիւր տէտի:

Պու կիւնէ Մաթիլտէ տուլ գաղըպ տահա գիտատէ սերպէսթլէյլէ քէնտիյի ֆագուէթ թալիմաթընա վէ խոյր ամէլէրէ վերտի: Ալթուն վէ սրումա լիպաս լարընը պըրագըպ պայաղը վէ գապա էս պապլար կիյինտի, խաղդ արասընտա սըզ սըզ կէօրիւմէտէն իսէ, թէնհատա Ալլահա խըզմէթ էթմէյի էվլա սայըպ՝ օտապընտա տուպա վէ բուհանի թէֆէքքիւրլէրէ մէշցուլ օլուրուտու, չօդ տէֆա կէճէլէրի ույգուսունու քէսիպ կիղլիճէ քիլիսէյէ կիտէր իտի, ճէմի վարիյէթինի ֆուգարէլէրին ուղըունա գօյուպ կէլէնլէրի պօշ վէ թէսէլլիսիզ եօլլամալըտը: Պու գատար իպատէթ թալիմաթը քեաֆի օլմայըպ, Ալլահ՝ ճարիյէսինի ախէր եիւզտէն տախի թէճրիպէ էթմէք իսթէտի: Իւք էվլատը Ոթուն թախթէ ճիւղուս էթուիյինտէ շէնրիկոս գարտաշընա ախէր կէօզ իլէ պագմայա պաշլատը: Մաթիլտէ պիրինէ գարտաշ մուհապլէթի վէ օլ պիրինէ սապը վազ էտիպ արալարընը պուլտու վէ թէքրար պարըշթըրտը: Ի աքին արասը չօդ կէշմէյիպ իքիսի պիրտէն վալիտէլէրիլէ պօղըշտուլար. խաղինէտէ ալթուն վէ կիւմիւշ պըրագմայըպ օլ քեահիլ բահիպլէրէ եէտիրիյօր տէյի զէմմ էթալլէր: Օէվալը Մաթիլտէ պու նահագգ պիւհթանը նէ գատար սապը իլէ տէ չէքիպ օլան իխթիլալը պաստըրմագ արգիւլէրիտիյոէ տէ եինէ պաշա չըգամայըպ, կիւնահ սէպէպլինի օրթաաան գալսըրմալ իշին կիլ-

լիճէ սարայտան ֆիրար էթտի, վէ լնկէրն
 շէհրինէ վարդպ զահիտանէ էօմր սիւրմէյէ
 գարար վէրտի: Օրատա տահա զիտտէա-
 զիզէնին իպատէթի թերագգի պուլուպ
 տուսսընա վէ ախէր լուհանի թալիմաթ-
 լարընա մուգայեէտ օլուրուտու, վէ էվլատ-
 լարընըն էթտիյի նամքեօրլուղու ֆերա-
 մուշ էտիպ օնլարըն էյի օլմասը իչին Ղ-
 լահա տայրմ նիյազ էտէր իտի: Ալլահ
 թէալա ազիզէնին ըէճասընը գապուլ էթ-
 տի վէ էվլատլարը իւզէրինէ էնսէտէն էն-
 սէյէ միւսիպէթլի պէլալար եօլլայրպ կէօզ-
 լէրինի աչտը վէ դապահաթլարընը թա-
 նըտըզլարընտա՝ կիւնահօրը վալիտէլէրին-
 տէն սուշլարը իւզէրինէ աֆվ տիլէյիպ
 թէքրար սարայա տալէթ էթտիլէր: Սա-
 թիլտէյէ քէնտիսէվկիւլիւ թէնհա եէրինի
 պըրագըպ տա տաղտաղալը սարայա կիր-
 մէք նէ գատար կիւճիւտիյսէ տէ՝ էվլատ-
 լարընըն էթտիլէրինին իւզէրինէ հիշ դա-
 րագը օլմամասընը տիւնեայա իսպաթ էթ-
 մէ իչին ըէճալարընը դապուլ էթտի վէ
 սարայա տէօնտիւ: Պուրատաքի թէ-
 սէլլիտի եալընըզ ֆուգարէլէրէ զիտտէա-
 տագա վէրէպիլմէսիյտի. խասթէլէրէ սըդ-
 չա զիյարէթ էտիպ հէր իգթիզալարընը
 գայրըրըտը. վէ ազիզէնին պու գատար
 մուհապպէթինէ պէտէլէն Ղլահ էֆէնտի-
 միզ կէօրիւնիւպ զայրէթինի էօյմիւշ վէ
 պու տիւնեա իւզէրինտէ օլաճագ շէյիլի
 էվվէլէն կէօրիւպ սէօյլէմէ գուտրէթի իհ-
 սան էթմիշ տիր:

Ալահըն ինայեօիյէ էօլէճէյի վազթը տախի տույուպ ճէմի եափտըղը մանաս-
թըըլարա զէյարէթէ կիթաի վէ տուա
ըսմարլատը. վէլ հասըլ Կուէտլինպուրկա
կէլիպ պիր աղըր խասթէլիյէ կիրիֆթար
օլաու, վէ պիր սէնէ միգտարի սապը իլէ
չէքաիքտէն սօնրա սուրբ խորհուրդլարը
ալտը, վէ գալան վարիյէթինի տախի ֆու-
գարէլէրէ թէվզի էթմէյէ թէմպիհ էթ-
տի: Պուռնտան սօնրա եէր իւսթիւնէ գըլ-
տան պիր խարար սէրտիրիպ իւզէրինէ
եաթտը, վէ պաշընա քիւլ սաչըպ՝ քրիս-
թիյան օլան պուռնտան ախէր թիւրլիւ հա-
րէքէթ էտէմէզ վէ էթսէ տէ եազըշմազ
տէյիպ՝ եիւզիւնէ խաչ չըգարտը վէ կիւլէր
եիւզ վէ ֆերահ գալպ իլէ Լ.ֆէնտիմիդին
968 թարիխինտէ ճանընը Եարատըճըսը-
նըն էլինէ թէսլիմ էթտի:

Ա Պ Ր Ի Լ 5

ՍՈՒՐԻ ՎԴԵՂԵՆՑԻՈՍ

ՖԵՐՐԵՐԻ

Ա. ԱԳԹԻՆԻՆ զայրէթքէշ ըէսուլը սուրբ
Վինչէնցիոս Խափանեատա Վալէնչա շէհ-
րինտէ Լ.ֆէնտիմիզին 1357 թարիխինտէ
տիւնեայա կէլտի: Տահա վալէտէսինին
լահմինտէ իքէն քիւչիք զազար միսալի
հավամա սէսի իշիտիլիպ վալտէսի հայ-
րան օլաուլունաա շէհր Լ.քբէպիսիպօսու,
վաղթըլա սուրբ Կոմմենիկոս կիպի քիլի-

սէի շէրիֆին հազգքնաւ ետէճէյի էյլլըքէ-
րէ նիշանէ տիր տէյի մանա վէրիպ թէսէլ-
լի էթտի, վէ սէօղիւ տախի վազթընտա
կէլտի չըգտը: Թա քիւչիւք չաղընտան
եաշտաշը օլան չօճուգլարա վազ վէրիւր ի-
տի. ծն սէքիզ եաշընա կիրախինտէ սուրբ
Դամինիկոսուն կրօնքունա կիրիպ րահիպ
էսպապը կիլինտի վէ հէր խուսուս իլէ քէն-
տի իւք պապապը սուրբ Դամինիկոսապէն-
ղէմէյէ զայրէթ ետէրիտի: Նէֆսինի ճա-
նընա էսիր վէ միւթի էթմէ իշին թէնինէ
էղիյէթ վէրիպ րուհանի եօլտա թէքմիլ
օլմաղա մուգայեէտ իտի: Պիր քէրրէ շէյ-
թան՝ իխթիյար ճգնաւոր սուրէթինտէ
կէօրիւնիւպ պու թարզ էօմր թարիգին-
տէն ծնու շէվիրմէյէ չալըշար. կէնճլէք
վազթընտա զէլզ սէֆա էսիպ տէ իխթի-
յար օլտուղսնտա ինսան տահա զիտտէ
թէվպէքեարլըղա թալիպ օլա պիլեր, շիմ-
տի սըգը օրուճ վէ ախէր իպատէթ թա-
լիմաթլարըյա թապիաթընը զաիֆլաթ-
տըղընտա՝ իխթիյարլըզ վազթինտէ նսի-
սըլ ուզուն տուայա վէ փերհիգէ թէհամ-
միւլ էտէպիլերսին. շիմտի ԵԷ ի՛չ, քէյ-
ֆինէ պազ տա, սօնրայը տիւշիւնմէ. Լի-
րահ քէրիմ տիր տէյի նասիհաթ էթտի:
Ղիւեր տէֆա պիր արապ սիֆաթընտա կիօ-
րիւնիւպ՝ միւմքինի եօզ քի ատէմ էյի օլ-
մաղա հէվէս էթսին տէ սօնունա զատար
տալանապիլսին տէյի թէքրար սուի նա-
սիհաթլար վէրախինտէ՝ աղիզ՝ եիւզիւնէ
խաչ չըգարըպ, Ալթ երզըլ շուրտան, ա՝

ութանմազ մելուն շէյթան, պաշլամազա
գուվվէթ վերէն սօնունատագ վերէճէյինէ
հիչ շիւպհէմ եօգտուր տէյերէք եանըն-
տան գօվտու :

Նորընծալըզ վագթը պիթտիյինտէ իլմ
թալիպ օլուպ չօգ իլէրիլէտի, վէ էջրէն-
տիյի շէյթրի ագլընտան զիատէ տուատը
պերէքեաթընտան պիլիպ Նլահա միւթէ-
շէքքիր օլտու : Եւսճալըզ խըզմէթինտէն
վաիզ մանսրպընա մէհմուր օլունուպ օն
սէքիզ սէնէ զարֆընտա չօգ տէօնմէզ
կինահ.քեարլարը Նլահա գազանտը : Բա-
վիլէրին նագլինճէ եիրմի պին եահուտի վէ
օն սէքիզ պին արապ տօղլու տինէ չէվիր-
միշտիր : Նլահըն լութֆուլա պու ազի-
ղին էթտիյի միւճիզաթլարըն սայրսը փէք
չօգ տուր : Եւ գօյուպ Յիսուսուն տարնը
չաղըրմայլա խտսթէլէրէ շիֆա վէրիլիտի
ճինլիլէրի գուրթարըրտը, քէօրլէրին կէօ-
ղինիւ վէ տիլիզլէրին տիլինի աչարտը .
տէր պունա քէզալէք աճաիպ հիքմէթ-
լէրի արասընտա՝ վազ վէրտիյի վագթ-
քէնտի Խափանեօլ լիսանինտէ թէլէֆիուզ
էտիպ տէ՝ տէր տիլինի անլամազ միլլէթ-
տէն օլանլար քէնտի լիսանլէրինտէ ազի-
ղին տէտիքլէրինի անլարլարտը : Պու մի-
սիլլի աճաիպ վէ աղլտան խարիճ միւճի-
ղէթլէրի իչին ճէմիաթ օնու էջտիւլին-
տէ, օ՝ հէր շէյի Նլահա սունուպ քէնտի
եօգլուղու իւղէրինէ տիւշիւնիւր հիճապ
էտէր իտի : Վահանայապետլէր վէ տիւ-
նեա պէյլէրինէ գատար ազիղի եպիսկոպոս-

լուգ փայտիննէ ընթիւ էթմէք իսթէտիլէր-
 իսէ տէ՝ քէնտի իհթիրաղէն միւթէշէք-
 քիր օլուպ կերի չէքիտի: Աօլտա կիթա-
 յի վաղթ, եախօտ չէհրլէրէ կիրտիյի զէ-
 ման ճէմիաթ վէ քահանալար վէ մանսրպ-
 տար ընճալ քիպարլար էօնիւնէ իսթիգ-
 պալ էաիպ քիլիսէյէ սօղոռ ալցյա կէ-
 թիրտիքտէն սօնրա թէպարիքէսինիսիյազ
 էտէր իտիլէր: Վրիստոս էֆէնտիմիզին
 խաչէլութիւնունա վէ աղիզ պիքր Սէրեհէ-
 մէ գալլինտէքի էտինաիյի աշգ ու մուհապ-
 պէթ թապիր օլունմազ շէյ տիր: Վա-
 րօզունտան էվիլէլ օնլարնն եարտըմնն
 տիլէմէտէն ամպիտնա չըգմաղըտը, վէ հէր
 մապահաթընտա օնլար իլէ իսթիշարէ էթ-
 մէտէն հիշ պիր շէյէ գարար վէրմէզ իտի:

Փաքըզ պապինտէ թէնսիզ մէլէքլէրէ
 պէնզէր օլուպ հէր ան օրուճ վէ փէրհիզ
 վէ տուայլա գատիմի Նլլահա իհթա էթ-
 տիյի պիքիրլիյի փաք սազլարրտը, վէ նէ
 գատար շէյթան թիւրիւ իղվալէր վէ իֆ-
 թիրալէր իլէ աղիզին տտընն գըրըպ պէտ-
 նամ էթմէք իսթէտիյի տէ հէր ան Նլ-
 լահըն գուրու զալիպ օլուպ խաամինի ընզիլ
 էթտի: Պիր տէֆա Սալէնչա շէհրինտէ
 պիր օճազգատէ գատընճըզ եաիմախա-
 թէլիք սուրէթիլլէ խոտտովանանք օլմաի-
 շին աղիզի էվինն չաղըտը, վէ սօնրախո-
 տովանանք եէրինէ կիւնահա տալէթ էթ-
 աիլինտէ, Նլլահըն վահիտ վէ սատըզ գու-
 լու թէքլիֆինի ընտա էտիպ կիւնահընն
 եիւզիւնէ վուրտու, վէ Նլլահտան աֆիլ

տիլէսին տէյի նաոիհաթ էթտի. հիշ պիր
թիւրլիւ սէօզիւ քեար էթմէտիյի հալտէ
խանէսինտէն չըզըպ գաչտը: Ալլահտան
գօրգմազ ֆահիշէ՝ էթտիյի շէյ իւզէրինէ
նատիմ օլաճագ եէրէ, տահա զիատէ գու-
տուրուպ՝ ազիզին իւզէրինէ թիւրլիւ իֆ-
թիրալար աթտը: Սուրբ Վինչէնցիոսա
պունտան տահա զիատէ աղբը վէ զիւլ
շէյ եօղուտու, էզ ծիւմլէ հէր մասլահա-
թընը Ալլահ սիփարըշ էտիպ հիշ սէս
չըգարմատան տուրտու: Արասը չօղա վար-
մայըպ դարըյը ծին թութտուղունտա ծէ-
մի շէհր քահանալարը եանընա վարըպ
տուպլա շէյթանը չըգարմագ իսթէտիյեր,
վէ լաքին շէյթան՝ Աթէշ իչինտէ պուլու-
նուպ տա եանմայան կէլմէզսէ չըգմամ տէ-
յի չաղբրտըղընտա՝ իւր էվվէլ քիմ օլ-
տուղունու վէ նէ ֆիքր իլէտէտիյինի ան-
լայամատըլար լաքին սօնրա Վինչէնցիո-
սուն իչէրի կիրտիյինտէ, իշթէ աթէշ ի-
չինտէ եանմայան պուտուր տէյիւ ֆիլհալ
չըգմասընտա, վէ գարընըն հէր շէյի աշի-
քեար վէ հիլէսիզ իգրար էթմէտինտէ տէ-
տիքլէրինին մանասընը անլայըպ թէաճ-
ծիւպ էթտիլէր: Պունա տաիր ախէր չօգ
պիւհթանլարտան Ալլահ քէնտի սէվկիւլիւ
գուլունու հըֆզ էթմիշ տիր:

Պու գատար միւճիղաթլարա պինպլէն
ատը չավ օլուպ տիւնեանըն տէօրթ թա-
րաֆընտան ազիզէ տավէթ կէլիր իտի: Իս-
փանեատա, Ֆրանչատա, հէմչէսթան-
տա, իթալիատա վէ ինկիլթէրրատա Ալ-

լահըն քէլամընը վազ էտէրէք կէզմիշ տիր: Ենճամ եօլ զահմէթինտէն վէ կէ- չիրտիյի սըզը էօմը թարզընտան զաիֆ- լանըպ խասթէլէնտի, վէ նէ գատար պիւ- թինն էօմրիւ էօյիւմէ հազըրլըղըտըյսա տա՝ եինէ էյիտէն հազըրլանմաղ իչին գալպինի թէֆթիշ էտիպ խոստովանանք օլտու վէ Որբութինն ալտը, վէ սօնրա Վրիստոսուն խաչ իւզէրինտէքի չէքտիյի սիասէթլերի օգուլթուուգտան սօնրա թէվպէքեարլար ոաղմոսունու սէօյլէթտի. վէ օնտան սօն- րա լիթանեա պաշլալըպ եարը օլտու- ղունտա էլլերինի վէ կէօզլերինի կէօյէ գալտըրըպ Լֆէնտիմիղին 1419 սէնէսինտէ ալթմըշ իքի եաշընտա փաք բուհինի Լա- րատըճըսընըն էլլինէ թէպիմ էթտի:

Ա Պ Ր Ի Լ 6

ՍՈՒՐԻ ՅՈՎ ՀԵՆԵԼՍ

ԳՈՒՏՍԻ ՇԷՐԻՖ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ

ՊՈՒ ազիզ էվվէլ թէնհատէ էօմը կէ- չիրիւ իքէն սօնրա քէնտի ֆազուլէթլերի իչին Գուտտի շէրիֆ քիլիսէսի իւզէրինէ տուրը կիւրեղտէն մէկմուր օլտպ Երիւ- սեան վէ Սահեգոնեան վէ ախեր հերե- տիկոսլարըն ֆըրգալարընա գարշը ազիզ կիւրեղլէ պիրլէքտէ չօգ տէֆա չալըշտը, վէ մերսումուն վէֆաթընտան սօնրա 390 սէնէսինտէ օլ ազիմ քիլիսէ իւզէրինէ Հայրապետ նաապ օլունտու: Որոգլինէսին

եազըլարը վէ թալիմաթը պապընտա պու-
ալիպին վէ Գըպըրզը սուրբ Լալիփան հայ-
րապետին մապէյնինտէ պիր ազ նիզա զու-
հուր էթտիյսէ տէ սօնրա Իսքէնտէրիյէ
հայրապետի Թէփիլիսուն էլիյէ միւսէլա-
հա էտիպ օլան շէքք օրթատան մահվ օլ-
տու վէ քրիսթիյանլար բահաթ պուլտու :
Պունտան պէօյլէ Յովհաննէս քէնտի
քիլիսէսի խըզմէթինէ մէշզուլ օլուպ իլէրի
կէօթիլըրիտի , վէ օ առարտէ թէօրէյէն
մէշհէպլէրտէն ճէմիաթընը խալաս էթ-
մէ իշին կէճէ կիւնտիւլ այըդ տուրուրու-
տու : Պեղազիոսուն եազըլարընը տախի
րէտա էթմէ իշին 415 թարիխինտէ Գուտ-
սի շէրիֆտէ Ժողովք էթտի վէ պու կիու-
նէ րէսուլանէ չալըշտըդտան սօնրա Լէֆէն-
տիմիզին 417 սէնէօինտէ էճէլէյլէ փաք
րուհինի Լըլահա թէսլիմ էթտի :

Ա Պ Ր Ի Լ Դ

ՍՈՒՐԻ ՄՆԿԱՐԻՈՍ

ԱՆԹԱՔԵԱ ՀԱՅՐԱԳԵՏԻ

ՍՈՒՐԻ Մաղար էրմէնիսթանտա քրիս-
թիյան աթալարտան տիւնեայա կէլիպ՝
Լնթաքեա շէհրինին ազիզ եպիսկոպոսու
էլն ալթընտա թա քիւչիւքիլիյիւնտէն
իլմ վէ Փազուլէթ խուսուսինտէ էյի թէր-
պիյէ օլտու : Ադլը աչըդ վէ պիւյիյիւն
հէր սէօզինէ իթաաթը օլտուզու իշին
եաշընտան զիատէ շէյ թահսիլ էտիպ

ազրանլարընը վէ քէնտիտէն եաշը օլան-
լարը տա պատթըտը: Մէրսում եպիս-
կոպոս՝ իմինտէն գիատէ Սակարըն խօշ
վէ ֆազուլէթի թապիաթընա վուրու-
լուպ քահանայ էթտի, վէ քիլիսէ խըչ-
մէթինէ գօտու: Պու կիունէ տահա զեա-
տէ քիլիսէի շերիֆին շան ու շէօհրէթի
իշին չալըմաղա սէլահյէթի արթաղըն-
աա վազ վէ բուհանի սէօղէր իլէ կիւնահ-
քեարդարը Լըսհա շէվիլմէյէ զայրէթ էթ-
տի: Պու գատար ֆազուլէթինէ պինա-
յէն մէգքիուր շէհր եպիսկոպոսունուն
էօլտիյիւնտէ էհալիի մէմլէքէթ իւմումէն
Սակարը եերինէ լայրգ կէօրիւպ իրատե-
թինէ գարշը մէրհումուն քիւրսիւսինէ օ-
թուրթտուլար:

Սակարիոս պու մէսնէտէ բէֆի օլաու-
ղունտա ճէմի ճէմիաթընա թաթըլ էվ-
լատ նազարըյա պագըպ օնլարըն հէր բու-
հանի իգթիլալընը գայըրմաղա պաշլա-
տը: Հէր կիւն քարոզ վերտիքտէն սօնրա
խաաթէ օլանլարա զէյարէթէ կիտէր իտի:
Վարիյէթինին նըսֆընը ֆագըրլարա է-
լիլլէ թէվզի էտիպ պուլունտուգլարը շէ-
թին հալի Բրիստոսուն խաթըր իշին սապը
իլէ շէքմէյէ նասիհաթ վէրիւր իտի: Եւ-
լահա վէ թէմպիհինէ գարշը օլան կիւնահ-
լարտան գօրգաուղու կիպի ախէր հիշ պիր
շէյտէն գօրգմաղուր: Հէր կիւն աճը աճը
կէօզ եաշլարը տէգքէրէք քիւշիւքիլիւնտէ
իրթիքեապ էթտիյի խաֆիֆ կիւնահլար
իւղէրինէ աֆվ տիլէր իտի: աղլամատան

տուայա տուրամատըղը իշին եանընտա եա-
խօտ չէօքէճէյի եէրտէ պիր պէյազ տէս-
թիմալ սագլարըտը: Պիր ույուղլա՝ ազի-
ղին սէվապընա սըղընարագ իթիմատ իլէ
տէսթիմալընը ալտը վէ եարասը իւղէրինէ
գօտուղընտա չափուճագ շիֆա պուլտու:
Պու վագըա շէհր իշինտէ չալ օլտուղըն-
տա չօգ մարաղլըլար ազիղին խանէսինէ
գօշուպ ծնուն տուասըյա տիւղէլաիլէր,
վէ Նլահըն հիքմէթինի մէտհ էտէրիտի-
լէր:

Պաշգալարընտա քիպը հասլ էտէճէք
վագըա քէնտինտէ ալչագ կէօնիւլիւլէք
հասլ էտիպ եպիսկոպոսլուգ փայէսինի
լլէվլթէրիտ իամինտէ պիր ազիղ քահա-
նայա իհալէ էթտի վէ քէնտիսի ուֆագ
տէֆէք պագը գալան շէյլէրինի ֆուգա-
րէլէրէ թէվլի էթտիքտէն սօնրա քէն-
տիյէ թալիպ տէօրթ քիշկլէ կիզլիճէ
շէհրտէն չըգըպ թէնհատէ զահիտանէ
էօմր կէշիրմէ իշին եահուտիսթանն եօրու-
նա աօղըու վարտը: Նօլտա կիտէր իքէն
ճէմի զիյարէթ եէրլէրինի կէօրմէտէն կէշ-
մէտի, վէ վագը վէ նասիհաթըյա օ սէմթ-
լէրտէ պուլունան տինսիղլէրին չօղունու
տօղըու տինէ չէվլիտիյի իշին էլէ տիւշտիւ,
վէ թիւրլիւ րէնճէլէրտէն սօնրա հապաա
գօնտու, վէ օրատա տախի քրիսթիյան
տինինի վագ էթմէտէն ֆէրաղաթ կէլմէ-
տիյի իշին խաշ շէքլինտէ եէրէ եաթրըր-
տը, վէ էլլէրինի այագլարընը գալըն իփլէր-
լէ պաղլայըպ մըլալա եէրէ վուրտուլար,

վէ սօնրա կէօքսիւնէ գըզըն թաշ գօյուպ ետվաշ ետվաշ օրատա էօլտիւն տէյի պը-
րագտըլար Սուրբ Սահար թէաճճիւպ գը-
լընաճագ սապր իյէ պու էղէյէթլի իոքէն-
ճէյի չէքտի, վէ կէճէ զաֆլէթէննուր էնիպ
հապսը ըշըգլաթտը, վէ պատէհու Լլա-
հըն մէլէյի եանընա վարրպ, սուրբ Պետ-
րոս առաքեալա էթտիյի կիպի, պու ազե-
զին տախի պաղլարընը չէօզտիւ վէ ազա-
պինճէ կէլմէյէ էմը էթտի:

Պու թարիզ իւզըէ օ զալիմ տինսիզէ-
րին էլինտէն գուրթուլտուգտան սօնրա՝
զարպ թարաֆընա տօղըու կիթմէյէ եիւզ
թութտու: Լընավուտըւպ իւզէրինտէն
Նէմէէթանա վէ օնտան Պապիերայա, Քօ-
լօնիայա վէ տխըր շէհրէրէ կիթտի, վէ
հէր վարտըղը մահալլաէ միւճիզաթ աախի
իշէմէ գուվլէթի՝ Լլահըն լութֆուլլա
պիլէսինճէ կէլիպ հատսըզ խասթէլէրի
տիւզէլաիրիտի: Սալինէս շէհրինտէ պիր
խաշ չըգարմաղլա քէսքին եանղընը սէօն-
տիրտիւ, Քամէրիքօտա սէմալլի մէլէք-
լէր կէլիպ քիլիսէնին գափուտունու աշ-
տըլար: Խայլի շէհրէր կեզտիքտէն սօնրա
էնճամ Վանտ շէհրինէ տախլ օլուպ Բամ-
պալտօ աբբանըն մանասթրըրնա էնտի վէ
չօգ մուհապպէթ պուլուպ թա էօմրիւնիւն
սօնունատագ օրատա գալմաղա ըէճա
օլունտու: Լաքին ոուրբ Սահարիոս պիր
սէնէ միգտարի օրատա էյլէնտիքտէն սօն-
րա թէքրար մէշոււգա տէօնմէյէ գարար
վէրիւպ եօլա չըպտը, վէ աղըր խասթէլիյէ

տիւշտիւյինստէ թէքրար մանասթրա կերի տէօնմէյէ մէճպուր օլտու . վէ էօլիւ միւնիւն եաղլաշմաօրնը իլհամի իլահիլէ տուլուպ առէթտէն խարիճ իպատէթլէ հաղըրլանտը , վէ էօլմէսինտէն էվիլէ օլ սէմթլէրտէ խայլի միւտտէթտէն պերի գըրղըն վէրէն թաուն իլլէթի քէսիլսին տէյի ազիզէ ըէճա էթտիքլէրինտէ , Պէլի ըէճանըղ միւճիպինճէ պէնիմ էօլտիւյիւմ կիւնտէն պիր տահա զուհուր էթմէսին տէյի ճէվապ վէրտի : Աղիզին էօլիւմիւ իֆէնտիմիզին 1012 թարիխինտէ զուհուր էթտի վէ վասը միւճիպինճէ էօլտիւյիւ կիւն վէպա քէսիլտի վէ պիր տահա քիմսէ օ իլլէթտէն էօլմէտի :

Ա Պ Ր Ի Լ Ց

Ս Ո Ւ Ր Ի Ս Ե Հ Ե Կ

ՎԷ ՀԱՄԱԶԱՍՊ

Պոտ ազիզ իքի էօզ գարտաշլար Գա-
դիկ պէյին օլուլլարը օլուպ՝ զուլմ չէքմիշ
Լրծրունի վաթանկարընը ճան վէ թէն
խասիմի տինտիղլէրտէն հըֆղ էտերիտիլէր :
Սիլլէթ պէյնինտէ Համազասպըն աոր
պիւյիւք օլտուղունտան քէնտի մերզպան
օլուպ պիրատերլէրի Սահակ վէ Սերու-
ժան ճնա եարտըմճը իւնվանըյլա վէ-
րիլտիլէր . վէ իւչիւտէ ճէնք ու ճիտալտա
նամտար վէ ախէր քրիսթիյանա տաիր
միւսմէլլէրինտէ միւթէպէր , ալլէ խուսուս

Համազասպ վէ Սահակ Ալահա խրզմէթ
հտէրիտիլէր:

Ինտան խառնի շէյթան պու ազիզէ-
րին իւզերինէ հասէտ չէքիպ պէտ ֆիլիլնի
իճրա էթմէ իչին թապիլէրինտէն պիր զաչ
պէակիույ իֆթիրաճըլար պուլտու վէ էր-
մէնիսթանը զօրպալըղա չըգարան պու
Արծրունի ոջունտան օլան գարաաշար
տըր տէյի մէմլէքէթ զապիթի Սուսէյէ
օնլարը զամմազլաթտը, վէ Սուսէ տէրա-
գապ մապլահաթը պիրատէրի Ահարոնա
անլաթտը: Ահարոն խալլի ալքէր թօփլա-
յըպ պունլարըն հազգընտան կէլմէ իչին
Լզիտ իամինաէ պիր միւպաշերի ճէմի քրիս-
թիյանլարը ետ տինլէրինտէն տէօնտիւրմէ
վէ եախօտ զըլըճտան կէշիրմէ էմրիլէ օն-
լարըն իւզերինէ սալը վէրտի: Ազիտ խու-
զիմա նամինտէ սէրաաքէրլէ Լրմէնիսթանա
կէլտիյինաէ՝ Եիւզտէն պիր շէյ պէլլի էթ-
մէյիպ տօթթլուգ սուրէթիլլէ ճէմի էլէ
կէլէն պիւյիւքլէրլէ պու իւչ գարաաշարը
տախի սէրաաքէրին էլլիլլէ տալէթ էթտի,
վէ օրայա վարտըգլարընտա իլք էվվէլ
տօսթեանէ գապուլ էտիպ սօնրա պիլէ-
սինճէ ալտը Պարտաւ շէհրինէ կէօթիւ-
րիւպ, տինլէրինի ինքեար էթմէյէ վէ
եախօտ աճր իւքէնճէլէր արաոնտա էօլ-
մէյէ հազըր օլունլար տէյի թէքիֆ էթ-
տի: Մերուժան իւքէնճէ լաֆզընտան
իւրքիւպ չափուճադ զալիմին թէքիֆինի
զապուլ էթտի, վէ սէրաաքէրտէն վատ
օլունան պէյլլիյէ մալիք օլմաղ իչին Վա-

պուրական թարափընա եօլանըլոր: Վա-
ւիթ Սամիկինեան պու բեղալէթի իշէթ-
տիյինտէ միւնքիր Սերուժանըն գարշը-
որնա չեզըպ իրթիքեապ էթտիյի կիւնահը
եիւզիւնէ վուրտուգտան սօնրա՝ օճաղըն-
տան պէտնամըն իսմինի գալորըմաղ իչին
քէլէսինի վուրուպ ալոր:

Ըլլահըն սաաւոգ գուլարը Համազասպ
վէ Սահակ գարտաշարընըն սէֆիլ հա-
լինի տույտուգլարընտա տահա զիատէ
տուայլա Ըլլահա սըղընըպ լութփունու
իւղէրէրինտէն էքսիք էթմէսին տէյի եալ-
վարըրըտըլար, վէ հապսըն զահմէթինի վէ
զալիւին էօրֆիւնիւ հիչ պիր շէյ եէրինէ գօ-
մաղաւըլար: Սերասքէր՝ թէքրար պէ թէք-
րար ֆիքրէրինտէն վէ տինըրինտէն աղիզ-
լէրի տէօնտիւրմէ իչին վատ վէ էօրֆիւ պօշ
եէրէ չալըշտըգտան սօնրա, վէլ հասլ
քէնտի դալաթ մէզհէպլէրինէ գարշը սէօյ-
լէտիքլէրինէ թէհամիւլ էտէմէյիպ՝ վիւ-
ճուտլարընը օրթատան գալորըմաղա էմը
էթտի: Պու միւժտէ աղիզլէրին գուլաղը-
նա եէթիշտիյինտէ շաղ օլարագ էօլիւմ
եէրինէ կիթտիլէր, վէ Ըլլահըն էթտիյի
քէրէմէ միւթէշէքքիր օլարագ պիրի
պիրինէ եիւրէք վէ իւլիտ վէրիրիտիլէր:
Վաթլ եէրինէ եէթիշտիքլէրինտէ զա-
լիւ՝ թէքրար թէֆթիշ վէ թէքլիֆ էթ-
տի, վէ տինըրինտէ գավի պուլտուղոնտա
իքիսինին տէ պաշընը քէսթիրտի: Պու
աղիզ իքի գարտաշարըն էօլիւմիւ Լէֆէնտի-
միզին 785 սէնէսինտէ վագը օլմուշ տուր:

ՍՐԻՈՒՀԻ ՄԱՐԹԱ

ՍՐԻՈՒՀԻ Մարթա զէնկին վէ քիշի-
զատէ աթալարտան տօղուպ օնլարն վէ-
ֆաթընտան ոօնրա Բեթանեատաքի պու-
լունան էվէրի վէ միւլքէրի քէնտիյե
տիւշմիւշ տիւր: Պու ազիզէ թա քիւշիւք
չաղընտան խայրամէլէր էնսէսինէ տիւշիւպ
էրնտէն կէլտիյի էյլէյի ճէմի զարուրէթ
իշինտէ պուլունանլարա էտէր իտի:
Քրիստոսուն վաղընը իշտիպ տէ օնուն
թէվապիտի օլան իւք տիշ էհլէրտէն
պիրի տէ քէնտիտի օլմուշտուր: Մերչէք
Սէսիհայը թանըտըգլայն զալպի օնուն
մուհապպէթիյլէ թուլթուշուպ ֆիքրինի,
սէօզիւնիւ վէ ճէմի մուամէլէսինի օնուն
վաղընա միւթապըգ էթմէյէ չալըշըրտը:
Միւնուհքեար գըզգարտաշը Մարիամ
մազգաղէնացինին տէօնմէսինէ զայէթլէ
շօգ չալըշըպ արզուսինէ էրտիքտէն ոօնրա
օնունլա պիրլիքտէ Քրիստոսուն էնսէ-
սինտէն այրըմաղըտըլար: Չօգ տէֆա
Քրիստոս էֆէնտիմիզ թէնէզզիւլ էաիպ
օնուն խանէսինէ վարտըղընտա թէսէլի
օլմուշ տուր: Պիր կիւն աաէթի իւզրէ
Քրիստոս կէլիպ էվտէ բուհանի սուհպէթ
էթտիյի վազթ Մարթա եէմէք թէտա-
րիքի էնսէսինէ տիւշմիւշ եալընըզ չալը-
շըրտը, վէ Մարիամ Քրիստոսուն այա-
ղը թարաֆընտա օթուրուպ տիւնեա զայ-

լէսինտէն խալի վէ պիտապէր օնուն ալ-
լահանի սեօղէրինի տինլէրիտի: Մարթա
պունու կէօրտիւյիւնտէ շէքեայէթ սու-
րէթիլէ, Լֆէնաիմ գըզգարտաշմըն պէ-
նի պէօյլէ եալընըզ պրրագտըզ իշին հիշ
հաճէթին օլմայօր մու. սէօյլէ քի պիր
ազ կէլին եարարմ էթսին տէսի: Ալ է
լաքին Քրիստոս Մարթա՝ Մարթա՝, զայ-
լին փէք չօգ, վէ լազըմ օլան եալընըզ
պիր շէյ տիր, Մարիամըն սէշտիյի տահա
էյի տիր վէ քիմնէ էլինտէն ալամազ տէյի
ճէվապըյլա սապրաըզըրընը եիւզիւնէ
վուրտու, վէ սօնրա Քրիստոս, Ղազարոս
վէ Մարիամ սօֆրայա օթուրտուվարըն-
տա Մարթա խըզմէթլէրինի էթտի:

Քրիստոսուն սիասէթլէրինտէն պիր
ազ էվվէլ գարտաշը Ղազարոս խասթէ-
լէնտիյինտէ հարպիճէ օնա խապէր եօլա-
յրպ, Ելթէ սէվտիյին խասթէլէնմիշ տիր
տէտիլէր, վէ պու գըսսա սէօզ իլէ իքի
գըզ գարտաշ տախի Քրիստոսուն կէլէ-
ճէյինէ շիւպհէ էթմէզլէրիտիյսէ տէ,
Քրիստոս եահուտիլէր էօնիւնտէ միւճի-
զաթլա քէնտի ալահըզընը իսպաթ էթ-
մէ իշին չափուճագ կիթմէտի, վէ Ղազա-
րոսու եօլտիւքտէն սօնրա կիւմտիւլէր: Եօ-
լիւմիւնտէն տէօրթ կիւն սօնրա Քրիստո-
սուն օրայա կէլտիյինի Մարթա տույտու-
ղունտա գարշըւընա վարըպ, Լա՝ Բէպ-
պիմ, էյէր պունտա պուլունմուշ օլայը-
տըն գարտաշըմ էօլմէզ իտի, վէ լաքին
շիմտի տախի պիլիբիմ քի Լլահ սէնին

տիւէյինէ եօգ տէմէզ, տէտի, վէ Վրիս-
տոս տին ամէլինտէ Սարթայա մէթանէթ
վէրտիքտէն սօնրա, Սարիամ տախի Սար-
թաննն ըէճասննա պինայէն օրայա կէլտի
վէ հէմէգատր Լֆէնտիմիզ տէօրթ կիւն-
տէն պերի եօլմիւշ վէ գօգմուշ գարտաշ-
լարննա ճան վէրիպ տիրիլթտի:

Պունտան զիատէ ինճիլի շէրիֆ պու-
ազիզէնին հագգընա պիր շէյ նագլ էթ-
մէզսէ տէ, Վրիստոսուն իգքէնճէ վագ-
թընտա Գողգոթա տաղըննն իւթիւնտէ,
շամբարձումու վագթինտէ զէյթինլիք
տաղըննն իւզէրինտէ վէ Բուհուլահըն ա-
ռաքեալլարնն իւզէրինէ կէլտիյի զէման
Դուտսի շէրիֆտէ ախեր էհլի թագվա վէ
զահիտէ տիշ էհլիլէր իլէ պիրլիքտէ պու-
լունմասընա շիւպհէ եօգ տուր: Պուն-
տան սօնրա ճէմի ըավիլէրին զիւիմինճէ,
զուլմ վէ իզթիհատ վագթինտէ տինսիզ-
լէր էլինէ տիւշիւպ թիւրլիւ էզիյէթլէր-
տէն սօնրա պիրատերի Ղազարոս վէ գըզ-
գարտաշը Սարիամ իլէ պիրլիքտէ պիր
էէլքէնսիզ վէ տիւմէնսիզ կէմիյի գօնուպ
Լիւահըն գըլաղուզլուղուլա Սարսիլեայա
չըգըպ Սարթա Լիւնեօն վէ Լըլ շէհրի
արասընտա պիր քիւչիւք եէր եափըպ
զահիտանէ թէնհատէ եաշատը: Պու ա-
զիզէնին էօրնէյինէ պագարուգ չօգլարը
տախի տիւնեատան օրայա չէքիլիպ օնուն
էլի ալթընտա փաքլըգ վէ պիքիրլիքլէ
էօմր կէչիրմիշտիրլէր: () Թուզ սէնէ միւ-
թէմատի օրատա եաշատըգտան սօնրա,

էօլիւմինտէն պիր սէնէ էվվէլ տիւնեայր պըրադըպ տա կէօյէ կիտէճէք խապէրինի ալտը վէ տաճա զիատէ հազըրլանմաղա պաշլատը, վազըա վազթը կէլտիյինտէ պիր քէսքին հիւմնատան թուլթուլուպ եաթաղա տիւշտիւ, վէ Քրիստոսուն խաշ իւզէրինտէքի չէքտիքլէրինի տիւշիւնէրէք ճէմի աղըրլարընը Նլլաճա սունարըտը: Իօլմէսինտէն սէքիզ կիւն մուգատտէմ պիր սէմավի գաիտէ իշիտիպ հայրան օլտուղընտա գըզգարտաշընըն ճանընըն ճէննէթէ կիրմէսինի կէօրիւպ շազ օլտու վէ էօլիւպ պիր ան էվվէլ ծնունլա գաուշմայա տաճա զիատէ արզիւսիւ արթտը: Սոն կիւն՝ ղայրը տիւնեատան կէչմէ սաաթընը անլայըպ եաթաղտան զէվին իւզէրինի քէնտիյի գօմաղա բէճա էթտի, վէ էթրաֆընտա պուլընտնլարա խալլի նասիճաթ էթտիքտէն սօնրա՝ Քրիստոսուն խաշ իւզէրինտէ կէօյլիւ փէտէրինէ տէտիյի կիպի, Լա բէպ, ճանըմը սէնին էլինէ թէպիմ էտէրիմ տէյիպ սալիհլէրին ոյգուսունու ույուսուու:

Ա Պ Ր Ի Լ 10

ՍՈՒՐԻ ՅՈՎՍԼՓ

ԱՐԻՄԱԹԱՅԻ

ՏէօրԹ աւետարանիչլէր իւմուլմէն պու ազիզի, ոալիհ, էյլիքտար, վէ եահուտիլէր պէյնինտէ նամար վէ Փազուլէթլէ

տեյի տէմէ չալ էթմէրիյէ հագդընտա
էտինտիքէրի իթիպարը պէյան էտէրէր :
Պու ազիզ՝ Յիսուսուն սահիհ Սէսիհա օլ-
մասընա դալլինտէ ինանմըշա տա եա-
հուտիլէրտէն գորգտուղու իշին աշիքեարէն
օրթատա սէյլէյէմէզ խտի : Օնլարըն պէտ
վէ շէյթանի մէշվարէթլէրինէ հիշ պիր
թիւրլիւ իլհագ օլմատը վէ էթտիքէրի
իշէ հիշ պիր թիւրլիւ էյումէտի, վէլ հա-
սըլ փութփէրէսթ հիւքմիւ վէ նուֆու-
զույլա կիւնահարզ գուզույու էօլտիւր-
տիւքէրինտէ զպրի տայանամայըպ ծնուն
թէփապիլէրինտէն օլմասընը իգրար էթ-
տի, վէ գորգուսուզ Պիղատոսուն էօնինէ
փարըպ՝ նահագգ եէրէ սուչսուզուն էօլ-
մէսի իւզէրինէ շիքեսլէթ էթտիքտէն
սօնրա պարի ծնուն թէնինի քէնտիյէ փիշ-
քէշ էթսին տեյի եալվապտը վէ ըէճատը
գապուլ օլունտու :

Պիղատոսուն էմրիյէ Յիսուս խաչտան
աշաղա ալընտըղընտա՝ Յովսէփ եէնի վէ
թէմիզ պէզ ալըպ թիւրլիւ խօշպույ քիւն-
տիւրլէրէ պուխուրլատըգտան սօնրա քէֆն
իշինէ սարտը վէ փատիշահլար ատէթի
իւզըէ ալպյա Վոդգոթայա եագըն պաղէ-
սինտէ քէնտի իշին հազըրլանմըշ ճէտիա
թաշ ալթընտա կէօմտիւ : Յովսէփին ար-
զիւսիւ Լարատըքըսը իշին տահա կիւզէլ
վէ միւքէլէֆ մէզար հազըրլամայըտըյա
տա, վագթ կէչիպ ճուամ իրթէսի իւսթէ
կէլտիյի իշին չափուճագ պէյլէ էթմէյէ
մէճպուր օլտու : Վրիստա էֆէնտիմիզ՝

աղիզին պու կէօթերտիյի մուհապպէթէ պէտէլէն՝ իւշինճիւ կիւն իհեա օլտուգտան ոօնրա օնատա կէօրինիւ պէթէսէլի էթտի։ Պուշտան պէօյլէ Յովսէփ աշիքեարէն Քրիստոսու իգրար էտիպ պիփերվա օնուն իսմի շէրիֆինի փութփերէսթլէրէ վաղ էտեր իտի։ Լշինտէն կէլտիյի գատար Լուսքեալլարա վէ եէնի տէօնմիւշլէրէ եարտըմ էտիպ եահօւտիլէրին հրսրնտան հրֆղ էտեր իտի։ Պու թարղ իւզրէ Լլահա մագպուլ էօմի կէշիրտիքտէն սօնրա րամլա եանի Լրիմաթէմ շէհրինտէ քէնտի խանէսինտէ էօլտիւ վէ հարթէթ շէքտիյի Քրիստոսա ճէննէթտէ գափուշտու։

Ա Պ Ր Ի Լ 11

Ս Ո Ւ Ր Ի Լ Է Ո Ն

ՐՕՐԱ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ

ԱԼԱԶԱՆԻ իլիմէրտէ վէ իւնսիյէթ պապինտէ քեալիլ վէ գուուրսուլ օլուպ քիլիսէի շէրիֆին շան ու շէօհրէթի իլին չալըշտըղ վէ էթտիյի էյլէքլէրէ պինպէն պու ազիզ՝ ազիմ Լէօն իւնվանըյլա ատա օլունուր։ Քիւշիւքլիյիւնտէ րօմատա պիր մէքթէպէ դօնուլուլ ճէմի ազրանլարընտան իւսթիւն օլտուլու իշին րօմա հայրապետլէրի չօգ միւհիմմ մասլահաթլարտա Լէոնու գուլլանմըշ տրըլար։ Իւշինճիւ Խէքստոս րօմա փափասը էօլտիլիւն։

տէ Լէոն Բօմատա տէյիլ իտի. մերհու-
մուն եերինէ քէնտինին ինթիխապ օլմա-
սընը իշիթտիյինտէ իւք իպթա իւզերինէ
ալմագ իսթէմէտի, վէ լաքին սօնրա Նլա-
հըն իրատէթինէ գարշը գօմամաղ իշին
ճէմլաթըն արգուսինի թէքմիլ էթտի:
() ասիրտէ քիլիսէի շերիֆ չօգ եիւզտէն
գուլմ վէ իզթիհատ չէքիպ խասիմի հե-
րետիկոսլարա գարշը գօմանըն չարէսինի
պուլամագըտը: Լէոն տուայլա Նլահա
սրղընրպ եարտըմընը տիլէտիքտէն սօնրա
ֆիլիէն տախի տիւշիւնտիւքլէրինին իճրա-
սընը էթմէյէ էլ վուրտու:

Էր շէյտէն էվվէլ Բօմատա թէմէք-
քիւն էտէնլէրէ վազը վէ քէնտի էյի իպ-
րէթիյլէ քրիթթիյանա լայրգ էօմր կէշիւ-
մէյէ նասիհատ էթտի. Նթալիա թարա-
ֆընտա պուլունանլարա մէքթուպլար եա-
զըպ՝ պէտ միււամէլէրինտէն վէ կիւնահ
սէպէպլէրինտէն կէրի տուրմաղա ղայրէթ
վէրտի. վէ սօնրա մէշըրգտա օլան եպիս-
կոպոսլարա թէէտիրլի մէքթուպլար եօլա-
յըպ՝ քէնտիլէրէ սիփարըշ օլմուշ ճանլա-
րըն իւզերինէ պըրգ վէ ույանըգ տուրտուն-
լար տէյի թէմպիհ էթտի: () վագթտա
պիրի պիր արտը սըրա թէօրէմիշ հերե-
տիկոսլարըն դալաթ թալիմաթընը պա-
թալ էթմէ իշին քիւշիւք ժողովքլար-
տան մատա Վասըր քէօյիւնտէ եանի
Վաղկեղօնտա ալթը եիւզ օթուզ եպիս-
կոպոսլարլա պիր իւմուսի ժողովք էթ-
տիրիպ օնլարը իլգամ էթտի վէ քիլի-

սէի շերիֆին կերչէք վէ աօղըու էօյրէթ-
տիյի մատտէլէրի միւզարլէր էթտի:

Պու ուսլ իւզրէ մէշըրգ թարաֆընըն
մասլահաթընա նիզամ վէրաիքտէն սօնրա,
ղարպ թարաֆընաա զուհը էտէն գարղա-
շալըգլարը տախի սըրայա գօմաղա զայրէթ
էթտի: Ալլահըն գաղէպի ատտ օլունմուշ
չոնք տէնիլէն թաիֆէնին փատիշահը
Լթթիլա՝ ապքէրի քէսրէյլէ տէօրթ թա-
րաֆը ադընէթտիքտէն սօնրա Բօմա գրա-
լընըն թօփրաղընա տախի եիւրիւտիւ վէ
աթէշիլէ վէ գըլըճլախայլի միւքէլէֆ եէր-
լէրի խարապ էտէրէք Բօմայա աօղըու կէլ-
մէյէ եիւզ թուլթտու: Սուրը Լէոն ճէմի
չէհը հէյալիսինէ օրուճ վէ փէրհիզ վէ տուա
ըմարլայըպ զալիմին գարշըսընա պիզ-
զաթ կիթմէյէ գարար վէրտի: Աթթիլա
Սանթօվատա իքէն՝ փատիշահար եիւրէ-
յինի իսթէտիյի կիպի չէվիլէն կէօյլէր փա-
տիշահընա իլթիճա էտիպ՝ ալայ էսպայընը
կիյինտի վէ տէօրթ եանընա Բօմանըն իլէ-
րի կէլիր քահանալարընտան վէ աշխար-
հահանալարընտան ալըպ գարշըսընա չըգտը:
Աթթիլայը կէօրտիւքլէրինտէ Լէոնտան
պաշգա հէփիսի իքրամէն եէրէ գափան-
տըլար վէ Լէոն սէրպէսթլիլէ զալիմին եա-
նընա վարըպ թիւրլիւ ագիլ սէօղլէրտէն
սօնրա՝ զայրը իլէրի կէլմէյիպ կէրի տէօն-
մէյէ եալվարտը: Աթթիլա պու լագըր-
տըլարը իշիթտիյինտէ թիթրէմէյէ պաշ-
լայըպ ռէճաւընա եօգ տէյէմէտի վէ սէօ-
ղիւ միւճիպինճէ կէրի տէօնմէյէ գարար

վերտի: Սօնրա բիճալ քիպար թագքմը
նէ իչին պիր սիլհասըզ փուսաթարզ փա-
փազըն սէօզինէ գանրպտա կերի տէօնտիւն
տէտիքլէրինտէ, Լթթիլա՝ օ սիլհասըզ
տէտիյինիզ ատէմին եանընտա պիր ախէր
փւլքէրէմ քիշի կէօրտիւմ քի գըլըճը
չէքմիշ տուրուրուտու, վէ սէօզինէ եօզ
տէտիյիմտէ վուրուպ էօլտիւրմէյէ էօրֆէ-
տէրիտի տէյի ճէվապ վէրտի: Պու ա-
զիմ վէ հիքմէթլի ֆիւթուհաթտան սօն-
րա Բօմայաավտէթ էթտիյինտէ նէ գատար
ազամէթ վէ տարաթ իլէ գապուլ օլուն-
մուշ տուր, տիլ իլէ թապիր օլունմատըգա-
պիլսիզ տիր:

Պու վագըատան պիր գաչ սէնէ սօնրա
Լեզդքտիա սուլթանըն ֆիթ վերմէսիյէ
Վանտալարըն փատիշահը Գենսերիկուս Բ-
թալիայա եիւրիւտիւ: Պու խաին արիւ-
սեան՝ փութփէրէսթ Լթթիլատան զալիմ
վէ զըլմքեար չըգըպ՝ օնտան զիատէ ճէ-
մի քրիսթիյանլարըխըրփալատը, վէ Բօմա-
յա գատար եագլաշտը: Սուրբ Լէոն Լթ-
թիլայա էթտիյի կիպի, պունուն տախի
գարըսընա չըգըպ՝ ճէմի ճէմիաթըն խա-
քի փայինէ տիւշիւպ էթտիյի նիյազը գա-
պուլ էյլէսին տէյի ըէճա էթտի, վէ լա-
քին պու տէֆա պիր փութփէրէսթտէն
պուլտուղու քէրէմի պու արիսեանտան
պուլամայրպ մահզուն օլտու: Օլալիմ
Գենսերիկուս կէյտի Բօմայա կիրտի, վէ շէ-
հիրի եաղմա էթտիքտէն սօնրա չօզլարընը
տախի թութուպ էսիր կէօթիւրտիւ: Լա-

քին սուրբ Լէոնուսն ընծասունա իթիպա-
րէն հիչ գան տէօքմէտի վէ պաշ քիլիսէ-
լէրէ էլ տօպանտըմատը: Պենսերիկոս
կիթաիքտէն սօնրա, աղիզ՝ ալանիյէթէն
վազ վերիպ՝ շէհր էհալիսինին Ալահըն
թէմպիհի իւզըն էօմր կէշերմէյիպ քէնտի-
յի ինճիթաիքլէրինտէն պու ուգուպէթ
պաշլարընա կէլմիշ տիր աէտի, վէ պուն-
տան պէջլէ կիւնահլարը վէ թադսիրաթ-
լարը իւզերինէ փիւշման օլուպ Ալահըն
պարըշմանըն եօլունու էօյրէթտի: Ասիր-
լէրի տախի գուրթարմաղ իչին խայլի ագ-
չա թօփ էտիպ գապիլի հալ իւզըն էօյ-
սիւզլէրի թէսէլլի էթտի: Պու կիունէ եիր-
մի պիր սէնէ Քրիստոսուն քիլիսէսինէ շան
վէ շէօհրէթ վէրմէ իչին փէտերանէ չա-
լըշտըգտան սօնրա էնճամ Լէֆէնտիմիզին
461 թարիխինտէ օլ գատար էյլէքլէրինին
պէտէլինի ալմաղ իչին սէատէթ մէքէանը
ճէննէթէ տալէթ օլունտու:

Ա Պ Ր Ի Լ 12

ՍՐԲՈՒՀԻ ՃԷՆՈՎ ԼԳԸ

Կ Ո Յ Ս

ՍՐԲՈՒՀԻ ՃԷՆՈՎէֆա Քրիստոս էֆէն-
տիմիզին 422 սէնէսինտէ փարիզ շէհրինէ
եագըն պիր մահալտէ տիւնեայէ կէլտի:
Աթալարը Աւերոս վէ Ճերունցիանէ գա-
տար տիւնեաճա ֆուգարէ իտիլէրսէ տէ
ֆազուլէթ պապինտէ զայէթլէ զէնկին օ-

լուսւոյ ճշնովեֆաննն թերպիյեսինէ մու-
գայեէտ օլտուլար: Թա քիւչիւք չաղըն-
տա իքէն մէլէք միսլի քէմալիյէթի, ա-
րիֆլիյի վէ հաղիմիյի թէտճճիւս օլունա-
ճագ շէյ իտի: Օտէր եպիսկոպոսու սուրբ
Գերմանոս՝ եօջճուլուղունտա ճէմիաթ ա-
բասընտա աթալարընըն եանընտա ճէնո-
վէֆայր կէօրիւս իհնամի ըկպպանէ իլէ,
Սուլթու սիղէ, Ղլահ պէօյլէ պիր քեա-
միլ վէ զահիտէ էվլատսահիպի էթմիշ տիր.
ղայրէթի էլտէն պըրագմայըս մասըմըն է-
յի թերպիյէ օլմասընա տիգգաթ էտին.
Ղլահըն հազզ էտիս խօշլանտըղը ճանլար-
տան պիրիսի օլաճագ տըր, տէտի: Լը-
թէսի կիւն եինէ քէնտի ճէնովեֆայր էօ-
նիւնէ ալըս թիւրիւ փետէրանէ նասի-
հաթլարտան սօնրա թէրքի տիւնեա էտիս
Բրիտոս իշին պիքիրանէ փաքըղլա եա-
շամայա էօյիւթ վէրտի: ճէնովեֆա Պէ-
նիմ տախի արզում վէ գարարըմ պուտուր
տէտիյինտէ՝ աղիզ Գերմանոս շագ օլուս
պիր քիւչիւք խաշ հէտիյէ էթտի, վէ ա-
խէր ալթուն վէ ինճի կերտանլըզլար եէրի-
նէ պունու պօյնունա թագտա՝ հէր վագթ
Ղլահա վէրտիյին սէօղիւն իճրասընա զայ-
րէթ էյլէ, տէտի: ճէնովեֆա հէր կիւն
եաշըյլա իպատէթ վէ ֆագըւլէթ խուսու-
սինտէ տախի պիւյիւյիւս, տուտընա,
իշինէ վէ ախէր իպատէթ թալիմաթլարը-
նա մուգայեէտ օլուրուտու: Պիր կիւն վա-
լիտէսիլէ պիրլէքտէ քիլիսէյէ կիթմէյէ
րէճա էտիս՝ արզուսինէ էրէմէտիյինտէ

նապիեանէ թէվէքքիւլիլէ թէքրար վէ
 թէքրար վալիտէսինի կէօթիւսիւն տէյի
 պիհուզուր էտէրիաի. վալիտէսի թէքրար
 օլմազ տէտիքտէն մատա պիրտէ սիլէ վուր-
 տու, վէ անի վահիտտէ կէօզլէրի կէօր-
 մէզ օլտու: Այլիտէսի էթտիյի գապա-
 հաթը թանըտը, վէ գըզը Ռէնսվէֆա մէր-
 համէթէ թէփրէնիպ չափուճագ օնուն ի-
 չին տուպյա տուրտու, վէ սօնրա սու կէ-
 թիրիպ իւզէրինէ խաչ նիշանը էթտիքտէն
 սօնրա վալիտէսինի կէօզլէրինի եայգալըպ
 աշտը, վէ պու՝ միւճիզէթլէրինին իւքի
 օլտու:

Օն տէօրթ եաշընա կիրտիյինտէ պիր
 գաչ ագրանը պիքրլէրլէ եպիսկոպոսուն
 հուզուրինէ վարըպ քէնտիսինի մանասթը-
 րա ալմաղա րէճա էթտի: Րէճասը գա-
 պուլ օլունտուզունտա պիքիրլիյինի Ղլա-
 հա սունուպ էօլիւմինէ գատար փաք էօմր
 կէչիրմէյէ ահտ էթտի: Աթալարընըն
 էօլիւմինտէն սօնրա փարիզէ կիտիպ գահի-
 տէ սաղտըճ գատընընըն եանընտա օթուր-
 տու: Ալլահ ճարիյէսինին սապրընը թէ-
 ճրիպէ էթմէ իչին իւզէրինէ պիր վէճա
 քէյֆսիզլիյի էօլլատը վէ սօնրա թէքրար
 շիֆա վէրիպ ատընը շէհր իչինտէ պու կիու-
 նէ չալ էթտի: Հոնք աէնիլէն միլէթին
 գալիմ փատիշահը Ղթ թիլա հատուղ աս-
 քէր իլէ էօլա չըզըպ փարիզ իւզէրինէ
 կէլիօր տէյի իշտիլտիյինտէ, էհալիի
 մէմէքէթ ալթ իւսթ օլուպ շէհրտէն գուչ-
 մաղա գարար վէրտիլէր: Ապին Ռէնս-

վէֆա Ալլահա սրղընլայ՝ դաշմասընլար վէ տուա վէ օրուճ վէ փերհիղէ զալիմին հազգընտան կելիրիզ աէյի օնլարա եւրէք վէրիպ քէնտի տախի սըտգ իլէ Ալլահա րէճա էթտի: Աղեղէնին տուասը գապուլ օլունտու, վէ Նթթիլա փարիզէ կելիր իքէն պիր տէ հիչ պիր վէսիլէսիզ Ֆիքրինի վէ եօլունու չէվերիպ պաշգա մահալէ կիթտի:

Պիր պաշգա տէֆա շէհր իչինտէ գըթլըզ օլուպ չօգ աոէմլէր աճըղընտան էօլտիւյիւնտէ ճէնովէֆանըն եւրէյի պու սէֆիլլէյէ տայանմայըպ՝ պիր կէմլէյէ պինտի վէ ախէր վիլայէթլէրէ կիտիպ օն պիր պուլտայ եւրլիւ կէմի պուլտուպ պիլէսինճէ ալալ կէթիրտի: Ախտիպ կէլմէսինտէ էթտիյի միւճիղաթլարըն սայըսը զայէթ չօգ տուր: Պիր կիւն իչինտէ շէյթան եէսիրլիյինտէն օն իքի ճան գուրթարտը, պիր քիլթրիւմիւ եւրրիւթտիւ, վէ ամալարըն կէօզլէրինի աչտը, վէ իւմիտսիզ խասթէլէրէ շիֆա վէրտի: Եօլիւմիւնէ գատար Ալլահա Ֆիտա էթտիյի պիքիրլիյինի փաք սագլայըպ պու խուսուտտէ ինսանտան զիտտէ մէլէքլէրէ պէնզէր օլտու: Վէֆօինի զապթ էթմէ պապինտէ թէնինէ վէրտիյի իոքէնճէլէր պէլքի չէօլէրտէ եաշայան գահիտլէրի տէ կէչիրմիշ տիր. օն պէշ եաշընտան էլլի եաշընատագ հաֆթատա իքի տէֆա եէմէք եէր իտի, վէ եէտիյի տախի պագլա վէ արփա ունուտան եափմա գուրուէքմէք իտի: Սօնրա Լպիսկոպոսուն էմ

ընյէ պագէն պիր ազ պալըդ փարչասը վէ
 պագլա աախի եէաի, վէ լաքին շարապ
 իշմէյէ հիշ պիր թիւրլի գայլ օլմատը:
 Վալպի Ալլահըն մուհապպէթիյէ թու-
 թուշմուշ օլտուղու իշին կէօպէրինի կէօյէ
 գալտըրըպ Քրիստոսուն իւզէրինէ տիւ-
 շինտիւյինտէ էօքիւր էօքիւր աղլամա-
 տան աշաղա պագամազըտը: Ալլահըն իհ-
 թիշամընա օլան զիւլ վէ կիւնահտան զայ-
 րի եէր իւթիւնտէ քէնտիյէ պիր տէրտ
 եօղուտու, օլ պապտէ Սայատան պիւյիւք
 օրուճուն շարշամպա կիւնիւնէտէք պիր
 քիւշիւք օտա իշինտէ գափանըպ օրուճ,
 փէրհիզ վէ սուալա՝ օլ կիւնլէրտէ էթ
 քէսիմի սէպէպիյէ օլան կիւնահլար իւզէ-
 րինէ Ալլահտան աֆվ տիլէր իտի:

Պու գատար զահմէթլէրտէն Ալլահըն
 սէվկիւլիւ ճարիյէսի ճէնովէֆա պիր ա-
 ղըր իլէթէ ուղըայըպ ազ վագթ իշինտէ
 արզու չէքտիյի Յիսուսու կէօյտէ կէօրմէյէ
 կիթտի, վէ փարիզ շէհրի չօդ միւսիպէթ-
 լի պէլսլար արաւընտա պու ազիզէնին շէ-
 ֆաաթըլա խալաս պուլտուղու իշին քէն-
 տի հիմայէթչիսի աատ էթմիշ տիր, վէ
 Քլօվիս փատիշահ վէ էհլի Քլօտիլտ սուլ-
 թան քէնտի տէվլէթի էյեամլէրինտէ պու
 ազիզէնին մէզարը իւզէրինէ պիր կիւզէլ
 վէ միւքէլէֆ քիլիսէ պինա էթտիրմիշ
 տիրլէր:

ՍՐԻՈՒՀԻ ՄԱՐԻԱՄ

ՄԱԳԴԱԴԵՆԱՅԻ

ՍԻՆԱՋ ԹԵՏԻՔԵԼԵՐԻՆԻ ձերտանէ ընտո
 էտիպ Քրիստոսուն մուհապպէթիյէ Թու-
 Թուշտուղու իշին ինճիլի շէրիֆտէ մէտճի
 օլունան Սարիամ Սագգաղենացի Վուս-
 սի շէրիֆէ եագըն Իեթանիա շէճրինտէ
 զէնկին վէ օճագղատէ աթալարուան տիւ-
 նեայէ կէլտի: Պիր տախի Ղազարուս իս-
 մինտէ գարտաշք վէ Սարթա նամիյլէ գըղ
 դարտաշք օլմասընը ինճիլի շէրիֆին նա-
 գլինտէն պիլիլիլ: Աթալարընըն էօլիւ-
 միւնտէն սօնրա արալարընտա միրասը փայ
 էտիպ քէնտիյէ Սագգաղէ քէօյիւ տիւշ-
 տիւյիւ իշին Սարիամ Սագգաղենացի իւն-
 վանըյլա ատոտ օլունտու: Սուրբ Ղուկա-
 սըն ֆէճվինճէ Քրիստոսա ինանըպ տէօն-
 մէսինտէն էվվէլ շէճը իշինտէ պէլլի վէ
 նամտար կիւնասքեար ըտը: Մէղքիւրուն
 նագլինճէ Քրիստոս էֆէնտիմիղ Սարիա-
 մը եէտի շէյթան էսիրլիյինտէն գուրթար-
 մըլ տըր: պագի լավիլէր շէյթան իամիլլէ
 ղայրը չօղլարընտա տա զուհուր էթմիշ ճին-
 լէրի, վէ պագիլէր տախի չօգ թիւրլիւ շէյ-
 Թանի կիւնասլարը անլայրպ մանասընը
 վէրիլլէր: Հէր նէ հալ իսէ էվվէլ կիւ-
 նահքեար օլուպ տա, սօնրա տէօնմէսի ամ-
 մէյէ մարուֆ տուր:

Ղէմի սուրբ պապալարն զհեծիննճէ
 Սարիամն տեօնմէսինէ զըզդարտաշը
 Սարթա սէպէպ օլտու . պիր տէֆա Վրիս-
 տու առէթի իւզրէ Սարթաննն էվինէ կէ-
 լիպ վազ վէ բուհանի սուհպէթլէր էթտի-
 յինտէ, Սարթա՝ զըզ զարտաշը Սարիա-
 մը կէլ, տինլէ տէյի տավէթ էթտի: Սա-
 րիամն տեօնմէյէ ֆիքրի տէ եօղուտոյսա
 տա Վրիստոսու կէօրմէ վէ սէօզլէրինի
 իշիթմէ հէվէսիլլէ կէլտի, վէ սօնրա եա-
 վաշ եավաշ Բլահն լւթֆույլա կէօզ-
 լէրի աշըլըպ պուլունտուլու հալի անյատը
 վէ աղիմ կիւնահ.քեարտան՝ աղիմ թէվ-
 պէքեարա տէօնիւպ հէմէն Վրիստոսու
 արամայա պաշլատը: Վրիստոս՝ Սիմն
 իամինտէ պիր փարիսեցիսին խանէսինտէ
 էօյլէ թաամը էտէյօրուտու, Սարիամ
 պունու իշիթտիլինտէ՝ պաշգա վազթա
 պէքլէմէյիւ վարար էօնիննէ գափանտը վէ
 էօքիւր էօքիւր կէշմիշ կիւնահլարը իւզէ-
 րինէ աղլայարագ աֆվ տիլէտի: Աէօրէն-
 լէր վէ իշիտէնլէր վէ թանրյանլար քէն-
 տինին պու թարղ հարէքէթինի մասիսա-
 րա էտիպ կիւլէրլէր տէյի տիւշիննմէտի .
 տիննեայա ասըմ չավ օլմուշ կիւնահ-
 քեար ըտըմ, տիննեա ալէմ տախի կիւ-
 նահլարըմտան իքրահ էտիպ շիմտի Վրիս-
 տոսուն էնտէսինէ կիթմէմի կէօրսին տէ-
 տի: Աէօղինտէն ագան եաշլար սէլ կի-
 պի րէվան օլուպ գուրթարըծըրննն պագ-
 լարընը եպլգատը վէ սաշլարըյա սիլտի:
 Օնտան սօնրա պիր զիգըյմէթ խօշպույ

եաղ շիշէսի ալըս Բրիստոսուն ազիզ ա-
յապարընա սիւրտիւ վէ թէքրար պէ թէ-
քրար աշգ ու իպատէթ իլէ պուս էթտի:
Լճկէլլէ ճէմի պու խըլմէթի արասընտա
աղըլլա պիր շէյ սէօյլէմէտի, վէ լաքին
կէօթէրտիյի ալըսգ կէօնիւլիւլէք, իզ-
հար էթտիյի աշգ ու մուհապպէթ, վէ
կէօգիւնտէն ագան կէօզ եաշարր տիլ ի-
լէ թապիր էտէմէյէճէյի շէյլէրի իֆատէ
իֆատէ Բրիստոսա անլաթարլար, վէ ծնա
պինայէն գալպի թանըյան Բրիստոս՝ ծնու
թէսէլլի էթմէ իշին՝ կիւնաշլարըն աֆվ
օլմուշ տուր տէյի միւթտէ վէրիպ՝ իթի-
մատըն իլէ գուրթուլտուն, վար սաղըղըս,
տէտի: Պունտան էվվէլ Բրիստոս՝ Սի-
մոնու թազիրլէյիպ Սազգալէնացինին
էթտիքլէրինի էօյտիւ, վէ պու թազիրին
սէպէպի տախի՝ Բրիստոս կերէք փէյղամ-
պէր օլսայըտը, Սարիամըն կիւնաշքեար
օլտուղունու պիլմէլի վէ ծնու եանընտա
պըրագ մամայըյըտը տէյի տիւշիւնմէսի օլ-
տու. վէ լաքին Բրիստոսուն սուալարըն-
տան իլգամ օլուպ հագգ վէրտիյիտէ՝
Բրիստոս թէքրար սէօզիւ Սարիամա չէ-
վիրիպ՝ Պէնի չօգ սէվտիյի իշին՝ չօգ կիւ-
նաշլարը տախի աֆվ օլտուն տէտի:

() Լահզէտէն ազիզէնին գալպի Բրիս-
տոսուն մուհապպէթիլլէ մէմու օլուպմէր-
տանէ հէր վարաղը եէրէ վարըր վազընը
տիլլէր իտի: Բրիստոս էֆէնախիմիզ տա-
խի նէ գատար ծնտան խօշանտըլընը Սար-
թանըն տիւնեէվի վէ կէշիճի շէյլէր իշին

չալըշտորդներ եիւզիւնէ վուրուպ՝ Մարիամն թուլթաուղաւ եօլ տահա էյի տիր վէ էճրի զայպ օլմազ տէմէսիյլէ պէյան էթտի։ Օլատիկտէն ալթը կիւն էվվէլ Քրիստոս ույուզլու Սիմոնուն խանէսինէ կիթտիյինտէ Ղազարոս տախի տավէթլիլէր տէն պիրի օլուպ սօֆրատա պէրապէր օթուրուրուտու վէ Մարթա խըզմէթ էտէր իտի։ Մարիամ պաշգա շէյէ ֆիքր դօմայըպ պիր խօշպույ վէ պէհալը պէլսամ իլէ Քրիստոսուն պազլարընա վէ պաշընա եաղ սիւրաիւյիւնիւ Յուդա կէօրտիւյիւնտէ՝ Նէ իչին պօշ եէրէ պու եաղ թէլէֆ օլտուտէյի սէօյլէմէյէ պաշլատը. վէ լաքին Քրիստոս՝ զամմազը թէքթիր էտիպ՝ Մարիամն աւմէլի խայրիյէսինի էօյտիւ, վէ պու վազըա ինծիլ շէրիֆին վազ օլունտուղու մահալլէրտէ միւսթազիլ վազ օլունտէյի թէմպիհ էթտի։ Քրիստոսուն իսքէնճէսի վազթինտէ ազիզ պիքը Սէրեհմէ պիրլիքտէ եարատըճըսընըն սօն լագըրտըլարընը պիր տէֆա տախի իշիթմէ իչին Գողգոթա տաղընա կիթտի, վէ Յիսուսուն էօլմիւշ թէնինի գուճաղընա ալտըլընտա աղլայարազ էօփտիւ վէ տահա մուհապպէթի թէրազգի պուլտու։ Քրիստոս կիւմիւլտիւքտէն սօնրա Գուտսի շէրիֆէ կիթտի վէ պազար կիւնիւ երքէնլէյն ախէր իպատէթքեար գարըլար իլէ պիրլիքտէ Քրիստոսուն ազիզ թէնինի խօշպույ եաղլարա եաղլամա միւրատըյլա մէզարա տօղլու վարտը. եօլաա կիտէր իքէն Պիղա-

տոսուն՝ մեզարը կեօղէթմէ իչին գօտուզու
պէքճիլէրիւզէրինէ պիր շէյ տիւշիւնմէյիւ
մէզար գափաղը աղըր թաշը նաօրը գալ-
տըրաճաղըզ տէյի գայա էտէր իտի: Ա է
լաքին օրայա եէթիշտիքէրինտէ թաշը
պիր թարաֆա տէվիլմիշ վէ մէզարը ա-
շըգ պուլուպ հայրան օլտուլար, վէ իշէրի
կիրիպ Քրիստոսու պուլամատըվլարընտա
պիրիպիրինէ պագըպ տիւշիւնիւքէն պիր
մէլէք կէլտի վէ արատըղընըզ պունտա տէ-
յիլ տիր տիրիլտի միւթտէսինի վէրիպ, չա-
փուճագ վարըն առաքեալլարա տախի խա-
պէր վէրին տէյի թէմպիհ էթտի: Օնտան
սօնրա պաշգա մահալտէ Քրիստոս պիր
պաղընպան քիսիէթիլլէ կէօրիւնիւպ օնու
թէսէլլի էթտի վէ գըրգ կիւն զարֆընտա
չօգ տէֆա, վէ Համբարձում կիւնիւնտէ
ախէր թէվապիլէրիլլէ պիրիքտէ օնուն
կէօյէ կիթմէսինի վէ պատէհու Բուհուլլա-
հըն առաքեալլարըն իւզէրինէ կէլմէսինի
կէօրիւպ թէսէլլի օլմուշտուր:

Ճիւզի վագթ միւրուրինտէն սօնրա եա-
հուտիլէր Քրիստոսուն Ալլահըղընա շէ-
հատէթլէք էտէն Ղազարոսու չէքէմէյիւ
քրիսթիյանլարա գարշը պիր շիտտէթլի
իզթիհատ չըգարտըլար, վէ պիր թագրիպ
Ղազարոսու էլէ տիւշիւրիւպ գըրգարտա-
շը Մարթա վէ Մարիամա պիրիքտէ պիր
քիւրէքսիզ, եէլքէնսիզ վէ ռէյիգսիզ
կէմի իչէնէ գօյուպ էնկինէ սալը վէրտիլէր,
լաքին Ալլահ գուլարըրյա պէրապէր օլուպ
սաղ սէլիմ Մարսիլեայա չըգարտը, վէ Մա-

րիամ քէնտի իպրէթի վէ վազըյա չօգ-
լարընը տօղըու տինէ տէօնտիւրաիւքտէն
սօնրա պիր տէրէ իչինէ չէքիլիպ օթուզ
սէնէ միգտարի գօլիպա իչինաէ եալընըզ
մէլէք միպի էօմը կէշիրէրէք եաշատը:
Վրիստոսուն չէքտիյի էզէյէթլէր իւզէրի-
նէ վէ քէնտինին կէշիրտիյի էօմը թարիգի
իւզէրինէ տիւշիւնտիւյիւնտէ էօքիւր էօ-
քիւր աղլայարագ զէմինի ըսլատըրըտը.
ազիզ պապալարըն զիւիմինճէ չօգ տէ-
ֆա օ մաղարա իչինտէ մէլէքլէր վէ Վրիս-
տոս էֆէնտիմիզ տախի ազիզէյի կէօրմէյէ
կէլիպ թէսէլլի էթմիշ տիրլէր: Լօլիւ-
միւնտէն պիր գաշ կիւն էվվէլ սէմավի
մէլէքլէրտէն պիր քիլիսէյէ կէօթիւրիւիւպ
Վրիստոս էֆէնտիմիզին ազիզ թէնինի ալ-
տըգտան սօնրա վաք ըուհինի հատրէթ
չէքտիյի կէօլլիւ ութթասընըն էլինէ թէս-
լիմ էթտի:

Ա Պ Ր Ի Լ 14

Ս Ո Ւ Ր Ի Ա Ի Գ Ի Ա

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

ՈՐՄՁԴԱՆ, ՍԱՅԻՆ

ՎԷ ԲԵՆԻԱՄԻՆ ՍԱՐԿԱՒԱԳ

ԸՐԴԱ եախօտ ()տա, պիրինճի Յազկերտ
աթէշփէրէսթ փատիշահըն վազթինտէ ա-
ճէմիսթան թարաֆլարընտա պիր ֆազի-
լէթ սահիպի եպիսկոպոս ուտու. պու ազիզ՝

Ելլահ աշգըսլա թու թուշուպ Բճէմէրին
աթէշխանէսինի եագըպ խարապ էթտի:
Փատիշահ զազապա կէլիպ աթէշխանէյի
եէնիտէն եափսըն տէյի Բբդայա էմր էթ-
տիյինտէ սէօղիւնիւ տինյէմէտի, հաթթա
օնլարըն թափտրղը ալլահլար եալանճը վէ
ուսթալարը շէյթան օլմասընը իսպաթ է-
տիպ մասխարա էթտի: Փատիշահ պու
սէօղէրէ ինֆիալ էտիպ աղիզի կէօղիւ էօ-
նիւնտէ էօտիւրթտիւքտէն սօնրա քրիս-
թիյանլարա գարշը պիր գաթի զուլմ չը-
գարըպ չօղուշու նահտտակ էթտի. վէ
պու աղիզէրին արասընտա մէմտուշլարըն
աւոր պուշլար տրը:

ՈՐՄՁԴՆ. Յագկերտ պու աղիզէ Վրիս-
տուտու ինքեար էթտէյի զօր էթտիյինտէ,
Սոլլթանըմ, խրղմէթքեարլարընտան պի-
րի, սէնի փատիշահը վէ սահիպի օլմասընը
ինքեար էթտէ, գաթլէ միւսթէհագգ օլ-
մագմը. կէօյլէր փատիշահընըն գուլույում,
նասըլ սահիպիմի վէ եարատըճըմը ինքեար
էտէպիլիրիմ տէտիյինտէ, փատիշահ խէճիլ
օլուպ աղիզի մանսըպընտան ալլ էթտի վէ
տէվէլէր գաթարընը կիւթմէյէ եօլլատը:
Սօնրա ինճէ քէթէն պէզինտէն պիր կիւ-
զէլ կէօմլէք եօլլայրպ, իւք պիւյիւքլիւյիւ-
նիւ խաթրընա կէթիր, պիր ֆագիր տիւր-
կեր էվլատը Յիսուսու պըրագ տա՝ կէլ զայպ
էթտիյին մանսըպըն ալ վէ տիւնեանըն սէ-
ֆասընը չըգարտէյի աղիզէ թէքլիֆ էթտի,
վէ լաքին Որմգղան հէտիյէսինի ըտտ է-
տիպ՝ կէօմլէյի եըրթընճա՝ Յագկերտ էօ-

քելէնիպ ճէլլատ եօլլատը վէ պաշընը քէսթիրտի:

ՍԱՅԻՆ. Յազկերտ պու ազիզի էօրֆ վէ վատ իլէ յէնտի մէզհէպինէ տէօնտիրէ մէտիյինտէ եանընտա պուլլունան սայըսըզ խըզմէթքեարլարընը ալըպ իչլէրինտէն էն էտնասընը վէ ֆէնասընը իւզէրինէ նազըր թայեին էթտի, վէ էհլինի տախի էթպաաւ լարընտան պիրինէ վէրտի: Սային Քրիստոսուն խաթրը իչին շազ եիւրէյլէ պու ըզալէթէ թէհամմիւլ էտիպ էօլլամինէ տէք օնու վազ վէ իգըար էթմէտէն վազ կէլմէտի:

ԲԵՆԻԱՄԻՆ. Պու ազիզ սարկաւազ վէ Բուհուլլահա մէմըւօլլապ սերպէսթ Քրիստոսուն վազ էթտիյի իչին աթէշփէրէսթ լէրտէն թուլթուլլապ չօգ քիւթէք եէտիք տէն սօնրա զընտանա աթըլտը վէ իքի սէնէ միգտարի օրատա գալտը: Քիւչիւք թէոգոս գրալըն էլչիլէրի Յազկերտէ կէլտիք լէրինտէ Բենիամինին ազատէլիյի իչին ընճա էթտիլէր, օ տախի ընճալարընա պինայէն՝ Նճէմլէրտէն քիմսէյի քրիսթիյան լըղա տէօնտիրմէյէճէյինէ Բենիամին սարկաւազ պիր էլէազըսը վէրիրտէ՝ ընճանըզ գապուլ օլուր տէյի ճէվապ վէրտիյինտէ, ազիզ տէօնիւպ՝ Նըլահըն լութֆունու մէն էտիպ մալընը սազլայան խըզմէքեար միսլէ ազապ չէքմէք միւհալ գապիլինտէն տիր տէլէրէք, ըիգա վէրմէտի: Նզ ճիւմլէ վաաիշահ էլչիլէրինին խաթրը իչին գօյ վէրտի, վէ ազիզ եինէ վազ վէրիպ չօղսւնու տօլ-

բու տինէ չէվերտիյի տույուլտուղունտու
 թէքրար թուլթտուլար վէ էլէրինին պագ-
 լարընըն թըրնագլարընա սիվրի գամըշլար
 սօգուպ սէլ կիպի գան ագըթարլար, վէ
 պունա տաիր ասէր եղէյէթլէրտէն սօնրա
 Լֆէնտիմիղէն 418 սէնէսինտէ էօլտիւր-
 տիւլէր:

ՍՈՒՐԻ ՓԵՆԳՐԵՏԻՈՍ

Պա՛ աղիզ Գրիճիա էյալէթինտէ օ-
 ճագղատէ աթալարտան տինեայա կէլ-
 տի, վէ քիւչիւք եաշընտա իքէն աթա-
 լարը էօլիւպ քէնտի էօյսիւզ գալտը:
 Վիփիլէտիանոս գրալըն սէվիլիւլիսիւ
 Վլէտօնիոս փէտէրի՝ էօմրիւնիւն սօն կիւն-
 լէրինտէ էվլատընը պիրատէրինէ թէսիմ
 էտիպ չօճուղուն թէրպիլէսինէ էյի մու-
 գայէէտօլսուն վէմիրասընը տախի գայը-
 սըն տէյի ըսմարլատը: Վլէնտի էօլտիւք-
 տէն սօնրա ամուճատը Ղիոնէսիոս գար-
 տաշընըն վասիլէթինէ մէպնի չօճուղու
 եանընա ալտը վէ քէնտի էվլատը նա-
 զարըշլա պագըպ ճէր իգթիգասընը գայը-
 ըրըրտը: Պիր գաշ սէնէ սօնրա գարտա-
 շընըն չօճուղա պըրագտըղը միւլքլէրի կէօ-
 ըրիւպ թէֆթիշ էթմէ իչին Բօմայա կիթ-
 տի, վէ օ էսնալէրտէ օրատա քրիսթիյան-
 լարա գարշը պիր քէսքին իգթիհատ չը-
 գըպ չօղունու զալիմանէ իսքէնճէլէրլէ էօլ-

տիւրիւրիտիւնը : Պիտնեսիոսուն օթուր-
տուղու սօգագտա վագթին սրբազան փա-
փը կիզլի պիրէվտէ օթուրմուշուտու : Պու
ազիզին Ֆագուլէթի հագգընտա նէգատար
չօգ շէյ իշիթմիշիտիյսէ տէ եինէ կիտիպ
կէօրիւշմէյէ ճէսարէթ էտէմէզ իտի,
անճագ քրիսթիյանլարըն թուլթաու-
ղու եօղու վէ տինլէրի իչին նահագգ եերէ
շէքտիքլէրի իսքէնճէլէրի կէօրտիւյիւնտէ
մուհապպէթի արթտը վէ քէնտի մէզ-
հէպինտէն իքրահ էթմէյէ պաշլատը : Պիր
կիւն զայրի սապր էտէմէյիպ տահա էյի
վուգուլ օլմաղ իչին կիզլիճէ սրբազան
Քահանայապետէ վարտը վէ տին իւզէ-
րինէ սէօզ աշուպ արզիւսինի պէյան էթտի,
վէ եիրմի կիւն եէյէնի փանգրատիոս իլէ
պերապէր քրիսթիյանա միւթէալ իգ թա-
լիմաթը էցրէնտիքտէն սօնրա վաթթիղ
տախի օլտուլար :

Արդուլէրինէ եէթիշտիքլէրի իչին գալպ-
լէրինտէքի տույտուգլարը մէսրուրիյէթի
թարիֆ վէ թասֆիֆ էթմէք միւհալ գա-
պիլինտէն տիր . իքիտի պիրտէն հէմէն թա-
նըյըպ սէվտիքլէրի Քրիստոսուն խաթրը
իչին գանլարընը տէօքմէք հէվէսիյէ գրա-
լըն հուզուրինէ վարըպ քրիսթիյան օլմա-
լարընը տույտուրմագ իսթէտիլէրտէ տէ
սուրը հայրապետ իզն վէրմէյիպ քէնտի
թաթըլ տէօզլէրի վէ էյի իպրէթլէրիլէ
չօգ տինսիզլէրի քրիսթիյան տինինէ շէ-
վիրտիլէր, վէ Ֆագըր վէ ըէնճիտէ իչին-
տէ պուլունանլարա մալարընը տալլատլպ

Թէսէլլի էթտիլէր: Ալլահ ազիմմիւշշան
հազրէթլէրի 'Կիոնեսսիոսուն մուհապպէ-
թինէ պէսէլէն էճրինի վերմէ իշին պիր
սէնէ սոնրա էօլլում եօլպարպ ճէննէթինէ
ալտը, վէ էօլմէսինտէն էվվէլ եէյէնի փան-
գրաաիոսու եանընա չաղլըրպ թանըրպ
իգրար էթտիլի տինտէ գավի վէ միւհ-
քէմ տուրմաղա թէքրար թէքրար աղ-
զընտան սէօղ ալտը: Պու թարիգ իւզրէ
փանգրատիոս քէնտի պաշընա գալտըղըն-
տա տահա զիատէ իպատէթ վէ սատա-
գաթ թալիմաթլարընա մէշղուլ օլուրու-
տու, վէ տահա օն տէօրթ եաշընտա իքէն
գրալ թարաֆընտան եօլանըլմըշ չա-
սուտլարըն էլինէ տիւշիւպ գրալըն հու-
զուրինէ կէօթիւրիւտիւ: Կըրալ թաթ-
լըլըղա ավլայապիլմէ իշին, Կէլ օղուլ
կէնճլէյինէ գըյմա, քրիսթիյանլարըն եա-
լանճը վէ թէճնիս սէօղլէրինէ գափըմա,
փէտէրին տօթում օլմասպըտը շիմսիյէ-
տէք սէնի տէ օլ պիր տինսիզլէր կիպի
էօլաիւրմիւշիտիմ, վէ լաքին օնու սէվտի-
յիմաէն սանա գըյմատըմ, կէլ շու եէնի
գապուլ էթտիլին եալանճը մէշհէպի պը-
րագտա, ալլահլարըմըգա գուրպան տուն
աէյի թէքլիֆ էթտիլինտէ, փանգրատիոս
պիփէրվա, խայր էֆէնտիմ, քրիսթիյան-
լար պէնի այարթմամըշտըրլար, տօղու-
տինի կէրէք Ալլահըն եարտըմը վէ ֆիք-
րիմլէ պուլուպ եալանճը վէ սախթէ ալ-
լահլարընըգը ղէտտ էթտիմ, վէ պու ազիլ
տինիմին խաթըր իշին էօլլում տախի զու-

հուր էտեճէք օլտա շաղըղտա գապուլ էթմէյէ հազըրըմ տէյի ճէվապ վերտի: Պարալ պու մէէմուլ էթմէտիյի ազիլ սէօզլէրի փանդրատիոտան իշիթտիյինտէ ինֆիալ էտիպ իսքէնճէ տախի վերմէք իսթէտիյտէ տէ՝ պիր նէվճիւվանտան մասխարէ օլունմամաղ իշին չափուճագ Բվրէլիա սօգաղընա կէօթիւրիւպ օրատա պաշնը քէսմէյէ էմր էթտի: Բգըզ պու շաղ օլաճագ խապերի տույտուղունտա քէնտիյի տախի ախէր սէվկիւլիւլէրինին սըրասընա գապուլ էթմէտի իշին Բլահա թէշէք քիւր օլտու վէ Էֆէնտիմիզին 302 սէնէսինտէ գաթլ օլունտու, վէ թէնինի կիղլիճէ Օթթավիա իսմինտէ պիր զաշիտէ գատըն չալըպ տէֆն էթտի:

Ա Պ Ր Ի Լ 16

ՍՐԻՈՒՀԻ ԵՆՈՅՇ

ԵՆԻՕՏ ԱՆԻՒՍԻԱ ԿՈՅՍ

Քրիսթիեւրոս պաշ խափմի Սաքսիմանոս գրալըն տէվլէթի էյեամինտէ Սէլանիք շէհրինտէ Լնիւսիտ նամինտէ պիր գահիտէ վէ Ֆազուլէթ սահիպի պիքր վարըար: Պու ազիզէ մալտար աթալարտան տիւնեայա կէլիպ ծնլարըն վագթընտան էվվէլ էօլտիւքլէրինտէ հատսըզ վարիյէթլէր սահիպի օլտու: Պու դատար մալ արատընտա՝ թա քիւշիւք չաղընտան պերի էտինտիյի բուհանի թալիմաթը վէ

դոյրէթի զայս էթմէմ միւսհաղասըյա
 ճէմի մայընը ֆուգարէլէրէ վէ զարուրէթ
 իչինտէ պուլունանլարա թէվզի էթմէյէ
 գարար վէրտի: Մահպուսարը կէօրիւս
 թէսէլլի էթմէ իչին պիզզաթ զէնտանլա-
 րա վարըրտը, խաթթէլէրի գայըրըր վէ
 Քրիտոսուն խաթըր իչին չիպլաղարը
 կիլտիրի իտի: Պու կիունէ վարիյէթինի
 խայր ամէլլէրէ սարֆ էթաիքտէն սօնրա
 քէնտիսի պիր էվճիյէզ իչինէ չէքիւս
 ֆագիրանէ եաշարըտը, վէ կիւնտիւզ չա-
 լըշարագ վէ կէճէ տուատա վէ թէֆէք-
 քիւլէրտէ վագթընը կէչիւրէրէք Ղլահա
 խըզմէթ էտէրիտի. ույգուսու տախի փէք
 ազ վէ չօգ տէֆա տէօշէք եէրինէ գուրու
 եէր իւզէրինէ եաթարըտը: Արգիւսիւ՝
 տինեատան գուրթուլուս ճէննէթէ վար-
 մաղըտը, վէ օլ պապտէ Ղլահ քէնտիյէ
 տախի մարտիրոսլուզ լութֆու վէրսին
 տէյի շէպիրուզ տուա էտէրիտի:

Պիր կիւն տուա էտէր իքէն սէմավի մէ-
 լէք կէօրիւնիւս արգիւսիւ եագընլարտա
 եէրինէ վարաճաղընըն խապէրինի վէրիս
 զայս օլտու, վէ Ղնիւսիա տահա զիատէ
 բուհանի թէֆէքքիւլէրէ մէշղուլ օլուս
 վարաճաղը եօլուն հագըրլըղընը կէօրիւսիւ-
 տիւ: Պու բուհանի խիւլեալէր իլէ գալպի
 թահրիք օլուս պիր կիւն քիլիսէյէ կիթ-
 աիլինտէ ափանսըզ գրալ թաիֆէսինտէն
 պիրիսի գարշըսընա չըզըս՝ աղեզէսին եա-
 նընա վարմագ իսթէտի, վէ Տուր իլէրի վար-
 մա տէյի չաղըրտըլընտա, Ղնիւսիա իլք

էվէլ պու հայտուաուն սէսինտէն գօր-
գուպ քէնտինի շաշըրտըյաւ տա՝ սօնրա
Լլաճա սըղընըպ հիչ պիր ճէվապ վերմէ-
տէն եօլունա կիթտի վէ պիքիրլյինի սագ-
լաւըն տէյի տուա էթտի: Աքին էհլի
հէվա սուրէթսիղ տէլի գանլը ազիզէնին
էնտէսինտէն գօշուպ թէքրար, Տսւր, նէ-
րէյէ կիտիյօրսուն տէյի չաղըրտըղընտա,
Լնիւսիա եիզիւնէ խաշ նիշանը էտիպ
թէքրար պէ թէքրար Լլաճըն վէ ազիզ
պիքր Սէրեէմին եարտըմընը տիլէտիքաւէն
սօնրա՝ Յիսուս Քրիստոսուն ճարիյէսիյիմ
վէ քիլիսէյէ կիտէյօրում տէյի ճէվապ
վերտի: Տէլի գանլը պունու իշիթտիյին-
տէ, Պըրագմամ քի օրայա կիտէսին, կէլ
ալլահլարըմըղա գուրպան սուն տէյիպ իւ-
զերինէ էլ աթտը վէ պաշընտան եաշմա-
ղընը սըյօրըպ պաշգա կիզլի մահալէ կէօ-
թիւրմէք իսթէրիտի: Լնիւսիա գապիլի
գուվվէթի իւզրէ զալիմէ գարշը գօյուպ
եիւզիւնէ թիւքիւրտիւ, վէ երգըլ շուն-
տան շէյթան, Յիսուս Քրիստոս Լփէն-
տիմտէն գազէպինի ալաճագսըն տէտիյին-
տէ՝ տէլի գանլը գուտուրուպ գըրըճընը
սըյօրտը վէ ազիզէնին կէօքսիւնէ տալ-
տըրտը: Պու մինվալ իւզրէ Լլաճըն ճա-
րիյէսի Լնիւսիա սէվտիյի Քրիստոսուն
սըղընա գանընը տէօքէրէք հասրէթ չէք-
տիյի կէօյլէր ճէննէթինէ նայլ օլտու:

Ս Ո Ւ Ր Ի Ս Մ Ի Ա Տ

ՆԱՀԱՏԱԿ

Իւ՞ք Մշտտ նամինտէ Լըմէնի փատիշա-
 հընըն օղլու Սմբատ Էֆէնտիմիզին 890
 Թարիխինտէ Թախթէ Ճիւլուս էտիպ պա-
 շընա Թաճ պաղլասար: Պոլ ազիլ՝ հէմ-
 շէհրիլէրինտէն վէ եապանճըլարտան չէք-
 տիյի զահմէթլէրի Մլահա սունուպ տու-
 վայլա հէր իխթիլալը մէքս ու մէն էթմէյէ
 վէ պօզուշմուշլարը պիրի պիրլէրիյլէ պա-
 րըշթըրմայա չալըշըր վէ քրիսթիյանլա-
 րըն տինինի վէ հապզընը ախէր տինսիզ-
 լէրին էօնիւնտէ հրֆզ էտիպ գօրումայա
 մուգայէէտ օլուրուտու: Առասուֆ միւ-
 պաշիր ազիզին իւզէրինէ ճէնք աչըպ կա-
 պուտ գալէսինի մուհասէրէյէ ալաըլընտա՝
 ազիլ ոըգըյա կիրտի, վէ քէնտի սէպէպի
 իշին չօգ քրիսթիյանլարըն գան տէգըմէ-
 սինի կէօրտիւյիւնտէ՝ սատըգ վէ մու-
 հապպէթլի չօպան միսլի սիւրիւսիւ իւզէ-
 րինէ քէնտիյի գօյուպ՝ Ումիսթըմ էօլ-
 մէտէն իոէ պէնիմ էլէ տիւշմէմ տահա
 եէյ տիր տէյիպ խասմինին էլինէ Թէյլիմ
 օլտու: Առասուֆ իւք իպթա մուհապպէթ
 կէօսթէրիպ իսթէտիյինի էթմէյէ իզն վէր-
 տի, վէ լաքին սօնրա ֆէնն իլէ Թութուպ
 Վուին շէհրինտէ գարանլը զընտանա գօ-
 տու, վէ սուսուզ էքմէքսիզ սազլայլըպ՝
 տինինի ինքեար էթմէյէ զօր էսէրիտի:

Պունունըա հագգընտան կէլէմէտիյինտէ
զէնճիրէ վուրուպ պիլէսինճէ Վողլթն էյա-
լէթինէ կէօթիւրտիւ վէ իւզերինէ միւ-
պաշիրէր թայեին էտիպ տինինի ինքեար
էթտիրմէյէ չալըշըրտը: Ա է լաքին Ալլա-
հըն գուլու Ամբատ տինինտէ գավի տու-
րուպ հիչ պիր թիւրլիւ թէքլիֆլէրինէ
մէյլ վերմէտիքտէն սօնրա, ծնլարըն սախ-
թէ մէզհէպլէրինի տէ եիւզիւնէ վուրուր-
տու. վէ պիր տէֆա թէպտիլ զընտանա
կէլէն քահանատան Վրիստուս էֆէնաի-
միզին ազիզ թէնինի տէ ալըպ աահա տի-
նինտէ մէթանէթ պուլտու: Միւպաշիր-
լէր Կուսուֆուն էմրի իւզրէ ազիզ փատի-
շահա թիւրլիւ էզիյէթլէր վերտիքտէն
սօնրա եաղըրլընը չըգարըպ ալզընա թը-
գատըլար, վէ պաշը իւզերինէ ալըր աղըր
եիւքլէր դոյուպ ծն քիշի ազիզի պօղմաղ
իշին չապալարրտըլար, վէ ախէր թէհամ-
միւլ օլունմայաճագ իպքէնճէլէրտէն սօն-
րա պաշընը քէսիպ թէնինի Կուլին շէհ-
րինտէ խաշա կերտիլէր:

Ա Պ Ր Ի Լ 18

ՍՈՒՐԻ ԱՊՈԴՂՈՆԻՈՍ

Վ Կ Ա Յ

Օ ԱԼԻՄ վէ զուլմքեար Սարկուս Արե-
ղիս դրալըն էօլիւմիւնտէն սօնրա եերինէ
օղու կոմոգուս ճիւլու էտիպ՝ քրիսթի-
յանլարա օլան զուլմու մէքս ու մէն էթ-

տիքտէն սօնրա, տինէրինին տախի շէրէֆ
պուլուպ եայլըմարնա չօգ եարարմ էթ-
տի: ՕԼ ճիհէթտէն քրիսթիյանլար եէվ-
միյէն չօղալուպ ալէմէ էյի իպրէթ վերի-
տիլէր: Տէօնէնլէրին արասընտան չօղու
տա զէնկին վէ քիշիգատէ ատէմլէր իտի-
լէր, վէ հէփիսինտէն իլմ վէ իթիպար
պապընտա մէմտուհու սուրբ Լ. պողոնիոս
օլտու: Բուհանի քիթապլարը օգուլուպ
տինտար քիշիլէր իլէ վէ ալէլ խուսուս Ելէվ-
թէրիոս սրբազան քահանայապետ իլէ կէօ-
րիւշիւպ սէօյլէշմէսի քէնտիյէ ճէննէթ եօ-
լունու աշտը վէ փութփէրէսթ մեղհէ-
պինին մէալըրզ շէյ օլտուղունու անլայըպ
կերի շէքիլտի, վէ սօղլու քիլիսէ էվլատ-
լարընըն սրբասընա կիրտի: Վ Կթիլ օլ-
տուղտան սօնրա քրիսթիյան տինինէ տաիր
ֆապուլէթ վէ իպատէթ թալիմաթընա
մէշղուլ օլուպ իճրասընը էտերիտի: Ճ'էմի
քրիսթիյանլարը տիւշմանլարը էլինտէն
հրֆղ էտերիտի, վէ պիր նամտար Բօմալը
միւշիլին պէօյլէ Կփանսըղ տէօնմէսի չօ-
ղունու տախի պիհուտէ մեղհէպլէրինի
րէատ էտիպ' սօղլու վէ մուհապպէթլի
քիլիսէի շէրիֆէ տէօնտիւրմէյէ սէպէպ
օլմուշ տուր:

Սէլուն շէյթան քրիսթիյանլարըն պու
կիւունէ իլէրի կիթմէսինի շէքէմէյիպ' Սէւե-
րոս իսմինտէ պիր նէֆէրին էլիլէ Լ. պու-
ղոնիոսուն էվիլէլ փութփէրէսթ օլուպ տա
սօնրա քրիսթիյան օլմասընը Պերեննիոս
հաքիմէ սուլյուրտու: Ղարալըն թէմ-

պիճի վէ ֆերմանը իւզըն քրիսթիյան օլմա գապահաթը իշին խապէր վերէն ղամմազը հաքիմ էօլտիւրէպիլիւրիտի, լաքին օ խապէր վերիլտիքաէն սօնրա թէֆթիշնի էտիպ՝ ճէզասընը վերմէ թէմպիհինէ տահա զիատէ միւթի օլուպ՝ եէնի գապուլ էթտիյի տինի պըրագմայա, վէ պըրագմատըղը հալտէ մալընտան վէ էօմրիւնտէն օլմաղա հազըրլանմայը Լպողոնիոսա տույ էթտի, վէ թէքլիֆի գապուլ օլուճմատըղընտա ըիճալ քիպար հուզուրինտէ տինինի իգրար էթմէյէ տալէթ էթտի: Յիլ հագիգա Լպողոնիոսա պուճտան զիատէ մագպուլ թէքլիֆ օլմամազըտը: Պու խապէրի ալտըղընտա տալէթ եէրինէ վարըպ հաքիմին վէ քէնտի փայէ վէ մանսըպ արգատաշարընըն հուզուրինտէ քրիսթիյանլարըն տինինէ գարշը օլան զուլմու միւֆասալէն կէօթէրտի, փուլթիէրէսթլէրին քէօրլիւյիւնիւ թիւրլիւ էօրնէքլէր իլէ իսպաթ էթտի, վէ քէնտինին պու ազիզ տին հագգընա էօլիւմէ պիլէ հազըր օլմասընը անլաթտը: Վերեննիոս պու սէօզլէրէ գարշը գօյամայըպ՝ պաշգասը տատէճնմէտին տէյի, Լյէր քրիսթիյան տինինի ինքեար էտիպ էվվէլքի տինինէ տէճնմէզսէն պիլէսին քի սէնի ազատ էտէմէմ, կէլ շուրայա թօփ օլմուշ ազալարըն հուզուրինտէ, սուրէթա օլտուն, քրիսթիյան օլմանը ինքեար էթ տէ, էօմրիւնտէն օլմա տէյի նասիհաթ էտինճէ՝ Լլահըն պէհատըր գուլու՝ հիշ գօրգմայըպ՝ Շիմտիյէ

գատար տէտիքէրիմի իշխոսիւ տէ եինէ տինիմի ինքեար էթմէ լաֆզըն վագըա չօգ թէաճճիւպ օլընաճագ շէյ տիր. սէօզէրիմին կէրչէքլէյինի գանըմլա տախի իսպաթ էթմէյէ չօգտան պէրի հազըրլանմըշմ, օլ պապտէ նէ էտէճէյին վարըսա չափուք էյլէ տէյիպ՝ օրատա պուլընանլարա քրիսթիյան օլմաղա նասիհաթ վէրիր իտի:

Պէրեննիոս պու սօն սէօզէրի տէ իշխթաիյնտէղայրի թէտպիրինտէն չէվիրմէնին իմքեանը օլմամասընը էյիտէն կէօրիւպ՝ ճէմ օլմուշ տիվան աղալարընընըն ու ըրգասըյա Մպողնիոսուն սիճիլինի քէստի, վէ Մլլահըն սատըգ գուլու իֆէնտիւիլին 189 սէնէսինտէ սաթը իլէ գաթլ օլընուպ հասրէթինի չէքտիյի Վրիստոսուն կէօյտէ թախթի պալասընտա կէօրմէյէ նայլ օլտու:

Ա Պ Ր Ի Լ 19

ՍՈՒՐԻ ԳՆԲԱՐԳՈՍ

Ե Պ Ի Ս Կ Ո Պ Ո Ս

ՍԱՃԱՐԻՍԹԱՆ ըէսուլի իւնվանըյա մալուֆ սուրբ Գերարդոս Վէնէտիկ շէհրինտէ ոյզատէ աթալարտան տօղուպ սուրբ Բենեդիկտոսուն պիր մանաթըրը իշինտէ իլմ թահսիլ էթտի վէ ֆազուլէթ պապինտէ թէրպիյէ օլտու: Լաշը քէմալինէ եթիշաիլինտէ Վրիստոսուն տօղուպ կէգտիյի աղիղ եէրլէրի կէօրմէք արլիւսիլլէ

Գուտտի շէրիֆէ կիթտի, վէ սօնրա ավ-
տէթինտէ Սաճարիթման թարաֆընտան
կէշիպ վադթին վէ մէմէքէթին փատի-
շահը սուրբ Ստեփանոս իլէ իւնսիյէթ էթ-
տի, վէ ծնուն ըծասընա պինսյէն պազը
գալան տինսիզէրի տօղըու տինէ տէօն-
տիւրմէ իշին օրատա գալտը:

Գերարդոս պու խըզմէթի իւհտէսինէ
ալմատան էվվէլ թէնհայա չէքիլիպ ար-
գատաշարըյա պիրլէքտէ տուա, օրուճ
վէ փերհիզ իլէ Վլահըն եարտըմընը տի-
լէտի, վէ թութաճազարը ելլէմ մասլա-
հաթը թէպէրրիւք էթմէյէ ըծա ու նի-
յազ էյլէտի, վէ սօնրա ըհտուլանէ չալը-
շըպ չօզլարընը դօլայըղլա ազիզ ամինիմիդէ
չէվիրտի: () կիւնլէրտէ Սարօշէք եպիս-
կոպոսու էօլմէսիյէ քիլիսէ չօպանսըզ
գալմըշ ըտը. ազիզ Ստեփան փատիշահ
նէ գատար Գերարդոսու ծնուն իւզէրինէ
մէմուր էթմէք արզուլէրիալիյսէ տէ ազիզ
ալլսզ կէօնիւլիւ օլուպ պու ազիմ մէր-
թէպէտէն կէրի չէքիլտի, վէ լաքին սօնրա
Սրբազան փափտան տա թէքլիֆ օլուն-
տուղունտա էմրինէ իթաաթ էտիպ պօյն
էյտի: Պու թարիգ իւզըէ եպիսկոպոս
թայեին օլունտուգտան սօնրա տահա
զիատէ ղայրէթի արթըպ փութփէրէսթ-
լէրի վազը վէ նասիհաթըյա տէօնտիւր-
մէյէ սայիպէլիզ էտէրիտի: Ա է պու
քիլիսէի շէրիֆին հազգընա օլան ճէմի
խըզմէթլէրինտէ ազիզ Վիքիրին եարտը-
մընա կիւլէնիպ ծնուն չէֆտաթըյա հէր

արզուսինէ երմէսինի իգորար էտէրիտի: Պու պապտէ ճէմիաթ ինտինտէ տոսի ազիզ Պիքրին իպատէթինէ շէրէֆ վէլմէ իչին Սարօշ ըրմաղըն եանընտա սուրբ Վէորդ քիլեսէսինին իչինտէ պիր մէսճիպ եափըպ մաստուսէն օնուն իզզէթինէ պիր կիզէլ խորան գօտու, վէ հէր ան ճէմիաթ ըրյալ օրայա թօփ օլուպ ազիզ Սուլթանըմըզըն խորանը էօնինտէ տուա էտիպ օնուն շէֆաաթընը տիլէտիքտէն սօնրա քէնտի րուհանի էվլասլարընը օնուն էվլասը ատտ էտէր խտի:

Խորանը էօնինտէ կիւմիւշտէն պիր պուխուրտան գօյուպ կէճէ կիւնտիւզ խօշ պոյ քիւնլիւքէր եազարըտը, վէ պու իճատ էթտիյի իպատէթ թալիմասթլարը հիչ պիր վէճհ իլէ մէն օլմասըն տէյի նէվպէթ իլէ իքի քիշի պունուն իտարէսի իչին թալէին էթտի: Ա է Սաճար թաիֆէսի ազիզըն զայրէթիլն պիքր Սէրեմէ գալպին տէքի էտինտիյի ըիայէթէ պինայէն պօշ եէրէ օնուն իսմի շէրիֆինի աղղընա ալմազ, վէ վաֆթիզ վազթինտէ ատընը պիլէ ախէր միլէթլէր կիպի չօճուղա վերմէյէ իսթիթաաթ էթմէզ վէ իսմի շէրիֆի անըմազ լաղըմ կէլսէ, պիզիմ Սուլթանըմըզ տէյի թապիր էտէլլէր վէ ըիայէթէն պաշլարընը էյիպ տիզ չէօքէրլէր:

Պունտան գաթի նազար ֆուգարէլէրի վէ սէֆիլլէրի վէտէրանէ գայրըրըտը չօդ տէֆա խասթէլլէրի էվինէ կէթիլիպ քէնտի եաթաղընտա ույուտուրտու. վէ

օնլարն խղմէթինտէն պաղը դաւան վազ-
 թինի տուատա վէ թէֆէքքիւլէրտէ կէ-
 չիրիր իտի. ուլգու տախի ուլումադ իգ-
 թիգա էթսէ գուրու թօփրագ իւզերի-
 նէ եաթրպ թէնինէ ճիւղի րահաթլըգ
 վէրտիքտէն ոօնրա թէքրար չալըշմա-
 ղա գալպարար: Սուրբ Սահփան փատի-
 շահըն էօլիւմինտէն ոօնրա եէրինէ Ուլօն
 իսմինտէ պիր զատէ կէչիպ եէյէնինի փա-
 տիշահլըգտան գօվտու, վէ ճէմի ճէմիա-
 թա քէնտիյի թանըյրպ միւթի օլմայա
 զօր էթտի, վէ սալիֆինին թարաֆընը
 թուլթանլարըն չօղունու թիւրլի ուսուլ-
 լար իէ նէֆի էթտի: Այու զալիմ ճէպրէն
 զապթ էթտիյի տէվլէթտէ միւտիմ գօր-
 գուսուզ գալմաղ իչին քէնտիյէ թաճ
 գօսուն տէյի Գերարդոսա իպրամ էթտի-
 յինտէ ազիգ պօրճու իւզրէ գապահա-
 թընը եիւզինէ վուրուպ փիւշման օլմազ-
 սան իւչ սէնէ զարֆընտա էօլէճէք ոին տէ-
 յիպ թէքլիֆինի ղէտտ էթտի. ֆիւ վազը
 ազիզին փէյլամպէրլիյի իւզրէ զալիմ էօլ-
 տիւ, վէ ճէպպարըն եէրինէ եէյէնի Պետ-
 րոս ճիւլուս էթտի վէ մէրհումտան զիա-
 տէ ճէմիաթընա զուլմ էթտիյինտէ պիր
 գաչ քիշի կիզլի իթթիֆագ էտիպ
 թախթտան աշաղը ալտըսար վէ կէօղինիւ
 ցյուսլար: (Նուն եէրինէ սուրբ Սահփա-
 նոսուն ամուճասը Նիգրէտա կէչտի, վէ
 էվվէլքի զուհուր էտէն իխթիլալ վագթ-
 լարընտա տինսիղլէր պիր աղ բուխսաթ վէ
 ֆուրսաթ պուլտուզլարը իչին քրիսթի-

յանլարա դարշը գալդ տըգլարընսա, փա-
տիշահըն եկթիշեր գուվվեթի օլմայրա էօ-
նիննիւ ալամատը: Սուրբ Վերարդոս՝ փա-
տիշահա պու մատաէ իւզերինէ սէօյէշմէ
իշին պիր գաշ եպիսկոպոսա պիրլեքտէ
Պուտիմ շէհրինէ կիթտի, վէ քրիսթի-
յանլարա հիմայէթ էթմէյէ արգուհալ
վերտի:

Օրատան տէօնտիւյիւնտէ պիր կիւն
պատարագտան սօնրա էրթէսի կիւն Վրիս-
տոսուն ուղըունա արգատաշարըյա պիր-
լիքաէ գան տէօքէճէյինի փէշին սէօյ-
լէտի: Ա ագըա էրթէսի կիւն եօլտա կի-
տէր իքէն փութփէրէսթլէր՝ Վերարդոս
պիզի փատիշահա կէշմիշ տիր տէյէրէք
տուղագ գուրտուլար, վէ ազիզին արա-
պասը եաղլաշտըղընտա հէմէն պիրտէն
օրթայա չըգըպ թաշա թութտուլար վէ
սօնրա արապայրտէվիրիպ ազիզլէրի այագ-
լարը ալթընա ալըպ թէփէլէրիտիլէր: Պիր
թագրիպ սուրբ Վերարդոս տիգ իւթիւնէ
կէլիպ հախասարկաւագ սուրբ Ստեփանոս
կիպի քէնտիյի եօլտիւրէնլէր իշին տուա
էթտի, վէ սօնրա պիր խըշտ իլէ վուրու-
լըպ Վրիտոսուն իսմինի չաղըրարագ Է-
ֆէնտիսիզին 1047 սէնէսինտէ փաք բու-
հինի եարատըճըսընն էլինէ թէպիմ
էթտի:

ՍՈՒՐԻ ՖՐԵՆԶԻՍԿՈՍ

ՊԱՒԼՍՅԻ

Եւ իւր ատտաշը ազիզներտէն հեքեա-
յէսինի նազլ էտէճէյի: Ինչ սուրբ Գրան-
չիսկոս Փարզ օլունմա իչին Քալապրիա-
տա Նափօլի տէվլէթինտէ պիր քիւչիւք
փաւլա իսմիյլէ մարուֆ շէհիրտէ տօղմա-
սը սէպէպիյլէ Պաւլացի ատը իլէ անըլըր:
Եղիզին աթալարընըն հալի նէ գատար
տիւնեաճա շէրէֆլի վէ մալտար տէյիլսէ
տէ, ֆազուլէթ պապինտէ զայէթ Նլա-
հըն սէվիլիլիւսիւ օլուպ՝ ալթըր սէնէ միգ-
տարի էվլատսըզ գալորգտան ոօնրա էյէր
օլուրսա սուրբ Գրանչիսկոսուն մանաաթը-
րընա տունարըզ ահտըյա պիր էվլատ էտի-
նիպ օնա ըիպէթէն ատընը Գրանչիսկոս
գօտուլար: Տօղտուղու վազթ էվին իւզէ-
րինտէ խայլի զէման միւնէվլէր ըշըզ կէօ-
րինիւպ վազթլա չօճուղուն քիլիսէի շէ-
րիֆին հագգընա էտէճէյի ազիմ խըզմէթ-
լէրի պէյան էթտի: ()ն իւչ եաշընա
վարտըղընտա աթալարը չօճուղու փաւ-
լայա եագըն սուրբ Սարկոս շէհրինտէ
պուլունան պիր մանաաթըրա կէօթիլքիւպ
աշթլարը իճրասը իչին օրատա թէմէքքիւն
րահիպլէրէ խըզմէթ էթ մէյէ վերտիլէր:
Գրանչիսկոս օլլահգէտէն պիր սըգը էօմը
կէշիրմէյէ գարար վերտի վէ Նլահ թէալա
գուլունուն շէֆաաթըյա խայլի միւճի-

զաթլար իշլէտի: Պիր տէֆա պիւյիւք-
լէրինին սէօգիւնէ իթաաթէն քիլիսէ եա-
նընտա օլան քիւչիւք օտատան աթէշ
կէթիրմէյէ կիթտի, վէ աթէշի թու-
թաճաք պիր շէյ պուլամասըղնտա էս-
պապըն իշինէ գօտու վէ քէտէրսիղ օլան
մահալինէ եէթիշտիրտի: Աշաշ քէմալի
մէրթէպէսինէ եէթիշտիյինտէ թէնհա
եերէ չէքիլտի, վէ ալթը սէնէ միգտարի
րիյազաթ իւզրէ եաշայրպ տուայլա վէ
թէֆէքքիւր իլէ մէլէք միսլի էօմր կէշիւ-
տի. եէտիյի գուրու էքմէք վէ իշտիյի
սատէ սույուտու, թաշ վէ գուրու թօփ-
րադ իւզէրինտէ եաթար ուլուրուտու, վէ
եալըն այազ. եիւրիւյիւպ զիյարէթ եէրլէ-
րինէ կիտէրիտի, վէ հէր կիւն թէնինի
գամշըլարար:

Պիր գաշ տէլի գանըլ իպատէթքետր
ճանլար պիր ազիզ քահանայա պիրլիքտէ
Ֆրանչիսկոսուն հայրան օլաճաք վէ հա-
սէտ չէքիլէճէք էօմրիւն հիքեայէսինի իշի-
տիպ օնուն էմրի վէ գանունու ալթընտա
եաշամա արգիւսիյլէ օնա կէտիլէր: Սուրբ
Ֆրանչիսկոս տուայլա Ալլահըն իրատէթինի
իսթիշարէ էթտիքտէն սօնրա Քօսէնչա
եպիսկոպոսունուն ըշինի սօրտու, վէ
օնուն ըիզասըլլա պիր մանասթըրլա քի-
լիսէ եափտը վէ քիլիսէի շէրիֆին իշինտէ
նամար կրօնքունուն թէմէլինի գօյուպ
թէվապիլէրի շագիր ատտ օլունմասընը
արգուլէտի: Րահիպլէրին ալէսսէվիյէ օլու-
նան իւշ նէզըլէրինտէն պաշգա պիր տէօր-

տիւնճիւսիւնիւ տախի իճատ էտիպ հէր
կիւն պիւյիւք օրուճտա կիպի օրուճ վէ
փէրհիպլէ եաշամաղա գանուն գօտու:
Սանաթըրլար պինա էթտիյի վաղթ
թանրը թէալա ծնուն շէրէֆինի արթըրպ
ատրնը չալ էթմէ իշին չօգ միւճիղաթլար
իշէմիշ տիր: Պիր տէֆա եափըճըլար
սու եօգ տէյի սօմուրտանըպ սուրտուգ-
լարընտա տէյէնէյլէ գայայա վուրուպ սու
ազըթտը. պիր իրի գայա փարչատը տաղ-
տան եուվարլանըպ մանաթըրը իւղէրինէ
կէլէճէյինի կէօրտիւյիւնտէ Տուր զայրը
իլէրի կէլմէ տէյի չաղըրտը, վէ թաշ անի
վահիտտէ ազիզին սէսինէ միւթի օլուպ
տուրտու: Ախէր տէֆա պիր մանաթըր
թէմէլի գօմաղ իշին Սիշիլէայա տալէթ
օլունտու, վէ ազիզին նալունու էօտէյէ-
ճէք գատար փարատը օլմատըլը իշին կէրի
պըրագըրլորղընտա, արգաորնտան քէրա-
քէսինի չըգարտը վէ ճիւլի տուա էթ-
տիքտէն սօնրա տէնիզ իւղէրինէ սէրտի,
վէ արգատաշըյլա պիրիքտէ իւսթիւնէ
չըգըպ սաղ սէլտմէթ Քալապրիատան Սի-
շիլիա աուտարնա կէչտի:

Սանաթըրընա տէօնտիւյիւնտէ Ֆրան-
չա փատիշահընա կիթմէյէ Բօմա որբազան
Քահանայապետինտէն էմր կէլտի: Աօլա
չըգմատան էվմէլ Նափօլի փատիշահըյլա
կէօրիւշմէք իսթէտի, վէ փատիշահ ազիզի
կէօրտիւյիւնտէ զայրէթինի մէտհ էտիպ
տիւեր քիլիսէլէր վէ մանաթըրլար եափ-
մաղ իշին պիր լէհէն տօլու ալթուն վէր-

տի, վէ լսքին Մլաճըն գուլու ինամընը
 գապուլ էթմէյիպ՝ Լրդեմ ճէմիաթընըն
 թէրինի վէ գանընը էմմէք տէյիլ տիր տէ-
 յէրէք իշինաէն պիր ալթուն ալտր վէ դը-
 րուպ օրթայա աթտըղընտա գան ագմայա
 պաշտար. վէ փատիշահ վէ ախէր րէճալ
 քիպար մաթ գալտըլար: Պունա քէզա-
 լէք ախէր չօգ թիւրլիւ թէաճճիւպ օլու-
 նաճագ միւճիգաթլար Բօմատա տախի իշ-
 լէտիքտէն սօնրա հէր վարտըղը եէրտէ
 քարոզ վէրէրէք Ֆրանչայա վիւտուլ օլտու:
 Փատիշահ ազիգի կէօրտիւյինտէ գարըը-
 օրնա վարուպ մուհապպէթ վէ իւլֆէթ իլէ
 գապուլ էթտի, վէ մանաթըրլարը պի-
 նասընա եարուրմ էթմէ իշին չըզըն չըզըն
 ալթունլար տունտու, վէ լսքին Ֆրան-
 չիսկոս՝ Պու ագչալարը ռահիպլէրինէ տա-
 ղըթ, Մլաճ պանա հալալ ագչա վէրիշ
 տիր տէյերէք պախշիշինի գապուլ էթմէ-
 տի: Սուրբ Ֆրանչիսկոսուն պու թարզ
 հարէրէթլէրինտէն փատիշահ ալնաճագ
 եէրէ՝ ալէյհինէ տահա զիատէ մուհապ-
 պէթ պաղպըպ քէնտի կիրիթթար օլտու-
 ղու խոսթէլիքտէն տուաւըլա գուրթար-
 սըն տէյի րէճա էթտի: Ազիգ՝ փատիշա-
 հըն րէճասընա մէպնի տուա էթտի, վէ
 սօնրա հիշ պիր միւզէվլիւրլէք էթմէտէն
 եանընա վարուպ, Լ՝ֆէնտիմ չօղա վարմազ
 էօլէճէքսին, Մլաճըն թէտպիրի տէօն-
 մէզ, գալպինի թէֆթիշ էյլէ, թագսի-
 րաթլարըն իւզէրինէ աֆվ տիլէ վէ Մլաճ-
 լա պարըմայա պագ տէյի նասիհաթ էթ-

տի: Փատիշահ էվվէլ էօլլւմ ատընը նէ
գատար իշխթմէք պիլէ խթէմզիտիյոն
տէ ազիզին նասիհաթլարընտան եիւրէք-
լէնիպ արզիւտիւ իւզրէ թէտարիք կէօրմէյէ
պաշլատը, վէ էօլլւմիւնէ գատար եանըն-
տա գալմաղա ազիզէ ըէճա էթտի: Բէ-
ճատը գապուլ օլլունտու, վէ օտաար եա-
նընտա պիր պյըր օտա վէրիպ կէճէ կիւն-
տիւզ րուհանի սուհպէթլէր իլէ վարաճա-
ղը ուզուն եօլուն թէտարիքինի կէօրմէյէ
շալըշըրրտը: Աէշմիշ էօմրիւ իւզերինէ ընդ-
հանրական խոստովանանք օլտու վէ տիւեր
իդթիզա էտէն սուրբ խորհուրդլարը ա-
տէթտէն խարիճ իպատէթլէ ալաւդտան
սօնրա ազիզին էլի իշինտէ ճանընը թէս-
լիմ էթտի: Փատիշահըն վէֆաթընտան
սօնրա եերինէ պէշինճի Աարուղս ճիւլուս
էտիպ ազիզի չօղ սէվտի վէ ծնուն ըէյինի
սօրմատան հիշ պիր շէյ էթմէզ իտի:
(Տնուն հազդընա էտինտիյի ըիպէթէ պի-
նայէն շահգատէսինին ատընը տախի Արան-
չիսիոս գօտու, վէ տէվլէթի իշինտէ քէն-
տի խարճըյա ազիզին կրօնքունտան իւշ
մանաոթըր պինա էտիպ րահիպլէր իլէ աօլ-
տուրտու: Պու ազիզին հէր իշլէտիյի միւ-
ճիզաթլարը պիրէր պիրէր իֆատէ էթմէք
կիւճ շէյ իսէ տէ իճմալէն պիր գաշընը տա
եազմամաղ օլամազ: Ղէմի էօնսիւրլէր պու
ազիզին էմրինէ միւլթի իտիլէր. վէ ինսա-
նըն գալպինտէն կէշէնի պիլիպ սէջլէր իտի.
պիր տէֆա պիր գաշ քիշի՝ պու պիւյիւ-
ճիւ օլմաղսա պու գատար շէյ էտէմէզ

տէյի տիւշիւնտիւքէրինտէ ազիզ եանլա-
րընա վարրպ ուսլ իլէ գուլագլարընտան
աշաղա Պիւյիւճիւ տէյիլ իմ, Ալաշըն գու-
լըյոււմ, տէտի: Ատընը չաղըրըպ տուա-
սընը տիլէյէնէրին կէօզիւնիւ աշարրտը,
սաղըրլարա իշիթ մէյէ գուլվէթ վէրիւրտի,
թօփալլարը եիւրիւտիւրիւտիւ, վէ պու
գատար միւճիգաթլարա պինայէն ճէմիւթ
ինտինտէ տահա սաղ իքէն Սուրբ իւնվա-
նըյուա՝ ատտ օլունուրտու:

Ախէր պունա տայիւր հէզարկիուն հիք-
մէթլէրտէն սօնրա գուրտուղլը կրօնքուն
հէմէնթանտա, Ֆրանչատա, Խափանեա-
տա վէ իթալեատա արթըպ չօղալմա-
սընը սաղլըղընտա կէօզիւյլէ կէօրիւպ շաղ
օլտու, վէ տօգսան պիր եաշընտա իքէն
ղայրը էօլիւմիւնիւն ետգըն օլմասընը ան-
լայրըպ հաղըրլանմաղա պաշլատը: Օաղ-
կաղարդ կիւնիւ պիր խաֆիֆ զաիֆլըգ
տույուպ եաթաղա կիրտի, վէ պիւյիւք
փէրշէմպէ կիւնիւ քիլիսէյէ կէօթիւրիւ-
լիւպ՝ միւճրիմ միսալի ուրղան պօղաղընտա
խոստովանանք օլուպ Սրբութիւն պարդ-
տան սօնրա օտասընա տէօնտիւ, վէ ճումա
կիւնիւ Քրիստոս էֆէնտիմիգին խաչ իւս-
թիւնտէ ճանընը թէսլիմ էթալիյի վագթ
պու ազիզ տախի քէնտի բահիպլէրինէ
զարտաշ մուհապպէթիլլէ եաշամաղա վէ
գօտուղու գանունլարը էյի թութմաղա
նաաիհաթ էթաիքտէն սօնրա Լէֆէնտիմի-
գին 1507 սէնէսինտէ էօլտիւ, վէ հասրէթ
չէքտիյի ճէննէթ մէքեանընա նայլ օլտու:

ՍՈՒՐԲ ԿՈՂՐԱՏՈՍ

Վ Կ Ա Յ

ՍՈՒՐԲ ԿՈՂՐԱՏՈՍ՝ ԴԵԿՈՍ ԺՈՒԹՓԷ-
 րէսթ գրաւըն տէվլէթի էյեամինտէ Իզնի-
 միտ շէհրինտէ Ֆազուլէթ վէ իպատէթ
 պապինտէ նամտար քրիսթիյան առեմ
 իտի: Օջալիմ գրաւըն էմրիլլէ մահպուս
 քրիսթիյանլար օնուն թէքլիֆինէ իմ-
 թիսալէն ալլահլարա գուրպան սունմա-
 տըպարընտա էօլիւմէ գաթլ օլունուրտու-
 լար, վէ տինլէրինի ինքեսար էտիպ թէքլի-
 ֆինի գապուլ էտէնլէր փայէյէ եէթիշիպ
 իթիպար պուլուրուտուլար: Իզնիմիտ շէհ-
 րինտէ թէմէք.քիւն քրիսթիյանլարըն չօ-
 ղու գօրգուլարընտան տաղլարա վէ իզսիզ
 եէրլէրէ չէքլիպ կիզլէնտիլէր, վէ շէհր
 զընտանլարը քրիսթիյանլարա տօլմուշ-
 ուտու: Պու պէհասարը Կոլորատոս Ըլա-
 հըն մուհապպէթիլլէ մէմսու օլուպ՝ շէհր
 իշինտէ սերպէսթ կէզտիքտէն սօնրա զըն-
 տան պէքճիսիլլէ տախի իւլֆէթ էթտի,
 վէ մահպուս քրիսթիյանլարըն եանընա
 վարրպ հէր իզթիպա էտէն եէյէճէքլէրինի
 կէթիլիբի վէ Քրիստոսուն խաթրը իշին
 աղըր իպէնճէլէրէ թէհամիւլ էթմէյէ
 նասիհաթ վէրիբիտի:

Եյալէթ այանը Պերեննիոս պիր տէֆա
 տիվանտա օթուրուպ մահպուլարը հու-
 զուրինէ կէթիլթտի, վէ պիրէր պիրէր

հեփիսիսին ներեռնէն կէջիւ վէ նէ իշին
 պուրատա պէջլէ սէֆիլանէ գալմալարընը
 թէֆթիշ էթտի: Սուրբ Կողբատոս՝ այս-
 նըն պու սիւալէնի իշիթաիյինտէ խալզը
 եարըպ՝ հուզուրինէ վարտը վէ մահպու-
 լար թարաֆընտան՝ հեփիսի վէ պէն տախի
 ծղար իլէ Քրիսթիյան ըմ տէյիպ թիւրլիւ
 սէօզէրլէ էթրաֆտա պուլունանլարը
 քրիսթիյան տիսինին տօղըու օլմասընա
 գանտըրմաղա չալըշըրտը: Ազիզին պու
 թիւրլիւ ճէսարէթինի այան կէօրտիյիւն-
 տէ թէաճճիւպ էտիպ վատլար իլէ ափա-
 մազ վէ փութփէրէսթ տիսինէ չէվլիւմէք
 իօթէրիտի, լաքին հիշ պիր թիւրլիւ օլա-
 մալաճաղընը անլատըղընտա՝ թէքրար վէ
 թէքրար տէօյտիւրտիւ, վէ սօնրա ախէր
 քրիսթիյանլարլա պիրլէքտէ զընտանա
 աթըպ՝ չանազ չէօմլէք խուրտէլէրի իւզէ-
 րինէ եաթըրմաղա վէ այագլարընը թօմ-
 րուղա վուրտուգտան սօնրա կէօքսիւնէ
 պիր աղըր թաշ գօմաղա էմր էթտի: Թէք-
 րար զընտանաւան չըգարարպ պիլէսինճէ
 ախէր կիտէճէյի շէհրլէրէ կէօթիւրտիւ
 վէ օրալարտա տայանըմազ իւքէնճէլէր-
 տէնսօնրա ազիզին տահա սաղ վէ տիրի գալ-
 տըղընը կէօրիւնճէ խըշմա կէլիպ՝ շէհր-
 տէն տիշարը կէօթիւրիւպ պաշընը քէս-
 մէյէ էմր էթտի: Ալլահըն ազիզ գուլու
 սուրբ Կողբատոս Եֆէնտիմիզին 250 սէ-
 նէսինտէ պու ազիմ մարտիրոսլուգ լութ-
 ֆունա նայլ օլմուշ տուր:

ՍՈՒՐԻ ԱՆՍԵԼՄՈՍ

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Երկու թերթսն Քէնթըրպուրի եպիս-
կոպոսու նամտար Լ'նսելմոս Լ. Ֆէնտիմիզին
1033 թարիխինտէ փիէմօնթէտէ տօղ-
տու: Օլթի թապիաթընտան հատտէն
զիատէ ագլէ վէ դուտրէթէ մալիք օլուպ
ճիւզի իլմ թահաիլինտէն ոճնրա օն տէօրթ
եաշընտա իքէն մանաթըրա կիրմէք իս-
թէտի, վէ լաքին աթալարընըն գայլ օլ-
մատըղընտա կէրի գալտը վէ Լ'նսելմոսուն
պու շէյ իւզէրինէ եիւրէյի գըրըլուպ ա-
ճըսընտան ալըր խաթթէլիյէ տիւշտիւ վէ
սաղալըրսա թէքրար արզիւսինի իճրա էթ-
մէյէ նիյէթ գօտու: Ելքին սաղալտըղըն-
տա էվվէլքի հէվէսինի զայպ էտիպ տիւնեէ-
վի արգուլէր արգաաընտան կիթտի վէ
թուլթտուլըն եօլարըլա աթալարընըն
շանընա վէ աթվարընա զիւլ վէ չէքիւ-
մէզ օլտու: Պունլարա պինայէն փէտէրի
հագգ իւզրէ եիւզ չէվլիտիյինտէ Լ'ն-
ոելմոս՝ զուրպէթէ կիտէրսէմ թէքրար օ-
նուն գալպինի ճէլպ էտէրիմ միւլահագա-
որլա գալգըպ Ֆրանչայա վարտը վէ իւշ
երլ գատար օրատա էյլէնտի: Օրատա
հէմլէհրիսի Լանֆրանքօնուն իլմ խուսու-
սինտէ խօճալըգ էտիպ տէրս վէրմէսինի ի-
շիթտիյինտէ սէօնմիւշ աշգլարը թէքրար
թուլթուշտու, վէ օնա վարըպ քէնտիյի

տախի շայրալերի սրբասրնա գապուշ էթ-
մէյէ բէճա էթտի: Արզիւտինէ երտի-
յինտէ՝ խովարտալըղը պիր թարաֆա
պըրագըպ իլմէ թալիպ օլտու վէ ճէմի խո-
ճատաշլարընը հէր խուսուստէ կէշտի վէ
խասթէլէյի վաղթինտէ Ալլահա էթտիյի
աշթը խաթըրնա կէթիրիպ թէքրար ի-
ճրասրնա մուգպէէտ օլտու:

Երիմի եէաի եաշնտա իքէն սուբբ Բե-
նեզիկտոսուն մանաթըրընա կիրիպէսպա-
պընը աէյիշտի, վէ նորընծալըգ վաղթը-
նը փէք էյի կէշիրտիքտէն սօնրա ատէթ
իւզըն ուխտ էտիպ քիւլլէյէն քէնտիյի Ալ-
լահա ֆիտա էթտի: Իւշ սէնէ միւրու-
րինտէն սօնրա ութթասը Լանֆրանքօնուն
եէրինէ օլ մէտրէսէ իւզէրինէ միւպաշիր
վէ նազըր թալէին օլունտու. քէնտիտէն
իլէրի օլանլար նէ գատար ազիզէ գըղ-
գանըպ էյրի չէհրէ իլէ պագարըտըրլարա
տա՝ Անտէլմուս խօշ թապիաթըյա վէ հա-
զիմ սէօզլէրիյլէ ծնլարըտա գազանտը: Հէր
կիւն օրուճ վէ փէրհիզ թութուպ նէֆ-
սինի հէր խուսուս իլէ Ալլահըն թէմպիհ-
լէրինէ միւթի էտէր իտի. վէ սըգը կէշիր-
տիյի էօմրտէն թաամ լէզզէթինի պիլէ
ալմազ օլմուշ ուտու. հէր կիւն իլմ վէ
իպատէթ պապինտէ քէնտիյէ հէվալէ օ-
լունմուշ ճանլարա տէրս վէրիր իտի. խաս-
թէլէրի զիյարէթէ կիտիպ իգթիզալարընը
գայրըրըրտը: Վրիտոս էֆէնտիլիզէն
խաշելութիւնունա օլան աշգ ու մուհապ-
պէթի ատէթտէն վէ ազլտան խարիճ պիր

շէյ տիր. ազիզ պիքըր Մէրեհմէ տախի
ղայէթլէ իպատէթի օլուպ օնուն իզզէթի
իչին չօգ բուհանի քիթապլար վէ իլահի-
լէր ինչա էթմիշ տիր. լէքէսիզ վէ կիւ-
նահորզ համիլէ օլմասը տավասընը իլք
տէֆա քէնտիսի տիլ վէ եազըյլա իսպաթ
էտիպ կէօսթէրտի:

Սանասթըր պաշ փափազը էօլտիյիւն-
տէ իրատէթինէ գարշը Մնսեյմիս մէրհու-
մուն եէրինէ ինթիխապ օլունտու. վէ պու
մէրթէպէյէ եէթիշտիյի իչին քէնտի ա-
տէթ էթտիյի իպատէթ թալիմասթլարըն-
տան հիչ պիւրինի կէրի պըրագմատը. ա-
զիզին ֆաղուլէթլի նամի տէօրթ թարու-
ֆա չալ օլմուշ ուտու. փատիշահլար ին-
տինտէ, ալէլիսուսուս իւմուսի քիլիտէի շէ-
րիֆին պաշը Գրիգոր սրբազան քահանայա-
պետին հուզուրինտէ չօգ իթիպարը վար-
ըտը: Պու էսնալէրտէ իլք խօճասը Վէն-
թըրպուրի Մքքէպիսկոպոսու լանֆրանքօ
էօլմիշիւտիւ. մէրհումուն եէրինէ պիւրի-
սինի արատըզլարընտա ինկիլթէրրա փա-
տիշահը հիւանի իրատէթիյլէ ազիզ Մն-
սեյմսուս օնուն քիւրսիւսինէ օթուրթմաղա
էմր էթտի, վէ ազիզ փատիշահըն էմրինէ
վէ ճէմիաթըն ըէճասընա գարշը կէլմէմէ
իչին պու խըզմէթի տախի ուհտէսինէ
ալտը:

Պու խըզմէթի արատընտա քիլիսէի շէ-
րիֆին հագգընա էթտիյի հէզարկիւն էյ-
լէքլէր տիլ իլէ թապիր օլունմազ, ազի-
զին Ղայրէթի կէճէ վէ կիւնտիւզ քէնտի

սիւրբիւսիւ իւղէրինէ դուրպան օլմաղլաթը :
 Փատիշահ՝ եվկէլիսի աղիզ Լ'նսեւմուռն
 հիմայէթ ճիսիյտիսէ տէ՝ սօնրա ծնուն էն
 պաշ խառիմի օլուպ հազգընտան կէլմէ
 արզիւսինտէ կէղէրիտի : Վիլիսէյէ միւ-
 թէալլիզ միւլքիւ էրզադը ճէպրէն մի-
 ըիյէ ալըպ քէնտիտէն պաշգա քիլիսէ պա-
 շը թանըմաւն տէյի էմր էթտի : Սուրբ
 Լ'նսեւմուս պօրծու իւզրէ պու նահազգ շէ-
 յէ դարըզ գոյուպ փատիշահը թէտպիրին-
 տէն տէօնտիւրմէյէ շալըշաը, վէ լաքին
 փատիշահ աղիզին հազգ սէօզիւնէ գու-
 լազ ասաճագ եէրէ էթտիյի շէյլէրի տախի
 թահսին էթսին տէյի զօր էթտի . վէ ա-
 ղիզ՝ հիշ պիր թիւրլիւ գալլ օլմատըզնտա
 թարաֆտարլարընըն էլլէյէ տօթլարըն-
 տան ալըրաը, վէ թիւրլիւ ըէնճիտէլէր
 վէրտիքտէն սօնրա, էլլէրինի քէսթի, վէ
 հապս միւսայի պիր եէրէ գափալըպ միւրա-
 տընը թէքմիլ էթմէյէ զօր էթտիրիրտի :
 Սէ լաքին Լ'նսեւմուս ըէյինտէ գալի վէ
 միւհքէմ գալըպ քէնտիյէ վաճիպ օլսն
 պօրծունու էտա էթմէտէն կէրի տուրմա-
 տը : Պու մուխաթարալը զուհուրաթլար
 արասընտա ճէմիաթը զայպ օլմաւըն վէ
 պէլքի քէնտի եէրինէ պաշգասը կէչէրսէ
 փատիշահըն կէօնլիւնիւ ալըր վէ պարըշ
 օլուր միւլահազասըլլա Բօմայա կիթտի, վէ
 արբազան Բահանյապէտտէն իսթիֆասը-
 նը տիլէտի : Սրբազան փափ աղիզին տին
 ուղըրունտա կէօսթէրտիյի գալիլիյի մէտհ
 էթտիքտէն սօնրա թէքրար պուլունտու-

դու մէսնէտտէ տուրմաղա նասիհաթ վէր-
տի վէ Մնսելմոս օրատա տախի հերետի-
կոսլարա գարշը չօգ թիւլիւ քիթապլար
եազարգտան սօնրա՝ քէնտիյէ չօգ իթի-
պար էթտիքլերի իշին ի իօնա կէշտի: Օրա-
տա իքէն ինկիլթերա փատիշահը Վու-
լիէլմին ափանսըղ աճը էօլիւմէ էօլմէսինի
իշիտիպ մահզուն օլտու: Պիր կիւն փա-
տիշահ՝ րէճալ քիպարը վէ ախեր էթպա-
սըյլա էյլէնմէ իշին ալա կիթմիշիտի.
Փրանսըղ թէվապիլերինտէն պիրիսի օգու
եայմըշ տուրուր իքէն, զաֆլէթէն ու-
չուպ՝ փատիշահըն եիւրէյինէ սափլանար,
վէ չարէսինի արամա էնսէսինտէ իքէն հայ-
գըրարագ էօրտիւ: Վու գարա խապէր
տահա ի իօնա վուսուլ օլմատան սուրբ Ու-
կօն՝ Մնսելմոսա վարըպ՝ կէօրտիյիւնիւ
նագլ էթտիքտէն սօնրա Շիմսի Վուլիէլմոս
փատիշահ հուզուրի պարիյէ չըգար, վէ
շերիաթը քէսիլիպ էպէտի ճէհէննէմէ
հիւքմ օլունտու, տէտի:

Մէրհումուն եերինէ էվլատը շենրիկոս
թախթէ ճիւղուս էթտիյինտէ պապասընա
զուհուր էտէն միւսիպէթլի էօլիւմտէն
գօրգտուղու իշին՝ իւք էվվէլ օնուն գօ-
տուգլարը գանունլարը պօղտու, վէ սուրբ
Մնսելմոսու ինկիլթերայա տավէթ էթտի.
լաքին արաւը չօգ կէշմէյիպ փէտէրինին
էօլունս թուլթտուղունտա սուրբ Մնսել-
մոս թէքրար իօմայա կիթմէյէ մէճպուր
օլտու, վէ սօնրա ի իօնա տէօնիւպ օրա-
տա էյլէնտի: Ճէմիաթտան չօղը, ա-

լէլեռուուս փատիշահըն գըզ գարուաշը սուրբ Մանեղմասուն ինկիլթէրայա տէօնմէսինի արդիւլէտիքլէրինտէ, փատիշահ ըւժալարընա եօզ տէյէմէյիպ՝ աղիզին իսթէտիքլէրինի էթմէյէ սէօզ վերտի, վէ պուշարթլա սուրբ Մանեղմաս թէքրար քէնտի քիւրսիւսինէ ափտէթյէթտի: Իւչ սէնէ միգտարի եինէ թապիր օլունմաղ զայրէթլէ քէնտի ճէմիաթը իշին չալըշտրգտան սօնրա՝ էնճամ ետթաղատիւշտիւ, վէ պատարագ էտէմէտիյի իշին չօզ տէֆա քիլիսէյէ կէօթիւրիւլիւպ Վրիտոսա օլան իպատէթինի իճրա էտէրիտի: Պու կիւնէ ճիւզի վազթ տահա եաշատրգտան սօնրա պիւյիւք չարշամպա կիւնիւ ճէմի սուրբ խորհուրդարը ալտը, վէ թէվպէքեար խըրգասը կիլինիպ գուրու թօփրագ իւզերինէ քէնտիյի գօմայա էմր էթտի վէ օրատա Վրիտոսուն սիստէթլէրինի տիւշիւնէրէք փաք ըուհինի Մլահա թէսլիմ էթտի:

Ա Պ Ր Ի Լ 23

Ս Ո Ւ Ր Ի Վ Ի Ն Ո Ր Վ

ՍԷՐԱՍՔԻՐ

Բոտթ թաիֆէսինտէն շէհիտ իւնվանըյլա ատտ օլունմուշ Մլահըն սատրգ գուրու սուրբ Վէորգ Վայսէրի էյալէթինտէ ոջգատէ վէ քրիսթիյան աթալարտան տիւնեայա կէլիպ՝ զաթինտէ էտինտիլի

գուժվեթի վէ ճիւղաւթի իշին թաղէ չա-
ղընտա նէֆէր եաղըմաղա հէվէս էթտի
վէ օրտու իշինտէ էթտիյի եխիթլիքէր
իշին Վիսիղետիանոս գրալըն կէօզինէ կի-
րիպ եափաշ եափաշ սերասքեր փայէսինէ-
տէք եէթիշտի: Վէորգուն քրիսթիյան
օլտուլունտան գրալըն խապերի եօղուտու,
վէ գուրտուլու թէտպիր վէ թէքլիֆ եա-
լընըղ Վէորգ սերասքէրէ գապուլ օլուն-
մատըղընտա ֆարգընա վարտը: Վարալի
մեղքիւր քրիսթիյանլարըն պաշ խասիմի
օլուպ օնլարըն իամինի վէ տինինի օրթա-
տան գալարմաղ իշին մէշվարէթ էթտի
վէ միշերլէրինին ըէյինի սօրտու: Վէորգ-
տան մատարէճալ քիպար՝ գրալըն թարա-
ֆընը թուլթտուլար, վէ Վէորգա եօզ տէ-
մէսինին սէպէպինի սօրտուգլարընտա, ա-
ղիղ՝ մերտանէ վէ պիփերվա՝ Բրիսթիյան-
լարը մաշվ էտէճէք պիր վէսիլէ եօղ տուր,
տինլէրի տօղըու վէ թափաղըլարը Ղլաճ
տօղըու, փուլթփէրէսթլէրէ պիր զիյանլա-
րը տօղանմամըշտըր, տէյի ճէվապ վեր-
տիյինտէ՝ էթրաֆտա պուլունանլար քէն-
տի տալի քրիսթիյան օլմաօրն տէյի շիւպ-
հէյէ վարըպ՝ պու մազուլէ խուլէէլէրի պեր
թարաֆ էտիպ տէ գրալըն թէքլիֆինի
գապուլ էյլէ, վէ էօլիւմէ միւսթէհադդ
քրիսթիյանլարըն թարաֆընը թուլթմա
տէյի էօյիլթ վէրտիլէր: () թէքրար՝
քրիսթիյանլարըն հադգընա ոէօյլէնիլէն
շէյլէրին խիլաֆ վէ իֆթիրա օլմասընը
կէօսթէրտիյինտէ, օնլար թէքրար էյէր

գրաւըն սէօղիւնէ միւթի օլմաղսա պու-
լունտուղսա ազիմ խըզմէթտէն ազլ վէ
գրաւըն կէօղիւնտէն չըզըպ սէֆիլ օլմա-
սընը անլաթարլար. լաքին ազիզ հիչ գօրգ-
մայըպ, Պու գատար ուզաթմազ նէ մուճիպ,
պէն տախի քրիսթիյան ըմ, հազգ պիր
Լլահա սէճտէ գըլարըմ վէ օնուն խըզմէ-
թիւնտէն՝ վարիյէթիմէ էօմրիւմիւ տախի
ղայպ էտէճէք օլսամ եինէ կերի տուրմամ,
տէյիպ թիւրլէ հազգ սէօղէրլէ օնլարըն
մէղհէպինին եալանճը օլմաղընը կէօթէր-
տի, վէ տօղըու քրիսթիյան տինինէ տա-
վէթ էթտի:

Վարալ պու մէմուլ էթմէտիյի քրիս-
թիյանըզ իգրարընը Վէորդտան իշիթտի-
յինտէ զազէպէ կէլիպ՝ ֆիլ հալ զէնճիքէ
վուրուպ գարանը զընտանա աթմաղս էմր
էթտի: Լարթ էսի կիւնիւ մոխսուսէն թէ-
քէրլէք իւզէրինէ սիվրի մըխլար գազըպ
ազիզին իւզէրինտէն կէչիւրմէյէ պույուրտուս
Լլահըն պէհատրը գուլը Վէորդ պու տա-
յանըմազ իւքէնճէ արասընտա տինի
հազգընտա հիչ կէվէէքլէք կէօթէրմէյիպ
կիւլէր եիւզ վէ սապը իլէ հէր աղըըլտըր
չէքէրիտի, վէ օ արատա սէմատան՝ Վօրգ-
մա պէն պիլէնճէնիմ, մէրտանէլիքլէ ճէնք-
լէչ տէյի սէս կէլիպ՝ գուվէթ վէրտի,
վէ թէսէլլէ էթտի: Պու էզիյէթտէն օն-
րա թէքրար ազիզի հապսա դօտուլար վէ
օրատա Վրիստոսուն ուղըունա չէքտիքլէ-
րի իչին Լլահա շիւքր սունուպ օնու մէտհ
էտէր իտի: Հազգ թարաֆընտան կէճէ-

լէյն զընտանա պիր մէլէք կէլիպ եարալա-
րընա շիֆա վէրտի, վէ տաճա չէքէճէյի
իսքէնճէլէրէ տիլիրանէ թէհամմիւլ էթ-
մէյէ գուլվէթ վէրիպ՝ կէօրիւմէզ օլտու:
Պիր գաչ կիւնտէն սօնրա թէքրար գրա-
լըն հուզուրինէ չըգարտըլար վէ զալիմ՝
աղիզի եարալարընտան պիթ թէքիլ գուր-
թուլմուշ կէօրտիւլիւնտէ թէաճճիպ էտիպ
սիհրպաղըղլա շիֆա պուլմուշ տէմէյէ
պաշլատը, վէ թէքրար վատ վէ թաթը
սէօզէր իլէ ծնու ավլամաղա վէ ալլահարա
սէճտէ էթտիրմէյէ զայրէթ էտէրիտի:
Գարալըն պու սէօզէրինէ պինայէն Գէորդ
փուլթարը կէօրմէք արզուլէտիլինտէ, օ
էնճամ եէնտիմ խիւլեասըյա սուլթանը
վէ ճէմի թէվապիսիլէ պիրլէքտէ աղիզի
ալըպ փուլթանէյէ կէօթիւրտիւ: Սուրբ
Գէորդ ճիւզի վազթ կէօղիւնիւ կէզտիրիպ
շուրայա պուրայա պագադըգտան սօնրա Ն-
պողսն Նլլահըն սուրէթի էօնիւնէ վաբար,
վէ Նէրին վէ կէօյիւն եարատըճըսը Նլլահա
մինասիպ օլան գուրպանը պէնտէն իսթէ-
յէն սէնմիսին տէյի սօրտուգտան սօնրա,
սուրէթին իւզէրինէ պիր խաչ նիշանը էթ-
տիլի կիպի սուրէթ իչինաէ կիզլի շէյթան
ֆիլհալ հայդըրարագ խայր, խայր պէն Նլ-
լահ տէյիլ իմ, սէնին թափաղըն Նլլահ-
տան զայրի կէրչէք ալլահ եօգ տուր տէյի
չաղըրմաղպ պաշլատը: Սուրբ Գէորդ՝ Լէյր
ալլահ տէյիլիսէն նաճըլ տաճա էօնիւմտէ
տուրուլօրսուն տէտիլինտէ՝ իւք իպթա
պիր գօրգունճ սէս չըգտը վէ սօնրա ալլահ-

լարըն ճէմի սուրէթլէրի վէ միհրապլարը կիւրիւթիւյլէ երգըւաբ: Փութ փափագլարը պունու կէօրաիւքլէրինտէ գուտուրտուլար, վէ գրաւ օլան աճաիւպ հիքմէթ իւգէրինէ մաթ գալտըյաատա՝ եինէ պիււ յիւճիւլիւյէ վէրիւյ թապիր օլունմազ իււ քէնճէլէրլէ ազիզէ էզիյէթ վէրտի:

Չօգըափլէրին զիւիմինճէ զալիմ՝ Ղիւ կղետիաննսուն խըշմընա իւք տէֆա պու ազիզ օղըամըշ օլտուղու իչին ախէր քրիսթիյանլարըն տախի կէօզիւնիւ գօրգութ մա սէպէպիյլէ իֆրաթ չօգ էզիյէթ վէրմիշ տիր. վէ լաքին հիշ պիր թիւրլիւ հազգընտան կէլէմէտիյի հալտէ պաշընը քէսիւյ օրթատան գալտըրմաղա էմը էթտի: Պու ազիզլէ պէրապէր գաթլ եէրինէ գրալըն Ղըէքսանգրէ իամինտէ սուլթանը տախի կէօթիւրիւլտիւ: Պու ազիզէ նէ գատար տա քրիսթիյան օլմասընը էվվէլ կիզլի սագլամըշըտըյաատա, սօնրա հիքմէթ իլէ փութլարըն սուրէթլէրինին տէվլիլիւյ խիւրտ օլմալարընը կէօրաիւյիւնտէ, աշիւքեար վէ հէփիսինին էօնիւնտէ քրիսթիյանլըղընը իգըրար էթտի, վէ եօլտա կիտեր իքէն տահա գաթլիւնահա վարմատան զըզ նէֆէս օլուպ ճանընը թէսլիմ էթտի: Պու վէսիլէյլէ ախէր տախի չօգ փութփէրէսթլէր տօղըու տինի թանըյուպ քրիսթիյան օլմուշտուրլար: Սուրբ Գէորգ գաթլ օլաճագ եէրէ վարտըղընտա աիզ իւսթիւնտէ պիր ազ տուա էսիւյ պու ազիմ մարտիրոսլուպ լութֆունա քէնտիլի

նայլ էթտիյի իշին Լլահա միւթէշէքքեր
օլտու, վէ ախերլերին հագգընա տուա է-
տիպ փութփերէսթէր իւզերինէ տօղրու
տինի թանըմա քերէմինի վերսին տէյի
եալվարտը, վէ սօնրա քէնտիլիյինտէն պա-
շընը ճէլլատա սունսւպ գաթլ օլունտու:
Լլէսսէվիյէ պու ազիզին սուրէթի զալիմ
էթտեր պօղազընտան պիր պիքիրի դուր-
թարըպ՝ մըզրաղըյլա ճանավարը էօլտիւր-
մէ շէքլինտէ շէքիլիւր. վէ պունուն մա-
նասը՝ ճէհէննէմի էթտեր իլէ մերտանէ
ճէնքլէշիպ Բրիստոսուն եէնի տօղմա ազիզ
պիքիր արուսէսի քիլիսէյի խաամինին էլին-
տէն գուրթարմասը տըր դըյաս՝ օլունտու:

Ա Պ Ր Ի Լ 24

Ս Ո Ւ Ր Ի Մ Ի Ք Ի Ն Ս

ՎԷ ՆԱՒՈՒՄ ՄԱՐԳԱՐԵԼԷՐ

ՍԻՔԻՆՍ մարգարէ Յուդա սցյունտան
իլերի կէլիպ Լլապար փատիշահըն կէօն-
լինճէ սէօյլէմէտիյի իշին շահլատէսի Յով-
րամըն էլինէ թէսլիմ օլունտու: Յովրամ
աճլըզ վէ սուսուզլուզլա հապստա ազիզէ
չօղ ուզընթը վէ էզիլէթ վերտիքտէն սօնրա
Սիքիասըն փէյղամպերլիյի իւզըն Լլապար
ճէնքտէն սաղ կէլմէտիյինտէ ուշսւրում
եերտէն աշաղը եուլվարլայըպ էօլտիւրտիւ,
վէ եախօտ պազիլերին զիւլիմինճէ աստը:
ՆԱՒՈՒՄ, եախօտ Նահում մարգա-
րէ Լիզկեսա շէհրինտէն վէ Շմաւոն սօ-

յունտան, Եղեկիա փառիշահըն էյեռալին տէ փէյղամպերիյէ պաշլատը: Պու էոնատէ Խորայէլ ճէմիաթընըն Շամ վիլայէթինէ վէ Սուսուլա կիտիպ րիւճու էտէճէյինի խապէր վերտի, վէ թէսէլլի էթտի: Պու ազիզ տալի Զոֆեան կիպի Սուսուլտա քարոպ վերտի վէ կիւնահլարընտան տէճն մէտիքլէրի հալտէ պաշլարընա կէլէճէք ֆէլաքէթլէրի էվվէլէն՝ սէօյլէտի: Եւոււմ քէնտի միւլքի Բեգաբարտա րահաթ էօմը կէշիրիպ էճէլլէյլէ էօլմիւշ տիւր:

Ա Պ Ր Ի Լ 25

Ս Ո Ւ Ր Բ Լ Է Ո Ն

Վ Կ Ա Յ

ՍՈՒՐԲ Լ էոն րավիլէրին զիւրմիւնճէ փաթարա շէհրինտէ սօղուպ թա քիւշիւք չաղընտան ֆազուլէթ վէ իպատէթ թալիմաթընա թալիպ օլմուշտուու: Սուգաւրէճէ էսպապ վէ խարարտան էափունճա կիյինիպ ազիզ աւաքեալլարա միւթապի էօմը կէշիրմէք արզուսինտէ իտի: Իխթիյարլըլը վազթինտէ գրալ էմրիյլէ ճէմի էհալլիյի մէմլէքէթին փութլարա գուրպան սունմաղ իշին փութ խանէլէրէ կիթմէլէրին կէօրիւպ գալպի մահզուն օլտու: Պու տիւշիւնճէ իլէ էվտէն չըգըպ փութփէրէսթլէրին քէօրլիյիւ իւզէրինէ աղլայաւադ շէհր հիմայէթճիսի սուրք Պարեգուրիոսուն մէզարընա կիթտի վէխալլի տուա էթտիքտէն սօնրա էվինէ տէճնտիւ: Ո՛րւ-

զի սօնրա ուշգույա տալըպ ըույաորնտա պիր ագընթը իչինէ տիւշտիւ, վէ գըյըտա սուրբ Պարեգորիոս սուրմուշ գօրգմատան քէնտիյէ կէլմէյէ տալէթ էտէրիտի: Ույանտըզընտա պու ըույա իւղէրինէ խպլի տիւշիւնտիւ, վէ պատէհու գալգըպ թէ-քրար ազիզին թիւրպէտի իւղէրինէ տուա էթմէ իչին կիթմէյէ նիյէթ գօտու: Այլ տա կիթտիյի վագըթ Ֆօրթունա ալահըն փութիւնէտի էթրաթընտա խալգը կէօ-րիւպ հայրան օլտու, վէ կէրչէք Ալահըն իզգէթինէ օլան զիւլլին ինթիգամընը ալ-մաղ իչին իչէրի կիրիպ միհրապը էօնիւն-տէ էանան գանտիլլէրի գըրտը, վէ սօնրա եօլունա կիթտի: Փութիւրէսթլէր պու վագըպը կէօրտիւքլէրինտէ ատէթտէն խարիճ գուտուրուպ մասլահաթը շէհիր այանընա անլաթտըլար, վէ օնուն էմրիյ-լէ Վէոնու թութուպ էօնիւնէ կէթիւ-տիլէր:

Այան՝ Վէոնա թագիր էտիպ, Տինինի ինքեար կէլիպ ալահըրա թափմօզսան թագսիրաթըն աֆվ օլմաղ տէտիյինտէ, ազիզ՝ թէէսիրլի վէ միւֆասսիլ սէօզլէրի-լէ օնուն ալահ տէտիյինին եայան օլմա-սընը վէ քրիսթիյանլարըն Ալահընըն տօղ-րուլուզընու կէօթէրտի: Այան՝ ազի-զի ավլամաղ իչին թիւրլիւ վատլար էթ-տի, վէ օնլար տա քեար էթմէտիյի հալ-տէ չօգ շիտաէթլի էզիյէթլէր վէրտիք-տէն սօնրա պիր ագընթը իչինէ աթըպ պօլտու, վէ պու կիոնէ ըույաոր չըգըպ

սեվկիւլեւսիւ Պարեգորիոսյա Ճէննէթտէ
գալուշմայա նայլ օլտու:

ՍՈՒՐԻ ՅՈՎՀԵՆՆԷՍ

ԴԱՄԱՍԿՈՍԻ

Պո՛ւ ազիզ Շամտա սոյգատէ վէ հալ
ու աթվարը եէրինտէ աթալարտանտիւն
եայա կէլիւ օնլարըն էլի ալթընտա ֆա-
ղուլէթ պապինտէ էյի թէրպիյէ օլմուշ
տուր: Փէտէրի՛ զատէլիյի վէ ալէլսու-
սուս Ֆուգարէլէրէ էթտիյի սատագա իշին
շէհր իշինտէ զայէթլէ շէօհրէթ պուլմուշ-
ուտու. տին ուղըունա հապս օլանլարա
զիյարէթ էտիւյ թէսէլլի էտէր իտի, վէ
էսիր տիւշէնլէրի ազչասըլլա գուրթա-
րըրտը, վէ եահուտիսթան թարաֆընտա
միւթէմէքքին զահիա քիշիւէրին հէր իզ-
թիզասընը փէտէրանէ գայըրըրտը: Սահ-
պուսլար արասընտա կոլմաս նամինտէ պիր
ալիմ քահանայ վարըտը, Յովհաննէսին
իլմ խուսուսինտէ թէրպիյէ օլմասընը
փէտէրի օնա իհալէ էթմիշիտի: Յով-
հաննէս պու կիունէ թա քիւչիւք եաշն-
տան հէր շէյի էյրէնիւ պապասընըն վէ-
ֆաթընտան ոօնրա մէմլէքէթ վալիսինտէն
Շամ իւզէրինէ նազըր թայէին օլունտու,
վէ իգրար էթտիյի քրիսթիյան տինի իւզ-
րէ էօմր սիւրմէյէ սէլահիյէթի վարըտը:
Պու մէսնէտէ րէֆի օլսուգտան ոօնրա
գապիլի դուտրէթի իւզրէ զուլմ շէքմիշ

քրիսթիանւարա հիմայեթ էտիպ չէքտիք-
լերինս ռնուլթառւրմաղա չալըշըրտը :

ՕԼ էսնատէ իսթամպօլ գրալը Լէոն
Իսաւրացի մէշըիգ ճանիպինտէ էվլիալար
սուրէթինէ վէ օնլարա թափանլարա գարշը
պիր շիտտէթլի իզթիհատ չըգարըպ ճէմի
քիլիսէի շէրիֆի ալթ իւսթ էթաիյի իչին
Յովհաննէս պու մատտէ իւզէրինէ մէք-
թուպլար վէ քիթապլար ինշա էտիպ գրա-
լըն եանըմսսընը կէօսթէրտի, վէ զուլմուն
նահագգ եէրէ օլմասընը իսպաթ էթտի:
Քրիսթիանլար պունու իշէթտիքլերինտէ
տահա զիատէ ազիզ սուրէթլէրէ օլսն իպա-
տէթլերինտէ միւթէմատի էթտիլէր վէ
գրալ գապահաթը իւզէրինէ նատիմ օլա-
ճագ եէրէ Յովհաննէսէ զարէզ սագլատը
վէ ինթիգամընը ալմալ իչին ըիւթպէսինէ
տիւշմէզ պիր շէյթանի զատրու հիլէ իլէ
Յովհաննէսին աղզընտան քէնտիյէ պիր
մէքթուպ եաղըպ Լ. քէր Եօլլա, Շամը սէ-
նին էլինէ թէսլիմ էտէրիմ տէյերէք խա-
լիֆէյէ գարշը սօուզլուգ վէ ասիլիք կէօս-
թէրտի: Սօնրա տօսթլուգ սուրէթիլէ
պու եափմա մէքթուպու խալիֆէյէ Եօլլա-
յըպ՝ Յովհաննէսին խաինլըղընը վէ քէն-
տինին սատագաթընը, զատտար վէ զամ-
մաղըն զաղէպէ միւսթէհագգ օլմասընը իզ-
հար էթտի: Խալիֆէ պու մէքթուպու է-
լինէ ալտըղընտա խըշմա կէլիպ՝ հարպիճէ
Յովհաննէսի հուզուրինէ չաղըրար, վէ մէք-
թուպու կէօսթէրիպ գապահաթընը եիւ-
ղիւնէ վուրտուպտան սօնրա էօլիւմէ միււ-

Թէհագսըն տէտի: Յովհաննէս մէքթու-
 պուն եալան վէ եափմա օլտուղունու իս-
 պաթ տախի էթտիյսէ տէ, եինէ քիւլ-
 լիյէն էվքէսինտէն գուրթուլմայրպ օնուն
 էմիլլէ ազիզին սաղ էլի քէսիլտի:
 Ալլահըն գուլու սապր իլէ պու զուլմու
 շէքիպ գապահաթսրպլըլը իւզէրինէ Ալլա-
 հը շահիտ չաղըրտր. վէ ճէմիաթ պէյնինտէ
 քէնտիլի պու իֆթիրատան փաքա չը-
 գարտը: Ագշամ օլտուղունտա աօսթլա-
 րընըն էլիլլէ խալիֆէյէ եալլարըպ իպրէ-
 թի ալէմ իշին աղաճ իւզէրինէ աօրմըշ
 էլինի ալտը, վէ սըտգըլա խանէսի իշինտէ
 օլան ազիզ պիքը Սէրէէմին սուրէթի էօ-
 նինէ գափանըպ պիւլէնտի ալազ իլէ Լա
 Ալլահ վալիտէսի մէրհամէթլի պիքը Սէր-
 եէմ, նէ իշին շու էլիմի զայպ էթմիշիմ տիր
 պիլիւրին. սէնին վէ ազիզ էվլտորն Յիսուս
 սուն սուրէթլէրինին շանընը հըֆզ էթմէ
 իշին պու հայէ կէլտիմ. եալան եերէ իւ-
 զէրիմէ իֆթիրա աթան տիւշմանլարըմը
 ութանտըր, հագդ օրթայա չըղըպ պէյան
 օլտուն: Ա՛ ազիզ վալիտէ, շու քէսիք էլիմի
 Թէքրար եերինէ պիթիշաիր քի Թէքրար
 պաշլատըղըմ կիպի ոօնունատագ սիզին ա-
 զիզ իսմինիզի մէտհ էտէյիմ տէյիպ՝ է-
 վինի գօլունա եափըշթըրըպ իմիզլանմայա
 պաշլատը: Ույգուսու արասընտա ազիզ
 Պիքը կէօրիւնիւպ՝ Արզիւն միւճիպինճէ է-
 վին գօլունա պիթիշիր, վար վատընը ի-
 ճրա էլլէ տէտի: Ազիզ՝ ույգուտան գալգ-
 տըրընտա՝ էվվէլէրի կիպի էլինի սաղ պուլ-

սուռ, անճադ օլան հիբմէթէնիշանէ՝ քէ-
սիք եերտէ պիր գըրմըզը ինճէ չիզկը գալ-
մըշտոր: Պու վագըա շէհր իշինտէ չա-
փուճադ չափ օլուպ, խալիֆէ տէ ազիզ-
տէն գապահաթը իւզէրինէ աֆվ տիլէ-
տի վէ թէքրար մանսըպընը վերմէք իս-
թէտիյսէ տէ Յովհաննէս իսթիֆա էտիպ՝
պագը գալան էօմրիւնիւ պիր մանասթըր
իչինտէ եախօտ շէօլտէ կէշիրմէյէ արզու-
էթտի:

Պատէհու վարիյէթինի ֆուգարէլէրէ
թէվզի էթտիքտէն սօնրա Գուտսի շէրիֆէ
կիթտի վէ սօնրա սուրբ Սաւա մանասթը-
րընա վարըպ պիր զահիտ իսթիյարըն էլի
ալթընտա էն էանա իշլէրտէ թէրպիյէ օ-
լուրուտու: Պիր տէֆա ազիզ պիքը Սէր-
եէմ Յովհաննէսին ուսթասը իսթիյարա
կէօրիւնիւպ՝ լշտնա խըզմէթլէրէ գուլունա-
ճադ եէրէ Յովհաննէսի եէնի թէօրէմէ հե-
րետիկոսլարա գարշը եազմաղա գուլանսըն
տէյի էմր էթտի. վէ ազիզ՝ պիքը Սէրեէմին
լատէթինի սուլյուղունտա տին վէ ազիզ
սուրէթլէր խասիմլէրինէ գարշը խայլի թէէ-
սիրլի քիթապլար եազըպ քրիսթիյան
տինինէ հիմայէթ էթտի: Լշֆէնտիմիզին
740 սէնէսինտէ Գուտսի շէրիֆ փաթրի-
քինտէն քահանայ օլուպ՝ ճիւզի վագթ
տահա ըիյազաթ իւզրէ եաշաորգտան
սօնրա փաք բուհինի Նլլահըն էլինէ թէս-
լիմ էթտի:

Ս ՈՒՐԻ ՄԵՐԻՆՍ

ՄԱԴԴԱԼԵՆԱՅԻ ՓԵՅԵԱՆ

ՖԵԶՈՒԼԵԹ ՎԷ փաքլըգ էօրնէյի ազիզ
Մարիամ Մագդաղենացի փացեան Ֆիօ-
րէնչա շէհրինտէ սոյգատէ աթալարտան
տիւնեայա կէլմիշ տիր: Ս աթթիզ օլտու-
ղու վագթ աուր Նատարինէ դօնմուշուսա
տա՝ մանաաթըրա կիրտիյինտէ տէյիշէպ
Մարիամ Մագդաղենացի դօմուշ տուր:
Բավիլէրին նագլինձէ պու ազիզէ սանքի
պէշէքտէ սիւտ իլէ պիրլէքտէ քէմալիյէթ
վէ ֆագուլէթ էօզիւնիւ տէ էմիպ եաշընր
ալմը շարրն իտման էթմէտիյի շաշաճագ
իպատէթլէրին իճրասընր էտեր իտի. գէվգ
ու սէֆաուր քիլիսէյէ կիթմէք, էյլէնձէսի
սուրբլարըն հիքեայէսինտէն պիր շէյ օգու-
յուպ նագլ էթմէք, վէ սաաթ սաաթ
տուայա տուրուպ սէմավի շէյլէր իւզէ-
րինէ թէֆէքքիւր էթմէք իտի: Տիզ
շէօքիւպ տիւշիւնտիւյիւ վագթ՝ Նէ էտէ-
յօրսուն տէյի ոօրանլարա՝ Ըլահա եալվա-
րըրըմ քի քէնտիյէ մագպուլ օլանր պանա
կէօսթէրոին վէ պէնի քէնտի նագարը ալ-
թընտա սագլաւըն տէյի ձէվապ վերրի-
տի: Մէքթէպէ կիթտիյիվագթ աթալարը
սէփէթի իչինէ շէհր առէթի իւզըն եէյէ-
ձէք պիր գաշ թաթլը վէ եէմիշ դօրու-
սուլար. վէ լաքին ազիզէ եօլտա կիտէրի-
քէն ղընտան էօնիւնտէն կէչիպ մահպուս-

լարա թէվզի էտէր վէ քէնտի էջլէյէ գա-
տար աճ տուրուրուտու : Եւտի եաշնաա
իքէն հէր թիւրլիւ սըգը էամր կէշիրմէ ու
սուլինի մէշգ էտիպ իճրասընա ղայրէթ
էտէր իտի : Էջլէ վէ ազշամ թաամըն-
տան տիշարը ազգընա պիր շէյ գոմազլուր .
սէվտիյի մէյվէլէրի Քրիստոսուն խաթըր
իշին պիր թարաֆա պըրագըպ լէզգէթ-
սիզ վէ հազզ էթմէտիյի շէյլէրի նէֆսինի
զըրմաղ իշին եէր իտի : Բուհանի քի-
թապլար ալէլիսուտու Քրիստոս էֆէնտի-
միզին սիասէթլէրի իւզէրինէ եազըլմըշ
ինշալարը օգուճաղա ղայէթ հէվէսի իտի :
Սէքիզ աօգուզ եաշնուտա իքէն թապիր
օլունմազ մէսրուրիյէթլէ իւք տէֆա Քրիս-
տոս էֆէնտիմիզին ազիզ թէնինի ալտը,
վէ պու պապտէ իպասէթինտէն վէ շազ-
լըղընտան տէօքաիւյիւ կէօզ եաշարը ղա-
յէթ թէաճճիւպ օլունաճազ շէյ տիր .
օն իքի եաշնա վարըպ տիւնեայր թանը-
տըղընտա՝ պիքիրլիյինի Նլահա ֆիտա էթ-
տի, վէ տահա զիատէ նէֆսինի զապթ
էթմէ արզուսիյլէ պէլինէ խարարտան իյ-
նէլի պիր գուշապ պաղլատը, վէ գուրու
թօփրազ իւզէրինէ եաթըպ կէճէլէրի պա-
շնա թիքէնտէն իսթիֆան գօրուտու վէ
պունա քէղալիք ախէր թիւրլիւ պէթիւր-
լիւ իսքէնճէլէրլէ ատի թէնինի Նլահըն
թէմպիհինէ միւթի էթտիրրիտի : (Օն պէշ
եաշնա եէթիշտիյինտէ՝ չօգ քիւպար էվ-
լէրտէն ազիզէյի սլմազ իսթէտիլէր իտէ
սէ, աշըգը օլանլարըն թէքլիֆինի բէտո

էտիպ՝ օնլարա պէտէլէն Վրիստոսու սէչ-
մէսինի պէյան էթտի:

Պու խուսուստէ չօգ. էնկէլէրի եէն-
տիքտէն սօնրա օն եէտի եաշընտա Գիօ-
րէնչատա պուլունան Կարմեղեան բաշի-
պէլէրին մանասթըրնա կիրտի, վէ ատը-
նը տէյիշիպ Վրիստոսուն մուհապպէթի
իլէ մաշուգէ օլմուշ Սարիամ Սադգաղե-
նացիին իսմինի ալտը վէ օնա պէնպէր
օլմաղ իշին՝ թա քիւշիւքիւքտէն Վրիս-
տոսա էտինտիյի մուհապպէթի տահա առ-
թըրմաղա զայրէթ էթտի: Սուրբ Երրոր-
դութիւն եօրթուսունտա ուխտ էտիպ
Սրբութիւն ալարընտա իքի սասթ գա-
տար քէնտիյի զայպ էտիպ սէմավի շէյ-
լէրէ տալմըշ գալտը: Գալպինաէքի տոյ-
տուլու շիտտէթլի մուհապպէթ աթէշինի
սէօնտիւրմէ իշին չօգ տէֆա սօուգ ոու-
յուլա էլինի վէ կէօքսինիւ ըպատըպ Ֆե-
րահ պուլարուտու: Չօգ տէֆա Վրիս-
տոսուն խաշէլութիւնունու էլինէ ալըպ,
Ը՝ մուհապպէթ, ա աշգ, սէնի սէվմէտէն Տիշ
պիր լահգա Ֆերաղաթ կէլէմէմ աէյի, չա-
ղըրըրտը: Վրիստոսուն ազիզ իսմինէ վէ
իզգէթինէ օլան կիւնահտան զայրը քէն-
տիյէ աղըր վէ շէքիլմէզ շէյ եօլուտու:
պու պապտէ զայպ օլմուշ ճանլար գազա-
նըլըն տէյի քէնտի չօգ եղիյէթլէր շէք-
տիքտէն սօնրա, խասթէ տաթի օլմայա
վէ էօլմէյէ հաղըրտը: Պու գատար թաթ-
լը տուարարտան սօնրա Ըլահ ազիմիւշ-
շան հաղըթէթլէրի քէնտի ճարիյէսինի թէ-

ճրիպէ իթմէ իշին իւզերինէ թիւրլիւ
 տերուէր եօլլատը: Պէշ սէնէ միգտարի
 ֆէնա վէ նափաք ֆիքրլէրաէն զահմէթ
 շէքիպ չօգ տէֆա Ղլահա գարշը քիւֆը
 վէ լանէթ օգուժաղա շէյթան ֆիթ վէ-
 րիրտի: վէ լաքին ազիզէ Բրիստոս էֆէն-
 տիմիզին վէ վալիաէսի ազիզ պիքը Սէր-
 եէմին սուրէթլէրինի էլինէ ալըպ՝ սըգ սըգ
 էօֆէր վէ օնլարըն եարտըմընը տիլէր իտի:
 Լօլիւմիւնտէն իւշ սէնէ մուգատտէմ
 աղըր խասթէլլէյէ տիւշտիւ վէ շէքտիյի
 շիտաէթլի աղըրլարը Ղլահա սունուպ
 թէսէլլի օլուրուտու: Բրիստոսուն խաթ-
 րը իշին աղըր շէքիպ տէ էօլմէմտէն զայրը
 թաթլը շէյ օլա պիլքի մի տէր իտի: Պիր
 տէֆա խոստովանահայրը՝ պու աղըրլա-
 րըն սօնու կէլեր տէյի թէսէլլի էթտիյին-
 տէ, Ալէմսէյիտի տահա էյի օլուրու-
 տու, Բրիստոսուն շէքտիքլէրիլէ պէնիմ
 քիլէրի րուպէրու էթսէմ պիր շէյ տէ-
 մէք տէյիլ տիր տէտի: Պու գատար աղըր-
 լարը արասընտա աաէթ էթտիյի տուա վէ
 ախէր իպատէթ թալիմաթընտան ապլա
 կէրի գալմատը, հէր կիւն քիլիսէտէ Սըր-
 բութիւն ալըր ըտը, վէ քիլիսէյէ կիտէ-
 մէտիյի վագթ օտասընա կէթիրտիրտի:
 Պու կիւնէն իւշ սէնէ եաշատըգտան սօն-
 րա հէքիմլէր ազիզէնին էօլիւմիւնիւ եա-
 գըն կէօրիւպ՝ խապէր վէրտիլէր, վէ Սա-
 րիամ պու միւթսէյէ զայէթ թէշէք. քիւր
 օլուպ՝ ճէմի սուրբ խորհուրդլարը իպա-
 տէթլէ ալտը, վէ եանընտա պուլանան-

լարտան էօմրիւ միւստէթինսէ պիլմէյէ-
րէք վէրտիյի ֆէնա իպրէթլէրի վէ դապա-
հաթլարը իշին աֆվ տիլէտիքաէն սօն-
րա ճումաա կիւնիւ Լֆէնաիմիզէն 1607
սէնէսինսէ՝ Քրիստոսուն սիսսէթլէրինի
տիւշէնէրէք փաք ըուհինի սէմսվի կիւէ-
յիսի Քրիստոսուն էլինէ թէսլիմ էթսի:

ՍՈՒՐԻՐ ՊԱՆՈՒՄՆՈՍ

Պո՛ւ ազիզ՝ փութփերէսթ էվլատը օ-
լուպ կէնճ եաշընտա ապէր եազըմըշը-
արլսա տա սօնրա քրիսթիանլարըն ֆա-
զուլէթինէ վէ էյի իպրէթլէրինէ վու-
րուլուպ Քրիստոսու իգրար էթտի, վէ
տահա վաֆթիլ օլմատան տին ուզըունա
հապսա գօնուլուպ, սէմատէն իրսալ օլուն-
մուշ մէլէքաէն ազիզ տինիմիզէն սըրը-
լարընը էջրէնտի: Օչալիմ քրիսթիան
խասիմի գրալար էօլիւպ՝ ազիմ կոստան-
գիանոս օնլարըն եէրինէ ճիւլուս էթտի-
յինսէ զուլմ քէսիլտի վէ Պախումէոս աա-
խի պաշգա մահպուլարլա գուրթուլուպ
շէօլէ շէքիլտի, վէ Նիլ չայընըն գըմը-
սընտա պիր միւքէլէֆ մանասթըր եափըպ
չօգ ըահիպլէրի թէրպիյէ էթտի: Պու
թարիգ իւլըն խայլի գէման տահա զահի-
տանէ եաշատըգտան սօնրա սէատէթ մէ-
քեանը ճէննէթ տէվլէթինէ նայլ օլաու:

ՍՈՒՐԻ ԸՄԻՆՈՒՍ

ՎԵ ՍՈՓՈՆԻԱ ՄԱՐԳԱՐԵԼԻՐ

ԴԱՆԻԷԼ մարգարէ գուշուտա իբէն մէլէյին էլէյլէ ծնա էքմէք կէթիրէն պու ազիզ զանն օլունուք: Ամբակում ճէմիաթըն հարամիլէյինի եիւզիւնէ վուրուպ՝ Բիլտանիլէրին իւզէրինէ հիւճմ էտէ՝ ճէքէրինի խապէր վէրտիքտէն ոօնրա եա հուտիլէրին տինսիզէյինի վէ փուլթփէրէսթլէրին Բրիստոսա ինանաճաղլարընը էվէլէն սէջլէմիշ տիր:

ՍՈՓՈՆԻԱ՝ Ըմաւոն սոյունտան իլէրի կէլիպ զահիա վէ Ալահտան գօրգար Յովսիա փատիշահըն էյեամի տէվլէթինտէ վէ Լրեմիա մարգարէնին վազթինտէ մարգարէլիք էթտի: Պու ազիզ եահուտի թայիֆէսինէ զայէթ էօրֆ վէրիպ կիւնահլարը իւզէրինէ թէվպէ էթմէյէ նասիհաթ էթտի: Սովաք վէ Ամոն միլէթլէրինէ գօրգու կէօսթերտիքտէն ոօնրա Սուսուլ էհալիսինին զայաթընը իլավէ էթտի, 'վէ նիհայէթ Բրիստոսա իման կէթիրէնլէրին թէվպէսինի սէջլէտի: Սոփոնիա մարգարէ քէնտի միւլքի Սարափաթտա վէֆաթ էթմիշ տիր:

ՍՐԲՈՒՀԻ ԿՆՏԵՐԻՆԷ

Ս Ե Ն Ա Յ Ի

ՍՐԲՈՒՀԻ Կատարինէ Լեֆէնտիմիդին
 1347 տէնէսինտէ Թօսգանա էյալէթինտէ
 Սիէնա շէհրինտէ տիւնեայա կէլիպ՝ Թազէ
 չաղընտան ֆագուլէթ վէ իպատէթ Թալի-
 մաթը մէշգ էթմէյէ մէյլէ օլտու: Պէշ
 եաշընտա իքէն ատէմ կէօզիւնտէն չէքի-
 լիպ տուատա վէ Թէֆէք.քիւրէրտէ քեա-
 միւննէ վազթինի կէշիրտիյի իշին պիր
 քիւչիւք սուրբ ատտ օլընուրտու: Նէր-
 տիւպանտան էնիպ չըգտըղընտա Ողջյն
 քեզ Սարիամ վէ եախօտ պաշգա տուա
 էթմէյի ատէթ էթմիշ իտի: Ալթը եա-
 շընտա իքէն, Բրիստա Լեֆէնտիմիդ Պօ-
 ղոս Պետրոս վէ սուրբ Յովհաննէս առա-
 քեալարըյլա ազիզէյէ կէօրիւնիւպ խալլի
 վազթ օնուն իլէ էյլէնտիքտէն սօնրա
 կիթտիյինտէ Թէպարիք էթտի: Էօմրիւ
 միւտաթինտէ կէօրտիւյիւ հատարզ բու-
 յալարըն իլքի պու օլտու, վէ օլլահգատէն
 գալպի Ալլահըն աշգ ու մուհապպէթիլլէ
 Թուլթուշտու: Չօգ տէֆա սուրբլարըն
 հիքեայէսինի օգույուպ սիւրտիւքիքի էօմր
 Թարիգի իւզէրինէ տիւշիւնիւք վէ օնլարա
 պէնզէմէյէ չաղըշըրտա: Եէտի եաշընա
 վարտըղընտա տիւնեայը բէտտ էտիպ պի-
 քիւլիլինի Ալլահա սունտու: Տուատան,
 Թէֆէք.քիւրտէն, իշտէն վէ ախէր իպա-

տէթ թալիմսթընաան պաշգա շէյտէն
լէզզէթ ալմազըուր: Պիր կիւն գըզգար-
տաշընըն զօր էթմէսիյէ պիր ազ զէննէ
առէթի իւզրէ կիյինիւզ դուշանուր, վէ
սաչարընը տիւզտիւ. վէ լաքին արաւը չօգ
կէշմէյիւզ տուա վազթինտէ պու թիւրլիւ
տիւնեէվի հարէքէթլէրի Ղլահա մագ-
պուլ օլմամասընը, վէ մէրհում գըզգար-
տաշը նէ գատար պաշգա եիւզտէն էյի
իտիյսէ տէ պու մագուլէ իւնվան վէ սիւս-
լէրի իշին քաւարանտա եանմասընը ան-
լատըղընտա՝ էթտիքլէրի իւզէրինէ նատիմ
օլտու, վէ էօմրիւ օլտուգճա աղլայարագ
Ղլահատան աֆվ տիլէր իտի:

Ետը պէլիղ օլտուղընտա՝ աթալարը
ազիզի պիր էյի եերէ վէրմէյէ թէքլիֆ
էթտիլէր, վէ լաքին Վատարինէ, Տիւ-
նեատա մէնէնտի պուլունմազ կիւէյիլէ
պէն քէնտիմի սունմուշ ում, օնտան պաշ-
գա ախէր տիւնեէվի եիւրէյէ մէյլիմ եօգ
տուր տէյերէք թէքլիֆլէրինի գապուլ
էթմէտի: Ս է պու վագըատան սօնրա
քէնտիլիյինտէն սաչարընը գըրփըպ պա-
շընա սիյահլար պաղատուր վէ թէնհայէ
չէքիլիւզ տուաւընա մուգայեէտ օլուրու-
տու: Աթալարը՝ ֆիքրինտէն պու մանաս-
թըրա կիրմէ արգիւսինի տէֆ էթմէ իշին,
էվին էն էտնա խըզմէթինէ գատար օնուշ
իւսթիւնէ գօտուլար վէ տուա էտէճէք
պիլէ վագթ պըրագմաւըլար: Պու խըզ-
մէթ իւք էվլէլ նէ գատար աղըր տախի
կէլիրիտիյսէ տէ, ազիզէ Բրիստոս էֆէն-

տիմիզտէն տէրս ալըս գալաինտէ պիր
կիզլի մէքեան փէյտա եթտի, վէ իշի
արասընտա պիլէ ֆիքրինի պազէն Ելլահա
գալտորորս արգըտինի պէյան եթտիլինտէ
չօգ վագթտան պէրի տուա եթմիշ կիպի
եիւրէյի շազըղըս մէմու օլուրտու: Ճիւ-
զէ վագթ տօնրա աթալարը թէճրիպէ
իշին քէյֆինճէ եաշամաղա իզն վէրտի-
լէր, վէ աղիպէ հէր կէշիճի մասլահաթ-
լարը պէր թարաֆ էտիպ ճանը զայլէսինէ
մէշողու օլտու: Եւէվիլյէ թաամը գուրու
էքմէք վէ սու վէ պիր աղ եէշիլիք իտի.
իքի թալթէ փարչասը իւզէրինէ եաթըս
պիր իքի սաաթ ույունտուգտան սօնրա
տուա վէ թէֆէքքիւր եթմէյէ գալգար
ըտը. պէլինի տէմիր թէլ իլէ սըզը պաղ-
լայըս հէր կիսնէ շէյթանըն իզվալէրինի
պօշա չըգարմաղա զայրէթ էտէր իտի.
կիւնտէ իւշ տէֆա գամշըյլա թէնինի
տէջիւս սէլ կիպի գան ապըտորորտը, վէ
պու թարզ թալիմաթլարընըն իճրասըն-
տան էօմրիւնիւն սօն կիւնիւնէտէք ֆէրա-
ղաթ կէլմէտի:

Սուրբ Դոմինիկոսուն կրօնքունա կիր-
տիքտէն սօնրա պուլունտուղու հալտէ քէ-
մալիլէթ վէ ֆազուլէթ իւզրէ եաշայըս
էպէտի իւճրէթ քէսպ եթմէյէ արգըս եթ-
տի: Եւսան խափմի մէյուն շէյթան գօր-
գունճ խիւլէալէր վէ ֆէնա ֆիքրէր իլէ
չօգ տէֆա ազիղէնին իւզէրինէ հիւճմ
եթտի, վէ հիշ պիր թիւրիւ խաամինին
իզվալէրինէ մէյլ վէրմէտիյս տէ եինէ

գալպի քիւլլիէն ըաճաթ օլմատըղը իշին
 Վրիստոս կէօրիւնտիւլիւնտէ, Նֆէնտիմ,
 պու գատար վազթ նէրէտէ իտին տէյի
 թէվէք. քիւլանէ շիքեայէթ էթտի. վէ
 Վրիստոս, Նիւրէյինին իշինտէյիտիմ տէյի
 ճէվապ վէրտիլինտէ, Կատարինէ թէաճ-
 ճիւպ էտիպ՝ Օ միտիլի մէքրուճ Փիքրլէր-
 լէ չալգանմըշ եիւրէք իշինտէնամըլ տու-
 րապիլտին տէյի սօրտու. վէ Վրիստոս՝
 Սէյլ վէրտին, խօշլանտը ն մը, տէյի սօր-
 տուղունտա, Կատարինէ, խայր Նֆէնտիմ,
 իսթէմէտիմ պիլէ, վէ իւղէրիմէ պէօյլէ
 շէյլէր կէլմէտի իշին չօգ. եզիլէթ տախի
 շէքմիշիմ տէյի ճէվապ վէրտի: Վրիս-
 տոս ճարիլէսինի թէսէլլի էթմէ իշին,
 իշթէ իսթէմէտիլինի, Տաթթա գարշը
 տուրուպ ճէնքլէշտիլինի պիլէրէք եանընա
 կէլմիշ սէյր էտէյօրուտում վէ պու ճէմի
 Փիւթուճաթլարըն իշին իւճրէթին արթ-
 մըշ տըր տէյիպ ծնտան էօյլէ շէյթանի
 իղվալէրի քէստի: Վրիստոս էֆէնտի-
 միղ վէ վալիտէսի ազիզ Պիքր չօգ տէֆա
 սէվկիւլիւ ճարիլէլէրինէ կէօրիւնիւպ թէ-
 սէլլի էթմիշ տիրլէր. չօգ քէրրէ Որբու-
 թիւն իշինտէ Վրիստոս էֆէնտիմիզի չօ-
 ճուգ քիսփէթինտէ կէօրիւպ սէճտէ գըլ-
 սը: Էր կիւն ատէթտէն խարիճ իպա-
 տէթլէ պու ազիմ խորհուրդա եագլաշըպ՝
 սէմավի թէֆէք. քիւրլէրլէ տինետա իւղէ-
 րինտէ օլտուղունու ունուտուրտու: Պու
 սէմավի նէթիս նաֆագատան զայրը պաշ-
 գա շէյ եէմէյէ իշթիճասը կէլմէզիտի.

պիր տէֆա Սոխրոյ կիւնիւնտէն Վրիստոս էֆէնտիմիդին Համբարձումու կիւնիւնտէր Սրբութիւնտան պաշգաւ շէյ աղզընա գօմատը. չօգ տէֆա պիւյիւքլէրինէ իթաաթէն աղզընա թաամ ալտըղընտա աղըրլար տույուպ կերի շէքիւլիշ տիր:

Պիր ազ վագթ միւրուրինաէն սօնրա Վրիստոսուն էմիլյէ խաթէլէրի պագմաղա մէշղուպ օլտու. անէր չօգ խաթէլէրի արասընտա պիր ույուզըւ վէ պիր տէ շիրփէնշէլի իքի գարըպուլունուպ եարալարընը իլտիլինտէ պագէն թապիաթ զօրու պիր շէքինմէք վէ թիթսինմէ կելիլիտի. պու պապտէ տախի քէնտինէֆսինի գըրմաղ իշին պիր կիւն եարալարտան ագան գանլը իրինլէրի պիր քեստէ իշինէ թօփ էտիպ իշտի. վէ խոտովանահայրըյլա պու շէյ իւզէրինէ սէօզ աշըլարղընտա, ինան, էֆէնտիմ, քի էօմիւմ թարիւգինտէ պունտան լէզղէթլի շէյ աղզըմա գօմամը շըտըմ տէյի ճէվապ վէրտի: Ս է օլ կէճէ Վրիստոս էֆէնտիմիզ բույաորնտա կէօրիւնիւպ էթտիլի ֆիւթուհաթ իւզէրինէ շաղըղընը վէ հազղ էթմէսինի կէօսթէրտի, վէ պէտէլէն ճէննէթտէ իվազընը վէրմէյէ վատ էթտի: Պու իքի գարըլարտան պիրի շէյթանա ույուպ աղիւզէնին իւզէրինէ իֆթիրալար աթտըղտան սօնրա լանէթ վէ պէտ տուա տախի օգուտու: Մատարինէ պու պէտ մուամէլէ իւզէրինէ ճիւզի ալընըպ մէյոււս տուրտու:

ղունտա Վրիստոս կէօրինիւպ, պիրի տի-
քէնտէն վէօլ պիրի ալթունտան իքի թաճ
կէօսթէրիպ պու իքիսինին իչինտէն հան-
կիսինի իսթէրսին տէյի սօրտու. վէ կա-
տարինէ, Լ՛ֆէնտիմ, էօմրիւմ օլտուգճա
սանա պէնդէր օլմագ տըր ճահտըմ տէ-
յիպ, տիքէնտէն թաճը ալտը պաշնա գօ-
տու: Վրիստոս թէքրար ազիզ ճարիյէ-
սինի թէսէլի էթտիքտէն սօնրա խաս-
թէէր խըզմէթինտէ միւտավէմէթ էթմէ-
յէ թէմպիհ էթտի: Կատարինէ թէն
խասթէլիյինտէն մատաւ ճանըլա խասթէ
օլանլարըն տախի շիֆա պուլմաորնա զայ-
րէթ էտիպ տուայլա տիլէյինէ չօգ տէֆա
էրմիշ տիր:

Ալլահ էֆէնտիմիզ սէվկիւլիւ ճարիյէ-
սինէ ինսան գալպինտէն կէչէնի թանըյըպ
տէմէ լութֆունու տախի իհսան էթտի.
պու խուսուստէ հուզուրինէ կէլէնլէրին
գալպինտէն կէչէնի պիլիպ ծնա կէօրէ նա-
սիհաթ էտէրիտի. շէհվէթլի վէ սէֆիհ
ճանլարա ըսթ կէլաիյինտէ տէսթիմա-
լըյլա պուրնունու գափայըպ փիւֆ, նասըլ
ֆէնա գօգայօր տէյէրէք չէքիլիւր իտի:
Վրիստոս էֆէնտիմիզ ազիզէնին հագգը-
նա էտինտիյի մուհապպէթէ իսպաթէն՝
կատարինէնին իւզէրինտէ քէնտի պէշ
եարալարընըն նիշանընը պասթը, վէ ազի-
զէ ալլագ կէօնիւլիւյիլ իչին տիշարըտան
կէօրինմէսին տէյի եալվարտըլնտա՝ ըէ-
ճաւը գապուլ օլտու վէ ֆագաթ ատամ
կէօրիւպ տույմատան կիզլիճէ Վրիստու

սուն տույտուղու կիպի աղըր վէ շիտտէթի
աճրլար տույարըտը: Չօգ խաթէէրէ
վէ ճինաէն թութուլմուշարա Նլաճըն
խմկյլէ շիֆա վէրտի: Վ է պու գատար
ազիմ հիքմէթլէրէ պինայէն աուր տիւ
նեայա չալ օլուպ հէր թարաֆտա իթի-
պար պուլտու: Վ ագթին Սրբազան փա-
փընըն էմրիլէ Բօմայա կիթտի վէ օրատա
խաթէէնիպ տէօրթ հէֆթէ գատար
քէպքին աղըրլարա թէհամիլէ էթաիք-
տէն սօնրա արզուսի միւճիպինճէ ճէմի
սուրբ խորհուրդլարը ալըպ էօլիւմ հազը-
լանտը: Վօլիւմ վագթինտէ շէյթան մաղ-
րուրուպ ֆիքրիլէ ազիզէյի թէճրիպէ է-
տիպ զայէթլէ ալթ իւթ էթաիլինտէ, օ
ֆիքրինի Նլաճա գալտըրըպ՝ պիւլէնտի
ափալ իլէ, Նըգըլ շուրատան մէլուն շէյ-
թան, էօմրիւմ սիւրուքինտէ հէր իշէ-
տիքլէրիմի Նլաճըն շան ու շէօհրէթի իշին
էթմիշ իմ. հիշ պիր օլան հիքմէթլէրտէ
պէնիմ ալապամ էօգ աուր տէտի: Պու
թարիգ իւզրէ եինէ սօն տէֆա շէյթանըն
իւզէրինէ զալիպ օլտուգտան սօնրա, Բրիս-
տու էֆէնտիմիզ կէօրիւնտիւ, վէ խայլի
սաաթ պէրապէր թաթլը միւքեալէմէ
էթտիքտէն սօնրա օթուզ իւշ եաշընտա
իքէն պիկիւնահ վէ փաք բուհինի Բրիս-
տուսուն էլինէ թէսլիմ էթտի:

Ս Ո Ւ Ր Ի Ե Ր Ե Մ Ի Ը

ՄԱՐԳԱՐԷ

ԿԵՂԵԱ քահանանն օղլու սուրբ
 Երեմիաս Գուտսի շերիֆտէն իւշ միլ ըրադ
 Լնաթովթ տէնիլէն շէհրտէ տիւնեայա
 կելիպ քիւչիւք եաշընտան Լլաճըն գօ-
 տուլու խրզմէթլէրտէ վէ ըէսուլէթլէրտէ
 սատըգ պուլունմուշ տուր: Պաւ ազիզ
 օն պէշ եաշընտա իքէն փէյղամպէրլէք
 էթմէյէ պաշլատր. գրըգ պիր սէնէ Քիլ-
 տանիլէր Գուտսի շերիֆի ֆէթհ էսինճէ-
 յէտէք եահուտիսթանտա սերպէսթլիյլէ
 Լլաճըն քէլամլարընը սէօյլէտիյի իչին
 չօգ ընէճիտէլէրէ թէհամմիլ էթաի. պէշ
 տէֆա զընտանա եախօտ գուլույա աթըլ-
 տը վէ միւճրիմլէրին սրըասընա գօնուլտու:

Եբգիմէլէք նամինտէ պիր զահիտէ քի-
 շի Երեմիայը գուլուտան չըգարըպ թէք-
 րար զընտանըն տէհլիզինտէ օթուրտու-
 ղունտա՝ Քիլտանիլէր թուլթուպ զէնճիրէ
 վուրտուլար. լաքին Լլաճ հաբուլգոդոնո-
 սոր փատիշահըն եիւրէյինի թէփրէտիպ
 Երեմիանն ազատելիյինի վէրտի, վէ սեր-
 պէսթ Գուտսի շերիֆտէ կելիպ ճէմիա-
 թըն Լլաճըն սէսինէ գուլադ ասմատըգ-
 լարը իչին զար ու ֆիղան էտէր տուրու-
 ուտու: Յուդա թաիֆէսինին Սըսըրա
 ֆիրար էթտիյինտէ Երեմիայը պիլէլէ-
 րինճէ ալըպ կէօթիւրտիլէր. օրատա տա-

խի տէօրթ սէնէ փէյղամպերլըք էթտի վէ սօն երլը սեօղիւ միւճիպինճէ Սըլըր փատիշահը Վափրէսի, Նաբուգոդոնոսոր էօլտիւրտիւ: Պու գատար զահմէթի վէ էմէյինէ պէտէլ ճէմիաթտան բաղպէթ վէ մուհապպէթ պուլաճագ եերէ քէմլըք պուլուպ՝ եէթմիշ եաշննաա իքէն թաշա թուլթուլտու վէ Տափնաս շէհրինտէ էօլտիւ:

Մ Ա Յ Ի Ս 2

Ս Ո Ւ Ր Բ Ե Ղ Ի Ս Է

ՄԱՐԳԱՐԷ

Երայ մարդարէնին շաիրտի սուրբ Եղիսէ պիր քէյլիւ էվլատը օլուպ՝ ուսթասը քէնտի եէրինէ օնու փէյղամպերլըք խըզմէթինէ չաղըրմա իշին կէլտիյինտէ՝ պիր օվա իշինտէ օն իքի եօքիւզիւէ չիթ սիւրէյօրուտու: Ալլահ թարաֆընտան կէլէնին սէսինի տուլուպ օնուն փէօսթէքի եաղմուրլուղունու իւզերինէ ալտըղը պիրլէ, աթաւարընա էլվէտա էտիպ էօքիւզերինի պօղաղատը վէ սօնրա փիշիրիպ ճէմիաթա թէվզի էթտիքտէն սօնրա Եղիանըն արգասընտան կիթտի վէ օնա խըզմէթ էտէրիտի:

Եղիա Ալլահըն էմրիլէ սաղ սաղ կէյցէ չըքաճաղը վագթ՝ Եղիսէյի պիլէսինճէ ալլպ Վաղգաղայա կիթտի վէ քէնտիտի Ալլահ թարաֆընտան Ինթէլէ կիթմէյէ

էմր արմրշ պէհանաարյաւ Լիդիոէյի օրատա
օթուրթմադ իսթէրիտիյսէ տէ՛ օ ուււ-
թաարնրն կէօյէ ըէֆի օլաճաղընը անլա-
յըպ եանընտան պըրըմադ իսթէմէտի, վէ
սօն տէֆա թէպարիքինի ալմաստան պը-
րադմասը: Յորդանան չայընըն եանըն-
տա ծնուն եէրտէն գալգարղընը կէօրիւպ
հայրան օլաու, վէ տիլէտիյի լութֆա,
եանի ծնուն մէշինտէն եաղմուրլուղունա
մալիք օլուպ՝ ծնունլա ուսթատը կիպի
խայլի թէաճճիւպ օլունաճադ միւճիղէթ-
լէր իլլէտի: Լըրիքուլտա թէմէք քիւն Լի-
լահ ճէմիաթընըն արզիւսինէ պինայէն՝
ֆէնա սուլարընը էյի էտիպ գուվվէթ վէր-
տի: Բեթէլ շէհրինտէ փութ փէրէսթ փա-
փազլարընըն էվլատլարը՝ ազիզի մասխարէ
էթտիքլէրինտէ ծնլարը ազարլատը, վէ
պատէհու օրմանտան իքի պը չըզըպ ծն-
լարըն արասընտան գըրգ իքի չօճուգ փա-
րալատըլար: Պունտան սօնրա Կարմեղսս
տաղընա չըզըպ ուսթատընըն էյի իպրէթի
իւզրէ քէնտի տախի տիւնեատան չէքիւ-
միշ օրատա էյլէնտի վէ սօնրա Սամարիայա
տէօնտիւ:

Խորայէլ փատիշահը Յովրամ՝ Յուդա
փատիշահը Յովսափատլա սու գըթըղըն-
տան զահմէթ չէքտիքլէրինտէ Լիդիոէյէ
կէլիպ եալվարտըլար, վէ ազիզ՝ Յովրամըն
փութ փէրէսթ լիյինի եիւզիւնէ վուրտուգ-
տան սօնրա զահիտ Յովսափատ փատի-
շահըն խաթըր իչին միւճիզաթլա սույու
չօղալթտը վէ տիւշմանլարընը գըրտը:

Պիր տուլ գարննն եաղնր չօղալծար,
վէ գարը պիր գապ իշինտէն նէ գատար
ալորյոս տա տօլտուրտուղու գապլար էք-
սիլտի վէ իշինտէքի թիւքէնմէտի: Ալլահ
թէալա պու ազիզին ըէճասընա նազարէն
պիր էվլատը օլմազ Առննացի գարըյա էվ-
լատ վէրտի. վէ պիր գաչ սէնէ միւրու-
րինտէն սօնրա չօճուգ էօլտիւյիւնտէ՝ Լ-
ղիսէ տուպլա չօճուղու տիրիլծտի: Պիր
գաչ փէքսիմաթլա եիւզէրճէ քիշէյի տօ-
յուրտու. Նեէմանն ույուզունու տիւ-
զէլծտի, վէ պունա ապիր ալէր պին
թիւրլիւ միւճիզաթլար իշէտի: Խորայէլ
փատիշահընա՝ Սիւրեանիլէր փատիշահը-
նն գուրտուղու տուզաղը էվվէէն նազ-
էտիպ սագընտըրտըղը իշին, փատիշահ
օրտուսու իշինտէ դամմազ վար տըր զանն
էտիպ ալթ իւսթ օլմաղա պաշլատըղըն-
տա՝ էթպաասընտան պիրի, խայր, էֆէն-
տիմ, արամըղտա դամմազ եօգ տուր,
ճէմի օտանտա տիւշիւնտիւքլէրինին խա-
պէրինի վէրէն Լղիսէ մարգարէ տիր տէտի:
Փատիշահ պունու իշիթտիյինտէ դազէպէ
կէլտի, վէ Լղիսէնին պուլունտուղու մահա-
լէ ագէր եօլլայըպ մարգարէյի թուլծմաղու
էմր էթտի: Աքին Լղիսէ հիշ քէնտիյի ալ-
տըրմայըպ սապահլայն գալգուր վէ շէհրի
միւհաստարէյէ ալմըշ սագէր արասընտան
կէշիպ կիթտիյինտէ, պազըլարը իւզէրինէ
կէլտիլէրսէտէ Ալլահն գուվվէթիյլէ կէօզ-
լէրինի քէօրլէթտի վէ Վամսրիպա գատար
էօնիւնէ գաթըպ կէթիրտի: Խորայէլ փա-

տիշահը պունրարը գրքմագ արգուկէտիյսէ
տէ, Եղիսէ իզն վերմէտի, հաթթա էք-
մէք վէ սու վերիպ տոյուրտուգտան սօնրա
Պլըագ կիթսինլէր, վէ կէօրտիւքլէրի-
նի աղալարընա նագլ էթսինլէր, տէտի:
Ըսէր տէֆա՝ Սիւրեանիլէրին փատիշահը
կէլիպ Սամարիայը գուշաթտըղնտա՝ շէհր-
տէ գաթի գըթլըգ օլտու, վէ չօգ վալի-
տէլէր էվլատլարընը փիշիւրիպ եէմէյէ մէճ-
պուր օլտուլար: Իսրայէլ փատիշահը պու-
նու իշիթտիինտէ կիւնահընը թանըյըպ
աֆվ տիլէյէճէք եէրէ էօքէլէնտի, վէ պու-
պէլալարըն սէպէպի Եղիսէ տիր տէյէրէք
աղիզի էօլտիւրմէք իսթէրիտի: Եղիսէ
հագգընա գուրուլան փուսույու թանը-
յըպ, Եսարըն պու սաաթ պուղտայ վէ ար-
փա Սամարիա գափուսունտա եօգ պէհա
իլէ սաթըլաճագ տըր տէյի, փատիշահա
խապէր վէրտի: Ձիլ վագը մարդարէնին
սէօզիւ միւճիպինճէ Սիւրիանիլէրին ասա-
քիւրի կէճէլէյն գօրգուպ գաչտըղնտա
չատըրլարը վէ ալսէր օրտու զախըրէսի
Սամարիայըլարա գալտը, վէ եօգ պէհայա
հէր շէյ սաթըլտը: Եսմըիւ սիւլուքին-
տէ պու թիւրլիւ միւճիգաթլար իլէ նամ-
տար օլտուգտան մաստա՝ էօլտիւքտէն
սօնրա տախի աճաիպ վէ ագլտան խարիճ
շէյլէր էթմիշ տիր: Ըզիզին էօլիւմիւն-
տէն պիր սէնէ սօնրա Իսրայէլ ճէմիաթը
պիր էօլիւ կէօմմէք իսթէտիլէրինտէ՝
Սիւրեանիլէր թայիֆէսինին չէթէճիլէրինի
կէօրիւպ՝ գօրգտուլար, վէ էօլիւյիւ կիւմ-

մէտէն Եղիսէ մարգարէնին մէզարընա
աթըպ դաշտըւոր: Լօրիւնին թէնի մար-
գարէնին քէմիքէրինէ տօգանաղընտա
տիրիլպ այաղա գալգաթ վէ կէզմէյէ պաշ-
լատը: Սուրբ Հերոնիմոսուն նագլինճէ
Սամարիատա պու աղեղին թիւրպէսինէ
քէնտի էյեամինտէ չօգ ճէմիաթ զիյա-
րէթէ վարըպ՝ իպատէթէրինի էտէրիմիշ:

Մ Ա Յ Ի Ս 3

ԳԻԻՏ ՍՈՒՐԻ ԻԱԸԶԻ

Պո՛ւ կիւն տիւնեանըն խալտս օլմաոր
իչին Քրիստոս էֆէնտիմիղին իւզէրինտէ
գանընը տէօքտիւյիւ աղեզ խաչըն պու-
լունմաորընը եօրթուսունու Քիլիսէի շէ-
րիֆ թութուպ՝ զինէթինի էտէր: Պոս-
տանդիանոս գրալըն վալիտէսի սրբուհի
Հեղինէ քրիսթիյան օլուպ՝ էվլատընը տա-
խի էթմէ արզիւսինտէ օլարադ տաիմս
օնուն էնտէսինտէն տիւշէր իտի: Լաքին
գրալ նէ գատար վալիտէսինին սէօղիւնիւ
րէտտ էթմէզիտէ տէ՝ տէօնմէսինի կիւնտէն
կիւնէ պըրադըպ աղեզէնին դալպինի մահ-
զուն էտէր իտի: () կիւնէրտէ Սաքսեն-
տիոս գրալա ճէնք աչըպ աղբէրիլլէ Ֆրան-
չատան Իթալեա թարաֆընա եիւրիւտիւ
յիւնտէ, խասմինին աղբէրինտէն քէնտի-
նինքինին ազ օլմասընը տիւշիւնիւպ գօրգ-
մաղա պաշլատը, վէ պու միւլահազալլա
չօգ տէֆա վալիտէսինտէն տտընը իշիթ-

տիկյի քրիսթիանաւորն Նլաճընա իլթի-
 ճա էտիպ մախսուսէն ծնուն եարտըմընը
 տիլէտի: Պու կիսունէ սըտգ ըլա վէ տե-
 րունի գալպտէն օլան ճիւղի տուսարնտան
 սօնրա, պիրտէ՝ կիւնտիւղին էօյլէ վագ-
 թը սէմաստէ պիր փարլագ վէ միւնէվվէր
 խաչ կէօրիւնիւպ, իւղէրինտէ՝ Պու խաչ
 նիշանըյլա եէնէսին եազըլարըր օգունուլ-
 աու: Կէճէլէյն Քրիստոս թէքրար օ քիսա
 փէթտէ գրալա կէօրիւնիւպ՝ սանճաղը իւ-
 ղէրինէ կէօրտիւյիւ կիպի չէքտիրիպ ճէնք
 վագթընտա էօնիւնտէն չէքթիրմէյէ էմը
 էթտի: Կոստանդիանոս Քրիստոսուն էմ-
 րինէ իմթիսալէն հարպիճէ կէօրիւպ տույ-
 տուգլարընըն իճրաւընը էթտի, վէ պիր
 քիւչիւք խաչ նիշանը տախի եափտըրըպ
 քէնտի թէրքէսի իւղէրինէ գօտու: Պու
 վագըրալարտան սօնրա Կոստանդիանոս
 քիւլլիյէն Նլաճա թէսլիմ օլուպ տիւշմա-
 նընա գարշը վարտըր վէ իւղէրինէ չըգանիւչ
 սիւրիւճիւ պաշլարընը պօղտուգտան սօն-
 րա գալիմ վէ զօրպա Սաքսենտիսու տա-
 խի եէնիպ ալայ իլէ Բօմայա կիրտի: Պու
 ճէմի էթտիյի ֆիւթուհաթը քրիսթի-
 անաւորն Նլաճընտան պիլտիկի իլին՝ ծնա
 շիւքրսնէ սանճագլարընտան օ վագթա
 գատար գուլլանըմըշ գարթալ նիշանընը
 մահվ էտիպ ծնուն եէրինէ խաչ նիշանը
 տիլքմէյէ, վէ ծնտան էօյլէ պիր տահա
 միւճրիմլէրի խաչա կէրմէմէյէ էմը էթտի:
 Քրիսթիան աւընը աղգա ալմագ թէօհ-
 մէթ տախի սայըլմըշլսա տա՝ պու աղիգ

Ֆերման չըզարդպ իսթէյէն քրիսթիյան
օլտուն տէյի իպն վէրտի, փութլարըն խա-
նէսինի երգըպ եերինէ քրիսթիյանլար ի-
չին միւքէլէֆ քիլիսէլէր պինա էթտի,
վէ տէվլէթի իչինտէ սուրբ խաչըն իզգէ-
թինի արթըրմաղա չալըչըրըտը:

Վ ալիսէսի սրբուհի Հեղինէ տախի
պու արգիւ իւզէրինտէ օլարագ՝ բույասըն-
տա Ղլահ թարաֆընտան միւթէհարրիք
օլուպ Գուտսի շէրիֆտէ սուրբ խաչը ա-
րամայա կիթմէյէ գարար վէրտի: Օրայա
վարտըլընտա եահուտիլէրի սըգըշթըրըպ
խաչը կիւմաիւքլէրի եերի պէյան էթմէյէ
էմր էթտի: Պու խաինլէր իւք էվվէլ
Կրիստոսուն խաչըյլա արգատաշը օլմուշ
խըրսըպլարըն խաչընը տա պիր տէրին վէ
իզսիզ եերէ աթըպ իւզէրինէ թաշ վէ չա-
մուր տօլտուրմուշուտուլար. վէլաքին պու-
նունլա տա քրիսթիյանլարըն իպատէթինի
էքսիլտէմէտիքլէրինտէ շէյթանըն ֆիթ
վէրմէսիյլէ փութվէրէսթլէրէ կիտիպ եալ-
վարտըլար, վէ սուրբ խաչըն պուլունտու-
ղու եեր իւզէրինէ ֆահիշէ Վէնէրէ եա-
խօտ Ղսաղիկ իլահէլէրինին սուրէթինի
տիքիպ քրիսթիյանլարը օրատան իրագ
էթտիրտիլէր, վէ պու Ֆէնն իլէ եավաշ
եալլաշ սօնրատան կէլէնլէրին արասընտա
եերի տախի զայպ օլտու: Եահուտիլէրին
պու գատար խաինլէրինէ նիսպէթէն սուրբ
Հեղինէ իւմիտինի գաթ էթմէյիպ գրալ
էմրի վէ նուֆուլույլա՝ օգումուշարը
էլէ պտը վէ օնլարըն եարտըմըյլա Կրիս-

տոստուն խաչա չըգտըղը վէ կիւմիւլտիւիւ
 եերի պուլտու: ()րայա վարուպ կիւնաչա
 թահրիք էաիճի Լսաղիկ փութուն սու-
 րէթինի կէօրաիւիւնստէ խըշմէ կէլտի վէ
 եեր իլէ եէքսան էտիպ թաշը վէ թօփրա-
 ղը պիր թարաֆա չէքիպ չըգարմաղա էմր
 էթտի: Պու թարիգ իւղըէ արզուսինէ
 էրտի վէ լաքին Վրիստոսուն խաչըյլա
 պէրսպէր օլ պիր խըրսըղլարըն խաչը տա-
 խի օրթայա չըգտըղընտա հանկիսի Վրիս-
 տոսուն օլտուղունու պիլէմէյիպ, Գուտտի
 շէրիֆ եպիսկոպոսու սուրբ Սակարիսուն
 նասիհաթըյլա տաղ իւզէրինէ պիր խա-
 թէ կէթիրթտի, վէ խասթէ պիրինէ օլ
 պիրինէ եանաշըպ շիֆա պուլմատըղընտա
 իւչիւնճիւյէ տօգանտըղը պիրլէ իլէթին-
 տէն գուրթուլտու, վէ պու մագուլէ միւ-
 ճիզաթլա կերչէք Վրիստոսուն խաչը հան-
 կիսի օլմասը պէյան օլտու: Պու պապտէ
 սրբուհի շէղինէնին գալպինսէքի տույ-
 տուղը մէսրուրիյէթին թապիր օլունմասը
 փէք կիւճ տիւր. անի վահիտտէ օրտտա
 պիր կիւզէլ վէ միւքէլէֆ քիլիսէ եափ-
 տըրըպ պուլտուղու ազիմ խազինէնին եա-
 րըսընը քիլիսէ իչինտէ սագլատը վէ օլ
 պիր եարըսընը օղլու Կոստանդիանտոս
 եօլլայըպ օլ տախի վալիտէսինտէն զիատէ
 Լլաահըն էթտիյի էյլէյէ միւթէշէքքիր
 օլուպ պիր պիւյիւք քիլիսէ եափտըրտը
 վէ ալթուն վէ կիւմիւշ գապլար իչինէ
 գօյուլ օրտտա սագլատը:

Պու թարիգ իւզրէ ազիզ խաչ պուրու-
նուպ ճէմի տիւնեա իւզերինտէ թէմէք-
քիւն քրիսթիյանլար արաորնսա իպա-
տէթի եայլար վէ սուրբ Վիւրեղին նագի
միւճիպինճէ հէր թարաֆտան պիր փար-
չասընա նայլ օլմաղ իչին արգուհալ կէլըր
իտի: (Ը ազիպին թարիֆինճէ իսթէյէն-
լէրին արզիւսինէ մէպնի չօգ եէրլէրէ չօգ
փարչալար տաղըլմըսա տա, խաչըն իւզէ-
րինտէն էքսիլմէսի կէօրիւնմէյիպ միւճի-
զաթէն եէրի տօլար ըտը:

Մ Ա Յ Ի Ս 4

ՍՈՒՐԲ ՅՈՒՍԷՒՆՈՍ

ԻՄԱՍՏԱՍԷՐ

ՍՈՒՐԲ ՅՈՒՍԷՒՆՈՍ ԼԵԱՏՈՒԹԻԱՆՏՈՒ
փութփէրէսթ աթալարտան տիւնեպա
կէլիպ՝ ագը ֆիրատէթիլէ ազ վապթ
իչինտէ նամտար ֆէյլէսուֆլարըն վէ էհլի
քէլամլարըն պիրի օլտու: (Գուտուղու
իլմ վէ ալիմ քիթապլարընտա արատըրը
կէրչէքլէյի պուլամատըրը իչին գալպի գը-
րըտըր, վէ էնճամ Պղատոն ֆէյլէսուֆլուն
թալիմաթընա մսիլ օլուպ տահա զիատէ
թէգայեիւտ իւզրէ պունու թահսիլ էթ-
մէ արդիւսիլլէ ինսանլարտան իպա էթտի
վէ շէհիրտէն տիշարը տէնիղէ եագըն պիր
կիւզէլ մահալէ չէքիլիպ քիւլիսէն քէն-
տիլի օգուլուպ եագմաղա վէրտի: Էր
նէ գաստար ալիմլէր քիթապը չէվիլիպ

փութլարն սախթէ օլմաորնա գանմը շըսա
տա, եինէ իսթէտիյի կերչէք Ղլաճը վէ
հէր պապտէ ծնա լազըմ կէլէն իպատէթ
ու ըիպէթի ուսթաօր Պղատոնուն ալլա-
հընտա տախի պուլամատըղը իշին եիւ-
րէյի րահաթ էտէմէզ իաի:

Պիր կիւն պու տիւշիւնճէլէր արասըն-
տա տուրուր իքէն պիր րաղպէթիւ իխթի-
յար էօնիւնէ կէլիպ, Պու ալիմլէր քիթա-
պընսա արատըղըն տօղրու մատաէյի
քրիսթիյանլար քիթապընտան վէ փէյղամ-
պէրլէրին սէօզլէրինտէն պաշգա եէրուէ
պուլամազըն տէյի, աշիքէարէն ծնա սէօյ-
լէտի:

Յուստինոս պու սէօզլէրի իշիթաիյին-
տէ շազ օլուպ՝ ֆիլ հալ քրիսթիյան վէ
փէյղամպէրլէր քիթապը օգումաղա պաշ-
լատը, վէ իխթիյարըն սէօզիւ միւճիպին-
ճէ օգումտուգճա քրիսթիյան տինինէ մու-
հապպէթի թէրազգի պուլուպ, Պունտան
ղայրի տօղրու տին օլամազ վէ քրիսթի-
յանլարըն թափտըղը Ղլահտան զայրի կեր-
չէք ալլահ էօզ տուր տէյէրէք, քէնտի
տախի վաֆթիզ օլմաղա հէվէս էթտի:
Պու արզիւսինէ նայլ օլտուգտան սօնրա
ազիլին սիւրտիյիւ էօմր զայէթ թէաճ-
ճիւպ օլունաճազ շէյ տիր: Չօզլարընը
քէնտիիպրէթի վէ նաաիհաթըյա տօղրու
տինէ կէթիրիպ վաֆթիզ էթմիշ տիր:
Օհահիտ իւնվանըյա ատտ օլունան վազ-
թին գրալը Ղնտոնինոս, նէ գատար տա
հազիմ օլուպ քրիսթիյանլարը էօրսէլէմէք

իսթէմէզիտիյսէ տէ՝ տիշարտա պուլու-
 նան շէհր այանլարը վէ միւսէլլիմլէրի գա-
 թի չօգ զահմէթ վերտիքտէն սօնրա ֆէ-
 նա վէ հարամզատէ քիշիլէր կիպի գրալա
 կէլիպ հազգլարընա էօլիւմ սիճիլի չը-
 գարմազ արզուլէրիտիլէր: Յուստինոս պու-
 գարա խապէրի տույտուզունտա Լ.լահ վէ
 գարտուշ մուհապպէթիլլէ տօլու գալէմինի
 էլինէ ալտը վէ թապիր օլունմազ էլֆազ
 իլէ կիւնահորդ քրիսթիյանլարըն հազգը-
 նա օլան պիւհթանը լէտտ էթտի, վէտէվ-
 լէթէ սատըգանէ էթտիքլէրի խրզմէթի
 իսպաթ էտիպ գրալըն ֆիքրինի չէվիրտի
 վէ սատը օլունաճազ ֆէրմանը մէն էթտի:
 Վրիսթիյանլարըն մէսրուրիլէթի չօգ
 սիւրմէյիպ՝ մէզքիուր գրալ էօլտիւքտէն
 սօնրա թէքրար զուլմ չէքմէյէ պաշատը-
 լար, վէ Յուստինոս թէքրար էվվէլքի կի-
 պի չօգ քիթապ ինշա էթտիյսէ տէ պու-
 տէֆահիլ քեար էթմէտի, հաթթա քէն-
 տիսի տէ ախէր քրիսթիյանլարլա էլէ տիւ-
 շիւպ ազիզ քրիսթիյան տինինի սերպէսթ
 իգրար էթտիյի իչին իսքէնճէլէր չէքտի
 վէ նիհայէթ գաթլ օլունուպ հասրէթ
 չէքտիլի ճէննէթէ նայլ օլտու:

ՊԵՇԻՆՆԻ ՍՈՒՐԻ ՊԻՈՍ

ԲՕՄԱ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ

ՊՈՒ ազիզ՝ Էֆէնտիմիզին 1504 թարի-
խինտէ Ս'իլան թարաֆընտա Պօսքօ տէ-
նիլէն գալա իչինտէ սոյզատէ ւթալարտան
տօղտու վէ իւք իսմի Միքայէլ գօնուլտու:
Թա քիւչիւք չաղընտան օգումաղա հէ-
վէյի օլուպ ազ վազթ զարֆընտա խայլի
իլմ թահսիլ էթտի վէ տինետատան չէքի-
լիպ քահանայ տախի օլմայա չօգ մէյլի
վարտո: Ալլահն թէտպիրիյէ սուրբ Վո-
մինիկոս բահիպլերինտէն պիրիսի Պօսքօյա
կէլտիյինտէ, Միքայէլ օնա ֆիքրինի աչ-
տը վէ օնուն բիդասրայա մանասթըրա կի-
տիպ խայլի գէման իլմէ թալիպ օլտուգտան
սօնրա օլ մանասթըրըն տախի էսպապընը
կիյինտի: Ալ ազթի կէլիպ ուխտ իլէ քէն-
տիյի Ալլահա սունտուղունտա՝ քիւլլիյէն
ալլահանի իլիմէրէ մէշղուլ օլուպ ազ
վազթ իչինտէ ութալըգ իրզմէթինէ վէ
սօնրա վաիզ վէ պատէհու մանասթըրլար
մէմուրիյէթինէ բէֆի օլտու:

Պու կիունէ ազիզին նամը չալ օլուպ
տին մատտէսի հազդընտա օլան միւճա-
տէլէլէր իւզերինէ նազըր գօնուլտու, վէ չօգ
շէհիլլէր վէ էյալէթլէր պու ազիզին եար-
տըմըլա հերետիկոսլուգտան խալա օլ-
մալարընը թանըլըպ միլթէշէքքիլ օլմուշ-
տուլլար: Բէսուլանէ հիչ քիմսէնին էօր-

Փիւնտէն վէ թէաւտոխնտէն գօրգմայրպ
 տօղըռւ տինի վազ վէրիր իտի. տին մատ-
 տէսինտէ էօլիւմտէն պիլէ գօրգմամ տէյիպ՝
 հերետիկոսլարա գարշը սէօլէր վէ եազար-
 ըտը. պիր տէֆա օնլարա քինայէն ճէ-
 միաթ պէյնինտէ եայրլմըշ ֆէնա քի-
 թապլարընը թօիլայրպ եագտը: Պոլ գա-
 տար քիլիսէի շէրիֆին հագգընտա օլան
 խըզմէթինէ պէտէլէն տէօրտիւնճիւ Պիոս
 սրբազան քահանայապետ, ազիզի եպիս-
 կոպոս վէ քարտինալ էթտի. Սիբայէլ
 նէ գատար գարշը գօտուլսա տա եինէ
 պիլիյիւն էմրինէ իթաաթէն պոլ ազիմ
 մանսըպը թէվազուլյա ուհտէսինէ ալըպ
 Նլլահտան քէնտիյէ սիփարըշ օլմուշ
 քրիսթիյան սիւրիւլէրինի գայրըմաղա վէ
 ֆազուլէթ վէ իպատէթ խուսուսինտէ ի-
 լէրիլէթմէյէ մուգայէէա օլըրուտու:

Մէրսուժ Բահանայապետին էօլիւ-
 միւնտէն սօնրա Նլլահըն մախտուս պէյան
 էթմէսիյլէ Սիբայէլի մէրհումուն եերինէ
 ինթիլապ էթտիլէր. ճէմիաթըն պուար-
 զիւսինէ չօգ գարշը գօտուգտան սօնրա,
 վէլ հաալը Նլլահըն իրատէթի պուլումուշ
 տէյէրէք քիլիսէի շէրիֆին իլէրիլէմէսի ի-
 չին չալըմաղա պաշլատը: Սազթ վագթ
 թէօրէմիշ վէ քէօքաէն քէսիլմէմիշ հերե-
 տիկոսլարը մահլ էթտի. ճէմի տիւնեա
 իւզէրինտէ պուլունան քրիսթիյանլարա
 վաիվէրեօլլայրպ քէնտի պօրճլարընը մէշգ
 էթտիրտի. Բօմասա վէ ախէր մահալլէր-
 տէ եէնի իճատ օլմա վէ տինէ վէ բըղա

միւխայեֆ շէյէրի գաւորըտը: Արօնքլարըն չօղաւմասընա վէ իլէրիլէմէսինէ զայրէթ էթտի, վէ Յիսուսեան տէնիլէն ռահիպլէրին մանասթըրընըն գուրուլմասընա զայէթ շաղ օլտու, վէ տինի հըֆզ էտիպ տինսիզլէրի վէ հերետիկոսլարը քիլիսէյէ տէօնտիւրմէ հէվէսլէրինի մէտհ էթտի:

Սէշըրգ թարաֆընտա պուլունան քրիսթիանլարըն տիւշմանընա գարշը ճէպք աշմա իչին, քիլիսէնին խաղինէսինի թօփ էթտի վէ ախէր քրիսթիան տէվլէթլէրէ տախի ըէճա էտիպ՝ օնլարըն եարտըմըյա տիւշմանընը եէնտի, վէ իքինճի աէֆա թէքրար տիւշմանընըն իւսթիւնէ եիւրիւմէք իսթէրիտիյոէ աէ խասթէլէնիպ իճրասընը էտէմէտի: Պու ազիզ էլլի կիւն միգտարի եաթապտա շիտտէթլի աղըրլարա թէհամմիւլ էթտիքտէն ոօնրա փաք ռուհինի Լ.Ֆէնտիմիզին 1572 տէնէսինտէ Լարատըճըսընըն էլինէ թէսլիմ էտիպ կէօյլէր ճէննէթինէ նայլ օլմուշտուր:

Մ Ա Յ Ի Ս Ե

Յ Ո Ր Ե Ր Ա Ն Ե Լ Ի

ՅՈՐ Երանեղի՝ Լուսաւըն էվլատլարընտան օլտուղու իչին Իսրայէլ ճէմիաթընըն այնլէրինէ աշինալըղը եօղուտու: Լչզ ճիւմէ ֆազուլէթի, ալէլիսուսուս տերտլէրինտէ իզհար էթտիյի ոսպըր իչին քիթապիմուլ գաստէօ պու ազիզին հագգընա զայէթ

մէտհ էտէրէք սէջլէր: Յո՛ր Խոտովիւղերին
էյսլէթինտէ Ղւսիթ տէտիքլէրի իգլիման
փէք զէնկին վէ սալիհ պիր պէյ իտի. ետտի
էրքէք վէ ետտի գըզ էվլատը վարըտը.
պունլար պիրլէքտէ կէչինտիքլէրի վագթ,
էյեր պիր կիննահ իշլէմլէրսէ ափվ օլուն.
սուն տէյի օնլար իշին Ղլահահ գուրպան
սունարըտը: Ե խթան պու ազիզի Ղլահահ
նազարընտան չըգարմաղահ հէր նէ գատար
չալըշտըյսատա, Յո՛ր ճէմի իգվալէր արա-
սընտա ոապրա գարըջ հարէքէթ էթմէյիպ
տահահ զիատէ Ղլահահ կէօզիւնէ կիրտի:

Յորուն էթտիյի իպատէթքեարըզ
եկրէքտէն տէյիլ տիր տէյի շէյթան ֆիք-
րինէ գոյուպ օնու թէճրիպէ էթմէք իս-
թէտի. Ղլահահ հազըթլէրի տախի գու-
լունուն սալիհլէյլինի իապաթ էթմէ իշին
ճանընա՛ տօգանմա սա, թէնինէ նէ
իսթէրսէն էթ տէյի, իզն վէրտի: Պիր
կին զաֆիլ Յորա պիրի կէլիպ, խըրսըզ-
լար կէլտիլէր չիֆթ ոիւրէն էօքիւզլէրինի վէ
օթլանան մէքէպլէրինի ալըպ կէօթիւր-
տիւլէր, պէքճիլէրի էօլտիւրտիւլէր, օն-
լարտան եալընըզ պէն գուրթուլուպ կէլ-
տիմ տէյի խապէր վէրտի: Պունուն սէօ-
զիւ տահահ պիթմէտէն պիր տիսէրի իւզէ-
րինէ եէթիշիպ, Վէյտէն աթէշ էնիպ գո-
յունլարընը վէ չօպանլարընը հարգ էթտի,
իշլէրինտէն սալթ պէն ոաղ գալտըմ տէ-
տի: Պունու տէր իքէն արաընտան պիր
պաշգասը կէլիպ, իւշ նէֆէր չէթէճի կէլ-
տի, տէվէլէրինի սիւրիւպ կէօթիւրտիւլէր,

վէ պէքճիւերի էօլտիւրտիւէր, սալթ պէն գաշա պիլաիմ տէտի: Պունուն արաւն-տան պիր ախերի տահա եէթիշիպ՝ Օղուլ-լարն վէ գըզարն եէյիպ իշէր իքէն պիր դայ չըգըպ էվի եըգտը վէ պէնտէն զայրի-սինի էօլտիւրտիւ տէտի: Յոր պու գատար գարա խապէրլէրի արտ արտա իշիթտիք-տէն սօնրա, այաղա գալգըպ էպպապընը երթտը վէ սաշարընը քէսթի. սօնրա Ղլահըն հուզուրինէ եիւզինիւ սիւրիւպ՝ Տիննայա չիպլադ կէլաիմ, վէ եինէ չիպ-լադ կիտէճէյիմ, Ղլահ վէրտի, Ղլահ ալտը, հէր նաւուր իսթէտիյսէ էօյլէ օլտու, իսմի շէրիֆի մուպարէք օլտուն տէյէրէք, ծնա սէճտէ գըլտը:

Պու մինվալ իւզրէ շէյթան ըզզիլ օլ-տուզունտա, Բէնտինէ աօգանմատըմ, օ-նուն իչին գայտը պիլէ օլմատը, վիւճու-տունա տօգանմըշ օլտայրտըմ, պագ օլ վագթ նաւուր սանա լանէթ վէ պէտ տուա էթմէյէ պաշարրտը, տէտի: Ղլահ՝ Յոր գուրումու էօլտիւրմէ տէ վար նէ իսթէր-սէն էթ տէյի իզն վէրաիյինտէ՝ ֆիլ հալ զէվալլընըն պիւթիւն վիւճուտունու եա-րալարլա տօլտուրտու, շէօյլէ քի էվինտէն տիշարը պիր չէօփիւք իչինտէ օթուրուպ շանաղլա ճիւրահաթընը թէմիզլէր վէ օ հալտէ պիլէ տաիմա Ղլահա շիւքր իւ սէ-նալէր օգուրտու: Մէլուն շէյթան էհ-լինտէն պաշգա հէփիսինի վուրուպ էօլ-տիւրմիւշիւտիւ. պու՝ աղաոր Յորուն զէ-վալինէ տայանամայըպ եանընա կէլտի.

նիչէյնտէք սապր էտէճէքսին, պէն տէ
 սէնին սէպէպինէ էվիմտէն սերսէրի օլ-
 մուշում. Ալլահա գարշը պիր պէտ տուա
 էթ քի էօլիւպ գուրթուլաւուն, տէյինճէ,
 Յոբ՝ օնա տէօնիւպ, Ֆիլ վազը պիր պինա-
 մուս գարը կիպի սէօյլէյօրսուն, իգպալըն
 սէֆաւընը սիւրտիւքտէ շիմտի ֆէլէյին ֆէ-
 լաքէթինէ թէհամիւլ էթմէյէճէքմիյիզ
 տէյի, ճէվապ վէրտի: Յոբուն իւշ վա-
 տիշահ տօսթլարը՝ պաշընա կէլէն ուգու-
 պէթլէրի իշիտիպ թէսէլլի էթմէ իշին
 զիյարէթէ կէլտիլէր: Իւք էվվէլ օնու բոյ
 էթտիքլէրինտէ թանըյամատըար, լա-
 քին սօնրա թատիհ էտիպ հէր շէյէ վու-
 գուֆ օլտուգլարընտա աղլամաղա պաշ-
 լատըար, վէ բուպալարընը երրթըպ պաշ-
 լարընա թօփրագ սաշտըար: Յոբ նէ գա-
 տար տա գապահաթորըլընը իսպաթ
 էտիպ հազգ. թարաֆընտան սապրը թէ-
 ճրիպէսի իշին պու պէլալար իւզէրինէ կէլ-
 միշ տիրտէրիտիսէ տէ, օնլար ազիզին սէօ-
 զինէ գանմայրպ՝ Էիշ սուչսուզ պէօյլէ
 էզիլէթ չէքէրմի տէր տուրուրուտուլար:
 Ալլահ թէալա պուլուլթ արաւընտան գու-
 լունուն սուչսուզըլընու իսպաթ է-
 տիպ օնլարը թապիրլէտի, վէ սօնրա կիւ-
 նահլարընըն աֆվը իշին Յոբա եէտի տա-
 նա վէ եէտի գօյուն կէթիրիպ գուրպան
 սունմայա թէմպիհ էթտի: Պու մինվալ
 իւզըն եէտի սէնէ միւթէմատի Յոբ՝ մեր-
 տունէ հէր պէլալարու տայանտըգտան սօն-
 րա՝ թէքրար Ալլահըն միւրիւվլէթիլէ

սաղլըղընը էվվէլքինտէն զհատէ պուլտու-
վէ թէհնիյէ իչին ծնա կէլէն տօթլարը
պիրէր պէրկիւզար տախի կէթիրիւ պուլ-
տուլար: Բլահ թէալա հազրէթլէրի տա-
խի գուլունու էվվէլքինտէն զհատէ զէն-
կինլէթտի, վէ եէնիտէն եէտի երքէք վէ
իւզ գըզ էվլատ իհսան էթտի: Պունտան
սօնրա եիւզ եէթմիշ սէնէ տախի եաշա-
յրպ քէնտի թօրնունուն թօրնունու կէօր-
տիւքտէն սօնրա իքի եիւզ գըզ սէքիզ
եաշընտա տիւնեաւընը ախրէթէ թէպտիլ
էթտի:

Մ Ա Յ Ի Ս 7

Ս ՈՒՐԻ Ի ՍԻՂՈՐՈՍ

ՏԻՒՆԵԱ ինտինտէ հադիր, վէ լաքին
Բլահըն հուզըրինտէ ալիւլա ազիզ Իսի-
գորոս Իսփանեատա Սատրիտ շէհրինտէ
ֆադիր վէ ֆազուլէթ սահիպի աթալար-
տան տիւնեայա կէլիպ, քիւչիւք եաշըն-
տան Բլահըն խըզմէթինէ մէյլի օլտուզու-
իչին սիւտ իլէ պէրապէր էմտիյի իպատէթ
թալիմսթընտան ֆէրաղաթ կէլմէզիտի:
Հէր կիւն իլէ պաշլամատան պիր պատա-
լապ կէօրիւպ կիւնիւն իչինտէքի էտէճէ-
յի իշլէրի Բլահա ուռնար վէ ծնուն եար-
տըմընը տիլէրիտի: Եաշընը ալաղընտա
աթալարընըն իզնիյլէ Յովհաննէս իսմիւն-
տէ պիր Սատրիտլի միւլքթարըն խըզմէ-
թինէ կիրտի վէ ծնուն թօփրաղլարը իւ-

զերինէ նազըր գօնուլտու: Դէ գատար
խրզմէթի ալըրըսա տա ելնէ գալպինտէ
վէ եիզգինտէ հիշ պիր մահզունիյէթ կէօ-
րինմէյիպ՝ քէնտիյի պու իշ պաշընա չա-
ղըրան Նլաճ օլտուլունու պիւերէք օնա
իլթիճա էտերիտի, վէ առէթի իւզըէ հէր
սապահ պատարագընը կէօրիւպ օնուն եար-
արմընը նիյազ էտերիտի:

Ազիվին գափու եօլտաշը օլան քէյլիւ-
լէր՝ խիդորոսու չէքէմէյիպ իշինէ կէճ պաշ-
լայօր վէ խրզմէթինտէ իհմալճը տըր տէյի
ալալարընա շիքէայէթ էթտիլէր: Պու՝
քէյլիւլէրին տէտիքլէրինի թաստիգ էթ-
մէ իշին կիզլիճէ խիդորոսուն իշէտիյի եէ-
րէ վարտը վէ հագիգաթ տէտիքլէրի կիպի
ուզագտան կէօրտիւ քի ախերլէրինտէն
կէճ իշէ պաշլայօր. լաքին պիր ազ եա-
նընա եանաշտըղընտա՝ պագտը քի խի-
դորոստան պաշգա ախէր իքի աիլպէր տէ-
լի գանլըլար չիթթ սիւրիւպ օնունլա պիր-
լիքտէ չալըշըյօրլար: Աճապա կէօրտիւյիւմ
խայս՛լ մը տըր եօղսա խայր մը տէյերէք,
տահա իլէրի վարտըղընտա, օ իքի աիլպէր
տէլի գանլըլար ղայպ օլուպ եալընըզ խի-
դորու օրթատա գալտըղընտա, (Ա պիր
եարտըմճըլարըն քիմ իտի տէյի սօրտու,
վէ կէօրտիւյինիւ նագլ էթտի: Ազիզ՝
Պիլմէմ, խապէրիմ եօղտուր, պէն քիմնէյի
չաղըրմամըշլմ տէյի ճէվապ վէրտիյինտէ
աղաոը՝ խիդորոսուն սուշտուզըւլընու
անլայրպ եարտըմճըլարընըն մէլէք օլմա-
սընա գանտըր վէ ախերլէրինին իշէտիյի

Թօփրագլարտան զնատէ Իսիդորոսուն իշ-
լէտիյի եէրլէրին մահսուլու օլտուղունու
կէօրիւպ օնա մուհապպէթ պաղլատը:

Պիր կիւն պատարագ կէօրտիւլիւ վապթ՝
սօլույարագ պիր չօճուգ կէլիպ, Լօքիւղէ-
րինին արգասընտան պիր եարամալ գուրտ
տիւշմիւշ հէմէն չափուճագ կէլիպ գուր-
թարմաղա պագ տէյի խապէր վէրտիյինտէ՝
ազիւ հիշ քէնտիյի ալտըրմայըպ՝ Վար օ-
ղուլ վար իշինէ մուգայեէտ օլ, Լլահ նէ
խթէմիշէ էօյլէ օղուր տէյիպ րահաթ
եիւրէյլէ պատարագընը պիթ իրտի վէ ոճն-
րա տիշարը չըգտըղընտա էօքիւղէրինի սալ
սէլիմ վէ գուրտու էօլմիւշ պուլուպ Լէ-
լահա շիւքը սունտու: Պունա քէզալէք
ախէր մասլահաթլարընտա տախի Լլահա
սըղընըպ հէր կէլէնի օ էօլլամըշ տըր տէ-
յէրէք մուհապպէթլէ գապուլ էտէրիտի:
Քէօյլիւլէր արասընտա ատէթ օլմուշ եա-
լան, եէմին, քիւֆը վէ լանէթ հիշ պիր
տէֆա պու ազիւղին աղղընտան իշիտիլմէտի.
փաքըղա օլան աշգը դայէթ չօղուտու, վէ
եագըրմաղ սաչմա սէօղէր սէօյլէմէտիք-
տէն մատա, սէօյլէյէնլէրտէն տախի րագ
տուրուրուտու: Լոստոսվանահայրընըն իզ-
նիյլէ սըգ սըգ սուրբ խորհուրդլարա եագ-
լաշպ աուլտուղու իպատէթին իժրասընը
ֆիլիէն կէօթէրիբ իտի: Եէ գատար ազի-
ղին ֆիքրի վէ արղիւսիւ պիքիրանէ էօմր
կէչիրմէք իտի իսէ տէ՝ աղասընըն էմրի վէ
րէճասընա գարշը գօյամայըպ պիր ըրգէհլի
քեաւիլ պէքիրէ իլէ թէղէվիւճ էթտի,

վէ պիր էվլատ սահիպի օլտուգտան սօնրա
թարաֆէյնին իսթէյնլէ պիրի պիրինտէն
այրլլտըլար, վէ սուրբ Խիդարոս պու կիու-
նէ տինեա զայլէլէրինտէն խալի օլուպ
տահա զհատէ զայրէթլէ Լլահա խըզմէթ
էթմէյէ պաշլատը:

Պու աղիզ էօմրիւ սիւլուքինտէ զայէթ-
լէ ֆուգարէլէրէ մուհապպէթ կէօթէրիպ
սատափա վերմիշ տիր: Պիր կիւն՝ էվին
իչինտէ հէր օլանընը իսթէյնլէրէ վէրտիք-
տէն սօնրա ագշամ սուլարը պիր ֆուգարէ
տահա կէլիպ սատափա տիլէրտի. Խիդու-
րոս՝ եէմէք տօլապընըն սապըգա պօշան-
մըշ օլմասընը պիլէրսէ տէ՝ եինէ իւմիւտի-
նի Լլահա գօյուպ՝ էհլինէ տօլապը աշըպ
պադմաղա էմը էթտի: Լահլի տօլապը ա-
շըպ տօլու պուլտուղունտա հայրան օլտու,
վէ ախէր տէֆալար տախի ազիպին էլին-
տէ իւզիւմ վէ մէյվէլէր վէ վէրտիյի սու-
տագալարըն չօղալըպ արթմասընը կէօրէն-
լէր շէհատէթլիք էտէրլէր: Պուլունտու-
ղու աղըր խըզմէթ իչինտէ օրուճ թուլթ-
մաղա պօրճու եօղուտա տա քէնսիսի թէմ-
պիհ օլան կիւնլէրտէն պաշգա չօգ տէֆա
սըգը օրուճլար թուլթուպ հէր ան նէֆսի-
նի զապթ էթմէ էնսէսինտէն իտի: Պու
գատար էյլէք վէ էմէրլէրտէն սօնրա Լլ-
լահն գուլուխատթէլէնտի, վէ Լլահ թա-
րաֆընտան էօլիւմիւնիւն եագըն օլմասընը
պիլտիյի իչին, վարաճաղը ուզուն եօլուն
թէտարիքինի կէօրմէյէ պաշլատը աղիմ
իպատէթլէ սուրբ խորհուրդլարը ալտը վէ

պագը գալան ճիւղի էամրիւնիւ իպատէթ
թալիմաթլարընտա վէ սէմալի թէֆէք-
քիւրլէրոէ կէշիրտիքաէն սօնրա Լֆէնտի-
միլն 1130 սէնէսինտէ փաք րու հինի Լա-
րաարճըսընըն էլնէ թէսլիմ էթտի: Ա-
ղիզին էօլիւմիւնտէն սօնրա օլան հիքմէթ-
լէր զայէթ չօղ սուր, վէ իթիմաւլա օնուն
շէֆիաթընը տիւէյէնլէր հէր արզուլէրինի
Լլահտան գապուլ էթմիշ տիրլէր:

Մ Ա Յ Ի Ս Տ

ՍՈՒՐԻ ՅԵԿՈՎՂԻՈՍ

ԱՌԱՔԵԱԼ

Պո՛ւ աղիզ ատտաշը Յակովբաստան
էվվէլ ռէսուլէթ խըզմէթինէ տալէթ օ-
լունմասը իշին պիւյիւք իւնվանըյա ատտ
օլունուր: Պալիլէատա Զեբեղէոս վէ Սա-
րիմ Սաղսմէ իսմինտէ իպատէթքեար ա-
թալարտան տիւնեայա կէլտի վէ աղիզին
գարտաշը սուրք Յովհաննէս առաքեալ վէ
աւետարանիչ իտի: Պիր կիւն փէտէրի վէ
գարտաշըյա պիրլէքաէ գայըզ իշնտէ
ըղըւպարընը տիւզեր իքէն, Քրիստոս է-
ֆէնտիմիլ լասթ կէլիպ՝ Գարտաշընլա պէ-
րապէր արգամտան կէլ տէյի էմր էթտի:
Յակովբոս վէ Յովհաննէս Քրիստոսուն
սէսինէ իմթիսալէն չափուճագ դայըղը վէ
փէտէրլէրինի պրրազըւզ օնուն էնսէսի սը-
րա կիթտիլէր վէ էօլիւմ սաաթընա գա-
տար եանընտան ալըմատըլար: Ինճիլի շէ-

րիֆին թարիֆինձէ Բրիստոսուն սէվկիւ-
լիւէրինտէն պիրի տէ պու ազիզ օլուպ,
Յայրոսուն գըզընըն տիրիլմէսինտէ, թա-
վոր տաղընըն իւթիւնտէ, վէ՛յ.էթ սեմանի
պաղէսինտէ տուայա տուրտուզունտա եա-
լընըզ քէնտիսիլէ՛ Պետրոս վէ Յովհաննէս
պուլունմուշտուր:

Սուրբ Սարկոս աւետարանիչիննագլին-
ձէ Բրիստոս էֆէնտիմիզ՝ պու իքի գար-
տաշլարըն՝ պիւլէնտի աւազ իլէ Ինճիլի շէ-
րիֆի վազ էթմէլէրի վէ սաիգա միսալի
ինսանլարըն գալպինի թա՛հրէք էտիպ տօղ-
րուլուզըլ վէ հազգը թանըթմալարը իչին,
ատլարընը Իաներեգէս, եանի Որդիք որոտ-
ման գօտու: Պիր տէֆա Սամարիա թաի-
ֆէսի Բրիստոս էֆէնտիմիզի քէնտի շէ՛հր-
լէրինէ գապուլ էթմէք իսթէմէտիքլէրին-
տէ՝ Յակոբոս վէ Յովհաննէս ուսթալարը
հազգընտա էտինտիքլէրի ղայրէթի վէ մու-
հապպէթի կէօսթէրմէ իչին, իսթէրմիսին
քի տուա էտէլիմ տէ կէօյտէն աթէշ էնիպ
շունլարը եազսըն տէյի Բրիստոսա թէք-
լիֆ էթտիլէր. լաքին Բրիստոս ծնրսըն
հատտէն զիատէ ղայրէթինի եիւզլէրինէ
վուրուպ՝ Նէ ֆիլիտէ ատէմ սինիզ պիլմէզ
սինիզ. Ըլլահ էվլատը ճանլարըն ղայպ
օլմասը իչին տէյիլ, խալաս պուլմալարը
իչին տիւնեայա կէլմիշ տիր տէյի, ձէվապ
վէրտի: Պաշգա տէֆա տախի վալիտէլէ-
րի՝ Շու իքի օղուլարըմ՝ ձէննէթտէ պիրի
սաղ վէ օլ պիրի ոլ թարաֆընտա օթուր-
սուն տէյի տիլէտիլինտէ, Բրիստոս թէ-

քրար թաղերէնիպ՝ խաթախիյնիզ պիլ-
մէզսինիզ, պէնիմ իչէճէյիմ քեանէտէն
սիզ տէ իչէպիլիւրմիսինիզ տէյի սօրտու.
վէ ծնլար մերտանէ Պէլի իչէպիլիւրիզ տէյի
սէօզ վերաիքտէն մատա ֆիիլէն տախի
մուհապպէթի իչին չէքաիքլէրի իւքէնճէ-
լէրլէ սապրգա տէաիքլէրինի միւգարրէր
էթտիլէր:

Սուրբ Զահովբոս՝ Բուհուլլահըն կէլմէ-
սինտէն սօնրա Գուտսի շէրիֆտէ, Սա-
մարիատա վէ Լահուտիսթանըն ախէր
սէմթլէրինաէ Ինճիլի շէրիֆի վազ էտիպ
սօնրա պաղիլէրին նազլինճէ խախանէայա
կէչտի, վէ օրատա տախի թարիֆ վէ թա-
պիր օլունմազ զայրէթ իլէ տինսիղլէրին
տէօնմէսի իչին չալըշտը: Բազլիլէրին զիւ-
մինճէ հալա Սարահօզատաքի պուլունան
միւքէլլէֆ քիլիսէյի թէմէլինտէն պու ա-
զիլ՝ սուլթանըմըզ պիքըր Սէրեհմին էմրիլ-
լէ եափմըշտը: Պիր գաչ սէնէ միւրու-
րինտէն սօնրա շաիրալլէրինտէն պիր գա-
չընը ալըպ Գուտսի շէրիֆէ ալտէթ էթտի,
վէ թէքրար հէմշէհրիլլէրինին տէօնիւպ
Բրիստոսու թանըմասընա չալըշտը: Լ-
զիլին վազըյլա չօղու տէօնտիւյսէ տէ,
չօղու տա զարէզ սագլայըպ էօլտիւրմէք
խաթաիլէր, վէ մերամլարընըն իճրասը ի-
չին քէնտիլէրէ եարտըմճը Լըմուգինէս վէ
Ֆիլլէթա իսմինտէ իքի նամտար պիւյիւ-
ճիւլլէրի ալըպ քէլամ իլէ պու ազիզի իլգամ
էտէմէտիքլէրի հալտէ իւզէրինէ ճինլէր
եիւրիւթմէյէ դարար վէրտիլէր: Ֆիլլէթա

ուսթ ապրնտան էվվէլ իլէրի վարըպ՝ ազիզ-
լէ խայլն գէման տին իւզէրինէ միւճատէլէ
էթտի, վէ լաքին սէօզիւ գալմայրպ պու-
լունտուղու սէֆիլ հալի թանրաղընտա ա-
զիզին այաղընա տիւշտիւ վէ գապահաթը
իւզէրինէ աֆվ տիլէտի: Արմագինէս պու-
վազըպը կէօրտիւյինտէ զազէպէ կէլիպ՝
Յակովբոսու վէ Ֆիլէթայը զէնճիրպէնտ
էնիւնէ կէթիրոնլէր տէյի շէյթանլարա
էմր էթտի. վէ լաքին պունուն զըտտը Ալ-
լահըն էմրիլէ շէյթանլար Արմագինէսի
թուլթուպ սիւրիւքլէյէրէք Յակովբոսուն
հուլուրինէ կէթիրտիլէր: Ազիզ պու հիք-
մէթի կէօրտիւյինտէ՝ Ալլահա շիւքը սու-
նուպ տահա եանընտա սուրան Ֆիլէ-
թայա կիտիպ ուսթապընըն զէնճիրլէրինի
շէօզմէյէ էմր էթտի: Արմագինէս տախի
պու միսիլլի միւճիգաթա թէաճճիւպ է-
տիպ քրիսթիյան տինինի գապուլ էթտի,
վէ ճէմի եանընտա պուլունան պիւյիւճիւ-
լիւք քիթապլարընը եազըպ քիւլ էթտի:
Ասին վէ զալիմ եահուտիլէր պու թա-
րիգ իւզըէ գուրտուգլարը տուզագ պօշա
չըգտըղընը կէօրտիւքլէրինտէ՝ նատիմ օ-
լաճագ եէրէ՝ տահա զիատէ գուտուրտու-
լար վէ պաշգա ֆէշլէր տիւշիւնմէյէ պաշ-
լտարլար: Պու ճիհէթտէն իւսիաս վէ
թէգըրիտա իսմինտէ իքի լոմաղը գափու
ատէմլէրիլէ սէօզ պիրիլի էտիպ Յակովբո-
սուն ատէթի իւզըէ քարոզ վէրտիլի վազթ
օրթայա պիր հէնկեամէ գօփարմաղը գուր-
տուլար, վէ պու փաթըրաը արասընտա

ազիզի թուլթուլ արզիւէրինէ կէօրէ էօլ-
տիւրէպիլիրսէլէր օնլարա չօգ ազչա վատ
էթտիլէր: Յակովբոս առաքեալն պու
կիզլի իթթիֆազտան խապէրի օլմայրպ՝
ատէթիլզըէ մէյտանաա քարոզ վէրիւր վէ
Սէսիհանն կելմէսինի վէ եահուտիւրին
օնու թանըմայրպ էօլտիւրմէսինի թէէսիւ-
լի սէօզլէր իլէ իսպաթ էտէրիտի. եահուտի-
լէր պունու իշիթտիլէրինտէ արալարըն-
տա պիր հէնկեամէ գօփարտըլար, վէ իշ-
լէրինտէն Յովսիա նամինտէ պիրիսի ազի-
զին իւզէրինէ աթըլըպ պօղազընա իփ
թագտը, վէ պալատէ զէքը օլունան ու-
պուտիլէթ եէմիշ իքի ըօմալըլար իւսթէ
կէլիպ ազիզի թուլթուլար, վէ քրիսթի-
յանլար խասիմի շերովդէս Ագրիպպաս փա-
տիշահն հուզուրինէ չըգարտըլար, վէ ճէ-
միւթը պաշտան չըգարրպ այաղա գալ-
տըրըյօր տէյի իւզէրինէ շիքեայէթ էտիպ
հագգընա էօլիւմ սիճիլինի ալտըլար:

Սուրբ Յակովբոսա պու խապէրաէն զիա-
տէ պիր ախէր միւֆէրրիհ խապէր օլմազը-
տը. գալպինաէքի աույտուղու սէվինճ եիւ-
զինաէն տախի կէօրիւնիւպ պաղլարը ա-
րասընտա պիլէ Քրիստոսուն կերչէք Սէ-
սիհա օլուպ տիւնեայը գուրթարմաղ իշին
աօղուպ էօլմէսի իւզէրինէ պիփէրվա սէյ-
լէր իտի: Ազիզի ալայ պայրամ իլէ էօլիւմ
եէրինէ կէօթիւրտիւքլէրինտէ մէգքիւր
իփի պօղազընա թագան Յովսիա՝ էթտիլի
կիւնահ իւզէրինէ փիւշման օլուպ ալազ
կէօնիւլիւյլէ էօնիւնէ վարսը վէ այաղը-

նա գափանդպ գապահաթը իւղերինէ աֆիլ
տիւէտի: Սուրբ Յակովբոս Ալլահն պու
էթտիյի քերէմ իշին տախի զայէթէ շազ
օլուպ օնու եէրտէն գալարըսը վէ էօփիւշ-
տիւքտէն սօնրա Ալլահ պիւէնճէ տիր,
գօրգմա տէյի եիւրէք վէրտի, վէ շէրով-
դէսին գուլաղընա պունուն խապերի եէ-
թիշտիյինաէ օնուն տախի հազգընա էօ-
լիւմ սիճիլի քէսիլտի: Վաթլ օլունա-
ճաղը մէյտանտա պիր իսթիսգա իլէթի-
նէ կիրիթթար քիմէնէյէ րաթ կէլիպ՝
Վրիստոսուն իսմիլլէ սաղալթար, վէ սօն-
րա թէքրար պու թիւրլի էյի էօլիւմէ
քէնտիյի լայրգ էթտիյի իշին Ալլահ միւ-
թէշէքքիր օլտուգտան սօնրա պօյնունու
սաթըրա տունտու վէ Բասգալիս պայրա-
մընտան պիր ազ էվվէլ արղու չէքտիյի
մարտիրոսլուգ թաճընա նայլ օլտու: Պու
ազիզ՝ ախէր խճիլի շէրիֆի վաղ էտէն
առաքեալարըն հէփիսինաէն էվվէլ Վրիս-
տոսուն ուղրունա գանընը տէօքմիւշ տիր
վէ քիթապի մուգատտէստէ պունուն էօ-
լիւմիւնտէն զայրի պաշգառընըն էօլիւ-
միւնիւ պէօյլէ միւֆաստալէն պուլամայրգ:
Իօլտիւքտէն սօնրա ազիզին թէնինի
քրիսթիյանլար օրատա տէֆն էթտիլէր.
լաքին սօնրա շաիրտլէրի ալըպ իօփանեա-
տա Վօմփօսթէլա շէհրինէ կէօթիւրտիւ-
լէր, վէ ճէմի իօփանեա էհալիսինին հիմա-
յէթճիսի իսմիլլէ շան պուլմուշ տուր

Ծ Ա Յ Ի Ս Թ

Ս Ո Ւ Ր Ի Ը Կ Ը Կ Ի Ո Ս

ԵՒԻԶ ՊԱՇԷ

ԱՆԱՀԱՆ սատրգ գուրու նեվճիւվան
Ըկակիոս Վիսկլետիանոսուն կիւէյիսի
Սաքսիմիանոս գրալն տեվլէթի էյեա-
մինտէ՝ փիրմոս պին պաշննն ալթընտա
քէնտի էյիթիլիյի իշին եիւզ պաշըլդ
փայէսինէ եէթիշտի: Օջալիմ Սաքսի-
միանոս քրիսթիյանլարա գարշը իզթիհատ
չըգարըպ տեվլէթի վէ հիւքմիւ ալթընտա
օլան շէհր վալիլէրինէ վէ ապքէր աղալարը-
նա՝ պուլունան քրիսթիյանլարը վատ վէ
զօր իլէ տէօնտիւրիպ ալլահլարա գուրպան
սունտուրսունլար տէյի ֆէրման չըգարտը-
ղնտա՝ փիրմոս չօղընու գրալն արզիւ-
սինէ պինպէն չէվիրտիքտէն սօնրա Նկա-
կիոսուտախի թէֆթիշ էթտի վէ հիշ պիր
թիւրլիւ ֆիքրինտէն չէվիրմէնին գապի-
լինի պուլամատըղնտա զէնճիրէ վուրուպ
լէրէկլի շէհրինտէ պուլունան Բիբիանոս
իսմինտէ սէրապքէր հաքիմէ՝ շէրիաթընը
քէսսին տէյի եօլատը:

Բիբիանոս տախի ազիզի թէֆթիշ է-
տիպ տինինտէ գապիլիլինի վէ ալլահլարը
մասիարա էտիպ Քրիստոսու էյոմէսինի
իշիթտիլինտէ զազէպէ կէլիպ եերէ տէօրթ
գաղըզ վուրուրտու վէ ազիզի եաթը-
րըպ արգասընա վէ գարնընա օլ գասար
վուրտու քի ագան գանտան զէմին լա-

լանմըշտոր. ազիզ պու հալտէ տուրուր
իքէն, հաքիմ եանընա կէլիպ՝ թէքրար
ալլահարա գուրպանն սունամըմըն տէյի
սորտու, վէ Նկակիտս էվվէլքինտէն զիա-
տէ սէրպէսթլիյէ օնուն թէքլիթինի ըէտտ
էտիպ քրիսթիյան օլմասընը վէ պու ա-
զիզ տինին խաթրը իչնն էօլմէ արզիւսիւնիւ
պէյան էթտիյինտէ՝ աղըր գուրշունյա ա-
զիզին չէնէսինէ վսւրուպ՝ թէքրար զլնտա-
նա աթտը: Պունուն իլէ տախի հազգըն-
տան կէլէմէյէճէյինի էյի անպարպ՝ Ռիւ
զանդիայա եանի շիմտիքի խաթամպօլա
կիթտիյի վազթ ազիզի տէ պիլէսինճէ կէօ-
թիւրտիւ, վէ օրատա տախի թիւրլիւ խ-
քէնճէլէրէ թէհամմիւլ էթտիքտէն սօն-
րա Ֆրաչինոսուն էմրիլէ Լեֆէնտիմիդին
303 սէնէսինտէ պաշը քէսիլտի: Պու ա-
զիզ սաղլըղընտա վէ էօլսիւքտէն սօնրա
տախի քէնտի հիմայէթինէ իլթիճա է-
տէնլէրէ չօգ միւճիզաթլար էթմիշ տիր:

Մ Ա Յ Ի Ս 10

Ս Ո Ւ Ր Բ Ը Ր Ս ԷՆ

ՃԳՆԱԻՈՐ

2ԷՕԼՏԷ վէ իզտիզ եէրլէրտէ թէմէք-
քին նամտար զահիտլէրին ալասը ազիզ
Երօննիոս՝ Բօմատա քրիսթիյան աթալար-
տան տիննայա կէլիպ քիւչիւք եաշընտան
Վլաճ գօրգուսու իլինտէ պիւյիւյիւպ թէք-
պիլէ օլմուշուսու: Եաշընը ալարղընտա

իլմէ թալիպ օլուպ՝ աղ վագթ զարֆընտա
 թահաիլ էթտիյի մալիւմնաթ իչին փաի-
 թաիթի Բօմատա աար չալ օլտու վէ Գա-
 մազուս սրբազան Վահանայապետտէն սար-
 կաւագ օլուպ, սօնրա ազիմ՝ թէսդուս գրա-
 լըն ըէճաւընա մէպնի իքի էվլատընը թէր-
 պիյէ էթմէ իչին Խաթամպօլա եօլլանտը:
 Լըսէն՝ Լըկադէոս վէ Մսորիոս իսմինտէ
 իքի շահատէլէրին իլմ վէ Ֆապուլէթ պա-
 պինտէ էյի թէրպիյէ օլմալարընա մուգա-
 յէէա օլուպ, եէվիլիյէն օնլարըն իգպալը
 իչին չալըշըրտը: Պիր կիւն գրալ տէրս
 վագթընտա ափանաղ օտայա կիրիպ՝ Լը-
 սէնի այագտա վէ շահատէլէրի օթուր-
 մուշ կէօրաիւյիւնտէ, օնտան էջլէ Լըսէն
 օթուրսուն վէ շահատէլէր պյագ իււ-
 թիւնտէ տուրսունլար տէյի էմը էթտի.
 վէ Լըսէն չէքիլաիյինտէ՝ խայր, շաիրտ-
 լէր աթալարընտան գիատէ խօճալարընպ
 պօրճլու տուրլար, աթալարընտան էօմրիւ
 պլմըշտըրլար, վէ լաքին խօճալարընտան
 ֆազուլէթլի, ալիմ վէ էյի եաշամա թա-
 ըիգինի էյրէնիրլէր, տէտի: Վարալ նէ
 գատար տա խօճալարընա ըիպլէթ է-
 տիպ սէօգիւնտէն տիշարը հարէքէթ էթ-
 մէմէյէ էվլատլարընա ըսմարլամըշտըրլաա
 տա՝ եինէ Լըկադէոս պիր տէֆա ուսթա-
 սընտան թաղիր իշէթտիյի իչին գալպինտէ
 զարէզ սագլայըպ, ինթիգամ ալմա ար-
 գիւսիյէ խրզմէթքեարլարընտան պիրինէ
 կիզլիճէ աղիզի էօլտիւրմէյէ թէմպիհ
 էթտի: Խըղմէթքեար շահատէտէն գիա-

տէ ագըլը վէ Լլւահտան գօրգար պու-
լունուպ կիզլիճէ մասլահաթը Լրսէնէ ան-
լաթար, վէ ազիզ տուայա տուրուպ՝ Լլ-
լահ թարաֆընտան, խնանլար արասըն-
տան գահ, վէ սէլամէթ օլուրսուն տէյի
մէս իշիթտիյինտէ՝ կէճէլէյն էսպպընը
տէյիշտի վէ ուսլ իլէ սարայտան տիշարը
չըգըպ իլիմանա տօղու վարար վէ օրա-
տա պիր հազըր կէմի պուլուպ պինտի վէ
սաղ սէլիմ Իօքէնաերիյեէյէ գատար եէ-
թիշտի:

Օրայա չըգտըղընտա Սիտէ չէօլիւնտէ
պուլունան զահիտլերէ վարըպ՝ ալթմըշ
պէշ եաշընտա իքէն ծնլարըն սրրասընն
կիրմէ վէ գանունլարընա միւթի օլմագ
արղուլէտի: Արղուսինէ պինայէն գա-
պուլ օլունուպ պիր եալընըզ օսա իչինէ
գօնուլաուղունտա՝ էպէտի սէլամէթի իչին՝
նէ էտէճէյինի Լլւահ քէնտիյէ պիլաիր-
սին տէյի տուա էթտի: Տուարը գապուլ
օլունտու, վէ Լլւահ սէմստէն՝ Գահ, սուս
օլ, վէ րահաթ էտէրսին տէյի ճէվապ
վէրիպ գուլունու թէսէլլի էթտի: Պու
ալտըղը թէմպիհ իւզըէ էօմրիւնիւ կէչիր-
մէյէ մուգայեէտ օլուպ, աղ վագթ իչին-
տէ ախեր չօգ երլարտան պերի օրատա
ֆագուլէթ քէսպ էթմէ իչին չալըշանլարը
աշըրտը. եեր իւզէրինտէ եաթարրոր,
օրուճ վէ սըգը փերհիզ իլէնէֆսինի գապթ
էտէրիտի, սուս օլուպ սէյլէմէտիյինին սէ-
պէպինի սօրանլարա՝ Սէյլէմէտիյիմ իչին
հիւ պիր տէֆա փիւշման օլմամըշմ, վէ

լաքին սէօյլէտիյիմ իշին չօգ տէֆա աղլա-
մը շմ տէյի, ճէվապ վէրիւրիտի:

Պարալ Արսէնին գաշմա խապէրի իւզէ-
րինէ մահադուն օլուպ տէօրթ թարաֆա
արայրծըլար եօլլատը, վէ մանասթըր իշին-
տէ պուլունան բահիպլէր, նէ գատար
գըլըն արասըղը օ օլմասըն տէյի շիւպհէ
իշինտէյիտիսէլէր տէ եինէ աղղընտան պիր
շէյ ալամատըլար, վէ սօնրա պաշ փա-
փաղըն էմրինէ իթաէթէն ազիզ քէնտիյի
պէյան էթտիյինտէ թէսճճիւպտէ գալտը-
լար: Թէտղոս գրալ էօլիւպ եէրինէ Արկա-
դէոս ճիւլուս էթտիյինտէ՝ Արսէնին չէօլ-
տէ օ բահիպլէր մանասթըրընտա սաքին
օլմասընը իշիտիպ՝ քէնտի ելիլէ մէթուպ
էաղտը, վէ գապահասթը իւզէրինէ աֆվ
տիլէյիպ՝ թէքըրար սարայա կէլմէյէ տա-
վէթ էթտի. լաքին Արսէն իւզը տիլէյիպ՝
պուլսուղու հալտէ բահասթ պուլմասընը
վէ Ալլահ խըզմէթինի փատիշահ խըզմէ-
թինտէն զիատէ սայմասընը անլաթտը վէ
եէրինտէ բահասթ պըրագմայա բէճա
էթտի:

Պիր տէֆա Բօմա քիշիզատէլէրինտէն
պիրի՝ ագրապալարընտան գալմա պիր վա-
սիյէթնամէ իլէ Արսէնէ կէլիպ՝ քէնտիինէ
տիւշէն միրասը վէրմէք իսթէտիյինտէ, ա-
ղղ՝ Պու նէ հիքմէթ, պէն պըրադանտան
էվլէլ էօլմիւշիւմ տէյիպ՝ միրասընը գու-
պուլ էթմէտի: Պաշգա տէֆա Իսքէնտէ-
րիյեէ փաթրիքի Թէոփիլոս շէհր այանըյլա
պէրապէր ազիզի կէօրմէյէ կէլիպ՝ կիտէճէք-

լէրի վաղթ պիր նասիհատ վերմէյէ րէճա
էթտիքլէրինտէ, աղիզ՝ Մրսէնի րահատ
պըրաղըն, վէ նէրէտէ օլտուզունու տու-
յարասնըզ պիր տահա կէօրմէյէ կէլմէյի-
նիզ տէտի: Բօմա պէյզատէ գատընլա-
րընտան պիրիսի պու ազիզի կէօրմէ հէվէ-
օիյլէ եօլ րէվան օլուպ Սըսըրա կէլտի,
վէ օնու կէօրտիւյիւնտէ էօնիւնէ տիւ-
շիւպ քէնտի իչին տուա էթմէյէ եալ-
վարար: Մրսէն թէքլիֆինի րէտա էտիպ
եկւզինիւ շէվիրտի վէ Նէ իչին պուրայա
գալգմըշ կէլմիշին, պիր տիշ էհիյէ պու
գատար եօլ կէլմէք եագրշըմը, գահիտլէ-
րին գալպինի ալթ իւթ էտէճէք եերէ,
էվինտէ օթուրուպ տա էվատլարընը գա-
յըրայրտըն տահա էյի օլմնգմըյտը տէյի
թաղիր վէրիպ՝ օտասընա կիրտի: Օէ-
վալըր գատըն պու աճը սէօղլէրի իշիթ-
տիյինտէ էթտիյինէ փիւշման օլուպ՝ Պա-
րի պէնիմ իչին տուա էյլէ տէյի րէճա է-
տինճէ, Մրսէն թէքրար ապուզի շէհրէ
իլէ, Պէլի տուա էտէրիմ քի ատընըլա եա-
տըն ֆիքրիմտէն չըգսըն, տէտի:

Պազը տէֆա ինսան խասիմի մէլուն
շէյթան թիւրիւ իզվալէր իլէ ազիզի
թէճրիպէ էթմէք իսթէրտի, վէ լաքին
Մլահան դուլու տուայլա վէ փէրհիզէ
խասիմի իւզէրինէ հէր ան ղալիպ օլուրու-
տու: Ճօգ տէֆա ինսան ագլըյլա տիւշիւ-
նիւպ պուլամտաղըն շէյի տուայլա Մլահ
թարաֆընտան տուլուպ մանասընը վէրի
իտի: Մլլի սէնէ միգտարի օ մահալտէ

րիյնազաթ իւզրէ էօմը կէշիրտիքաէն սօնրա
 Նլաս էֆէնտիմիզ էօլիւմիւնին եազըն
 օլմասընը ազեզէ պիտորտի վէ սուրբ խոր-
 հուրդարը իպատէթլէ ալլպ հէր սահաթ
 ճանընը Նլասա թէսլիմ էթմէյէ պէքլէր
 իտի: Լճօմրիւ սիւլուքինտէ ապա կիւնահ
 իշլէմէյիպ քէմալէյէթ իւզրէ եաշամըշք
 տըյսա տա՝ էօլիւմ սասաթը կէլտիյինտէ
 եիւզինինն ըէնկի աթաթ, վէ գօրգոն
 սունտան թիթրէմէյէ պաշլատը: Լճանըն-
 տա պուլունանլար, Լճ աղիզ Վրսէն, սէն
 տէ մի էօլիւմտէն գօրգայօրսուն տէյի
 սօրտուգլարընտա՝ Պէլի, էվիլէլ գօրգմազ-
 ըմըմ վէ լաքին շու րահիպ դաֆթանընը
 նարգամա կիյէլիտէն պէրի զայէթ գօրգ-
 մայա պաշլատըմ տէյի, ճէվապ վէրտի:
 Եղիզին պու գօրգուսու չօգ սիւրմէյիպ
 շաղըրդա թէպտիլ օլտու, եիւզիւ տուրուլ-
 տու վէ թէքրտը գալպի ֆերահ պուլուպ
 եանընտաքիլէրէ րուհանի շէյլէր սէօյլէ-
 յէրէք րուհինի թէսլիմ էթտի. վէ հաս-
 րէթ չէքտիյի սէատէթ մէքեանը ճէննէ-
 թէ եիւզ եիրմի եաշընտա նայլ օտու:

Մ Ա Յ Ի Ս 11

ԼԵՍՆԳ, ՍՆԵԿՈՒՆՔ

ԲԵԹԼԵՀԵՄԻ

ԼԵՀՈՒՏԻ փատիշահը նէվզատէ Բրիս-
 տոս էֆէնտիմիզին վիւճուտունու տիւ-
 նեատան գալտըրմա գաստըյլա, զալիմ

Հերովդէսին՝ Իսթրէհէմ շէհրին սէմթլէ-
րինտէ պուլունան իբի եաշնտան աշաղա
պիկիւնահ մասրմարը քիւլլէն գըլըճ-
տան կէշիրմէսի, Ինճիլի շէրիֆտէ միւ-
հարրէր տիր: Վարիստոս էֆէնտիմիզին
մէվլուտինտէ Գուստի շէրիֆտէ՝ գանլը
ղատտար զալիմ Հերովդէս փատիշահըգ
սիւրէրիտի, եահուտի սիսիլէսինտէն էն-
մէյիպ միլլէթի ախէրտէն օլմասը իշին,
օնլարա խօր պագարըտը վէ իշքիլի օլան
րիճալլէրտէն էքսէրիսինի գաթլ էտիպ օր-
թատան գալտըրմըշ ըտը:

(Ո) Էյեաման տախի միւնէվլէր եըտը-
ղըն գըլաղուզուզույլա իւշ միւնէճճիմէր,
նէվգատէ եահուտի փատիշահընընէրէտէ
տօղմասընը սօրարագ շարգ ճանիպին-
տէն Գուստի շէրիֆէ տօղըու սէճանէ գըլ-
մաղա կէլտիլէր: Եահուտիլէր պու ազիմ
սըրստան պիսապէր՝ պունու իշիթտիքլէ-
րինտէ ալթ իւսթ օլուպ հայրան գալտը-
լար, վէ հէվատիս մապէյնլէրինտէ գալլ
մայրպ՝ Հերովդէսին գուլաղընա տախի
անի վահիտտէ եէթիշտի: Պու զալիմ
թախթ ու թաճըմը զայպ էթմէյիմ թէ-
լաշըյլա տէրագապ էհլի շիրլէրի հուզու-
րինէ չաղըրըպ օնլարըն փատիշահը Լլմէ-
սիհին նէրէտէ տօղաճաղընը սօրտու, վէ
փէյլամպէրլէրին վազը միւճիպինճէ Իսթ-
լէհէմ շէհրինտէ տիւնեայէ կէլէճէյինի
իշիթտիլինտէ գալպի ճիւզի ֆէրահ պու-
լուպ ֆիլհալ իւշ միւնէճճիմէրի սօրայընա
չաղըրտը, վէ իզզէթ իւ իքրամտան սօն-

րա, Բեթլեհէմ շէհրինէ վարըն, արզիւ-
սինի շէքոյինիզ նէվգատէ փատիշահը
պուլուպ սէճտէ էթաիքաէն սօնրա թէք-
րար պուրայա ավտէթինիզտէ պանա տա-
խի խապեր վերին քի, պէն տէ կէ-
լիպ օնա սէճտէ գըլայրմ տէյիպ, օնլարա
եօլ վերտի: Ս է լաքին Ֆառիտին տիլը
գալպինէ միւվաֆըգ օլմայրպ, Հագգ ա-
զիմիւշան հազըթլէրինին թէտպիրիլլէ
միւնէճճիմլէր Բեթլեհէմ շէհրինտէ Ին-
ճիլի շէրիֆին թաֆսիլինճէ նէվգատէ փա-
տիշահա սէճտէ գըլարգտան սօնրա, թէք-
րար Հերովգէսէ տէօնէճէք եէրէ, ախեր
եօլտան քէնտի վաթանլարընա կիթտի-
լէր: Հերովգէս գուրտուղու տուզաղըն
պու մինվալ իւզրէ պօշա չըգտըղընը ան-
լատըղընտա՝ գուտուրտու վէ նէվգատէ
մասըմըն տաճարա տախի կէլիպ փիր իխ-
թիյար Սիմոն նամ Ֆազուլէթ սահիպի
քիշիտէն, Սէսիհ պու աուր տէյի ալ-
տըղը խայր տուալարը իշիթտիլինտէ, զա-
յէթլէ քէնտիյի ալտըրտը վէ հէր թա-
րաֆը արայրպ սօրուշտուրաուլյոս տա՝ հիչ
պիր Ֆայաէ էթմէտի:

Խուլասաի քէլամ, թախթինտէ գն-
տիմ գալմա հըրսը՝ ագլտան խարիճ վէ
տիննետա իշիտիլմէտիք պիր պիրահմ
հարէքէթէ մէյլ վերտիրտի: Բեթլեհէմ
շէհրինտէ վէ օնուն ճիվարընտա իքի եա-
շընտան աշաղա պուլունան մասըմլարը գը-
լըճտան կէչիւրմէյէ էմր էթտի. պու զալիմ
էմրին իճրասընտա միւսթագիլ գօրգտու-

զուժ նեվզապէ ետհուտի փատիշահը տա-
խի գրորըր կիտեր խիւէտառլա սէվինիւր
տուրուրուտու: Աէֆիլ անալարըն ֆիզան
ու ֆերեսաղէրի ճանապարտան պէտթեր
շերովդէսին երւրէյինի թէփրէտէմէյիպ,
խայլէ կիւնահորդ մասըմլար քէնտի եա-
րատըճըարընըն էօմրիւնիւ հըֆղ էթմէ
իչին քէնտի էօմրլէրինի ֆիտա էթտի-
լէր: Պու գատար մերհամէթսիզլիքլէրտէն
սօնրա շերովդէս եինէ միւրատընա երէ-
մէտի. կէճէլէյն Ալլահ թարաֆընտան
պիր մէլէք կէրիպ, Յովսէփ, չափո՛ւք էյլէ
գալգ, մասըմ իլէ վալիտէսինի պիլէնճէ
ալ տա Սըսըրա գալչ, շերովդէս մասը
մըն էօմրիւնէ գատտ էթմիշ արայօր տէ-
տիյինտէ Յովսէփ Ալլահըն էմրինէ միւթի
օլուպ, կէճէլէյն չօճուղու վէ վալիտէսինի
տլտըր վէ Սըսըրա տօղու գաշտը:

Պու վագըրալարըն արասընտան չօք կէչ-
մէյիպ շերովդէս էթտիքլէրինին պէլա-
սընը պուլտու: Ահահուտի միլէթինտէն
Յովսէպոս նամ րավինին նագլինճէ տու-
յուլմատըգ եէնի խասթէլիքլէր իթթի-
ֆագ էտիպ իւզէրինէ հիւճմ էթտիլէր-
պիտըրնտա եարալար աշըլըպ մէքուհ
զուրտլար իչինտէ գայնար տուրուրուտու.
պօղաղը վէ գօլարըր չէքիլիպ պիւզիւլիւշ,
կէօքիւ թըգանմըշ սօլուգ ալամագ օլ-
մուշ վէ պիւթիւն վիւճուտունու պիր ֆէ-
նա փօղու թուլթմուշ էթրաֆտաքիլէր
իքրահ էտիպ կէրի չէքիլիլէր իտի. քէն-
տի պիլէ քէնտիլի չէքէմէյիպ՝ վէրէն օլա

չօգ տէ՞ֆա գրըճըրա քէնտիյի էօլտիւր-
միւշիտի: Պառ սէ՞ֆիւ հալտէ իքէն պիլէ
օլլու լ'նտիպատրոսա զընտանտա էօլ-
տիւրթտիւ, վէ ըիճալլարըն պազըրըն
հապսա զօյուպ քէնտի էօլտիւքտէն
սօնրա հէփսինի դաթլ էթտիրսին տէյի
գրգը Վ'ղոմէյէ թէմպիհ էթտի, վէ պու-
նա քէզալիք ախէր մէրհամէթսիզ էմրլէր-
տէն սօնրա հայգըրարագ աղըրար արա-
սընտա միւրտ օլուպ միւսթէհապգ օլտու-
ղու էպէտի ճէհէննէմէ վարիս օլտու:

Մ Ա Յ Ի Ս 12

ՍՈՒՐԻ ՄՈՎԿԻՄՈՍ

ԳԱՀԱՆԱՅ

ՏԻՏՏԱՐ վէ իպատէթքեար Լւփրատէս
վէ Լւստաթիանամինտէ աթալարըն սէվ-
կիւլիւ էվլատը Վ'ովկիմոս՝ Ղիոկղետիանոս
գրալըն տէվլէթի էյետամինտէ թօմատա
տիւնեայէ կէլիպ եաշընը ալտըղընտա քա-
հանպ օլտու վէ Վ'աքէտուն էյալէթինտէ
Լմպօլու շէհրինին քիլիսէսի իւզերինէ նա-
ղըր թայէին օլունտու: Եպատէթ վէ Փա-
ղուլէթ պապինտէ ղայէթլէ միւթէպէր
օլուպ էլի ալթընտա օլանլարըն տախի էյի
վէ քէմալիյէթ իւզըն էօմր կէշիրմէլերինէ
ղայրէթ էտէրիտի:

Փուլթփէրէսթլերին Ղիոնիսոս նամին-
տէ եալանճը ալլահլարընըն իզզէթինէ սու-
նուլմուշ պիր պայրամ կիւնիւ՝ շէհր իշին-

տէ եէյիպ իշտիքտէն ոօնրա եադըմադ
 մէֆիշլէրէրէ տախի իրթիքեապ էթմէյէ-
 ռիյլէ քրիսթիյանլարըն չօղունա ֆէնա
 իպրէթ վէրմէլէրինի Մովկիմուս կէօրտու-
 յիւնտէ, Նլլահ մուհապէթիյլէ թու-
 թուշուպ քրիսթիյանլարը պու պապտէ
 սագընտըրտըգտան ոօնրա՝ փութփէ-
 ռէսթլէրին տախի քէօրլիյինիւ եիւզլէ-
 ռինէ վուրտու, վէ թէէսիրլի քէլամլարլա
 չօղլարընա տօղրու եօլու էօյրէտիպ շէյ-
 թան էսիրլիյինտէն գուրթարտը վէ Նլլահ
 էվլատը էթտի : Պարալ թարաֆընտան
 շէհր իւզէրինէ այան մէէմուր օլունմուշ
 զալիմ լաւոդիկուս լամպուլ շէհրինէ կէլ-
 տիյինտէ փութ փափաղլարը Մովկիմուս
 քահանանըն հազգընա շէքեայէթ էթ-
 տիլէր, վէ օնուն էմրիյլէ հասալար ազիզի
 թութուպ հաքիմին հուզուրինէ չըգար-
 տըլար : Սէն ալլահլարըմըգա գուրպան
 սունմատըգտան ոօնրա, նամարլ սունան-
 լարը տա մէն էթմէյէ ճէսարէթ էտէյօր-
 սուն տէյի սօրտուղունտա՝ Մովկիմուս սէր-
 պէսթլիյլէ Շէյթան էլինէ կիրիֆթար օլ-
 մուշլարը գուրթարըպ թափտըղըմ Նլլա-
 հըն իպատէթինէ չէվիրմէք պօրճում
 սուր, սիզին ալլահ տէյի թափտըգլարը-
 նըզ շէյթան տըր, օնլարլա պէրապէր թէ-
 վապիլէրի տէ ճէհէննէմէ միւսթէհազգ
 տըրլար տէյի ճէվապ վէրինճէ հաքիմ էօ-
 քէլէնիպ՝ եիւզլունիւն վէ պէօյրիւնիւն տէ-
 ռիսինի սըյրըրպ չըգարմաղա էմր էթտի :
 Պունտան ոօնրա թէքըար թէֆթիշ էտիպ

տինինստէ գաժելիկինի կէօրտիւյիւնտէ ա-
թէշ եագաբըրպ ալլահլարա գուրպան
սունմագսան սաղ սաղ սէնի եագարըմ տէյի
էօրֆ էթաի: Մովկիմոս հաքիմին էմրիյ-
լէ պիր թագրիպ փուլթխանէյէ կիրիպ
խայլի սուլատան սօնրա Վիսնիսոս փու-
թուն սուրէթինի եէրիլէ եէքսան էթաի,
վէ աղլպտան տէտիյինի ֆիիլէն տախի
կէօսթէրաի: Հաքիմ պու միւճիգաթտան
սօնրա եաժաշլանըպ թաթլը նաղար իլէ
Մովկիմոսա պագաճաղ եէրէ՝ տահա զիա-
տէ քէնտիյի ալտըրըպ հաղըրլանմըշ ա-
թէշ իչինէ ազիզի աթմաղա էմր էթաի:
Ապին ազիզ օրատա տախի Նլլահըն հիք-
մէթիլէ սաղ գալըպ աթէշ քէնտիյի եա-
գաճապ եէրէ տէօրթ թարաֆա եայլըպ
հաքիմլէ պերապէր թէվապիլէրինտէն եէ-
տի ատիտ քիշի տախի քիւլ էթաի:
Թալասիոս իսմինտէ սերասքէր պու վա-
գըպը կէօրտիւյիւնտէ Մովկիմոսու թու-
թուպ հապսա գօտու:

Եթրմի ալթը կիւն միւրուրինտէն սօն-
րա մէրհումուն եէրինէ պաշգա հաքիմ
կէլիպ թէքրար Մովկիմոսու հուգուրինէ
չաղըրսը վէ թէտպիրինտէն տէօնտիւրէ-
մէտիյի հալտէ պիր ձորապա թէքէրլէյինէ
պաղլայըպ չէվիրմէյէ էմր էթաի. ազիզին
գանըլա եէր ըսլանըրըրյոսա տա, եինէ
քէնտիյի զայպ էթմէյիպ տայիմա Նլլա-
հըն եարտըմընը տիլէրիտի վէ իսքէնճէ
վէրէնլէրին խալասը իչին ծնա տուա
էտէր իտի: Պու իսքէնճէտէն սաղ սէլիմ

գարթութուղունոյ ազգին ճանաւարեաց
էօնիւնէ ամարար, յաբին ճնար առ յիւր
քէտէր վերմտիքերնստէ, Դիւզանդիայա
եանի շիմտիքի խթամպօլա կեօթիւրիւպ
Լֆէնտիմիզին 303 սէնէսինտէ պաշընը
քէտտիւէր:

Մ Ա Յ Ի Ս 13

Ս Ո Ւ Ր Ի Ե Պ Ի Փ Ը Ն

ԳԼՊՐԸ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ

Պո՛ւ ազեզ եահուտիսթանա եագրն
պիր քիւչիւք շէհիրտէ Լֆէնտիմիզին 310
թարիխինտէ տիւնեայէ կելիպ քիւչիւք
չաղընսան իլմէ թալիպ օլտու, վէ քի-
թապի մուգատտէստէ թահրիր օլան մէ
վաիտէրին մէֆհուլինի էյիճէ անլամա
իչին չօգ թիւրլիւ լիսանլէր մէշգ էթտի:
Պունտան գաթի նազար ֆաղուլէթէ հե-
վէայի օլուպ քէմալիյէթ իւզըէ էօմր կե-
չիրմէ իչին եահուտիսթանտան Արսըրա
կիթտի վէ օրատա տահա տելի գանլը իքէն
քէնտիյի կիւնահա տալէթ էտէն ֆահի-
շէլէրին թէքլիֆինի րէտտ էտիպ Ալահըն
եարտըմըյա շէլթանըն ճէմի իղվալէրի իւ-
զէրինէ զալիպ օլտու: Պու ֆիւթուհաթ-
տան սօնրա թէրքի տիւնեա էտիպ պիր
մանաթըրա չէքիլմէ արզիւսիւ տահա
զիատէ թէրագգի պուլտու վէ սուրբ Տն-
տոնուն գանուկարը իւզըէ խայլի զէման
սըզը էօմր կէչիրտիքտէն սօնրա եահու-

տիսթանա տէճնտիւ վէ պիր մանասթըր պինա էտիպ քէնտի պաշ օլտու: Աշ վազթ զարփընտա օրատա տախի ազիզին ֆազուլէթի չավ օլտուղունտա շէհր եպիսկոպոսու մանասթըրա վէ ճէմի շէհր էհալիսինէ պիր էյլէք էթմէ իչին Լպիփանը քահանայ էթտի վէ ճէմիաթը իզէրինէ հէր խուսուս իլէ չալըշմայա իզն վէրտի: Արիոսուն իճատ էթտիյի հերետիկոսլուզա զարը պու ազիզ զայէթլէ շօգ չալըշմըշ տըր:

Վ ազէ չէօլէրինտէ քեաին ֆազուլէթ վէ քէմալիյէթ պապինտէ նամտար սուրբ Իլարիոնյա իւնտիյէթ էտիպ սըգ սըգ կէօրիւշերիւտիւ: Սուրբ Իլարիոն քէնտիյէ կէլէնէրտէն պէզար օլուպ եահուտիսթանտան Վրպրըզ ատաւընա կիթտիյինտէ՝ տօսթու Լպիփանըն ֆազուլէթինի նազլ էթտի, վէ Սաղամինա շէհրին Լպիսկոպոսու էօլտիւքտէն սօնրա Լֆէնտիմիզին 367 սէնէսինտէ սուրբ Լպիփան ծնուն եերինէ մէէմուր օլունտու: Պու խըզմէթէ թայեին օլտուգտան սօնրա՝ քէնտի ճէմիաթը իզէրինէ իզհար էթտիյի մուհապպէթ վէ բուհանի թալիմաթ խուսուսինտէ իլէրիլէմէլէրի իչին էաինտիյի զայրէթ տիլ իլէ թապիր օլունմազ: Վազի մատտէլէրտէ էյլէյէ պէտէլ քէմլէք տախի պուլտույսա տա՝ եինէ գալպի գըրըմաշ յըպ տահա զեատէ օ թիւրիւ նամքէօրլարա էյլէք էթմէյէ զայրէթ էտեր իտի: Պիր տէֆա սուրբ Իլարիոնու սօֆրայա

տավէթ էտիպ՝ էօնիւնէ գուշ թաամը դօ-
տուղունտա, իլարիոն՝ Լճվ պույուրասըզ,
րաճիպ էսպապը կիյէլիտէն պերի աղզըմա
էթ թաամը գօմամըշըմ տէտիյինտէ, ա-
զիզ՝ Պէն տէ պիլմէմ քի աճէպա պու էս-
պապը կիյէլիտէն պերի զարէզ իլէ պիր
կէճէ կէշիւլիշմիյիմ, եախօտ էօճ ալմա
արզիւսիւ գալպիմտէ սագլամըշմըշըմ
տէտի:

Պուգարէլէրէ էթտիյի ոստագա կիպի
Տիշ պիր եպիսկոպոս քէնտի ճէմիաթընա
էթմէմիշ տիր. ճէմի վարիյէթինի պիւ-
թիւն օնլարըն ուղըռունա սարֆ էթտիք-
տէն սօնրա ախէր զէնկիւլէրէ տախի էզլէ
էթմէյէ նասիհաթ վէրիրիտի: Պիր տէ-
ֆա վէքիլ խարճը պաշգասընա վէրէ վէրէ
քիլիտէտէ վէ էվտէ պիր շէյ գալմատը
տէյի շիքէայէթ էթտիյինտէ՝ ազիզ հա-
զիմիլլէ տինլէյիպ՝ թէքրար օ ազ գալա-
նը տա իսթէյէնէ վէր տիյի թէմպիհ էթ-
տի, վէ էմրի իճրասընտա Լլահըն էթտիյի
միւճիգաթլարը կէօրիւպ նատիմ օլտու վէ
թէհաճճիւպտէ գալար: Ազիզին պու ոս-
տագաթքեար թապիաթընը պիլէրէք՝ պիր
տէֆա իքի միւզէվվիր տիլէնճի իթթի-
ֆագ էտիպ Լպիփանը ալտաթմագ իս-
թէտիլէր: Ազիզին կէչէճէյի եերէ վա-
րըպ, պիրիսի սուրէթէն էօլիւ կիպի եաթ-
տը վէ օլ պիրիսի աղլայարագ եանընտա
օթուրուպ Լպիփանըն կէշտիյի վագթ
քիւլիլլէլ պիր շէյ ալա պիլմէ իշէն՝ Լ՝ման,
հալիմէ պագ, մերհամէթ էյլէ, էօլիւմ

վար կեօմմէյէ պիլէ գուտրէթիմ եօգ տէ-
յերէք սատազա տիլէր իտի: Սուրբ Լուսի-
փան Լլաճ թարաֆընտան միւզէվիլէրլէ-
րին գուրտուլու ֆէննի անլայրպ՝ Լ՛Լ օլուլ
իսթէտիյին գատար փարա, ֆազաթ չա-
փուք էյլէ էօլիւնիւ կեօմմէյէ պազ զայրը
զալգաճաղը եօգ, Լլաճ պէջլէ իսթէմիշ
տիք, սապրտան զայրը չարէ եօգ տէյիպ
իլէրի կիթտի: Տիլէնճի պու սէօզլէրին
մէֆֆուսմուսու անլայամայրպ օնտան այ-
րըտրգտան սօնրա՝ արգատաշնա, Գալգ,
ուսմուզըւմուզտան զիատէ ալտրգ, շէ-
հիրէ կիտէլիմ տէ քէյֆ չաթալմ տէյի
խապէր վէրտի. լաքին օնուն գըմըտա-
մատրղընը կէօրտիւյիւնտէ, հէմէն ազիզին
արգասընտան դօշուպ հէր շէյի օլտուզու
կիպի նազլ էթտի, վէ թագսիրաթլարը
իւզէրինէ աֆի տիլէյիպ, թէքրար տուա-
սըյլա արգատաշնա էօմր վէրսին տէյի
եալվարտը, լաքին ընտար գապուլ օլուն-
մայրպ՝ Լլաճ թէալա հազրէթլէրի գուլ-
լարընը ալտատանլարտան հազգ էթմէտի-
յինի պու գազէպ իլէ պէյան էթտի:

Լէնի իճատ օլմուշ վէ Վաղէս գրալըն
հիմայէթի իլէ պաղը եերլէրտէ քէզք
ուսմըշ Լրիստուն սախթէ թալիմաթընա
գարըն ախէր եպիսկոպոսլարըն ընտարնա
պինայէն չօգ շէյ եազըպ՝ եանըշընը իս-
պաթ էթմիշ տիր: Պու պապտէ քէնտի
վագթինէտէք սայրուրգ թէօրէմիշ հերե-
տիկոսլարըն մէզհէպինէ վէ թալիմաթլա-
րընա գարըն Լնքօրաթօ իսմիլէ պիր քի-

Թապ ինչա էտիպ տօղըու տինի հիմայե
էթմիշ Թիր: Իսքէնտէրիյեէ փաթրիքի
Թէոփիլոստան ալտանըպ սուրբ Յովհան
Սահեբերանը վէ հիտրիա շէօլունտէ սաքին
օլմուշ րահիպլէրի Սրոգինէօին հերետի-
փոսլուղունա Թապի տիրէր տէյի եաղար
վէ օէօյլէրիտիյսէ տէ՝ Իսթամպօլա կէլիպ
մասլաճաթա աշինա օլտուղունտա պա-
րըշտը վէ չափուճագ Թէքրար քէնտի
եէրինէ տէօնմէք իսթէտի, վէ լաքին եօլ-
տա կիտէր իքէն խասթէլէնիպ Կըպըզա
վարմատան կէմի իչինտէ Լ.Ֆէնտիմիզին
403 սէնէսինտէ էօլտիւ:

Մ Ա Յ Ի Ս 14

ՍՈՒՐԻ ՖԷՐՏԻՆԵՆՏՈՍ

ԻՍՓԱՆԵԱ ՓԱՏԻՇԱՀԸ

ԲԱՍԹԻԼԵԱ վէ Լէոն փատիշահը սուրբ
Ֆէրտինանտոս Լէոն փատիշահը Լ.Ֆօնսօ-
տան վէ Պերենգարիանամինտէ սալթան-
տան տօղուպ օն պիր եաշընտա իքէն պիր
աղըր խասթէլիյէ տիւշտիւ. վէ ույգու ու-
յոյսամազ վէ եէմէք եէյէմէզ օլտուղուն-
տա վալիտէսի ազիզ պիրը Մէրեհմէ իւ-
թիճա էտիպ շահատէսիյլէ պիրլէքտէ պիր
մանասթըրա կիթտի վէ միւճիզաթըքտար
պատկերի էօնիւնէ էվլասընը գօյուպ ա-
ղըր խասթէլիյինտէն օղունու գուրթար-
մաղա րէճա էթտի, վէ տահա տուասը
պիթմէտէն խասթէնին ույուզլամասընը

վէ սօնրա արլըպ եէմէք իսթէմէսինի կէջըս
տիպիւնտէ շիւքը սունուպ կէրի տէճնտիւ :
Պէրտինանտոս տախի պուլտուղու շիֆա
իչին քէնտիյի Ղլաճտան սօնրա ազիզ
պիքը Սէրեէմէ պօրճըւ սայըպ\քիւլլէյէն
օնուն իպատէթինէ մէշղուլ օլտու վէ Տէր
իգթիզասընտա օնա գօշորպ եարուրմընը
թիլէրիտի : Պիր գաչ սէնէտէն սօնրա վա-
լիտէսի Պերենգարիայա Բասթիլեա փա-
տիշահ լըղըմիրաս տիւշիւպ ագփլանէ Տիւք-
միւ իտարէսինի էթտի վէ սօնրա տէվլէթ
րիճաւ քիպարլարընըն ըիզասըլա քէնտի-
սի կէրի չէքիլիպ օղլըւ Պէրտինանտոսս պը-
րադտը վէ իպատէթ վէ Փազուլէթ խօսուու-
սինամէ քէնտիյէ պէնզէր փատիշահ սոյուն-
տան օլիր պիքը իլէ թէէճՏիւլ էթտիլտի :
Պէրտինանտոս թախթէ ճիւլուս էթ-
տիքտէն սօնրա տահա զիատէ սերպէսթ-
լէյլէ ազիզ պիքը Սէրեէմին խըզմէթինէ
քէնտիյի վերմէյէ պաշլատը . օնուն իզզէ-
թինէ նունուլմուշ եերլէրիմէրէմմէթ էթ-
տի, վէ տէվլէթի իչինտէ մախսուսէն օնա
իպատէթ օլունսուն տէյի Քմը էթտի :
Փէտէրի վազթինտէ Ղրապլար վէ խայլի
Պարպարըշլար իլէ օլան միւթարէքէյի
ղայրը թուլթմայըպ պօղտու վէ ճէնք-
տէ օնլարը եէնիպ քէնտի տէվլէթինտէն
կէրի չէքիլմէյէ մէճպուր էթտի, վէ Տէր
եէրտէ ազիզ քրիսթիյան տինինի եայմաղա
ղայրէթինի արթըրը վէ ճէնկէ թուլթուլ-
մատան էվվէլ տուպլա Ղլաճա սըղընըպ
ափն ու ինայէսինի տիլէրիտի, վէ էթտիյի

Ֆէթհէրի քէնտի գուվվէթինէ վերմէյիպ
 Լլաճըն քէրէմինէ թախսիս էտէրիտի :
 Էր մահալտէ պիլէսինճէ ազիզ պիքը
 Սէրեմին պիր քիւշիւք կիւզէլ սուրէթի-
 նի թաշըյըպ՝ հէր կիւն օնուն էօնիւնտէ
 տուաւընը վէ թէֆէքքիւրինի էտէր իչ
 տի, վէ Լլաճտան սօնրա հէր էյլէյի վէջ
 րէն ազիզ Պիքը տիր տէյի ինանըը վազ
 վէրրիտի : Ֆէթհէր իթտիյի շէհրէրտէ
 քիլիսէլէր պինա էտիպ էպիսկոպոս վէ
 քահանայար իլէ տօլտուրուրուտու. էվ-
 վէլտէն գալմըշ փուլթփէրէսթէր տօղըու
 քրիսթիյան տինինէ տէօնմէք իսթէմէ-
 տիքլէրինտէ քրիսթիյանլարը տախի պէտ
 ատէթլէրի վէ խույլարըյա պօզմասընլար
 տէյի շէհրտէն տիշարը էօլլարըտը, վէ
 փուլթխանէլէրինի եէրիլէ եէքսան էտիպ
 եէրինէ խաշ տիքէր իտի : Պու գատար
 ճէնք ու ճիտալ արաւընտա հիչ պիր տէ-
 ֆա ճէմիսթընտան վէրկի թալապ էթմէ-
 յիպ, փատիշահ՝ ճէմիսթընը գալըրմաղ
 իչին Լլաճտան պաշ գօնուլմուշտուր, պէ-
 նիմ իչին պիր իսթիյարըն պէտ տուաւը-
 նը վէ ահուզարընը իսթէմէմ, տէր իտի :
 Պիր տէֆա միւշլըրլէրինտէն պագիլէրի՝
 ճէնք թէտարիքի իչին քիլիսէ ազչասըր իս-
 թիմալ օլունապիլեր, էթտիյիմիզ ճէնկտէ
 օնուն իզզէթի իչին տիր տէտիքլէրինտէ
 Ֆէրտինանտոս տարըլըպ՝ Քիլիսէնին վէ
 քիլիսէյէ խըզմէթ էտէնլէրին ազչասըն-
 տան զիատէ օնլարըն տուաւընը իսթէրիմ,
 պու թախսթէ պէնի րէֆի էտէն Լլաճ

քէնտի շանը իչին լազըմ կէլէն փարայը տա
պուլուր տէյի ճէվապ վէրտի: Սէվիլեա
շէհրինի ալտըղընտա պիր զինէթլի ալայլա,
ազիզ պիքիր Սէրեէմին պատկերինի էօ-
նիւնտէն կէօթիւրէրէք իչէրի կիրտի:

Տիւնեա իւզէրինտէ Քրիստոսուն շան
ու շէօհրէթի իչին պու դատար զահ-
մէթլէրէ տիլերանէ թէհամմիւլ էթաիք-
տէն սօնրա, Հագդ թէալա հագըրէթլէրի
սէվիլիւլ գուլունուն էճրինի զանիմէթլէ
կէյլէր ճէննէթինտէ վերմէ իչին իւթիւ-
նէ պիր աղըր խաօթէլէք եօլլատը վէ ազիզ
էօլիւմիւնիւն եագըն օլմասընր անլատըղըն-
տա օտասընա չէքիլտի վէ կէշմիշ էօմիւ
իւզէրինէ թէֆթիշ էտիպ խոստովանանք
օլմաղա վէ Սրբութիւն ալմաղա հագըրըզ
կէօրտիւ: Սուրբ Հաղորդութիւն օտասընա
կիրտիյինի կէօրտիւյիւնտէ հէմէն եաթագ-
տան տիշարը սըչրատը վէ տիզ իւզէրինէ
կէլիպ պօղազընա իփթագաղգտան սօնրա
սուրբ խաչը էլինէ ալտը վէ թէքրար թէ-
քրար աղլայարագ պուս էտիպ կիւնահլա-
րը իւզէրինէ աֆվ տիլէտիքտէն սօնրա
սուրբ Հաղորդութիւն վէ Վերջին օծու-
մու ալտը. վէ խայլի վագթ սուս տուրուպ
սէմավի թէֆէքքիւրլէրէ տալտը: Պա-
տէհու էհլինի վէ էվլատլարընր եանընա
չաղըրըպ թիւրլիւ թէէսիրլի նասիհատլար-
տան սօնրա վէտալաշտը: Նէրինէ կէչէ-
ճէք շահգատէսինէ ազիզ տինիմիզէ հի-
մայէ էթմէ իչին մախսուսէն ըմմարլատը,
վէ սօնրա էլինէ պիր եանմըշ մուս' ա-

ըստ կեօզներին կեցէ գալարոր, Լա՛ւ լեպ-
պիմ, տե՛վէթիմ եօղ իբէն տե՛վէթ վեր-
տին, իզգէթ վէ գուտրէթիմ եօղ իբէն
իզգէթ վէ գուտրէթ վերտին, պու ճէմի
լայլգ օլմայարագ գուլունա էյլէտիյին քե-
րեմլէր իչին թէշէքքիւրիւմ վար. վէ
լաքին շիմոի պունլարը թէքրար սանա վէ-
րիւրիմ, վէ հէփիսինաէն էվվէլ ճանըմը
սէնին հիմայէնէ թէսլիմ էտերիմ: Ա՛
գուրթարըճըմ Զիսուս Քրիստոս, չիպ-
լազ վէ սէֆիլ տիւնեայա կէլմիշիմ, իշ-
թէ եինէ չիպլազ վէ ֆագիր թօփրա-
ղա կիրէրիմ, չէքոիյին սիասէթլէր խա-
թրը իչին օլտուն, ճանըմը գապուլ էյլէ
վէ ճէննէթտէ ոաքին օլան աղիզլէրի-
նին սըրասընա կէշիւր տէյի տուա էթտի:

Պու աշղ ու տուատան սօնրա արզուլէ-
տի քի եանընտա պուլունան քահանայար
տուա էտիպ իթանեա վէ ախէր ըուհանի
իլահիլէր օգուտունլար, սօնրա պաշընը էյ-
տի վէ կեօզներին գափայլալ օլ գատար
ֆազուլէթ վէ էյլէքլէր իլէ տօլու ճանընը
Լէֆէնտիլիզին 1252 սէնէսինտէ Լարասը-
ճըսընըն էլինէ թէսլիմ էյլէտի:

Մ Ա Յ Ի Ս 15

Ս Ո Ւ Ր Բ ԸՆ Գ Լ Ո Ս

ՁԸՔԱՐԻՍ ՎԵ ՄԱՂԱՔԻԱՍ ՄԱՐԳԱՐԵԼԻՍ

Ընդհոս. Սիւրոս փառիշահըն էյեա-
մինտէ չօճուղ իբէն Պաղատատան եա-

հուստիսթանա տէօնէն էսիրէրին պիրի ի-
տի վէ Դարեհին իբրինճի սէնէսի Զորաբա-
բէլ տաճարը եափտողը վազթ փէյլամ-
պէրլիյէ պաշլատը: Վէնտի էվէրինտէն
ղիատէ Ըլլահըն էվինի եափըպ պիթիրմէ-
յէ իսրայէլ ճէմիսթընա նասիհատ էթ-
տիքտէն սօնրա, եադընլարտա գուրթարը-
ճըմըզ Վրիստոսուն տիւնեպյա կէլմէ խա-
պէրլիյէ օնլարը թէսէլլի էթտի:

Օ.Ա.ՔԱՐԻԱ. Ընդէոստան իբի այ սօնրա
փէյլամպէրլիք էթմէյէ պաշլատը. Զաքա-
րիանըն մանէվի թէմսիլ ու ռույալարը
ախէրլէրինտէն զայէթ չօգ տուր: Թիւր-
լիւ էօրնէքլէր իլէ Վրիստոսուն զատիմի
վէ քէնտի էօմրիւ խուսուսինտէ տէրին
միւլահաղալար էտէր: Խտի գէյթուն եա-
նի՝ Օաղկաղարդ կիւնիւնտէ Լֆէնտիմիզին
ճէլ իւ ճէլալէթլէ Վուտսի շէրիֆէ կէլմէ-
սինի, Յուգանըն զամզընը, սուրբ Հաղոր-
դութիւն սըրրընը, Վրիստոսուն էլլէրի-
նին եարալարընը, լիմպօսա էնիպ սալիհ
ճանլարը գուրթարմասընը, տիրիլմէսի-
նի, միւլհիտիլէրին վէ փութփէրէսթլէրին
տօղրոճ տինէ կէլմէսինի էվլէլէն պէյան
էթտի. Լֆէնտիմիզ Վրիստոսուն ճէօզիւ
միւլճիպինճէ տաճարըն իչինտէ էօլէն պու-
տուր գըլաս օլունուր:

ԱՆԱՐԱՔԱՅ. Ընդէոս վէ Զաքարիա
Մարգարէլէրին վազթինտէ էն սօն փէյ-
լամպէր օլուպ, տաճարըն եափըմասընտան
սօնրա փէյլամպէրլիք էթմէյէ պաշլատը:
Տաճարըն խըզմէթինտէ պուլունանլարա

նաորհաթ էտիպ Լճարոնաան գաղան քա-
հանալըզն իպթալ օլաճաղընը փէչին
սէյլէտի, վէ Բրիստոսուն գլաղուզու ի-
քինճի Լղիա, եանի Յովհաննէս Կարա-
պետին գատիմնտէն սօնրա Բրիստոս է-
ֆէնտիմիզին տիւնեայէ կէլէճէյինին միւժ-
տէսինի վէրտի:

Մ Ա Յ Ի Ս 16

ՍՈՒՐԻ ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ

ՆԵՓՈՄՈՒՔ

ՍԻՃԻԶԱԹՔԵԱՐ սուրբ Յովհաննէս
Բրախատան օն միլ միգտարի ուղագ հէ-
փոմուք տէնիլէն քիւչիւք շէհրտէ աօղ-
տուզու իչին Նեփոմուկացի տէնիլմիշտիւր:
Լթալարընըն էվլատը օլմայրպ աղիզ պիքը
Սէրեէմին շէֆաաթըյլա Յովհաննէսի է-
տինտիքլէրինտէ ղայէթ իւլ ղայէ շաղ օլ-
տուլար վէ մասըմըն էյի թէրպիյէ օլմասը-
նա տիգգաթ էթտիլէր: Վիւչիւք եաշըն-
տա պիր չարէսի պուլունմաղ խասթէլէյէ
կիրիֆթար օլտուլունտա աթալարը ահա
իլէ պիր մանաաթըրա կէօթիւրիւպ Լլաշա
օունտուլար, վէ անի վահիտտէ տիլէտիք-
լէրի շէֆայա նայլ օլտուլար: Լաշընը ալ-
տըղընտա տահա գիատէ տիւնեէվի գէվզ
ու սէֆալարտան իքրահ էտիպ րուհանի
թալիմաթլարա մէշլուլ օլուրուտու. թէ-
սէլլիսի ճիվարտա պուլունմաղ Կիտտերա-
կան րահիւլլէրին մանաաթըրընա վարըպ

պատարագտա խրղմէթ էթմէք իտի: Իլմ
թահսիլինտէ տախի զայէթլէ իլերիլէտիյի
իչին քահանալըգ ըիւթպէսինէ լայըգ օլտու.
վէ պու պապտէ տահա իլք պատարագը
էթմէտէն՝ հազըրըգ կէօրմէ իչին, պիր այ
գատար ատէմ իլէ կէօրիւլմէյիպ օտաօր
իչինէ չէքիլտի, վէ գալպինի թէֆթիշ է-
տիպ, Լլահըն եարտըմընը տիլէտի: Պա-
տէհու ալիմ վէ ֆազուլէթ տահպի տ-
տէմ օլտուղու տէօրթ թարաֆա չալ օլ-
տուղունտա ազիզ պիքը Մէրեհմէ սունուլ-
մուշ քիլիսէ իւղէրինէ քարոզիչ թայէին
օլունտու, վէ սօնրա կանոնիկոս փայէսինէ
տախի եթթիշտի:

Պտէմիա փատիշահը Վինչէսլաուս Յով-
հաննէստէն չօդ խօշլանըպ մուհապպէթլէ
օնուն հէր տէտիյինի տինլէրիտի. իլք իպ-
թա Լայթօմիշէլին եպիսկոպոսլուղունու
վէ սօնրա Ա իսերատըն նազըրըղընը օնա
վերմէք իսթէտի, վէ լաքին Յովհաննէս
վաիզլէք խրղմէթինի ճանընա տահա խայը-
լը գըյոս էտիպ փատիշահըն էթտիյի քէ-
րէմլէրէ միւթէշէքքիր օլտու վէ գապուլ
էթմէտի: Մէգքիուր փատիշահըն էհլի
Յովհաննա սուլթան սուրբ Յովհաննէսէ
խոտտովանանք օլուպ վէրէճէյի սատադա-
լար իւղէրինէ օնու նազըր էթմիշիտի:
Յովհաննէս պու իքի աղըր խրղմէթինի
տախի փէք էյի զայրէթ իլէ թէքմիլ էթ-
տիյի իչին մարտիրոսլուղունա սէպէպ օլ-
մուշտուր: Վ ինչէսլաուս պօրճու իւղըն
տէվլէթ ումուրունու պագըպ գայրըաճագ

եւրէյ, թիւրիւ պէտ խուլարա էսիր օլ-
մուշ հէր կիւն իշ իւ իշըթմտէ, վէ սէֆիհ-
լիքտէ սաաթլարընը կէշիրիպ ճէմի ճէ-
միաթընա ֆէնա իպրէթ վէրիր իտի. վէ
Յովհաննա սուլթան օլ գատար րէճա ու
նիյազան սօնրա աղասընըն հիշ պիր թիւ-
րիւ իսլահ օլմասընա եարտըմ էտէմէյիպ,
խոստովանահայրընըն ագիլ նասիհաթը
իւզրէ զպորը սէսինի չէքտի վէ տուալլա
վէ սատագա իլէ սէֆիլ զպպ օլմուշ էհ-
լինին էյի օլուպ Լ. լաւահ տէքնմէսի իշին՝
եարատըճըսընա եալվարըր տուրուրուտու,
վէ տուալարըր տահա զիտաթ թէէսիրլի վէ
մագպուլ օլունսուն տէյի սըգ սըգ խոս-
տովանանք օլուր Սրբութիւն ալըրըտըր: Ի-
պատէթընարսուլթանըն պու կիունէ սըգ-
չա ագիլ խորհուրդլարա եագլաշմասընը
փատիշահ ֆէնա ֆիքրէ ալըպ, քէնտի կի-
պի էհլի տախի վէրսիյի սէօզէ վէ մուհապ-
պէթէ գարշը հարէքէթ էթմէսին տէյի
իշքիլէ վարտը վէ թասահիհ էթմէ արզիւ-
սիլլէ Յովհաննէսի քէնտիյէ տավէթ է-
տիպ, թիւրիւ թէճնիս սէօզէրտէն սօն-
րա խոստովանանքտա էհլինին տէտիյի
կիւնահլարը քէնտիյէ պէյան էթմէյէ եալ-
վարտը, վէ թէքլիֆի գապուլ օլունուրսա
օնա ալիմ մէրթէպէլէր վատ էթտի:
Սուրբ Յովհաննէս պու մէմուլ օլունմա-
յաճագ թէքլիֆի իշիթտիյինտէ իլք էլ-
վէլ ալթ իսթ օլտու, վէ սօնրա հազիմ-
լէյէ խոստովանանք իշինտէ իշիթտիյի էն
քիւշիւք թագսիրաթլարտան պիրլնի պի-

լէ տէմէյէ քահանանն իղնի օլմամասընը,
վէ տէտիյի հալտէ Մլլահըն հուզուրինտէ
պիւյիւք դապահաթ էթ մէսինիպէյան էթ-
տի: Փատիշահ պու սէօզէր իւզէրինէ նէ
գատար կիւճէնտիյսէ տէ՝ եիւզաէն պիր
շէյ կէօթէրմէյիպ ինթիգամ ալմաղ ի-
շին պիր ֆուրսաթա պէքլէրիտի, վէ օլ
տախի արզուսինէ պինաէնչօգ կէճիքմէյիպ
կէլաի չըգար:

Պիր տէֆա աշճը՝ սօֆրայա էյի փիշմէ-
միշ Ըպլըղը չըգարտըղը իշին փատիշահ
դըզար, վէ աշճըյը սաղ սաղ շէշէ կէշերիպ
քէպապ էթմէյէ էմր էթտի. վէ պու զալիմ
էմրի իշին հիշ քիմսէ փատիշահա դարը
սէյլէմէյէ ճէսարէթ էթմէտիյինաէ՝ Յով-
հաննէս ճէմի տիւնեէվի դօրդույու պիր
թարաֆա պըրագըպ էօնիւնէ չըգար, վէ
վէրտիյի մերհամէթսիգ վէ զալիմ էմրի կէրի
ալմաղա նասիհաթ էթտի: Օտլիմ փա-
տիշահ՝ ազիզին սէօզիւնէ դուլագ ասաճագ
եէրէ գուտուրուպ պիր գօգմուշ դարանը
զընտան իշինէ օնու աթմաղա էմր էթտի,
վէ եէմէք վէրմէյիպ՝ փատիշահըն էվվէլքի
թէքլէֆինի էթմէգսէն գուրթուլաճաղըն
եօգ տուր տէյի, խապէր եօլլատը: Ազիզ՝
Ֆիքրիմտէն վէ թէտպիրիմտէն՝ էօլիմ
տախի լաղըմ կէլսէ, տէօնմէնին միւմքինի
եօգ տուր տէյի ճէվապ վէրինճէ, փատի-
շահ սուրէթէն նէտամէթ կէօթէրիպ՝ ա-
զիզի հապտտան չըգարթար վէ սօֆրաար-
նա տալէթ էտիպ թէքրար միւրայիլէքլէ
միւրատընը էթսին տէյի թէքլէֆ էթտի.

լաքին երեսն գապուլ օլունմատողնտա՝ թէ-
քրար զընտանա աթըպ պիր ճէնտերէ իւ-
ղերինն կերտիրտի, վէ պու իսքէնձէ արա-
սընտա իքէն քէնտի էօնիւնտէ ազիզին թէ-
նիւնի մշալէլէր իլէ տաղլաթտը, վէ տէ-
տիլիմի էտէձէքմիսին տէյի սօրարըտը:
Ա էլաքին Նլլահըն գուլու սէօզիւնտէ գա-
վի տուրուպ՝ տէմէտէն իսէ էօրիւմիւնիւ
պին տէֆա եէյ սայմասընը թէքրարլատը-
ղընտա, փատիշահ իւմիտինի գաթ էտիպ՝
չէքիլտի վէ ազիզի տալի գօյ վէրմէյէ իզն
վէրտի:

Սուրբ Յովհաննէս չէքտիլի իսքէնձէ-
լէրի քիմնէյէ սէօյլէմէյիպ եարէլէրի տիւ-
ղէլտիլինտէ թէքրար քէնտի լէսուլէթ
խըզմէթինն մշղուլ օլտու, վէ Նլլահ թա-
րաֆընտան եագընլարտա քէնտի խաթըրը
իչին էօմիւնիւ ֆիտա էտէձէք միւժտէսի-
նի ալըպ՝ սօն քարոզու իչինտէ թիւրլիւ
սէօզլէրտէն սօնրա Պսէմիա իւղերինն կէ-
լէձէք պէլալարը վէ փէյտա օլաճագ հե-
րէտիկոօլուզլարը էվվէլէն սէօյլէյիպ, քէն-
տի սէվկիւլիւ ճէմիաթընը սագընտըտը:
Քրիստոս էֆէնտիմիզին Համբարձումուն-
տան պիր կիւն էվվէլ Պօլէզլափիտա պու-
լունան ազիզ պիքը Սէրէէմին պատկերի-
նէ զիյարէթ էտիպ՝ օնուն հիմայէսինի իւ-
ղէրինն տիլէտիքտէն սօնրա ագչամլայի է-
վէ տէօնէր իքէն փատիշահ՝ փէնձիւրէտէն
ազիզի կէօրիւպ իչէրի չաղըրտը, վէ էօր-
ֆէն՝ Տէտիլիմի էթ, էհլիմին խոստովա-
նանքտա սանա տէտիքլէրինի պէյան էյ-

լէ, եօղսա չայ իշինտէ սէնի պօղարըմ տէ-
տիյինտէ, ազիզ թէքրար՝ Տէմէտէն իսէ
պին տէֆա էօլիւմիւմիւ կէօզիւմէ ալմը շըմ
տէյի ճէվապ վերտի: Պու պապտէ փատի-
շահ ազիզին հազգընտան կէլէմէյէճէյինի
փէք էյի անլայըպ պիր օտա իշինտէ սազ-
լամաղա էմր էթաի: Վարանըզ պասըպ
կէճէ օլտուղընտա զալիմին էմրիյլէ ազի-
զի թուլթուպ Լ.Ֆէնտիմիզին 1383 սէնէ-
սինտէ պիր քէօփրիւ իւզէրինտէն աշաղա
Ս.օլտաւա չայընա աթտըլար:

Ելլահ թէալա հազըէթլէրի պիրատէթ-
տէն խարիճ երլտըզ պիշիմինտէ փարլազ
նուր իլէ օլան միւսիպէթլի վազըպը կէճէ
վազթինտէ ճէմիաթա պէյան էթտի, վէ
շէհր էհալիսի ֆիլ հալ օրայա թօփ օլուպ
Ելլահըն պիւյիւքլիւյիւնիւ մէտհ էթտիլէր:
Սուլթան տախի սարայընտան՝ օլան հիք-
մէթի կէօրիւպ զալիմ էհլի փատիշահա
խապէր վէրտի վէ օլ տախի ազլտան խա-
րիճ հիքմէթէ հայրան օլտույտա տա եինէ
զալպինտէ փիւշմանըզ ալամէթի հաալ
օլմատը: Ելթէսի կիւն սապահ օլտուղըն-
տա ազիզին պիր գուճուզ իւզէրինէ օթուր-
մուշ թէնինի քահանալար վէ կանոնիկոս-
լար ալըպ ալայլա քիլիսէյէ կէթիրիպ կէօմ-
տիւլէր. վէ շազգ թէալա ազիզին իսմիյ-
լէ չօգ միւճիզաթլար իշլէմիշ տիր: Իւշ
եիւզ սէնէ միւրուրինտէն սօնրա մէզարը-
նը ալըպ տահա տիլինի թազէ վէ պօզուլ-
մամըշ պուլտուզլարընտա, քիլիսէի շէ-
րիֆէ խապէր վէրտիլէր վէ օրատան իրսալ

օլան թէֆթիչճիւր պագրպ իւզերինէ տիւշիւնիւր իբէն, տիլ միւճիղաթէն գոյու ընկինի զայպ էտիպ տլա չայմայա պաշնար: Պու աղիզ՝ ըրզն թէհլքէ իշինտէ պուլունանյարըն մախսուսէն հիմայէճիսի տիր, վէ էթտիյի միւճիղաթլարլաղա յէթ իզզէթ վէ իթիպար պուլմուշ տուր, վէ հալա պուլուր:

Մ Ա Յ Ի Ս 17

Ս Ո Ւ Ր Բ ԵՆ Տ ՈՆ ԻՆ Ո Ս

ՔԻՕՐԷՆՁԱ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍՈՒ

Պոռ ազիզ Ֆիօրէնչա շէհրինտէ Լֆէնտիմիզլն 1389 թարիխինտէ իպատէթքեար վէ տինտար աթալարտան տիւնեա յէ կէլիպ՝ օնյարըն էլի ալթընտա թա քիւշիւք եաշընտան էյի թէրպիյէ օլտու, վէ օ եաշտա մէէմուլ օլունմայաճադ Փազուլէթ ալէյհինտէ իզհար էթտիյի իշին պիր քիւշիւք սուրբ տէյի ազիզի ատտ էտէրիտիւր: Վիլիսէ վէ մէթէպտէն զայրի եերտէ թէտէլլի վէ էյլէնճէ պուլամազըտը, չօգ տէֆա ազիզ պիր Մերեէմին պատկերի էօնիւնտէ տիզ չէօքմիւշ սաաթ սաաթ գալըրըտը: Տահա եաշը պալիղա վարմատան սուրբ Ղոմինիկոսուն րահիպլէրի մանաթըրընա կիրմէք արզուլէտի, լարին պաշ փափազ Ընտոնինոսուն պօյունուն դըսալըղը վէ տահա չաղընըն քիւշիւքլիւյիւ իշին գապուլ էթմէ

յիպ՝ Լիթ օղուլ պիր սէնէտէն սօնրա
 Վէլ, էյեր.քիլիսէ հազգընտա վաճիպ օլան
 շէր ու այնլարը մէշգ էթմիշ օլուրսան ա-
 լըրմ տէյի սէօզ վերտի : Պիր սէնէմիւ-
 լուրինտէն սօնրա թէքրար վարըպ՝ իշէրի
 գապուլ օլունմաղ իշին եալվարտըլընտա,
 պաշ փափապ՝ էօյրէնմիշ օլմասընա ինա-
 նամայըպ թէֆթիշ էթաի վէ ումտու-
 ղունտան զիատէ պուլտուղընտա ազլինէ
 հայրան օլուպ, միւսթաղիլ պունու պու
 եօլա չաղըրան Վլաճ աըր տէյերէք իշէրի
 ալտը, վէ մանասթըր գաֆթանընը կիյ-
 տիրտի :

Ըգ վագթ իշինտէ ճէմի մանասթըրտա
 պուլունանլարմ քէմալիյէթ վէ ֆագուլէթ
 էօրնէյի օլտու. քիլիսէյէ իլք կիտէն վէ
 սօնրա չըգան քէնտիսիյտի. խասթէլիք
 վագթինտէն մատա աղզընա էթ եէմէյի
 գօմաղըտը. եէր իւսթիւնտէ պիր թախթէ
 փարչաըր իւզէրինտէ ույուրուտու. էօմրիւ
 օլտուղճա պէլինտէն տիքէնլի գուշաղընը
 չիգարմատը. նէ գատար խասթէ միղաճ
 վէ գաիֆըսատա եպիսկոպոսլուղ վագթին-
 տէ պիլէ պու ատէթ էթտիյի էօմրիւն ու-
 սուլինաէն կէրի սուրմասը : Պու գատար
 ֆագուլէթինէ մէպնի տաճա քիւչիւքեա-
 շընտա իքէն պիր մանասթըր իւզէրինէ
 պաշ փափազ թայէին օլունտու, վէ օրա-
 տա տախի ազիզի չօգ վագթ պըրագմա-
 յըպ թօմա էյալէթինտէ պուլունան մա-
 նասթըրըր իւզէրինէ միւպաշիր վէ էնճամ
 Սրբազան փափըն աշիքեար վէ մախսու

էմրիկյէ իրատէթինէ գարշը ֆիօրէնչաւ շէհ-
րի իւզէրինէ Մըքեպիսկոպոս ինթիխապ
օլունտու :

Պու մէսնէտէ երտիքտէն սօնրա՝ տահա
զիատէ ըուխտաթ պուլուպ քէնտի իպա-
տէթլէրինի իծրա էթմէ էնսէսինտէն տիւշ-
տիւ . իւք էվվէլ քէնտիյէ պիր էվ եափտը
վէ եափտըլը էվ Մըքեպիսկոպոսա լայըգ
ուարայտան զիատէ պիր Ֆագիր րահիպ սա-
քին օլաճագ մանտոթըրա պէնգէր իտի .
ճէմի էթպասըր սէքիզ քիշիտէն իպարէթ
օլուպ էվլատլարը նազարըյա պագըպ զա-
նիմաթլա հէր իգթիզալարընը գայըրըր-
տը : Տիլէնմէյէ հիճապ էտէն Ֆուգարէ-
լէր իչին տախի այըրճա պիր էվ եափտը-
րըպ քէնտի իարճըյա սագլարըտը . էվի-
նէ կէլէն տիլէնճի տէհի տէսթ չըգմասըն
տէյի էմր էթտի , վէ պունլարտան գալան
իրատընը թէքըրար Ֆուգարէլէրէ տաղըտըր
քէնտիյէ պիր շէյ սագլամաղըտը : Պիր
կիւն շէհիրտէ կէպէր իքէն պիր էվ իւսթիւն-
տէ չօգ մէլէքլէր կէօրիւպ ասընը անլամաղ
իչին օրայա վարտը վէ պիր տուլ գարըյա
իւշ գըզը սապահտան ագչամատագ իշէ-
տիքտէն սօնրա եինէ եէյէճէք էքմէքլէրի
վէ վագարլարընա եագըշըր կիլինէճէք էս-
պապլարը օլմատըղընը կէօրտիւյիւնտէ մեր-
համէթէ թէփրէնիպ՝ զանիմէթ իլէ սա-
տագա վէրտի , վէ վագթ վագթ տախի
պունա քէզալիք չօգ եարտըմլար էտէրիտի :
Խայլի զէման իւզէրինտէն կէչտիքտէն
սօնրա՝ Մնտոնիսոս թէքըրար օ եերտէն

կէշտիյինտէ օ էվին իւսթիւնտէ մէլէքլէր եերինէ շէյթանլարըն թօփ օլուպ ցինամաւընը կէօրտիւ, վէ աճապէն իչէրի կիրիպ անալարըլա պէրապէր իւչ գըզլարընըն տախի պօշ իշտիզ տուրտուգտան սօնրա՝ օյունա, հէվայի սէօզլէրէ, կիւլմէյէ վէ րազս էթմէյէ եիւզ թուլթմուշ օլմալարընը կէօրտիւյինտէ մէլէքլէր եերինէ շէյթանլար կէլմէսինին սէպէպինի անլատը, վէ ծնլարա նասիհաթ վէրտիքտէն սօնրա էտէճէյի սատագալարը էյի թէվզի էթմէյէ մուգայէտ օլտու:

Պուգարէլէրտէն տահա զիատէ քէնտիյէ հէվալէ օլունմուշ ճէմիաթըն ճան հազգընտա զէնկին վէ էյի օլմասընա չալըշորտը. տուասընտան վէ ախէր իպատէթ թալիմաթընտան պագըզալան վագթընը ծնլարըն իւզէրինէ կէշիրիր իտի. քիլիսէ իչինտէ իսթիյարըզ վագթինտէ պիլէ վագ վէրմէտէն ֆէրաղաթ կէլմէտի, եագըշմազ էսպապ իլէ քիլիսէյէ կէլէն զէննէլէրի տիշարը գօվարտը, վէ պուպապտէ չօգ էսքիւիշ ֆէնա ատէթլէրի քէնտի ղայրէթի վէ նուֆուզուլա դալտըրմըշտը: Արզ ու շիքեայէթ իչին քէնտիյէ կէլէնլէրի մուհապպէթ իլէ դապուլ էտիպ տէտիքլէրինի տինլէր իտի, վէ հիչ քիմսէ մահզունիյէթլէ ազիզտէն տիշարը չըգմամըշտը: Իսթիյարըզ վագթինտէ չօգ չալըշարագ քէնտիյէ գըյմասըն տէյի նասիհաթ վէրէնլէրէ, Քիլիսէ իւզէրինէ նագըր օլանլարըն պօրճու քէն-

տիւնէրնդայրումագ աշխիլ տիր, սիւրիւլէ-
րինին եյի օյմսրննա վէ հէր խուսուստա
շաղ եիւրէյլէ իւնրի կիթմէյերինէ տիգ-
գաթ էթմէք տիր, տէր իտի: Ա էլ հա-
սըլ պու գատար հիւսնի իխթիյար իլէ
չէքտիյի գահմէթլէրտէն թապիաթ զաիֆ-
լանըպ պիր իսըթմա իլլէթինէ կիրիֆթար
օյտու, վէ ազիզ զայրի տիւնեատան ախ-
րէթէ կէօչ էթմէ վազթը եագլաշտը-
ղընը անլայըպ՝ քէնտիյի կէօմմէ իչին պիր
ազ շէյ պըրագտըգտան սօնրա պագըսը-
նը ելիյլէ սաղլըղընտա ֆուգարէլէրէ թէվ-
ղի էթտի, վէ սօնրա աշգ ու մուհապ-
պէթլէ սուրբ խորհուրդլարը ալըպ՝ քահա-
նալար էթրաֆընտա տուա էտէր իքէն՝
սուրբ խաչը կէօքսիւնէ գօտու, վէ սըզ սըզ
էօփիւպ եարարմընը տիլէտիքտէն սօնրա,
Լյահա խըղմէթ էթմէք, փասիշահլըզ
սիւրմէք տիր տէյերէք Լֆէնտիմիզին 1459
սէնէսինտէ փաք բուհինի Լարատըճըսը-
նըն ելինէ թէսլիմ էթտի:

Թ Ա Յ Ի Ս 18

Ն Ո Յ Ն Ե Հ Ե Պ Ե Տ

Պ ԱՐԷՔԻՆ օղու հաղրէթի հուհատա-
լէթ սահիպի ատէմ օղուպ ինսան գըմը-
նա պօզղունըւզ սիրայէթ էթտիյի վազթ
սալթ քէնտի քէմալիյէթ իւղրէ էօմր կէ-
չիրիր իտի: Լյահա սու թուֆանըյլա ծէ-
մի մախլուգալթը եէր իւզէրինտէն գալտը-

ըրպ եալննըզ Նոյ նահապետի քէնտի եւլ-
լատ ու այալէրիլէ սաղ սագլամաղ իշին
եիւզ ոէնէտէ պիր կէմի եափսըն տէյի
օնա էմր էթտի: Ալլահըն էմրինէ իմ-
թիսալէն Նոյ կէմիյի չաթմաղա պաշնա-
տըղնտա՝ կէօրիւպ տույանլար իւզէրինէ
կիւէր վէ տէտիլինէ ինանմաղտըրար:
Նոյ կէմիյի եափըպ պիթիրտիքտէն սօնրա
Ալլահըն էմրիլէ միւպարէք հայվանլար-
տան, վէ գուշարտան եէտիշէր չիֆթ վէ
նամիւպարէքլէրտէն պիրէր չիֆթ լազըմ
օլան նէվալէրիլէ կէմիյէ սօգտուգտան
սօնրա, քէնտի վէ էհլի վէ իւշ էվատ-
լարը իւշ կէլինլէրիլէ տէֆինէյէ կիրիպ,
Ալլահ տախի տիշարըտան իւզէրլէրինէ գա-
փուստնու գափատը: Արասը եէտի կիւն
կէշտիքսէն սօնրա, տէրեա վէ զէմինտէ
պուլունան քիւլիւ փունար սուլարը տի-
շարը ֆըշգըրմաղա պաշայըպ գըրգ կիւն
վէ գըրգ կէճէ սաղանապար պօշանտը վէ
սուլար եէր եիւզիւնիւ քիւլիլէն էօրթիւպ
էն եիւքսէք տաղլարը օն պէշ արշն գա-
տար աշտը վէ կէմիտէն տիշարը գալան
ճէմի մախլուգաթ պօղուլուպ եօղ օլտու:

Պէշ այ միւրուրինտէն սօնրա Ալլահ
պիր եէշ չըգարըպ սու չէքիլմէյէ պաշա-
տը. եէտինճի այ կէմի կըմէնիսթանտա
Ազըր տաղը եանի Արարաս տէնիլէն տա-
ղըն իւսթիւնէ օթուլտու վէ օն պիրինճի
այըն ղուրէսինտէ սաղլարըն թէփէլէրի
կէօրինմէ ւէ պաշատը. արասը գըրգ կիւն
կէշտիքտէն սօնրա Նոյ կէմինին փէնճէ-

րէսինի աչըպ պիր գարդա ուշուրտու, վէ
լաքին գարդա պիր տաճա տէօնմէտի:
Պատէհու սու չէքիլմիշմի տէյի տույմալ
իչին պիր կիւվէրճին եօլլատը, լաքին գուշ
զօնմաղա եէր պուլամայրպ Նոյ նաճապե-
տէ տէօնտիւ: Այտի կիւնտէն սօնրա թէ-
քրար կիւվէրճինի սալը վէրտի, վէ ագ-
շամ սուլարը՝ աղզընտա զէյթուէն տալըյ-
լա կէմիյէ տէօնտիւյիւնտէ, Նոյ սուլարըն
չէքիլմէսինի անլատը. եէտի կիւնտէն պիր
կիւվէրճին տաճա եօլլայրպ զայրը տէօնմէ-
տիլինտէ կէմինին թաւանընը աշտը, պիր
գաչ կիւն տաճա պէքլէտիքտէն սօնրա
զէմին էյիճէ գուրույուպ, Ալլահն իզ-
նիլէ Նոյ գարայա չըգտը վէ հայվանաթ-
լարը վէ գուշլարը կիթսինլէր տէյի սալը
վէրտի:

Նոյ կէմիտէն չըգտըը պիրլէ միհրապ
գուրուպ թէշէքքիւրէն պիլէսինճէ ալտը-
ղը միւպարէք հայվանաթտան Ալլահ
գուրպան սուէնտու, վէ պու գուրպանըն
եարատըճըսընա մագպուլ օլմասընա նի-
շանէ, Ալլահ թէալա՝ Չօղալսընլար վէ հէր
մախլուգաթա պույուրսուէնլար տէյի թէ-
պրէք էթտի, վէ ինսան գըմընըն քիւ-
շիւքլիւյիւնտէն պէրի ֆէնալըղա մէյի օլ-
սուղուէնու պիլէրէք՝ պիր տաճա սու թու-
ֆանըյլա եէրի պօզմամայա շարթ էթտի, վէ
գաւլինէ իսպաթէն ալաիմի ոէմայը գօ-
տու քի սէմատէ կէօրիւնտիւքճէ Ալլահն
մէհհամէթինի խաթըրմըղա կէթիրիպ՝ պի-
ղէ գապէպ վէրմէղ, հաթթա էթտիքլէրի-

միգ կիւնասլար իւզերինէ փիւշման օլուպ ափվ ալմամըգա պէքլէր տէյի իւմիտ է-տէլիմ. խուլասաի քէլամ սու թուֆա-նըյա եէր պիւթիւն խարապ օլուպ, ին-սանլարըն թապիաթը տախի զաիֆլըղա տիւշտիյիւ իչին, ախէր նաֆագալար կի-պի էթ սախի եէմէյէ իզն վէրաի:

Պու նահապետին Սեմ, Բամ վէ Յա-բէթ իսմինտէ իւչ էվլատլարը օլմուշ տուր: Պիր տէֆա Նոյ աիքտիյի պաղըն մահաուլունտան պիլմէյերէք չօգճա իչիպ քէնտինտէն պիխապէր աչըգ եաթտըղըն-տա, գաղարա Բամ օղուլ՝ պապասընը պու հալտէ կէօրտիւ վէ իւզերինէ կիւլէ-րէք վարըպ գարտաշլարընա տախի նագլ էթտի:] աքին պիրատէրլէրի քէնտի ֆի-լինտէ օլմայըպ՝ չարշաֆ ալտըսըր վէ ար-տըն արտըն կիտիպ կէօրմէտէն փէտէր-լէրինին իւզերինէ էօրթտիւլէր: «Նոյ ալը-լըպ՝ պու վաղըպը իշիթտիյինտէ ճանը չօգ սըգըլտը, վէ օ պիր իքի գարտաշը-նա Բամ գուլ օլտուն տէյի լանէթ օգու-տու, վէ Սեմ ծնուն իւզերինէ հիւքմ էթտին, վէ Յաբէթ՝ Սեմ իլէ պիրլէքտէ սաքին օլտուն տէյի խայր տուա էթտի: «Նոյ սու թուֆանընտան սօնրա իւչ եիւզ էլի սէնէ տահա եաշայըպ, տօգուլ եիւզ էլի եաշընտա էօլտիւ:

ԵՍԵՅԻ ՄԵՐԳԱՐԻ:

Պո՛ւ ազիզ՝ տէօրԹ Պիւյիւք տէնիլէն
 փէյղամպէրլէրին պաշը, Գուտսի շէրիֆ-
 տէ Ոգիա, Յովաթամ, Ե.քաղ վէ Եզե-
 կիա փատիշահլարըն էյեամինտէ փէյղամ-
 պէրլիք էտէր իարի: Ղէմի փէյղամպէր-
 լիյի իպրանիծէ եազըլմըշ տըր, եհքիու-
 նի ալթմըշ Ֆասլտան իպարէթ, սէօյ-
 լէյիշի փէք ալա, վէ Քրիստոսուն մէվ-
 լուտինի, խաչա չըգըպ էօյմէսինի վէ ծե-
 մի էսըրըր պիր ինճիրճի կիպի եհըլի եհ-
 րինճէ նապլ էտէր, վէ պունլարտան դա-
 թի նազար կիննահքեսըլարը թէվպէյէ
 կէթիրմէյէ նասիհաթ էտէր:

Պիր տէֆա րույասընտա կէօրտիւ քի,
 Հագգ ազիմիւշշան հազըլէթլէրի տաճար
 տա թախթի ճէլալէթինտէ օթուրմուշ,
 ալթըշար գանատըլ մէլաիքէ էթրաֆընը
 չէվիրմիշ, իքի գանատլարըլա պյագլարընը
 գափամըշ, օ պիր իքիսիյէ տէ ուշուշուպ,
 Գուտս, գուտս, գուտս, սահիպ իւլ ա-
 սաքիր, տարի քեաինաթ իզզէթ իւ սալ-
 թանաթընլա աօլու տուր տէյի շաղըրը-
 լարըտը: Եսայի՛ վւյ պանա, գուտրէթ
 սահիպի Ելլահըմը կէօրիւպ տէ աղղմ
 նափաք օլտուղուիչին սիւքիուլթ աուրմուշ
 ում տէյի ահ ու զար էթտիյինտէ, էսրա-
 ֆիլին պիրի միհրապտան մաշա իլէ գը-

ղըճըմ ալըպ թագսիրաթ լարընը պու թէ-
միլլէսին տէյերէք աղղընա տօգանտը-
տը: Սօնրա օլ ճէմիաթա քիմի՞ եօլլայըմ
տէյի Բլլահըն սիւալ էթտիյինի իշիթտի-
յինտէ, իշթէ պէն տէյիպ իլէրի վարտը,
վէ թէքլիֆի գապուլ օլունուպ, ծնտան
էօյլէ ճէմիաթ աբասընտա վազ վէրմէյէ
պաշատը:

Եզեհիա փատիշահըն խասթէլլի վագ-
թինտէ Բլլահ՝ պու ազիզին տուասըյա
կինէշի պիր միգտար կէրի չէվերիպ փա-
տիշահըն էօմրինիւ ուզաթտը. վէ թէքրար
Սուրեանիլէրին օրտուսունա Բլլահըն պիր
մէլլիյլէ պօզղուն վէրտի: Եսայի Սար-
գարէ՝ Յուգա փատիշահլարը վէ ճէմիա-
թը էօնիւնտէ պու մինվալ իւզրէ խայլե
ազիմ իշէր կէօրտիւքտէն սօնրա մէզ-
քիւր Եզեհիա փատիշահըն օղլու Սանա-
տէյի քէօթիւլիւքլէրի իւզէրինէ թէվպէ
էթսին տէյի թաղերլէտիլի իշին, ծնուն
էմրիլլէ պաշընտան աշաղա տէսթէրէ իլէ
ազիզի իքիյէ պէօլտիւլէր, վէ տուասը
պէրէքեաթըյա հասլ օլմուշ Սելովամ
հավուզունա եազըն պիր եէրտէ կէօմ-
տիւլէր:

Մ Ա Յ Ի Ս 20

ՍՈՒՐԻ ԹԱՆԻՒԼԻՍ

ԲԱՄԱՀԱՆ միւճիլաթքեար գուլու ճան
վէ թէն թապիպի ազիզ թալիլէոս Տիւրզի

տաղըն թարաֆլարընտա քրիսթիյան ա-
 թալարտան տիւնեայէ կէլիւ քիւչիւք շա-
 ղընտան իլմ վէ ֆաղուլէթ վէ թապիւ-
 լիք մէշգ էթտի, վէ էվլնտէ օթուրուպ
 քէնտիյէ կէլէն խասթէլէրի գայրըրպ
 սաղալմատան խանէսինտէն տիշարը պը-
 րագմազըտը: Սէնաթընտան ղիստէ Մ-
 լահըն եարտըմընա կիւվէնիւյ իւմիստիզ
 խասթէլէրէ պիլէ Մլահըն իսմի շէրիֆիյէ
 չօգ տէֆա շիֆա վէրմիշ տիր: Վրիսթի-
 յանլարտան մատա փութփէրէսթէրին
 ֆուգարէլէրինի տէ սաղալթտըղը իշին,
 տօսթլարընտան չօղու ազիզի ֆաւլ էտէր-
 իտիլէրտէ տէ, եինէ ղայրէթինի ղայպ
 էթմէյիւյ սալթ Մլահըն շանու շէօհրէթի
 կէօղիւ էօնիւնտէ օլարագ, ֆարգ էթմէ-
 սիզ հէփիսի իշին չալըշըրըտը, վէ Մլահ
 թէպլա տախի ազիզին էմէյինի իւճրէթ-
 սիզ պըրագմայրպ, միւլհիտիլէրին չօղունա
 տօղըու տինի թանըմայա լութֆ իհսան
 էթտի: Պիր տէֆա եիլան սօգմուշ
 փութփէրէսթին պիրիսինի էօլիւմտէն
 գուրթարըպ քրիսթիյան էթտի, ախէր
 տէֆա էօլտա կիտէր իքէն պիրայաղը գը-
 րըգ քիմնէ կէօրիւպ Վրիստոսուն իսմիյէ
 սաղալթտը, վէ տօղըու տինէ չէվիրտի,
 ճինլիլէրի գուրթարտըվէ քէօրլէրին կէօղ-
 լէրինի աշըպ քրիսթիյան տինինի գապուլ
 էթտիրտի:

Սէլուն շէյթան՝ ազիզին պու գատար
 խայր ամէլլէրինի չէքէմէյիւյ փութփէ-
 րէսթլէրի օնա գարշը թահրիք էթտի,

վէ իշխերինտէն պիր դաշ եարամազ քիշի
 իթթիֆագ էտիպ ազիզի թութտուլար
 վէ Տիբերիոս հաքիմին հուզուրինէ չլգա-
 րուպ՝ պիւյիւճիւլիւյլէ չօգլարը ալտատըյօր
 վէ ալահլարըմըզա թափանլարը պյարտըպ
 քէնտի մէզհէպինէ տէօնտիւրիւյօր տէյի
 շէքվա էթտիլէր: Տիբերիոս՝ սօրուպ թէֆ-
 թիշ էթտիքտէն սօնրա ազիզի տէօյմէյէ
 էմր էթտի, վէ պու տույազ ալթընտա
 տախի սուս տուրուպ հիշ պիր սէօզ սէօյ-
 լէմէտիյինտէ՝ Վգլընա եար տէյիլ տիր
 տէյէրէք շէհրտէն տիշարը գօփտու:

Թալիլէոս Վտանա էյալէթինէ վարըպ
 եինէ Վլահըն իսիլլէ հէքիմլէք խըզմէ-
 թինէ մէշղուլ, չօգլարը սաղալարըրտը:
 Եհր պյանը թէսդորոս պունուն էթ-
 տիքլէրինի տույտուղունտա հուզուրինէ
 չաղըրտը վէ քիմ վէ նէրէտէն կէլմէսինի
 անլատըղընտա՝ թիւրիւ իսքէնճէլէր վէր-
 մէյէ էմր էթտի, վէ լաքին Վլահըն հիք-
 մէթիլլէ ճէլատլարըն գուվվէթի քէսիւ-
 տիյինտէ, գապահաթլարընը թանըյըպ
 նատիմ վէ քրիսթիյան օլտուլար, վէ
 սօնրա հաքիմին թէքլիֆինի գապուլ էթ-
 մէտիքլէրինտէ սօղըուտին ուղըունա էօմր-
 լէրինի տախի ֆիտա էթտիլէր: Օնտան
 սօնրա հաքիմ թէքրուր թալիլէոսու հու-
 զուրինէ չաղըրըպ, Վլահլարա գուրպան
 սուն, կէնճլիյինէ գըյմա, եօղսա հագգըն-
 տան կէլիրիմ տէյիպ ճէլատլարըն վէրէ-
 մէտիյի իսքէնճէլէրի քէնտիսի վէրմէք իս-
 թէտի, վէ լաքին էլլէրի գուրույուպ եէ-

րինտէն գըմըլտայամատըղընտա, ազիզին տուաւըլա գուրթուլտույսա տա եինէ ինթիգամ արզիւսինի պըրագմատը: Սոն-
րա տէնիզէ աթտըրտը, օրատան տախի տիրի չըգտըղընտա գուտուրմուշ ազղըն ճանաւարլար էօնիւնէ պըրագտը վէ օնլար տախի պիր քէտէր վէրմէտիքլէրինտէ՝ տա-
հա ճէմիաթը պարտըպ քրիսթիյան էթ-
մէսին տէյի, Լփէնտիմիզին 284 ունէ-
սինտէ ազիզին պաշընը պիր իզսիզ եէր-
տէ քէսմէյէ էմր էթտի:

Մ Ա Յ Ի Ս 21

ՍՈՒՐԻ ԿՈՍՏԱՆԴԻՆՈՍ

ՓԱՏԻՇԱՀ ՎԵ ՎԱԼԻՑԷՍԻ

Ս Ր Բ Ո Ւ Հ Ի Հ Ե Ղ Ի Ն Է

ՍՈՍՏԱՆԻ Բլորոս ատտ օլունան գրա-
լըն օղու կոստանդիանոս՝ փէտէրինին գրալ օլմասընտան էվվէլ շէղինէ իսմին-
տէ պիր ըրզ էհլի վէ քեամիլ վալիտէտէն տիւնեայա կէլտի: Գրալլարըն իչինտէն քրիսթիյան տինինի գապուլ էտիպ վաֆ-
թիզ օլան իլք պու ազիզ օլմուշ տուր: Փէտէրի կոստանդ ճէնքտէն ֆիւթու-
հաթ իլէ Բօմայա տէօնիւպ Դիսկղետիա-
նոս վէ Սաքսիմիանոս գրալլարըն զայէթլէ կէօզիւնէ կիրտիյի իչին պիր գաշ սէնէ միւ-
րուրինտէն սօնրա օնլարըն ճան էվլատը սըրասընտա, Սաքսիմիանոս Գաղէրիոս

խմինտէ պիրիսիլէ թախթտաշ օլտու : Սէ լաքին պու աղիմ մերթէպէյէ երտիրմէաէն իքիսինէ տէ ապէ էհլէրինի պըրագտըրըպ գըղարընը վերտիլէր, վէ կոստանդա՝ թէոգորա նամինտէ Սաքսիմիանոսուն էգյէ գըղը տիւշտիւ : Վիսկղետիանոս վէ Սաքսիմիանոս պաշ գըրալլար խայլի զէման քրիսթիյանլարա զուլմէտիպ հապգլարընտան կէլէմէտիքլէրի հալտէ, գահր էթտիլէր վէ Վաղերիոսուն Փիթ վերմէսիլէ իքիսի պիր կիւնտէ թաճլարընը չըգարըպ եէնի ինթիսապ էթտիքլէրի գրալլարըն պաշընա գօտուլար վէ լէֆէնտիմիզէն 304 թարիխինտէ տէվէթ ումուրունտան կէրի չէքիլտիլէր : Պու թարիգ իւզըէ կոստանդ թաճ պաղլատըգտան սօնրա քէնտի հիսսէսինէ տիւշէն ինկիլթէրա, Պրանչա վէ իսփանեա թառաֆլարընա չէքիլտի վէ պիր աղ տահա զիատէ տէվէթինտէ գուվվէթլէնտիլինտէ էհլի շէղինէ իլէ կոստանդիանոս օղլունու եանընա կէթիրթտի : Ախէր էհլէրինտէն ալթը էվլատը տախի օլմուշուտույա տա՝ կոստանդիանոսու ծնլարտան զիատէ սէվիպ քէնտի միւրասխօրու էթմէք արգուլէր իտի, վէ պու Փիքը իլէ էլինէ վաֆիր ապէր վէրիպ տիւշմանլարընա գարշը եօլլատը, վէ Փիւթուհաթ իլէ ավտէթ էթտիլինտէ՝ քէնտիյէ վարիս էթտիվէ պաշընա թաճ պաղլայըպ թախթտաշը վէ խայլիֆի փայէսինէ եէրիշթիրմէսինի ամմէյէ պէյան էթտի, վէ շէղինէյէ

տախի վաղիտէ սուլթան իսմի վերտի :
 Կոստանդ քրիսթիան տէյիլիտէ տէ՝ սա-
 լէֆէրինին քրիսթիանլարա գարշը էթ-
 տիլի զուլմու իզթիհատտան հազդ էթ-
 մէյիպ օղլունա տա ճէմի բայալարընա էյի
 պագըպ գայրմաղա , ալէլ խուսուս քրիս-
 թիյանլարա ըէնճիտէ վերմէմէյէ թէմպիհ
 էթտի :

Փէտերի չօգ եաշամայրպ վէֆաթ էթ-
 տիլինտէ Լէֆէնտիմիզէն 306 սէնէսինտէ՝
 Կոստանդիանոս մէրհումուն եերինէ կէչ-
 տի վէ փաւստա իսմինտէ Սաքսիմիանու-
 սուն գըզընը ալըպ Իզնիմիա շէհրինտէ
 ալայ իլէ տիւյիւն էթտի : Սօնրա քիւլլիւ
 աաքէր թօփլայըպ տէվէթինտէ պուլու-
 նան էլէ կէլիւր էյալէթլէրի կէզմէյէ չըգ-
 սը վէ Ֆրանշատա քէնտիտէն պաշ գալ-
 տըմըշլարըն հազգընտան կէլիպ Ֆիւ-
 թուհաթ իլէ տէօնտիւ վէ Օգոստոս իւն-
 վանընա նայլ օլտու : Սաքսիմիանոս շե-
 րակէսին օղլու Սաքսենտիոսուն Բօմա
 թարաֆընտա զօրպա չըգմասընը վէ Սա-
 քսիմիանոսուն մէշըրգ ճանիպինտէ քրիս-
 թիյանլարա զօլմ վերիպ իշիտիլմէմիշ իս-
 քէնճէլէր իլէ էօլտիւրմէսինի տույուպ գալ-
 պի ալթ իւսթ օլտու վէ զալիմ զօրպա-
 լարըն հազգընտան կէլմէ իշին վաֆիրաւ-
 քէր ճէմ էտիպ Բօմայա տօղլու վարտը ,
 վէ տիւշմանըն աաքէրինին չօղլուղընտան
 գօրգտուղընտա կիւնտիւզին կէօյտէ՝ Պու-
 նիշան իլէ եէնէսին տէյի ազիզ խաչը կէօ-
 բիւպ հայրան օլտու , վէ մանասընը ան-

լայամատըղը իշին, մահգուն եիւրէք իլէ ուշուտուղունտա Բրիտոս էֆէնտիմիզ կէօրիւնիւզ թէսէլի էթտի վէ գուվէթ վէրտի: Իրթէսի սապահ ուշուտան գալգարգլայն քրիթիյան քահանայաւորնը չաղըրըպ, պու կէօրիւնէն խաչըն մանասընը անյատը վէ սօնրա օլ պիչիմտէ կիւզէլ սանճագլար եափըպ լէշքերի էօնիւնաէն չէքաիրիւր խտի, վէ թէրքէսի իւզերինէ տախի պու ազիմ խաչ նիշանընը գօմուշուտու: Յիլ վազըտիւշմանընգարշըսընա վարըպ իքի տէֆա վուրուպ վուրուտուգտան սօնրա իւշիւնճիւ տէֆա խապիմի Սաքսենտիսս գաչար իքէն Տիբերիս չայընտա պօղըլըպ ապքերի տէ պօզուլտուղունտա՝ Կոստանդիանոս Բօմա ճիվաւորնտա պուլունան շէհըլէրէ դալիպ օլուպ՝ ալայ իլէ Բօմայա կիրտի վէ երպապի տիվանտան ուլու Բօմա գրալը աւսու օլունուպ չիւքմիւ Լ.Ֆրիգայատագ եէթիշտի վէ եաւաշ եաւաշ ճէմի զօրպալարը օրթատան գալտըրուր:

(Օ) Էյեամտէ Բօմատա սուրբ Պետրոս առաքեալըն թախթընտա օթուրան սուրբ Սեղբեստրոս հայրապետ իտի. պու ազիզ Լ.լահըն էթտիյի էյլիյի կէօրտիւյիւնտէ դաշէթլէ շաղ օլուպ շիւքը սունտու վէ քրիսթիյանըգ նուրունու թանըմըշ գրալ իլէ իւլֆէթ էտիպ օնուն եարտըմըյլա փութխանէլէրին չօղընու գալարըրալ վէ օնլարըն եէրինէ գրալըն խարճըյլա միւքէլէֆ քիլիսէլէր պինա էթտի: Կոստանդիանոս

պուռ տէֆա Ռոմայա վարտըղնտա մը, եօղ-
սա էօմբիւնիւն ոօն կիւնլէրինաէմի վաֆ-
թիզ օլմուշ տուր, բալիլէր մապէսնինտէ
տահա նիզալը վէ նամալում մատտէլէր-
տէն պիրիսի տիր. վէ լաքին սուրբ Սեղ-
բեստրոսուն վէ քէնտիտէն էվվէլ քրիս-
թիյան օլմուշ վալիտէսի շէղինէ սուլ-
թանըն գրաղուզուզուշլա զայէթ չօգ էյ-
լիք էթմէսի շիւպհետէն վարէսթէ տիր:
Պու աղիզին հազգընտա պազի պիլմէյե-
րէք եախօս էօքէ իլէ՝ քրիսթիյան իամի-
նէ տիւշմէզ շէյլէր տէ նազլ օլունուր սա,
ինտան զաիֆլըղնա վէրիպ՝ պիզիմ քրիս-
թիյան տօղարագ իրթիքեապ էթտիյիմիզ
կիւնաճլար իւզէրինէ տիւշիւնիւպ ութան-
մալըյըզ: Պէսառ պաշը վէ սէֆիհ փաւս-
տա էհլինին էօյէ օղլու Վրիսպոսու Ֆէնա
մէյլինէ ավայամատըղը իշին գրալըն ըր-
ղընա տօգանմագ իսթէտի տէյի, կիւնաճ-
սըղըն իւզէրինէ գապահաթ գօյուպ տա
գրալըն էմիյլէ էօլաիւրթմէսի՝ քէնտիյէ
գապահաթ սայըլրրօս տա՝ սօնրա մաս-
լահաթըն նասըլ օլտուղունու տույտու-
ղունտա՝ Փահիշէյէ հազգ իւզըն միւս-
թէհհազգ օլտուղու ճէֆայը վէրմէսինտէն՝
գալպինտէ հազգա վէ տաալէթէ գարը
շէյ էթմէմէյէ արղիւսի պէյան օլունուր:
Պու աղիզին տէվլէթի էյեամինտէ Վրիո-
սուն թէճնիս սէօղլէրինի թէֆթիշ էտիպ
սաիթէ թալիմաթընը իպթալ էթմէ իշին
սուրբ Սեղբեստրոսուն ըրգասըյա իզնիք
Ժողովքու օլմուշ տուր. քէնտիսի տախի

պիղզաթ օրատա պուլունուպ օթուրմագ
խթեմէտիյինտէ եպիսկոպոսլարըն ըէճա-
սընա պինայէն օթուրմայա դույլ օլտույսա
տա՝ քէնտի իչին հաղըրլանմը թախթը
պըրագտը վէ աշաղատա պիր էտնա եէրտէ
օթուրտու : Պունտան սօնրա թախթընը
տէյիչիպ իսթամպուլ կէօթիւրտիւ վէ օ-
րատա վէ ախէր եէրլէրտէ տախի էսքիտէն
գալմը Վոլթխանէլէրի երգըպ եէրլէրինէ
կիւլէլ քիլիսէլէր պինա էթտի : Հեղինէ
վալիտէ սուլթան Կուտաի շէրիֆէ կիտիպ
ազիզ խաչը պուլմասընտա գալպինտէքի
տույտուղու մէսրուրիյէթ տիլ իլէ թապիր
օլունմագ : Ալալիտէսինին ըէճասընա մէպ-
նի օրատա տախի միրիտէն կիւլէլ վէ պի-
նագիր քիլիսէլէր վէ րահիպ վէ րահիպէ-
լէր իչին մանասթըրլար պինա էթտիրտի :
Արբուհի Հեղինէ պու գատար քիլիսէի
շէրիֆին հագգընա զահմէթ շէքտիքտէն
սօնրա սէքսէն եաշընտա տիւնեասընը ճէն-
նէթէ թէպտիլ էթտի :

Աոստանդիանոս վալիտէսինին էօլիւմիւ
իւլէրինէ եաս թուլթուպ ճանը իչին տուա
էտիպ սուտագալար վէրտիքտէն սօնրա՝
տահա զիտտէ Նլլահըն սալթանաթը իչին
չալըշմաղա զայրէթի արթտը : Վրիստո-
տուն իսմի իչին գան տէօքիւպ շէհիտ օլ-
մուշ ճանլարըն եէրինի իշիթտիյինտէ՝ կի-
տիպ մէզարլարը իւլէրինտէ իպատէթինի
էթտիքտէն սօնրա, քիլիսէ եափտըրըրտը :
Վիլիսէի շէրիֆին իչինտէն եէնի թէօ-
րէմէ հերետիկոսլուգլար զիվասընը մահվ

էթմէ իշին չէքոյի զահմէթ զայէթ չօգ
տուր: Պու կիռնէ վալտէսինին էօլիւ-
միւնտէն սօնրա խայլի զէման տահա քէ-
մալիյէթ իւզրէ եաշատրգտան սօնրա էն-
ճամ ալթմըշ պէշ եաշընտա Լֆէնտիմի-
զին 337 սէնէսինտէ պու կէշիճի փատի-
շահըգտան էպէտի կէօյէր փատիշահը-
զընա նայլ օլտու:

Մ Ա Յ Ի Ս 22

Ս Ո Ւ Ր Ի Թ Ի Յ Ո Դ Ի Տ Ո Ն

ԱԷ ԵԷՏԻ ԿՈՒՍԱՆՔԼԱՐ

Փոթֆէրէսթ գրալարըն տէվլէթի էյ-
եամինտէ պու աղեզլէր Լնկիւրիւ շէհրին-
տէ Քրիստոս էֆէնտիմիզին մուհապպէթի
ուզըունադանտէօքիւպ շէհիտօլմուշտուր-
լար: Սուրբ Թէոդիտոն՝ էհլինին ըիզաւրյ-
լա էվլնի մէյիսանէ էաիպ պու վէսիլէ իլէ
ճէսի զուլմ չէքիլիշ քրիսթիյանլարը օրա-
յա Թօփ էտէր վէ էլինտէն կէլտիյի գա-
տար ծնլարըն էյի օլմասընա չալըշըրըտը:
Տիւնեա էօնիւնտէ հէր նէ դատար հագիր
տախի կէօրիւնիւրիսէ տէ՝ Լլաշ Թէալանըն
հուզուրինտէ փէք սէվկիւլիւ օլուպ ծնուն
եարտըմըյա՝ պուլունտուղու Թէհլիքէլի
սէնտաթընտա կիւնահ իլէմէտիքտէն մա-
տա՝ իլէյէնլէրի տախի տօղըու էօյա չէվի-
րիրիտի վէ եահուտիլէրտէն վէ փուլթ փէ-
րէսթլէրտէն չօղընու նասիհաթը վէ տու-
ասըյա շէյթան էսիրիլիյինտէն գուրթա-

բոլոր Նլաճ էվաթար էթմիշ տիր: Մէյնա-
նէտէն գազանտըղը փարայը մահպուս վէ
խքէնճէ չէթմիշ քրիսթիյանլարա տաղը-
տորըտը: պատարագ օլաճագ եերէրէ է-
լէյլէ ուն վէ շարապ կէօթիւրիւպ կիզլի
վերիւրիտի, էվինէ գաչըպ սըլընմըշ ճան-
լարըն սայըսը ղայէթ չօգ տուր, վէ պու-
լիվայէթտէ էվտէն զիատէ քիլիսէյէ վէ
ֆազուլէթ մէքթէպինէ թէշպիճ օլունա-
պիլիւրիտի: Պու ազիզին մէքթէպինտէն
չօգ մարտիրոսլար չըգըպ, քէնտի գանլա-
րըյլա Վրիստոստուն տինինի միւգարրէր էթ-
միշտիրէր:

Օլալիմ Վիոկղետիանոս վէ Մաքսի-
միանոս փութ փէրէսթ գրալլարըն էմիլյէ
ճէմիտէվլէթլէրիւլթընտա օլան քրիսթի-
յանլարը փութ փէրէսթլիյէ տէօնտիւրմէյէ
վէ տէօնմէտիքլէրի ճալտէ էօլտիւրիւպ գալ-
տըրմաղա ֆէրման օգունտուղունտա լն-
կիւրիւտէ պուլունան քրիսթիյանլարըն
չօղու տաղլարա վէ պաղլարա տաղլտըլար,
քիլիսէլէր պօշալտը վէ տօղրու Նլաճըն
իպատէթի եերինէ հէր մահալտէ փութ-
լարըն իզգէթինէ միհրապլար գուրուլուպ
էլլէրինէ տիւշէնլէրի ճէպրէն թափմաղա օ-
րայա սիւրիւքլէր կէօթիւրիւրիտիլէր: Ճէո-
ղիտոնուն իւզէրինէ հիւ պիրի իշքիլէ վա-
րամտորղընտան քէնտիսի տահա զիատէ
սերպէսթլիյլէ քրիսթիյանլարա եարտըմ
էտիպ, էօլմիւշլէրին թէնլէրինի կէօմէրի-
տի: Պիր տէֆա շէհրտէն պիր ազ բրագ
եերտէ շէհիտ օլմուշ քրիսթիյանլարըն

Թէնինի արայրպ պուլմաղ իշին կէզտիյին-
տէ գարշըսընա պիր գաչ գաչգըն քրիս-
Թիյան չըգտը, պիր եէրտէ եէմէք եէմէյէ
պունլարը տավէթ էտիպ՝ եագընտաքի
պուլունան քէօյիւն քահանասընը տախի
օրայա չաղըրտը, վէ սէօզ արասընտա՝
Շուրասը նէ կիւզէլ, նէ իշին Քրիստոսուն
խաթըր իշին շէհիտ օլմուշ ճանլարըն Թէ-
նինի գօմաղ իշին պիր եէր եափմայօրսուն,
եափըլմասընտա կիւճիւք եօզ տուր տէյի,
քահանայա սէօյլէտիյինտէ քահանայ՝ Նլք-
իպթա շէհիտէրին Թէնինի պուլմաղ տա,
սօնրա եէրինի հաղըրլամաղ տէյի ճէվապ
վէրտի: (Ը)էոգիտոն՝ պունու իշիթտիյին-
տէ, Վօրգմա սէն եափ տա, Նլահ իշինէ
գօնուլաճագլարը եօլլար տէտի վէ սէօզիւնէ
իւպաթէն փարմաղընտաքի եիւզիւյիւ չը-
գարըպ օնա վէրտի, վէ աճէլէ իլէ շէհիթ
տէօնտիւ: (Գ)րայա եէթիշտիյինտէ Թա
քիւչիւքիւնտէն տին վէ Ֆաղուլէթ
պապինտէ քէնտի ութաթ սըմուշ սըբու-
հի թեկուզանըն ախէր ալթըր ատիտ
պիքըլէր իլէ Թուլթուլուպ շէհր վալիսի
Թէթեկնէսին հուզուրինէ չըգարըլմալա-
րընը իշիթտի վէ Նլահ եարտըմճըլարը օլ-
տուն տէյի տուա էթմէյէ պաշատը:

(Ը)էոգիտնէս՝ պու ազիզէլէրի սէօզ իլէ
ախնէրինտէն տէօնտիւլէմէտիյինտէ եարա-
մաղ վէ էհլէ հէվա տէլի գանլըլար էլինէ
Թէսլիմ էթտի, վէ լաքին օնլարտան հիշ
պիրիսի ազիզէլէրէ քէտէր վէրմէտի, հաթ-
թա օնլարըն տուասը պէրէքեաթըրլա օ

անէ գատար իրթիքեապ էթտիքէրի կիւ-
նահլարը թանրտըլար վէ հաքիմին մէրհա-
մէթսիգլիյի իւզէրինէ թէաճճիւպ էթտի-
էր: Հաքիմ պու կիւնէ ազիզէլէրին հազ-
գընտան կէլէմէտիյինտէ՝ Նահհիտ վէ Վ-
թենաս եալսնճը ալահլարըն սուրէթլէ-
րինին եայգանմաար ալայընա ծնլարը կէօ-
թիւրթաիւ: Թէոդիտոն պուսու իշիթ-
տիյինտէ ախէր քրիսթիյանլար իլէ պիր
եէրէ չէքիլիպ՝ ծնլար իշին տուա էտէր տու-
րուր իքէն պիր տէ՝ հաքիմին թէքլիֆինի
րէտա էտիպ Վրիստոսու իզըար էթմէլէրի
իշին պողազլարընտան աղըր թաշլար պաղ-
լանըպ տէրին չայ իշինէ աթըրմալարընը
տույունճա շաղ օլտու վէ Վլահա շիւքը
սունտու, վէ սօնրա րույասընտա սրբուհի
թեկուղայը կէօրիւպ՝ ծնուն էմրիյլէ չայ ի-
շինտէն թէնլէրինի չըգարտըգտան սօնրա,
քէնտինին տախի իքի կիւն սօնրա ֆիւ-
թուհաթ իլէ տիւնեա իւզէրինտէն ճէննէթ
աէվլէթինէ եէթ իշէճէք խապէրինի ալտը:

Իրթէսի ոապահ ազիզէլէրին թէնի չայ
իշինտէն չալընմը խապէրի չալ օլտու-
ղունտա հաքիմ ղազէպէ կէլիպ՝ ճէմի
քրիսթիյանլարը թութուպ պիրէր պիրէր
չալանը պուլմաղ իշին թէֆթիշ էտէր իտի:
Թէոդիտոն ֆիլ հալ քէնտիլիյինտէն կի-
տիպ էթտիյինի սէջլէմէք իսթէրիտիսէտէ,
տօթլարընըն րէյինէ մէպնի պիր աղ էյ-
լէնտի, վէ լաքին Պօղէքրոնիոս նամին-
տէ պիրիսի իւքէնճէլէրէ տայանմայըպ
Թէոդիտոնուն ատընը վէրտիյինտէ, փութ-

փերէսթէր գուտուրուպ ազիզին իւզէրինէ
 հիւճմ էթտիլէր: Թէոդիտոն տաճա գա-
 շապիլիւր իքէն գաշնայրպ Նլլահըն իրատե-
 թի պուտուր տէյերէք արայանլարըն գար-
 շըւընա չըգտը, վէ սօրուլտուղընտա ին-
 քեար էթմէյիպ՝ չալորղընը վէ կէօմտիւ-
 յինիւ վէ քէնտինին տախի քրիօթիյան
 վէ պու ազիզ իօմ իչին էօլմէյէ հազըր
 օլմասընը միւֆասսայէն սէօյլէտի: չաքիմ
 սէօզ իլէ ազիզն թէտպիրինաէն չէվիրէ-
 մէյէճէյինի անլայրպ իսքէնճէ վէրմէյէ
 պաշլատը. պիր ճէնտերէ իւզէրինէ եա-
 թըրթտը, վէ թէնինի եարէ պերէ էթտիք-
 տէն սօնրա, իւզէրինէ սիրքէ տէօքտիւ,
 վէ աթէշ իլէ տաղլատը: Թէոդիտոն եան-
 մըշ թէնինտէն չըգան ֆէնա գօգուլար-
 տան իքրահ էտիպ, պաշընը չէվիրտիյին-
 տէ հաքիմ կիւլմէյէ պաշլայրպ, Նլք էվ-
 վէլ իսքէնճէլէրի փէք խօրլայօրուտուն,
 վէ լաքին տաճա պաշլանղըճընտա կէվշէ-
 մէյէ վէ եիւզ չէվիրմէյէ պաշլատըն տէ-
 յինճէ, ազիզ՝ սէօզիւնէ սէօզ վէրիպ
 թէքրար գավիլիյինի վէ Քրիստոսուն ուղ-
 րունա փարէ փարէ օլմայա հազըրղընը
 կէօթէրտի, վէ ճէմի էվիյէթէրէ կիւլէր
 եիւզ իլէ թէհամմիւլ էթտի: Վրունտան
 սօնրա զընտանա գօյուպ՝ պիր գաշ կին-
 տէն սօնրա թէքրար թէֆթիշ էթտի-
 յինտէ, եինէ օ սէօզլէրի իշիտիպ՝ զազէպէ
 կէլտի, վէ պաշը քէսիլտին տէյի սիճիլ
 քէտտի: չաքիմին էմրի իճրա օլունուպ
 թէնի պիր մահալէ աթըրղընտա, քրիս-

Թիւանլար պունուներին տէ չալմասընլար տէյի պէքճիլէր գօտուլար: Իքի կիւն մուգատտէմ շէհրտէն ըրագ պիր եհրտէ կէօրիւշիւպ պահս Թուլթուուղու քահանայ՝ օլան շէյլէրի պիլմէյէրէք, պիր էսքի շարապ եիւքիյլէ շէհիրէ Թէոգիտոնա կէլիւրիքէն մերքէպի ազիզին մէզարը եանընա սափտը, վէ օրայա եէթիշտիյինտէ եաթրոյ գալգմատը: Պէքճիլէր պու քահանանն քիմ օլտուղունու Թանըմայրպ եէմէյէ տավէթ էթտիլէր, վէ օ տախի շարապընտան պույուլթտու: Սէօզ արաւընտա նէ իչին օրատտա պէքլէմէլէրինին սէպէպինի անլայրպ գալպինտէ Գատիրին Թէտպիրինէ սէճտէ գըլտը վէ կէճէ պէքճիլէր ույուղուտա իքէն ուսլ իլէ ազիզին Թէնինի չալըպ սապըգա վէրաիյի եիւզիւյիւ փարմաղընա Թագտը, վէ մերքէպին իւզէրինէ գոյուպ զայպ օլտու: Սէրքէպ քէնտիլիյինտէն կէլիւպ իքի կիւն էվիլէ Թէոգիտոնուն կէօսթէրաիյի եհրտէ տուրտուղունտա, քահանայ՝ ազիզին Թէնինի օրայա կէօմաիւ, վէ սօնրա իւզէրինէ պիր միւքէլէֆ քիլիսէ եափըլտը: Պու ազիզին վէ օլ պիր եէտի աաիտ Թեկուպ, Լղէքսանդրա, Կղոդիա, Փենա, Եւփրատիա, Սատրոնա վէ Յուղիտա նամինտէ պիքըլէրին էօլիւմիւ Լֆէնտիմիզին 303 սէնէսինտէ վուգու օլմուշ տուր:

ՍՈՒՐԲ ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ

Գ Բ Ե Ց Ի

ՊՈՒ ազիզ պիր զահիտէ վէ զէնկին տու
 դարընըն օղտւոյտուռ . փութփերէսթէր-
 տէն գօրգուպ գրգդարտաշույս պերապեր
 խայլի զէման կիզէնտիքտէն սօնրա , պիր
 տէֆա քիլիսէյէ կիթտի , վէ պիր իխթի-
 յարըն նասիհաթընա նազարէն վալիտէ-
 սինտէն իզն ալըպ զուլմքեարլարըն էլին-
 տէն գաչմաղ իչին ծնպէշ եաշընտա իքէն
 չէօլէ չէքիլտի : Իքի կիւն եօլ եիւրիւտիւք-
 տէն սօնրա Բարմուլթէոս իսմինտէ պիր
 ճգնաւորա ըասթ կելիպ եանընտա գալ-
 մագ իսթէտիյսէ տէ , եէտի կիւն Նլլահ
 թարաֆընտան ծնա տա իխթիյարա կիպի
 եէմէք կէլմէտիյի իչին իխթիյարըն սէօզիւ
 իլէ տահա իչերի չէօլէրէ կիթմէյէ մէճ-
 պուր օլտու : Եօլտա կիտեր իքէն գարըն-
 սընա պիր մէլէք ըասթ կելիպ նէրէյէ կի-
 տերսին տէյի Յովհաննէսէ սօրտուղունտա ,
 Սաքին օլաճագ պիր եէր արայօրում տէյի
 ճէվապ վէրտի , վէ մէլէք էօնիւնէ տիւ-
 շիւպ պիր գուրու վէ տերին գույույա կէ-
 թիրտի , վէ Յովհաննէս եիւզիւնէ պիրխաշ
 չըգարըպ քէնտիյի իչինէ աթտը վէ Նլլա-
 հըն մէլէյի հիչ քէտերսիզ եավաշ եավաշ
 Յովհաննէսի աշաղա էնտիրտի : Պըրգ
 կիւն օրատա գալտըգտան սօնրա մէլէք՝
 Բարմուլթէոսուն էլիյլէ էքմէք կէօնտեր-

տի, վէ Յովհաննէս էքմէյի ալտրղընտա պունտան պէօյլէ Ղլաճ իսթէրսէ եօլլասըն ղայրը սէն կէթիլմէ տէյի իսթիյարա եալ- վարտը, վէ ըէճատը գապուլ օլունուպ վագթ վագթ Ղլաճ՝ մէլէյին էլէյլէ գուլու Յովհաննէսէ էքմէք եօլլարտը:

Ինսան խասիմի շէյթան՝ Յովհաննէսին պու կէնճ չաղընտա քէնտի իւզէրինէ էթ- տիյի ֆիւթուհաթը կէօրտիյիւնտէ օնուն խըզմէթ քեարլարընըն քիսփէթինէ կիրիպ Բարմուլթէոսա կէլտի, վէ քէնտի նասի- հաթըյա պիր թագրիպ Յովհաննէսի է- վինէ տէօնտիւրմէյէ եալվարտը: Բարմու- թէոս պունու տույտուղունտա՝ Յովհան- նէսին օթուրտուղը գույույա վարըպ օրա- տան չըգըպ էվինէ կիթմէյէ թէքլիֆ էթ- տի, լաքին Յովհաննէս շէյթանըն տուղա- ղընը պէյան էթտիյինտէ, տէտիյինէ նա- տիմ օլուպ կէրի չէքիլտի, վէ Յովհաննէսէ հագգ վէրտի: Պունտան սօնրա շէյթան՝ վալիտէսինին վէ գըզ գարտաշընըն քիս- փէթինի ալըպ գույունուն եանընա կէլտի վէ աղլայարագ պուլունտուգլարը սէֆիլ հալի իֆատէ էտէրլէրիտի. վէ լաքին Ղլ- լաճըն գուլու եինէ սէս վերմէտիյինտէ էթ- տէր շէքլինէ կիրիպ գույունտան աշաղա սըյրըլտը վէ էօնիւնէ տիւշիւպ թիւրիւ գօրգունճ շէյլէր էտէրիտիյսէ տէ եինէ Յովհաննէս գօրգուսուզ իւսթիւնէ վա- րըպ տուայլա եանընտան գօվտու վէ սօն- րա Ղլաճա շիւքր սունտու: Պու կիունէ
 • գույու իշինտէ օն սէնէ միգտարի եա-

շատրգտան սօնրա, էօմրիւնիւն սօն վագ-
թինտէ միւճիգաթէն տիշարը չըգույ զա-
հիտ կրիսոս իլէ կէօրիւշտիւ, վէ պիր ազ
սօնրա փաք բուհինի Մլահըն էլինէ թէս-
լիմ էթտի:

Մ Ա Յ Ի Ս 24

ՍՈՒՐԻ ԲԵՌՆԵՐԴԻՆՈՍ

ՍԵՆԱՅԻ

Իսրի վէ էօրնէյիլէ ճէմի իթալիայա
նուր վէրէն ազիզ Բեռնարդինոս Իֆէն-
տիմիլին 1380 թարիխինտէ Սիէնա շէհ-
րինտէ տօղուպ՝ քիւչիւք չաղընտա աթա-
լարընը զայւ պէթտիյի իլին Տիանա նամին-
տէ զահիտէ վէ էհլի թագվա տէյլէսինէ
թէրպիլէսի հագգընտա թէպիմ օլուն-
տու: Աշտաշը քիւչիւք չօճուգլարըն
օլուն վէ էյլէնճէլէրինտէն իքրահ էտիպ
վագթընը տուատա վէ քիլիսէլէրտէ կէ-
շիրիր իտի, քարուղտա իշիթտիյի քէլամ-
լարը պիթթէքմիլ Ֆիքրինտէ սագլայըպ՝
էվէ տէօնտիւյիւնտէ արգատաշլարընը եա-
նընա թօփլար օնլարա նագլ էտէրիտի:
Էր սէօղիւնտէն վէ հարէքէթինտէն
փաքըղա էտինտիլի աշգ ու մուհապպէթի
աշէքեար կէօրիւնիւրիտի. աղընտան հիշ
պիր տէֆա Ֆէնա վէ չաթալ սէօզ չըգար-
մատը, հաթթա չըգարանլար տախի օլուր-
սա հագգ էթմէյիպ տարրլըրտը, վէ պու մի-
սիլլի սէօզ էտէնլէր օնուն կէլտիլինի կէօր-

տիւքլէրինտէ՝ Սուս օլ, Բեռնարդինոս
կելիյօր տէյերէք սէօզիւ քէսէրիտիլեր։
Պիր տէֆա եաշննը ալմըշ պիր քիմէսնէ-
նին եազըշմազ սէօզլէր սէօյլէտիյինի ի-
շիթտիյինտէ ճանը սրգըտը, վէ թազեր-
լէյիպ եանընտան կերի չէքիլաի. ախէր
տէֆա տախի պիրիսինէ պու թարզ ֆէնա
սուհպէթլէրտէն ֆէրաղաթ կելմէյէ նա-
սիհաթ էթտի վէ լէճասը քեար էթմէ-
տիյինտէ եաշտաշը չսճուզլարը պաշննա
թօփլայրպ իւզէրինէ չամուր վէ թօփրազ
աթարազ շէհրտէն տիշարը գօփտու։ Ազեզ
պիքը Մէրեէմին իսմ ու իզգէթինէ էտին-
տիյի մուհապպէթ տիլ իլէ թապիր օլուն-
մազ. պիր տէֆա, Պիր տիլպէր պիքլիրին
աշգընա վուրուլմուշում տէյի տէյզէսինէ
սէօյլէտիյինտէ, օ՛ սէօզիւն նէրէյէ վա-
րաճաղընը անլայամայրպ իշքիլէ վարտը,
վէ գալպինի րահաթ էթմէ իչին էնսէսին-
տէն տիւշիւպ օնուն իզինի թօզունու սիւզ-
մէյէ պաշլատը. վէ լաքին Բեռնարդինո-
սուն՝ հէր կիւն շէհր գափուսունա եազըն
ազեզ պիքը Մէրեէմին պատկերի էօնիւ-
նէ վարըպ տուա էթմէսինի կէօրտիյիւն-
տէ՝ եիւրէյի րահաթ օլտու։

Լիւրմի եաշննա վարտըլընտա պուլա-
շըզ խասթէլէրէ խըզմէթ էթմէ իչին պի-
մարխանէյէ կիթտի, վէ օրատա իքի սէ-
նէ միգտարի էյի շալըշտըգտան սօնրա վա-
րիյէթինի ֆուգարէլէրէ տաղըտըպ սուրբ
Ֆրանչիսկոսուն կրօնքունա կիրտի, վէ
մանասթըր ատէթի իւզրէ վազթինտէ

ուխտողունու էտիպ՝ վաիզ մանսրպընա մէ-
մուր օլտու: Աիւն կէշիրմէյիպ հիշ տէյիւ
իսէ պիր տէֆա քարոզ վէրիրիտի, չօգ տէ-
ֆա քիլիսէլէրտէ եէր օլմաարղը իշին գը-
րա չըգըպ օրատա Ալահըն քէլամընը սէօյ-
լէրիտի. Սթալէա թարաֆընըն հէր շէհի-
րինի կէզիպ ճէմի մուկատտէմէն կիրմիշ
պէտ ատէթլէրի մահվ էթմէյէ նասիհաթ
էտէրիտի: Պիր տէֆա գումար օյունու
իւղըէ օլ գատար թէէսիրլի քարոզ վէր-
տի քի, ճէմի շէհը էհայիտի պիր տահա
էլինէ քեաղըտ վէ զար ալմամայա ահա
էթտի. օլ պապտէ թօհաֆճընըն պիրիտի
աղիզէ կէլիպ, Աքմէյիմի ղայպ էթտիրտին
տէյի շիքեայէթ էթտիյինտէ, աղիզ՝ Վաթ,
օյուն քեաղըտը վէ ախէր գումարա միւ-
թէալլիզ շէյլէր սաթաճաղըն եէրէ, Բրիս-
տոս էֆէնտիմիղին իսմինի եազ տա ծնու
սաթ, վէ պէն քարոզումտա ճէմիաթա
պու մատտէ իւղէրինէ սէօյլէրիմ տէտի:
Ա ագըա թօհաֆճը աղիզին սէօզիւ միւ-
ճիպինճէ էթտի, վէ էվվէլքինտէն զիւ-
տէ գազանմաղա պաշատը:

Պու աղիզին ախէր ֆազուլէթլէրի իւ-
ղէրինէ պիրէր պիրէր սէօյլէմէք ղայէթ
կիւճ տիր. ալազ կէճնիւլլիյիւ, սապը
վէ փաքըղա օլան մուհապպէթի հատ-
տէն աշըրը շէյ իտի: Իւշ տէֆա եպիսկո-
պոսուզ մէրթէպէսինի թէքլիֆ էթտիրէր,
վէ լաքին իւշ տէֆա տա պու մէմուրիյէ-
թիմէ տահա զիւտէ Ալահա մազպուլ
խըզմէթ էտէ պիլիրիմ տէյերէք, ուհտէ-

սինէ արմատը: Հագգընտա օլան պիւհ-
թանլարը սապը իլէ չէքիպ, տիւշմանլարը
իւզէրինէ տուա էտէր իտի: Իւք տէֆա
սօգագտա թօրպա օմուզունտա պիր ար-
գատաշ իլէ շէհր իչինտէ տիլէներէք կէ-
զէր իքէն, պիր թագըմ չափղըն չօճուզ-
լար ազիզլէրի օրթալայրպ թաշա թուլթ-
տուլար. արգատաշը ալթ իւսթ օլուպ
չաղըրտըղը վագթ, Բեռնարդինոս՝ Սուս
օլ գարտաշ, գօյ վէր քի կիւլսինլէր՝
անճագ ճէննէթի գազանմաղ իչին պօրճ
օլան սապըր ունուլթ մայալըմ, տէյիպ եիւ-
րէյինի ալտը: Ա է սօնտան սօնրա իլէրի
կիտէր իքէն՝ պիր սօյզատէ էվտէն ազիզի
իչէրի չաղըրտըլար, վէ սատագա վէրէճէք
էէրէ կիւնահա տալթ օլունտուզունտա՝
ազիզ քէնտիյի ղայպ էթմէյիպ Նլահա
սըղընտը վէ սօնրա պէլինտէն՝ թիքէնտէն
էօրմէ գամշըսընը չըգարըպ՝ ֆահիշէյէ պիր
գաշ վուրտուգտան սօնրա իրթ իքէապ էթ-
տիյի ֆիքըր կիւնահընա փիւշման օլմաղա
նասիհաթ էթտի. չաղըրան պունու կէօր-
տիլիւնտէ էթտիյինէ նատիմ օլուպ, ա-
զիզին այաղընա տիւշտիւ, վէ գապահաթը
իւզէրինէ աֆվ տիլէտի:

Սօնրա Նափօլիյէ քարոզ վէրմէյէ կի-
տէր իքէն պիր շիտտէթլի հիւմմա խասթէ-
լիյինէ տիւշտիւ, վէ էօլիւմիւնիւն եագըն
օլմասընը կէօրիւպ ազիզ վէ ազիմ խոր-
հուրդլարը իպատէթ իլէ ալտը վէ սօնրա
զէմին իւզէրինէ քիւլ եայտըրըպ իւսթիւ-
նէ եաթար, վէ կէօզլէրինի կէօյէ գալտը-

րոպ Ալլահըն եարտըմընը տիէյերէք, փաթ
րուհինի Լարատըճըսընըն էլինէ թէյլիմ
էթտի:

Մ Ա Յ Ի Ս 25

ՍՈՒՐԲ ԲԱՍԻԼՍԿՈՍ

ՃԵՆՔՃԻ

ՍՈՒՐԲ Բասիլիսկոս Բմայեատա Բու-
մէլա տէտիքլէրի քէօյտէ տօղուպ՝ սուրբ
Թէոդորոսուն եարտըմըյլա Սաքսիմիա-
նոս գրալըն էյեամինտէ՝ ապքէրլէյէ եա-
զըլտը: Խըսըմյարբ Լատրոպիսս վէ կղոնի-
կոսյա թուլթուլուպ՝ ծնլար տին ուղըունա
գանլարընը տէօքտիւքլէրինտէ, պունուն
իւզէրինէ հիչ սիւալ օլմայըպ՝ խայլի գէման
խալի գալտը, վէ գընտանտա եաթտը:
Եաքին Բսկղեպիադէս հաքիմ էօյիւպ եւ-
րինէ Բգրիպպաս կէչտիյինտէ տահա զիա-
տէ քրիսթիյանլարա զուլմ չըգտը վէ Բա-
սիլիսկոս հէր ան քէնտիյի տախի մարտի-
րոսյուզ թաճընա նայլ էթմէ իչին Ալլա-
հա տուա էտէր իտի: Ազիզին ըէճասը մագ-
պուլ օլունտու, վէ պիր կէճէ ըույասըն-
տա Բրիստոս էֆէնտիմիզ կէօրիւնիւպ՝
Սէն տէ պէնիմ իչին գանընը տէօքէճէք-
սին, գօրգմա, շիմտի վար ագրապալա-
րընտան վէտալաշտա իպքէնճէլէրէ վէ էօ-
լիւմէ հազըր օլ, տէտի: Բասիլիսկոս պու
միւճիլաթը կէօրտիյիւնտէ եիւրէյի զա-
յէթ շազ օլուպ սապահլայն գալգտը վէ

զընտան գափուսունու աչքդ պուլուպ պէք-
 ճիւրբին իգնիլէ եանընա իւշ քիշի ալտը,
 վէ էվինէ վարուպ վաւիտէսի, պիրատերլէ-
 ըի վէ սաիր ագրապալարըյա վէտալէշաիք-
 տէն սօնրա՝ թէքրար վատը միւծիպինճէ
 զընտանա տէօնմէտէ իքէն, Լգրիպաւա
 էվվէլէն շէհրէ եէթիշիպ՝ ճէմի մահպուս-
 լարը պիլէսինճէ փութխանէլէրէ կէթիր-
 մէյէ էմր էթտի, վէ Բասիլիսկոս ծնտա
 պուլունմատըզընտա ֆիլ հալ էվինէ հա-
 սալար եօլլայրպ աղիզի զէնճիլէ վուր-
 տուլար վէ տէմիր փապուշար կիյտիրիպ
 աթէշ քէսիլմիշ մրիսար չադտըգտան սօն-
 րա գօշտուրուրլարըտը: Բասիլիսկոս Լլ-
 լահըն մուհապպէթի իշին պու շիտաէթլի
 իոքէնճէյէ սապր էտիպ եօլտա կիտէր ի-
 քէն չօղունու քրիթիյան տինինէ տէօն-
 տիւրտիւ, վէ Լպողոն փութուն խանէ-
 սինտէ հաքիմին հուզուրինէ չըգարըլար:

Ճաքիմ՝ ազիզի կէօրտիւյիւնտէ, Բա-
 սիլիսկոս սէն մի սին, նէ իշին ալլահարա
 սէճտէէտիպ գուրպան սունմայօրսուն տէ-
 յի սօրտու: Բասիլիսկոս՝ Բիմ տէմիշքի
 սէճտէ գըլմայօրում, տաիմա Լլաշըմա
 սէճտէ գըլլպ համա ու սէնալէրինի օգու-
 րում տէյի, ճէվապ վէրտի: Ճաքիմ՝ տէ-
 տիլին Լլահա սէճտէ գըլ, գուրպանը սուն
 պազայրմ տէյինճէ, Բասիլիսկոս խայլի
 տուաւտան սօնրա, Եւ Բէպպիմ գատը իւ
 ճէլալէթինի շու տինսիզլէրէ իզհար էյլէ,
 տիլիզ նուլթգուղ փութլարընը վուր
 եօլ էթ, վէ սէնին իամի շէրիֆին ալէմէ

պէյան օլտուն, տէյի եալվարտը: Տուաւ
պիթէր պիթմէզ եէր սարսըլպ կէօք կիւ-
րիւտէմէյէ պաշլատը, վէ փութխանէյի
աթէշ սարըպ ճէմի փութլարը եէրէ տէ-
վերտի, վէ փութխանէնին եարսընտան
զիատէօի եանըպ քիւլ քէսիլտի: Հա-
քիմ վէ ախէր զապիթան գօրգուլարըն-
տան գաշըպ գուրթուլտուլար, վէ Բա-
սիլիսկոս եալընըզ գալըպ Բլահա շիւքրի
սէնալէր օգուրուտու: Գազա կէշտիք-
տէն սօնրա, թէքրար հաքիմ հուզուրինէ
չաղըրըպ տիշէրինի գըծըրտատարագ, Վ'
զալիմ սիհրպագ, ալլահլարա սէճտէ գը-
լըպ գուրպան սունաճագ եէրէ նէ՞ իշին պի-
նաղիր փութխանէյի ալլահլարլա պիրիք-
տէ եագըպ երգտըն. սիհրպագ օլմասայը-
տըն սէն տէ աթէշտէ եանար եօզ օլուր-
տուն, պարի կէլ էթտիյինէ փիւշման օլ
տա, ալլահլարա գուրպան սուն, եօղսա
գաթլինի կէօզիւնէ ալ տէտիյինտէ, Բա-
սիլիսկոս քէնտիյի ալտըրմայըպ թէքլէֆինի
րէտտ էթտի, վէ էօլիւմէ հապըրըմ, եափ-
մա ալլահլարընը գապուլ էթմէմ տէյի ճէ-
վապ վէրտի: Հաքիմ՝ ազիզէխայլի շիտ-
տէթլի էզիյէթլէր տախի վէրտիրտիքտէն
սօնրա Լ. ֆէնտիմիզին 307 սէնէսինտէպա-
շընը քէսիպ թէնինի չայա աթմաղա էմր
էթտի: Լաքին տինտար քիշիլէր ճէլլատա
ուպուտիյէթ վէրիպ ազիզին թէնինի ալ-
տըլար վէ սօնրա կէճէլէյն պիր թարլա ի-
շինէ կէօմտիւլէր, վէ վազթ իլէ իւզէրինէ
պիր ալա մէսճիա պինա օլմուշ տուր:

Ս Ո Ւ Ր Բ Փ Ի Լ Ի Պ Պ Ո Ս

Ն Ե Ր Ի

ՊՈՒ ազիզ՝ Լեֆէնտիմիզին 1515 թա-
րիսինտէ Գիօրէնչատա ֆազրուէթ սահի-
պի վէ հալէրի եէրինտէ աթալարտան տիւ-
նեայէ կէլտի: Վիւչիւք եաշընտան պէրի
էյիյէ մէյլլի օլուպ իճրասընը տախի ֆիիլէն
էթմէսի իչին Լէյի փիլիպպոս իսմիլլէ ատտ
օլունուրուտու: Եթալարընա զայէթ միւ-
թի իտի, վէ պիրտէֆա քիւչիւք պիր շէյ
իլէ փէտէրինի ինճիթտիյի իչին, էօմրիւ
օլտուգճա փիւշման օլուպ աղլամըշ տրը:
Էր կիւն պատարագ կէօրիւպ տուա էթ-
մէտէն զայրի պիր շէյտէ սէֆա պուլամա-
զըտը. վէ պու կիուլէ իպատէթ թալիմաթ-
լարընա մէշղուլ օլարագ օն սէքիզ եաշընա
գատար աթալարընըն եանընտա գալըպ՝
սօնրա զէնկին պազիրկեան ամուճասընըն
եանընտա իշլէյիպ թէրպիյէ օլմաղ իչին
Նափօլիյէ եօլլանտը, վէ ամուճատը՝ ազիւ-
տէն չօգ խօշլանտըղը իչին, սօնրա քէնտիյէ
վարիսէթմէ արգիւսինտէ իտի: Վ Էլաքին
փիլիպպոս պու ճինս տիւնեէվի ախգուաթա
մասլահաթընտան հազղ էթմէյիպ՝ ամու-
ճասընըն ըիգասըյլա Բօմպյա կէլտի, վէ օ-
րատա տահա զիատէ Ելլահա մագպուլ
իլմէրէ ֆիքը Դօյուպ չօգ իլէրիլէտի, վէ
արղու էթտիյի սըգը էօմր կէչիւմէ հէվէ-
սինին տախի իճրասընա մէշղուլ օլտու:

Վրիթթիյան տիրիմիզէ միւթէալիզ մատ-
տէլէրի պիլմէյէն ֆուգարէլէրի վէ ճիւհէ-
լաթը պաշննա թօփլայըպ մուհապպէթլէ
էյրէտիրիտի, վէ պիմարիսանէլէրէ կիտիպ
խասթէլէրէ խըզմէթ էթտիքտէն սօնրա
հէր կիւն եէտի քիլիսէլէրին զիյարէթինէ
կիթմէյէ վէ սօնրա մարտիրոսլարըն մէզա-
րընա վարըպ տուա էթմէյէ ատէթ էթ-
միշիտի:

Տուա վէ թէֆէքքիւր վագթինտէ գալ-
պինտէքի հասլ օլան ալլահանի աթէշին
շիտտէթինտէն պաղէն էսպապընը սէօ-
քիւպնէֆէսալմաղա մէճպուր օլուրուտու.
չօգ տէֆա եիւրէյի եանըպ հարիգ օլտու-
ղու իշին, եիւզիւ գօյու զէմինէ եաթըպ
ֆէրահ պուլմագ իսթէրիտի. վէ պաղէն
տախի պունուն շիտտէթինէ տայանամա-
տըղը իշին, Լիւ Բէպպիմ Մլլահ, պէն սէ-
նին իմ, վէ սէն պէնիմ սին, սէնի սէվէ-
յիմ տէյի պէնի վար էթտին, վէ լաքին
նէ իշին եալընըզ պիր եիւրէք վէրտին,
վէ նէ իշին պէյլէ քիւշիւք եարաթտըն,
տէյի չաղըրըրտը: Րուհուլլահըն առա-
քեալլար իւզէրինէ կէլմէսինին եօրթուսու
կիւնիւ՝ Րուհուլլահ քէնտի գալպինի տա-
խի ալլահանի մուհապպէթ աթէշիյէ թու-
թուշտուրսուն տէյի տուա էթտի, վէ տու-
ասը արատընտա եիւրէյի պու արղու էթ-
տիյի աթէշ իլէ օլ տէրէճէ թութուշուպ
եայըլտը քի, եան քէմիքլէրի եերինտէն
չըգըպ պիրի պիր իւթթիւնէ կէլտիլէր, վէ
էօմրիւ օլտուգճա հիշ պիր չարէսի պու-

լունմայրա՝ էօլտիւքտէն սօնրա տէտիյիմի-
զի հէքիմէր միւգարրէր էթմիշտիրէր։
Ելլամփտան պատարագ էտէմէղիտի, վէ
պազէն քէնտիտէն չըգըպ սաաթ սաաթ
սէմավի թէֆէք քիւրլէրէ տալար, վէ տուա-
տան զայրի շէյտէ թէսէլլի պուլամագըտը։

Պունլարտան գաթի նազար քիլիսէի
շէրիֆին խըզմէթինտէ զայէթլէ զայրէթ-
լի օլուպ օնուն էվլասլարը իշին տախի չա-
լըմատան ֆէրիղաթ կէլմէզ իտի։ Այ ա-
զը վէ նասիհաթըյա նէ գոտար թաշտան
փէք եիւրէքլի կիւնահ քեարլարը Ելլահ
գազանմըշտը, եահուտիլէրի վէ հերե-
տիկոսլարը տօղըու տինէ չէվիրմիշ տիր,
տիլիլէ թապիր օլունահագ շէյ տէյիլ տիր։
Պիր տէֆա եիւրէյի տիւնեայա պաղլը
տէլի գանլըյա սուհպէթ էտիպ՝ օնուն
քիւլլի իւմտի վէ արզուսի կէչիճի վէ ֆա-
նի մանսըպ վէ մէսնէտ վէ իթիպարտա օլ-
տուղունու կէօրտիյիւնտէ, Նյ տօսթում,
շիմտի իլմ ու ֆէնն մէշգ էտիպ՝ ալիմ ատը
քէսպ էտէրտին, սօնրա եա միւշիրը իթի-
պարնա վէ եախօտ եպիսկոպոս մէս-
նէտինէ ըէֆի օլուպ իթիպար վէ մալ
պուլըրսուն, սօնրա արզուն միւճիպինճէ
պէլքի տահա իլէրիլէրտին. վէ լաքին էն
սօնունտա էնճամինտէ ազըպէթին նէ օ-
լաճագ, հիշ պունուն իւզէրինէ տիւշիւն-
մէզմիտին տէյերէք, ճահիլի թէտպիրին-
տէն չէվիրտի, վէ Ելլահ մագպուլ ալ-
չագ կէօնիւլիպլէ ըահիպլէր սըրասընա
կէչիրտի։ () վազթլէրտէ թէօրէմիշ հերե-

տիկոսլարն զալաթ թալիմաթընը քեօք-
տէն սէօքիւպ աթմաղ իչին օլ էսնատէ
նամտար վէ ալիմ Պարոնիոս շայիրտինէ
քիլիսէի շէրիֆին հիքեայէսինի ինշա էթ-
մէյէ բէճա էթտի. վէ քրիսթիանլարը
աղիզ տինիմիզին մէվաիտէրինտէ էյի
թէրպիյէ էթմէ իչին մախսուսէն բուհա-
նի ուխուվէթլէր իճատ էտիպ վազ վէնա-
սիհաթլա օնլարն Ալլահ էօրւնտա իլէ-
րիլէմէսինէ զայրէթ էտէրիտի: Ազիզ
պիքը Մէրեքէմէ էտինտիյի մուհապպէթ՝
մէշգ էտիպ վազ վէրտիյի սէօզլէրտէն պէլ-
լի տիր. բուհանի էվլատլարընը տախի ա-
զիզ Սուլթանընըն իպատէթինէ թահ-
րիք էթմէ իչին՝ Ա՛ սէվկիւլիւ էվլատլա-
րըմ, ազիզ պիքը Մէրեքէմէ իթիպար վէ
րիպպէթ էտին, օնուն մուհապպէթինի ու-
նութմայըն տէյի, նասիհաթ էտէր իտի:

Փէտէրանէ մուհապպէթլէ Ֆուգարէ-
լէրին վէ մուղաիգա իչինտէ պուլունան-
լարն իգթիզաօընը գայըըպ էարտմլա-
րնա եէթիշիւր իտի: Սատապա տիլէյէն-
լէրին հիշ պիրինի պօշ էօլլամազլտը.
հաթթա քէնտի վէրէմէտիյի հալտէ պի-
լէսինճէ ալըպ ումուղու էվլէրէ կէօթիւ-
րիւրիւտիւ: Պիր կէճէպու թարզ բուհանի
խըզմէթտէ պուլունուր իքէն պիր տէրին
շուգուրա տիւշաիւ, վէ էյէր պահապան
հրեշտակը միւլճիզաթլա թուլթուպ օխէն-
տէքտէն չըգարմայայըտը, պօշու էախօտ
այաղը գըրլմատան չըգմասըգապիլսիզիտի
Ախէր տէֆա էօլտա կիտէր իքէն պիր

ֆուգարէ գարշըւնա չըզըպ՝ սաստազա իս-
 թէտի, վէ փիլիպպոս ճիւզի օլանընը վեր-
 մէք իսթէտիյինտէ, Պէն սէնի թէճրիպէ
 էթմէ իչին իսթէտիմ տէյիպ՝ կէօրինմէզ
 օլտու: Սէլէքեանէ փաքըլընը մէզարա
 գատար թէքմիլ վէ լէքէսիզ սագլատը,
 վէ պու պապտէ դալպինի ինճիտէն քիւ-
 չիւք շէյլէրէ պիլէ մէրտանէ գարշը գօյուպ
 եէնտի: Պիր տէֆա պիր էվտէն սուրէթա
 խասթէյէ տավէթ օլունուպ՝ խոստովա-
 նանք օլաճագ եէրէ կիւնասա տիւշիւրմէյէ
 եօլլար կէօրտիյիւնտէ՝ ֆիլ հալ գափու-
 յու աշտը վէ էնսէսինէ պիլէ պագմատան
 դաշտը, վէ օտասընա վարըպ Ղլասա շիւքր
 սունտու: Ղխէր տէֆատախի ազիզին ու-
 յոյյաճաղը օտա իչինէ իբի կիւնասքեար
 ֆահիշէլէր սագլամըշտըլար, պունլարա-
 զիզին տուասընըն պիթտիյինի կէօրտիւք-
 լէրինտէ իւզէրինէ վարաըլար վէ թիւրլիւ
 շիվէլէրիյլէ կիւնասա տավէթ էթտիլէրի-
 սէ տէ, Ղլասըն գուլը հիչ պիր թիւրլիւ
 մէյլ վէրմէյիպ եիւզիւ գօյու եէրէ գա-
 փանտը վէ եիւզլէրինէ պիլէ պագմայըպ
 եանընտան գօվտու: Պու թարիգ իւզրէ
 օնլարըն իւզէրինէ տախի ղալիպ օլուպ նա-
 սիհաթըյլա Ղլասա չէվիրտի վէ ղայպ օլ-
 մուշ ճանլարը գազանտը: Պու ճինս թէն
 կիւնասը իչինտէ պուլունանլարը գօգու-
 լարընտան թանըյըպ՝ չօգ տէֆա՝ Օ՛ղուլ
 գօգայօրսուն, վա՛ր խոստովանանք օլ տա
 թէմիզլէն տէյէրէք սօյըու եօլա չէվիր-
 միշ տիր:

Պու միտիլի լուծֆլարա դալպի տօլու
 օլտուգտան սօնրա եինէ աղա քէնտիյէ
 կիւվէնմէյիւ հէր շէյի Բլլահա սունարը-
 տը, վէ հէր էյլէյի օնտան թանրըտը.
 իթիպար պուլմատանրա, իհանէթպու-
 մասընը տահա եէյ սայրպ՝ մախսուսէն
 քէնտիյի մասխարէ էթտիրմէ իչին դարիպ
 շէյլէր էտէր իտի: Աշվմիյէն տուսընտա,
 Լա՛ Բէպպիմ, պէնի պըրուգմա եօղա
 Յուգատան պէտթէր օլուպ սէնի զամմաղ-
 լարըմ տէրիտի: Տիւշմանլարընտան չէք-
 տիյի ըէզալէթի սապր իլէ գապուլ էտիպ՝
 օնլարըն էյի օլմասր իչին Բլլահա եալվա-
 ըրըրտը: Տէրտի վէ խասթէլլիյի արասըն-
 տա՛ Լա՛ Բէպպիմ, աղըրմըլա սոպըրմը
 տախի արթըր տէյի տուա էտէրիտի: Աօ-
 լիւմիւնտէն պիրսէնէ էվվէլ աղըր խասթէ-
 լիյէ տիւշիւպ էօլմէ լահգասընտա իքէն
 սուլթանըմըզ պիքըր Մէրեէմ կէօրիւ-
 նիւպ պիր սէնէ տահա ազիզ Ավլատըն-
 տան էօմը ալը վէրտի: Պիր սէնէ միւ-
 բուրինտէն սօնրա աղըր հիւմմա խասթէ-
 լիյինէ կիրիթթուր օլուպ աղ վազթ իչին-
 տէ էօլէճէյինի անլատը, վէ պիր պիւ-
 յիւք եօրթու կիւնիւ սապահլայն գալգտը
 վէ ատէթի իւզըէ պատարագընը էթտիք-
 տէն սօնրա խոտովանանք իշիթտի վէ
 տուալարընը պիթիրիպ եանընտա օլանլա-
 րա թէէտիրլի նասիհատթլար վէրտիքտէն
 սօնրա փաք բուհինի Բլլահըն էլլինէ թէս-
 լիմ էթտի:

ՍՈՒՐԻ ԳՆԻՍՄԱՆՈՍ

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԱՐ ՀԷՕՏՐԷԹԻ աղիզ ԳԵՐ-
մանոս քիլիսէի շէրիֆին պէշինճի տէվ-
րին սօնլարընտա Լւթուն շէհրինտէ տիւ-
նեայա կէլտի: Տօղմատան էվվէլ վէ տօ-
ղուպ եաշընը ալտըգտան սօնրա, վալիտէ-
սի նէ գատար տա աղիզի էօլտիւրմէք իս-
թէրիտիյսէ՝ ԼլաՏ Հիմայէթճիսի օլուպ
պըրազմատը, վէ ԳԵՐՄԱՆՈՍ՝ խաին վալի-
տէսինին էլինտէն գուլթուլմաղ իշին գա-
շըպ ամուճասը Սքարիիլէօն քաճանանըն
եանընա կիթտի վէ աթալարընտան պուլ-
մատըղը էյլէյի վէ մուհապպէթի օնտան
պուլուպ իպատէթ վէ Փազուլէթ պապին-
տէ էյի թէրպիյէ օլտու: (Ն) պէշ ոէնէ
միգտարի օնուն եանընտա գալտըգտան
սօնրա՝ քաճանայ օլտու վէ սօնրա Նէք-
տարիոս եպիսկոպոսուն էմրիյլէ սուրբ Սիմ-
փորիանոս մանասթըրընըն իւղէրինէ պաշ
փափազ թայեին օլունտու:

Պու մանսըպա եէթիշտիյինտէ քէնտի
էլի ալթընտա օլան թէվապիլէրինին էյի
օլմաւընա սէօզ իլէ սէօյլէմէտէն զիատէ
էօրնէյի վէ իպրէթիյլէ չալըշըրտը: Պու-
գարէլէրէ օլան մուհապպէթի տիւ իլէ
թապիր օլունմազ. պիր կիւն մանասթըրա
պիր օիլէնճի կէլիպ ճիւզի շէյ իսթէտիյին-
տէ՝ վէրէճէք պիր շէյ պուլունմատըղը հալ-

տէ, օլ կիւնքի եւյեճէքլերինն պիր
հիսսէսինի տէ օնա վերմէյէ էմր էթտի:
Ալ է լաքին ըահիպլերին իշինտէն պաղը-
լարը սօմուրտանմաղա պաշլատըգլարըն-
տա՝ ազիզ ուսլ իլէ օտասընա չէքլիւպ՝
Լլաշա տուա էթտի, վէ տուասը տաշա
պիթմէտէն պիր տէ գափու չալընըպ՝ պիր
էհլի սէվապ գէմպիլ իլէ տօլու էքմէք վէ
եէյէճէք կէթիրտի, վէ իրթէսի կիւն
ախէր էյլէքտարըն պիրիսի իքի արապա
եէյէճէք շէյ մանասթըրա փէշքէշ եօլ-
լատը: Պու կիունէ Լլաշ թէալա հաղ-
րէթլէրի՝ ազիզին իւզերինն սէյլէյէնէ-
րին տիլինի իլլամ էտիպ՝ գուլու իւզերինն
մուհապլէթ պաղլաթտը: Պիր ախէր
տէֆա շէհր եպիսկոպոսու ֆասիտ վէ
պիւհթանկիոպ քիշիլերին սէզիւնէ գա-
փըլըպ ազիզի զընտանա եօլլատը. վէ լա-
քին միւճիզաթէն զընտան գափուլարը
ալըլըպ ազիզ ազատ օլունտուզունտա՝ եէ-
րինն կիթմէք իսթէմէտի վէ եպիսկոպոս-
տան խապէր կէլմէտէն հապտան պիլէ
տիշարը չըգմատը: Պիր տէֆա պիր թէ-
պարէք օլմուշ սու տամլասըյլա՝ մանաս-
թըրտա զուհր էթմիշ քէսքին եանկընը
սէօնտիւրտիւ:

Ազիզին ատը վէ միւճիզէթլէրի հէր
թէրաֆա եայըլըպ՝ փարիզ եպիսկոպոսու
վէֆաթ էթտիլինտէ մէրհոււմուն եէրինն՝
իրատէթինն գարըն քէնտիլի օթուրթտու-
լար: Պու մէսնէտէ ըէֆի օլմասը Գեւ-
մանոսուն սապըգա իտման էթտիլի իպա-

տէթ թալիմաթլարընա հիշ պիր թիւրլիւ
էնկէլ օլմատը . հէփիսիյէ ալլազ կէօ-
նիւլիյէ, հաղիմիյէ կէօրիւշիւր գապուլ
էտէրիսի, վէ էլինաէն կէլէն էլիյի հէփիսի
իչին էթմէյէ հազըրըտը: Պունլարտան գա-
թինազար, Ղլասըն վէրտիյի լութֆու էյի
հըֆլ էթմէ իչին հէր թիւրլիւ եզիյէթ վէ
րիյազաթ իլէ նէֆսինի գըրարըտը: Էր
քէսին կիւնահարզ էտէպիլէճէյի շէյ-
լէրտէն պիլէ Ղլասըն խաթրը իչին չէքի-
նիր իտի . էյեամլէրին սօուզլուղունա վէ
սըճազլըղընա մուհապլէթ իլէթէհամիւլ
էտէր իտի . ազչէսի օլմայըպ՝ օտալարընը
ըրտոմայան ֆուզարէլէրի տիւշիւնէրէք՝
քէնտիսի տախի գըշ օրթասընտա օտա-
սընը ըրթմայըպ՝ սօուզա տայանըրըտը:
Եպիսկոպոսլուզ իրզմէթինէ տաիր մաո-
լահաթլարտա զայէթլէ զայրէթլի օլտու .
եալընըղ էլինի իւզէրինէ գօյարազ ֆրանչա
փատիշահը Քիլտիպէրթսու աղըր խաս-
թէլիյինտէն գուրթարտըղը իչին՝ փատի-
շահ շիւքրինէ իսպաթէն պիր կիւզէլ վէ
միւքէլէֆ քիլիսէ վէ մանաթըր եափ-
տըրտը: Պու աղիզին ճահտու զայրէթիյէ
հալա փարիզտէ քահանալարըն թէրպիյէ
օլմատը իչին պուլունան պիսիւք պինա
եափըմըշ տըր, գըյաս օլունուր:

Քիլտիպէրթ փատիշահ էօլտիւքտէն
սօնրա եէրինէ Քլօթարիս կէչտի, վէ օ-
նուն տախի էօլիւմիւնտէն սօնրա թախ-
թինէ Գարիպէրթ ճիւլուս էթտի: Պու
Ղլահտան գօրգմաղ փատիշահ ասլ էհ-

իշին էվինտէն գովուպ տահա սաղ գար-
տաշընըն էհիկլէ թէհհհիւլ էթտի, վէ
սուրբ եպիսկոպոս պու եագըշմաղ պէտ
մուամէլէսի իշին փատիշահը թագերէ-
յիպ՝ եօլա կէթիրէմէտիյինտէ՝ իքիտինին
իւզէրինէ տախի նղովք օգուտու: Աքին
աղիզին նասիհաթլարընը վէ նղովքունու
պիր շէյ եէրինէ գօմայըպ քէնտի կիւնահ-
լարը իշինտէ միւտավէմէթ էթտիքէրին-
տէ՝ աղիզ տուպլա հէր իշի Ալահա թէս-
լիմ էթտի, վէ արասը չօգ կէշմէյիպ ա-
փանսըզ էօլիւմ իլէ իքիտի տէ Ալահին
շէրիաթը էօնիւնէ չըգտըլար: Պու աղի-
զին իշէտիյի միւճիգաթլար զայէթ չօգ
տուր: Պիր տէֆա՝ Նիկասիոս պէյէ մահ-
պուսլարընը պրօպտին տէյի եալվարըպ
րէճասը գապուլ օլունմասըղընտա Ալահա
սուա էթտի, վէ սնիտէ զընտան գու-
փուլարը աչըլըպ ճէմի մահպուսլար ազատ
օլտուլար, վէ պունուէն իշին պէյ էօքէլէ-
նիպ աղիգտէն ինթիգամ ալմագ իսթէ-
տիյինտէ պիր աղըր պաշ աղըրսընա թու-
թուլուպ՝ աղիզին տուասընտան զայըր շէյ
օնու դուրթարամատը:

Պու գատար միւճիգաթլարտան սօնրա,
Ալահ՝ գուլունու կէօյէ տավէթ էտիպ էօ-
լէճէյի կիւնիւ պէքի էթտի, վէ սուրբ
խորհուրդլարը պտըգտան սօնրա սէքսէն
եաշընտա փաք րուհինի Նարատըճըրըն
էլինէ թէսլիմ էթտի, վէ պուրատան հա-
ղըրատըղը էյիքէրին իւճրէթինի զանի-
մէթլէ ճէննէթտէ ալմալա նայլ օլտու:

ՍՈՒՐԻ ՍՆՐՈՒԹԱ

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Պո՛ւ ազիզ քրիսթիյան աթալարտան տիւնեայա կելիպ՝ Սարիամ իսմինտէ պիւ-
 յիւք անասը էլե՛ ալթընտա փէք էյի թէր-
 պիյէ օլմուշ տուր: Աշընը ալարղընտա
 քիւչիւքլիւքտէն արզու էթտիյի քահա-
 նալըգ մէրթէպէսինէ եէթիշիպ՝ տահա
 զիատէաշգ ու մուհապպէթլէ լըհաշըն խըզ-
 մէթինէ մէշղուլ օլտու: Ազիզին պու մի-
 սիլի ֆազուլէթինէ պինայէն շէհր էհա-
 լիսի ազ վազթ իշինտէ Սարութայը եպիս-
 կոպոս էթտիլէր, վէ հէր խուսուտաէ օնուն
 տէտիյինէ կէօրէ հարէքէթ էթմէյէ սաի
 պելիզ էտէրիտիլէր: Վէնտի զահիտէ վէ
 էհլի թագվա պիւյիւք անասընտան գալ-
 մա քիլիսէլէրի վէ մանասթըրլարը մէրէմ-
 մէթ էթտի, երգըլմըշլարը եափտը, վէ
 տահա պագը գալմըշ փուլթխանէլէրի եը-
 գըպ եէր իլէ եէքսան էթտի, վէ հէր
 թարաֆտա Վրիստոսուն վէ ազիզ վալի-
 տէսի պիքը Սէրեէմին իզգէթինին թէ-
 րագգի պուլմասը իշին ճահա ու զայրէթ
 էտէրիտի:

Պունտան սօնրա հիւքիումսթըր ալթըն-
 տա օլան մահալլէրէ զիյարէթ էթմէյէ
 կիթտի, վէ Շամ թարաֆլարընա գատար
 վարըպ չօգ միւճիզաթլար իշլէտիյինի
 Յազկերտ Վըղըլպաշ փատիշահը իշիթ-

տիյինտէ, քէնտիյէ չաղըրըպ՝ խաւթէ վէ ճինլի օղլունու սաղալթարն տէյի օնա եալ վարտը, վէ սաղալտըրսա իսթէտիյինի տախի վէրմէյէ վատ էթտի: Սուրբ Սա-
րութա՝ փատիշահըն ընծասընա ըրայէ-
թէն տուայլա չօծուղու շէյթանըն էլին-
տէն գուրթարըպ փէտէրինէ թէսլիմ՝ էթ-
տի, վէ օնտան էօյլէ քրիսթիյանլարա
գարշը գուլմ վէրմէյիպ օնլարըն հիմայէ-
ճիսի օլմաղա ընծա էթտի: Յազկերտ՝
ազիկլին տիլէտիքլէրինին իծրասընը էթ-
մէյէ սէօզ վէրտիքտէն սօնրա իզզէթ վէ
իքրամ իլէ խթամայօլա Ռումլար փատի-
շահը թէնդոսա էօլլատը, վէ օրատա տա-
խի իթիպար պուլուպ գրայլն խարճըյլա
Սուֆարղին շէհրինի գալէ իլէ չէվիւրմէյէ
իզն ալար, վէ ճէմի տին ուղլունա գան
տէօքմիւշ մարտիրոսլարըն թէնինի օրայա
թօփլայըպ ազիմ պինալար վէ թիւրպէլէր
եափտը: Աճէմիսթանա ալտէթինտէ
թէքրար փատիշահլա կէօրիւշիւպ օնու
խալթէլիինտէն գուրթարտը, վէ մէծու-
լար՝ աղիզի վէ փատիշահը էօլտիւրմէ իլին
տուգագ գուրտուգլարընտա՝ Սարութա
իլհամի ընպպանիլլէ օլաճագլարը վէ կէ-
լէճէքլէրի էվվէլէն անլայըպ փատիշահ
խապէր վէրտի: Սու գատար էթտիլի էյ-
լէքլէրէ պէտէլէն փատիշահ՝ Սարութայա
պիր պիւյիւք իքրամ էթմէք իսթէրիտիյտէ
տէ ընճալ քիպարընտան հիճապ էտիպ
իսթէտիյինի էտէմէզիտի. վէ պիր կիւն
աղիզին՝ քէնտի էվլ վէ տէվլէթի հադ-

գընտա էլլէտիյի էլլէքլէրի պիրէր պիրէր նագլ էթտիքտէն սօնրա , պու թարղ էհլի սէվապ քիշիյէ նէ էթմէլիյիլ տէյի էթրաֆընտաքի պուլունանլարա սօրտու , վէ օնլար իւմոււմէն՝ ճաիղ օլան ինամը էթտիքտէն սօնրա կէօնլինին միւրատընը տախի թէքմիլ էթմէլի տէյի ճէվապ վէրտիքլէրինտէ , փատիշահ Սարուլթանըն էլինէ պերաթ վէրիպ տէվլէթի իշինտէ իսթէտիյինի էթմէյէ իզն վէրաի : Պու պույրուլթույլա Սարուլթա սերպէսթ հէր ճանիպի կէզիպ խայլի մարտիրոսլար թէնի թօփլատը , վէ արզիւսի միւճիպինճէ կէթիրիպ Սարտիրոսլար շէհիրի թապիր օլան եէրէ գօտու : Վիլիսէի շէրիֆին հաղգընա պունա քէզալիք ախէր տահա չօգ իրզմէթլէրտէն սօնրա փաք բուհինի լլահըն էլինէ թէտիմ էթտի :

Մ Ա Յ Ի Ս 29

ՍՈՒՐԻ ՄԵՔԱՄԻՄԻՆՈՍ

Ե Պ Ի Ս Կ Ո Պ Ո Ս

ՍՈՒՐԻ Մաքսիմինոս Ֆրանչատա բրզէհի , քեամիլ վէ մալտար աթալարտան տիւնեայա կէլիպ՝ թրէվիր լքքէպիսկոպուսու սուրբ լգրիտիոսուն էլի ալթընտա ալլահանի իլմլէրտէ էյի թէրպիյէ օլմուշտուր : Վահանայ օլտուգտան սօնրա ճանու կէօնլլտէն քրիսթիյանլարը էյրիէթմէյէ վէ օ առիրլէրտէ թէօրէմիլ հերեսի-

կոստուղարը մահվ էթմէյէ զայրէթ էթ-
տի: Պիր կէճէ Թրէվիրաէ միւթէմէքքին
Գուիրիաքօ նամինտէ պիր զահիա քահա-
նայա բույասընտա մէլէք կէօրինիւպ, Լա-
բըն կիթ շէհը Լպիսկուպոսուն վէֆաթըն-
տան սօնրա եերինէ կէշէճէք խապերինի
Սաքսիմինտա վեր աէյի թէմպիհ էթտի:
Պուիրիաքօ մէլէյին սէօզինէ իթաաթէն
կիտիպ խապեր վերտիյտէ տէ՝ Սաքսիմինտ
ալլադ կէօնիւլ իւյիւ իշին ինանմայրպ
քէնտիյի օ թարղ եիւճէ մանարպա նա-
լայրդ դըյաա էտերիտի: Պաշգա քերրէ
թէքրար Լլահըն մէլէյի շէհը Լըքեպիւ-
կոպոսու Լգրիտիոսա կէօրինիւպ քէնտի
էօլմէտէն՝ եերինէ խալիֆ Սաքսիմինտու
ինթիխապ էթմէյէ էմր էթտի, վէ վազըս
Լգրիտիոսուն էօլտիւյինտէ՝ շէհը էհա-
լիսինին բիզասըյա ազիզ Սաքսիմինտ
մէրհումուն քիւրտիւսինէ րէֆի օլտու:

Պունտան սօնրա տահա զիատէ Լլա-
հըն շան ու շէօհրէթի իշին չալլշմայա զայ-
րէթ էտիպ՝ քէլամ ու թահրիրաթըյա
Լրիոսեանլարա գարշը գօտու: Պու միւֆ-
սիտ հերետիկոպարըն ֆիթ վերմէսիյէ
նէֆի օլմուշ սուրբ Լթանսար իքի սէնէ-
տէն զիատէ եանընտա սագլայրպ թէտէլի
էթտի: () Լ սէմթէրտէ Լւփրատէս իս-
մինտէ պիր եպիսկուպոսուն Լրիանոպարըն
խիլաֆ սէօզլերինէ ույուպ ճէմիաթընը
տախի պարթմասընը տույտուլունտա պիր
քիւշիւք ժողովք էտիպ աշաղա ալտը,
վէ թէքրար ճէմիաթը քիլէսէի շէրիֆին

Թալիմաթը իւզրէ գայրըմաղա զայրէթ էթտի: Պու Թարզ խայր ամէլէրի իչին չօգ զուլմար վէ իֆթիրալար չէքտիյսէ տէ եինէ քէնսիյէ քէմլէք էտէնլէր իչին տուա էթմէտէն ֆէրաղաթ կէլմէտի: Պիր տէֆա քիւրսիւսինտէն տախի նէֆի օլտու, վէ լաբին ճիւզի սօնրա Թէքրար աէօնտիւ վէ աուէթ էթտիյի Թալիմաթ լարտա միւ տալէմէթ էթտի:

Պիր ազ վազթ միւրուրինտէն սօնրա ազիզ առաքեալարըն Թիւրպէսինի վէ սուրբարըն մէղարընը կէօրմէ իչին Բօմայա կիթտի: Եօլտա կիտէր իքէն սուրբ Սարտինսույա տախի իւլֆէթ էտիպ, ծնու տա պիլէսինճէ ալտը վէ հէր եէթիշտիքլէրի մահալլէրտէ իթիպար վէ իքրամ պուլուր ուտուլար. եէվմիյէ սէօզլէրի Լլահ վէ ճէննէթ իւզէրինէ իտի: Պու իքի ազիզլէրին եիւքիւնիւ կէօթիւրէն հայվան էօլտա օրմանլըգ արասընտան կէչէր իքէն պիր ազղըն վէ աճ այր չըգըպ իւզէրինէ սալտը վէ փարէ փարէ էտիպ եէմէյէ պաշլատը: Սուրբ Սաքսիմինոս պունու կէօրտիւյիւնտէ՝ Լլահըն իսմիյլէ գուտուրմուշ պըյա էմը էթտի, վէ քէնտիլէրինին կէօթիւրէմէյէճէյի եիւքիւ ծնուն իւզէրինէ գոյուպ էօնիւնէ դաթտը, վէ վարաճաղը եէրէ գատար սիւրտիւ: Բօմատա իպտտէթլէրինի իճրա էթտիքտէն սօնրա Թէքրար քիւրսիւլէրինէ ալտէթ էթտիլէր: Սուրբ Սաքսիմինոս էօլիւմիւնիւն եազըն օլմասընը անլայըպ Թէքրար պիր տահա

վաթանքնա կիտիպ մասըսհաթլարընա նի-
զամ վերմէք իսթէտի, վէ լաքին արգիւ-
սինէ կէօրէ պիր տահա տէօնէմէյիպ, օրա-
տա խասթ էլէնտի վէ ալ կիւնտէն սօնրա
ճանընր Նլասհին էլինէ թէպիմ էթտի: Պու
աղիզ էօլիւմիւնաէն սօնրա զայէթ չօգ
միւճիզաթլար էթմիշ տիր վէ հալա էտէր:

ՍՐԻՈՒՀԻ ՇՈՒՇԼԵՆ

ՆԱՐՏԱՐ ԼԵՐՄԵՆԻ սերասքերի աղիմ
Վարդանըն գըզը սրբուհի Շուշան թա-
քիւչիւք չաղընտան զէմպագ ատընա մու-
թապըզ էօմր կէչիրտիյի իշին զայէթլէ Նէ-
լահա մագպուլ օլմուշ տուր: Պու աղիլէ
փէտէրինին ըիզասըյա Վազգէն խալինտէ
Սժիթիթա էյալէթին փատիշահըյա թէ-
զէվփիւճէտիպ՝ հէր նէ գատար էհլի զալիմ
վէ տիւնեափէրէսթ իսէ տէ քէնտի Նէ-
լահա օլան աշգ ու մուհապլէթինի հէր
կիւն արթըրմաղա վէ քրիթիյանլարա
էյիւք էթմէյէ զայրէթ էտէր իտի:

Վարդանըն վէ քէնտի թէվապիլէրի-
նին Քրիստոսուն ուղըունա էօլիւմիւնաէն
սօնրա, Շուշանըն էհլի Վազգէն՝ Նճէմ
փատիշահը Յազկերտէ կիտիպ տինինի ին-
քեար էթտի, վէ ըէհին վէրիպ՝ փատի-
շահըղընտա գալմաղ իշին պերաթ ալտը,
վէ տահա զիւտէ իւնվան ու հիւքիւմաթ
լիլէ փաթիթաթինէ ալտէթ էթտի: Նէ-

լահըն զահիտէ ճարիյէսի Շուշան պու
 զարա խապերի տույտուղունտա մահզուն
 օլուպ էհլինին իրթ իքեապ էթտիյի թագ-
 սիրաթը վէ ազիմ կիւնահը եիւղիւնէ վուր-
 տու, վէ իճրասընը կէօրմէտիյինտէ պի-
 լէսինճէ եէմէք պիլէ եէմէք իսթէմէտի:
 Սիւնքիւր վէ զալիմ Վազգէն՝ զէվճէսի-
 նին սէօզլէրինէ գուպագ ասաճագ եերէ
 գալպինի թաշ կիպի փէքլէտիպ, շէյթա-
 նի նասիհատթըյլա ազիզէյի տախի քէնտի
 իգրար էթտիյի եալանճը տինէ տէօն-
 տիւրմէք իսթէրիտի. վէ հիշ պիր թիւր-
 լիւ սէօզ իլէ հազգընտան կէլէմէտիյինտէ
 էղիյէթ, ըէնճիտէ, վէ իսքէնճէ վէրմէյէ
 պաշլատը: Ղ'էլլաս կիպի հեր կիւն ազի-
 զէնին իւզէրինէ տուրուպ՝ եէմէյինի վէ
 ույգուսունու քէսէր իտի, պուշլար իլէ
 տախի մէյլինէ ույտուրամատըղընտա՝ պա-
 զէն տէօյտիւքտէն սօնրա զընտանա տախի
 աթարըտը: Ալթը սէնէ միգտարի Մլա-
 հըն ճարիյէսի պու թիւրլիւ սիթէմլէրէ վէ
 ըէնճիտէլէրէ թէհամիւլ էթտի. եէտիյի
 քէօթէքտէն պէտէնի եարէ պերէ օլուպ
 իլինտէ գուրտլար օյնարըտը. վէ լաքին
 ազգընտան հիշ պիր տէֆա շէքէայէթ իշի-
 տիլմէտի: Վազգէն պիր կիւն թէքրար
 աաէթի իւզըէ ազիզէյի տէօյտիւքտէն սօն-
 րա՝ զընտանա գօտու, վէ պիր ազ սօնրա
 էլինէ պիր թօփուզ ալըպ պաշընա վու-
 րարագ օրատա էօյտիւրմէք իսթէտի, վէ
 գարտաշը իւսթէ կէլիպ եարը էօլիւ ազի-
 զէյի գուրթարմայայըտը, տէտիյինին տա-

խի իճրասրնը եթմիշ իտի: Պու գատար
իպէնճէլէրտէն սօնրա էնճամ ազիզէ էօմ-
րիւնիւն սօնու եագլաշմասընը անլայրա՝
իպատէթլէ ճէմի սուրբ խորհուրդարը
ալար, վէ ազիզ տինինի իգրար էտէրէք
Լֆէնտիմիզին 458 սէնէսինտէ ճանրնը Լա-
րատըճըսընըն էլինէ թէպիմ էտիպ՝ քէն-
տիյէ հազըրլանմըշ ֆիւթուհաթ չէլէն-
կինի ճէննէթտէ ալմաղա կիթտի:

Մ Ա Յ Ի Ս 31

ՍՈՒՐԻ ԵՐԱՅՄՈՍ

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Պո՛ւ ազիզ իւչիւնճիւ տէվրին տիր-
ընտէ Լնթաքեա սէմթէրինտէ եպիսկո-
պոս օլուպ քիլիսէի շէրիֆին ուղրու իչին
հերետիկոսլարտան չօգ զահմէթլէր չէք-
վիշ տիր: Տինինտէ գավի տուրտուգտան
մատա, ախէրլէրինէ տախի նասիհաթ է-
տէյօր տէյի զալիմ Ղիոկղետիանոս իշիթ-
տիյինտէ ազիզի թութտուրտու, վէ թիւր-
լիւ վատ վէ էօրֆլէրտէն սօնրա գուրշուն
ասա իլէ ազիզի տէօյտիւ, վէ չամ սոգը-
զըյլա զիֆթ, պալ մումու վէ պէղեր եա-
ղը գարըշլթրըրպ գայնար գայնար իչիրտի:
Լաքին Լլահ թէալա հազընթէրի գու-
լունու սաղ վէ քէտէրսիզ սագլայրպ կէօ-
րէնլէրին չօղունա տօղրու տին նուրու վեր-
տի վէ վաֆթիզ օլտուլար: Ղիոկղետիա-
նոս պու թարզ աճաիւզ միւճիղաթը կէօր-

տիւյիւնտէ գառավէթլէնիւ պղիղի հապս
էթմէյէ վէ եէնիտէն իսքէնճէլէր վերմէյէ
էմր էթտի: Ա ի լաքին Մլաճ պիր սէմավի
մէլէք եօլլայրպ գուլունու գուլթարտը
վէ իթալեատա Լօքրի շէհրինէ կէօնաէրիպ՝
օրատա տախի ազիզ տինիմիզին գուլվէ-
թինի չօգ միւճիզաթլար ըլա իզհար էթտի:
Մաքսիմիանոս պու գատար գավիլիյինի
տույտուզունտա հուզուրինէ չաղըրտը, վէ
թէքլիֆլէրինի գապուլ էթմէտիյի հալաէ
եաղ վէ դիֆթ իլէ տօլու գայնար գազան
իչինէ աթարտը, վէ լաքին օրատան տա-
խի Մլաճըն գուլվէթիլէ սաղ չըգտը:
Պունտան սօնրա թիւրլիւ մերհամէթսիզ
ալաթլար իլէ իսքէնճէլէր վերիպ զէնճիր-
պէնտ զընտանա աթարտը, վէ լաքին մէ-
լէյին եարտըմըլա օնտան տա գուլթու-
լապ պիր կէմիլէ Ֆօրմիօ շէհրինէ կիթտի
վէ ինճիլի շէրիֆի շէհր էհալիտինէ վազ
էթտիքտէն սօնրա շէքտիքլէրինին իվա-
զընը ալմաղ իչին էպէտի ճէննէթէ տա-
վէթ օլունտու: Պազի բավիլէրին նազ-
լինճէ՝ պու ազիզ զալիմ Մաքսիմիանոսուն
էմրիլէ գարնը աչըլպ պաղըրտալարը տի-
շարը չըգարըլտըգտան սօնրա իսքէնճէ ա-
րաւընտա ճանընը Մլաճա թէսլիմ էթ-
միշ տիր:

ՍՈՒՐԻ ԵԿԵԿԻՈՍ

ՆԵՎՃԻՒՎԱՅՆ ազնիվ Լ. Կակիոս տինտար
 վէ իպատէթքեար աթալար էվատար օլուպ
 լիկիանոս նամինտէ զալիմ գրալն էմիլյէ
 քրիսթիյանըզնը ինքեար էթմէտիյի իչն
 թուլթուլտու, վէ պիր աղաճտան աուրըպ
 խալի քէօթէքաէն սօնրա զնտանա ա-
 թըլար: Օլալիմ գրալ հազգընտան կէ-
 լէմէտիյինտէ՝ ազնիվ Տերենտիոսուն էլնէ
 թէսլիմ էթտի, վէ օ սախի թէֆթիչ
 էտիպ ֆիքրինտէն վէ տինինտէն չէվիւմէ-
 նին գապիլի օլմամասընը էյի կէօրտիւ-
 յինտէ եաղ իլէ տօլու թափա գըրդորտոր
 վէ ազնիվ իչնէն աթար: Վաքին Լ. Կակիոս
 տուայա տուրուպ Լ. լահհն նարսըմընը տի-
 լէտիյինտէ աթէչ սէօնտիւ վէ հիչ պիր
 քէտէրսիզ տիչարը չըգոր: Սօնրա գուր-
 պան սունմաղ իչն պիր փուլթսանէյե
 կիթտիյինտէ Լ. Կակիոսու տախի պիլէսին-
 ճէ ալըպ սախթէ վէ էլ եափըսը ալլահ-
 լարընա սէճտէ գըլմայա իպրամ էթտի,
 վէ լաքին ազնիվ թէքրար տուա էթտիյին-
 տէ՝ փուլթէրին սուրէթէրի եերէրինտէն
 աշաղլը տիւշիւպ խիւրտ օլտուլար:

Տերենտիոս տախի ալիզէ իւքէնճէ վեր-
 մէտէն օտանըպ՝ Օլիլիկինթոս հաքիմէ թէս-
 լիմ էթտի, վէ հաքիմ տախի վատ վէ
 էօրֆ իլէ միւրատընա էրէմէտիյինտէ ազնի-
 վ տէօյտիւ, վէ սօնրա գուտուրմուշ վէ

աճ արարան էօնիւնէ աթտը: Արարան եանրնա եանաշմատըղընտա՝ պիր շիտտէթլի վէ քէսքին եանմըշ քիւլսան իշինէ աթմաղա էմր էթտի: Ակակիոս պու սօն իսքէնճէտէն տախի Ալլահըն մէլէյինին եարտըմըյա գուրթուլտուղունտա հաքիմ գուտուրտու, վէ իշիթաիքլէրինէ իթիմատ էթմէյիպ քիւլսան էյի եանմամըշ օլմալը տէյի պապտըղը վագթ եիւզիւ թութուշտու: Պու ապիմ հիքմէթլէրէրիպէթէն աղիզի գոյ վէրէճէք եէրէ փուլթփէրէսթլէր տահա զիտտէ գուտուրտուպ պիւյիւճիւ տիւր տէյի Պիսիգոն իսմինտէ պիր պէյէ թէսլիմ էթտիլէր, վէ ծնուն էմրիլէ թէքրար վէ թէքրար գուրպան սունմաղ իշին փուլթիսանէլէրէ կէօթիւրիւլիւպ ալլահարընը տէվիւրիպ խիւրտ էթտիյինտէ պիւյիւճիւ տիւր, գրալ էմրինէ: ասի տիր տէյէրէք Լֆէնտիմիզին 310 սէնէսինտէ գըլըճ իլէ պաշընը քէստիլէր: Պէորգիոս իսմինտէ պիր ազիզ քահանայ ազիզին թէնինի ալըպ Սինոպ շէհրինէ կէօթիւրտիւ, վէ օրատա պիր կիզլի եէրէ տէֆն էթտի: Աքին էրմէնի միլլէթինտէն Խաթամպօլտա չասար օլմուշ ֆուզուլէթ սահիպի Սօրիկին տէվլէթի էյեամինտէ աղիզին թէնի միւճիղաթէն պէյան օլունուպ իւզէրինէ պիր միւքէլլէֆ քիլիսէ եամիւրմըշ տըր:

ՍՈՒՐԻ ՅՈՎ ՀԱՆՆԻՍ

ԳՈՒԱԼՊԵՐԴՈՍ

ՊՈՒ ազիզին պու գատար պիպիւք
սուրբ օլմասը քէնտի նէֆտի իւզերինէ
էթտիյի ազլւմ ֆիւթուհաթտան նաշի
օլմուշաուր: Պիօրէնչա շէհրինտէնէ գա-
տար քիշիզատէ օճագտան տինեայէ կէլ-
միշտէ տէ քրիսթիյանճա էօմր կէշերմէ
ուսուլինի փէք ազ էօյրէնտի. ալէլիսու-
սուս հէր շէյի պըրագըպ էալընըզ ճէնկ ու
ճիտալ մէշզընա մէշլուլ օլտուղունտա,
րուհանի շէյլերտէն հիչ տատ ալմազ օլ-
տու: Զուկոն նամինտէ պիր թանէճիք
գարտաշընը պիր քիշի սէպէպի օլմայա-
րագ զախմանէ էօլտիւրմիւշ իւտիւ. պու
պապտէ փէտէրի զայէթլէ էօքէլէնիպղա-
րէզ սագլատը վէ վալիմին գանը իլէ գա-
պահաթընը սիլմէ իչլին անտ իչտի, վէ
օղըւ Յովհաննէսէ տախի՝ ֆըրուսթ էլինէ
կէշտիյինտէ ինթիգամ ալմազա էմր էթ-
տի վէ իքիտի տէ զատտարըն էնուսինտէն
տիւշմիւշ իտիլէր: Պիր տէֆա պիպիւք
ճոււմ կիւնիւ Յովհաննէս Եօլտա կիտեր-
իքէն խաւմինէ րասթ կէլիպ տալ գըլըճ
իւզերինէ հիւճմ էթտի: Աէֆիլ ատէմ
Եօլըն տարլըզը իչլին սաղտա սօլտա գա-
չամագ պուլամայըպ քէնտիյի շաշըրտը,
վէ ախէր թարզ տախի էլինտէն դուր-
թուլմանըն միւմքինի օլմատըղընսա հէ-

մէն վարըպ էօնիւնէ դափանտը վէ ալա-
զի պիւլէնա վէ զար ու ֆիզան իլէ, լճման
պու կիւն խաչ իւզէրինտէ էօլէն Վրիս-
տոսուն խաթրը իչին եալվարըրմ գա-
պահաթըմը աֆվ էյլէ, էթտիյիմէ եիւ-
րէքտէն փիւշմանըմ, էօմիւմիւ կէլ պա-
նա պաղըլա տէյի չաղըրմալա պաշլատը:
Յովհաննէսին կէօզլէրի տէօնմիւշ՝ գըլըճ
էլինտէ հէմէն հէմէն խասմինին պէօյրիւնէ
սափլայրպ եիւրէյինի սօութմա խուլեա-
սինտէ իքէն՝ պիր տէ տիւշմանընը պու
հալտէ աչաղընա սարըմըլ կէօրիւպ գալլի
եուժատը, վէ աէտիյի սէօզլէրի պիրէր
պիրէր տիւշիւնիւպ՝ մէրհամէթէ թէփրէն-
տի, վէ Յիսուս խաչ իւզէրինտէ էօլիւր
իքէն տիւշմանլարը իչին տուա պիլէ էթ-
սին տէ, պէն էօճ ալմա արզիւսինտէ օլա-
յըմ տէյերէք, գըլըճը գընընա սօգտու
վէ սէֆիլին պօղաղընա սարըլըպ՝ Վալդ,
պիրատէր, գալդ, իսթէտիյինէ եօգ տէ-
յէմէմ Վրիստոսուն խաթրը իչին հէր
էթտիքլէրինի աֆվ էթմիւշիմ, տէտի:

Պու կիւնէ ազիմ ֆիւթուհաթտան
սօնրա պիր քիլիտէյէ կիրիպ Վրիստոսուն
խաչելութիւն պատկերի էօնիւնէ տիզ
չէօքտիւ, վէ աղլայարագ ճէմի կիւնահ-
լարը իւզէրինէ աֆվ տիլէտի, վէ տահա
տուատը պիթմէտէն արզիւսինին գապուլ
օլընմասընա իսպլաթէն, պատկեր՝ զնա
սօղրու պաշըն էյտիյինտէ՝ Յովհաննէս
միւթէշէքքիւր օլտու վէ զնտան էօյլէ պիր
տահա տիւնեայախըզմէթ էթմէյիպ՝ քիւլ-

լիցէն քէնտիցի Նլլահա սունմաղա ահա
էթտի, վէ պու նիյէթ իլէ հէր շէյի թէրք
էտիպ՝ սուրբ Մինիաթըն մանասթըրընա
կիրտի, վէ փէտերի գալլ օլմայրպ ճէպրէն
օրատան չըգարմագ իսթէտիյինտէ՝ քէն-
տիլիյինտէն սաչընը գըրփուպ աթտը, վէ
փէտերի տախի օղլունուն պու գատար
արգիւսինի կէօրտիյիւնտէ՝ նիյէթինի էօյ-
տիւ վէ գարարընտա գավի գալմաղանտի-
հաթ էթտի: Պու թարղ միւճիզաթլա
տիւնեատան չէքիլէն քիշիյէ չօգնատիհաթ
վէրմէյէ հաճէթ օլմայրպ աղ վաղթըն
իչինտէ քէնտիտի մանասթըրտա պուլու-
նան րահիպլէրէ էյի իպրէթ օլտու: Պա-
ղուլէթ վէ իպատէթ պապինտէ ատէթ
էթտիյի թալիմաթը էօմրիւնիւն սօն կիւ-
նիւնէ գատար պիթթէքմիլ իճրա էթտի:

Մանասթըր պաշ փափազը էօլտիյիւն-
տէ իւմուլէն աղիլի օնուն եէրինէ ինթի-
խապ էթտիլէր, վէ լաքին Նլլահըն ալ-
չագ կէօնիւլլիւ գուլու բէճա էտիպ պու
մանսրպը ուհաէսինէ ալմատը: Ա էախէր
տէֆա տահա պէօյլէ պիր շէյ պաշընա
կէլմէսին տէյի պիր գաշ զահիտ րահիպ-
լէրլէ սուրբ Ռօմուալտուուն մանասթըրը-
նա կիթտի, վէ օրատա տախի պիր ճիւզի
էյլէնտիքտէն սօնրա Նլլահ թարաֆըն-
տան պիր եէնի կրօնք իճատ էթմէ իչին
չաղըրլմասընը տույուպ Ֆիօրէնչատան
ճիւզի քրագ պիր մահալէ չէքիլտի վէ օրա-
տա միւթէմէքքին պիր գաշ զահիտ քի-
շիլէրլէ եաշատը, վէ սուրբըլուգ իօմի չավ

օլտուղանաւ խայլի քիշիւէր գօշուպ ծնա
կէլտիւէր վէ էլի ալթընտա թէրպիյէ օլ-
մագ արգուէտիւէր: Պունլարըն սայըրը
չօղալտրղընտա Յովհաննէս պրըճա պիր
մանաթրը եափտըրտը վէ թէվապիւէրի-
նին իպատէթ խուսուսինտէ էյի թէր-
պիյէ օլմալարընա մուգայեէտ օլուրուտու:
Տահա էօլմէտէն օն իքի աաիտ մանաս-
թըրընը կէօրիւպ Ղլահա շիւքր սունտու.
էլի ալթընտա օլանլարը թաթլըլըլա
պագար բաը. քէնտիյէ էթտիյի սըգըլըղը
պաշգասընա էթմէյիպ, եէմէյինին նըս-
ֆընը ֆուգարէլէրէ թէվզի էաէրիտի, վէ
ղայէթլէ ազ եէտիյի իշին միտէ զաիֆը-
ղընա տիւշտիւյտէ տէ տտէթ էթտիյի էօմը
թարղընտան աղա շաշմատը:

Չէքտիյի քէֆսիղ իքտէն էօմրիւնիւն
սօն կիւնլէրի եազըն օլմասընը թանըրպ՝
սուրբ խորհուրդլարը ալտը, վէ ճէմի բա-
հիպլէրինի պիր եէրէ թօփըպըպ գար-
տաշ մուհապպէթինտէ միւտավէմէթ էթ-
մէյէ նաաիհաթ էթտի, վէ սօնրա խայլի
աշգ ու իպատէթտէն սօնրա Վֆէնտիմի-
զին 1073 սէնէսինտէ եէթմիշ տէօլթ
եաղընտա փաք բուհինի Ղլահըն էլինէ
թէսլիմ էթտի:

ՍՈՒՐԲ ԳՆԵՐՄԱՆՈՍ

ԻՍԹԱՄՊՕԼ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ

ԻՍԹԱՄՊՕԼ գրալը կոստասըն էմիլյէ պու ազիզին փէտէրի էօլտիւյիւնտէ՝ քէնտիսի տախի օ զալիմին էմրի միւճիպինճէ վիւճուախնտէ սագաթլանըպ քիլիտէ խըզմէթինէ գօնուլտու։ Վէ ըուհանի իլմէրտէ վէ ֆազուլէթ խուսուախնտէ իֆրաթ նամտար օլմասը իչին իւք էվվէլ Կիզիկին շէհրին Էպիսկոպոսու վէ պատէհու խթամպօլ փաթրիքի օլտու։ Ապիւ վէ ֆիրասէթ սահիպի ատէմ օլտուզու իչին չօգ նիզալարը գօլայլըլա հալլ էթտի, վէ քիլիտէի շէրիֆին իչինտէ օգունուլաճագ թիւրլիւ իլահիլէր ինչա էթտի։ Պու ազիզին վազթընտա ազիզ պատկերէր տիւշմանը Լէոն Խաւրացի թախթէ ճիւլուա էթմիշտի։ Ազիզ չօգ աէֆա վալիմ գրալը՝ թուլթուսլու ֆէնա Եօլտան շէվիրմէյէ դայրէթ էթտի, վէ վերախի նասիհաթլարըն հիչ քեար էթմէտիլինի կէօրտիւյիւնտէ, փաթրիքլէք գաֆթապնը իւզէրինաէն չուարտը վէ խորանըն իւլթիւնէ գօյուպ Էվինէ շէքիլտի, վէ սօգսան Եաշընը կէշմիշ ըահաթ էօլիւմէ ազիզ ճանընը Ալլահըն Էլինէ թէսլիմ էթտի։

Ս Ո Ւ Ր Ի Մ Ն Տ Ր Ո Փ Ը Ն Ո Ս

Վ Է Ա Ղ Ե Ք Ս Ա Ն Դ Ր Ո Ս

Ի Ս Թ Ա Մ Պ Օ Լ Հ Ա Յ Ր Ա Պ Ե Տ Լ Է Ր Ի

ԲԱՎԱԼԵՐԻՆ զԻԼԻՄԻՆՃԷ ՍՈԼՐԵ ՍԵՄՐՈՒ
 փանոս աթաք վէ պիրատերիյլէ պիրլք-
 տէ վաթթիզ օլուպ իսթամպօլա կէլտի,
 վէ օրատա Տիմիթէոս իսմինտէ եպիսկո-
 պոսուն էլի ալթընտա էյի թէրպիյէ օլուպ
 մերսուսուն էօլտիւյիւնտէ պիրատերի եէ-
 ըինէ օթուրտու. վէ օնտան սօնրա քէն-
 տիսի օնուն եէրինէ կէչիպ օն իւչ սէնէ
 եպիսկոպոսլուզ էթաի: ՊՈԼ ազիզլին կիւն-
 լէրինտէ ազիմ Վոստանդիանոս գրալ-
 քրիսթիյան տինինի գապուլ էթտիքտէն
 սօնրա կիւլէյիսի Վիկիանոսա գարշը ճէն-
 կէ կիթաիյի վազթ իսթամպօլտան կէչիպ
 ՍԵՄՐՈՒՓԱՆՍԱՆՈՒՆ տուսաքնը տիլէաի, վէ
 նուսրէթլէ ճէնքտէն տէօնտիւյիւնտէ թէ-
 քրար իսթամպօլա ուղըատը վէ սօնրա Բօ-
 մա տէվլէթի թախթընը իսթամպօլա կէ-
 թիրիպ՝ գալալար իլէ չէվիրտի վէ ատընը
 եէնի Բօմա գօտու: ՊՈԼ վէճ՝ իլէ իսթամ-
 պօլ եպիսկոպոսունուն փայէսի տախի
 պիւյիւյիւպ փաթրիքլք ըիւթպէսինէ եէ-
 թիշտի, վէ Վոստանդիանոս՝ ՍԵՄՐՈՒՓԱ-
 ՆՈՍԱԸ չաղընա ըիպէթէն՝ փէտերի ոտտ է-
 տեր իտի: ՕԼ էսիրլէրտէ հիլէպազ վէ
 Ղալաշ Բքիսուն սախթէ թալիմաթը
 թէօրէյիպ ճէմի քրիսթիյանլար մապէյ-

նինտէ ինթիլալ հասլ օլմուշուտու . օլ
 պապտէ սրբազան քահանայապետին վէ
 գրալըն էմրիլլէ իգնիք շէհրինտէ ժողովք
 օլտուղունտա՝ Ս'ետրոփաննոս սինի կէշիին-
 լիլի իշին պիզզաթ կիտէմէյիպ քէնտի եերի-
 նէ վէքիլ՝ իլմ վէ ֆաղուլէթ պապինտէ նամ-
 տար ազիզի Ղղեքսանդրոսու եօլլատը: յա-
 ղովք պիթտիքտէն սօնրա Ղղեքսանդրոս
 եպիսկոպոսլարըն գարարընը ալըպ սուրբ
 Ս'ետրոփաննոս կէթիլտի, վէ օ տախի քէն-
 տի էլ եազըրըյա ժողովքուն հէր սիճիլլէրի-
 նի միւգարրէր էթտի, վէ Ղրիոսուն իւզէրինէ
 նզովք օգուտու: Պարալըն տալէթ էթ-
 մէսիլլէ ժողովքտա պուլունան ճէմի ե-
 պիսկոպոսլար իսթամպօյա կէլտիլէր, վէ
 ծնլար իլէ պէրապէր Կոստանդիանոս տա-
 խի ազիզ Ս'ետրոփաննոսուն եանընա վա-
 րըպ թէպարրիւքինի ալտըգտան սօնրա՝
 էօլիւմիւնտէն սօնրա եերինէ քիմի՞ գոյա-
 յըմ տէյի սօրտու . վէ ազիզ՝ խպլլի տիւ-
 շիւնտիւքտէն սօնրա, Պու խուսուստէ պէն
 տախի Ղլլահա տուա էթմիշիմ, վէ ծնուն
 պէյան էթմէսիլլէ՝ պէնտէն սօնրա Ղղե-
 քսանդրոսու վէ ծնտան սօնրա քեաթիպիմ
 Պօղոսու գոյունուզ տէյի ըսմարլատը:
 Պունտան գաթի'նազար սուրբ Ղղեքսան-
 դրոս իւքէնտէրիլլէ Լայրապետինին էօ-
 լիւմիւնտէն սօնրա սարկաւազը Ղթանաս
 ծնուն եերինէ կէշէճէյինի վիշլինճէ սէօյ-
 լէտի:

Պունտան սօնրա էթրաֆընտաքիլլէրի
 թէճկէրէ իլէ քէնտիլի քիլիսէյէ էնտիր-

սինլեր տէյի ընճա էթտի. վէ օրատա ե-
պիսկոպոսլարրն եարտըմըյլա սուրբ պա-
տարագը պիթիւրիպ ընտա պուլունան ե-
պիսկոպոսլարա էլլյլէ Արբութիւն վերաիք-
տէն սօնրա հայրապետիք էսպապընը սօ-
յունուպ խորան իւզէրինէ գօտու, վէ իշ-
թէ պու կիւնտէն տօգուզ կիւնէ գատար
Ղղէքսանդրոս եօլլատըղըմ մասլահաթ-
տան տէօնիւպ պուրայա կէլէճէք տիր, եալ-
վարըրըմ օ կիւնէ գատար պուրատա գա-
լընտա, պէնիմ եէրիմէ ընու օթուրթտու-
րուն տէյիպ՝ ազիզ ճանընը Նֆէնտիմիզին
325 սէնէսինտէ եարատըճըսընըն էլլինէ
թէսլիմ էթտի:

Պիլ վագը ազիզին սէօղիւ միւճիպինճէ
Ղղէքսանդրոս տօգուզունճու կիւնիւ եէ-
թիշտի, վէ եպիսկոպոսլար զինէթ իլէ ընու
մէրհումուն եէրինէ օթուրթտուրուպ մա-
հալէրինէ ավաէթ էթտիլէր: Ղղէքսան-
դրոս՝ պու մէնէտէ ըէֆի օլտուգտան սօն-
րա քիլիսէսինի Ղրիստուն վէ ընուն թէ-
վապիլէրինին թիւրլիւ շէյթանի ֆէնն իւ
տուզազլարընտան հըֆզ էթմէ իչին նէ
գատար էզիյէթլէր շէքմիշ տիր՝ տիլ իլէ
թապիր օլունմազ: Պիթնէկիր Ղրիստ՝
գրալը ալտատըպ իթլաղընը ալտըգտան
սօնրա ալալլա քիլիսէյէ տախի կիրմէյէ ճէ-
տարէթ էթտիյինտէ՝ ազիզ Ղլահա տուա
էթտի, վէ հերաթիզի պաշը ափանսըզ
ֆէնա սանճը վէ շէքիլմէզ գարըն աղըր-
սընա ուղըայըպ եալընըզ պուլունտուլըւ
մահալտէ գարնը փաթլայըպ պաղըրսագ-

բարը տիշարը տիւշտիւ վէ պու սէֆիւ հաւ
իշխնտէ ինէյէրէք միւրոտ օլտու :

Պունտան սօնրա Նղէքսանդրոս խայլի
զէման տահա քէնտիյէ սիփարըշ օլմուշ
սիւրիւսիւ իշին փէտէրանէ չալըշտրգտան
սօնրա Նֆէնտիմիզին 340 սէնէսինտէ էօ-
լիւպ հասրէթ չէքտիյի ճէննէթէ նայլ
օլտու :

Ե Ո Ւ Ն Ի Ս 5

Ս Ո Ւ Բ Բ Մ Ն Գ Ե Ր Գ Ո Ս

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

ՊՈՒ ազիզ Գրանչատա Սալանսի շէհ-
րինտէ սօյզատէ վէ զէնկին աթալարտան
տիւնէայա կէլիպ քրիսթիյան տինիմիզէ
միւթէալլիզ մատտէլէրտէ վէ իլմ թահ-
սիլինտէ թա քիւչիւք չաղընտան էյի թէր-
պիյէ օլտու : Տահա եաշընը պմատան ֆա-
զըր ֆուգարէյէ զայէթ սատագաթլը օ-
լուպ, օնլարը թէսէլլի էթմէ իշին էլինտէն
կէլէն եարտըմը էքսիք էթմէզ խտի : Պիր
կիւն եօլտա կիտէր իքէն պիր խըրգաորզ
ղարիպէ բասթ կէլիպ աճըսընտան էսպա-
պընը չըգարտը վէ օնա կիյտիրտի : Պիր
պաշգա տէֆա տահա եօլճուենուն պիրիփ-
նի աթընը զայպ էթմիշ եայա կիտէր
կէօրտիւյիւնտէ եիւրէյի տայանմայրպ՝
թափլատան օնա պիր աթ վէրիլաին տէյի
սէյիպէրէ էմր էթտի, վէ պու պապտէ իմ-
րախօրուն պիր ազ կիւճիւնէ կէլմէսինի

և՛ զտիյինս՝ ազարլատը, վե՛ր Պու թարղ
 սատագալար իլէ փետէրիմէ զարար վեր-
 մէմ, դօրգմա, հաթթա օնա էլլիք օլսուն
 վէ մալը տահա զիստէ արթսրն տէյի է-
 տէրիմ, տէտի: Վ ազըա պիր դաչ կիւն
 սօնրա փետէրինին էմրի իւզըէ թաւլատէ
 օլան աթլարըն սոյըսը ալընտըղընտա էվ-
 վէլքինտէն էքսիք չըդմատը, վէ ֆէնա
 տախի գըյաս օլսւնանլար էյի վէ փէք ա-
 լա պուլընտուլար: Վ էրմանտ շէհրինին
 եպիսկոպոսու ազիզին պուկիւնէ ֆազուլէ-
 թէ վէ ազլէ մալիք զատէ օլտուզընու
 իշիթտիյինտէ եանընա ալըպ փաթրիքխա-
 նէ մասլահաթը իւզէրինէ նազըր դօտու,
 վէ արասը չօգ կէչմէյիպ Սեդարդոսուն ար-
 զիւսինէ մէպնի քէնտի թէլմիզէրի սըրա-
 սընա դապուլ էթտի, վէ սօնրա քահա-
 նայ էտիպ՝ վազ վերմէ խըզմէթինէ դօ-
 տու: Ալլահ էֆէնտիմիզ՝ ազիզ դուլը-
 նուն հէր մասլահաթընտա մախսուսէն
 եարտըմճըսը օլմասընը պու միւճիզաթլար
 իլէ պէյան էթմիշ տիր: Պիր տէֆա գըր-
 տա տուրուր իքէն շիտաէթլի գայ չըդտը,
 վէ ազիզ նէրէյէ կիտէճէյինի վէ նէ էտէ-
 ճէյինի պիլմէյիպ թէհլէքէ իշինտէ տու-
 րուր իքէն, պիր տէ պիր իրի դարթալ կէ-
 լիպ՝ գանատլարընը ազիզին իւզէրինէ եայ-
 սը վէ գասըրդա կէչինճէյիտէք օրատան
 այրըմատը: Պաշգա տէֆա տախի կէճէ-
 լէյն պաղընա պիր խըրսըր կիրիպ՝ սանքի
 պիւթին պօղտուգտան սօնրա տսմալսըր
 տախի քէզքիւնտէն քէմիշ իտի. պու

եարամագ՝ ունիւթի ալըպ տիշարը չըգմա
խաթէտիյինտէ եօլունու շաշըրտը, վէ նէ
գատար պիւթիւն կէճէ եօլունու պուլուպ
գուրթուլմաղ իշին չապալատը յատա մաղ-
լաթտա կիպիիզինի շաշըրտ պալտը, վէ սա-
պահայն պաղչէպանլարըն էլինէ տիւշաիւ:
Մեգարգոս մասլահաթը անլատըղնտա
թագիր էթտի, վէ սօնրա նասիհաթ վեր-
տիւրտէն սօնրա, գապահաթընր ափիւ էտիպ
ալտըգլարըլա պերապեր տիշարը սալը վեր-
տի: Պիր պաշգա տէֆա եինէ խըրըզ կէ-
լիպ արը գօվանընտան պալ չալպօրուտու-
ազիզ պունու կէօրաիւլունտէ՝ ծնու եօլա
կէթիւմէ իշին գօվան իշինտէ պուլունան
ճէմի արըլարա խըրըզըն հադգընտան կէլ-
սինէր տէյի էմր էթտի: Աղիզին էմրինէ
իթաաթէն արըլար տիշարը չըգալ խըր-
ըզըն իւզէրինէ հիւճմ էթտիքէրինտէ՝
սէֆիլին եիւզիւ կէօզիւ վէ հէր թարաֆը
շիշիպ աղըրտընտան պաղըրմաղա պաշլատը-
վէ սուրբ Մեգարգոս մերհամէթէ կէլիպ՝
արըլարա՝ եէրէրինէ չէքիլսինլէր տէյի էմր
էթտի. վէ խըրըզը պիր սուրբ խաշ նի-
շանըլա տիւզէլլէթտիքտէն սօնրա եէրինէ
եօլաար: Խաաթէ վէ ճինլիլէր ազիլին
ատընը իշիթտիքէրինտէ՝ ծնա գօշուպ՝
սուսաըլա շիֆա պուլուր վէ տէրալէրին-
տէն գուրթուլուրուտուլար. պունա քէ-
զալիք իշէտիլի ախէր միւճիզաթլար դա-
յէթ չօգ աուր:

Ճէմի Ֆրանչա էյալէթինտէ ազիզին
նամը չալ օլմասընա իսպաթ մէզքիուր

Վերմանտ եպիսկոպոսուն, վէ թուրնէ եպիսկոպոսու Նլեւթերիոսուն վէֆաթընտան սօնրա փատիշահըն վէ ճէմի էհալի էյալէթին պիլիթիֆադ արզիւսինէ մէպնի մէրհումլարըն եերինէ սէշիլմէսի տիր: Սուրբ Սեդարգոս պու ապիմ վէ աղըր մանսրպտան նէ գատար կերի չէքիլտիյսէ տէ Բօմա էմրինէ միւթի օլուպ ուհտէսինէ ալար, վէ եալընը պաշընա՝ իքի սալիֆլերինին իշէտիյնտէն զիատէ իշլէր իտի: Եհրէրտէն պաշգա քէյլէրէ տախիպիզաթ կիտիպ վազ վէրիւր վէ հեր քէսին իզթիզասընը գայրըրտուր: Զիւքիւմաթի ալթընտա պուլունան պաղի եերլէրտէ տահա փութփերէսթլէր քէնտի գատիմի տէթլէրի իւզրէ եալանճը ալլահարա գուրպան սունարըտըսը. ազիզ պունլարա տախի գարըը գօմասը իշին ծնլարտան չօգ զահմէթ վէ սիթէմ վէ իւքէնճէ տախի չէքմիշսէ տէ էնճամ Նլլահըն քէրէմիյլէ հեր գազալարտան գուրթուլուպ ծնլարը տախի շէյթան իճատը եալանճը մէզհէպլէրինտէն տօղըու քրիսթիյան տինինէ չէվիրմիշ տիր:

Պու բուհանի ֆիւթուհաթտան սօնրա Նօայօն շէհրինէ տէօնիւպ՝ աղըր խասթէլլէյէ տիւշտիւ: Նէ գատար քէնտիսի տիւնեատան գուրթուլուպ ախրէթէ ճէննէթէ կիտէճէյինէ շազ օլուրուտույսա՝ օլ գատար զիատէ եանընտա պուլունանլար վէ ճէմի բուհանի էվլատլարը մահգուր գալլապ ազիզ չօպանլարընըն շիֆա պուլմասը

իշին Մլաճա եալվարըրտար: Ս է լաքին
Գատիրին թարաֆընտան վազթ քէսիլ-
միշիտի, վէ Մլաճըն գուլու էճրինի ալ-
մաղ իշին տինեասընը թէրք էթմէլիյի-
տի. պունրարը տիւշինէրէք Ս'եդարդո-
սուն եիւրէյի շաղըղընտան ալթ իւսթ օ-
լուպ պիր ան էվվէլ Լարատըճըսըլա
գափուշմագ իսթէր իտի: Արղեսիւ գա-
պուլ օլտու, վէ հատտէն խարիճ իպատէթ
իլէ ճէմի խորհուրդլարը ալպ փատի-
շահա վէ էթրաֆընտա պուլունանլարա
ոօն տէֆա թէպարրիւքինի վէրտիքտէն
սօնրա Լ.Ֆէնտիմիզին 564 թարիխինտէ
աղիզ ճանընը Մլաճըն էլինէ թէսլիմ
էթտի:

Յ ՈՒՆԻՍ 6

Ս ՈՒՐԻ ԿԻՒՐԵՂ

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՎԷ ՎԱԼԻՏԷՍԻ

ՍՈՒՐԻ ԱՆՆԱ

Աջի՛՛ր Կոստանդիանոս գրալըն տէվէ-
թի էյեամինտէ եահուտիսթանտա Յու-
գա իսմինտէ պիր ալիմ եահուտի՛ վալի-
տէսի Լ'ննա իլէ պիրլէքտէ քէնտի այն-
լարը միւճիպինճէ քէմալիյէթ իւզըն էօմր
կէշիրիւր իտի: Մլաճըն ճարիյէսի շէղընէ
սուլթան սուրբ խաչը պուլմաղ իշին Գուտ-
սի շէրիֆէ կիթտիյինտէ եահուտիլէր՝
Յուգա հէփիմիզտէն զիտտէ պու թիւրլիւ
շէյլէրէ աշինա տըր տէյերէք օնու գըլս-

ղուզ գօտուլար , վէ օ՝ արատըղը խաչը միւ-
 ճիլաթլա պուլուպ շեղինէյէ թէսլիմ
 էթաիքտէն սօնրա քէնտի տախի վալիաէսի
 Ննա իլէ վաֆթիզ օլտու , վէ սուլթա-
 նըն արզուսի միւճիպինճէ ատընը տէյիշիպ
 Կիւրեղ գօտու վէ սօնրա էմրիլէ եպիս-
 կոպոս օլուպ ճիւզի վագթ Գուտսի շէրիֆ
 քիլիսէսի քիւրսիւսինէ օթուրտուգտան
 սօնրա եահուտիսթանըն ախէր պիր շէհ-
 րինէ եպիսկոպոս մէէմուր օլունտու :

Վիթապի մուգատտէսէ չօգ փուզու-
 ֆիյէթի օլտուղու իշին Վրիստոս էֆէնտի-
 միզին կէրչէք Սէսիհա օլմասընը եահուտի-
 լէրէ վէ փութփէրէսթլէրէ վագ վէրիպ ի-
 նանտըրըրտը : Օլ էյեամտէ թէօրէմիշ
 Նրիոսեան մէզհէպինտէն եանէ չօգ զահ-
 մէթլէր չէքսի վէչօգ սիթէմլէրէ վէ շէթմ-
 լէրէ թէհամմիւլ էթաի : Միւնքիր Յու-
 լիանոս մէշրիզ ճանիպինէ եիւրիւտիյին-
 տէ՝ Կիւրեղին էվվէլ եահուտի օլուպ տա՝
 սօնրա քրիսթիյան տինինէ տէօնմէսինի
 վէ չօգլարընը տախի վագը վէ նասիհա-
 թըլա չէվերմէսինի իշիթաիյինտէ՝ էօքէ-
 լէնտի , վէ հուզուրինէ կէթիրտիպ՝ Վիմ
 սին վէ քիմին օղլուտուն տէյի սօրտու :
 Նզիզ՝ զաթիմ եահուտի միլլէթինտէն տիր
 վէ շիմտի տօղրու տինի թանըլըպ՝ վալի-
 տէմ Ննա իլէ տէօնմիւշիւմ տէյի ճէվապ
 վէրտիյինտէ՝ Յուլիանոս վալիտէսինի տա-
 խի կէթիրթաի , վէ թաթըլըղլա պու եէ-
 նի գապուլ էթաիքլէրի տինի պրօագըպ
 տա՝ փութլարա գուրպան սունմայը թէք-

լի՞ք էթտի: Ապրին պունըսը հիչ պիր
 թիւրիւ թէքլիքինէ մէյլ վերմէյիպ՝
 հաթթա սուրբ Նիւրեղ ալլահանի էլթա-
 զըյլա եօլունու շաշըմըշ գօյունու սիւ-
 րիւյէ կէթիրմէք արգուսիյլէ՝ օնա փութ-
 փերէսթ լիքտէն տէօնմէյէ նասիհաթ վեր-
 տիյինտէ՝ գրալ խըշմէ կէլտի, վէ չօգլարը-
 նը էլիյլէ վաֆթիզ էթտիյի իշին սաղ գօ-
 լունու քէսթիրտի: Սուրբ Նիւրեղ՝ էլի-
 մին քէսիլմէսինի եահուտի օլտուղում
 վազթ Վրիստոսա գարշը եազտըզլարմ
 իշին գապուլ էտերիմ տէյիպ, գրալա
 միւթէշէքթիր օլտու, վէ Յուլիանոս պու
 սուհպէթ իւզէրինէ տահա զիտտէ գու-
 տուրուպ՝ գուրշուն էրիթտի վէ ազիզին
 իւսթիւնէ վէ աղզընա տօլտուրթտու, վէ
 իքի սաաթ միգտարի պու իսքէնձէ արա-
 սընտա էօլմիւշ կիպի գալտըգտան սօնրա
 պըլտը, վէ Նլլահա՝ վերտիյի գուվվէթ
 իշին շիւքր սունտու: Պունունյա տախի
 հազգընտան կէլէմէտիյինտէ պիր թափա
 գըզարըրպ՝ ազիզի իշինէ եիւզիւ գօյու եա-
 թըրթտը վէ արգաարնտան զալիմանէ
 վուրմաղա էմր էթտի. աղիզ պու իսքէն-
 ձէտէն տախի Նլլահըն եարտըմըյլա սաղ
 դուրթուլտուղունտա՝ զայրի էզէյէթ վեր-
 մէտէն օսանրպ զընտանա աթտըրտը:
 Ալալտէսի Ղննա՝ էվլատընըն չէքտիյի
 սիտաթթէրի կէօրիւպ նէ գատար եիւրէյի
 ալթ իւսթ օլտուիտէտէ՝ եինէ Նլլահըն մու-
 հապպէթի իշին մերտանէ տայանրպ՝ հապ-
 սա տախի վարտը վէ օղլունուն եիյիտիւ-

յինի վէ ճէսարէթինի էօյաիւքտէն սօնրա , նիյէթինտէ գաժի գալմաղա վէ գրալըն շէյթանի սէօզլէրինէ ույմամաղա նասի-
հաթ էթաի : Վէքճիլէր պունուն խապէ-
րինի գրալա վերաիքլէրինտէ՝ ծնուն էմրիյ-
լէ Լ՛ննայը տախի թութուպ զալիմին հու-
զուրինէ չըգարտըար : Յուլիանոս վատ
իլէ ազիզէյի աժլամագ իսթէյիպ իւք էվ-
վէլ թաթլըլըլա սէօյլէաի , վէ սօնրա
թէքլիֆլէրի գապուլ օլունմաարղընտա
թաթլըլըլ սերթիյէ չէվիրիպ՝ ապուզի
չէհրէ իլէ իսքէնճէլէր վէ էղէյէթլէր վէրմէյէ
էօրֆ էթաի , վէ պունլար տախի քեսար էթ-
մէտիյինտէ ոսչընտան ասըպ թէնինի տէ-
միր թարազլար իլէ գազլմաղա վէ եարա-
լարընը մէշալէլէր իլէ աաղլամաղա էմր
էթաի : Ազիզէ պու շիտաէթլի իսքէնճէ
արասընտա իւչ սատթ միգտարը տուա
էտէրէք վէ Լլլահա շիւքր սունարագ եա-
շատըգտան սօնրա ճանընը թէպլիմ էթաի :

() Ղըւ սուրբ Վիւրեղ զընտանտա վալի-
տէսինին նուարէթ իլէ մարտիրոսլըգ թա-
ճընա նայլ օլմասընը իշիթտիյինտէ դա-
յէթ մէսրուր օլուպ պիր ան էվվէլ քէն-
տիյի տախի Լլլահ լայըգ էթսին տէյի
տուա էտէրիտի : Տուաոր մագպուլ օլտու ,
վէ Յուլիանոս՝ թէքրար հուզուրինէ չաղը-
րուպ թիւրլիւ թէֆթ իշլէրաէն սօնրա սէօ-
զիւնտէ վէ թէտպիրինտէ գաժի պուլտու-
լունտա , պիր զէհրլի եիլանլար իլէ տօլու
գույույա աթտըրտը : Հայվանլար ազի-
լին թէնինէ եազլաշմայըպ՝ ծնուն տուայա

տուրմասընը կէօրտիւյիւնտէ օրատան տա-
խի չըգարթտը, վէ եիլանլարը եազթը-
տը: Պու հայվանլար նազըրը Նդոն օլան
հիքմէթի կէօրտիւյիւնտէ սօղըու քրիս-
թիյան արինի իգրար էթտի, վէ զալի-
վին էմիլիլէ գաթլ օլուպ գանը իլէ վաթ-
թիլ օլտու: Պարալ պունտան սօնրա թէ-
քրար Նիւրեղ իլէ թուլթունուպ՝ փուլթ-
լարա գուրպան սունտուրմաղ իշին չա-
լըշըր վէ զօր էտէրիտի, վէ լաքին ազիլ
եպիսկոպոս սօղըուլուղու պէյան էտիպ՝
գրալըն պուլունտուղու սէֆիլ հայի վէ
էթտիքլէրի իշին ճէհէննէմէ միւսթէհազգ
օլմասընը սէրպէսթեանէ կէօսթէրտիլիստէ
գրալ էօքէսինտէն գուտուրմուշ ճանալար
կիպի հայգըրըպ ազիլի պիր եաղ իլէ սօ-
լու գայնար գաղան իշինէ աթմաղա էմր
էթտի. վէ լաքին աթէշ սէօնիւպ միւծի-
զաթլա եաղ սօուտուղընտա՝ խըշո իլէ
պէօյրիւնիւ տէլիպ ազիլի էօլտիւրթտիւ,
վէ քէնտի տախի սուրը Նիւրեղին սէօզիւ
միւծիպինճէ Նճէմլէրէ գարշը կիթտիլի
ճէնքտէն սաղ աէօնէմէյիպ, միւսթէհազգ
օլտուղու էպէտի ճէհէննէմ աթէշինէ
տիւշտիւ:

ՍՐԲՈՒՀԻ ՐԷՃԴՆԸ

Կ Ո Յ Ս

ՍՐԲՈՒՀԻ ՐԷՃԻՆԱ ԼՅՖԷՆՄԻՂԻՆ 238
 թարիխինտէ տինսիզ վէ փութփերէսթ
 աթալարտան տիննեայա կէլտի: Վ լալի-
 տէսի հէնուզ համլինի վազ էթտիքտէն
 սօնրա էօլտիյիւ իչին, փէտէրի՝ ՐԷՃԻՆԱՅԸ
 պիլմէյէրէք պիր քրիսթիյան սիւտանայա
 թէսլիմ էթտի, վէ օնուն թէրպիյէ օլ-
 մասընա տախի տիգգաթ էթմէ իչին օնա
 եալվարտը: Պու ազիզ քրիսթիյան սիւտ-
 անանըն ճահտ ու ղայրէթի ՐԷՃԻՆԱՅԸ
 քրիսթիյան էթմէք օլուպ՝ ագլը աջլար-
 ղընտա ազիզ տինիմիղլին տօղըուլուլունու,
 էյիլլիյինի վէ էպէտի սէլամէթի գազան-
 մաղ իչին իգթիզալը օլմասընը ֆիքրինէ
 գօտու, վէ սօնրա օնուն արզուսինէ պի-
 նայէն կիզլիճէ վաֆթիզ տախի էթտիր-
 տի, վէ պապասը տույտուղունտա պաշը-
 նա կէլէճէյինի պիլիսլ՝ քիւչիւք չաղընտան
 օնու մարտիրոսլուլա հազըրրտը: Աէվ-
 ճիւվան աէլի գանլըլարըն վէ նէվրէսթէ
 պիքրէրին Վրիստոսուն ուղըունա գան
 տէօքմէլէրինին հիքեայէսինի օգուլուպ՝
 քէնտի տախի պու նիյէթի գալլիլէմէյէ
 վէ ազգընը թահրիք էթմէյէ չալըլըրտը:
 Պունլարտան գաթի նազար Ելլահըն ճէն-
 նէթտէ վատ էթտիյի իւճրէթլէր խաթրը
 իչին, չօղլարըն տախի տիննեա զէվզ ու

սեփառներ վէ թէն արգելսինի ընտու էտիպ տէ՝ պիքիրանէ էօմը կէշիւմէլէրինի նազլ էտէր իտի: Այու միսիլլի սէօզլէր իլէ Բէճինա գուլվէթլէնիպ Քրիստոսուն խաթըր իշին գանընը տէգըմէյէ ահտ էթտի, վէ սիւր-տիւյիւ էօմը թարղընը կէօրէնլէր հայրան օլուպ ազիգէյի մէտհ էտէրիտիլէր:

Փէտէրի՝ Բէճինա գըզընըն քրիսթիյան օլտուղունտան խապէրի օլմայարադ պիր էյի վէ զէնկին էվէ վէրմէք իսթէտի: Այ է պու պապտէ գըզընըն տախի իրատէսինի պիլմէք իսթէյիպ փիքրինի պէյան էթտի, վէ Բէճինա թէվաղը իլէ հագգընտա էտինտիյի մուհապպէթէ թէշէքքիւր օլտուղտան սօնրա, Վ՝ սէվկիւլիւ փէտէրիմ, պիլէրիմ քի պէնի սէվէրսին վէ էյիլի-յիմի իսթէրսին. էյէր պուլաճաղըն քի-պարգատէնին եէրինէ պիր պաշգասընը պուլուպ օնա մուհապպէթ պաղլամըշ օլմամը տուլարսան տարըմագմըսըն տէյի սօրտու. փէտէրի՝ խայր տարըմամ, վէ լաքին նամըլ վէ քիմի՞ պուլմուշսուն տէյի սօրտուղունտա, Բէճինա պիփէրվա գուր-թարըճըմ Յիսուս Քրիստոսու պուլմուշ ում վէ օնու պանա կիւվէյի սէշմիշիմ, օնտան պաշգասընտա մուհապպէթիմ էօգ տուր տէյի ճէվապ վէրտի: Փէտէրի պու մէէմուլ էթմէտիյի սէօզիւ Բէճինատան իշիթտիյինտէ քէնտիյի զայպ էթտի, վէ սօնրա ագըլ պաշընա կէլիպ՝ տպուգի շէհ-րէ իլէ, Վջլէ իսէ քրիսթիյան օլմուշսուն, վէ քրիսթիյանլարըն պիւյիւսինէ թու-

Թուլուպ օնլարնն փէնա մեզՏէպինի գա-
պուլ էթմէյէ ըրզա վերմիշսին . եօզ, եօզ,
պըրազմամ քի տէախյին օլտուն, փէտէրին
իմ, սէօզիւմտէն կէչէմէզսին, պէնի սէ-
վինտիրմէք իսթէրսէն սէօզիւմիւ տինլէ,
եօզսա՝ փէտէր եէրինէ ճէլլատ օլմալըյըմ:
Բէճինա պու սէօզլէրսէն հիչ գօրզմա-
սըզ թէքրար տիլիրանէ ճէվապ վէրիպ՝
լսայր, խայր քրիսթիյան տինիմի պրրազ-
մաննն միւմքինի եօզ տուր, վէ քրիսթիյան-
լարտան էյլէքտէն ղայրը քէմլէք պուլմա-
մըշըմ, վէ իգրար էթաիքլէրի տինտէն վէ
թափտըզլարը ՄլլաՏտան ղայրի սօղըսու
տին վէ ՄլլաՏ եօզ տուր, պէն տախի քրիս-
թիյանըմ, վէ քրիսթիյանճաեաշայրպ էօլ-
մէք արզիւսինտէյիմ, տէտի: Փէտէրի
էօքէսինտէն ղայրը պիր շէյ սէօյլէյէմէյիպ՝
օտաւընա չէքիլտի, վէ Բէճինա չափու-
ճազ սիւտ անասընա կիտիպ օլան վազըա-
յը նազլ էթտի: ՕլաՏիտէ գարը պունու
իշիթաիյինաէ Բէճինաննն ճէսարէթինի
մէտՏ էթտի վէ թէքրար պէ թէքրար էօ-
փիւպ նասիհաթ վէրտիքտէն սօնրա տուա
իլէ ՄլլաՏըն եարտըմընը տիլէմէյի ըմսար-
լատը, վէ էօլիւմտէն հիչ գօրզմամաղա
եիւրէք վէրտի: () Լ էմնատէ շէհր այանը
Ողիպրիոս Սարսիլէատան Բէճինաննն սա-
քին օլտուղու շէհրէ տախլ օլուպ կէչէն
վազրայարա ախեաՏ օլտուգտան սօնրա, ա-
զիզէյի հուղուրինէ չաղըրտը վէ օնու քէն-
տիյէ ալմա արզիւսինի պէյան էթտի, վէլա-
քին ՄլլաՏըն ճարիյէսինտէն, քէնտիտէն

միւթեպէր վէ ալիւ ալա կիւէյիսի Բրիտտոսա սէօզ վէրմէսինի իշիթտիյինտէ գալպի ալթ իւսթ օլաու, վէ թաթլըլըլա վէ էօրֆլէ ֆիքրինտէն չէվիրէմէտիյինտէ՝ զընտանա աթաբըրպ գէնճիր իլէ պիր տուարա պաղլամաղա էմր էթտի, վէ ազիզէ պիր այ միգտարի օրատա կէճէ եաթամայրպ վէ կիւնտիւզ օթուրամայրպ՝ այազ իւսթ իւնտէ գալտըգտան սօնրա՝ փէտէրինին վէ ախէր ագրապալարընըն շէյթանի սէօզլէրինտէն ալտանմայրպ՝ թէքրար այանըն հուզուրինէ չըգաը, վէ Բրիտտոսան խաթըր իչին ճիւզի իւքէնճէ չէքմէսինէ շաղ օլաը վէ հէր ան Ալլահըն եարաըմընը ալէհինէ տիլէրիաի: Ողէպրիտ թէքրար թէֆթ իշ էտիպ նիյէթինտէ գազի օլմասընր կէօրտիւյինտէ՝ պիր ճէնտէրէ իւզէրինէ եաթըրպ կէօզիւ էօնիւնտէ ազիզէնին թէնինի ութանմատան վուրտուրուպ եարալար աչտը, վէ ճէմիաթ թարաֆընտան ազիզէյի գուրթարմաղ իչին պիր իկթիլալ գուհուր էթմէսին տէյի չափուճագ թէքրար հապսէ եօլլատը:

Բէճինա պիւթիւն կէճէ տուպա տուրուպ հէր ան Ալլահըն ինայէթինի վէ քէրէմինի տիլէտիքտէն սօնրա նիհայէթինտէ կէօրտիւ քի եէրտէն կէօյտէք պիր խաչ տիքիլի տուրմուշ, վէ խաչըն պաշընտա պիր կիւզէլ կիւվէրճին աշաղա էնմէ հարէքէթինտէ չըրփընըօր, վէ օնտան սօնրա՝ պիր մէլէք ազիւմ սէտա իլէ Գօրգմա, պիր աղ տահա սապը էլլէ, ու Յի-

սուսուն սեվկիւղիւ արուսէսի Բեճինա, պի-
քիրլոյին վէ սապրըն հազըրլատըղը աղիմ
թամը չօղտ վարմազ ալաճագւրն. չէք-
տիյին իսքէնճէլէր իլէ տերէճէլերտէն կի-
պի չըգըպ սէատէթ մէքեանը ճէննէթէ
եէթիշէճէքսին տէյիպ՝ աղիզէյի թէսէլ-
լի էտերիտի: Այրթէսի կիւնիւ զալիմ Ողի-
պրիտ թէքրար ճէնտերէ իւղէրինէ կէ-
րիպ խալլի իսքէնճէլէր վերախքտէն սօնրա
եարալարընը մէշալէլէր իլէ տաղլատը, վէ
սօնրա օրատան զալտըրըպ պիր պուզ իլէ
տօլը հավզ իշինէ տթտը: Բեճինա պու
թէհամմիւլ օլունմայաճագ եղիյէթլերա-
րասընտա աղա ֆերահընը վէ եիւրէքրա-
հաթըղընը զայպ էթմէտի, հաթթա սէ-
վինէրէք հէր եղիյէթլերի չէքիպ եանըն-
տաքի պուլունանլարա Վրիստու էֆէնտի-
միզին տինինի վազ էտէր վէ տէօնտիւր-
մէյէ չալըշըրըտը: Այլ թարզ րուհանի
սուհպէթլէր արատընտա իքէն կէճէլէյն
րույասընտա կէօրտիյիւ կիւվէրճին աղըն-
տա պիր զիգըյմէթ թամ իլէ էնիպ աղի-
ղէնին պաշընա զօնտու. վէ սօնրա՝ կէլ,
կէլ, եա Վրիստուսուն սեվկիւղիւսիւ Բե-
ճինա, կէլ արուսէն Վրիստու իլէ պերա-
պէր չէքտիյինէ պէտէլէն ճէննէթտէ տէվ-
լէթ սիւր տէյի, սէս իշիտիլիպ՝ ալէմ հոյ-
րան օլտու: Այլ սէսի իշիտէլէրին արա-
սընտան սէքիզ եիւզ տտիտ վութփէ-
րէսթլէր սախթէ մէզհէպլէրին պըրուգըպ
Ելահա տէօնտիւլէր, վէ Ողիպրիտ օրթա-
յա գարղաշա չըգմտըն տէյի գօրվուպ

Հէմէն ազիզէյի գըլըճ իլէ գաթլ էթտիր-
տի: Սըբուհի Բէճինա տաճա օն ալթը
եաշընտա իքէն պու միսիլլի թէնէ տիւ-
նեայա վէ շէյթանա գարշը նուսրէթ էտիպ
ալայլա ճէննէթէ կիթմիշ տիր:

Յ Ո Ւ Ն Ի Ս 8

Ս Ո Ւ Ր Ի Թ Է Ո Դ Ո Ր Ո Ս

ՍԵՐԱՍՔԵՐ

Պո՛ւ ազիզ քրիսթիյան վէ իպատէթ-
քեար աթայարտան տիւնեայէ կէլիպ
քիւշիւք եաշընտան ֆազուլէթ վէ իպա-
տէթ խուսուսինտէ էյի թէրպիյէ օլտու:
Լաշը քէմալի մէրթէպէյէ եէթիշտիյին-
տէնէֆէր եազըլըպ եիյիտիյի վէ պիյիւք-
լէրինէ օլան սատագաթը իշէն ազ վազթ
իշէնտէ սէրասքէր թիւթպէսինէ եէթիշիպ՝
Լըէքլէ շէհրինտէ օթուրուք վէ սէօպիւ վէ
էօրնէյի իլէ տինսիզլէրի տինէ չէվիւրիւր ի-
տի: Լֆէնտիմիզին 310 թարիխինտէ Լի-
կիանոս գրալ քէնտի սալեֆլէրի կիպի
քրիսթիյանլարա տէմիր, աթէշ վէ սու
իլէ զուլմ վէրմէյէ պաշլասարղընտա, ա-
զիզ Թէսդորոսուն տախի հազգընտան
կէլմէ արզիւսիյէ քէնաիյէ կէլսին՝ եօղսա
պէն Լըէքլիյէ կէլմէյէ մէճպուր օլուրում
տէյի խապէր եօլատը: Թէսդորոս կէլէն
կէլիլէրի մուհապպէթլէ դապուլ էտիպ
տէվլէթ մապլահաթը իշէն քէնտինին կէ-
լէմէյէճէյինէ եօղ տիլէտի վէ էֆէնտի-

միշտ քենտի ալլահ չարը յալ պիրլըքտէ պու-
յուրսունտա, ճէմի շէհր էհալիսինի շաղ
էյլէսին տէյի, խապէր եօլլատը: Ախիա-
նու՝ աշիքեարէն (Թէոդորոս պիր շէյ է-
տէմէյէճէյինի էյի պիրլիպ՝ օնու ալլամաղ
իշին սուրէթա մուհապպէթ կէօթէրիպ
սէքիղ պին էթպա իլէ եօլա չըգտը վէ
կիւմիւշ վէ ալթուն ալլահ չարը իլէ պիր-
լիքտէ ալայլա վարըպ՝ Լըէքիլէ կիրտի:

(Թէոդորոս՝ գրալըն Ֆիքրի Ֆէսատ օլ-
մասնը նէ գատար պիրլիսէտէ՝ եինէ հիշ
գօրգմայրպ գարշըրնա չըգտը վէ մուհապ-
պէթէն գապուլ էտիպ սէրայրնա կէօ-
թիւրտիւ, վէ կէճէ բույասընտա կէօրտիւ-
յիւ մարտիրոսլուգ սըրըրնը տիւշիւնէրէք՝
քենտի տախի Բրիտոսուն ուղրունա գա-
նըրնը տէօքմէյէ հազըրլանըրտը: Պիր
ճիւզի մուհապպէթտէն նաշի սուհպէթ-
տէն սօնրա, գրալ եիւրէյինի աշըպ ալլահ-
լարա գուրպան սունմալա տալէթ էթտի:
Աքին (Թէոդորոս պիր ուպ իլէ գրալը ա-
վունտուրուպ գուրպան ալայրնը եարընա
պըրադալըմ, շիմտի էյէր իսթէրոէն ալ-
լահ չարը գուլունա վէր խանէմէ կէօթիւ-
րէյիմ, վէ ատէթիմ իւզրէ պուխուրլար
սունտուգտան սօնրա, սէճտէ գըլայըմ
տէյիպ՝ փուլթլարը ալտը օտաւրնա կէօ-
թիւրտիւ վէ չէքիճ իլէ հէփսինի փարշա
փարշա էտիպ խիւրտէլէրինի Ֆուգարէլէ-
րէ թէվզի էթտի: Գրալ պու վագըայը
սույտուղունտա դայէթլէ էօքէլէնիպ՝ իր-
թիքեապ էթտիյի խաթայա աֆիլ տիլէ-

յիպ ալլահլարա գուրպան սունսուն տէյի
 թէոդորոսա չօդ զօր էթտի, վէ լաքին
 Ղլլահըն գուլլ հիչ պիր թիւրլի զալի-
 մին շէյթանի սէօզէրինէ մէյլ վէրմէտի-
 յինտէ եէրէ եաթըրթտը, վէ թաղէ չի-
 պուղլա խալլի գէման տէօյտիւքտէն սօնրա
 եարալարընը աթէշ իլէ տաղլատը, վէ
 զընտանա աթտը: Իքինճի կիւն թէքրար
 թէֆթիշ էտիպ սէօզէնտէ վէ նիյէթին-
 տէ գալի կէօրտիւյինտէ աճը էօլիւմ
 իլէ էօլտիւրմէ իշլին շէհրտէն ըրադ պիր
 մահալտէ ազիզի խաչա կէրիպ, սօնրա օգ-
 լար իլէ թէնինի տէլիք տէլիք էթմէյէ էմր
 էթտի: Օլալիմին էմրի իճրա օլաու վէ
 ճէլլատլարտան մատա փուլթփէրէսթ ճիւ-
 հէլատը տախի ազիզին իւզէրինէ կիւլէրէք
 ազչամատագ օգաթարըրտլար: Աէճէ թէ-
 նինի քրիսթիյանլար չալլպ էվլիյա կիպի
 թափմասընլար տէյի գարաուլլար գօնուլ-
 տու, վէ պիր գուրշուն սանտըլ իշինէ գօ-
 յուպ սույա աթմաղ իշլին թէտարիք կէօ-
 բիւնտիւ: Լաքին իրթէտի կիւն գրալ թա-
 րաֆընտան թէնինի կէթիւրմէ իշլին էօլ-
 լանըլան ատէմիէր խաչը պօշ կէօրտիւքլէ-
 րինտէ թէաճճիւպ էթտիլէր վէ էօլիւ
 եէրինէ թէոդորոսուն՝ սաղ վէ եարալա-
 րընտան տիւզէլմիշ՝ էթրաֆտաքի պուլու-
 նան ճէմիւթա վաղ վէրմէսինի կէօրիւպ՝
 քէնտիլէր տախի Քրիստոսա ինանտըլար:
 Պարալ պու հիքմէթի իշիթտիյինտէ գալ-
 պինի եռմչատաճագ եէրէ, տահա սէրթ-
 լէտիպ օնլարը տախի վուրուպ էօլտիւ-

սիւնէր տէյի ախէր ապէր եօլլատը, վէ
լաքին ծնլար տա տէօնիւպ քրիսթիյան
օլմասընը կէօրտիւյիւնտէ, էօքէսինտէն
Հայգրրմաղա պաշլատը: Սուրբ Թէոդո-
րոս եէնի տէօնէնլերէ տինլերինտէ գալի
տուրմաղա նասիհաթ վերիպ՝ օլ մահալտէ
պիր ազ քէնտի իչին գարդաշալդգ գօփ-
տուղունու կէօրտիւյիւնտէ՝ իխթիլալը
պաստորմաղ իչին ճէմիաթը պիր պիրին-
տէն պրըտը վէ շէհր իչինէ սօգտու: Պու
կիունէ թէքրար շէհրէ կիրիպ՝ զալիմին
էմրիլէ զընտանա աթըլտըզընտա՝ կէճէ-
լէյն քիմնէ տույուպ վէլվէլէ չըգմասըն
տէյի ճէլատ կիզլծէ կիտիպ գըլծ իլէ
պաշընը ալտը: Սուրբ Թէոդորոս Լֆէն-
տիմիզին 320 թարիխինտէ մարտիրոսալդգ
թաճընա նայլ օլմուշ տուր:

Յ Ո Ւ Ն Ի Ս 9

ՍՈՒՐԲ ՅՈՒԼԻԱՆՈՍ

ՎԿԱՅ ՎԷ ԷՆԼԻ

ՍՐԲՈՒՀԻ ԲԱՍԻԼԻԳԷ

ՍՈՒՐԲ ՅՈՒԼԻԱՆՈՍ Սըսըր էյալէթին-
տէ քրիսթիյան աթալարտան տօղուպ
ֆազուլէթ պապինտէ էյի թէրպիյէ օլտու:
Պու ազիզ մէլէքեանէ փաքըլլա էօմր
կէչիրմէ իչին թա քիւչիւք չալընտուն պի-
քիրլիյինի Լլահա ֆիտա էթտի, վէ էօլիւ-
միւնէտէք միւտավէմէթ էթմէ իչին սուա
իլէ Լլահճըն եարարմընը տիլեր իաի:

Եւաջը պալիղա վարտրդընտա աթալարը
աղիզի տիւնեա ատէթի իւզըէ էվէնտիր-
մէք իսթէտիլէր, վէ Յուլիանոս էթտիլի
աճտը ծնլարա պիլտիրմէյիպ վէ աթալա-
րընըն տաթի երւէյինի գըրմագ իսթէ-
մէյիպ՝ պու թէքլիֆլէրինէ նէ ճէվապ
վէրէճէյինի պիլմէտիլի իչին եէտի կիւն
միւհլէթ իսթէտի, վէ տաիմա տուայա
տուրուպ՝ Ելլաճ միւրատընը պիր թագրիպ
պէյան էյլէսին տէյի եալվարտը: Եւտին
ճի կիւն Ելլաճ թէալա հագըէթլէրի ըու-
յասընտա իրատէի ալիյէսինի պէլլի է-
տիպ աթալարընըն սէօզիւնէ միւթի օլ
էթտիլին աճտըն իճրասընը պուլընտճա-
ղըն հալտէ տէ թէքմիլ էթմէյէ գուտըէթ
վէ գուվվէթ վէրիբիմ, աէտի: Պու ըույա
իւզերինէ Յուլիանոսուն գալպի ըաճաթ
օլըւպ՝ աթալարընըն սէօզիւնէ միւթի օլտու
վէ ծնլարըն սէչիպ պուլմառըլա ֆագուլէթ
վէ մալ խուսուսինտէ նամաար Բասիլիգէ
խամբնտէ պիր պիքը իլէ թէէհհիւլ էթտի:

Տիւյիւն ալայը պիթիպ՝ Յուլիանոս վէ
Բասիլիգէ օտալարընտ չէքիլտիքլէրինտէ՝
Բասիլիգէ գըշ վագթընտա պուլընմագ
կիւզէլ վէ խօշպույ կիւլ վէ գէմպագ գօ-
գուլարը ալըպ նէրէտէն կէլտիլինի վէ եա-
խօտ նէտէն հասլ օլտուղունու պիլմէտիլի
իչին թէաճճիւպտէ գալար վէ սէպէպինի
էհլի Յուլիանոսա ոօրաու: Յուլիանոս
Ելլաճըն էթտիլի հիքմէթ իւզերինէ մէմ-
նուն վէ մէորուր օլըւպ՝ պու թապիաթ-
տան խարիճ կիւզէլ գօգու փաքլըգ սէվէն

վէ պիբրլէր արասընտա սաքին օլան Վրիս-
տոստան սատր օլմուշտուր . զէմպագ միսլի
թէնինի վէ գալպինի փաք թու թանլարու
վէ քէնտի խաթրը իչին էօմրիւ սօնուհա-
տագ մէլէքեանէ էօմր կէչիբէնլէրէ ճէն-
նէթտէ մուգապէլէսինի ղանիմէթլէ վերէ-
ճէքտիր տէյիպ՝ քէնտինին տախի քիւ-
չիւք չաղընտան պերի պու հէվէստէ օ-
լուպ՝ ահա էթմէսինի վէ զէվճէսինին տա-
խի քէնտինին կիպի էօմր կէչիբիրուէ ծնա
մագպուլ օլաճաղընը աշէքեսար էթտի :
Բասիլիդէ պու սէօզլէրի իշիթտիլինտէ
գալպի միւթէհարրիք օլուպ՝ եերէ գա-
փանտը վէ քէնտի տախի օլ մէյլտէ օլմա-
սընը պէյան էտիպ՝ էօմրիւ օլտուգճա
էհլի իլէ պիրլէքտէ փաքլըղլա եաշամաղա
սէօզ վերտի վէ ահա էթտի : Պու տէ-
լունի եիւրէքաէն նաշի ահտը թէքմիլ
օլմասընտա՝ օտա իչինտէ պիր սէմավի
նուր տօղուպ՝ Վրիստոս էֆէնտիմիզ վէ
աղիզ վալիատի պիքր Սէրեէմ կէօրիւն-
տիւլէր վէ էթտիքլէրի ահա իւզլէրինէ
մէսրուրիլէթլէրինի պէյան էթտիքտէն
սօնրա հէր սն եարտըմճըլարը օլմայա սէօզ
վերտիլէր : ()նտան սօնրա էլինտէ պիր
քեաղլտ իլէ սէմավի մէլէք կէօրիւնիւպ
ճէննէթ էվլատը սրբալարընտա քէնտի-
լէրին տախի ալթուն եաղը իլէ թահրիր
օլմուշ ատլարընը կէօթէրիպ թէսէլլի
էթտի : Պու գատար սէմավի զէյարէթ-
լէրտէն սօնրա պիւթիւն կէճէ ոչուլյամա-
յուպ Բլահա սէնալէր օգուլմաղա պաշլա-

տրւար, վէ թէքրար պէ թէքրար ահա-
լարընը եհնիլէյիպ՝ աթալարը Էօլաիլքտէն
ոծնրա մալարընը ֆուգարէլէրէ տալըթ-
տրւար վէ իքի էվ եափըպ՝ պիրինին իչի-
նէ Նլլահըն խաթըը իչին պիքիրանէ եաշա-
յան աիշ Էհլիլէրի՝ վէ օլ պիրինին իչինէ
Էրքէքլէրի թօփլպըպ քէնաիլէր տաիի
օնլար իլէ պիրլէքտէ խոարէսինի էտէր վէ
Նլլահըն քէրէմինի մէտհ էտէրէք եա-
շարտրար :

Պիոկղետիանոս վէ Սաքսիմիանոս զա-
լիմ գրալար մէշըրգ ճանիպինաէ քրիս-
թիյանլարա դարշը զուլմ էթմէյէ պաշ-
լատըգլարընտա Յուլիանոս վէ Բասիլիդէ՝
քէնաիլէրաէն զիտտէ թէվապիլէրինի տիւ-
շինիւպ մահղուն օլուրուտուլար : Պու
պապաէ խալի տուտտան ոծնրա Նլլահ
թէալա հաղըթթլէրի ոծնունտա վազը կէ-
լէճէքլէրի Բասիլիդէյէ պէյան էթաիք-
աէն ոծնրա քէնաի պիքրլէրիլէ պերապեր
ճէննէթէ կէլէճէյինի վէ Էհլի Յուլիանո-
սուն չէքէճէքլէրինի աշէքեար սէմիշ խաի :
Բասիլիդէ կէօրիւպ տույտուգլարընը ի-
ֆաատէ իֆաատէ Էհլինէ նազլ էթաի, վէ
արասը չօգ կէչմէյիպ՝ քէնաի Էօլաիլիւն-
տէ, Յուլիանոսա՝ աէվլէթ ալլահլարընա
ոէճտէ գըլորն սէյի շէհր այանը Սարկիա-
նոստան տավէթ կէլտի : Յուլիանոս՝ պօր-
ճու իւզըէ պու տավէթի գապուլ էթմէ-
յիպ՝ տօղըս քրիսթիյանլարըն Նլլահըն-
տան զայրը ալլահ թանըմամ տէյի խա-
պեր Էօլտարընտա՝ Սարկիանոս գուտու-

բուսկ՝ ազիզի ղէնճիրէ վուրուսկ հուզուրինէ
կէթիրմէյէ վէ էվինէ աթէշ վէրիսկ՝ ճէմի
թէվլապիլէրինի եադմաղա էմր էթաի,
վէ իճրասը անի վահիտաէ թէքսիլ օլտու:
Այան՝ Յուլիանոսու կէօրտիւյիւնտէ խօ-
շամէտիլէք վէ միւրայիլէք իլէ ալվամաղ
իչին չօդ չալըշտը, վէ լաքին արզիւտինէ
էրէմէտիլինտէ իւքէնճէլէր վէրմէյէ պաշ-
լասը: Բազիլէր ազիզին չէքաիյի իւքէն
ճէլէրի վէ իշլէտիլի միւճիզաթլարը պիլէր
պիլէր նազլ էթմէզլէր, վէ լաքին զայէթլէ
չօդ օլմասը՝ տէյէճէքլէրիմիզտէն աշիքետը
կէօրիւնիւր: Պիր աէֆա Յուլիանոս հա-
ուասլար արադընտա գանա միւլէվիլէս շէհր
իչինտէն կէչէր իքէն՝ Վեղսոս իոմինտէ
այանըն օլլու մէքթէպտէն աիշարը չըզըս
ազիզի պու սէֆիլ հալտէ կէօրտիւյիւնտէ
էիւրէյի գալպար՝ վէ իւզէրինէ պագաղը
վազթ կէօրաիւ քի իքի մէլէք թաճ կէ-
թիրմիշ ազիզին պաշնա գօրուաուլար վէ
խալլի ֆէրիշթէլէր պիլէսինճէ իւքէնճէ
էէրինէ կիտէրիաիլէր. պունունյա պիր-
լիքտէ Ալահըն լութֆու տախի իչէրիսին-
տէ տօղուսկ՝ հէմէն խալզը եարաը իչէրի
կիրաի, վէ Յուլիանոսուն էօնիւնէ վարըսկ՝
Պէն աէ սէնին Ալահընա խըզմէթ էտէրիմ
վէ կէօրիւնէն կիւզէլ թաճա նալլ օլմաղ
իչին պէն տախի Քրիստոսուն ուղըունա
գանըմը տէօքմէյէ հազըրըմ տէյի չալըր-
տը: Այանընտա պուլունան հասալար զօր-
ուլա Վեղսոսու օրատան չէքիպ չըգար-
մագ իսթէտիլէրուէ տէ, ազիզ՝ Յուլիանոս-

տան այրումատը վե՛ ճէպրէն էլ ամանը-
 ըն՝ գօլըսը տախի գուրուտու։ Մարկիա-
 նոս պու վագըայր իշիթտիյինտէ հօքէսին-
 տէն՝ Յուլիանոս պիւյիւճիւ տիւր օղլումու
 պիւյիւլէմիշ տիր տէյի հայգըրմաղա պաշ-
 լատը, վէ Վեղսոսու քէնտիյէ չաղըրըպ՝
 գուճագլատը, էօփտիւ, վէ թիւրլիւ վատ-
 լար իլէ թէտպիրինտէն տէօնտիւրմէյէ չա-
 լըշտը. վէ լաքին պունդարն հիչ պիրիտի
 Փախտէ էթմէտիյինտէ օղլու իլէ պիրլիքտէ
 Յուլիանոսու պիր գարանը վէ գօրգունճ
 զընտանա գօմաղա էմը էթտի։ Վեղսոս պու
 էօրֆլէրին հիչ պիրինտէն գօրգմայրպ՝ քրիս-
 թիյանըմ՝ վէ իգըար էթտիյիմ տին ուղըու-
 նա էօրմէյէ հաղըրըմ տէյի չաղըրմատան
 զայրիշէյ էթմէգլտի, վէ թէտպիրի իլահիյ-
 լէ զընտանտա պիր քահանայ իլէ կէօրիւ-
 շիւպ՝ քրիսթիյան տինիմիգէ միւթէտլիգ
 մատտէլէրի էյրէնտի վէ վաֆթիգ օլտու,
 վէ Վեղսոս իլէ պիրլիքտէ նէֆէր իչինտէն
 քրիսթիյան օլուպ վաֆթիգ օլանլարն
 սայըսը եիրմի տտիտտէն թէճաուզ տուր։
 Մարկիանոս կէվշէյէճէք եէրէ՝ կիթտիք-
 ճէ տահա գուտուրուպ՝ զիֆթ վէ պէգեր
 եաղը իլէ տօլու պիր գազան գայնաթ-
 տըրտը, վէ ազիղլէրի իչինէ ամամա իւզէ-
 րինտէ իքէն, պիր էօլիւ կէշմէսինի կէօրիւպ
 Յուլիանոսու թէճըրիպէ էթմէ իչին՝ իշիթ-
 տիյիմէ կէօրէ սիղին Քրիստոս տէտիյինիզ
 ուսթանըզ՝ էօլիւլէրի տախի քէնտի իու-
 միյլէ տիրիլթմէյէ սէլահիյէթ վէրիւրիմիշ
 իշիթէ շիմաի վագթը տըր, տէնէ պագ

սէն տէ գալորրապիլըրմիսին տէտի: Յու-
լիանոս քիւլլիյէն Նլլահա սըղընըպ՝ ճիւղի
տուատան սօնրա՝ Լփէնտիմիզ Յիսուս
Կրիստոսուն իամիլլէ սանս պսլյուրուրում,
շու եաթտըղըն եէրտէն գալգ տէտիյի պիր-
լէ՝ ճէնաղէ պաշընը գալորրըպ՝ Ֆիլհագիգա
քրիսթիյանլարըն Նլլահը պիւլիւք տիւր,
օնա ինանմայանլար էպէտի զայպ օլաճագ-
տըլլար տէտի: Սարկիանոս պու հիքմէթ
իւզէրինէ թէօվպէյէ կէլէճէք եէրէ՝ սիհը-
պազլըգ աատ էտիպ՝ եէնի տիրիլէնի զըն-
տանա՝ վէ օղլու իլէ Յուլիանոսու գայնար
գաղան իչինէ աթմաղա էմր էթտի, վէ
լաքին օրատու տախի Նլլահըն հիքմէթի
աշխբեար կէօրիւնտիւ, վէ աթէշ իչինտէ՝
գարատա կիպի օթուրուպ՝ Նլլահըն մէտ-
հինի էտէր հարտըմընը տիլէրիտիլէր:

Պու գատար ազիմ հիքմէթլէրէ ըիւյէ-
թէն ճէմիաթ արասընտա պիր ազ գար-
ղաշալըգ չըգտըղընը զալիմ կէօրիւնճէ՝
իքիսինի տէ թէքրար հապսա կէօթիւրթ-
տիւ, վէ Վեղսոսուն վալիտէսի ուսլ իլէ
օրայա վարըպ՝ օղլունուն Փիքրինի չէվիւր-
մէյէ չալըշըր իքէն՝ քէնսի տէ օղլանուն
հագգ ոէօզլէրինտէն տէօնիւպ քրիսթիյան
օլտու, վէ սօնրա իւչիւ պիւլիքտէ՝ զալի-
մին էմրիլլէ Լփէնտիմիզին 311 սէնէսինտէ
գըլըճ իլէ գաթլ օլընտուլար:

ՍՐԻՈՒՀԻ ՍՆՐԳՆՐԻՏԸ

ՍԿՈՂՏԻՆ ՍՈՒԼԹԱՆԸ

ՊՈՒ ազիզէ՛ Ինկիլթէրա փառիշահը
 Լոգուարդըն գըլը օլուպ՝ փէտէրի թախ-
 թինաէն աիւշմանլարընըն իթթիֆագըրայա
 տիւշտիւյիւնաէ, Սաճարիսթանտա սուրբ
 Ստեփանոս փառիշահըն սարայը իշինաէ,
 վալիտէսի Լգաթանըն էլի ալթընտա փէք
 էյի թէրպիյէ օլտու: Փէտէրինին էօլիւ-
 միւնաէն շոճընըս վալիտէսի՝ օլլու Լոգուար-
 դը մէրհում փէտէրինին ետրինէ ճիւլուս
 էթտիրմէ մէմուլլիյէ Սարգարիտա վէ
 Քրիսթինա իսմինաէ գըզլարընը պիլէսին-
 ճէ ալըպ՝ Ինկիլթէրայա կիթմէ իշին եօ-
 լա չըգար: Իշիմանտան պըրըպըզը կիպի
 պիր շիտաէթլի գաարըղայա թուլթուլըպ
 կիւճպէլա քէտէրսիզ Ակոմտիա հուտու-
 տինէ տախլ օլտու, վէ Սալգօլմուս փառի-
 շահըն սարայընտա դօնագ պուլըպ՝ ճիւլի
 վագթ օրատա էյլէնմէյէ գարար վէրտի:
 Փառիշահ խայլի իւլթէթ վէ իւնսիյէթ-
 լէրտէն սօնրա Սարգարիտայա օյան մու-
 հապպէթինի վալիտէսինէ պիր թագրիպ
 անլաթաը, վէ Սարգարիտա տախի գալլ
 օլտուլընտա աղիմ տարաթ վէ զինէթ
 իլէ եիրմի աէօլթ եաշընտա իքէն տիւ-
 յիւն ալայը օլտու, վէ Սարգարիտա
 Ակոմ տիա սուլթանը թաճընը պաշընա
 գօտու:

Օթուղ սէնէ գատար էհելլէ պիրլը-
տէ տէվլէթ ումուրլարընը դայըրըպ չէ-
վիրտի վէ աղլ ու ֆազուլէթ իլլէ զայէթլէ
իթիպար պուլտու: Պաշնա թաճ գոյուպ
սուլթանն ոլտուղու մահալլ իւղերինէ պիր
կիւղէլ վէ միւքէլլէֆ քիլսէ եափորըրպ
ալթունն վէ կիւմիւշ թադըմլար իլէ սո-
նաթար: Վիլիսէնին եանընտա ախէր
քիւշիւք տաճարլար վէ մանաթըրլար
տախի պինա էթտիրիպ՝ իչինտէ սաքին
օլմագ իսթէյէնլէրէ լազըմ՝ օլանը զանի-
մէթլէ վերտի: Զօդ տէֆա սարայ հա-
նըմլարըլա պերսպեր զեյարէթէ կիաիպ
էլլէլլէ քիլսէյէ տայիր իըզմէթլէրի թու-
թար վէ ախէրլէրինէ էյի իպրէթ օլուրու-
տու: Լէհլէ Սալգօլմուս իլէ սոախի զայէթ
թէվլաղու իլէ իլթիֆաթ էտիպ հեր ան
ֆիքրինի, սէօլիւնիւ վէ իշինի ազիզ քրիս-
թկյան աինիմիգէ մութապըգ էթտիրմէյէ
չալըշըրըտը: Վէնաի լէճասըլա շէհր
իչինտէ ատէթ օլմուշ ապէս վէ պէտ վէ
եազըշմազ շէյլէրի վէ թալիմաթլարը գալ-
տըրմուղ իչին էթրաֆտաքի եպիսկոպոս-
լարը տալէթ էտիպ ժողովք էթտիրտի:
Տուայա, վերհիգէ վէ օրուճա օլան զայ-
րէթի աիլ իլէ թապիր օլունմազ. չօդ
տէֆա կէճէ ույգուսունու քէսիպ բու-
հանի թէֆէքքիւրլէրէ տալարըտը. խա-
թէ օլտուղու վազթ պիլէ քիլսէտէն
թէմպիհ օլմուշ օրուճլարը վէ վերհիգլէրի
պըրագմազըտը: Պուգարէլէրէ ատէթ-
տէն իխրաճ մուհապպէթ կէօսթէրիպ՝

էվինէ կէլէնլէրլէ սէջլէշիպ թէսէլլի էթ-
տիքտէն սօնրա զանի սատագա տախի
վէրիր իտի: Հէր կիւն սարայլնտա իւշ
եիւզ սէֆիլ ֆագըը ֆուգարէյէ թամ
վէրիպ սօֆրասա քէնտիսի վէ պագէն
էհլի տախի խըվմէթ էտէր վէ չօգ տէֆա
սօֆրանըն սօնուկտա պիրիսինին այաղընը
եայգայըպ էօփէրիտի: Ալասըն իհսան
էթտիյի էվլատլարընը տախի տօղըու քրիս-
թիյան ֆաղուլէթլէրինտէ էյի թէրպիյէ
էթտի, վէ հէր շէյտէն էվվէլ թագէ
չաղլարընտա Ալաս գօրգուռուկնու էիւ-
րէքլէրինտէ տիքիպ օնուկ իլէ պիւյիւտիւր
իտի. էն քիւշիւք թագսիրաթլարընը պիլէ
թագիւրսիզ վէ գագէպսիզ պըրագմագըտը:

Սարգարիտա պու կիւնէ Ալասըն շան
ու շէօհրէթի վէ էվլատլարընըն Ալաս
էօլուկտա թէրպիյէ օլմասը իշին չալըշ-
տըգտան սօնրա էօլիւմիւնտէն ալթը պ
էվվէլ պիր աղըր խաւթէիյէ կիրիֆթար
օլտու, վէ նէ գատար տահա էօլիւմիւնէ
վագթ օլմասընը պիլիւսէ իտիտէ եինէ ագ-
լը պաշընտա իքէն պիւթիւն էօմրիւնտէ
իշէտիյի կիւնահլար իւղէրինէ խոստովա-
նանք օլուպ Ալաստան աֆվ տիլէտի, վէ
խոստովանահայրընա՝ էօլիւմիւնտէն սօնրա
էվլատլարընը էյի պագըպ գայրըմաղա վէ
պիլմէտիքլէրի րուհանի շէյլէրի մէշգ էթ-
տիրմէյէ ըամարլատը: Այաւթէիյի կիթ-
տիքճէ արթտը, վէ լաքին ագիզէնին սա-
պըը աղա էքսիլմէտի, հաթթա շէքտիյի
տէրալէրի՝ կիւնահլարը աֆվ իշին ագ

սայրպ՝ տահա զիատեսինէ միւթէհագգ-
բմ տէր իտի: Եւ ի փատիշահըն պիր
ճէնք արատընտա վուրուլուպ էօլմէսինի
քէնտիտէն սագլատըզլարընտա՝ ազիզէ
Լըլահ թարաֆընտան ճէմի վուզու օլան
միւսիպէթլի խապէրլէրի տույուպ՝ սագլա-
յանլարա զօր էթտի, վէ ճէմի կէշմիշ-
լէրի իշիթտիքտէն սօնրա, սօն կիւնլէրիմ-
տէ էօլմէտէն պու ազըրյը տախի վէրտին
տէյի Լըլահա միւթէշէքքիր օլտու: Պա-
տէհու էվլատլարընա սօն տէֆա վալիտէ-
եանէ նասիհաթլարընը վէրտիքտէն սօնրա
ատէթ էթտիյի տուալարը պաշլատը, վէ
էնճամիւնտէ՝ իշթէ պու ֆանի տիւնեա-
տան կէօշ էտիպ վաթմանըմ կէօյլէր ճէն-
նէթինտէ սէնի պուլմաղա կէլիրիմ տէյե-
րէք փաք վէ ազիզ ճանընը Լըլահըն էլինէ
թէսլիմ էթտի:

Յ Ո Ւ Ն Ի Ս 11

ՍՈՒՐԻ ԲԱՌՆԱՐԱՍ

Ա Ռ Ա Ք Ե Ա Լ

ՔԻԼԻՍԷԻ շէրիֆտէն՝ ըեսուլ իւնվա-
նըյլա ատտ օլունմուշ տուրք Բառնաբաս
Գըպրըզ ատտօրնտա Ղեւի սօյունտան
տօղտու: Եթալարը տիւնեաճա զայէթ
զէնկին օլտուզլարը իշին Բառնաբասը
էհլի շիր վէ նամտար Գամաղիէլտէն
Սօվսէսին այնընա տաիր հէր իրլէրի թահ-
սիլ էթմէ իշին Գուտաի շէրիֆէ եօլա-

տրար: Թա քիւշիւք չաղընտան քեմա-
լիլէթէ հէվէսի օլուպ տիւնեա զէվզ ու
սէֆատընտան իպա էթաիլի իշին ազ-
վազթ զարֆընտա արզու էթաիլի իլմի
քէսպ էթաի, վէ օլ էսնալէրտէ Կուլասի
շէրիֆաէ Կրիստոս էֆէնտիմիզին միւճի-
զաթլարընը իշիթաիլինտէ՝ օգուտուզլա-
րընը կէօրտիւքլէրիլէ ըուպէրու էտէրէք՝
Կրիստոստուն վաա օլունան Սէսիճ օլմա-
սընա ինանըպ՝ եանընա եագլաշտը վէ
տէրունի գարլտէն վէ սրտգէն տէտիք-
լէրինէ ֆիքք գօյուպ թարթաը վէ ծնտան
էօյլէ եանընտան պրըմամայա գարար
վէրտի: Աթալարը էօլտիւքտէն սօնրա
քէնտիլէ տիւշէն միւլքլէրի սաթըպ ֆու-
գարէլէրէ թէվզի էթաի, վէ Կրիստոս
կէօյէ ըէֆի օլտուգտան սօնրա քէնտի
իշին սագլաարըլը պիր ատիտ քէօյիւնիւ
տէ սաթըպ պէհաւընը առաքեալլարըն
էլինէ թէպլիմ էթաի:

Յիսուս Կրիստոս էֆէնտիմիզ տիւնեա
իւզէրինտէ իքէն՝ Բառնաբաս եէթմիշ իքի
շայիրտլէրինտէն պիրի օլուպ՝ ծնուն կիթ-
աիլի եէրլէրէ կիտէր վէ վէրտիլի վազլա-
րը տինլէր իտի. վէ լաքին Կրիստոստուն
համբարձումնտան սօնրա Բուհուլլահ ա-
ռաքեալլար իւզէրինէ կէլիպ էնտիլինտէ
պունու տաիտ քիլիսէի շէրիֆին խըղմէ
թինէ թայէին էթաիլէր: Պօղոս առա-
քեալ՝ միւճիվաթ իլէ էսքի իգրար էթ-
աիլի տին թալիմաթընտան Կրիստոստուն
տինինէ տէօնիւպ՝ Կուլասի շէրիֆէ կէլ-

տիլինա՛ն՝ առաքեալսրդն՝ Տիչ պիրի՛ տէն-
մէսի միւղէ՛վ իրիլք օլմասըն տէյի եանընա
եազլաշմայա ճէսարէթ՝ էտէմէզիտիլէր:
Մաքին Ռառնաբաս քիւչիւլքիւքա՛ն օնուն
իլէ պիրլէքա՛ն Գամաղիւելն եանընա իլմ՝
էօյրէնաիլի իչին ճէսարէթ էտիպ՝ թէք-
լիֆսիլիլէյէ եանընա վարար վէ կէլմէսի-
նին սէպէպինի սօրուպ անլատըզտան օն-
լա, առաքեալսրա սուլասուղոնու նազլ
էտիպ գօրդուտան էմին էթտի: Առա-
քեալսար պու միւթա՛նին իւլէրինէ զայլթ
շազ օլուպ Ալլահա շիւքը վերտիքա՛ն
սօնրա՛ օնու տալիի քէնտի արալարընա
գապուլ էթտիլէր, վէ սուրբ Ռառնաբասը
Լնթաքեա շէհրինա՛ն՝ քրիսթիյան ալինի-
նին թէմէլինի գօմաղա իրսալ էթտիլէր
Ռառնաբաս Լնթաքեայա վարտըղնա՛ն
պաղիլէրին Քրիստոսուն տինինի գապուլ
էթմէլէրինի իշիտիպ շազ օլուլ, վէ իգրար
էթաիլէրի տին իչինա՛ն միւտալէմէթ
էտիպ՝ էօլմէյէ նասիհաթ վէրտի, վէ վա-
ղըլլա չօգ եահուտիլէրի վէ փուլթփէ-
րէսթլէրի աօղըու ալինէ չէվլիրիպ՝ Լնթա-
քեատան Ասանա էյալէթինէ կէչտի վէ
պիլէսինճէ սէվլիլիւ խօճասաաշը սուրբ
Պօղոսու ալըպ՝ թէքրար Լնթաքեայա
կէլտի, վէ պիր սէնէ միգտարի վազ վէ-
րիպ չօգ փուլթփէրէսթլէրի թէվպէյէ
կէթիրտիլէր, վէ քրիսթիյանլարըն աա-
յըրընը չօղալթարլար: Մուզաիգա արա-
սընտա պուլլունան քրիսթիյան գարտաշ-
լարընա իմաստա եէթիյմէ իչին ստէթ-

լէրի իւզրէ օրատա սատագա թօփ էտիպ՝
 Վուտսի շէրիֆէ կէօթիւրտիւէր վէ սօնրա
 թէքրար տէօնիւպ առաքեալարն իզնիյլէ
 Սարկոս իամինտէ պիր եէնի շայիրտի
 պիլէլէրինճէ ալորգտան սօնրա Վւպրըզ
 ատաօննա կիթտիւէր, վէ հէր վարտըզ-
 լարը եէրտէ՝ փութփէրէսթլէրէ վէ եա-
 հուտիւրէ տինլէրինաէն տէօնմէյէ էօյիւտ
 վերտիքլէրի իշին եահուտիւր օնլարա տսի
 վէ պարարճը նազարըյա պագըպ՝ փութ-
 փէրէսթլէրին պիւյիւքլէրինէ վէ հիւքմ-
 տարլարննա զամմաղլամայա գարար վէր-
 տիւր:

Պիր գաչ սէնէ միւրուրինտէն սօնրա իւ-
 քիսի տէ թէքրար՝ նթաքեպյա ալտէթլէ-
 րինտէ քրիսթիյանլար մապէյնինտէ՝ Սուլ-
 սէսին էսքի աշնլարընը թութմա վէ թութ-
 մամա պապինտէ պիր ազիմ իիթիլալ զուհը
 էթմիշ պուլտուլար. օլ սէպէպտէն պու
 ճէսիմ մատտէ իւզլէրինէ քէնտի պաշա-
 րննա պիր շէյ քէսմէմէ իշին Վուտսի շէրի-
 ֆէ կիտիպ՝ առաքեալարա ալէխուսուս
 օնլարննա պաշը սուրբ Պետրոս իլէ իսթի-
 շարէ էթտիքտէն սօնրա թէքրար օրայա
 կէլաիլէր վէ իիսթիլալ մահվէթտիւր:
 Սօնրա Սարկոսուն հագգընա իքիսինին
 մապէյնինտէ պիր ճիւզինիզա փէյտա օլուպ
 Բառնաբառ Սարկոսու, վէ Պօղոս Սիդա
 նամինտէ պիր ախէր շայիրտի պիլէլէրինճէ
 ալըպ՝ պիրպիրինտէն պրը կէզմէյէ պաշ-
 րատըլար: Սուրբ Բառնաբառ քէնտի
 Սարկոսույա իւք էվլէլ Վւպրըպա վէ

սօնրա Բօմայա վէ օրատան տախի Սիլան
չէհրինէ կէլիպ՝ եէտի սէնէ դատար օրա-
տա գալտը վէ քիլիսէ մասլահաթընը գա-
յըրըպ՝ սրոյա գօտուգտան սօնրա եէրինէ
պիր պաշգատընը եպիսկոպոս էտիպ Պրէ-
շիայա կիթաի:

()րատան վաթանը Վըպըրզա կէչտի,
վէ Նլլահ թարաֆընտան՝ չէքտիլի զահ-
մէթլէրին եագընտա իւծրէթինի ալաճա-
ղընը անլայըպ՝ տահա զիատէ ղայրէթ իլէ
ճան գաղանըպ Նլլահա տէօնտիւրմէյէ
չալըշըրտը: Բառնաբատըն թէքրար օրա-
յա կէլիպ՝ վազ վէրմէսինի եահուտիլէր
իշիթաիքլէրինտէ՝ արալարընտա իթթի-
ֆագ էտիպ օնու էօլտիւրմէյէ ֆուրասթ
արարըտըլար: Պիր կիւն ազիզ՝ ատէթի
իւզըէ ճէմիաթիսանէյէ կիրիպ՝ վազ վէր-
տիյինտէ, եահուտիլէր՝ եայզարա իլէ օ-
նուն իւզէրինէ հիւճմ էտիպ՝ տիշարը չը-
գարտըլար, վէ սօնրա թաշա թուլթուպ՝
ղալիմանէ ազիզի օրատա թէփէլէտիլէր:
Նլլահըն սատըգ գուլու Բառնաբաս պու
կիւնէ նամքեօր չէհրիլէրինտէն էօլիւպ
եայլայա աթըլտըգտան սօնրա՝ շայիրտի
Սարֆիս կիզլիճէ թէնինի ալըպ տէֆն
էթտի, վէ սօնրա վազթ իլէ միւճիզա-
թէն եէրի պէյան օլուպ մէզարընը աչ-
տըգլարընտա՝ սուրը Սատթէոս աւետա-
րանիչին էլէյլէ եագտըղը աւետարանը
կէգըսիւ իւզէրինտէ պուլտուլար:

ՍՈՒՐԲ ՈՆՈՓՐԻՈՍ

ՃԳՆԱԻՈՐ

ՍՈՒՐԲ Ռնտիրիտ Մըրը էյալէթինտէ տօղւպ՝ քիւչիւք չաղընտա պիր մանաւթըրա կիրտի։ Օրատա նէֆսինի զապթէտիպ ըիյազաթ իւզրէ եաշամանըն եօլունու եօյրէնաիքտէն սօնրա, չէօլտէ սաքին օլան զահիտլէրին իւճրէթի մանասթըրտա օթուրանլարտան տահա զիտտէ օլմասընը իշխաիպ՝ եիւրէյի թութուշաու վէ քէնտի տախի զահիտանէ եօմր կէչիւմէ իչին պիր կէճէ պիլէսինճէ տէօրթ կիւնւլիւք նաֆադա սըլպ եօլա տիւշաիւ վէ չէօլէ տախլ օլուպ պիր մաղարայա բասթ կէլտիյինտէ գափուլու վաւտու, վէ իչինտէ օթուրան իսթիյար Նլլահ թարափընտան Ռնտիրիտսուն կէլէճէյինէ աշինա օլուպ՝ շաղըղլա եօնիւնէ չըգաը վէ պիլէսինճէ սըլպ ծնուն իչին հազըրլանմըչ պիր գօլիպայա կէօթիւրտիւ, վէ եալընըզ պաշընա եաշամանըն ուսուլինի եօյրէթմէ իչին՝ պիր այ միդտարի եանընտա էյլէնտիքտէն սօնրա եէրինէ տէօնտիւ, վէ սօնրա սէնէտէ պիր տէֆա պիրիպիրինի կէօրմէյէ կիտէրիտիլէր։

Ալթմըչ սէնէ օրատա սըզը եօմր կէչիւրիպ՝ շէլթանըն հէր իղվալարընա գարշը գօտու, թուլթաուղու օրուճ վէ լիւրհիզտէն եիւզիւնտէ ընէք գալմամըշաը. եէ-

յէճէյի էքմէյի Վլլահ թէպա հեր կիւն
քէնտիյէ եօլարըտը: Աօմրիւնիւն սօն
կիւնլէրինի թանըյըպ՝ Պափնտաիոս իս-
մինատ քէնտիյէ կէլէն զահիտ քիշլիյի մու-
հապպէթլէ գապուլ էթտի, վէ պիր կիւն
պիրլէքտէ ծնունլա եաշայըպ՝ էօմրիւնիւն
հիքեայէսինի նազլ էթտիքալէն սօնրա
տուա վազթինտէփաք բուհինի Լարատը-
ճըսընըն էլինէ թէպլիմ էթտի:

Յ Ո Ւ Ն Ի Ս 13

Ս Ո Ւ Ր Ի ԸՆ Տ ՈՆ

ՊԼՏՈՒԱՑԻ

ՊՈՒ ազիզ փօրթուգալտա Լիսպօնա
շէհրինտէ Լփէնտիմիզին 1195 թարիխին-
տէ սօյգաւտէ աթալարտան տիւնեայա կէլ-
միշտէ տէ՝ խայլի միւտտէթ Իթալեա հու-
տուտունտա՝ փատուա տէնիլէն շէհրտէ
թէմէքքիւն էտիպ վազ վէրտիյի իչին Պա-
տուացի տէնիրլիշ տիր: Ա լաֆթիզ իսմի
Ֆիէրտինանտոս ուտուլտա սօնրա ծն պէշ
եաշընտա իքէն տիւնեա թէհլէքէլէրինչ
տէն խալի օլմազ իչին Լիսպօնատան ճիւզի
ըրագ Վանոնիկոպարըն մանաթըրընա շէ-
քիլիպ թէճրիպէ տէնէսինտէն սօնրա ուխտ
ուլա քէնտիյի Վլլահա սունտուղունտա,
ատընը տէյիշիպ Ննտոն գօտու, վէ լաքին
շէհրէ եադըն օլտուղը իչին տօսթլարըն-
տան վէ ագրապալարընտան չօղու կէլիպ
ազիզի պիհուզուր էտէր իտիլէր, օլ ճի-

Հէթտէն պու պաշ աղբըսընտան տախի
գուրթուլմա արգիւտիյէ պաշ փափազտան
իզն ալըպ Քօյիմպրատա սուրբ խաշ տէնի-
լէն մանասթըրա կիթտի: ()րատա ին-
ճիլ շէրիֆին վաղը իչին փութփերէսթ-
լէր էյալէթինէ կիտէն պէշ ատիա Ֆրան-
չիսգան րահիպլէրինէ րասթ կէլիպ իպ-
ֆէթ էթտի, վէ արասը չօգ կէշմէյիպ
պունլարն՝ Բրիստոսուն ուղբունա ֆիտա
օլմուշ աղիզ թէնլէրի մանասթըրա կէրի
տէօնտիւյիւնիւ կէօրտիւյիւնաւ քէնտինին
տախի Բրիստոսուն խաթըր իչին գան
տէօքմէ արգուտի արթըպ՝ պուլունտուղու
եէրտէն չըգմաղա վէ սուրբ Ֆրանչիսկո-
սուն կրօնքունա կիրիպ օլ թարաֆլարա
կիթմէյէ գարար վէրտի:

Սիւճպէլա արգուտինէ էրիպ եիրմի ետ-
շընտա թէճրիպէ եըլարընը պիթիրտիք-
տէն սօնրա պիւյիքլէրինին իզնիյէ Մֆրիւ
գատա պուլունան տինսիզլէրէ ինճիլի շէ-
րիֆի վաղ էթմէյէ եօլա չըգտը: Ապին
տահա գարայա չըգմատան Մլաճըն թէտ-
պիլիյէ պիր աղբը վէ մուխաթարալը խաս-
թէլիյէ տիւշիւպ կէրի տէօնմէյէ մէճպուր
օլտու, վէ կէմի շիտտէթլի ֆօրթունատան
Խափանեոյա եէթիշէմէյիպ Սիչիւեա ծա-
նիպլէրինաւ լէնկէր աթտը: Պու խասթէ
հալտէ գարայա չըգտըղընտա, քէնտի կիր-
տիլի կրօնքուն թէմէլինի գօյան սուրբ
Ֆրանչիսկոս՝ Մսիգի շէհրինտէ մանասթըր
պաշփափաղարըյլա մէշվարէթ էտէյօր
տէյի իշիտիպ ծնուն թէպարիքէթինի ալ-

մաղ իշին օրայա կիթտի վէ արզուսինէ նայլ օլտու։ Սէշվարէթ պիթիպ հեր քէս քէնտի մանասթըրընա տէօնէճէյի վազթ պաշ փափազլարտան հիշ պիրի Վնտոնու՝ քէյֆսիզլիյի իշին պիլէսինճէ ալմագ իսթէմէտի։ Ալէլ հասրլ բօմա էյալէթինտէ պուլունան մանասթըրլարըն իւզէրինէ օլան միւպաշիր՝ մէրհամէթէ թէփրէնիպ գապուլ էթտի վէ իզսիզ սուրբ Պօղոս տաղընտա գուրուլմուշ մանասթըրա եօլլատը։ Պու կիունէ Վնտոն օլ գատտար զահմէթ վէ տուայլա արատըղը լութֆա նայլ օլուպ՝ քիւլլիյէն քէնտիյի փերհիզէ, օրուճա վէ մանասթըր իշինտէ պուլունան էն էտնա խըզմէթլերի ալլագ կէօնիւլիւյլէ էթմէյէ վէ պագը գալան վազթընը սէմափի թէֆէքքիւրլէրտէ կէշիրմէյէ վէրտի։ Պիր գաշսէնէ միւրուրինտէն սօնրա ախէր արգատաշլար իլէ պիրլէքտէ՝ սուրբ աստիճանլարը ալմաղ իշին Քոյիմպրայա եօլլանտը, վէ օրատա՝ ախէր բահիպլէրին իւզը տիլէյիպ չէքիլմէսինտէ՝ պաշ փափազըն էմրիլէ միսաֆիր կէլմիշ սուրբ Վոմինիկոս բահիպլէրինին էօնիւնտէ պիր կիւզէլ բուհանի սուհպէթ էտիպ՝ ճէմի իշիտէնլերի թէնաճճիւպտէ պրըագտը, վէ էլֆազընը վէ թէքէլլիւմասթընը մէտհ էտիպ՝ քէնտի իշին մութլու մանասթըրա տէտիլէր։ Պաշ փափազ վէ ախէր բահիպլէր պու մէմուլ էթմէտիլէրի, հաթթա պէօն վէ մալիւմասթսըզ գըյաս էթտիլէրի տտէմ-

տէն պու թիւրիւ հայրան օրաճագ սեօգ-
լերի իշխութիւններն ալ պիտի բլբլենէ
խապեր վերտիլէր վէ սօնրա քահանայ է-
տիպ՝ սուրբ Պրանչիսկոսուն էմրիլէ քէն-
տի մանասթըրլարնատա Ղատուածաբա-
նու թիւն տերտի վերմէյէ վէ վազ էթմէյէ
թայեին էթտիլէր: Անտոն պու խրզմէթէ
եէթիշտիքտէն սօնրա քէնտի էլֆագը վէ
թէէտիրլէ սեօգլերիլէ նիշէ պինլերճէ
կիւնահքեարլար վէ հերետիկոսլար Ղլա-
հա տէօնտիւրմիւշ տիւր, պիրեր պիրեր
նագլ էթմէտի փէք կիւճ շէյ տիր:

Պիր աէֆա վազընտան սօնրա շէհր ի-
շինտէ աալարր չըգմըշ եիրմի իքի գափը
վէ դատտար քիշիլէր աղիզին էօնիւնէ կէ-
լիպ կիւնահլարր իւզերինէ թէվպէ էթտի-
լէր: Հերետիկոսլար իլէ միւճատէլէ էթ-
տիլինտէ օնլարըն եանլըշլըղընր էօնլերինէ
գօյուպ տիլլերինի թուլթար սէօյլէթմէղ է-
տէրիտի: Պօնվելլօ իսմինտէ պիր հերե-
տիկոս՝ Քրիստոս էֆէնտիմիղին Սրբու թիւն
իշինտէ մէվճուտ պուլունմաօրնա ինանմա-
յըպ՝ հէր ան աղիզ իլէ նիղալաշըրտը, վէ
իսպաթ ու տէլալէթլերինէ գարշը տախի
գօյամաղըտա տա՝ գանրպ տէօնմէտի իշին
պիր աշիքեար միւճիգաթ իսթէրիտի, պու
ֆիքը իլէ՝ Իւշ կիւն հայլանըմա եէմ վեր-
մէյիմ, իւշիւնճիւ կիւն էօնիւնէ օթ աթ-
տըղըմ՝ զէման՝ էյէր Սրբու թիւնու կէօրիւպ
եէմի պրըագըր վէ օնա ըիայէթէն սէճտէ
տախի գըլար իսէ, օլ վազթ ինանըրըմ
տէյի պէս թուլթաու: Անտոն պէտիւնի գա-

պուլ էթտի վէ իւշիւնճիւ կիւնիւ Մրբու-
թիւնու էլինէ ալլայ՝ հայվանն եանրնա
եանաշարղընտա պիւլէնտի ալաղ իլէ՝ Լա-
րատրճրնն իսմլլէ պույուրուրում՝ սանա,
ս արիւիլ հայվան, վաճիպ օլան լիայէթի
էլլէ վէ էօնիւնէ արիւշիւպ սէճտէ գըլ աւ-
մէսիլլէ՝ մերքէպին տախի իքի էօն ալադ-
լարըլա տիլ չէօքիւպ՝ պաշընը էյմէսի
պիր օլաու: Պօնվիլլօ նէ դատար եէմի
էօնիւնէ սիւրիւպ՝ եէմէյէզօր տախի էաէլ-
իտիյսէտէ, Քրիստոս օնտան ալըրլմատան
պաշընը պիլէ եէրաէն գալարըրմատը. պու
միւճիղաթլա Պօնվիլլօտան մատա ախէր
տախի չօդ հերետիկալար տէօնիւպ կիւ-
նահարը իւպէրինէ թէվպէ էթմիշ տիլլէր:

Պիր տէֆա Րիմէնի շէհրինտէ՝ հերե-
տիկալարա դարչը վաղ վերմէ իչին քիլի-
սէտէ մէմպէրէ չըգրպ՝ էթրաֆընտաքիլէ-
րին սէօղիւնիւ իշիթմէմէ իչին գաշարղընը
կէօրտիպիւնտէ՝ տէնիլ քէնալընա կիտիպ՝
նութգուէէրինտէ օլանլար եէրինէ, նութգ-
սուզ տէնիլ զաթլարընը Լլաւհըն քէ-
լամլարընը աինպէմէյէ տալէթ էթտի. վէ
ճէմի տէրեա էհալիսի ալիպին էմրինէ ըիա-
յէթէն սըչրալարադ գըյըյա թօփ օլապ
աղիղին աղղընտան չըգան քէլամլարըրաին-
լէրիտիլէր: Պիր ճիւզի Լարատրճը սահիւպ
Լլաւհ թէալա հազըթէթլէրինին աղամէթի
վէ քէրիմաթի իւպէրինէ սէօլէտիքտէն
սօնրա թէպարիքիլին վէրտի վէ եինէ եէր-
լէրինէ վէ ինլէրինէ տաղըլլայ կիթմիլլէր
տէյի էմր էթտի: Պիր ախէր քէլլէ՝ հե-

րետիկոսըստ իրէ պէս թութուպ՝ զէհր իրէ
տօլը քեառէնին իւզերինէ խաչ չըգար-
տըգտան սօնրա ալտը իչտի, վէ հիչ պիր
քէտէր օլմատըղնտա՝ վատլարը միւծի-
պինձէ հերետիկոսլար տէօնիւպ՝ ազիզին
տէտիքլէրինէ իման կէթիրտիլէր: Չօգ
քէրրէ վազը վազթընտա՝ քէնտինին պիր
տիլտէն սէջլէտիյի սէօղլէրի իշտէնլէր
պիլտիքլէրի լիսանլէրտէ անլայըպ ֆաիտէ-
մէնտ օլմուշտուրլար:

Միւծիղաթ պապինտէ Ղլասհըն պուա-
զեզէ իհտան էյլէտիյի լութֆ հիչ պիրա-
խէր սուրբլարընքի իրէ թէշպիհ օլունա-
մազ: Չօգ տէֆա պիր վազթտա հէմ
վազ վէրիյօր վէ հէմ քիլիսէ իշինտէ Ժամ
սէջլէյօր կէօրիւնմիւշ տիւր: Ֆրանշա-
տա պիր շէհր իշինտէ պիր նամուար կիւ-
նահքեար միււէլլիֆ վարըտը ազիզ՝ պու սէ-
ֆիհ ատէմին էթտիքլէրինի տույտուգտուն
սօնրա գալպինտէն կէշէնլէրիտէ անլարը-
տըյսատա՝ եինէ օնարաթ կէլտիյի վազթ
իզգէթ վէ իքրամ էտիպ՝ մուհապպէթ
կէօթէրիր իտի: Ղնտունուն պու լաթա-
ֆէթլի հարէքէթինի իհանէթ եէրինէ ա-
լըպ՝ էօքէլէնտի, վէ Պէնի մասխարէ էթ-
մէյէ սէլահիյէթին էօգտուր տէյի ազիզ-
լէ թութուշմաղա պաշլատը: Ղնտուն հա-
զեմիլլիյէ, խայր էֆէնտիմ, հաշա, կէօ-
թէրտիյիմ մուհապպէթ մասխարէ էթմէ
իշին տէյիլ տիր, անճագ սէնի սէվիպ՝ հադ-
զընա շէքտիյիմ հասէտ իշին տիր. քիւ-
շիւք եաշլամտան պէրի Ղլասհըն ուղըունա

գան տէօքմէք արգուլէմիշիմ, վէլաքին կիւ-
նահլարմըն չօգլուղունտան պուլւթֆ-
տուն մահրում օլտում վէ սէն իշթէ չօղա
վարմայրպ պու ազիմ լւթֆա նայլ օլա-
ճագսըն, տէտի: () կիւնահլար պուսէօղ-
լերի իշթտիյինտէ կիւլմէյէ պաշլատը,
վէ լաքին ազիզին սէօղիւ միւճիպինճէ օ
ումուլմազ քէօթիւ վէ սէֆիհ քիմէսնէ
արասը չօգ կէշմէյիպ շէհր եպիսկոպոսայ-
լա պիրլէքտէ եահուտիսթան թարաֆընա
կիթտի, վէ օրատա սինսիզլէր էլինէ տիւ-
շիւպ ազիզ տինի իշինտէ գալմասը իշին
գանընը տէօքիւպ մարտիրոսլուգ թաճը-
նա նայլ օլտու: Թաօգանա էյալէթի իւ-
զէրինէ Լիզէլինօ իսմինտէ պիր գալիմ ա-
տէմ պույուրուպ՝ փատուա շէհրին էհա-
լիսի ապիլիյէ եիւզ թուլթմուշ տէյերէք
օն պիր պին ճան պիր կիւնտէ գըրարար.
հիշ պիր նաս՝ պու զալիմին գապահաթը-
նը եիւզիւնէ վուրուպ՝ տահա պէտթէրին-
տէն շէհրլիլէրի հըֆղ էթմէյէ ճէսարէթ է-
տէմէտիյինտէ, Ընտուն գօրդուսուզ վէ պի-
փերվա էօնիւնէ վարսը վէ նահագգ եերէ
տէօքտիլիւ գանլար իշին հուղուրի պարի-
տէ վէրէճէյի ճէվապը խաթրընա պըրագ-
տը: Լիզէլինօ պու սէօղլէրի իշիտիպ՝ Ընտո-
նուն եիւզիւնտէն փարլոյան նուրու տախի
կէօրտիլիւնտէ, թիթրէմէյէ պաշլատը,
վէ հիշ պիր շէյ սէօյլէմէտէն ազիզին խա-
քի փայինէ գափանրպ, իրթիքեսապ էթ-
տիյի ազիմ կիւնահ իւզէրինէ աֆվ սիլէ-
տի: Զօգ տէֆա չօգլարընա կէճէ րույա-

լարնոտա կէօրինիւս՝ իշխութիւնի կիւ-
նահլար իւզերինէ թէվլէ եթմէյէ նասի-
հաթ եթմիշ տիր:

Պիր տէֆա Վիսպոնա շէհրինտէ փէտէ-
րի խաղինէտարտան պիր գաչ տէվլէթ ու-
մուրինտէ օլան քիշիլէր էօտիւնճ ազչէ
խթէտիլէր: Փէտէրի՝ քէնտի կիպիպաշ-
գալարնը տա էմին վէ սատրգ գըյաս է-
տիպ՝ էլէրինտէն սէնէտ ալմատան քիւլ-
լիյէթլի փարպ թէպիմ էթտի, վէ լա-
քին վազթը կէլիպ կէրի թալապ էթտի-
յինտէ ալարգլարնը վէ պօրճլու օլմալա-
րնը ինքեար էթտիլէր: Պու պապտէ փէ-
տէրի զպլէթ մէյուս օլուպ էտէճէյինի
պիլմէզ իտի վէ շէրիաթ էօնիւնէ չէքիպ՝
մուրաֆա օլմագ տախի քեաղատարգ հիշ
քեար էթմէզ իտի: Պու միւշքիլ հալի-
չինտէ իքէն տէվլէթ թարաֆրնտան հի-
տոպ իսթէնտի, վէ վէրէմէտիյի հալաէ՝
հաքիմլէր հուզուրինէ չըգարըար. պու մու-
խաթարալը սաաթտա՝ պիր տէ օլլու Մն-
տոն Նթալեա հուտուտունտան՝ հիքմէթի
իլահիլէ Վիսպոնա մահքէմէսինէ վարըպ՝
փէտէրինին թարաֆրնտան տալա վէքիլի
օլտու: Փէտէրի դապահաթարգ օլուպ՝ ազ-
չէյի տլան շունլար տըր ամմա՝ վէրմէյօր-
լար տէյի իսպաթ էթտիյինտէ՝ օլպիլլէրի
խիլաֆ եէրէ անտ իշիպ՝ պու մատտէտէն
հիշ խապէրիմիլը եօզ տուր տէր տուրուր-
ուտուլար: Սուրբ Մնտան պիր ճիւղի իքի
թարաֆր տիկէտիքաւն սօնրա՝ փէտէրի-
մին սաֆտէրունլուղունու վէ էյի վէ սա-

տագաթը գալպինի թանրըրմ . ծնա եալ-
վարբայ ֆիլան կիւն , ֆիլան սաաթտա վէ
պու ճինս ազէէ իլէ խաղնէտէն շու դա-
տար ալթուն եէքիունինի ալան սիղ տէյիլ-
միսինիզ : Ե իմսի նասիհաթըմ սիզէ շու
տուր քի , ալտըլընըլը կէրի վէրին , եա-
լան տէօյլէմէյին , եօգ , էյէր եինէ ինսա
էտիպ՝ ինքեար էտէրսէնիզ , չօղա վարմա-
յըպ Ալլահ իշիտիլմէմիշ գաղէպ իլէ ին-
թիգամընը ալաճագ տըր , տէտի : () զալիմ
Ալլահտան գօրգմաղ պօրճ սահիպլէրի՝ ա-
զիզին իթալեատա օլուպ տա պիր լահզա-
տէ օրատա պուլունմարնը , վէ էթտիյի
էօրֆլէրին կէրչէք օլապիլէճէյինի տիւշիւ-
նիւպ՝ էթտիքլէրինէ փիւշման օլաուլար ,
վէ հէր շէյի օլաուլու կիպի եէրլի եէրին-
ճէ նագլ էտիպ՝ ազիզին կիւնահարզ փէտէ-
րինի գուրթարտըլար վէ Անտոն թէքրար
կէօրիւնմէզ օլուպ՝ էվվէլքի եէրինէ կէլտի :

Պիր պաշգա տէֆա եինէ փէտէրինին
իւզերինէ՝ պիր քիշի էօլաիւրմիւշ տիւր
տէյի պիւհթան էթտիլէր , վէ հաքիմին
իլամըիւզըէ փէտէրինին էօլէճէյի կիւնտէն
պիր կիւն էվվէլ՝ Ալլահ իսպօնատա քէ-
սիլէն նահագդ շէրիաթը վէ փէտէրինին
թէհլէքէտէ օլմաընը օղլանա պէյան էթ-
տի : Անտոն ճիւղի տուատան սօնրա մա-
նաթըր պաշ փափագընտան պիր աղ հա-
վա ալմա իշին շէհրտէն տիշարը կիթմէյէ
իզն ալլապ՝ սօնրա պիր մէլէյին եարտըմըյ-
լա հալատան ուչարագ իսպօնայա վա-
րըպ՝ հաքիմին քէսթիյի սիճիլին նահագդ

օլմասրնը կէօթէրտի: Հաքիմ գանմատը-
ղը հալտէ մեզարտան էօլիյիւ չաղըրըպ՝
Սէնի էօլտիւրէն փէտերիմ մի տիւր տէյի
սօրտուղունտա, էօլիւ խայր, օտէյիլ պաշ-
գասը տըր տէմէսիյէ փէտերի էօլիւմտէն
գուրթուլտու: Հաքիմ էօլտիւրէնին քիմ
օլտուղունու սեղյէսին տէյի Մնտոնա չօդ
եալվարտըյսա տա՝ Գապահաթսըզը գուր-
թարմաղ իչին կէլմիշիմ, գապահաթլը-
նըն էօլիւմիւնէ իլհադ օլմադ իսթէմէմ
տէյիպ՝ կէօրիւնմէզ օլտու:

Պու կիսնէ րէսուլանէ Նթալէա վէ
Ֆրանչա հուտուտինտէ Ճէմի քրիսթիյան-
լարն խայրը իչին չաղըտըդտան սօնրա էօ-
լիւմիւնիւն եագըն օլմասրնը Մլահ թա-
րափընտան տոյուպ շաղ օլտու, վէ էյի
հաղըրլանմաղ իչին շէհրտէն ճիւղի ըրագ
պիւր թէնհա եէրէ չէքիւտի, վէ փատուա-
յա խասթէ տէօնիւպ՝ սուրբ խորհուրդլա-
րը ալտը, վէ ատէթ էթտիյի տուալար-
տան պաշգա տուալար էտէր իքէն աղիզ
պիքը Սէրեէմ էվլատը Յիսուս իլէ պիւ-
լիքտէ կէօրիւնիւպ սօն նէֆէսինէ գատար
եանընտա տուրտու վէ ծնլարտան թէսէլ-
լի օլարագ աղիզ րուհինի Էֆէնտիմիլին
1231 սէնէսինտէ օթուղ ալթը եաշընտա
Մլահըն էլինէ թէսլիմ էյլէտի: Լօլիւ-
միւ վադթիւտէ շէհր իչինտէ պուլունան
կիւնահարզ չօճուգլար, Մզիզ էօլմիւշ տիւր
տէյերէք սօգազլարտա չաղըրըպ պիւ-
մէյէնիւրէ խապէր վէրտիլէր: Վրիստոս
էֆէնտիմիլ՝ պու աղիզէ կէօրիւնիւպ՝ չօդ

մուհապպէթ կէօթէրտիյի իշին, թաս-
վերի՝ Նլաճ էվլատը Յիսուս իւէ չէքիւր,
վէ տիւնեա իւզէրինտէ կէշերտիյի փաքըզա
վէ պիքիրլիյէ նիշանէ եանընա պիր զէմպագ-
տախի գօնուլուր: Պիւ ազիզին հիմա-
յէսինի տիւէյէնլէր՝ հէր խուուուստէ միւ-
րապարընա էրմիշ տիրլէր, ալէլ խուուուս
պիր շէյ արայըպ պուլամայանլար հէր ան
տուա իւէ վէ սըազ իւէ օնա իլթիճա էթ-
տիքլէրինտէ եիթիքլէրինի պուլմուշ տուր-
լար վէ հալա պուլուրլար:

Յ Ո Ւ Ն Ի Ս 14

ՍՈՒՐԻ ՎՐԻՍՏԵՓՈՐ

Ա Կ Ա Յ

ԱՆԱՀԸՆ սատըդ գուլու սուրբ Վրիս-
տափոր տինսիզլէր վէ պարպարըշար էյա-
լէթինտէ տինսիզ վէ փուլթփէրէսթ աթա-
լարտան սօղսուլյսա տա՝ եաշընը ալըպ
քրիսթիյանլարա գարշը ճէնկէ կիթտիյին-
տէ էսիր տիւշտիւ, վէ սօնրա սօղրու տի-
նի թանըյըպ վաֆթիզ օլտու: Յուլիա-
նոս դրալըն էմրիյլէ Շամ թարաֆընա Վի-
կոս նամինտէ պիր զապիթ օթուրուպ՝ ճէ-
մի քրիսթիյանլարը աթէշ վէ գըլըճ իւէ
օրթատան գալտըրմաղա չալըշըրըտը:
Պիր կիւն նէֆերաէն պիր գաշ քիշի
քրիսթիյանլարը թուլթուպ էզիյէթ վէր-
մէլէրինի կէօրտիյիւնտէ՝ եիւրէյի գալգ-
տը վէ էաէնլէրի ալպլատը, իշլէրինտէն

Բարսու նամինտէ պիրիսի աղեղէ պիր շիտ-
տէթլիսիլէ վուրտուղունտա, Բրիստափոր՝
Բրիստսուն խաթըր իչին սապը էթմէսէ-
յիտիմ, պէն տէ սանա վուրապիրի իտիմ
տէյի ճէվապ վէրաի: Պունտան գաթինա-
զար նահագգ եէրէ քրիսթիյանլարա զուլմ
վէրաիքլէրի իչին չոգ շէյ սէօյլէյիպ՝ փուլթ-
լարըն սախթէլլինի վէ գրալլարըն քէօր-
լիչիւնիւ աշխքետր սէօզլէր իլէ իսպաթ
էթտի: Եւֆէր թագըմը պու լագըրտըլարը
իլէթտիքլէրինտէ՝ Ֆիլ Տալ կիտիպ զտպի-
թէ խապէր վէրտիլէր, վէ օնուն էմրիլլէ
Բրիստափորու թուլթուպ հուզուրինէ չը-
գարտըլար:

Վիկուս իւք էվիլէլ թաթլըլըլա նէրէ-
տէն վէ նէ տինտէն օլմարընը սօրուպ սն-
լատըգտան սօնրա, փուլթփէրէսթլէր տի-
նինի պըրաղտըլը իչին թէվպէյէ կէթիլ-
մէյէ չալըշտը վէ աղիմ հէտիլէլէր վէ ման-
սըպլար վատ էթտի: Ս է լաքին Բրիս-
տափոր պունլարըն եէքինունինի ըտտ է-
տիպ՝ քրիսթիյան օլմարընը իգրար էտէ-
րէք էօլմէյէ պիլէ հազըրըլընը պէյան էյ-
լէտիլինտէ, զալիմին էմրիլլէ աղիլի տտը-
լար, վէ թէնինի աէմիր թարաղլարլա գա-
ղըտըլար: Պու իոքէնճէլէր իլէ մէրամընոս
էրէմէտիլինտէ՝ պիր Փասիաին Ֆիթ վէր-
մէսիլլէ աղիլի պիր օտայա գափատըլպ ետ-
նընա Լըլահաան գօրգմաղ շիվէկիր իքի
Փահիլէ սաղը վէրաիլէր: Պունլար թիւր-
լիւ շիվէլէրիլլէ Բրիստափորու տէօնտիւ-
րէմէտիքտէն մատա քէնտիլէր աղեղին վա-

զընտան ֆախտէմէնտ օլուպ կիւնաճարը-
նը թանըտըլար վէ աղըպարադ Նլաճտան
աֆվ տիլէտիլէր :

Օլապիթ պուշլարըն տէօնմէսինի տէ
իշիտինճէ տաճա զիտտէ ալթ իւսթ օլ-
տու , վէ սէօզլէրինտէն չէվիրէմէտիյինտէ
պաշլարընը քէսթիրտի : Պու թարիգ իւզըն
իքի ատիտ Վալինիկէ վէ Նկիւզիննէ նամին-
տէ թէվպէքեար գարըլարը էօլտիւրտիւք-
տէն սօնրա թէքրար Քրիստափորու հու-
զուրիննէ չաղըրտը վէ գրալըն էմրինի թէք-
միլ էտիպ՝ փուլթլարա գուրպան սունմա-
ղա զօր էթտի . վէ լաքին եինէ թէքլիֆի
գապուլ օլունմատըլընտա զիֆթ վէ պէ-
զիւր եաղը իլէ տօլու պիր գապան գայնա-
արպ իչիննէ աթտը , լաքին միւճիզաթլա
օնտան տա գուլթուլտուլունտա՝ տաճա
սաղ վալըպ տա զայրիլէրինի տէ այտըթմա-
սըն տէյի գըլըճ իլէ պաշընը քէսմէյէ էմր
էթտի : Նանընտա պուլունան իքի եիւզ-
տէն թէճաուլ ճէնքճիլէր պիզ տէ քրիս-
թիյանըզ վէ Քրիստոս էֆէնտիմիզին լա-
թըր իչին գանըմըզ տէօքմէյէ հաղըրըզ
տէյի չաղըրտըգլարընտա՝ զապիթ զաղէ-
պէ կէլտի , վէ Քրիստափոր իլէ պիլիքտէ
օնլարը տա գըրմաղա էմր էթտի : Պու
աղիզին էօլիւմիւ Նֆէնտիմիզին 362 սէ-
նէսինտէ վուգու օլմուշ տուր :

ՍՐԻՈՒՀԻ ԼՈՒԻՏԿԵՐՏԸ

ՊՈՒ աղիգէ՝ Պրապանթէտէ Թուենկերն
 շէհրինտէ քիպարզատէ աթալարտան տիւ-
 նեայա կելիպ՝ քրիսթիյանա միւթէալլիգ
 ֆազուլէթ ու մատտէլէրտէ էյի թերպիյէ
 օլտու։ Փէտէրինին ֆիքրի՝ էվաէ սագլա-
 յըպ վագթինտէ տիւնեայա սօգմաղըրոյը-
 սա տա, վալիտէօի՝ գըզընը Լլահա մագ-
 պուլ պիր ճարիյէ հազըրլամաղ իշին օն իքի
 եաշընտա իքէն հալ ու վագարընա տիւ-
 շէր իշէրտէ էյի թերպիյէ էթաիրմէ
 պէհանէսիյէ պիր մանաթըրա եօլլատը։
 Եւ իտկարտա՝ վալիտէսինին խապէրի օլ-
 մայարագ պիր սօյսուղ տէլի գանլը իլէ իւլ-
 ֆէթ փէյտա էտիպ՝ էքսէրիյա օնունլա էյ-
 լէնիր իտի։ Պիր կիւն եինէ ատէթի իւզըն
 օնունլա աշիգանէ կէօրիւշէր իքէն Բրիս-
 տու էֆէնտիմիզ կելիպ եարէլէրինի կէօս-
 թերաիքտէն սօնրա՝ Լէլ շու տիվանէ սէվ-
 տալարընտան վազ կէշ տէ՝ կէրշէք սէվէ-
 ճէք շէյէ մուհապպէթ պաղլու, տէտի։ Պու
 աճաիպ հիքմէթլի կէօրիւնիւշտէն Լուխա-
 կարտա իւրքիւպ՝ քէնտիյի շաշըրտը, վէ
 պիր ազ սօնրա ագլը պաշընա կելաիյինտէ,
 կէշիրտիյի էօմր իւզէրինէ տիւշիւնմէյէ պաշ-
 լատը վէ էվիլէլէն հազզ էթաիյի կիւնաս-
 լար իւթիւնէ գալպինտէ իքրոհ վէ փիւշ-
 մանլըգ հապ օլտու։ (Նտան էօյլէ եա-
 լընըլ Բրիստուսա խըզմէթ էտիպ օնու

սեվմէ իջին օտաւորնա չէքիլտի վէ պիր խա-
չելութիւն պատկերի էօնիւնէ աիզ չէօ-
քիւպ կէշմիշ ֆանի վէ մէքրուհ կիւնահ-
լարը իւզէրինէ աֆվ տիլէտի, վէ էօմրիւ
օլտուգճա Քրիստոսու սեվմէյէ ահտ
էթտի:

Սէօղիւնտէ գավի գալմազ իջին տուպ-
լա Լլահըն եարտըմընը տիլէտի, եէվմի-
յէն թէֆէքքիւր էաիպ՝ Քրիստոսուն սիա-
սէթլէրի իւզէրինէ տիւշիւնիւր իտի: Տիւ-
նեա մաղահաթըսընը վէ էշղալընը տույ-
մազ պիլէ իսթէմէզ իտի, էվվէլէքի խօշ
վէ թաթըլը կէօրիւնէն շէյլէր՝ ֆէնա վէ ա-
ճը կէօրիւնմէյէ պաշլատըսը: Լէվմիյէն
տիւշիւնճէսի վէ աճըսը, նէ՞ իջին պուգա-
տար վազթ Քրիստոսու սեվմէտիմ տէյի
իտի, վէ էթտիյի թագսիրաթըն աֆվընը
պուլմազ իջին Քրիստոսուն սղըռունա հէր
իւքէնճէլէրի չէքմէյէ հապըր ըտը: Սա-
նասթըր իջինտէ պուլունան ըահիպէլէր՝
Լուիսկարտանըն պու թիւրլիւ ափանսըզ
թէպտիլ օլմասընը պիր կէշիճի հէվէս տիր
գըյաս էտէրիսէլէրտէ, սօնրա միւտավէ-
մէթինի կէօրիւպ թէաճճիւպտէ գալըրը-
տըլար: Քէնտիսի տախի՝ պաշլատըղըմ
իւզըէ պէլէքի կիտէմէմ տէյի տիւշիւնիւր
իքէն, ազիզ պիքր Խէրեհմ կէօրիւնիւպ
թէսէլլի էթտի, վէ հէր ան եանընտայըմ,
անճագ Լվլատըմ Յիսուսու սեվմէտէն ֆէ-
րաղաթ կէլմէ տէյիպ եիւրէք վէրտի:
Քրիստոսուն չէքտիյի իւքէնճէլէր տիւ-
շիւնճէսինտէն գալպինտէ տույտուլու մէս-

րուրելէթ կիպի՝ առաւ Էօմրիւնտէ Էօյլէ շաղ-
լըդ վէ ֆէրահ տույմամըշըտը: Պաղէն Էդ-
գաղա աղիղէնին իւղէրինէ սիթէմ վէ
պիւհթան տախի աթըլըրտա տա՝ հիչ եւ-
րինէ գօյուպ հէր շէյի սապը իլէ Ղլահա
տունարտը: Օն իքի սէնէ թէրպիլէ օլ-
մա գաւլըյլա օրատա տուրտուգտան ոծն-
րա՝ արդուսինէ պինայէն րահիպէլէր Էս-
պապը կիլինտի, վէ էյի իպրէթիլէ ճէմի
մանասթըրտա պուլունանլարա Էօրինէք
օլուրուտու:

Ճիւղի ոծնրա իլհամի իլահիլէ օ մա-
նասթըրտան չըգըպ Նիստերսականլարն
մանասթըրնա կիրտի, վէ գըրգ սէնէ միգ-
տարի օրատա առէթ Էթաիլի իպատէթ
թալիմաթը իւղրէ Էօմրիւնիւ կէչիրտի:
Պու աղիղէ տուաը պէրէքեաթըյլա չօդ
խասթէլէրէ շիֆա վէրմիշ վէ չօգ միւշ-
քիլ րուհանի հալ իչինտէ պուլունանլա-
րա Ղլահտան միւտալէմէթ վէ լութֆ
սլը վէրմիշ տիր: Չօգ տէֆա ինսանըն
գալպինտէն կէչէնի տույուպ խապէր վէ-
րիրտի: Հ էյթանլըրպու աղիղէյի թիւր-
լիւ իղվալէրիլէ ալլամագ իսթէտիլէրտէ
տէ՝ երնէ Ղլահըն քէրէմիլէ հէփիտին
Էէնտի: Իչօլիւմիւնտէն օն պիր սէնէ Էվ-
վէլ կէօղէրինին նուրինի զայպ Էթտի.
վէ պու աղըրլարը արաօրնտա տախմա շաղ
օլուպ Ղլահը մէահ Էաէրիտի: Պէշ սէնէ
Էվվէլ Էօլիւմ կիւնիւնիւ անլայըպ՝ հաղըր-
լանտը, վէ ոծնրա պիր աղըր հիւմմա խոս-
թէլիլինէ թութուլուպ՝ Էթրաֆտաքիլէ-

րէ նառիհաթ էտերէք եանընտա պուլու-
նան Վրիստոս էֆէնտիմիզին էլինէ ազիզ
ճանընթ թէպիմ էթաի:

Յ Ո Ւ Ն Ի Ս 16

ՍՈՒՐԻ ԼԵՏԻՍԼԵԻՈՍ

ՄԱՃԱՐ ՓԱՏԻՇԱՀԸ

ՄԱՃԱՐ փատիշահը Պէղանըն ոչլու վէ
Մաճարիթան րէսուլու ատտ օլընմուշ
տուրք Ստեփանոս փատիշահըն եէյէնի
Լատիսլաուս՝ փեաերինին Լէճ էյուլէթինէ
չէքիլտիյի վագթ աինեայա կելաի: Ս Լա-
լիտէի ազիզին էյի թէրպիյէ օլմաուր խու-
տուսինտէ զայէթլէ տիգգաթ էթմիշ տիր:
Սողմոն փատիշահ աէվլէթինտէն ազլ օլ-
տուլունտա՝ Լատիսլաուս միւճիգաթլա
օնուն եէրինէ կէչիպ իւք իշի քրիսթիյան-
լարք դայըրմադ վէ սադիլ վէ պարիտ օլ-
մուշ էյի ատէթլէրի թէքրար միւգարրէր
էթմէք օլտու: Վրէնտի էօրնէյիյլէ Տէ-
փիսինի պէտ խուլարընտան տէօնտիւրիւպ
Փագուլէթ ոահիպի վէ Լլաճա մադպուլ
քիմէնէլէր էտերիտի: Ճէմիաթըն պու
ազիզին իւղէրինէ էտինտիյի մուհապպէթ
տիլ իլէ թապիր օլընմադ շէյաիր, փատի-
շահ նազարըյա պագմայըպ՝ սէվիլիւիւ
փեաերլէրի եէրինտէ թուլթարըլար:
Թալիսթընտան հադդ եէրէ աիւշմիւշ Սո-
ղմոն փատիշահտան մատա ճէմի էհալիի
մէմլէքէթ ազիզի սէվիպ՝ օնուն ուղըունա

պաշարները դամուշուտուէր : Ի պքին մա-
զուլ թէքրար թախթէ ճիւղուս էթմէ
արզուսիլէ Լատիսլաուսուն Էնսէօինսէն
տուզագ գուրմաղա պաշարը : Ի ատիւլա-
ւոս պունու տույտուղունտա, Էյէր էրպա-
պի տէվլէթ գայլ օլուրսա պէն փատի-
շահլըղմտան կերի չէքիլմէյէ հազըրմ տէ-
յի ընա խապէր եօլլատը : Պու հիւանի իխ-
թիյար իլէ օյան գուրպանա Վոլամնն զա-
յէթ թէաճճիւպտէ գալուպ էթտիյինէնա-
տիմ օլտու, վէ էօմրիւ օլտուգճա սէնէվի
իրատըյա եաշամաղա սէօզ վէրտի. վէ լա-
քին ճիւղի սօնրա սէօզիւնէ գարշը կիղլի
իթթիֆադտա պուլունտուղու իլին տէվ-
լէթ էմրիլէ թուլթուլուպ կէօզճիւլէր
ալթընա գօնուլտուն : Ի ատիսլաուս եինէ
օնա Էյլէք էթմէ արղիւսինտէ օլուպ էլին-
տէն կէլտիյի գատար միւսթէհագգ օլ-
տուղու ճէգասընը խաֆիֆլէթտի, վէ
լաքին օ Էյլէյէ պէտէլ քէմլէք էտիւպ տին-
սիղլէր փատիշահրյա պիրլէքտէ Էյլէքտա-
րընա գըլըճ չէքտի, վէ գազէպինի Հագգ
թարաֆընտան ալըպ՝ անլը եարալանտը վէ
կիւճպէլա գաշապիտի :

Պու թարիգ իւզըն տիւշմանը իւզէրինէ
ղալիւպ օլտուգտան սօնրա՝ եինէ քրիսթի-
յան տինինին իլէրի կիթմէսինն վէ ապէս
վէ պէտատէթլէրին մահվ օլմասընա ղայ-
րէթ էթտի. ճէնք աշուպ իւզէրինէ կէլէն
պէյլէրի վէ փատիշահրար պօզտու վէ տէվ-
լէթինին հուտուտունու պիւլիլթտիւ : () Լ
գատար ճէնկ ու ճիտալ արասընտա ատէթ

էթտիյի տուալարընը վէ իպատէթ թալի-
մաթլարընը ունութմաար. հաթթա սը-
գը արասընտա օլտուղսւ վազթ տահա
զիատէ սըգչա տուայա վէ փէրհիվէ մէշղու
օլտուրուտու: Աիւն կէշիրմէյիպ՝ սարայընտա
սուրբ պատարագը կէօրիւրիւտիւ, վէ հէր
մասլահաթընտան զիատէ էպէտիլիյէ տաիր
մասլահաթլարընը գայըրըրտը: Շէմիա-
թըն հէր շիքէայէթիւնի վէ արզընը մու-
հասպէթէն իշիտիպ՝ հագգը հագգ էթ-
մէյէ չալըշըրտը: Աէճէլէրի՝ փուփլա տէօ-
շէք եէրիսէ գուրու թօփրագ իւզէրիսէ
եաթար ույուրուտու: Փաքլըղաօլան իթի-
պարը՝ էօլիւմիւնէ գատար պիքիրանէ կէ-
շիրտիյի էօմրտէն աշիքեար կէօրիւնիւր:
Ֆուլգարէլէրին փէտէրի օլուպ՝ հէր իզթի-
գալարընը գայըրըր վէրիւրիտի: Շէնք զու-
հուր էթտիյինտէ տուա իլէ Բլահա տա-
նըշմատան աիւշմանընա գարշը կիթ մէզիտի:
Պու միսիլլի միւշքիլ մասլահաթլար իշին-
տէ իւշ կիւն փէրհիվ թութուլտուն տէյի
ճէմիաթընա ըամարլարտը:

Պունլարտան գաթի նազար՝ Վրիստու-
սուն ուղրունա գանընը աէօքմէ իշին պիր
վէսիլէ արարըտը, վէ արասը չօգ կէշմէյիպ
Բլահ թէալս գուլունուն պու արզուսինի
տէ գապուլ էթտի: Իսփանեա, Ֆրանչա
վէ Ինկիլթէրս փատիշահլարը եահուտիւ-
թանտապուլընան քրիթիյան տիւշման-
լարընա գարշը աին ուղրունա ճէնք աշլպ՝
Խտիսլաւոսու տախի տավէթ էթտիլէր,
վէ աղիզ՝ քիւլլիւ առքեր տլըպ ծնլար իլէ

պիլըքտէ ճէնք եւրինէ վարտը վէ օրատուն
ճէմ օլմուշ տէվլէթլէր ասաքըլրի իւզէրի-
նէ սէրտար գօնուլտու, վէ պիր տէֆու
հատաէն իւրաճ չօդ չալըշու պէյֆինի
պօղտու, վէ սօնրա սուրբ խորհուրդլարը
աղիմ իպատէթլէ ալտըդտան սօնրա ճէնք
արասընտա աղիզ ճանընը Ղլահըն էլինէ
թէպիմ էթաի:

Յ Ո Ւ Ն Ի Ս 17

Ս Ո Ւ Ր Բ Ե Պ Ե Ր Ը Ր Տ Ո Ս

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

ՔԻԼԻՍԵԻ շէրիֆին ծնպիրինճի տէվրին-
տէ սօղատէ վէ ֆազուլէթ մահիպի տ-
թալարտան սուրբ Լպերարտու եպիսկո-
պոս Պափկերատա հիւքնպէրի տէնիլէն
շէհրաէ տիւնեայա կէլմիշ տիր: Ըթա-
լարը զայէթլէ աղիզ պէքը Սէրեէմին
խըզմէթինէ զայրէթլի օլտուգլարընտան օ-
նուէն իզլէթինէ պիր միւքէլէֆ քիլիսէ պի-
նա էթտիրիպ՝ քէնտի էվլապլարը Լպե-
րարտուսու տախի թա քիւշիւք եաշընտան
պու կէզլէր սուլթանընա իպատէթլէքտար
էթմէյէ վէ ախէր ֆազուլէթլէր իլէ քէն-
տիլի տօլտուրուպ տօնաթմաղա չալըշը-
տըլար: Լպերարտու ալիմ ուսթալարալ-
թընտա իլմի թահսիլ էթտիքտէն սօնրա՝
Կանոնիկուլուգ փայէոինէ նասպ օլտու .
լաքին պու խըզմէթտէ՝ չօդ տուրմագ իւ-
թէմէյիպ տիւնեա թէհլէքէլէրինաէն խա-

լի ճանընդ դայրմաղ իշին սուրբ Սիբա-
յէլ տաղընտա պուրնան խենդիկտան-
լարըն մանաթըրընա կիթաի, լաքին պու-
րատա տա արայրպ պուրտուղա բահաթըդ
վէ թէսէլի չօդ սիւրմէտի . մանսրպտաշը
օրան կանոնիկոսլար՝ շէհրաէն օ տաղ իւ-
ղերինէ կէլիպ, զօր իլէ Լպերարտոտու մա-
նաթըրտան տիշարը չըդարարլար :

Երաւոր չօդ կէչմէյիպ՝ պու թարզ էօմր
սիւրմէ արգուսինի Ֆիքրինաէն մահվ էթ-
մէ իշին պիր մասլահաթ իլէ Ֆրանչայա
եօլատըր : Լպերարտոտ օրատա նէ գա-
տար փաքըղընը զայպ էթմէ թէհլէքէլէ-
րինտէ պուրնտույատա՝ Լլահըն ինա-
յէսիյէ գուրթուլուպ խասիմլէրինի ու-
թանտըրտը, վէ մասլահաթընը պիթիւ-
տիքտէն սօնրա ճան վէ թէն իլէ սաղ
սէլիմ վաթանընա տէօնտիւ, վէ վաղթին
եպիսկոպոտու թանտան մանաթըրա կիր-
մէյէ իղն իսթէտի : Վանոնիկոսլար եինէ
չէլմէք իսթէտիլէրտէտէ պէր միւրատ օլա-
մայրպ Լպերարտոտ Լլահըն չաղըրտըղը
եօլտան կիթաի, վէ Բաթիւպօնայա եա-
ղըն Փրիֆլինկ մանաթըրընա կիրտի :
Պու կիսունէ արգիւսինէ երտիյինտէ գալ-
պինտէքի տույտուղա մէսրաւրիյէթ վէ
նէֆսինի զապթ էթմէ պապինտէ իտման
էթտիյի իպատէթ վէ ըիյաղաթ զայէթ
շաշլաճաղ շէյ տիր : Վէնտիտի մանաթ-
թըր իշինտէ մէլէքեանէ էօմր սիւրտիւ-
յիւ վաղթ՝ Վանրատոտ վէ Լլպոն իսմին-
տէ իքի գարտաշարը Պէրթա գըզ գալ-

տաշարըյա պիւրիքտէ ինկօլշթատ վէ
 Բաթիսպօնա շէհրէրին արաւընտա քէնտի
 խարճլարըյա իքի ուլու վէ կիւզէլ մանաս-
 թըր եափտըւոր, վէ պինա պիթտիյին-
 տէ՝ գարտաշարը Լպերարտոս րահիպլէր
 իշին օլան մանասթըրըն իւզէրինէ պաշ օլ-
 սուն տէյի եալվարտըւոր . լաքին Լպերար-
 տոս գարտաշարընըն թէքլիֆինի թիւր-
 լիւ պէ թիւրլիւ էօզըլէր իլէ գապուլ
 էթմէյիպ ուհտէսինտէն Խթմագ իսթէր
 իտի: () Լ էսնատէ Խթոն եպիսկոպոս Բօ-
 մայա կիտէճէք օլուպ Լպերարտոսու պիլէ-
 սինճէ Խլտը՝ վէ սրբազան Վահանայա-
 պետէ՝ էհալիյի մէմլէքէթին արզիւսինի
 պէյան էթտի: Սրբազան փափ իշիթ-
 տիքլէրինի կէօրտիւքլէրիլէ բուպէրու էթ-
 տիքտէն սօնրա Լպերարտոսու օ մանաս-
 թըր իւզէրինէ պաշ տիքիպ՝ թիւրլիւ հիւ-
 քիուլմէթլէր տախի վէրտի:

Բօմատան տէօնտիւյիւնտէ մանասթըրա
 կիւրիպ՝ քիւլլիւ գուլվէթիլէ թէվապիլէրի-
 նի իլէրի կէօթիւրմէյէ չալըշտը: Պաշգա-
 լարընա նէ գատար մուհապպէթ կէօթէ-
 րիպ՝ պուլունտուգլարը հալ իշինտէ օլան
 խըզմէթլէրի վէ թալիմաթլարը գօլպլատըր
 բտըյոտտա քէնտիյէ ոըզը վէ սերթ օլուպ՝
 գօլալարը պիլէ չէթին էտէր իտի. եէմէսին-
 տէ, իշմէսինտէ զպլէթ տիգգաթլը, ույգու-
 սու փէք ազ, վէ խըզմէթինտէն պագըր գա-
 լան վազթը տուտտա վէ սէմալի թէֆէք-
 քիւրլէրտէ կէշիւրի իտի: Սուգարէլէրի
 մուհապպէթլէ գապուլ էտիպ՝ հէր իգթի-

զալարընտա գայրըրըտը . պիր տեֆա Թոմայա կիտէր իքէն, եօլտա եօրդունլուգտան տիւշմիւշ պիր իխթիյարա ըսսթ կէլիպ եիւրէյի գալգաը վէ աթընտան աշաղա էնիպ՝ օնու իւզէրինէ օթուրթտու վէ կիտէճէյի մահալէ գատար կէօթիւրտիւ:

(Յ) իքի սէնէ միգտարի պու մանասթըր իւզէրինէ փէտէրանէ պաշ օլտուգտան սօնրա Սալիզպուրկ եպիսկոպոսու վէֆաթ էթտիյինաթ՝ պու ազիզի օնուն եէրինէ ինթիխապ էթտիլէր: Ապերարտոս պու թէքըլֆէ զայէթլէ գարշը գօտու, վէ ըէճպսը գապուլ օլունմատըղը հալտէ ուսլ իլէ գաշըպ պիր եէրէ սագլանտը . լաքին հէր թարաֆ արանըպ՝ մէյտանա կէլտիյինտէ, իւմուլէն շաղ օլուպ՝ մէրհումուն եէրինէ ազիզի ալպ իլէ օթուրթտուլար: (Զ) Երար պու եէնի մանսրպընտա տախի եվլէլքի մանասթըրտա ատէթ էթտիյի թուլմասթլարը պըրագմատըգտան մատա՝ տահա զիատէ արթըրտը: Հէր էլինէ կէլէնի ֆուգարէլէրէ թէվզի էտէր իտի . պիմարխանէլէրէ վարըպ՝ խասթէլէրէ խըզմէթ վէ թէսէլլի էտէր իտի: Պիր տեֆա թափունտան թուլթուլմուշ խասթէնին պիրինէ հիշ պիր քիմսէ Սրբուլթիւն վէրմէյէ ճէսարէթ էթմէտիյինտէ՝ ազիզ հիշ գօրգուսուլ Սրբուլթիւնու տըպ խասթէնին եանընա վարտը վէ թէսէլլի սէօզէրի սէյլէր իքէն խասթէնին քիսիէթիւնտէ կէլէն Քրիստոս կէօրիւնմէլ օլուպ՝ ազիզին եիւրէյի շաղըղլա սօլտու: Չօգ տեֆա

խասթէլէրէ էլ գօյարագ սաղալտըր, ճին-
լիլէրի գուրթարըր վէ իղվա իշինտէ պու-
լունանլարա եիւրէք րահաթլըղը ալը վէ-
րիրիտի:

Բօմա փափը հագգընտա պիրինճի Ֆէ-
տէրիկոս գրալըն վէ Լպերարատտուն մա-
պէյնինտէ պիր ճէսիմ նիզա փէյտա օլ-
տու. գրալըն էմրիյլէ սուրք Պետրոս առա-
քեալըն քիւրսիւսինէ հագգըր օլմայարագ
պիրիտի օթուրմուշուտու. ճէմի Նէմչէս-
թան եպիսկոպոսլարը պունու փափ տէյի
թուլթուղլարընտա՝ եալընըղ Լպերար-
տոս գարըղ գօյուպ՝ գապուլ էթմէտի, հաթ-
թա պիզզաթ Բօմայա կիտիպ՝ օլ պիր ճէմի
քիլիսէտէն թանըմըղ սրբազան փափա
ճէմի քէնտի սիւրիւսիյլէ պիրլիքտէ միւ-
թիւ օլմաղա սէօզ վէրտի վէ էօմրիւ օլ-
տուղճա ֆիլիէն իճրասընը տախի էթտի:
Պարալ թարաֆընտան թէատտի էտիպ՝
էօրֆ վէրէնլէրէ՝ Լլահտան իսէ տիւշմանըմ
գրալ օլսուն տէյի ճէվապ վէրտի: Պու
կիունէրէտուլանէ օն սէքիղ սէնէ քէնտիյէ
ըսմարլանմըղ քիլիսէյի վէ ճէմիաթըր գա-
յըրտըգտան սօնրա Լֆէնտիմիղէն 1164
սէնէսինտէ փաք րուհինի Լարատըճըսը-
նըն էլինէ թէսիւմ էթտի:

ՍՈՒՐԻ ՎՈՆԻՓԵԿԻՈՍ

Վ Կ Ա Յ

ՔԻԼԻՍԵԻ շէրիֆին տէօրտիւնճիւ տէվ-
րինտէ Բօմա շէհրինտէ Բ.կակիոս միւշերին
գրգը Բ.կզէս սոյզատելիք, հիւան վէ զէն-
կինիք պապինտէ ղայէթ մէշուր օլուպ
տաՀա քիւշիւք չաղընտա քրիսթիյան
խամինէ եագըշմազ սիւրաիւյիւ սէֆիհ
էօմր իչին տիլէրէ տէսթան օլմուշ ուտու:
Մէլինէ վէ մէշըէպինէ վէ տինինէ հէր
պապտէ քէնտիյէ ուլղուն Վ.նիփակիոս
նամինտէ պիր ճահիլ սարայ ուշաղըլա
իւլֆէթ էտիպ օնոււն իլէ պիրլիքտէ սէ-
ֆիհանէ վէ սէֆիլանէ եաշարտը: Վ.ո-
նիփակիոս՝ էօմրիւնտէ ֆուգարէլէրէ սա-
տագա վէ ղարիպլէրէ գօնագ վէրմէտէն
ղայրը խայր էթմէմիշ իտի: Խայլի սէնէ-
լէր պու իքի շէյթան ալաթը օլմուշ ճան-
լար պու թարիգ իւզրէ էօմր կէշերտիք-
տէն սօնրա էնճամ Բ.լահըն լութֆու Բ.կ-
ղէսին եիւրէյինէ տօղուպ՝ պուլունտուղու
սէֆիլ հալի թանըտը վէ սէվտիյի շէյլէր-
տէն իքրահ էտիպ տիւնեա վէ թէնար-
զուսինի խօրլամայա պաշատը: Վէշի-
տիյի էօմր ագընա կէլաիքճէ եիւրէյի
գալլար, էօքիւր էօքիւր աղլարտը, վէ
պիթթէքմիլ Բ.լահըն պարըշմազ իչին
ճէմի կիւնահլարը իւզէրինէ թէվպէ էթտի
վէ ինճի վէ ախէր զէննէ սիւսինէ տաիր

էրգադարձնը սաթըպ՝ ֆուգարէլէրէ տա-
ղլթտը, զէվզ ու սէֆատան իպա էթտի,
վէ պագը գալան ճիւղի էմիւրնիւ տուա
վէ ըկյազաթ իւզըն կէշիւմէյէ ահտ էթ-
տի: Վէնտինին տէօնիւպ էյի օլմասընա
գանաաթ էթմէյիպ՝ Վոնիփակիոսուն ֆէ-
նա վէ սէֆիհ օլմասընա սէպէպ օլտուղու
կիպի օնուն տախի էյի վէ թէվպէքետը
օլմասընա ղայրէթ էտիպ՝ օնու տա Նլլա-
հըն եօլունա չէվիւրտի, վէ Վոնիփակիոս
գապահաթլարընը թանըյըպ՝ կիւնահը
իւզէրինէ աղլատը վէ պու տիւնեատա ծէ-
ղասընը չէքմէ իչին հէր ճինս ըկյազաթը
գապուլ էթտի:

Պիր էյետմ հքիտի պիրիքտէ թէվպէ-
քետըլըլա եաշատըգտան սօնրա Նկղէս՝
Խլէտիյիմիզ կիւնահլարըն քիրինի գանը-
մըզա եայգամաղա լայըգ տէյիլիսէք՝ կէլ
Քրիստոսուն ուղըունա գանլարընը տէօք-
միւշ սուրբլարը կէօյտէ պիզէ շէֆիաթճը
էտինմէ իչին՝ օնլարըն թէնինի պիր եէրէ
թօփլայալըմ տա իւզէրինէ խարճըմըզա
պիր կիւզէլ քիլիսէ եափալըմ տէյի Վո-
նիփակիոսա թէքլիֆ էթտի: Վոնիփա-
կիոս՝ Նկղէսին թէքլիֆինի գապուլ էթ-
տի, վէ Վարաման ճանիպինտէ՝ Նտանա
չէհրինտէ էվլիյալար թէնի սաթըլմասընը
տույուպ՝ ալմաղ իչին օրայա կիթմէյէ գա-
րար վէրտի: Վէ լաքին տահա եօլա չըգ-
մատան շագա իլէ, Վէն շիմտի պէնի էվ-
լիյալար թէնի արամաղ իչին ղուրպէթի
եօլայօրսուն էյէր Նլլահ թէալա պանս

տախի մարտիրոսաց լուծֆու վերիրսէ՝
պէնիմ տէ թէնիմի եվլիյալար թէնի կիպի
գապուլ էտէրմիսին տէյի Նկղէսէ սօրտու:
Եկղէս՝ Սէնին կիպի կիւնաճքեար օ թիւր-
լիւ աղիմ ինայէթէ շայէսթէ տէյիլ տիր.
շագայը պիր թարաֆա պըրագ տա շիմտի
չափուք եօլա չըգմաղա պագ վէ Նլաճ ար-
զիւմիւզիւ եէրինէ վարաըրաըն տէյի, ճէվապ
վէրտի: Ս յնիփակիոս իշլէտիյի կիւնաճ-
լար իւզէրինէ տիւշիւնէրէք եօլա չըգտը վէ
օ թարաֆլարա վարաըղընտա թէվպէսի
տաճա արթըպ քէֆարէթի իշին աղլայա-
րագ Նլաճտան գանընը տէօքմէք ար-
զուլէր իտի:

Ետանայա եէթիշտիյի պիրլէ իըզմէթ-
քեարլարընը պիր մէնղիլտանէյէ գօյուպ՝
քէնտիսի պիր քրիսթիյան արամաղ իշին
տիշարը չըգտը. վէ շէճը իշինտէ կէզլնիր
իքէն պիր մէյտանտա եիրմի ատիս քրիս-
թիյանլարըն տին ուղըմնա իսքէնճէ չէք-
մէսինի կէօրիւպ եանլարընա վարտը: Եւք
էվվէլ սիաօէթ ալաթլարընա պագտըղըն-
տա՝ թիթրէմէյէ պաշլատըյոա տա սօնրա
գալպինտէ ծնլարա իլճագ օլմաղ իշին պիր
քէսքին արզիւտույուպ ափանարզ ճէմիա-
թը եարտը վէ իշէրի աթըրլուպ Նլաճըն պէ-
ճատըր գուլլարընըն եանընա վարտը՝ վէ
թէսէլլի էթմէյէ վէ տինլէրինտէ գալի
գալըպ՝ էօլիւմէտէք սապր էթմէյէ էօյիւթ
վէ եիւրէք վէրտի: Սիմպղիկիոսնոս ճաքիմ
Ս յնիփակիոսուն էթտիյինի կէօզլէրիյլէ
կէօրիւպ վէ սէօյլէտիյի սէօզլէրի գուլաղլա

իշխուիպ՝ ճէսարէթի իւզերինէ թէաճ-
 ճիւպ էթտի վէ հուզուրինէ չաղըրուպ՝
 նէրէտէն վէ նէ իշին կէլմէսինի վէ քիմ
 օլմասընը թասհիհ էթտիքտէն սօնրա տէ-
 միր թարազլա թէնինի գազըմաղա վէ
 սօնրա թըրնագլարը արալարընա գամըշ-
 լար սօգուպ շիշիլմէյէ վէ պատէհու գուր-
 շուն էրիտիպ աղզընա տէօքմէյէ էմր էթ-
 տի: Պու էզէյէթէր արասընտա իքէն
 Վոնիփակիտա տաիմա Նլահա՝ էթտիյի
 քերէմ իշին շիւքր սունարտը: Սիմպղի-
 կիանտա պու էզէյէթէր իլէ հագգընտան
 կէլմէտիյինտէ տահա զիստէ գուտուր-
 տու, վէ նէֆթ եաղըլլա տօլու պիր գա-
 զան գըզտըրուպ ազիզի իշինէ աթմաղա էմր
 էթտի. էմրի իճրա օլտու վէ լաքին գա-
 զան փարէ փարչէ օլուպ գայնար եաղ
 էթրաֆտաքիլէրէ զարար վէրտիյինտէ
 հաքիմ էօքէսինտէն քէնտիյի զայպ էտիպ՝
 պաշընը քէսմէյէ էմր էթտի: Ազիվ՝
 գաթլ եէրինէ վարտըզընտա, տիզ չէօ-
 քիւպ՝ թէքրար էթտիյի կիւնահլար իւ-
 զէրինէ Նլահտան աֆվ տիլէտիքտէն
 սօնրա պաշընը ճէլատըն սաթըրընա սուն-
 տու վէ արզու չէքտիյի մարտիրոսլար թա-
 ճընա նայլ օլտու,

Սէնզիլիսանէտէ գալան խըզմէթքեար-
 լարըն պու վագըրտան խապէրի օլմայըպ՝
 աղլարընըն օ կէճէ տիշարըտա գալմասը-
 նա շաշարըտըր, վէ իրթէսի կիւն էինէ
 կէօրիւնմէտիյինտէ, շէհիրէ չըգըպ՝ արա-
 տըլար վէ պիր տէ պու պօյտա վէ պու

չէքտէ տտէմ տիւն գաթլ օլունտու տէյի
 իշիթտիքլէրինտէ՝ հէմէն էօլտիյիւ եերէ
 վարըպ՝ տին ուղրունա օրատա էօլմիւշ
 տիւեր քրիթիյանլարըն թէնի արասընտա
 օնու տա պուլուպ տիշարը չէքտիլէր վէ
 խայլի ագչա վերիպ պէլտամլատըգտան սօն-
 րա պիր սանտըգ իչինէ գօյուպ թապիր
 օլունմազ սուրուր իլէ Բօմայա սօղըու եօ-
 լա չըգտըլար: Այդէս՝ Ալահ թարաֆըն-
 տան պու ճէմի կէչէնլէրէ վուգուֆ օլուպ
 Վոնիփակիստուն էօլմիւշ թէնինին գար-
 շըսընա չըգտը վէ պիր պինաղիր ալթուն
 սանտըգճա իչինէ գօյուպ՝ էվվէլէն սէչ-
 տիյի մահալէ տէֆն էթտի, վէ սօնրա
 իւղէրինէ պիր կիւղէլ քիլիսէ եափտըրըպ՝
 քէնտի տէ էօմիլ օլտուգճա օրատա թէվ-
 պէքեարլըլա եաշատը:

Յ Ո Ւ Ն Ի Ս 19

ՍՈՒՐԻ ԳՆԵՐՈՒԱՍԻՈՍ

ՎԷ ՊՐՈՏԱՍԻՈՍ

ՆԱԶԱՐԻՈՍ իսմինտէ պիր իպատէթ-
 քեարվէ էհլի սէվապ Բօմայը տտէմ Իթա-
 լեատա կէզէր իքէն պու իքի պալտտէ
 զիքր օլունան պիրատէրլէրի տին ուղրունա
 թուլթուլմուշ կէօրիւպ քէնտի տախի օն-
 լարըն պաղընա իլհազ օլմազ իսթէտիյսէ
 տէ՝ ըէճասը գապուլ օլունմատը: Տինսիզ
 վէ զալիմ հաքիմլէր Գերուասիոսու վէ
 Պրոտասիոսու սէօզ վէ էօրֆ վէ իսքէն-

ճէլէրտէն գօրղուտամայրպ՝ Սիլան շէհրի-
նէ եօլլատըւար, վէ օրատա տախի ալա-
նիլէթէն քրիսթիյան օլմալարընը վէ իգրար
էթաիքլէրի տին ուզըունա եօլլէյէ հա-
զըրլըզլարընը. կէօլթէրաիքլէրինաէ, Գե-
րուտաիոսու գուրշուն թօփուզ իլէ թէփէ-
լէտիլէր, վէ Պրոտասիոսուն պաշընը քէս-
տիլէր: Սիլան հայրապետի սուրբ Նմբրո-
սիոս սօնրա միւճիզաթ իլէ պու իքի ազի-
զին թէնլէրինի պուլուպ պիր կիւզէլ քի-
լիսէ իշինէ գօմուշ տուր:

Յ ՈՒՆԻՍ 20

Ս ՈՒՐԻ ՍԻՄՈՆ

ՆՈՒՔԵԱԼ

ՊՈՒ ազիզ՝ Գալիլէատա կանա շէհ-
րինտէ տօղտուղու իշին կանանացի ատտ
օլունուր, վէ Նիկեփորոսուն վէ ախէր բա-
վիլէրին զիւիմինճէ՝ Բրիստոս էֆէնտիմիզ
վալիտէսիլէ պիրլէքաէ տիւյիւնէ կիտիպ
իլք տէֆա միւճիզաթլա սույու շէրապա
թէպտիլ էթաիյի կիւվէյինին էվի՝ պու
տուր: Բրիստոս էֆէնտիմիզ՝ Ոիմոնու
տախի էնաէսինտէն կէլմէյէ տալթէթ էթ-
տիյինտէ՝ էվլինի, հէլինի վէ ճէմի վարիյէ-
թինի պըրագըպ Բրիստոսուն արտըսըրա
կիթտի: Աւաքեալլար Բուհուլլահը ալըպ՝
վազ էթմէ իշին տիւնէանըն տէօրթ թա-
րաֆընա տաղըլտըզլարընտա՝ սուրբ Ու-
մոն տախի Սըսըրա կիթտի, վէ չօգ միւ-

ճիգաթլար իշէյիւ քիւլիւ ճէմիաթը վազ
էթտիյի քրիաթիյան տինինէ չէվլիւոի:
() Թուզ սէնէ միգտարի եալընըզ ախէր
եէրլէրտէ տախի ըէսուլանէ չալըշտըգտան
սօնրա թադէոպա պիրլիքաէ Մճէմիաթա-
նա կէչտի: Աճէմ շահը շինալէրէ գարշը
ճէնք աչըպ՝ օվա իշինտէ օրտուսուսու
գուրմուշ վէ ճէնկին սօնու նասը օլաճա-
ղընը պիլմէ իշին փուլթլարա գուրպան
սուսուպ՝ ալլահլարը Թարաֆընտան պիր
խապէր պէքլէր իտի, վէ լաքին հիչ պիր
Թարաֆտան սէս վէ խապէր չըգմատը-
ղընտա, սէրադքէր մաթ գալըպ՝ պու վա-
գըանին ալընը Թաահիհ էթմէ իշին ախէր
նամտար վէ մէշուր փուլթլարա խապէր
եօլլատը: Փուլթ սուրէթլէրի ալթընտա
կիզլի մէլուն շէյթան՝ պու քէրրէ ատէթ-
տէն խարիճ փուլթլարըն սուս օլուպ պիր շէյ
սէջլէյէմէտիքլէրինէ սէպէպ՝ Քրիստոսուն
իքի շայիրալէրի տիրլէր, ծնլար օրատա
օլտուգճա հիչ պիր շէյ էտէմէյիլ տէյի
ճէվապ վէրտի: Աէրադքէր պու խապէրի
ալտըղընտա չափուճազ իքիսինի տէ արա-
տըպ քէնտիյէ տավէթ էթտի, վէ կէլտիք-
լէրինտէ չօգ մուհապպէթ կէօսթէրիպ
խայլի վազթ պիլէլէրինճէ էյլէնտի վէ
ալլահլարընըն եալանճըլըղընը տախի իշի-
տիրսէ տէ կիւճէնմէյիպ՝ իսթէյէրէք հէր
տէտիքլէրինէ գուլազ առարլուր: Առա-
քեալլար սէրադքէրին ֆիքրի ճէնկին սօ-
նունու անլամատա օլմասընը էյիտէն պի-
լիպ՝ Սէճուսըրընա սօր Թաահիհ էյլէ

էօնիւմիւղտէ սէօյլէմէյէ իզն վերիւրիզ, պագալըմ պու պապտէ օնլար նէ տերլէր տէյի թէքլիֆ էթտիլէր: Առաքեալլարըն թէքլիֆի միւճիպինճէ սերապէր ֆիլ հալ շէյթան ալաթլարընը քէնտիյէ չաղըրըպ՝ սօրտու վէ օնլար ճիւղի փութլարըյա կէօրիւշտիւքտէն սօնրա՝ Ղէնք ուղուն սիւրէճէք, վէ զայէթ չօգ գան տէօքիւլէճէք վէ սօնու տախի մուխաթարալը աըր տէյի ճէվապ վերտիքլէրինտէ՝ առաքեալլար կիւլմէյէ պաշլատըր: Մերասքէր սէպէպինի սօրտուղունտա՝ շէր սէտիքլէրի եալան տըր, էֆէնտիմ, ինանմայըն, եարըն պու սաաթ տիւշման թարաֆընտան իսթէտիյին կիպի միւսէլէհա էթմէ իշին մուրախխաալար չատըրընա կէլէճէք տիլլէր տէյի ճէվապ վերտիլէր: Մերասքէր պու պիրի պիրինէ զըտ խապերլէրի ալտըղընտա թէաճճիւպ էթտի, վէ քիմին հազգը օլմասընը տույմալ իշին իրթէսի կիւնէ պէքլէր իտի. պիր տէ ազշամ տուլարընտա առաքեալլարըն տէտիյի սաաթ մուրախխաալար կէլիպ սերասքէրին իսթէտիյի կիպի պարըշ օլտու:

Պու ճէմի վուգու օլանլարըն խապերի շահըն գուլաղընա եէթ իշտիյինտէ՝ առաքեալլարը քէնտիյէ տալէթ էթտի, վէ սօնրա վաղլարընտան իլգամ օլուպ տօղրու տինի թանըտը վէ վաֆթիլ օլտու: Շահ իլէպէրապէր ախէր ըիճալ քիպար վէ տէվլէթին իլէրի կէլէնլէրի տէ վաֆթիլ օլտուլար վէ աղ վազթ իշինտէ սանքի ճէմի շէհր էհա-

լիսի քրիսթիան օլուպ՝ հագգ Ելլահա
 թափմաղա պաշլատըլար : Պիւիւճիւէր
 վէ մէծուպար պունուն իւղերինէ ինֆիալ
 էտիպ առաքեալլարըն հագգընտան կէլմէ
 իլին՝ շէհրէ եադըն օլան քէօլիւէր իլէ
 իթթիֆագ էթտիլէր վէ աղիզէր՝ ատէթ-
 լէրի իւղրէ վաղ վերտիքլէրի վագթ իւ-
 գերլէրինէ վարուկ կիւնէշէ վէ մահիթապա
 սէճտէ գըմաղա զօրլատըլար : Հիչ պիր
 թիւրլիւ թէքլիֆլէրի դապուկ օլունմատը-
 ղընտա Սիմինու տէսթէրէ իլէ օրթաորն-
 տան քէստիլէր վէ թագէսսուն սաթըլիլէ
 պաշընը ալտըլար : Պու աղիզլէրին իշլէ-
 տիքլէրի միւճիզաթլար զայէթլէ չօգտուր :
 Պիր տէֆա պիր քիպարզատէ գըզը համ-
 լինի վաղ էտիպ՝ ըէֆիգիւ ճինայէթի քիմ
 օլտուղունու պէյան էթմէյէ մէճպուր օլ-
 տուղունտա , առաքեալլարըն սուչսուղ
 սարկաւազլարընըն պիրինին իւղերինէ շէրր
 աթտըր վէ ըզլալէթլէ կիւնահսըզը թու-
 թուպ շահըն էօնիւնէ չըգարտըլար : Առա-
 քեալլար պու իֆթիրայը տույտուգլարըն-
 տա ֆիլ հալ տիվան եերինէ վարուպ՝ նէվ-
 զատէ չօծուղու օրայա կէթիրսինլէր տէյի
 ըէճա էթտիլէր : Բէճալարը դապուկ օլու-
 նուպ չօծուղ օրթայա կէլտիլինտէ , Տօլըու-
 սունու սէօլլէ սարկաւազ սէնին փէտէրին-
 մի տիր տէյի սօրտուլար . միւճիզաթլա չօ-
 ճուղուն տիլի վէ նութգու աչլըպ՝ խայր ,
 սարկաւազտա կիւնահ եօգ տուր տէյի
 ճէվապ վերտի : Եւս վէ ճէմի օրտաա
 պուլունանլար պու հիքմէթէ հայրան օլուպ

Ելլահճն ազամէթինի վէ մէրհամէթինի մէհհ էթտիքտէն սօնրա, տօղրուսունու պիլմէք արզիւտիյէ թէքրար՝ փէտէրի քիմ տիր տէյի չօծուղա սօրսունլար տէյի աւաքեալլարա եալվարտրլար, վէ լաքին օնլար ըէճալարընը դապուլ էթմէյիպ՝ Սուչսուգա սիանէթ էթմէ իչին կէլտիք, սուչլույու էլէ վէրմէյէ պօրծումուլ եօգ տուր տէյի, ճէվապ վէրտիլէր:

Յ Ո Ւ Ն Ւ Ս 21

Ս Ո Ւ Ր Ի Ե Ն Ո Ւ Ջ Ւ Ո Ս

ԿՈՆՁԱԿԱ

ՔԱՍԹԻԼԵՕՆ աղաօը պէյլատէ Ֆերտինանտու Կոնզականըն օղլու Ֆազուլէթլի վէ մէլէքսիմա Ելտիզիտ՝ ԿՖէնտիմիդին 1568 թարիխինտէ Եթալէատա Քասթիլէօն տէնիլէն գալատա տիւնէայա կէլտի: Ս ալտէսի Ս՝արթա՝ համլի վազի վագթինտէ դայէթ թէհլէքէտէ պուլունտուլու իչին Ելտիզիտ տահա թէքմիլ տիւնէայա կէլմէտէն վաֆթիզ լութֆույլա Ելլահա տօղտու, վէ նայլ օլտուղու քէրէմին պիւսիլքիլիւնիւ թանրտրգճա շիւքր իւ սէնալէրիզիատէ տահա թէրագգիպուլուրուտու, վէ վալտէսի տախի քէնտինին վէ էվլաաընը քէտէրսիզ գուրթուլմասընա թէշէքքիւրէն Եթէթօյա աղիզ պիքր Սէրեէմէ էվատրույա պիլլէքտէ զէյարէթէ կիթմէյէ ահտ էթմիշ խտի: Շիւզի եաշընը

ալըպ՝ եիւրիւմէյէ պաշխատըղնտա ահտընը
 իճրա էթմէ իշին ազիզ Սուլթանըմըզա
 զիյարէթէ կիթտի. վէ եէվիյէն ծնուն
 ֆազուլէթ պապինտէ էյի թերպիյէ օլմա-
 սը իշին լաղըմ կէլէնի էտէր իտի: Տահա
 պէշ եաշնտա իքէն գալսպալըզտան խա-
 լի օլմաղ իշին էվ պուճաղընտա պիր եերէ
 սագլանըր տիզ իւզէրինտէ տուաւընը վէ
 թէֆէքքիւրիւնիւ էտէրիտի: Պիր տէֆա
 փէտէրինին էմրիյէ ապէր թալիմինի սէյր
 էթմէյէ կիտիպ ուսլ իլէ պիր նէֆէրին
 փալսագասընտան պիր աղ պարութ չալ-
 տը վէ թօփա աթէշ վէրտի. արապալար
 կերի կերի կիտիպ պունու պասմատա իքէն՝
 միւճիզաթլա պու գազատան գուրթուլ-
 տու: Չօգ տէֆա պունա տաիր շէյրլէրի-
 շին ճէնքճիլէր արասընտա պուլունմասըյլա
 ծնլարտան պաղի ֆէնա սէօղլէր էօյրէնիպ՝
 մէֆհումունու պիլմէյէրէք էզպէր էթմիշ
 տէր իտի: Ա է լաքին լալաը ֆարգընա
 վարըպ՝ պիր տահա պու ճինս եագըշմաղ
 սէօղլէրի աղզընա ալմամաղա թէմպիհ էթ-
 տիլինտէ՝ պիլմէյէրէք էթտիքլէրինէ վէ
 տէտիքլէրինէ նատիմ օլուպ աֆվ տիլէ-
 տի: Աշտի եաշնա կիրտիյինտէ քիւլ-
 լիլէն տիւնեա մուլահաթլարընտան վէ
 զէվգլէրինտէն չէքիլիպ՝ Ալահըն իւլլմէ-
 թինէ վէ ծնա մագպուլ օլաճագ շէյրլէրէ
 մէյլ պաղլատը: Ա էօ սէնէյի կիւնահտան
 տէօնմէսինին իլք սէնէսի չաղըրըրըրը:

Սէքիզ եաշնտա փէտէրի Ֆերասինտա-
 տու՝ լալաըյլա պիրլէքտէ թօսգանտա տու-

գաւորներն սարայընա եօլլատը. վէ ծնտա տախի տիւրտիւյիւ փաք էօմը նամը ազ վազթ զարֆընտա չալ օլուպ՝ կիւնահարզ մէլէք չաղըրըրտըլար: Իւլք խոստովանանքընը օլ շէհրտէ օլտու, վէ տօլապա եաղլաշտըղընտա կիւնահար օլմայարագ ճիւղի սապկյանէ իշլէտիյի խաթ ալար իւզէրինէ օլ թարզ գալպինտէ փիւշմանըզ տույտու քի, քէնտիյի զայպ էտիպ՝ եէրէ տիւշտիւ: Իւլ վէ ֆաղուլէթ պապկնտէ նամտար սուրբ Աարօլոս Պորոմէոս՝ օ թարաֆլարտա պուլունուպ Ըլտիզիտուլն օ թազէ չաղընտա իղհար էթտիյի ֆաղուլէթէ հայրան օլտու, վէ քրիսթիյան տինիմիզկն մատտէլէրինի էօյրէտիպ՝ խոստովանանք էթտի, վէ էլէյլէ Սրբութիւն վէրտի: Պիօրէնչատան Սանթօվայա վէ օրատան տախի Վասթիլէօնա տէօնիւպ՝ էվլէլքինտէն զիտտէ քէնտիյի իպատէթ թալիմաթընա վէրտի: Իւչ կիւնտէ պիր պու ազիմ վէ ազիզ մէլէքլէր թաամը Սրբութիւնա թապիր օլունմազ աշգ ու իպատէթլէ եաղլաշըրտը. ալտըգտան սօնրա իւչ կիւն Ըլլահըն էթտիյի պինազիր էյլէյէ միւլթէլէքքիր օլուպ տուա էտէր իտի, վէ թէմիզ վէ փաք ֆիքը իլէ գապուլ էտէպիւլ իչին հաղըրըզ կէօրիւր իւտիւ: Պիր գաչ սէնէ միւրուրինտէն սօնրա խախանեա տէվլէթի սարայընտա թէրպիյէ օլուպ պիւյիւմէ իչին փաթթախթի Սատրիաէեօլլանըլտը. վէ պիր կիւն փէնճէրէ էօնիւնտէ փատիշահըլա տուրուր իքէն՝ փատիշահ

բուզիկեարտան պեղար օլուպ՝ իսթերիմ քի շիմոի բուզիկեար քեսիլսին տէյի էմր էթտի : Ալոիզիոս պու օլմայաճագ էմրի իշիթտիյինտէ՝ հայրան օլուպ, պիփէրվա՝ Լիֆէնտիմ, Ալահտան զայրի բուզիկեարա քիմ էմր էտէպիլեր վէ փատիշահար տախի անասըրի էրպա կիպի օնուն էմրի վէ հիւքմիւ ալթընտա տըրլար տէյինճէ՝ փատիշահ սէօզիւնէ նատիմ օլուպ՝ Ալոիզիոսուն ագլընը մէտհ էթտի :

Օն պէշ եաշընա վարտըղընտա օնտան էօյլէ կէշերէճէյի էօմր սիւլուքի իւզերինէ տուայլա Ալահըն իրատէսինի սօրուպ, պիր տէֆա աղիզ պիքրին Վերափոխումու կիւնիւ քիլիսէտէ Վրբութիւն ալտըգտան սօնրա տուա էտէր իքէն՝ ազիզ Վուլթանըմըզըն պատկերինտէն, Գալգ խոստովանահայրընա տանըշ տա էվլատըմ Յիսուսուն իսմինէ իհտա օլունմուշ րահիպլէր մանասթըրընա կիր տէյի սէտա կէլիպ՝ օնտան սօնրա գալպինտէքի տույտուլու արզու Ալահ թարաֆընտան տըր տէյի իճրասընա իգթամ էթտի : Սիւ հալ տույուպ անլատըղընը խոստովանահայրընա սէօյլէտի, վէ սօնրա վալիտէսինէ վէ փէտէրինէ տախի նագլ էտիպ՝ կիթմէ իշին իղն իսթէտի : Ազիզին վալիտէսի նէ գատար մէյլլի իտիյսէ տէ՝ փէտէրի իւշ սէնէ գատար իղն վէրմէյիպ՝ կիունէկիուն սէպէպլէր իլէ ուղաթտը, վէ թէտպիրինտէն տէօնտիւրմէյէ եօլլար թուլթտու : Աէշիճի տիւնեա սէֆալարըյլա ափունտուրմաղ իշին հէր

Թիւրքիւ իզգէթ վէ իթիպար պուլաճագ սէ-
պէպլէր իշինէ պրըագտը, վէ լաքին ազիզ
Լլտիզիոս պուլարըն հիշ պիրինաէն ալ-
տանմայրպ' Էպէտի սէլամէթ իմ իշին պուն-
լար նէյէ եարար տէյի ճէվապ վէրիւր իտի:
Իւշ սէնէ միգտարի պու կիւունէ ճէնքլէշ-
տիքտէն սօնրա՝ ազրպէթինտէ փէտէրի
տախի իքի սէպէպ իշին գայլ օլտու. եանի
Լլտիզիոս պիր կին պիր ազ սէրթ ճէվապ
վէրտիքտէն սօնրա օտաաընա չէքիիպ' գան
ազրտընճայատագ քէնտի քէնտիյի գամ-
չըլամասը, սանկյան սէրպէսթլիյէ՝ Պէնի
չաղըրան ԼլաՏ սըր, միւթի օլմայրմը, ար-
զիւմ գարշը գօտուգճա ԼլաՏըն իրատէ-
թինէ գարշը գօյօրստուն տէմէսի օլմուշ
տուր:

Պու կիւունէ փէտէրի կէօղ եաշը տէօ-
քէրէք իզն վէրտիքտէն սօնրա Լլտիզիոս
օնա միւթէշէքքիր օլուպ' Վասթ իլէօն Է-
յալէթի իւզէրինէ օլան պէյլէք հազգընը
քիւշիւք գարտաշընա պրըագտը վէ շալ
էիւրէյլէ Բօմայա կէլիպ' Յիտուսեան լա-
հիպլէրին պաշը ըաղպէթլի Լգուափիվայա
քէնտիյի գապուլ էթսին տէյի տիզ իւս-
թիւնտէ եալվարտը: Բէճասը գապուլ
օլունտուղունտա օն սէքիզ եաշընտա նո-
րընծալըգ թէճրիպէսինի պաշատը, վէ
հէփիսինէ էյի էօրնէք օլուրուտու: Լլադ-
կէօնիւլլիւյի, դարտաշ մուհապպէթի,
մանասթըր իշինտէ օլան էն հազիր վէ էն
պայաղը խըղմէթլէրի էթմէսի, Վրիստոս
էֆէնտիմիլէ վէ վալիտէսի ազիզ Պիքրէ

օլան աշգ ու ի պատէթի տիլ իլէ վէ եազըյ-
լա թապիր օլաճագ շէյ տէյիլ տիր:

Լ. ֆէնտիմիդին 1591 թարիխինաէ պիր
պուլաշըգ խասթ էլիք փէյտա օլուպ չօգ. քի-
շիլէր էօլիւրիւտիւլէր: Ալիզիոս պու խաս-
թ էլիքտէն թու. թուլմուշարա խըզմէթ
էթմէ իշին պիւյիւքլէրինտէն իզն ալպ
պիմարխանէյէ կիթտի, վէ օրատա խաս-
թ էլէրին հէր թիւրլիւ խըզմէթինի մու-
հապպէթ իլէ էտէրիտի: Աթաթարընը
եապար, եէմէքլէրինի վէ իլաճարընը վէ-
րիր իտի. պունա քէզալիք ախէր իբրահ-
օլունաճագ խըզմէթլէրտէն մատա՝ եօլ-
տա տիւշմիւշլէրի արգասընա ալպ սօգագ-
տան պիմարխանէյէ կէթիրիրտի: Պու
գատար զահմէթլէրտէն սօնրա քէնտիսի
տախի թու. թուլուպ եաթաղա տիւշտիւ,
վէ սէքիզինճի կիւն խասթ էլիյի հիւմմա-
յա թէպտիլ օլուպ՝ իւշ այ միգտարի աղ-
րըար արասընտա եաթագտու գալմաղա
մէճպուր օլտու. տէրտլէրի վէ աղսըլսըր ա-
րասընտա հիշ պիր տէֆա ահուզար վէ
եախօտ շիքեայէթ սէօզլէրի աղզընտան ի-
շտիլմէտի: Վրիստուսուն խաշ իւզէրին-
տէ չէքտիքլէրինի տիւշիւնէրէք քէնտի-
նինքի խաֆիֆ կէօրիւնիւր վէ տահա
զիատէսինի արգսլէր իտի: Ալտըր աճը
մուալէճէլէրի մախսուս աղզընտա թու-
թուպ՝ պիր ճիւզի շէյ տահա Ալահըն խա-
թըր իշին չէքէպիլաիմ տէյի սէվինի իտի:
Չօգ տէֆա, Տուա էյլէ քի Ալահ ոանա
սաղըրգ վէրսին տէյէնլէրէ՝ Օնուն եէրինէ

տուա էտելիմ քի չափուճադ պու տիւ-
նեատան գուրթուլուպ ճէննէթէ կիտե-
յիմ, տերիտի: Լօլիւմիւնիւն եագըն օլ-
մասընը թէտպիրի իլաճիլէ անլատրղընտա
չաղըղընտան գալլի ալթ իւսթ օլուպ՝
Լօլմէք պու գատար թաթըլ օլտուղունու
պիլմէղիտիմ տէյիպ՝ ոաղմոստան վէ ա-
խէր տուա քիթապլարընտան թիւրլիւ ի-
լաճիլէր օգուր վէ Լլաճըն մերհամէթինի
մէտհ էտերիտի: Լօլիւմիւնտէն իւչ կիւն
մուգատտէմ սուրբ խաչելութիւնու ալլպ
էօփտիւքաէն սօնրա կէօքսիւնէ գօտու
վէ ոօն տագըրգասընա գատար եանընտան
այրըմատը: Աղըրըղընտան պիր եանտան
օ պիր եանա տէօնէմէտիյինտէ, պիր տէֆու
չէվիւրսինլէր տէյի եալվարտը, վէ լաքին
սօնրա Քրիստոսուն խաչելութիւնունա
պագտըղընտա տէտիյինէ փիւշման օլուպ
դըմըլտամագ պիլէ իսթէմէտի: Ալ էլ
հասլ քէնտինին էվվէլէն տէտիյի սաաթ
կէլտիյինտէ եանընտա պուլունանլար նէ
գատար ինանմագ իսթէմէղլէրսէտէ ազիզ
թէքըրար Լլաճա էթտիյի ինայէթլէր իչին
շիւքըր սունուպ ֆագուլէթլէ տօնանմըշ
փաք ռուհինի պիր էլինտէ խաչ վէ օլ պիր
էլինտէ վարդարան թութուպ Յիսուս
Մարիամ տէյերէք Լփէնտիմիզին 1591
թարիխինտէ եիրմի իւչ եաշընտա Լլա-
ճըն էլինէ թէսլիմ էթտի:

(Օ)ն իւչիւնճիւ Բենեդիկտոս օրբազան
փափ՝ Լփէնտիմիզին 1726 թարիխինտէ
ազիզի սուրբլար օրըասընա կէշիրիպ՝ փաք-

լըգ վէ կիւնասարդլըգ էօրնէյի տիր տէյի
 հագգընտա թասրիր էթմիշ տիր, վէ խոս-
 տովանահայրը շիւհրէթեապ Պէլլարմի-
 նոս գարտինալ Նլլահըն պու ազիգէ էթ-
 ախի ինամլար իւզէրինէ շէհասէթլէք է-
 տիպ՝ մաթ գալըր: Պիլ վագըր օլ գա-
 տար սարոյլար իշինտէ թիւրլիւ թէհլի-
 քէլէր արասընտա պուլունուպ տա՝ զէրրէ
 գատար կիւնահ իշլէմէմէսի շաշաճագ շէյ
 տիր. պու ազիգլին հագգընա շէյթան վէ
 թէն վէ տիւնեա էօրմիւշ կիպի օլուպ, հիշ
 պիր թիւրլիւ ֆիքրինի Նլլահտան զայրի
 պաշգա մահալէ շէվիրէմէզ իտիլէր: Տուա
 վալթինտէ հիշ պիր տէֆաֆիքրի տաղլը-
 մըշ օլմասընը քէնտի անմաղ ըտը: Զօգ
 տէֆաֆիքրի տուա վէ թէֆէքքիւրտէ սե-
 մավի շէյլէրէ տալըպ՝ կիւճպէլա խայլի զէ-
 մանտան սօնրա այրլըրտըր: Պու կիւնէ
 կէշիրտիյի էօմը սիւլլէքի խասթէ միղաճլը-
 զընա սէպէպ օլույօրմէէմուլիյլէ, պիւյիք-
 լէրի տուասընա վէ թէֆէքքիւրինէ տա-
 խի սաաթ գօտուլար, վէ օնտան տիշարը
 կէշիճի կիւնահարդ շէյլէր իւզէրինէ տիւ-
 շիւնիւպ էյլէնմէյէ էմը էթտիլէր: Ազիզ նէ
 գատար էմրէ իմթիսալէն իճրա էթմէյէ
 չալըջըրըտըյոս տա գապիլի օլմայըպ՝ Ետ-
 նըմտան կիթ եա՝ րէպպիմ տէյի լէճա է-
 տերիտի: Պարտաշ մուհապպէթինտէ
 կէօսթէրախի ֆագըւլէթ պալատէ թառ-
 հիհ օլունան խասթէլէք մատտէսինտէն
 աշէքեաք կէօրիւնիւր: Տինսիլէրին թօփ-
 րաղընա կիտիպ՝ ինճիլի շէրիֆի վաղ էթ-

մէք վէ զայս օրմուշ ճանարր Նլահա տէօնտիւրէրէք քէնտիյի տախի Նլահա ֆիտա էթմէյէ արզուսի զայէթ չօղուտու . թա քիւչիւք չաղընտան՝ գարտաշընա վէ էվ ուշագլարընա տին մատտէսինտէ պիւմէտիքլէրի շէյի էջրէտիր իտի : Փաքլըղա օլան աշգ ու զայրէթի ագլտան էֆղուն շէյ տիր . պու պապտէ զիմէթի զամիրէսինի թէմիզ սագլամաղ իչին էն քիւչիւք սէպէպլէրտէն գաշար վէ նիյէթինտէ միւտամէթ էթմէ իչին հէր թիւրիւ ըիյազաթը հիւսնի ինթիյարըյա ուհտէսինէ ալըրտը : Սիր տէֆա պիր կիւնահարզ ցյուն իչինտէ եէնիտիյի իչին, տիվար իւզերինտէ քէօկէսի տիւշմիւշ պիր զէննէ սուրէթինի էօփմէյէ իպրամ օլունտու . սուրբ Նլրիղիտս րէյլէրինէ րազի օլմատըգտան մատա՝ օրատան տախի գաշտը վէ պիր տահա օծինս ցյունլարա կիրմէտի : Րադս վէ թէմաշա եէրլէրինէ կիթմէզ իտի . սարայ իչինտէ ատէթ օլմուշ ալայ վէ ցյունլարտա պուլունմաղա մէծպուր օլուրսատա ֆիքր իլէ տաիմա սէմավի շէյլէր տիւշիւնիւրիւտիւ : Հէր հասսէսինի ալէլ խուսուս կէօզլէրինի զապլթը ալթընա ալըպ րուհանի շէյլէրտէն զայրը շէյէ պագմաղտը . իւշ սէնէ գատար խփանեա սարայընտա տուրուպ վէ սանքի հէր կիւն սուլթանըն էօնիւնէ չըգմաղա մէծպուր օլուպտա , հիշ պիր տէֆա ծնուն եիւզիւնէ պագմամասը ֆիլ հազիդա շաշաճուգ շէյ տիր : Լչինտէն կէլտիյի գատար տիշ հէլիւրլէ կէօրիւշիւպ

իւլֆէթ եթմէտէն չիքիլեր իտի . ագրա-
պալարընտան պիլէ չօղունու կէօրմէք իս-
թէմէզ իտի . պու պապտէ չօղարը պու
ազիզի՝ օէննէլէր խասմի, թէնսիզ ատէմ,
վէ եախօտ եէր իւզէրինտէ նատիտէ մէլէք
ատտ էտէրիտիլէր :

Պու կիունէ Նլլահըն վերտիյի նիմէթ-
լէրէ նամքեօր օլմայըպ՝ հըֆզ էթմէ
իչին հէր թիւրլիւ ըիյազաթլարա թէ-
համմիւլ էտիպ՝ նէֆսինի զապթ էտէր
իտի : Հաֆթատա իւշ տէֆա էքմէք վէ
սուտան պաշդա աղզընա շէյ գօմաղըտը ,
տահա քիւչիւք իքէն խարարտան էսպապ
վէ տիւյիւմլիւ գամշըլար պուլամայըպ՝ օն-
լարըն եէրինէ աթ տիզլինի վէ եօլթար
վէ ախէր էվ իչինտէ էլինէ կէչէն շէյլէր իլէ
պէլինի պաղլայըպ քէնտիյէ էզէյէթ վէ-
րիւրտի : Վուրու զէմին իւթիւնտէ պիր
տահա եաթմա տէյի վալիտէսի թէմպիհ
էթտիյինտէ՝ փուփլա եաթաղըն ալթընա
էյրի պիւյրիւ օտուն փարշալարը տօլ-
տուրուպ՝ օնուն իւզէրինտէ ճիւզի վագթ
ույուրուտու : Հէր կիւն գամշըլա արգա-
սընը տէօյտիւյիւ իչին պիւթիւն էսպապ-
լարը գանա միւլէվվէս օլմուշ ուտու . պիր
տէֆա վալիտէսի, Օղուլ, պու գատար
ոանա գըյմա տէյի եալվարտըղընտա , Ն-
ման վալիտէ պըրադ քի կիւնահլարըմըն
ճէզասընը պուրատա շէքէյիմ տէյի ճէ-
վապ վէրտի : Վ ալիտէսի՝ Հանկի կիւնահ-
լարընըն տէյի սօրտուլունտա , թա քիւ-
չիւքլիւքտէ՝ եօգարըտաքի զէքը օլունան

իբիխաֆիֆ, թագսիրաթընանի պարսւթա
աթէշ վերտիյի վէ պիլմէյերէք պիր գաշ
եազըշմազ սուհպէթէր սէյլէտիյի իշին
տիր տէյիպ էօքիւր էօքիւր ալլարըտը:
Լչամրիւ սիւլուքինտէ պու իբի կիւնահ
տէյի թութտուղու քիւշիւք թագսի-
րաթտան ղայրի կիւնահ իշէմէմիշ տիր:
Ալլահ թէալա հազըթէթէրի ազիզ գու-
լունու տիւնեա իւզէրինտէ շէօհրէթեապ
էթմէ իշին՝ ծնուն հիմայէծինէ իլթիծա
էտիպ՝ լութֆ տիլէյէնլէրին հէր ան րէ-
ճասընը գապոււ վէ թէքմիլ էթմիշ տիր
վէ հալա էտէր:

Յ Ո Ւ Ն Ի Ս 22

ՍՈՒՐԻ ՊԵՒՂԴԵՈՍ

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

ՊՈՒ ազիզ Կաագօնեատա Պօրտօ շէհ-
րինտէ հալ ու վազարը եէրինտէ աթալար-
տան տիւնեայա կէլիպ՝ իլմ վէ Փազուլէթ
պապինտէ փէք էյի թէրպիյէ օլտու:
Աաշը քէմալի մերթէպէսինէ էրտիյինտէ
ազլէ մալիք քիմէմնէ օլտուղու իշին, շէհր
իւզէրինէ նազըր գօնուլուպ՝ խայլի վէման
պու խըզմէթտէ շան վէ իթիպար պուլ-
տուգտան սօնրա՝ տիւնեա իւնվանլարընտան
իբրահ էտիպ՝ Ալլահա խըզմէթ էթմէ իշին
Խափանեատա Պարշէլլօնա տէնիլէն շէհիրէ
շէքիլտի, վէ սօնրա իթալեա թարաֆընա
կէլիպ՝ Սիլան եպիսկոպոսու նամտար վէ

մէջհուր սուրբ Լմբրոսիոսյա իւլֆէթ փեյ-
սա էթտի, վէ ճէմի պաշնտան կէչէն
էօմրիւ հիքեայէսինի նազլ էտիպ օնուն
նասիհաթըյլա Բօմայա կիթտի վէ օրատան
տախի Նափօղի տէվլէթինտէ Նօլա տէնի-
լէն շէհրէ կէչտի վէ պիր քիլիսէ գափոււ
ճուսու պիլէ օլմալա Նլահըն խաթրը իչին
թէնէզզիւլ էթտի: Պատէհու ճէմի վա-
րիյէթինի սաթրպ նըսֆընը պիր քիլիսէ
եափմաղա սարֆ էթտի, վէ նըսֆընը
ֆուգարէլէրէ թէվզի էտիպ՝ քէնտի Նօ-
լատան ճիւղի բրազ պիր քէյյէ շէքիլիպ՝
էպպապընը տէյիշտի վէ ֆագիր բահիպ
էպպապը կիլինիպ՝ տիլէնէրէք հագիրանէ
վէ սէֆիլանէ կէչինիր իտի:

Պաւղինոս նէ գատար պէլիւսիզ թէն-
հատէ էօմր կէչիրմէք իսթէրիտիյիսէ տէ՝
իզհար էթտիյի ֆազուլէթ հարէքէթլէրլն-
տէն քիմ վէ նէրէտէն կէլտիյի մալում
օլուպ՝ ճէմի շէհր էհալիսի թէաճճիւպ
էթտիլէր, վէ պու գատար ֆազուլէթինէ
պինայէն շէհր եպիսկոպոսու վէֆաթ էթ-
տիլինտէ իւմումէն ազիզի օնուն եէրինէ
սէչտիլէր: Նլահըն գուլու պու միսիլի
մէսնէտտէն գուրթուլմաղա չօգ չալըշտը,
լաքին էնճամ տուա իլէ Նլահըն իրատէսի
վէ թէտպիրի օլմասընը անլատըղնտա
ուհտէսինէ ալտը: Պու ազիմ մէրթէպէյէ
եէթիշտիքտէն սօնրա քէնտիյէ սիփարըշ
օլմուշ ճանլարըն խայրը իչին նիչէ զահ-
մէթլէրէ թէհամիլիւլ էթմիշ տիլ, տիլ
իլէ թապիր օլունմալ: Պիր սէֆա տիւշ-

մանլարը շէհրի պասըպ ետղմա էթտիքէ-
րինտէ, քէնտի տախի սիրիւսիւնտէն այ-
րըմամաղ իչին էսիր տիւշիւպ ընլարլա պէ-
րապէր կիթտի: Ա է ախէր տէֆա եինէ
տիւշման եիւզիւնտէն ճէմիաթընա զուլմ
օլտուղունտա, ընլարը պիր ճիւզի թէ-
սէլլի էթմէ իչին, ճէմի իրատընը օնլարըն
ուղըունա սարֆ էթտի. վէ էսիրլէրի ագ-
չէ գուվլէթի իլէ գուրթարտը:

Պու պապտէ ճէմիաթընա նէ գատար
էյլէք էթմիշ տիր տէյէճէյիմիլ ճիքեա-
յէտէն պէլլի օլուր: Պիր տէֆա տուլ
գարընըն պիրի աղլայարագ ազիզէ վարըպ
լման պիր թանէճիք օղլումու տիւշման
էլինտէն գուրթարմաղ իչին պիր աղ եար-
տըմ էյլէ, ընտուղ աճ վէ սուսուղ էօլէճէ-
յիմ տէսիյինտէ՝ սուրբ Պաւղինոս, չօգ
աճըրըմ հայինի, ա վալիտէ, լպքին պէն-
տէն զայրը վէրէճէք պիր շէյիմ գալմա-
մըշ տըր, էյճիւմլէ սէսին տէ խաթրընը
խօշ էտիպ՝ իգթիզանա եէթիշմէ իչին կէլ
տիւշմանա կիտէլիմ, վէ պէն օղլունուն
եէրինէ էսիր օլուր տա՝ ընու գուրթարըրըմ
տէյի ճէվապ վէրտի: Տուլ գարը հիճա-
պընտան պիր շէյ սէօյլէյէմէտիյինտէ՝ սուրբ
Պաւղինոս թիւրիւ սէօզլէր իլէ ընու գան-
տըրըպ՝ պիլէսինճէ ալտը վէ Նֆրիգայա
վարըպ՝ օղլունուն եէրինէ էսիր էսպապը
կիյինտի, վէ պիր պօսթան իւզէրինէ պաղ-
չէպան թայեին օլունտու: Պաւղինոս զա-
յէթ աիգգաթ իլէ պաղչէսինի գայըրըպ
մէէմուլ օլունմատըլընտան զիտտէ մէյլէ

վէ նատիտէ նէպաթաթ հասլ էտէր իտի .
 փատիշահ սոյունտան պիրի չօգ տէֆա
 պաղչէյէ կէլիպ՝ հիչ կէօրմէտիյի մահսուլ-
 լարը կէօրտիւյիւնտէ հայրան օլուր, վէ
 պաղչէպան իլէ իւլֆէթ վէ իւնսիյէթ է-
 տիպ՝ տէտիյի սէօղլէրտէն վէ թուլթտու-
 ղու հարէքէթլէրտէն պունուն պիր պիււ-
 յիւք ատէմ օլմասընը սէղէր իտի: Պիր
 կիւն եինէ ատէթի իւզըէ օնունլա սէօյլէ-
 շիր իքէն՝ սուրբ Պաւղինոս եանընա եազ-
 լաշլպ՝ Նիֆէնտիմ սերպէթլիյիմէ աֆվ
 էյլէ՝ փատիշահընը չօգ կիթմէզ էօլէճէք
 տիր, օլ խուսուստէ վազթընը վար իքէն
 իշլէրինիզէ նիլամ վէրինիզ, տէտի: Սոյ-
 զատէ քիմէսնէ պու սէօղ իւլէրինէ մաթ
 գալըպ՝ խապէրինի փատիշահա վերտի վէ
 իզնիլէ հուզուրինէ չըգարըլարըլնտա
 թիթրէմէյէ պաշատը: Փատիշահ իւք
 ազլամ պիր գօրգունճ տիւշ կէօրմիւշիււ-
 տիւ. բույասընտա հուզուրի պարիյէ չըգ-
 մըշ դապահաթլարը իչին թէքթիւր օլուն-
 տուգտան սօնրա փատիշահըգ առասընը
 ղայպ էթմիշ վէ ազամէթ սահիպի Նլա-
 հըն եանընտա օթուրան շէրիաթճըլարըն
 պիրիտէ հուզուրինէ չըգարըլան սուրբ Պաւ-
 ղինոս ուտու: Փատիշահ պու հիքմէթլի
 վազըանըն իւլէրինէ թէաճճիւպտէ գալ-
 տըյաա տա եինէ ղարիպին քիմ՝ վէ
 նէրէտէն կէլմէսինի թաահիհ էթմէյէ էմր
 էթտի: Պաւղինոս հէր մասլահաթը ի-
 ֆատէ իֆատէ նազլ էթտիքտէն սօնրա
 փատիշահա մազպուլ օլուպ, ազիցին իէ-

ճասընա պինաէն քէնտիլէ պիրլէքտէ ճէ-
մի էսիր տիւշմիւշ հէմշէհրիւերինի գուր-
թարար վէ մէսրուրիյէթլէ թէքրար հաս-
րէթ չէքտիյի ճէմիաթընա գափուշտու։
Օրայա եէթիշիպ Նլահըն էթտիյի ազիմ
քէրէմէ շիւքր սունտուգտան սոնրա խայլի
զէման տահա ընլարը ֆաղուլէթ խուսու-
սինտէ իլէրի կէօթիւրմէ իշին չալըշտը վէ
սոնրա խասթէլէնիպ եաթաղա տիւշտիւ։
Վէշֆսիլիյի վազթինաէ իքի նամսար
եպիսկոպոսլար ազիլի կէօրմէյէ կէլիպ օտա-
սընտա խորան գուրտուլար վէ օրատա սոն
պատարագը ընլարըն եարտըմըյլա առէթ-
տէն խարիճ իպատէթ իլէ սունտուգտան
սոնրա ազիլ բուհինի Լֆէնտիմիլին 431
սէնէսինտէ Լարատըճըսընըն էլինէ թէս-
լիմ էթտի։

Յ ՈՒՆԻՍ 23

ՍՈՒՐԻՔ ՊԵՂԸԳ-ԻՈՍ

Վ Կ Ա Յ

Պոռ ազիլ Վրիստոսուն ուղըունա գա-
նընը տէգըմիւշ պէհատըր ճէնքճիլէրտէն
էն մէմտուհու տուր։ Պեղազիոս տահա
օն եաշընտա իքէն ամուճասը Լըմոգիոս
եպիսկոպոսլա Խափանեատա պուլունան
Լրապլարա գարըջ ճէնկէ կիթմէյէ մէճ-
պուր օրուպ օնուն իլէ պէրապէր եէնիլտի
վէ էսիր տիւշտիւ։ Ղէնք իշինտէ պուլու-
նան քրիսթիանլարըն չօլու էօլտիւ վէ

չօղու հապսա գօնտու, վէ Լըմոգիոս Ե-
պիսկոպոս տախի պունլարըն արասընտա
օլուպ՝ Լաերէնթ փատիշահըն էմրիյլէ
Պօրտօվա շէհրինտէ զէնճիրպէնա գարանլը
զընտանա աթըլտը: Լըմոգիոս՝ Եսիրլէքտէն
գուրթուլմաղ իչին եերինէ թէվապիլէրի
հապէշլէր գալըն տէյի արղ էթտի վէ
րէճասը գապուլ օլտուղունտա ծնլար կէ-
լինճէյէ գատար եէյէնի Պեղագիոսու րէհին
գօյուպ կիթտի, վէ վատ օլունան հա-
պէշլէրին կելմէսի կէճիթթիյինտէ Լըմո-
գիոսուն զէնճիրինի Պեղագիոսա վուրուպ
ծնուն տուրտուղու զընտան իչինէ աթտը-
լար: Պեղագիոս թաթլը մէշըէպ, հազիմ
վէ օգումայա մէյլի օլուպ՝ պուլունտուղու
հալի սապր իլէ չէքէր վէրուհանի քիթապ-
լար օգուլարագ թէսէլի օլուրուտու: Օրն-
տանտա պուլունան ախէր մահպուսլարտան
մատա պէքճիլէր տախի ամուճասը եերի-
նէ չէքտիյի ալըր անկարիայը տիւշիւնիւպ
թէաճճիւպ էտէր իտիլէր:

Իւշ երլտան զիատէ պու գարանլը զըն-
տանտա գափալը գալտըղտան ոօնրա,
պիր տէֆա փատիշահըն ոօֆրասընտա պու
պէհասըր վէ նէվճիւփան Պեղագիոսուն
նաղիք մէշըէպի իւզերինէ ոուհպէթ աչը-
լպ՝ փատիշահ կէօրմէք իսթէտի, վէ ֆիլ
հալ աղիզի զընտանտան տիշարը չըգարլպ
փարէ փարչէ օլմուշ էպպապընը սօյտու-
լար, վէ ծնլարըն եերինէ ալթուն վէ սըր-
մա լիպասլար կիյտիրիպ՝ փատիշահըն հու-
լուրինէ չըգարսլար: Փատիշահ իլք տէ-

Ֆա կեօրտիւյիւնտէ շէքլի մահիթապ տիւ-
 պէր լէհճէսինէ շապան օլուպ՝ մալ վէ
 մանարպ վէրտիքտէն սօնրա, պիղիմ տինի-
 միգի դապուլ էյլէ տէյի թէքլէֆ էթտի:
 Պէղազիոս ճիւզի սիւքիուլթ տուրտուզ-
 տան սօնրա՝ Պէն քրիսթիյան բմ վէ սրտ-
 գըմ իմանրմ՝ պէնիմ վէ ճէմի ինսանլար
 ուղըունա ազիզ գանընը տէօքմիւշ Յիսուս
 Քրիստոստա տըր, ծնտան այրըմանըն
 գապիլի եօգ, պանա ինամ էթտիյին շէյ-
 լէրին հէփիօի կէչիճի օլտուղու իչին ին-
 տիմտէպիր շէյ տէյիլ տիր, ինանրպ թափ-
 տըղըմ Նլաճ էպէտի տիր, վէ վէրտիք-
 լէրի տախի կէչմէլ, էպէտի գալաճապ
 լուլթֆլարը կէչիճի վէ ֆանի շէյլէր իլէ
 տէյիշէմէմ, տէյի գօրգուտուզ ճէվապ
 վէրտի: Աղիւկն պու սէրպէսթանէ ճէ-
 վապը նէ գատար փատիշահըն խօշունա
 կէլախյտէտէ, տինինտէ գալի տուրմասընա
 ինֆիալ էտիպ՝ թիւրլիւ խօշամէտի վէ
 պօզսւզ թապիտթըն խօշլանաճաղը սէ-
 ֆիհ սուհպէթլէրտէն սօնրա ալաղա գալգ-
 տը վէ եանընա վարըպ մուհապպէթինէ
 նիշանէ պուս էթմէք տախի իսթէր իտի:
 Ապին Նլաճըն պէհատըր գուլու Պէղա-
 գիոս պիր ազիմ գուլվէթ իլէ խատմինէ
 գարշը գօյուպ էլինաէն տիշարը չըգտը,
 վէ սէֆիհլէյինի եիւզիւնէ վուրուպ եէնի
 կիյինտիյի գաթթանլարը արգասընտան
 չըգարտը վէ էօնիւնէ աթըպ, Ն'Լ սէնին
 օլտուն, ֆանի շէյլէրտէ արզիւմ եօգ տուր,
 անճապ էֆէնտիմ վէ վէլինիմէթիմ Քրիստ-

տոսու զայս էթմէյիմ տէտի: Պեղագիտ-
տուն պու սէօղէրի փատիշահն գալպինի
օգ ուլա կիպի չօգ եարալաար. յոս տա՝ ճա-
հիլ տիր էթտիյինի, տէտիյինի պիլմէզ տէ-
յիպ ըիծալ քիպարա վէ էվ ուշագլարընա
հէր հալ օնու ֆիքրինտէն չէվիրմէյէ թէմ-
պիհ էթտի:

Պունլարըն տախի զահմէթի պօշա չըգ-
տըղընտա փատիշահ մուհապպէթինի զա-
գէպէ թէպտիլ էտիպ եէրէ եաթըրտը վէ
էլէրինի այագլարընը կէրիպ գըյագլամա
էօլինճէյէ գատար աէօյմէյէ էմը էթտի:
Լամրի իծրա օլուպ՝ եինէ Պեղագիտ ֆիք-
րինտէ տուրտուղունտա՝ փարշա փարշա
տօղըայըպ չայ իչինէ աթըլըն տէյի չա-
ղըրտը: Ազղըն փէլէնքտէն պէտթէր զալիմ
ճէլլատլար ազիզին պաշընա կէչիպ թէնինի
գըյըմ գըյըմ էթտիլէր. պիրիսի՝ պիր գօ-
լունտան, օլ պիրիսի օպիր գօլունտան չէ-
քիպ գուվվէթլէրի եէթիշտիքճէ քէմիք-
լէրինի օյնագլարընտան գանրըմաղա չա-
պալարըտըլար. պիրիսի տուտաղընը, վէ օլ
պիրիսի պուրնուսու իսթիհգա իլէ քէսէր
իտի: Պու տայանըմազ իսքէնճէտէն սօն-
րա այաղընըն սինիրլէրինի քէսիպ՝ պալտը-
րընըն լօփ էթինի տիշարը չըգարտըլար, վէ
էնճամինտէ պիր քիւթիւք միսլի ազիզի
օրթայա տիքիպ իւզէրինէ կիւէր վէ տահա
իւսթիւնտէ սալ գալմըշ էթ փարշալարընը
սէմիր իլէ վէ թըրնագլարըյլա սըյըրը
չըգարըր ըարլար: Աթը սաաթ Ալլահըն
միւճիգաթըյլա պու իսքէնճէյէ թէհամ-

միւլ էթտիքտէն սօնրա թապիր օլունմալ
մէսրուրիյէթլէ, Լա՛ Բէպպիմ, տիւշմանլա-
լըմըն էլինտէն պէնի խալաւ էլլէ տէյերէք
ազիլ ճանընը, Լփէնաիմիզին 925 սէնէ-
սինտէ թէսլիմ էթտի: Տաճա էօլիւմ ա-
լամէթի պաշլամաստան Լլաճա թէշէք-
քիւրէն՝ դուրու քէմիք քէսիլիշ գօլլա-
լընը կէօյէ տօղրու գալտըմագ իսթէտի,
վէ լաքին զալիմ ճէլատար պունու տա
շէքէմիյի պիրի պիշաղ իլէ գօլլարընը, վէ
օլ պիրիսի սաթըր իլէ պաշընը քէսիպ,
թէնի իլէ պիրիքտէ զալիմ փատիշաճըն
էմիինէ իթաաթէն չայա աթտըլար, վէ
սօնրա քրիսթիանլար կիզլիճէ ալըպ կիւմ-
տիւլէր:

Յ Ո Ւ Ն Ի Ս 24

ՍՈՒՐԻ ՅՈՎԱԿԻՄ

ԿԱՐԱՊԵՏ

ԵԱՀՈՒՏԻՍԹԱՆ մէմէքէթինտէ ԳԱՄԱ-
սի շէրիֆտէն տէօրթ միլ գատար ուզագ
Քեբրոն շէճրինտէ Զաքարիա վէ Լիլիսա-
բէթ նամինտէ իգիւրը Էճի զէվճէլէր վար-
լուր: Իքիսի տէ զաճիտ վէ առալէթ սաճի-
պի քիմնէլէր օլուպ Լլաճըն թէմպիճլէրինէ
թէքքմիլէն միւլթի իտիլէր. անճագ Լիլիսա-
բէթին էվատըր օլմասըզը իշին գալլէրի
մաճգուն ուտու վէ պու խուտուտէնէ գա-
տար Լլաճա սուա վէնիյալ էտերլէրիտիյ-
սէ տէ, եինէ ընճալարըր գապուլ օլունմալ

կիպի իսի : Պիր կիւն մէզքիւր Գաբարիա քահանայ ատէթի իւղէ տոճարտա քահանայընա տաիր խըզմէթէ մէշուլ օլուպ միհրապըն էօնիւնտէ պուխուր սու- նար իքէն, միհրապըն սաղ թարափընտա պիր մէլէք կէօրիւպ գօրդաու : Մէլէք՝ Գաբարիա, գօրգմա տուան գապուլ օլ- տու, էհլին Լիդիաբէթտէն պիր էվլատըն օլաճագ, վէ իսմինի Յովհաննէս գօյասըն տէյի թէմպիհ էթտիքտէն սօնրա, օ էվ- լատ՝ քէնտինէ վէ չօղլարա սէվինճ օլա- ճաղընր վէ անա ըահմինտէ իքէն Բուհուլ- լահլա մէմուլ օլուպ խարայէլ էվլատլարը- նըն էքսերիսինի Լլահ էֆէնտիմիզէ տէօն- տիւրէճէյինի պէյան էթտի : Գաբարիա ճէմի տէտիքլէրինի թէաճճիւպ էտէրէք իշէթտիքտէն սօնրա թապիաթտէն խարիճ վէրտիյի վաաէ շիւպհէ էտիպ՝ Նէտէն թաասհիհ էտէպիլէյիմ, էհլիմ վէ պէն իս- թիյարըզ վէ վազթըմըզ կէշմիշ տիր տէ- յի մէլէյէ սօրտու, վէ մէլէք՝ Լլահ թէա- լահազընթլէրինին ճէլալէթի հուզուրինտէ տուրան Գաբրիէլ պէն իմ, սէօղլէրիմէ ի- թիմաու էթմէտիյին իշին, սէսին չէքիլիպ պունուռն իճրասը կիւնիւնէտէք քիմնէյլէ սէօյլէյէմէյէսին տէտիքտէն սօնրա կէօ- րիւնմէզ օլտու : Անի վահիտաէ Գաբարիանըն տիլի թութուլտու վէ քահա- նալըզ խըզմէթինի պիթիրտիքտէն սօնրա էվինէ տէօնտիւ :

Մէլէյին հէր սէօղլէրի վազթինտէ պիթթէմամ կէլտի չըգար, վէ Լիդիաբէթ

համիլէ օլուպ պէշ այ ինթիգալի քիմնէյլէ
կէօրինմէտէն շագգ թէալաննն էթտիյի
նիմէթէ շիւքր սունարտը: Ալթընճը այը՝
մէզքիւր Վաբրիէլ մէլէք հապարէթտէ
պիքր Սէրեմէ կիտիպ Ալահ վալիտէսի
օլաճաղընն միւթտէսինի վէրտիքաէն սօն-
րա, խըսըմը Լիդսաբէթ կէշմիշ եաշընտա
Ալահըն գուլվլէթիյէ համիլէ օլտուղու-
նու ծնա պէյան էթտի: Պիքր Սէրեմ
Ալահըն էսրինէ թէվապուէն քէնտի նա-
լայըղլըղըն պու թարղ աղիմ լութֆա
լայըգ էյլէտիյինէ շիւքր սունտուգտան
սօնրա Լիդսաբէթէ զեյարէթէ կիթտի վէ
վիւսուլինտէ սէլամընտան սօնրա բահմին
սէմարէսի Յովհաննէս սէվինճինտէն չըր-
փընմաղա պաշլատը, վէ Լիդսաբէթ Բուհ-
ուլահլա մէմլու օլտու: Սուրբ պապալա-
րըն զեւիմինճէ՝ Յովհաննէսին վազթորղ
հարէքէթի՝ անա բահմինտէ իքէն գուր-
թարըճըմըղը թանըյըպ՝ ծնա սէճտէ էթ-
տիյինի վէ օլ զէմանտան սիզընական կիւ-
նահընտան խէլաս օլուպ Բուհուլահլա
տօյմասընը պէյան էտէր:

Յովհաննէսին մէվլուտինտէ Զաքարիա-
նըն վէ Լիդսաբէթին խըսըմլարը վէ տօթ-
լարը թէպրիքէ կէլտիլէր: Չօճուգ տօղ-
տուգտան սէքիղ կիւն սօնրա ինթիթան
օլուտու, վէ աթալարընն ըիզասըյլա ա-
տը Յովհաննէս գօնուլուպ՝ Զաքարիա-
նըն տիլն աչըլար վէ Ալահը մէտհ էթմէյէ
պաշլատը: Ազիզ պապալարըն թախմի-
նինճէ զալիմ վէ խաին շերովդէսին էլին-

տէն Յովհաննէսի գուրթարմաղ իջին ա-
թալարը չէօլէ գաջըմբը արբլար վէ օրա-
տա խնճիլի շերիֆին թարիֆինճէ զահիտա-
նէ, եանի եէպան պալը վէ չէքիւրիէ եէյէ-
րէք, տէվէ թիւյիւնտէն գապա էպպապ կի-
յերէք, գայը զուշագ պաղլայարագ, վէ
գուրու թօփրագ իւղերինէ ույույարագ
էօմր կէչիւրիւրիտի: () Թուղ եաշնա պա-
լիղ օլունճա Լլահըն իլհամըյլա չէօլիւ
պըրագըպ Յորդանան չայընըն գըյըրընա
վարտը, վէ կիւնահլարը իւղերինէ թէվպէ
էթմէյէ վաղ վէրտիքտէն սօնրա, կէլէն-
լէրի վաֆթիղ էաէրիտի: Վրիստոս է-
ֆէնտիմիղ տախի օնուն էլինտէն վաֆթիղ
օլմագ իսթէտիյինտէ, Պէն սէնտէն օլա-
ճագ եէրէ՝ սէն պէնտէն մի վաֆթիղ օլա-
ճագսըն տէյի իմթինա էթտիյսէտէ, սօն-
րա եինէ էմրինէ իթաաթէն Յորդանան
չայընտա Վրիստոս էֆէնտիմիղի վաֆթիղ
էթտի:

() Էյեամտէ Իեթլէհէմին պիկիւնահ
սապիլէրինի գըրան շերովդէսին օղաւ, վէ
Վրիստոս էֆէնտիմիղէ պէյագ չափութ
կիյտիւրիպ մասգարա էտէն շերովդէս Լն-
տիպաա փատիշահլըդ իւնվանըյլա եա-
հուտիսթանտա հիւքիումէթ սիւրէրիտի:
Պու շերովդէս Լնտիպաա հայաթտա օ-
լան փիլիպպոս գարտաշընըն էհլի շերով-
դիագայը ֆիւզուլի քէնտիյէ նիքեահ էթ-
մէսիյլէ ալէմէ ֆէնա իպրէթ օլմուշուտու.
նահագգ նիքեահահ հիչ քիմսէ սէս չըգար-
մասըղընտա, Յովհաննէս խաթր կէօնիւ

պագմայրա՛յ՝ դարշը գօտու։ Ինձիլն շերի-
ֆին թարիֆի միւճիպինձէ Յովհաննէսին
իւզերիննէ շերովդէսին չօդ իթիպարը օ-
լուպ՝ սեօզներինի իսթէյերէք աինլէր վէ
թութարսա տա պուպապտէ վերտիյի թա-
զիրէ տայանամայրա՛յ՝ էօմրիւննէ դասթ էթ-
աի, վէ ճէմիաթտոնն իճթիրազ էթտիյի
իչին ինթիգամընը ալմաղը վագթի ախէրէ
պըրագըրըտը։ Եւքին ֆիթնէկիր շե-
րովդիագա տուրմայրա՛յ Յովհաննէսին իւ-
զերիննէ շիքեայէթ էաէր իաի, վէ էնճամ
շերովդէս թաճիզ օլուպ ալիզի հապ-
սա գօտու։

Փատիշահ՝ մէվլուտու պայրամընտա րի-
ճալ քիպարընա պիր միւքէլէֆ զիյաֆէթ
վերիպ՝ ոօֆրատան սօնրա տավէթլիլերէ
քէյֆ պաղշլամա իչին շերովդիագանըն
գըզը րագս էթմէյէ պաշլատը, վէ փատի-
շահ զայէթ խօշանտըղընտան քիւլի
պախշիշլէր հաթթա փատիշահըղընըն
նըսֆընը տիլէյէճէք պիլէ օլսա՝ վերմէյէ
վատ վէ եէմին էթաի։

Բագդաս նէ իսթէյէճէյինի պիլմէյիպ՝
անասընա տանըտը վէ օնուճ ֆիթ վեր-
մէսիլլէ իչերի կիրիպ պիր թէփսի իւզե-
րինտէ Յովհաննէս Սիրտիչին քէլէսինի
իսթէտի։ շերովդէս՝ պու մէմուլ էթ-
մէտիյի թէքլիֆի իշլիթաիյինտէ գալպի
ալթ իւսթ օլտու իսէ տէ՝ տավէթլիլերին
էօնիւնտէ քիւչիւք տիւշմէմ վէ եէմին-
աէն կէչիպ գըզը մահգըն էթմէմ իչին
ղընտանա պիր ճէլասա եօլայրա՛յ Յովհան-

նէսին պաշնը քէսթիրտի, վէ մաթլու-
պու իւզըն թէփսի իւզերինէ գոյուպ ծնա
վերտի, վէ օ տախի անաւրնա սունտու:

Շայիրաւերի ուսթաւարընըն էօլիւմիւ-
նիւ իշիթաիքլէրինտէ՝ զայէթլէ աճըյըպ՝
թէնինի ալարըսը վէ Սամարիա շէհրինտէ
կիւմտիւլէր, վէ ազիզլէն պաշը հալա Բօ-
մատա սուրբ Սեղընսարոս քիլիսէսինտէ
սագլը տուրուր:

Յ Ո Ւ Ն Ի Ս 25

Ս Ր Բ Ո Ւ Հ Ի Փ Ն Բ Ի Ր ՈՆ Է

Կ Ո Յ Ս

ՔԱԼԻՄ վէ զատտար Դիոկղետիանոս
գրալըն էմրիյէ մարտիրոս օլան նամտար
սուրբլարըն պիրի տէ պու կիւնքի եօրթու-
սունու թութտուղումուզ սրբուհի փեբու-
նէ կոյս տուր: Պու ապիզէ, իւչ եաշնտա
իքէն Սիւրեանիլէր էյալէթինտէ Սիւա-
պօլու շէհրինտէ միւթէմէքքին ֆազուլէթ
սահիպի վէ զահիտէ գըրդ տօգուզ ատիա
պիքիւլէր եանընա գօնուլուպ՝ պիր ըրզ
էհլի վէ Բլահտան գօրգար տէյզէսի էլի
ալթընտա թէրպիյէ օլտու վէ իպատէթ վէ
ֆազուլէթ խուսուսինտէ մէզքիուր տէյզէ-
սինին նասիհաթըյա զայէթ իլէրիլէսի:
Պիր գաչ սէնէ օրատա զահիտանէ էօմր կէ-
չիրտիքտէն ոօնրա աթալարընտան տիւնեա
տաղտաղալարընա կէլիպ՝ կիրմէյէ տալէթ
օլունտու վէ լաքին ապիզէ զայէթ կիւզէլ-

լիյի իշին տիւնեա թէհլեքէլերինտէն գօր-
գուլ տէյէգէսի եանրնտա թէնհա վէ
իգսիգ եէրտէ գափալը գալմադ իսթէտի.
վէ մէրամընըն իծրասը իշին օրուճ վէ
փէրհիգ վէ ախէր սըգըէօմը իլէ լէհճէսինին
հիւսնինի պօզմաղա չալը շըրտը, վէ ախէր-
լէրինէ վէ քէնտիյէ կիւնահա սէպէպ օլա-
ճադ կէօրիւշմէլէրտէն սազընըըտը: Պու
թարիգ իւզըէ փէրոնէ նէ գատար շիրին-
լիյինի ղայլ էթմէ իսթէրիտիյսէ, տահա
զիատէ չէքտիյի զահմէթլէրէ նիսպէթէն
կիւզէլ վէ տիլպէր վէ լաթաֆէթլի կէօրիւ-
նիւր իւտիւ: Տիւնեատան իպա էթմէսինէ
նիշանէն պիքիլլիյինի Լլահա սունտու,
վէ Յիսուս Բրիստոսու քէնտիյէ արուս
սէչիպ եալընըզ օնա մազպուլ օլուլ խօշ
կէօրիւնմէյէ ղայրէթ էտէրիտի:

Օն տօգուզ եաշընտա իքէն՝ քրիսթիյ-
անլարը վուրուլ եազըպ՝ վիւճուտլարընը
օրթատան գալտրըմաղ իշին Վիսիմաքուս
վէ Կեղէնոս՝ Վիսիլէտիանոս գրալըն ֆէր-
մանը էլլէրինտէ օրայա կէլսիքլէրինտէ քա-
հանալարըն վէ աշխարհականլարըն չօղու
գաչմայա մէճպուր օլտուլար: Փէրոնէ-
նին տէյգէսի Բրիեննա տախի քէնտի թէ-
վապիլլէրինի գուրթարմաղ իշին՝ գաշանոս
իյն վէրտի, վէ քէնտիոի օրատա գալըպ
Բրիստոսուն ուղըունա գանընը տէգըմէյէ
հաղըրլանտը: Փէրոնէ տէյգէսինին պու
սէօզլէրինի իշիթաիյինտէ հէ իշին գաշա-
ճաղըմըշըմ՝ պէն տախի պուրատա սէմափի
կիւէյիմ Յիսուսուն վէ ալիլ վալիտէսի

պիքը Սէրեհմին հիմայէսի տլթընտա տու-
րուպ՝ լազըմ կէլիւսէ ծնլարըն խաթրը իչլն
էօմրիւմիւ տախի ֆիտա էտէյիմ, եիւրէյիմի
վերտիյիմէ՝ էօմրիւմիւ տախի ֆիտա էթ-
սէմ չօդ շէյ մի, ինսանճա զաիֆ իսէմ,
Լլահըն քերէմիյլէ զայէթլէ գուվվէթլի-
յիմ տէյի ճէսարէթլէ սէջլէմէսինի իշիթ-
տիքլէրինաէ օլ պիրլէրի տախի ծնուն կի-
պի օրատա դալմագ արգիւլէտիլէր :

Պու սէօզլէրսէն սօնրա արասը չօդ կէչ-
մէյիպ՝ Սեղենտուն էմրիյլէ հասասըր
ազիզլէրին օթուրտուղու էվի պաստըլար,
վէ հէփիսինի թօփլայըպ՝ գրալն էմրի
իւզըն փուլթլարա թափմաղա զօր էտէրի-
տիլէր: Լզիզլէր պիր աղըզտան Քրիստո-
սուն ուղրունա էօլմէյի շէյթանլարա
թափմատան պին տէֆա եէյ սայարըզ
տէյի չաղըրտըզլարընտա՝ իչլէրինտէն փե-
րունէ պու պապտէ իսքէնճէ տախի չէք-
մէք լազըմ կէլէճէք օլսւսա, իլք քէն-
տիյի էլէ վերմէյէ րէճա էթտի: Հասաս-
լար՝ ազիզէնին պու թէքլիֆինէ վէ եիւ-
զինին շիրինիյինէ մաթ գալըպ՝ Սեղենտ-
տա խապէր վէրտիլէր, վէ սօնրա ծնուն
էմրիյլէ թուլթուպ հուզուրինէ չըգարտը-
լար: Փերունէ արգատաշլարընտան ալըր-
տըղը վէման, տէյզէսի՝ Լ՝ սէվիւլիւ գըզըմ,
սէնի կէօրէյիմ, կէրչէք Քրիստոսուն արու-
սէսի օլմանը իսպաթ էյլէ, վէ էօմրիւմաէ
պիր մարտիրոս եէյէնիմի կէօրմէյէ պէնի
լայըզ էթ տէյինասիհաթ էթտի, վէ փե-
րունէ՝ կիւլէր եիւզ վէ շազ եիւրէք իլէ Լ՝

սէվկիւղիւ վալիտէմ, գօրգմա, արուսիմ
Վրիստոսա հէր ան սատրգ գալըրմ, օնուն
մուհապպէթինտէն հիչ պիր շէյ պէնի
այըրամազ, գայտ էթմէ տէյի ճէվապ վէ-
րիպ Բլաստան գուվվէթ վէ լութֆ տի-
լէյերէք ազիմ ճէնկէ կիրմէյէ պէհաստը-
րանէ իլէրի վարսը:

Սեղենոս՝ ազիղէյի կէօրտիւյիւ պիրլէ՝
լէհճէսինէ հայրան օլուպ՝ աշիգանէ պա-
գարտը, վէ խայլի գէման քէնտիտէն պի-
խապէրօ հալտէ գալտըգտան սօնրա ույու-
գուտան ույանըր կիպի այըլպ՝ ահուգար
էթմէյէ պաշլստը վէ քիմ օլտուղունու
անլամազ իսթէտի: Սրբուհի փերոնէ Բլ-
լահըն լութֆույլա տօլուպ Բզիզ գանը իլէ
գուրթարան Վրիստոս էֆէնտիմին արու-
սէսի իմ, թա քիւշիւք չաղըմտան քէն-
տիմի օնա ֆիտա էթմիշիմ, տէյի ճէվապ
վէրաիյինտէ, Սեղենոս տէտիքլէրինի մէզա-
գա ուլպ՝ Սէն տէ մի պու թիւրահաթ
սէօզլէրէ ինանըպ՝ քէնտինէ վէ հիւս-
նինէ գըյմազ իսթէյօրսուն, կէլ պօշ վէ
պիհուտէ լաֆլարը պըրագ տա ալահարա
գուրպան սուն, վէ սէնի պիր քիշիզատէ
գէնկին Բօմալըյա վէրէյիմ տէյի ճէվապ
վէրիպ՝ գէնճիրլէրինի շէօզմէյէ վէ ալ-
թուն վէ սրըմա լիպապար կիյտիրմէյէմը
էթտի: Փերոնէ պունու իշիթտիյինտէ՝
գէնճիրլէրինի թութուպ, Եալլարըրմ,
պէնի պու ազիմ էյլէքտէն մահրում էթ-
մէ, չօգտան պերի արայըպ կիւճպէլա պուլ-
տուղում պաղարըմը վէր պանա, Վրիս-

տոստան զայրը արուսիմ եօզ տուր, քրիս-
թիյան ըմ վէ պու ազիզ տինիմ ուղըունա
էօլմէյէ հազըրըմ, տէյինճէ, Սեղենոս էօ-
քէլէնիպ ազիզէյի թազէ չըպուզլար իլէ
տէօյմէյէ էմր էթտի, վէ օնտան սօնրա
եերէ եաթըրըպ՝ գամչըլար իլէ վէ գուր-
շուն թօփուզլար իլէ վիւճուտինտէ օլ գա-
տար եարէ աչաը քի սէյիրճիլէրին եիւրէք-
լէրի տայանմայըպ կէրի գաչարըտըլար,
վէ լաքին Նլլահըն ճարիյէսի հիչ պիր շէյ
սէօյլէմէտէն սապը իլէ չէքէր իտի: Պուն-
տան սօնրա թէքրար թէֆթիշ էտիպ՝
թէտպիրինտէ գավի պուլտուղունտա՝ պիր
ըսգարա իւզէրինէ եաթըրըպ ալթընտան
եափաշ եափաշ աթէշ վէրմէյէ էմր էթ-
տի. էմր իճրա օլտու, վէ լաքին փերրո-
նէ ֆիքրինտէն տէյիշիլմէյիպ աահա պէտ-
թէրինէ հազըր օլմասընը պէյան էթտի:

Օլալիմ Սեղենոս՝ շէյթանի իսքէնճէ-
լէրիլէ պիր նէվրէսթէ պիքիրին հազգըն-
տան կէլէմէտիլինէ գուտուրուպ՝ ըսգարա-
տան գալտըրտըգտան սօնրա պիրէր պի-
րէր տիշլէրինի չէքմէյէ վէ կեօքսիւնիւ քէս-
մէյէ էմր էթտի: Փերրոնէ Նլլահըն հիք-
մէթիլլէ պունլարա տա տայանըպ՝ մէտհինի
էթտիյիտէ գըլլճ իլէ պաշընը ալըպ մահվ
էթմէյէ սիճիլ քէտտի: Պու մինփալ
իւզըէ ազիզ փերրոնէ տիւնեատան սէա-
տէթ մէքեանը ճէննէթէ թէպտիլ օլ-
տուգտան սօնրա՝ օլ կիւն Սեղենոս ազլը-
նը զայպ էտիպ սէրսէմ կիտէր իքէն պաշընը
պիր մէրմէր թաշա վուրուպ միւրտ օլտու վէ

արգատաշը Վլադիմիրու Վլաճըն գազէ-
պի օլմաորնը թանըժըպ՝ պազի բալիէրին
նազլինճէ քրիսթիյան տինինի գապուլ
էթտի:

Յ Ո Ւ Ն Ի Ս 26

Ս Ո Ւ Ր Ի Շ, Ի Գ, Ը

ԵԱՒՕՏ ՍԻՂՈՒԱՆՈՍ

ՊՈՒ աղեղին վաթանը ներէսի օլտու-
ղու նամալում իսէ տէ՝ Լէֆէնտիմիլին
եէթմիշ իքի շաիրտլերինտէն պիրիսի օլ-
մասը շիւպհէտէն վարէսթէ տիր: Առա-
քեալլարն էմրինէ իմթիսալէն Պօղոս վէ
Բառնաբաս առաքեալար իլէ պիրլէքտէ
Լնթաքեատա գահիրէ կէլմիշ միւճատէլէ-
լէրի հալլ էթմէ իչին եօլանըլպ՝ թէէսիրլի
վէ ալլահանի քէլամյարըյալ բէնճիտէ չէք-
միշ քրիսթիյան գարտաշլարնը թէսէլլի
էթտի, վէ Բառնաբաս՝ Սարկոսու պիլէ-
սինճէ ալլպ Գըպրըզա կիթտիյինտէ, Շի-
ղա Լնթաքեատա գալտը վէ սօնրա Պօղոս
առաքեալ իլէ պիրլէքտէ Շամ թարաֆ-
լարընա կիթտի, վէ օրատան տախի Ֆի-
լիպուս շէհրինէ վարըպ՝ պիր Վիդիա իս-
մինտէ իսքէրլէթ սաթան քրիսթիյան տիշ
էճլինին էվլինէ գօնտուլար, վէ Պօղոս
առաքեալ օրատա ճինտէն չարփըլմիշ պիր
ճարիյէյէ Վլաճըն իսմիլլէ շիֆա վէրտի-
յինտէ, պէպէմէնին աղալարը ծուռն թու-
թարաղը կէշմէսինտէն քեարլարընա զարա-

րը տօգանմասը իշին էօքէլէնիւ՝ Պօղոս առաքեալ իլէ պիրլէքտէ սուրբ Շիղայր տախի մահքէմէյէ չաղըրտըւար, վէ դաւապալըգ չօղալորընտա՝ պիր իխթիլալ գօփմաւրն տէյի զապիթ՝ առաքեալլարը տէօյաիւրտիւքտէն սօնրա հապսա գօտու վէ պաղլարընը թօմրուղա վուրտուրտու :

Լաքին կէճէ Պօղոս առաքեալ իլէ սուրբ Շիղա տուպյա տուրուպ Նլահա սէնալէր օգուստուգլարընտա՝ դաֆլէթէն զէլգէլէ օլուպ զընտանըն թէմէլի օյնամաղա պաշլատը, վէ էլ տօգանմատան գափուլար աշըլըպ ճէմի մահպուլարըն պաղլարը չէօգիւլտիւ : Օլնտան պէքճիսի ուլանըպ՝ օլան ալամէթի կէօրտիւլինտէ սուրբ Պօղոսուն պաղընա տիւշիւպ աֆվ տիլէտի վէ ճէմի պյալ ու էվլատըյա վաֆթիգ օլուպ ծնլարը սօֆրայա տավէթ էթտի : Օլապիթան տախի առաքեալլարըն սուչտուգլուղունու անըպըպ՝ իսթէտիքլէրի եէրէ կիթմէյէ իզն վէրտիլէր : Պու մինվալ իւզրէ հապստան չըգըպ խայլի եէրլէրի կէզտիքտէն վէ չօգ եահուտի վէ փութփէրէսթլէրի տօղրու տինէ տէօնտիւրտիւքտէն սօնրա՝ սուրբ Շիղա պաղիլէրին զիւմինճէ Պօղոս առաքեալտան Վորնթոս իւզէրինէ եպիսկոպոս նասպ օլունուպ, սօնրա տին ուղըունա գանընը տէօքմիւշ տիւր :

Ս Ո Ւ Ր Ի Բ Զ Ե Ն Ո Ն

Ճ Ե Ն Ք Ճ Ի

Պո՛ւ ազի՛ղ՝ զայլի՛մ վէ քրիսթիանյար
խասիմի Մաքսիմիանոս գրալն տէվէթի
էյեամինտէ ֆիլատէլֆիա շէհրինտէ ճէնք-
ճիլէք խըզմէթինէ թալիպ օլմուշուտու։
Մէզքիւր զայլմին էմրիյէ կիւնասարզ
քրիսթիանլարըն տին ուղրունա էօլտիւք-
լէրինի կէօրաիւյիւնտէ քէնտի տախի օն-
լարըն թաճընալայրդ օլմա արզիւսիյէ տիւ-
նեա զայլէլէրինի թէրք էտիպ մալնըր վէ
խըզմէթլէրինի պըրագադըր վէ ճան խուսու-
սինտէ էլզէմ մատտէլէրի մէշգ էտիպ՝ պիր
վէսիլէյլէ հասրէթ շէքտիյի մարտիրոս-
լուգ ինամընա միւնթազիր իտի։ Մաքսի-
մոս հաքիմ պիր կիւնփուլթլարա գուրպան-
լար սունտուգտան սօնրա ախէր օրատա
պուրունանլար տա օնլարա գուրպան օու-
նուպ սէճտէ էթսինլէր տէյի թէմպի՛հ էթ-
տիյինտէ, Զէնոն՝ մէրտանէ հաքիմին հու-
զուրինէ վարըպ, Լյափմա վէ եալանճը ալ-
լահլարա սէճտէ թալապ էթմէյէ ութան-
մաճըրոքն, եերի կէջիւ վէ ճէմի մախլու-
գաթը վար էտէն քրիսթիանլարըն Լյա-
հընտան զայրը ալլահ էօգ տուր, վէ վար
տէյիպ՝ թիւրահաթ սուրէթլէրէ թափը-
նանլար տա ալլահլարըր կիպի պօշ տուրլար
վէ էօղ օլաճագլար, տէյի թազիր էթտի։
Մաքսիմոս պու սէօզլէրի իշիթտիյինտէ

ղայէթլէ քէնտիյի ալտըրտը վէ ազիզի
 թուլթուուուալ հուզուրինէ կէթիլթտի, վէ
 րէսմէն քիմ վէնէրէտէն օլտուզունու թաս-
 հիհ էթտի: Օճէնոն էվվէլքինտէն զիա-
 տէ սէրպէսթլիլէ՝ քրիսթիյան վէ տէվ-
 լէթ նէֆէրինտէն օլմասընը պէյան էտիպ՝
 իգրար էթտիյի տին վէ թափտըղը Ղլա-
 հըն խաթրը իչին էօմրիւնիւ տախի ֆիտա
 էթմէյէ հաղըրըղընը կէօսթէրտի, վէ իճ-
 րասը իչին եալվարտը: Պու սէօղլէրի իչին
 հաքիմին եանընտա պուլունան հասասըր
 աղղընա վուրուպ տիլինի չէքմէյէ զօր էթ-
 տիլէրիսէ տէ, Օճէնոն հիչ գօրգմայըպ՝
 Ղլահըն պիր վէ օնտան զայրը օլմամասընը
 վազ էտէրիտի: Մաքսիմոս իսքէնճէլէր
 իլէ հագգընտան կէլմէ խիւլէասըյա ազի-
 զի եէրէ եաթրըրպ՝ չըպուղա տէօյտիւրտիւ,
 վէ սօնրա եինէ կէրչէք Ղլահ քրիսթի-
 յանյարըն Ղլահըն աըր տէյի չաղըրտըղըն-
 տա զօր իլէ փուլթխանէյէ սօգուպ Պու
 ալլահլարա գուրպան սուն տէյի իպրամ
 էթտի: Օճէնոն՝ միհրապըն եանընա եա-
 նաշտըղընտա սաղ այաղըյա վուրուպ եէր
 իլէ եէքսան էթտի: Մաքսիմոս պունու
 կէօրիւնճէ տահա զիատէ գուտսըրուպ
 աղաճտան աթրըտըր վէ տէմիր թարագ
 իլէ թէնինի գաղըրըղտան սօնրա եարէլէ-
 րինին իւղէրինէ սիւքէ վէ թուղ էքիպ՝
 հապսա աթար: Ազիզին խըղմէթքեարը
 Օճէնոն տախի Քրիստոսուն ուղըունա գա-
 նընը տէօքմէյէ աղասը կիպի հէվէսլի
 օլուպ՝ օնու կէօրմէ իչին հապսա կէլտիյին-

տէ թութուլուպ ղէնճիրէ վուրուլտու։
 Մաքսիմոս իքիսինի տէ թէքրար թէտպիր-
 լերինտէն չէվիրմէ իչին պյրըճա թէֆթիշ
 էթտիքտէն սոնրա հազգլարընտան կէլէ-
 մէյիպ Իոգոս իսմինտէ պիր ապէր պաշը-
 նա ղամմաղատը, վէ օ տախի թիւրլիւ
 վատլար իլէ ալաշլարա սէճտէ էթտիրիպ
 գուրպան սունտուրամատըլընտա շիտ-
 տէթլի իպէնճէլէրտէն սոնրա Խթէշէ Խթ-
 աը, վէ օնտան տա հիքմէթլէ գուրթուպ-
 տուգլարընտա սիճիլէրինի քէսիպ ղը-
 լըճլա պաշլարընը ալտըլար։

Յ Ո Ւ Ն Ի Ս 28

Ս Ո Ւ Բ Բ Ե Բ Ա Ն Ո Ս

ՀԱՅՐԱՊԵՏ

ՍՈՒՐԲ ԼՐԱՆՈՍ հայրապետ ԼՖէնտի-
 միգին 120 թարիխնտէ Խզմիր թարաֆլա-
 րընտա տիւնեայա կէլիպ՝ Յովհաննէս աւե-
 տարանիչին շաիրտի սուրբ Պողեկարպո-
 սուն եանընտա քիւչիւք չաղընտան իլմ
 վէ իպատէթ պապինտէ թէրպիյէ օլտու,
 վէ քրիսթիյան տինիմիգէ միւթէալիգ
 ճէմի էլզէմ մաստէլէրի մէշգ էթտիքտէն
 մատա քիթապի գուտտուտա տախի չօգ
 աշինալըղը վար ըտը։ Սուրբ Պողեկարպոս՝
 ԼՐԱՆՈՍՈՒՆ հէր խուսուտտէ քէմալիյէ-
 թինէ մաիլ օլուպ քահանայ էթտի, վէ
 սուրբ Փօթինոսա իխթիյարըղը վազթին-
 տէ եարտըմճը օլտուն տէյի Ֆրանչատա

Լինն շէհրինէ իրսալ էյլէտի: () րատա խայլի զէման րէսուլանէ չալըշտըդտան սօնրա պիր քիլիսէ մասլահաթը իչին Բօմայա եօլլանըտը՝ վէ տէօնտիլիւնտէ՝ տին ուղրունա շէհիտ օլմուշ սուրբ փօթինոսուն քիւրսիւսինէ ալէմին իպրամ էթմէսլյլէ օթուրուպ վազը վէ նասիհաթըյա խայլի փութփերէսթլէրի տօղըու տինէ տէօնտիւրտիւ: Սէշըրգ վէ մաղըըպ ճանիպլէրինտէ Բատիկ եօրթուսունու հանկի կիւնտէ էթմէ իչին նիզա փէյտա օլտուղսնտա Ս. Լըանոս Բօմա Վահանայապետի Վիկտորա մէքթուպ եազըպ արալարընը պուլտու, վէ նիզայը տէֆ էթտի: Պու մինվալ իւզըէ պիտյնիհի առաքեալլարըն թարիգի իւզըէ եաշայըպ քէնտիյէ սիփարըշ օլմուշ ճանլարը գայրըտըգտան սօնրա Լեֆէնտիմիլին 202 սէնէսինտէ՝ Սեւեռոս փութփերէսթ գրալըն էմրիլլէ գաթլ օլունուպ հասրէթ չէքտիյի կէօյլէր ճէննէթինէ նայլ օլտու:

Յ Ո Ւ Ն Ի Ս 29

Ս Ո Ւ Ր Ի Պ Ե Տ Ր Ո Ս

Ա Ռ Ա Ք Ե Ա Լ

ԱՌԱՔԵԱԼԼԱՐԸՆ սերի, քիլիսէի շէրիֆին կէօրիւնիւր պաշը, վէ եէր իւզէրինտէ Վրիստոս Էֆէնտիմիլին վէքիլի սուրբ Պետրոս Վալիլետաա Բեթսայիգա շէհրինտէ տիւնէայէ կէլիպ փէտէրի Յովնանըն էլի

ալթընտա պալըզճըլըզ սէնաթընտա թէր-
պիյէ օլտու, վէ տաճա Քրիստոսուն շա-
իրտի օլմատան ատը Սիմոն ուտու: Լաշը
քէմալինէ Էթիշտիյինտէ կափառնաում-
տա պիր զահիտ պիքը իլէ թէէհհիլ Էթտի,
վէ Քրիստոս Էնսէսի սըրա կելմէյէ տալէթ
Էթտիյինտէ, օնու տա պըրագըպ՝ ութա-
սընըն Էմրինէ իթաաթ Էթտի: Սուրբ
Պետրոսուն պիւյիւք գարտաշը Լնդրէաս՝
սուրբ Յովհաննէս Սկրտիչին շաիրտի օլուպ՝
Յիսուսուն սահիհ Սէսիհա օլմասընը օն-
տան տույտու, վէ քէնտիյէ տախի պիր տէ-
ֆա օնունը սէյլէշմէք գըսմէթ օլուպ՝
սօնրա պիրատէրի Սիմոն իշիթտիյինի վէ
կէօրտիյիւնիւ նագլ Էթտի, վէ իքիսի պիր-
լէքտէ օնուն Էնսէսինտէն կիթմէ գայտըն-
տա իքէն, Քրիստոս Սիմոն կէօրիւպ՝ Լա
Յովնանըն օղլու Սիմոն, պունտան պէյլէ
ատըն կեփաս, Էանի թաշ չաղըրըն տէ-
տի: Ղիւզի միւքեալէմէտէն սօնրա Պետ-
րոս Էվլինէ տէօնիւպ հասրէթինի չէք-
տիքլէրի Սէսիհին կերչէք կելմիշ օլմասը
խապէրինի վէրտի: Պիր ազ վագթ միւ-
րուրինտէն սօնրա՝ Քրիստոս Էֆէնտիմիզ
Գալիլէա տէնիզլինին գըյըրընտան կէ-
չէր իքէն իքի գարտաշարըն պալըզ ափա-
մաղ իչին ըղըրպարընը տէնիզէ աթմա-
լարընը կէօրիւպ՝ Լնսէմտէն կելինիզ, պա-
լըզ Էէրինէ ինսան ալճըսը Էտէյիմ՝ սիզի,
տէտիյինտէ՝ իքիսի տէ անի վահիատէրը-
րըպարընը վէ ճէմի թագըմլարընը պըրա-
գըպ՝ Քրիստոսուն Էնսէսինտէն կիթտիլէր,

վէ Պետրոս օլ լահզատէն պիր տահա ուէվ
կիւլիւ ուսթասընըն եանընտան պրըլմատը :

Ինճիլի շէրիֆին թարիֆինճէ Քրիստոս
էֆէնտիմիզ՝ պու ազիզին իւզէրինէ ատէթ-
տէն խարիճ մուհապպէթ նիշանէլէրի կէօս-
թէրմիշ տիր : Պաշգալարընըն գայրգլա-
րընը պըրագըպ օնուն գայրընա կիրմէյէ
թէնէզզիւլ էթտի . պիլէսինճէ թաբոր
տաղը իւզէրինէ կէօթիւրաիւ . Յայրոսուն
էօլմիւշ գըզընը տիրիլթտիյինտէ եանըն-
տայրտը , վէ զէյթինլիք տաղընտա տա-
խի պիլէսինճէ կիթտի : (Նուն իւզէրինէ
քէնտի քիլիսէսինի գուրմաղա վատ էթտի
վէ գուրաճաղը քիլիսէյի՝ ճէհէննէմ գա-
փուլարը տախի պիր եերէ կէլէլէր՝ եը-
գամասընլար տէյի գուվվէթ վէ մէթանէթ
վէրտի : Պունտան գաթի նազար ճէննէթ
անախթարընը օնա թէպիմ էտիպ՝ եեր
իւսթիւնտէ պաղլատըղըն վէ չէօղտիւյիւն՝
կէօյտէ տախի պաղլը վէ չէօղիւլիւ օլսուն
տէյի , գուտրէթ իհսան էթտի : Տինի
պապինտէ գուսուրու օլմասըն տէյի օնուն
իչին փէտէրինէ ըէճա էթտի , վէ յարու-
թիւն ալարգտան ոօնրա մախսուտէն օնա
կէօրիւնտիւ վէ կէօյէ չըգմատան գօյունլա-
րը իւզէրինէ իւմումի չօպան գօյուպ՝ եեր
իւսթիւնտէ քէնտիյէ վէ.քիլ էթտի , վէ
քիլիսէ մէվախալէրինի օնուն էլինէ վէ
րէէյինէ իհալէ էթտի :

Ալապ կէօնիւլիւյիւ , իթիգատը վէ
Քրիստոս էֆէնտիմիզին հազգընտա էտին-
տիյի մուհապպէթ Ինճիլի շէրիֆտէ մէսհ

օլունուր: Ուրիշաւ Բրիստոսուն սէօ-
 զինէն միւրվէթէն ըղըրպընը տէնիզէ ա-
 թըպ ումնաղ իքէն, օլ գատար պալըգ
 թութտուղունտա՝ քէնտիյի օնուն հու-
 զուրինտէ տուրմայա նալպըգ սայըպ՝ խա-
 քի վայինէ գափանտը, վէ Պէնտէն ըրագ
 կիթ, եւ Բէպպիմ, կիւնահ. քետարմ տէյի
 եալվարտը: Ալահ էվլատը թէվազու է-
 տիպ՝ գուլունուն այաղընը եայգամաղա
 իրթիքեապ էթաիյինտէ՝ Այաղըմը եայ-
 գամագ իսթէյօրսուն, եւ Բէպ, խայր
 պրագմամ քի պու շէյ օլուն տէյինճէ,
 Այաղընը եայգամագսամ պէնիմ իլէ ալա-
 գան օլմագ տէյի Բրիստոսուն էօրֆիւնիւ
 իշիտիպ, Լօյլէ, իսէ եւ Բէպ, այագլա-
 ըրմլա էլիմի վէ պաշըմը տա եայգատէյի
 ըէճա էթտի: Հիշ պիր եիւզտէն իհթի-
 րաղ էթմէյիպ՝ Ալահըն էվլատը Բրիստոս
 սէն սին տէյէրէք իթիգատընը պէյան
 էթտի, վէ շաիրտէրտէն պաղըլարը Բրիս-
 տոսուն եանրնտան այրըլտըգլարընտա
 Բրիստոս էֆէնտիմիզ, Աիզ տախի օնլար
 կիպի էթմէք իսթէրմիսինիզ տէյի աուա-
 քեալլարընա սօրտուղունտա, Պետրոս հէ-
 փիսինտէն էվվէլ, Լօւ Բէպպիմ, սէնի պը-
 րաղըպտա քիմէ կիտէճէյիզ. էպէտի էօմը
 քէլամլարը ֆագատ սէնտէ պուլունուր
 տէյի ճէվապ վէրտի: Բրիստոս էֆէնտի-
 միզ չէքէճէյի սիասէթէր վէ էօլիւմիւ իւ-
 գէրինէ լաֆ աչտըղընտա՝ սէվտիյինտէն
 պու սէօլէրի իշիթմէք պիլէ իսթէմէյիպ՝
 Հաշա էֆէնտիմ օլմայա քի պու թարզ

շէյ զսւհր էթսին, տէյի սերպէսթիլլէ սեօյլէտի: Նիշէ քէրրէ կէմիաէ սէսինի իշիտիպ՝ եազլաշմասընա պիլէ պէքլէյէմէ-տիյի իլին տէնիզէ աթըլմըշ տըր՝ Ննճիլի շէրիֆ իֆատէ իֆատէ թարիֆ էտէր: Պու գատար մուհապպէթինէ կիւվէնէրէք՝ Տիւննա ալէմ տախի սէնի պըրագաճագ օլտա պէն պըրագամ, զընտանա վէ սէնինլէ էօլմէյէ տէ հազըրըմ տէյի սեօյլէտի, վէ լաքին տէտիքլէրինին պիւթիւն զըտաը օլտու. պաղչէտէ Քրիստոսուն թութուլատուղունտա, սիֆթաշ ուզագտան էնսէսինտէն կիթմէյէ պաշլատը, վէ սօնրա Պիղատոսուն էվլինտէ իւշ տէֆա՝ Պիլմէմ, թանըմամ տէյէրէք ինքեար էթտի: Պումինվալ իւզըէ ինսանի զաիֆլըղլա տիւշտիւյսէ տէ՝ խօրօսուն սէսինի իշիթտիյինտէ Քրիստոսուն էվլէլէն տէտիքլէրինի խաթրընա կէթիրիպ աղլամայա պաշլատը, վէ Յիսուսուն կէօզիւ՝ կէօզիւնէ իլիշտիլինտէ տաշա զիատէ գապահաթընը թանըյըպ աֆվ տիլէտի: Օլաիֆլըղլա իրթիքեապ էթտիյի կիւնահը էօմրիւ օլտուգճա աղլատը, ալէլ խուսուս խօրօս սէսի իշիթտիլինտէ հէր զէման կէօզլէրի տօլար վէ ֆիքր տախի գօմատան սէլ կիպի կէօզ եաշլարը ագարըտը:

Քրիստոս էֆէնտիմիզ մէղարտան գըյամ էթտիքտէն սօնրա օնա կէօրիւնիւպ՝ օլ պիր առաքեալլարըն էօնիւնտէ՝ Պունլարտան զիատէ պէնի սէվլէրմիսին տէյի «օրտուղունտա՝ Պետրոս թէվազու իլէ իւշ

տէֆա Պէլի էֆէնաիմ, սէվաիյիմի ուն
տէ պիլիւրսին տէյի ճէվապ վէրմէսի իչին
Վրիստոս մագպուլ օլուպ՝ էօյլէյսէ Վօ-
յունլարըմը վէ գուլուլարըմը սէն կիւթ
տէյի օնտան հիւքմ ալար, վէ ալարը
մանսըպըն իճրաորնը Վրիստոս էֆէնաի-
միզ կէօյէ չըգտըգտան սօնրա կէօթէրտի:
Յուդանըն եւերինէ ախերինի ինթիխապ
էթտի, վէ Բուհուլաս հիւզերինէ կէլտիյին-
տէ եահուտիլէրէ վազ վէրիպ՝ պիր տէֆա-
տա օնլարտան իւշ պինինի պիրտէն քրիս-
թիյան էթտի: Աւաքեալսար իչինտէ տա-
խի միւճիղէթ իչլէյէնլերին իւքի քէն-
տիսի օլմուշ տուր. քիւթրիւմլէրի եիւ-
րիւթտիւ, քէօրլերին կէօղիւնիւ աշտը,
վէ եալընըզ քէօլիէսիյլէ չօգ խաթթէլէ-
րէ շիֆա վէրտի: Աահուտիլէր էօքէլէնիպ
պիր տահա Վրիստոս իսմի իւզրէ սէօյլէմէ-
մէյէ թէմպիհ էթտիքլէրինտէ, Պետրոս
հիշ գօրգմայրպ, ինսանտան զիատէ Ալլա-
հա միւթի օլմալըյըզ տէմէսի իչին քէօթէք
եէմէք վէ զընտանա կիրմէք տախի լազըմ
կէլտիյսէ տէ հիշ պիր տէֆա Վրիստոսուն
իսմինի վէ ինճիլի շէրիֆինի վազ էթմէտէն
ֆէրիլաթ կէլմէտի:

Պու աղիզ տինի տիւնեանըն տէօրթ
թարաֆընա չալ էտիպ տաղըթմա իչին
շէքտիյի զահմէթ տիլ իլէ թապիր օլուն-
մազ շէյտիր: Աահուտիլթանըն հէր թա-
րաֆընը կէզիպ միւճիլաթլա վէ քէլամ
իլէ չօղունու շէվերտի, խաթթէլէրէ շիֆա
վէրտի, վէ էօլմիւշ Տաբիթայը տիրիլթ-

տի, վէ հէր վարտըղը եւրտէ քրիսթիյան տինինն թէմէլինի գօյուպ քահանայար վէ եպիսկոպոսլար թայեին եթտի: Ան- թաքեատա իւք տէֆա քիւրսիւսինի գօ- տու, եէտի սէնէ միգտարի էյլէնտիքտէն ոօնրա ախէր թարաֆլարա տախի վազ վէրմէ իշին կիտիպ, Գուտտի շէրիֆտէ շերովգէս Ագրիպաս փատիշահըն էմրիլէ հապս օլտու, վէ լաքին միւճիգաթէն պիր մէլէյին եարտըմըյլա գուրթուլուպ տի- շարը չըգտը: Սօնրա պիլէսինճէ պիր դաշ քիշի ալըպ՝ փութ փէրէսթլէք եաթաղը Բօմա շէհրինէ կիթտի, վէ օրատան տա- խի քէնտի ելի ալթընտա թէրպիյէ օլմուշ թէլմիզլէրտէն լափանեայա, Ֆրանչայա, Սիշիլեայա վէ Նէմշէսթանա եօլլատը: Նամտար վէ մէշուր Բօմա շէհրինտէ քէնտի քիւրսիւսինի գուրուպ՝ ճէմի տիւ- նեա իւզէրինտէ օլան քրիսթիյանլարա հիւքմ էտէրիտի: Տօգուզունճու սէնէսի չօգ քրիսթիյանլարա պիրլէքտէ Բօմա- տան գօփուլուպ եէնի տէօնմէ քրիսթի- յանլարը կէօրմէ իշին Գուտտի շէրիֆէկիթ- տի, վէ օրատան եինէ Բօմայա տէօնտիւ- յիւնտէ ախէր քրիսթիյան պուլունան մա- հալլէրէ տախիուղըպըպ թէսէլլի եթտի վէ տինլէրինտէ գալլիլէտի: Բօմայա եէթիշ- տիյինտէ՝ խաին վէ մէլուն մէճուս Սիմո- նուն պիւյիւլէրիլէ Ներոնու ալլամաուրնը վէ քրիսթիյան տինինի գապուլ էտէն- լէրին ալտանմասընը իշիտիպ՝ պիր էօլիւ տիրիլթտի. Սիմոն տախի առաքեալն

էթտիյի կիպի էթմէյէ չօգ չալըշտըյոսս տա էմէյի պօշա կիտիպ էօրիւ գալգմատը: Սէճոււս ութանըպ՝ տէտիքլէրինին կէր- չէքլիյինի իսպաթ էթմէ իչին պիր կիւն հէփիսինին էօնիւնտէ կէօյէ ուշմաղա սէօզ վէրտի. վազթը կէլտիյինտէ շէյթանլա- ըրն եարտըմըյըս հաւսյա գալգտը, լաքին Պետրոս պիր ճիւզի տուատան սօնրա օնու պըրագսընլար տէյի շէյթանլարա էմր էթտիյինտէ, սէֆիլ անիտէ եէրէ տիւ- շիւպ տէօրթ եանը ինճիլտի վէ սօնրա պիր էվէ կէօթիւրտիւքլէրինտէ, պու օլան ըէ- զալէթէ տայանամայըպ քէնտիսինի փէն- ճէրէտէն աշաղա ւթտը էօլտիւ:

Պու աշխբեար միւճիզաթտան չօգ տինսիզլէրին կէօզիւ աշըլըպ, քրիսթիյան տինինի գապուկ էթտիլէրիսէ տէ, Ներոն՝ Սիմոնու չօգ սէվտիյի իչին Պետրոս առա- քեալա էօքէլէնիպ թուլթտուրտու վէ Պօ- շոս առաքեալ իլէ պիրիքտէ հապսա գօ- տու: Տինտար քիշիլէր թօփ օլուպ՝ օւ- լիմին էլինտէն գաշ, սէն տահա քիլիսէի շէրիֆին խայրը իչին լազըմ սըն տէյի եալ- վարտըգլարընտա, ըէճալարընա տայանա- մայըպ օնլարըն կէօնլիւնիւ խօշնուտ էթմէ իչին հապստան չըգտը, վէ շէհր գափու- սունա վարտըզընտա Բրիստոս էֆէնտի- միզ գարշըսընա ինսան գըյաֆէթինտէ կէլտի: Նա՛րէպպիմ՝ նէ՛րէյէ կիտէյօրսուն տէյի սօրտուզընտա, Շէհրէ պիր տահա խաշ իւզէրինտէ էօլմէ իչին կիտէյօրում տէյի ճէվապ վէրտի: Պետրոս՝ Բրիստոս

սուն ֆիբրինի անլատը վէ չափուճադ շէ-
հիրէ տէօնիւպ քէնտիլիլինտէն զընտանա
կիրտի, վէ էօլիւմ սիճիլինէ պէքլէր իտի:
Օ ալիւմ Ներոն պիր գաչ վազլթ աղիզ վէ
սուչսուզ առաքեալարը հապստա ալը գօ-
տուգտան սօնրա՝ Պետրոս եահուտի օլ-
տուզսւ իչին խաչ իւզէրինտէ էօլսիւն, վէ
Պօղոսուն թօմսլը օլմասը իչին պաշը քէսիլ-
սին տէյի էմր էթտի: Ալիւմ կիւնիւ
կէլտիլինտէ սուրբ Պետրոսու տիշարը չը-
գարուպ՝ խայլի գամչըլատըլար, վէ սօնրա
խաչ իւզէրինէ շէքէ շէքէ կէրիպ՝ տիք-
մէք իսթէտիքլէրինտէ՝ Պետրոս ուսթասը
Քրիստոսա ըիայէթէն՝ քէնտի խաչը թէրս
պաշ աշաղը տիքիլսին տէյի եալվարտը.
վէ ըէճասը գապուլ օլունտուղունտա ա-
զիպ՝ շիտտէթլի իսքէնճէլէրի վէ աղըրլարը
արասընտա Վլահըն իսմլինի մէտհ էտէրէք
փաք ըուհինի թէսլիւմ էթտի, վէ Մար-
կէղոս քահանայ թէնինի ալըպ հալաօլան
միւքէլէֆ Վաթիքան տաղը իւզէրինէ
կիւմտիւ:

Յ Ո Ւ Ն Ի Ս 30

Ս Ո Ւ Ր Ի Պ Օ Ղ Ո Ս

ԱՌԱՔԵՆԼ

ՓՈՒԹՓԵՐԷՍԹԼԷՐ ՈՒՍԹԱՍՐ ՍՈՒՐԷ Պօ-
ղոս առաքեալ զաթի եահուտի իւնիա-
մին սօյունտան Մտանա էյալէթ ինտէ նամ-
տար Տարսոն շէհրինտէ տիւնեայա կէլիպ՝

փետերինտէն Գուտտի շէրիֆէ մէշհուր
 էհլի շէր Գամաղիէլին մէքթէպինտէ եւ-
 հուտիլէրին այնինէ տաիր իմլէրտէ էյի
 թէրպիլէ օլմաղ իչին եօլանըրտը: (Ժ)ա-
 լիպ օլտուղու իմլէրի ազ վագթ իշինտէ
 ճէմի խօճատաշարրնտան էյի էօյրէնիպ
 տին պապինտէ սօֆուլարրն վէ քրիսթի-
 յանլարրն էն պաշխասիմի օլտու: Սուրբ
 Ստեփանոս Նախաարկաւագը թաշա
 թու թանլարրն էսպապընր թօփ էտիպ
 սագլայան պուլուտու: Սիթտիքճէ քրիս-
 թիյանլարա գարշը ատավէթի արթըպ՝
 Գուտտի շէրիֆտէն մատա ախէր եէրլէրտէ
 տախի ծնլարը արար թու թար վէ հաքիմ
 լէր էօնիւնէ չէքէրիտի: Շէհր վէ տէվլէթ
 զապիթանընտան իզն ալըպ՝ էլինտէ ֆէր-
 ման իլէ պուլտուղու քրիսթիյանլարը սիւ-
 ըիւպ Գուտտի շէրիֆէ կէթիւմէ իչին Շա-
 մա կիթտի վէ լաքին շէհիրէ կիրմէտէն
 ափանսըզ կէօյտէն պիր միւնէվիլէր շէօլէ
 էնիպ տէօրթ թարաֆընր ալտը, վէ գօր-
 գուսունտան աթտան տիւշմիւշ սիւքիւթ
 տուրուր իքէն, պիրտէ՝ էվիլէքի իսմիլէ,
 Սաւուղ Սաւուղ նէ՝ իչին պէնի գօվալայօր-
 սուն տէյի գուլաղընա պիր սէտա կէլտի:
 Սաւուղ՝ Սէն քիմ սին եա Րէպպիմ տէ-
 յի սօրտուղընտա՝ Նիսէսինէ տիւշիւպ գօ-
 վալատըղըն Յիսուս պէն իմ տէյի իշիտին-
 ճէ թիթրէմէյէ պաշլայըպ՝ Նա Րէպպիմ
 նէ իսթէրսին քի էտէյիմ տէյի պիւլէնտ
 ափազ իլէ չաղըրտը, վէ Յիսուս՝ Գալգ-
 շէհիրէ կիր, վէ օրատա նէ էտէճէյինի

տույարսըն տէյիպ՝ կէօրինմէզ օլտու։
 Եօլ արգատաշարը տախի գօրգուլարըն-
 տան պիր թարաֆա չէքիյմիշ տուրուրու-
 տուլար, վէ Սաւուղա կէլէն սէսի իշիտիր-
 լէրսէ տէ՝ քիմ սէօյլէտիյինի կէօրմէզիտի-
 լէր։ Սաւուղ ֆիլ հալ այաղա գալգըպ
 կէօզինիւ աշտը վէ լաքին շիտտէթլի
 նուրուն շէօլէսինտէն կէօրէմէզ օլմուշու-
 աոււ. շէօյլէ քի եանընտաքիլէր էլինտէն
 թուլթուպ շէհիրէ սօգտուլար վէ իւշ կիւն
 պիր շէյ եէյիպ իշմէտէն օրատա տուր-
 տուպտան սօնրա, Լնանիա իսմինտէ պիր
 շաիրտ ըսլյաորնտա Լլահ թարաֆընտան
 ճէմի կէշէնլէրէ վուգուֆ օլուպ, ալտըզը
 էմրէ իմթիսալէն Սաւուղուն օթուրտուղու
 էվէ կիթաի, վէ ազիզ տինիմիզ պապին-
 տէ էլզէմ մատտէլէրի էօյրէթտիքտէն
 սօնրա էլինի պաշընա գօտուղունտա անի
 վահիտտէ կէօզլէրի աշլլըպ կէօրմէյէ պաշ-
 լատը սօնրա վաֆթիզ օլտու, վէ պատէ-
 հու եէմէք տախի եէյիպ՝ գուվլէթ ալտը։
 Սաւուղ եախօտ Պօղոս եէնի քրիսթի-
 յան օլմուշարլա պիրլէքտէ պիր գաշ
 կիւն էյլէնտիքտէն սօնրա գօրգուսուղ
 եահուտիլէրին ճէմիաթխանէսինէ կիրիպ՝
 Զիսուսուն կէրչէք վատ օլունմուշ Սէսի-
 հա օլմասընը վաղ, վէ տէտիքլէրինի թէվ-
 րաթըն սէօզլէրիլէ միւգարրէր էտէրիտի,
 վէ օրատա ճէմ օլուպ իշիտէնլէրտէն հիշ
 պիրիսի սէօզ իլէ Պօղոսուն սէօյլէտիքլէ-
 րինէ գարշը գօյամազ ըտը։ Եամտան
 Լրապիսթանա կիտիպ օրատա տախի

Վրիստոսու վազ էթաի, վէ թէքրար Շա-
մա կելիպ՝ էվվէլքինտէն տաճա զիատէ
ղայրէթ իլէ վազ վերիւր վէ տէտիքլէրինին
իճրասընը էթտիրմէյէ չալըշըրըտը: Եւ-
հուտիլէր Պօղոսուն պու կիունէ տէօնմէ-
սինէ թէաճճիւպ էտիպ՝ քէլամ վէ միւ-
պահասէ իլէ եէնէմէյէճէքլէրինի անլա-
տըզլարընտա մախվիճէ տուզագ գուրուպ
էօլտիւրմէյէ սէօզ պիւրլիլի էթտիլէր: Եւ-
քին քրիսթ իյանլար, խաինլէրին Փասիտ
Փիքրինի տույունճա կէճէլէյն Պօղոսու պիր
սէփէթ իչինէ գօյուպ փէնճէրէտէն աշալը
սարգըթտըլար, վէ պու թարիգ իւզըէ
պու տէֆա էլլէրինտէն գուրթուլուպ՝
Գուտսի շէրիֆէ կիթտի: ()րատա քրիս-
թ իյանլարլա կէօրիւշիւպ դօնուշմագ իս-
թէրիտիյսէ տէ, ծնլարտան հիչ պիրի աա-
լընը պիլմէտիքլէրի իչին պիր ֆէն օլմա-
սըն տէյի եանլարընա եագլաշթըրմայրպ
հէր հալ ճէմիաթ պէյնինտէն տիշարը
պրագմալա չալըշըրըտըլար: Պօղոս պու
հալտէ կէզէր իքէն պիր կիւն խօճատաշը
սուրբ Մառնաբատասարաթ կէլիպ՝ ճէմիպա-
շընա կէլէնի տօսթեանէ նագլ էթտի, վէ
սօնրա օնուն վասիթասըյլա առաքեալլար-
լա կէօրիւշիւպ իւլֆէթ էթտի, վէ ծնլարըն
սըրասընա կիրտի: Պունտան պէօյլէ նէ
գատար զայրէթ իլէ չալըշմըշ տըր՝ տիլ
իլէ թապիր օլունմագ, շէհր վէ մէմէքէթ
պըրագմայրպ հէր թարաֆա վարտը, վէ
Լնճիլի շէրիֆի վազ էտիպ պինլէրճէ պին
տինտիլլէր վէ եահուտիլէր Վրիստոսա

տէօնտիւրաիւ . չէքտիյի զահմէթլէր , եէտիյի քէօթէքլէր վէ իշիթտիյի թա-
զիրլէր քէնտի մէքթուպլարընտան պիլէ
աշիքեար կէօրինիւր : Պիր տէֆա Լա-
հուտիսթան Վայսէրիսինտէն Վուտսի շէ-
րիֆէ կիթտիյինտէ՝ փէյղամպէրլէրին պի-
րիսի՝ Վուտսի շէրիֆտէ տինսիզլէր էլինէ
տիւշէճէքսին տէյի խապէր վէրտի . վէ
պունուն իշին ազիզին շաիրտլէրի աղլայա-
րագ վէ եալվարարագ պրըագմագ իսթէ-
մէտիքլէրինտէ , րէճալարընա պագմայրպ
Յիսուս Վրիստոսուն իսմի շէրիֆի իշին
եալընըզ պաղլանմայա տէյիլ , իլլա էօլ-
մէյէ տախի հազըրըմ տէյի , ճէվապ վէրտի :

() րայա եէթիշտիյինտէ փէյղամպէրին
վէրտիյի խապէր միւճիպինճէ , տաճարտա
տուս էտէր իքէն Լահուտիլէր գուտուր-
մուշ քէլպ միսալի ազիզին իւզէրինէ
հիւճմ էտիպ վուրարագ տաճարտան տի-
շարը չըգարտըլար , վէ Կղաւգիոս պին
պաշը աւքէրիյլէ ազիզին եարտըմընա եէ-
թիշիպ զօր ուլա Օնլարըն էլինտէն ալմա-
սայըտը , էօքէլէրինտէն ազիզի օրատա
փարչա փարչա էթմիշիտիլէր : Պու կիունէ
Կղաւգիոս՝ էլլէրինտէն ալտըգտան սօնրա
հապսա գօտու , վէ սօնրա Լահուտիսթան
Վայսէրիսի այանը փէլէքուէ շէրիսթընը
կէօրմէ իշին եօլատը : Փէլէքս Պօղոսուն
գապահաթըղըղընը թանըտըյա տա ,
պրըագմագ իսթէմէտի , վէ խալիֆի փես-
տուս Վուտսի շէրիֆէ եօլամագ իսթէտիյին-
տէ՝ Պօղոս Վալա միւրաճաա էթտիյի ի-

չին, ղէնճիրպէնտ Բոմայա կէօնաւերիլտի, վէ օրատա իքի սէնէ հապստա եաթտրգտան սօնրա սուչսուղլուղու իսպաթ օլուպ ազատ օլտու: Պօղոս՝ Լլահըն ինամընա միւթէշէքքիր օլուպ թէքրար քէնտի ըէսուլէթ խրզմէթինէ պաշլատը. իթալեա, Ֆրանչա, Իսփանեա հուսուալարընը կէզիպ՝ չօգ փութփերէսթլէրի Բրիստոսուն տօղրու տինինէ տէօնտիւրտիւքտէն սօնրա, թէքրար Բոմայա կէլտի վէ օրատա Ներոն գրալըն օտալըգլարընտան պիրինի վաղըյլա Բրիստոսա քէսպ էտիպ գրալըն նափաք մուհապպէթ ինտէն սօլթտուղու իչին, էլէ տիւշիւպ Պետրոս առաքեալ իլէ պիրլէքտէ զընտանա աթըլաը, վէ տրասընտան պիր ազ վազթ կէշտիքտէն սօնրա զալիմին էմրիլլէ էօլիւմ սիճիլի քէսիլիպ՝ Պետրոս առաքեալ խաչա կէրիլտի, վէ Պօղոս առաքեալըն պաշլ սաթր իլէքէսիլտի: Սուրբ Յովհան Ոսկեբերանըն Ֆէհմինճէ աղիզին պաշլ քէսիլտիս յինտէ՝ գան եէրինէ ղանի պալ ազմըշտըր, վէ պազի ըափիլէրին նազլինճէ թէնինտէն ուչմուշ քէլլէսի իւշ տէֆա զէմին իւղէրինէ եուվարլանրպ տօգանտըղը մասհալլէրտէն պէրրազ վէթաթլը իւշ սու փուշարը չըգմըշտըր, վէ հալա պու կիւնէտէք պու իւշ ատիտ փունարլար աղիզին գաթլ օլտուղու եէրտէ կէօրինիւր:

Պու աղիզին՝ ըէսուլէթ խրզմէթինէ պաշլատրգտան սօնրա էթտիլի միւճիղաթլարըն վէ Լլահ թարաֆընտան նալլ օլ-

տուղու ազիմ լուծֆլարն հատտը հիսա-
պը եօգ տուր: Այստեղէն իւզերինէ տէս-
թիմալընը գոյարագ շեֆա վերիւրիտի, վէ
ճինլիէր ազիզին եագլաշտըղընը կէօր-
տիւքլերինտէ՝ շէյթան զօրունտան գուր-
թուլուլուտուլար: Չօգ տէֆա տէրալէրի
վէ միհնէթլերի արասընտա մէլէքլէր վէ
Քրիստոս էֆէնտիմիզ տախի կէօրիւնիւպ
թէսէլլի էթմիշ տիրլէր: Այի տէֆա տէ-
նիզ իւզերինտէ զարգ օլմա թէհլէքէսին-
տէ պուլունուր իքէն պիր մէլէք կէօրիւ-
նիւպ՝ ախէր կէմիտէ պուլունան եօլճու-
լար տախի սէնին խաթըրն իչին գուր-
թուլաճագաթըլար տէյի խապէր վէրտի:
Արընթոս շէհրինտէ իքէն Քրիստոս է-
ֆէնտիմիզ կէօրիւնիւպ, Գօրգմա, սէօյլէ վէ
հիշտուս տուրմա տէտի, վէթէքլար Գուտ-
սի շէրիֆտէ կէօրիւնիւպ, չափուք էյլէ
վէ շէհրտէն տիշարը չըգմաղա պագ տէյի
թէմպիհ էթտի, վէ պաշգա տէֆա գօրգ-
մա, եիրէքլի օլ, պէնիմ հագգըմա
Գուտսի շէրիֆտէ էթտիյին շէհատէթլէք
կիպի Բօմատա տախի էտէճէքոին, տէտի:
Պուշլարտան գաթի նագար, ֆէքը իլէ
ալլահանի թէֆէքքիւրլէրէ տալլպ իւչին-
ճիւ կէօյէ գատար չըգաթը, վէ օրատա
կէօրտիւյիւ շէյլէրի քէնտիտի պիլէ թա-
րիֆ էտէմէտի: Այ գատար ագլէ, իլմէ
վէ թէքէլլիւմաթա մալիք օլմասը՝ եագ-
աթըղը մէքթուպլարտան մալոււմ տուր, վէ
պուշլարը օգուլարագ չօգլարը տօղլու-
տինէ կէլիշտիրլէր վէ հալա կէլիւլէր:

Վրիստոսուն իւզերինէ Էտինտիյի մու-
 հապպէթ, փաբլըզ վէ պիբիրլըբ պապին-
 տէ գալպինտէ հասլ օլան աշգը, աբլագ
 կէօնիւլիւլիւլիւ, սապրը, վէ կէշիրաիյի
 ըիյաղաթ իւզըէ սըգը Էօմը, հագիգաթ
 շաշլըաճագ շէյ տիր: Խաշ իւզերինէ կէ-
 ըիլմիշ Վրիստոս ութթասընա օլան մու-
 հապպէթինի պէյան էթմէ իշին պիր տէ-
 ֆա մէքթուպինին պիրինտէ՝ Եաշարըմ, վէ
 լաքին պէն տէյիլ, Վրիստոս պէնտէ եա-
 շար, խաշ իւզերինտէ Վրիստոսլա պէ-
 րապէր մրիւանմըշըմ. տէ իմտի, Վրիս-
 տոսուն մուհապպէթինտէն պէնի քիմ
 այրլապիլը. ֆիլլագը, Էօլիւմ, Էօմը,
 վէ հիշ պիր մախլուգաթ Յիսուս Վրիս-
 տոս էֆէնտիմին հագգընա Էտինտիյիմ
 մուհապպէթտէն պէնի այըրա պիլմէզ,
 տէմէյէ ճէսարէթ էթտի: Վրիստոսուն
 խաշնտան պաշգա շէյտէ իֆթիսարընը
 վէ թէսէլլիսինի պուլամագըտը, հեր ան
 օնուն իսմի շէրիֆի տիլինտէն վէ գալէ-
 մինտէն տիւշմէզ իտի: Ղարտաշ մու-
 հապպէթի հագգընտա տախի օլան ղայ-
 րէթի՝ չէքտիյի զահմէթլէրտէն աշիքեար
 կէօրիւնիւր. օնլարըն Էպէտի Էյլլիի իշին
 հեր շէյէ իրթիքեապ էթտի, եէնի տէօն-
 միւշլէրի փէտէրանէ սէվէրիտի. իզվա վէ
 թէճրիպէ իշինտէ օլանլարը թէսէլլի Էտեր
 իտի. քէնտի տախի օլ գատար սէմալի
 լութֆլարա վէ ինայէթլէրէ նայլ օլտուգ-
 տան սօնրա եինէ նէֆսինի զապթ էթմէ
 իշին սըգը Էօմը կէշիրմէտէն ֆերաղաթ

կէլմէզ իտի : Ախէր առաքեալլարտան
զիատէ տախի չալըշորյաւ տա, ալլազ
կէօնիւլլիւիւ իչին օնլարըն արասընտա
քէնտիյի էն քիւչիւիւ վէ էն էտնասը
գըյաւ էտէրիտի : Ապէտի կէյլէրտէ ա-
լաճաղը ապիմ իւճըէթլէրի միւլահազա
էթտիյինտէ չէքտիքլէրինի պիր զէրէ
եէրինէ պիլէ գօմաղըտը : Ազիզ Պօղոս
առաքեալ պու կիուէնէ էօմր սիւրտիւքտէն
սօնրա՝ պալատէ զիքր էթտիյիմիզ իւզըէ,
Կրիստոսուն ուղըունա քէնտիյի Փիտա
էտիպ՝ մուգապէլէսինի ալմաղ իչին ալթ-
մըշ իւշ եաշընտա սէատէթ մէքեանը
կէյլէր ճէննէթինէ նայլ օլտու :

1. The first part of the book is a
 general introduction to the subject
 of the history of the world.
 It is divided into three parts.
 The first part is a general
 introduction to the subject.
 The second part is a general
 introduction to the subject.
 The third part is a general
 introduction to the subject.
 The fourth part is a general
 introduction to the subject.
 The fifth part is a general
 introduction to the subject.
 The sixth part is a general
 introduction to the subject.
 The seventh part is a general
 introduction to the subject.
 The eighth part is a general
 introduction to the subject.
 The ninth part is a general
 introduction to the subject.
 The tenth part is a general
 introduction to the subject.

The first part of the book is a
 general introduction to the subject
 of the history of the world.
 It is divided into three parts.
 The first part is a general
 introduction to the subject.
 The second part is a general
 introduction to the subject.
 The third part is a general
 introduction to the subject.
 The fourth part is a general
 introduction to the subject.
 The fifth part is a general
 introduction to the subject.
 The sixth part is a general
 introduction to the subject.
 The seventh part is a general
 introduction to the subject.
 The eighth part is a general
 introduction to the subject.
 The ninth part is a general
 introduction to the subject.
 The tenth part is a general
 introduction to the subject.

Ֆ Ի Հ Ր Ի Ս Թ

- Արդա եպիսկոպոս . 383 :
 Արդիու մարգարէ . 234 :
 Արեսողոմ սարկաւազ . 49 :
 Արէլ . 276 :
 Արրահամ նահապետ . 9 :
 Ազաթա կոյս . 130 :
 Ադամ . 276 :
 Աթանաս Հայրապետ . 68 :
 Ալեքսիանոս Իրատէթիլէ ֆաղըր . 290 :
 Ալիզիոս Կոնզակա . 624 :
 Ակակիոս . 548 :
 Ակակիոս եիւզ պաշը . 467 :
 Ակիւղաս . 107 :
 Աղեքսանդրոս Իսթամպօլ Հայրապետի . 555 :
 Աղեքսանդրոս Իզքէնտէրիյէ Հայրապետի . 207 :
 Ամբակում մարգարէ . 431 :
 Ամովս մարգարէ . 234 :
 Անաստաս քահանայ . 82 :
 Անգէոս մարգարէ . 488 :
 Անդրէաս քօրսինի . 282 :
 Անմեղ մանկունք Բեթղէհէմի . 473 :
 Աննա (Կիւրեղ Հայրապետին վալիտէսի) . 562 :
 Անոյշ , Էաթօք Անիւսիա կոյս . 389 :
 Անսելմոս եպիսկոպոս . 409 :
 Անտոն արքայ . 59 :
 Անտոն Պատուացի . 591 :
 Անտոնինոս Ֆիօրէնչա եպիսկոպոսու . 496 :
 Ապողոնիա կոյս . 145 :
 Ապողոնիոս վկայ . 393 :
 Աստուածատուր վկայ . 204 :
 Արսէն ճղնաւոր . 468 :
 Աւետում . 324 :
 Բառնաբաս առաքեալ . 585 :
 Բասիլիդէ . 575 :

Բասիլիդէս . 73 :
 Բասիլիսկոս Ճէնքճի . 526 :
 Բասիլիսկոս քահանայ . 45 :
 Բասոս . 73 :
 Բարսեղ Հայրապետ . 16 :
 Բենեդիկտոս արքայ . 310 :
 Բենիամին սարկաւազ . 385 :
 Բեռնարդինոս Սենացի . 522 :
 Գելզրուտա կոյս . 287 :
 Գենարիոս եպիսկոպոս . 168 :
 Գերարդոս եպիսկոպոս . 396 :
 Գերմանոս եպիսկոպոս . 535 :
 Գերմանոս Իսթամուլ Հայրապետի . 554 :
 Գերուասիոս . 619 :
 Գեորգ սերապէր . 414 :
 Գիւտ Ս . Խաչի . 444 :
 Գորգիոս եիւզ պաշտ . 7 :
 Գրիգոր Աստուածաբան . 90 :
 Գրիգոր Նարեկացի . 212 :
 Գրիգոր Բոմա Հայրապետի . 271 :
 Գրիգոր Նիւսայի . 32 :
 Գրիգորիս վկայ . 25 :
 Դաւիթ Դըւնեցի . 339 :
 Եզեկիէլ մարգարէ . 269 :
 Եէտի կուսանքլար . 514 :
 Եղիսէ մարգարէ . 440 :
 Ենովս . 276 :
 Ենովք . 276 :
 Եպերարտոս եպիսկոպոս . 610 :
 Եպիփան Գըպրըզ Հայրապետի . 480 :
 Եսայի մարգարէ . 504 :
 Երազմոս եպիսկոպոս . 546 :
 Երանոս Հայրապետ . 656 :
 Երեմիա մարգարէ . 439 :
 Եւգերիոս եպիսկոպոս . 316 :
 Եւգինէ . 76 :
 Եւգինէոս . 107 :
 Եւդոքսիա . 229 :
 Եւսեբիոս . 73 :

Եւտիքիոս . 73 :

Եփրեմ Խորին ասորի . 100 :

Ջաքարիա մարգարէ . 489 :

Ջէնոն ճէնքճի . 654 :

Թալիլէոս . 505 :

Թարասիոս եպիսկոպոս . 333 :

Թէոդոտոն . 514 :

Թէոդոս Իսթամպօլ գրալը . 63 :

Թէոդորոս ճէնքճի . 176 :

Թէոդորոս սէրապէր . 572 :

Թէոփիլոս վկայ . 27 :

ԹլփատուԹիւն . 1 :

Թովմա Ադուինացի . 249 :

Իննովկենտիոս Բոմա հայրապետի . 179 :

Իսահակ նահապետ . 9 :

Իսթամպօլ տիրնէյի . 38 :

Իսիդորոս . 457 .

Իսմի (Քրիստոս էֆէնտիմիզին —) . 1 :

Լատիսլաւոս Մաճար փատիշահը . 607 :

Լէոն վկայ . 420 :

Լէոն Բոմա հայրապետի . 369 :

Լուիսկարաա . 604 :

Խարալամպոս . 158 :

Կանդիտոս . 107 :

Կատարինէ Սենացի . 432 :

Կիւրեղ Գուտսի շէրիֆ հայրապետի . 298 :

Կիւրեղ եպիսկոպոս . 562 :

Կիւրեղ Իսքէնտերիյէ հայրապետի . 93 :

Կիւրեղ սարկաւազ . 319 :

Կղեմէս Էնկիւրիւ հայրապետի . 88 :

Կողբատոս վկայ . 407 :

Կոստանդիա կոյս . 255 :

Կոստանդիանոս փատիշահ վէ Հեղինէ . 508 :

Կուռնեւլիոս եիւզ պաշը . 191 :

Համազասպ . 361 :

Հիւսիքոս ճէնքճի . 264 :

Հռոմուալտոս . 138 :

Ղազարոս (Էֆէնտիմիզին տօսԹու —) . 33 :

Ճէնովէֆա կոյս . 373 :

Մաթիլէ սուլթան . 347 :
Մակար (պիւլիւք —) . 239 :
Մակար Աղէքսանդրացի . 239 :
Մակարիոս Անթաքեա Հայրապետի . 357 :
Մաղաքիաս մարգարէ . 489 :
Մանկունք (անմեղ —) Բեթղէհէմի . 473 :
Մանկունք (քառասուն —) Սերաստիայ . 259 :
Մատաթիա առաքեալ . 126 :
Մարգարիտա Սկովտիա սուլթանը . 582 :
Մարթա . 364 :
Մարիամ Եգիպտացի . 341 :
Մարիամ Մագդաղենացի . 378 :
Մարիամ Մագդաղենացի Փացեան . 426 :
Մարկիանէ . 188 :
Մարկոս արքայ . 344 :
Մարկոս Արեթուսա եպիսկոպոս . 319 :
Մարկոս աւետարանիչ . 321 :
Մարութա եպիսկոպոս . 539 :
Մարտիրոս . 110 :
Մաքսիմինոս եպիսկոպոս . 541 :
Մեղարդոս եպիսկոպոս . 558 :
Մելիտոս Անթաքեա Հայրապետի . 160 :
Մելքիսեդէկ քահանայ . 326 :
Մեսրոպ վարդապետ . 181 :
Մեսրոփանոս Իսթամպուլ Հայրապետի . 555 :
Միքիաս մարգարէ . 419 :
Մկրտութիւն . 22 :
Մովսիս քահանայ . 477 :
Յակոբ նահապետ . 9 :
Յակոբոս առաքեալ . 461 :
Յայտնութիւն . 22 :
Յօր Երանելի . 453 :
Յովհաննէս Աստուծոյ . 214 :
Յովհաննէս Գրեցի . 520 :
Յովհաննէս Դուալպերդոս . 550 :
Յովհաննէս Գուտսի շերիֆ Հայրապետի . 356 :
Յովհաննէս Դամասկացի . 422 :
Յովհաննէս Իրատէթիլէ ֆաղըր . 53 :
Յովհաննէս Կարապետ . 642 :

- Յովհաննէս Կլիմաքոս . 336 :
 Յովհաննէս Նեպոմուկացի . 490 :
 Յովհաննէս Ոսկեբերան . 95 :
 Յովսէփ Աստուածահայր . 302 :
 Յովսէփ Արիմաթացի . 367 :
 Յովսէփ (Էրզրիւմիւ —) . 116 :
 Յովսէփ նահապետ . 221 :
 Յուդա առաքեալ . 174 :
 Յուլիանոս վկայ . 575 :
 Յուստինոս Իմաստասէր . 448 :
 Նաւում մարգարէ . 419 :
 Նեքտառինէ կոյս . 327 :
 Նիկեփորոս . 306 :
 Նոյ նահապետ . 500 :
 Շիղա Էփօք Սիղուանոս . 652 :
 Շուշան . 544 :
 Ոնեսիմոս Պօղոս առաքեալն շայիրտի . 171 :
 Ռնտիրիոս ճգնաւոր . 590 :
 Ռմկդան . 384 :
 Պախումէոս . 430 :
 Պաւղինոս եպիսկոպոս . 634 :
 Պեղազիոս վկայ . 638 :
 Պետրոս առաքեալ . 657 :
 Պետրոս Դամիանոս . 200 :
 Պետրոս Իսթէնաէրիյէ հայրապետի . 49 :
 Պիոն քահանայ . 266 :
 Պիոս (պէշինճի —) Բօմա հայրապետի . 451 :
 Պողիկարպոս Իզմիր հայրապետի . 195 :
 Պողիկոս ճէնքճի . 29 :
 Պորփիր եպիսկոպոս . 245 :
 Պրիճիտա . 184 :
 Պրոտասիոս . 619 :
 Պօղոս առաքեալ . 665 :
 Սահակ . 361 :
 Սահակ (Էրզրիւմիւ —) . 116 :
 Սային . 385 :
 Սարգիս սէրապէր . 110 :
 Սեբաստիանոս . 242 :
 Սեղբեսարոս Բօմա հայրապետի . 4 :

- Սէթ . 276 :
Սիմոն առաքեալ . 620 :
Սմբատ նահատակ . 392 :
Սոփոնիա մարգարէ . 431 :
Սրապիոն . 345 :
Վահան Գողթնացի . 331 :
Վաղերիոս . 107 :
Վերոնիկա . 42 :
Վինչէնցիոս Ֆերրերի . 351 :
Վլաս եպիսկոպոս . 150 :
Վոնիփակիոս վկայ . 615 :
Տեառնընդառաջ . 119 :
Տիմոթէոս առաքեալ . 80 :
Տորոթէա կոյս վէ արդատաշարը . 133 :
Տրիփոն վկայ . 122 :
Բէճինա կոյս . 567 :
Փաբիանոս . 242 :
Փանգրատիոս . 386 :
Փեբրնէ կոյս . 647 :
Փիլիպպոս աւետարանիչ . 148 :
Փիլիպպոս Ների . 529 :
Քրիստափոր վկայ . 601 :
Օն տէօրթ ճէնքճիլէր . 110 :
Օտա Էաթօր Արդա . 383 :
Ֆերտինանտոս Իսփանեա փատիշահ . 484 :
Ֆուլճէնցիոս եպիսկոպոս . 164 :
Ֆրանչիսկա Բոմալը . 235 :
Ֆրանչիսկոս Պաւլացի . 401 :
Ֆրանչիսկոս Սալէզ . 103 :

